ప్రకటన.

మా ముద్రాక్షరశాలయందు సిద్ధముగానుండు గ్రంథములు.

బసవపురాణము.	౨	౮	౦
చన్నబసవపురాణము.	౧	౮	౦
శ్రీశైలఖండము.	౦	౧౨	౦
హరిహరతారతమ్యము.	౦	౨	౦
అమరలింగవిలాసము-హరికథ.	౦	౧	౦
చిరుతొండచరిత్ర.	౦	౧	౦
మల్లెలరామలింగశతకము.	౦	౦	౬

నూతనపద్యకావ్యములు.

ఆంధ్రపూర్వాచార్యప్రభావము-ప్రతిమలుగలవు.	౨	౦	౦
పాండురంగక్షేత్రమహాత్మ్యము.	౦	౪	౦
నిర్వచనమిత్రవిందోద్వాహము. బంధములుగలది	౦	౮	౦
సేతురామేశ్వరమహాత్మ్యము.	౦	౮	౦
కాంచీశివక్షేత్రమహాత్మ్యము.	౦	౮	౦
వేదాచలమహాత్మ్యము-ఇందులక్ష్మీనృసింహస్వామి సహస్రనామములుగలవు.	౦	౪	౦
శ్రీహిరణ్యకాఖ్యానమనుముద్గలమహామునిచరిత్రము.	౦	౪	౦
చంద్రాలోకము.	౦	౮	౦

వచనగ్రంథములు.

కాళిదాసవిలాసము-చిత్రమగుసమస్యలుగలది.	౦	౮	౦
ఢిల్లీపాదుషాకథలు. చమత్కారముగనున్నవి	౦	౪	౦
కాశీమజిలీకథలు-గొప్పది.	౧	౦	౦
ఇంగ్లాండురత్నమార్గము-మహమ్మదీయమతము.	౦	౪	౦
పంచరత్నభగవద్గీతలు-పారాయణమునకుయోగ్యము.	౦	౬	౦

జ్యోతిషగ్రంథములు.

సంకల్పప్రశ్నలు.	౦	౧	౦
గ్రహసమయము.	౦	౧	౦
కాలచక్రము.	౦	౨	౬

ఇంటూరి — సుబ్బారావు.
ప్రొప్రయిటరు,

శ్రీకమలానందము ముద్రాక్షరశాల.
[illegible]

ఓం.

శ్రీమత్పాల్కురికి సోమేశ్వరారాధ్యశిష్యుఁ డగు

పిడుపర్తి సోమనారాధ్య

శివకవిప్రణీతంబైన

బసవపురాణము

శైవసిద్ధాంతప్రెస్.

మద్రాసు.

1902.

ఓం.

శ్రీమత్పాల్కురికి సోమేశ్వరారాధ్యశిష్యు డగు,

పిడుపర్తి సోమనారాధ్య

శివకవిప్రణీతంబైన

బసవపురాణము

శైవసిద్ధాంతప్రెస్.

మద్రాసు.

1902.

శ్రీసాంబసదాశివాయనమః.

బసవపురాణము - ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీమల్లికార్జునం దేవం చిద్ఘనం సురవందితం।
జ్ఞానదం సర్వభక్తానాం గుణాతీతముపాస్మహే॥

ఉ॥ శ్రీభసితత్రిపుండ్రకపరిశివిశంకట ఫాలజూటజూ । టీభర దామనిర్మల పటీపటలావృత దేహునక్షమా । లాభరణాఖిలాంగు బసవాక్షర పాదపవిత్రవక్త్రుజి । హ్వోభితచిత్తుపాల్కురికి సోమయదేశికు బ్రస్తుతించెదన్॥ చ॥ సకల మునిషట్కళంబు నయసంభవముఖ్య జగత్ప్రపంచసా । త్మికమునసాత్త్వికంబునయి జీవశివాదివిభేదభావనా । త్మకమునుబోలెనజ్ఞులకు దాగనుపట్టుచుతత్త్వదృష్టికిన్ । సకలముదాననై వెలుగు శాంబవలింగము బ్రస్తుతించెదన్॥ ఉ॥ దక్షమఖక్షయీకరణ ద[illegible]క్షిణదోర్య గుండుశ్రీ । తక్షితిభృత్సుతానయన తామరసోన్నవ[illegible] । నీక[illegible]ం । దక్షయుడక్షరుండు జగదాఢ్యుడభేద్యుడు సత్కృపావదాథ్యము ద్విపదలు। శరభుండొసగున్ మదభీప్సితార్థముల్॥ చ॥ ప్రచ[illegible]న్ శివకవు[illegible]గ్రంథమంగీకరింపునమున్నవతారమొందెశ్రీ । బసవపురాణసం త్రమై । వసుమతివీరశైవ మభివర్ధనమొందగ షట్పదలే । బెట్టిపద్యము త్రిగొల్తు భవబంధురసింధువు దాటగోరుచున్॥ చ॥ [illegible]ల । మగుటమనకుచేవన విశ్రుతవీరులనత్యుదారులన్ । శమనమదాపహ[illegible]క పాదమున వేదంబు ప్రచారులన్ । హిమగిరిధీరులంబ్రబళియ హేలవిహా[illegible]

[illegible]మేశుడుడారాధ్యచరిత।

మధుకుమారులంగొలుతు భక్తిపదార్థరసజ్ఞతార్థినై॥ శా॥ ఆంశంబా
సివిరక్తులై మొదలమోక్షాపేక్ష దేశాంతరం బాకాంతంబుగ జేసిస్వానుభవ
శాస్త్రార్థోక్త్యుక్తులం బాత్మిక । ప్రాశస్త్యంబు సమస్తముం దెలిసిలన్ రాజిల్లు
నాపుట్టశాం । తేశ శ్రీగురు శిష్యచెన్నబసవాధీశుం బ్రశంసించెదన్॥ మ॥
స్మయమాయాదివికార దూరుశివ పూజామాతులున్ మాతులుం । ప్రి
యసంభాషణ భూషణుంషడరిభీ భిద్భావుకుంభావుకున్ । దయసన్న తుత
దత్తుజేసినమహా ధన్యాత్ములన్ భక్తితో । నయగారప్పయగారుబాలుకూరి
కిసోమారాధ్యులంగొల్చెదన్॥ ఉ॥ హృద్గతమోహబంధన నికృంతనశాలి
విశాలబుద్ధినా । పద్గహనానలీభవద పారకృపాకరుముక్త్యవాప్తికై । మ
ద్గురువర్యునిన్ సుజన మానితచర్యునహార్య ధైర్యునిన్ । సద్గురుపాత్రభిడ్వ
రతి శాసను సోమయదేవుగొల్చెదన్॥ శా॥ శ్రీమద్దేవయదేశి కేంద్రతన
యున్ శిష్యావళీరక్షణా । ప్రేమదార్ద్రమనస్కునంబునిధి గంభీరుందపో
విష్ణాకృతి । కల్లిపాయాద్యంతరవర్గజైత్రుబుధలోక స్తోత్రపాత్రున్ గుణాస్తో
కాశీమజిలీ
త్ప్లాంరక్షణను బసవేశుంగొల్తు వాక్సిద్ధికిన్॥ చ॥ సుకవులకన్న
పంచరత్నభా
ర్వపులం బ్రశంససే । యకమనవారెరుంగకయిన
సంకల్ప ప్రశ్నలు. త్సుకవులు తప్పగాంచియును దోలుకపారిరిద
గ్రహసమాయన
కాలచక్రము తి తప్పసేర్చియుని యొప్పులుగాగయి కొండ్రుగావు
ంలింగజంగమ ప్రశంసయుం గుకవినిరాకరణంబును సు
ూపించి సంచిత సరసార్థశబ్ద బంధబంధురంబుగా

నొకఁడు మహాప్రబంధం బేను సంధానంబు సేయ నుద్యోగించియున్న సమయంబున॥ సీ॥ తనకల్మిబుధదీన తాద్రికిదంభోళి తనబల్మిషడ్రి పుధ్వాంతహేళి। తనమూర్తి శిష్యహృద్వనవసంతస్ఫూర్తి తనకీర్తి దశదిశాంతఃప్రపూర్తి। తనదాంతిసంతతా ధ్వస్తాత్మవిభ్రాంతి తనకాంతి రోషషద్మముఖదంతి।తనచిత్తమీశ్వరార్చనవిధాయత్తంబుతన విత్తమార్యలోకనుతవిత్త॥ తే॥ మనుచుఁ గొనియాడ వహికెక్కి నట్టిఘనుడు। దేవనార్యుని నెయ్యంపు దేవియైన।మల్లమాదేవిపుత్రుడామ్నాయవేది। భవ్యగుణహారిపిడుపర్తిబసవసూరి॥క॥ననునొకనాడాత్మాంకి।స్థునిగనుఁగొనిపాలకురికిసోమేశునిపే। రనుబసవపురాణముప। ద్యనిబద్ధత వెలయఁజేయ దలచితినిసుతా॥ గీ॥ అదివేదాముసారసంగ్రహము సత్యజ్ఞానసంపాదకం। బదిరుద్రాది మహాపురాతనకథావ్యాప్తంబుపాపావహం। బదిసద్భక్తివివృద్ధికారణము ముక్త్యావ్యాసమల్లానునీ। వదిచెప్పందగుబద్యకావ్యముగ కావ్యప్రజ్ఞసేవ్యంబుగన్॥క॥ఆకృతిసోమేశుడుదా। నైకాఖింపడుహృదీశుడామ్నాయవచో। నీకోక్తభక్తిసుగతిన్। జేకొనిపోషింప సీట్లజేసెన్ ద్విపదల్॥ క॥ ఆవేదార్థము ద్విపదలు। నీవిప్పుడుపద్యములుగనిర్మించినభ। క్తావలిమెచ్చున్ శివకవు।లీవిధమంగీకరింతురిష్టముమాకున్॥ ఆ॥ సోముడేమి చెప్పెసోమేశుద్విపదలే। బెట్టిపద్యములుగ బెనచనందు। నన్యులనగవలదు నాయయ్యశిష్యుల। మగుటమనకు చెల్లునవియునిలుప॥ సీ॥ విరచించెజైమినివేదస్తవం బొకపాదమున వేదముక్తినిలిపి।హరభక్తివైదికంబనిశ్రుతులిడి చెప్పెప్రతిసోమేశుడారాధ్యచరిత।

సకవి శ్రీనాథుఁడాచరిత పద్యప్రపంచముసేసె ద్విపదలఁ దరుచుఁ జిలిపి। యాతం
డు పద్యకావ్యము సేసె నైషధమంచితహర్షవాక్యముల బెట్టి॥ తే॥ సోమగు
రువాక్యముల బెట్టి భీమసుకవి। గరిమె బసవపురాణంబు గణన జేసె। గానపూర్వ
కావ్యముఁ జేరఁగఁ దీరచించు। వారికాదికావ్యోక్తులు వచ్చి నెగడు॥ క॥ నీవును
సోమేశునిద్విప। దావళి యర్థములు జేయుమందుల యర్థం। బావంతయు
డిగవిడక। యేవియు మున్నందు లేని విడకుకుమారా॥ సీ॥ చదివించినారము
శబ్దార్థసారముల్ కావ్యనిర్మితశక్తి గలదు నీకు। మనకులాచారుఁడై మహిమవి
రక్తివైరాగ్యమార్గంబు చూపిన మహితయశుని। సోమేశ్వరుని గృతిస్వామిగా
నియమించి బసవపురాణంబు పద్యకావ్య। మధిగా వింపుమీ యని యానతి
వ్వఁగ కరములు శిరమునందిరవుకొలుప॥ ఆ॥ మీకునంకితముగ నాకాంక్ష నొ
కృతి। సేయువేడ్క నాకు బాయ దెపుడు। నైన మీయనుజ్ఞ మీరి నడవఁగ నెట్లు।
సేయుమన్న నట్ల సేయువాఁడ॥ క॥ అని యేను విన్నవించిన। విని నను గారుణ్య
దృష్టి వీక్షించి మహా। త్ముని బాలకురికి సోమే। శుని గృతిపతి జేయు సకలశుభద
ముమనకున్॥ క॥ నాకొకకృతి నీదలఁచుట। చేకొని సంతసము నాకు జేయుట
కైన। న్నా కృతి గురువులకిచ్చిన। నాకును సంతసము శతగుణంబగు పుత్రా॥
వ॥ కావున నీవు మా పేరనంకితంబుగా వేరొకప్రబంధంబును సంధించుతలం
పు జగ్గించి సజ్జనసమ్మతంబును సమస్తశాస్త్రలింగమాగమపురాణసారసమ్మ
తంబును సకల మాహేశ్వర సమ్మతంబుగా సోమేశ్వరుండు ద్విపదలు సేసిన
బసవపురాణంబు సోమేశ్వరుని పేరను సుశబ్దార్థ సార్థ మాధురీధురీణం

బుగాపద్యకావ్యంబు గావింపుమని యానతిచ్చినందద్వచనంబు శిరంబునంధరియించి చెప్పంబూనినకావ్యకన్యకా ముఖమండనాయమానంబగు కృతిపతిమాహాత్మ్యంబు ప్రథమకథనియ్యమానంబు గావున దానివర్ణించెదనని యెట్టిదనిన॥ చ॥ హరుడొకనాడుభృంగి కిటులానతియిచ్చెను మాయ

కృతిపతివర్ణన.

నుజ్ఞమై। నరిగిధరాతలింబసవుడధీశబిజ్జలరాజ్యమాధురం। ధరతవహించి మన్మహిమదద్ధరణింవెలయంగజేయుచున్। వరుసజయించెబెక్కులుపవాదములందరు చోద్యమందగన్॥ చ॥ అసదృశతన్మహామహి మమారవితారకమైచెలంగ శ్రీ। బసవచరిత్రమున్ సకలభక్తకథామణిసూత్రభాతిగా । వెసరచియింపుమీవు పృథివీస్థలికింజనినాగభృంగిసం। తసమునకుబ్బెపాల్కురికినామపురీమరసోమనాథుడై॥ సీ॥ లిపిలిఖింపకమున్న యపరితాధోర్ణశక్తియాతనజిహ్వాజరుగుచుండు। ఛందాదికరణాదిసరణిచూడకమున్నమదినుండుకావ్యనిర్మాణశక్తి। భాష్యసంతతులుచెప్పంగజూడకమున్నరుద్రభాష్యక్రియారూఢివెలయు। తర్కశాస్త్రాదివిద్యలుపఠింపకమున్న పరపక్షనిగ్రహప్రౌఢివెలయు॥ తే॥ నతనినుతియింపనాబోటికలవియగునె । జైనమస్తకవిన్యస్తశాతశూల।కలితబిజ్జలతలగుండుగండబిరుద। శోభితుడుపాల్కురికిసోమనాథుడుండు॥ క॥ ఆతడుగురువరకరసం।జాతుండైవిశ్వనాథుసన్నిధికవితా। చాతురియెరింగిబసవ । ప్రీతిగరచియించినట్టికృతులెవ్వియనన్॥ సీ॥ బసవపురాణంబు పండితారాధ్యుల చరితంబు ననుభవసారమనుచ।

తుర్వేదసారసూక్తులుసోమనాథభాష్యమ్ము శ్రీరుద్రభాష్యంబుబసవ।రగడ
గంగోత్పత్తిరగడశ్రీబసవాఢ్య రగడయుసద్గురురగడచెన్న। మల్లుసీసము
లునమస్కారగద్య వృషాధిపశతకంబునక్షరాంక॥ తే॥ గద్యపద్యములుపం
చప్రకారగద్య। యష్టకముపంచకమునుదాహరణయుగమ్ము। నాదియగుకృ
తులుభక్తిహితార్థబుద్ధి। జెప్పెనవిభక్తసభలలో జెల్లుచుండు॥ సీ॥ ఒకనా
డుశివభక్తులోరుగంటనుస్వయంభూదేవుమంటపమునవసించి।బసవపురా
ణంబుపాటించివినువేళ హరునిగొల్వప్రతాపుడచటికేగి। యాసంభ్రమంబే
మియనుడుభక్తులుబసవ నిపురాణంబధిపవినెదరనిన । విననాపురాణంబు
విధమెట్లకోయన్న ధూర్తవిప్రుండొకకతచేరి॥ఆ॥ పాలకురికిసోమపతితు
డీనడుమను। పిసచెమధ్యమువల్లెపెట్టిద్విపద। యప్రమాణమిదియనాద్యంబ
పదమన్న। నరిగెరాజుభక్తులదియెరింగి॥ చ॥ కరములకర్ణయుగ్మములు
గ్రకుసమూయుచుబ్రహ్మబంధువున్। బోరిగొనజూచియిట్టిఘన మూర్ఖ
లుభక్తులటండ్రువేగబా। లుకురికిపురీశదేశనము వినుపించితదభ్యనుజ్ఞనీ
వెరవిడివిప్రుబట్టుకొనివేవధి యింతమటంచునందరున్॥ క॥ చనిపాలకురికిసో
మేశుని। తోనప్పాఱుపలుకుచొప్పడచెప్పన్। వినియూరకున్నభక్తుల।కున
తలవంపొనటంచు కుపితాత్ముండై॥ క॥ భవిగానివానితోడన్। వివాదమొన
రింపచూడవిధిలేదైనన్। శివభక్తిశక్తిత్రుణమా। నవుచేగెలిపింతుదూషణప
ర్షంబాఱున్॥ ఆ॥ అనిప్రతిజ్ఞజేశిహరయుక్తిముక్తుడై।లింగముద్రమెడ్లసం
గడించి। కూడగట్టినట్టిగూడాపుబండిపై । గదలిపోయిరోరుగంటిపురికి॥ ఉ॥

వారలువచ్చురాక పరవాదులెరింగియు నేవబుట్టినా । యూరవసించుముక్కి-
డిలనున్మదవృత్తులమొండివాండ్రనుం। జేరగబిల్చిచంద్రధరుచిహ్నితదేహుల
జేసియందరున్। భోగునమీరెదురొక్క నగబొండనిపంచినదుండగంబునన్॥
తే॥ ఎదురుగావచ్చివారుసోమేశ్వరునకు । మ్రొక్కినంతనె యంగముల్
మొదలియట్లు। చక్కనైలింగచిహ్నాలసహజమైన। నర్థివారలుగొలిచిరా
నరుగునపుడు॥ తే॥ గవనిపైలచ్చి ప్రతిమయుగరులు రెండు । నుండగాడి
బట్టినబుత్తయుగము। గవనిచూరకున్నసోమశేఖరుడెరింగి । తొలగుమనిపం
పనవినేలతునిసిపడియె॥ చ॥ అదివినిదూషకావళులు నాపురిమేలుప్రతా
పుదున్భయా। స్పదులయివచ్చిమ్రొక్కినగృహామతివారలగాంచిపంచియ
న్మాదనబోధిభవిక్తులసమాదరణంబునగొంచుపోయిసా। భ్యుదయమనస్కులై
లుచుచుండగనుండెను గొన్నిఘస్రముల్। వ॥ అట్లుండియు సోమేశ్వరుండు
కాలత్రయవేదిగావున నాగామికాల్య కౌశల్యంబు యెరింగి పిడుపర్తి శివ
రాత్రికొప్పయ్యగారాదిగాగల తమశిష్యులనందరబిలిపించి ఈ దేశంబింకతు
రష్కలాక్రాంతంబుగాగలదు మాంబోటినియమస్థులకిందునికిపొందుపడదని
వారితోనిట్లనియె॥ క॥ ఈరాజ్యంబునమాకిక। నారూఢిచరింపుచుండననువ్వ
పడదుమీ। కీరాజసీమలోనాక। యూరుఘటించిత్తునందు నుండుండనుచున్॥
సీ॥ తనశిష్యుడచునా ప్రతాపునిమంత్రియు నగునిందుటూరియన్నయ్యబిల్వ।
బనిచినీ వెప్పుడుభక్తితోనరవస్తు ముగురనచింతువుముఖ్యవృత్తి । తప్పక
గామహావ్రతస్థులకొకగ్రామ మిప్పించుమీధరాధీశుచేత।ననన్నృపునతడుమహా

ప్రసాదంబని యిప్పించెదొంకిపతిఁ దద్భక్తి॥ ఆ॥ నందు ప్రతివసించిరరవత్తు। ముగురును। దాము ప్రేమగనడభూమికరిగి। యచటభక్తులెల్లనతిభక్తిసేవిం ప। గొంతకాలముండి యంతమీద॥ ఆ॥ వార్ధికమ్ముగదియవచ్చెనింద్రియము ల। పాటవంబుడిగినమద్వ్రతంబు। గడిదిగానబాహ్య కర్మముల్ మానిస। మాధినుందుననుచుమదిదలంచి॥ క॥ నాపట్టినవీరవ్రత। మేపట్టునవదలకుం డనిన్నిదినంబుల్। గాపాడిరిభక్తులికన్। వ్యాపారముమానవలయుననితలచి మదిన్॥ చ॥ కలిమలభంగచంగ శివగంగకు చెంగట గ్లైమస్ఫురిన్। బలకల గుంటిమాయినసమాధి రచింపగ జేశిభూతిలో। దలముగబోసియందు పయిదావసియింపుచుగావగన్సుభృ। త్యులనియమించిసిశ్చలతనుండెవృ షేం ద్రపదాంతరంగుడై॥ ఆ॥ అప్పుడీశ్వరునిజాకృతిదాల్చియంత। పరమపురు షుకడకునరుగుడెంచి। రమ్ముకొనిచనియెదరజితాద్రికవనిని। సోమధరునకని యెసోమగురుడు॥ ఆ॥ ఈసమాధిలోకులిందరునెరుగంగ। నిచ్చనన్నుశూలి యుతరులెరుగ। కుండదలపు వెడలికొనిపోవుజనులెల్ల। బూటకీడుపాటిపో యెనందు॥ క॥ ననునీసమాధిచెరవక। కొంపోయిననింతకతమగుస్వీకృకయు న్నే। యనికొకదురితరులీనిం। దనుచెందకయుండనన్ను తగగొంపొమ్మా॥ సీ॥ భవిచూడనంచు నాపట్టిననియమంబు కడమగాకుండంగపుడమిజనులు। నారూపునడుమగాంచుటదోపనాకుప్రియంబై ననందిరూపు। బటికంబునను దాల్చిభరణి గర్భంబునందునన్ను ధరించిసందియంబు। మానునట్లు గనీసమాధిమీదట కొంతతడవుండి సద్భక్తితతినుతింప॥ ఆ॥ కొంచు

పొమ్ము స్మరజితకుధరమ్మునకునన్ను । ననినసట్లకొంచునరుగుశివుని । సమున్మేఖం బునందుసమ్మోదంబుననుండె । సోమతుల్యుడగుచు సోమగురుడు॥ వ॥ అట్టి పాల్కురికి సోమేశ్వరునకంకితంబుగా బసవపురాణంబు పద్యకావ్యంబుగా వింపనుద్యోగించినతచ్ఛిష్యప్రశిష్యప్రశిష్యుండగుమద్వంశానుక్రమంబెట్టిదనిన॥

కవివంశానుక్రమము.

క॥ సోమేశుడుహరిపురికిం । బ్రానేగకమున్నయన్నదండాధిపుచే । ప్రేమంబుననిప్పించిన । భూమండలిదోకిపర్తిపురిశరణులలోన్॥ క॥ ధరపాలకురికిసోమే । శ్వరగురుకారుణ్యహస్తసంభవుడగుటన్ । గురుదత్తలింగభావాం । తరుడైశివరాత్రికొప్పనాథుండొప్పున్॥ క॥ అకొప్పయ్యకుబుణ్య । శ్లోకుడుబసవయ్యపుట్టెసోమేశునకున్ । జోకపిడుపర్తిలోపల । ప్రాకారముబువ్వతోట బావిఘటించెన్॥ చ॥ వినయవివేకభూషణుడు శత్రుతకీర్తిశివార్చనక్రియా । జనితవరప్రసాదజలసంయుత గండతలుండు సాధువర్తనుడు విశుద్ధబుద్ధిగుణరాజిత మూర్తిదయాప్రపూర్తియా । శ్యాఘనిచాయిడాబసవయప్రభుడొప్పున దాత్మసంభవుల్॥ ఆ॥ సోమయప్రభుండు సారదికొప్పయ్యాయయు । గొండవీటిలింగకోవిదుండు । శివునియానవియ్యభువనయ్యదేవర । యనగ వెలసిరందునగ్రజుండు॥ సీ॥ సకలరాజన్యమస్తన్యస్త మణికాంతిపుంజరంజిత పదాంభోజయుగళుం । డనుపిలాగమపురాణామ్నాయ సమ్మతవీరశైవవ్రతవిశ్రుతుండు । బరపాకపరసతిపరధన పరమర్మవచనాదిదురితవివర్జితుండు । పంచాక్షరీమంత్రపఠన ప్రభావదూరీకృతాంతకగణ తరివునికాయు॥ తె॥ డసమశివలింగసంతతధ్యానజనిత । పరమసమ్మోదసంపూర్ణభావకలిత । మానసేంద్రియవర్గుండుమహితయశుడు । కులపవిత్రుండు పిడపోమగురువరుండు॥ క॥ ఆదిన్పృథ్వితాపుడిచ్చిన । యాదోకిపురంబునందు మనం కెలివడినన్ । మోదమునప్రౌఢిరాయము । హేమైటునిచేత దెచ్చి నిందరునెరుగన్॥ క॥ శ్రీవెలమగనాసోమయ । దేవరపినసోమగురుని దేవప్రభునిన్ । భూవినుతుంజిక్కయను । కోవిదుబసవయ్యపాలకురికయ్యనగన్॥ వ॥ వారిలోన॥ సీ॥ శ్రీశైవశాస్త్రవిశేషాగమజ్ఞత మదిగొన్నషడ్స్థలజ్ఞానపూర్ణి । యాగామిదజ్ఞదిగంబరనిశ్శంక వరగురుసత్కృపావర్ధితుండు । నిఖిలరాజన్యవందితపదాంభోజుడై బరగినలోకైక పావనుండు । సకలనివర్తిశరూపసచ్చిన్మ

యాత్మక శివలింగవినిహితచిత్తవృత్తి॥ తే॥ యార్యసమ్మత చారిత్రుఁడసమ
వీర। శైవపాలకకలియుగశంభుమూర్తి। వివిధభవవిపాకరహితుండు వృజన
దూరు। డవనినుతికెక్కెఁ బినసోమనార్యవరుఁడు॥ క॥ పినసోమయగురువర్యు
న। కనుఁగొనిశ్శంకయ్యాగారుకొమరయార్యుం। డనునిమ్మనాథుఁడునవన। సన
ఘులుముగ్వురుజనించి రందరిలోనన్॥ క॥ వరజుండగు శ్శంకయ। గురువరు
డత్యంత ధార్మికుఁడు నయవినయా। భరణుఁడు శివార్చనారతుఁ। డరివర్గ
విదూరచిత్తుఁడై ధర వెలసెన్॥ వ॥ తదనుసంభవుండు॥ చ॥ అమలినవర్తనుం
డుకరుణామృత పూరితమానసుండు దు। ష్టమనుజదూరగుండఖిల సన్నుతస
ద్గుణసంఘసంగతుం। డమితుఁడు సుప్రవర్తైక పరుఁడార్తజనావనదక్షుఁ మూ
ర్తియై। కొమరయదేశికోత్తముఁడు కుంభినిలో నుతికెక్కె మిక్కిలిన్॥ వ॥
తదనుసంభవుండు॥ సీ॥ శ్రీమన్మహాలింగసేవాసముద్భూత పరమసుఖామృత
పూర్ణపయోధి। కలితచతుష్షష్టికాలశివార్చనా మహనీయనిష్ఠాసమన్వితుండు।
భవవిపాకవర్జనప్రబుద్ధినుఁ బ్రతిష్ఠాపావనచిత్తవృత్తి భవ్యమూర్తి। శుద్ధా
త్ముఁడిమ్మడిసోమయ దేశికసత్పుత్రుఁడష్టభాషావిలాసుఁడు॥ తే॥ భవ్యభక్త
న్నడు కవితచెప్పఁ ఘనుండు। కాంతుఁ డిడిగని సమలోష్టకాంచనుండు। శాంతి
దాంతిమయస్వాంత సంయుతుండు। జగతి పెంపారు నిమ్మయాచార్యవ
రుఁడు॥ క॥ ఆనిమ్మనార్యపుత్రుఁడు। నానాగమశాస్త్రవేదియు వినయాఢ్యుం।
డానతజనబాంధవ। కల్యాణకహామనగ బసవనార్యుఁడు వెలయున్॥ వ॥ అట్టి
పినసోమగురుని యనుసంభవుండు॥ సీ॥ బాహ్యాంతరార్పణ ప్రబలావధాన
ఘనింద్రియంబుల గెల్వ నెవ్వఁడెరుఁగు। నిత్యలింగజ్ఞాననియతిమైనాప్రొద్దునె
నగుచిత్తము నిల్ప నెవ్వఁడెరుఁగు। విశ్వమెల్ల శివుండె వేరొండు లేదను నెరుక గట్టి
గనున్న నెవ్వఁడెరుఁగు। తనగుణంబులయందుదగల కైకాలంబు నెచ్చరికఁ జ
రింప నెవ్వఁడెరుఁగు॥ తే॥ నతఁడు యమవ్రతాదివిహారనిలయుఁ। డతఁడు రాజన్య
మార్థకన్యహారహీర। కిరణవికసితపాదపంకేజయుగళుఁ। డగుచు దేవయ
దేశికుండవని వెలసె॥ శా॥ ఆదేవప్రభుభార్యమల్లమయనతి ధ్యారాధనాధుర్య
ధ్యే! రోద్యదారాధ్యులపుత్రులంగనియె సోమాభిఖ్యనానాకళా। వేదిన్ శ్రీబ
సవేశువారిరువురన్ విశ్వంబువర్ణింపగా। స్వోదర్కోచిత కృత్యముల్ జరిపిర
య్యాజన్మహోజస్వులై॥ సీ॥ కలలోననైనను గల్లలాడగ నేర బారులమాటల
కుఁబల్కనోడబడండు। మూర్ఖచిత్తుల వెంటబో సీడు చిత్తంబు రానివసు

వులకోరంగనొల్ల । దన్యకాంతలమోములాసక్తిఁజూడండు పరవస్తువులకా
సబడనివాఁడు । యేపట్టుననుశివుచేపట్టినవాఁడు సుతసతీవసుమోహయుతుఁ
డుగాఁడు॥ తే॥ మద్గురుండైనసోమయ్య దుగ్ధయుతుఁడు । సాంధ్యసప్తసన్యాస
కృత్యగుచు । పుత్రులను గాంచెసోమయ్య గుణములేవ। వర్యగుణ శివాత్మసంభవ్య
నల్పుండుసుబలు॥ క॥ వారలలో దేవగుణ । హరుడు శైవాగమేశసంభవ రా
జ్యోదారాధ్యవేదిశీమలవి । హరుడుగురులింగజంగమారాధకుడు॥ వ॥
తదనుసంభవుండు॥ క॥ అయ్యంకవీరగురునకు । నెయ్యుండుమనుజనమానవి
య్యుండుననె । యయ్యండగుంటూరివీర । యయ్యగిజ్ఞానభోగముసైపెసి
లున్॥ వ॥ ఆసోమేశునను సంభవుండు॥ సీ॥ గురునాథుడగు పాలకురికిసోమ
శుండుచెప్పిసత్కృతులెల్లనిష్పుడమిని । ప్రకటింపవచ్చిన ప్రత్యక్ష బసవేశుడసభ
క్తజనములువినుతిసేయ । భక్తిమనమలుదప్పక యుండసగణమునుల్ చె
ప్పిశిష్యులను రక్షింపనేర్పు । నాసరదీక్షాబోధయున్నపిల్ల నైరాగ్యకథయను
బ్రహ్మోత్తరఖండమునను॥ తే॥ నాదిగాగలశివరహస్యములు పెక్కు । శివక
వులుమెచ్చపదములుజేసిభక్తి । సభలవెలయించి మించినసజ్జనుండు । బంధు
సురమణిపిడుపర్తిబసవశౌరి। సీ॥ ప్రపిడకర్నాటాంధ్రయు వనభూములబే
ళ్ళగొన్నా పెక్కులుసన్నుతముగ । దలయెత్తినదిమొదల్ దగగల్గుదు
గాధిపతులచే బూజలుబడసినాఁడు । గాలకంధమునిపట్టపలంబుభూజిం
చుపంచాక్షరిజపించు బాయకెప్పుడు । భవిపాపకవజీవిత ప్రవిమలప్రఖ్యాతి
స్యమంత్రాంగ ప్రాహముల్ మానినాఁడు॥ తే॥ కవితభవ్యులకుచెప్పగసవినయుం
డు। బంధుజనములప్రోపబాల్పుడ్డవాఁడు । నిత్యజంగమపూజ సాత్త్వికసుబుద్ధి।
వతమెంబాగజంగమిడుపర్తి బసవఘనుని॥ ఆ॥ అట్టిబసవనార్యుడతులశివార్చ
నాప్రతుడుఘనుడయుతుడుప్రతియునైన । పిన్నకోటమల్లపభుప్రసంగాం
బ। పగవివాహమయ్యెతత్పురంధ్రి॥ సీ॥ ప్రాణేశునాజ్ఞకునడిగొట్టైననుదాట
దత్తమాంసమల సేవనర్థిసేయు। గలలోనసైనసగల్లాడదుపెద్దపేదసాదలచా
లనాదరించుప్రతిభక్తిగలపుణ్యసతులపెద్దగజూచుగులటులగన్నదవ్వదోలం
గు।బతిసోదరులకడభయభక్తిజపయించుకోడంద్రనేరాండ్రగూడిమెలగు। ఆ॥
శమదమోపయుక్తశాంభవపదభక్తి । పుత్రపౌత్రవస్యభాగ్య। పుణ్య
గణ్యగాత్రిభూరితమాధాత్రి । నన్యగుణాదంబ నాగమాంబ॥ సీ॥ ఆనాగ
మాంబకునత్యంతశివభక్తి యుక్తుడాబసవనార్యునకుబుత్రు । లనుపమాన
చరిత్రులంబవిత్రులనల్వురైరిధర్మార్థకామమ్యాములు । మూర్తులు

దాల్చె నా మొదలసోమన్నయు ... ఖన్నగురువన్న బసవనయును । వా ల్లోన సనేనరజుండ బహుకావ్యనాటకాలంకారనటలవేది। ఆ॥ చెప్పదొడగినాడ శ్రీబసవపురాణ। నవనిపద్యకావ్యమెచలంగ । మంజులోక్తియు క్తిమతులాల గురుడైన। బాలకురికి గురునిబతిని జేసి॥

ష ష్ఠ్యం త ము లు.

క॥ ఈదృగ్విధగుణునకు నా । రాధరసోదరుదయా భరణునకును మహా। వేదాగమచరణునకా । పాదితసద్భక్తియుక్తిపారీణునకున్॥ క॥ చరలింగార్చనరతికిన్ । పరమతనిర్మూలమధామభాసురపతికిన్ । వరకావ్యకృతికిజన్మతి। మిరనిర్వాపణపటు ప్రమితికిన్ యతికిన్॥ క॥ భవిపాకభవివిసమ్మోదిత। భవిదృష్టిస్పృష్టిదుష్టభవికృష్టమహీ । భవిధాన్యభవికరద్ర । వ్యవివర్జనశీలునకుదయా లోలునకున్॥ క॥ హారిదంతదంతిదంత । స్మరహరహరి శారదాభ్రశారదవిలస । త్సురతరుగగనావగజిత । వరయశునకుచిత్రభావవర్ణితమతికిన్॥ క॥ అజ్ఞానాపహరణ। ప్రాజ్ఞునకునుసకలసుకవిభావజ్ఞునకున్। వైజ్ఞానికసేవితునకు । సుజ్ఞానికి బాలకురికి సోమేశునకున్॥

వ॥ భక్తిశ్రద్ధానిబద్ధబుద్ధిపూర్వకంబుగా ననేకసాష్టాంగదండప్రణామంబులాచరించిజన్మసాఫల్యంబుగా నాజెప్పంబూనిన బసవపురాణంబను మహాప్రబంధంబునకు ధానుసంధానం బెట్టిదనిన.

క థా ప్రా రం భ ము.

ఉ॥ శ్రీగిరిజాసహాయ శశిశేఖర చిత్తవశీకృతిత్తును । త్మాగతకేళిగేహమయగహ్వరపూగముశంభుశాంభవీ । యోగదశాప్రకాశకరణాత్మఘనాంఘ్రిసరోజచిహ్నభూ । భాగమురాజితాగమజ భక్తసురాగము చెప్పనొప్పగున్॥ వ॥ వెండియు॥ చ॥ సురగణసేవ్యమబ్జరిపుచుంబితశేఖర ముల్లసద్గిగం । బరమసితేతరద్యుతివిభాసుర మాశ్రితసర్వమంగళం । బురుచిరఖద్రనాగపరిభూషితదేహము నైనిజేశ్వరుం । బురహరుబోల్చుచున్ రజితభూధరమీశ్వరచెప్పనొప్పగున్॥ ఉ॥ మారువిరోధియుందనుప మన్యుడుభృంగియు నందిగోల్వనీ । హారధరాత్మజాసహితుడై కొలువున్నెడనంగరుకేశరు। నారదుడైననారదుడు నవ్యగతింజను దెంచియుంగ మల్ । ధారుణిమోవ మొక్కి కరకరశామర సబులుమాళినిల్పుచున్॥ క॥ నిలిచిసమయంబెరింగిన। కలలోకస్థితు మిగుల గానబడంగా । బలుకురతినన్నారదు । తలపెరిగిపి నా

కప... యదులకంపఁగ॥ ఉ॥ వెన్నెలగాయుకంటె నరవిందజసంభవుచూచె
నంబయా । సన్నమెఱింగిస్వీయ పతిసన్మతినిమ్ముహాస్తసంజ్ఞఁడా।యున్నయ
మించెయాత్మసముయజ్ఞత కీశ్వరునిచ్చమెచ్చఁబ । లెక్కన్నిజదంత కాంతులువి
కీర్ణముల్లై సభనిండఁబర్వఁగన్ ॥శా॥ పుత్రా నారదనిన్నుఁగన్న భువనోద్భా
తాద్భుతశ్రేణిక । న్నేత్రాంశ్రోత్రవిభూషమ్రోలనభివర్ణింపం దగుంగా
వ్యమై । చిత్రంబొప్పఁగబల్కుమన్నయెడ రాజీవోద్భవత్పుత్రుఁడ। చ్ఛోత్రా
నందము కందళింపబలికెన్ క్షోణీంద్రజాజానితోన్॥ తే॥ అవధరింపుము విన్న
పంబద్రిజేశ । లోకములనెల్లనీభక్తిలోకజేడక । జరుగునెప్పటి యట్లవిస్ప
ష్టమగుచు । రీతిలేకున్నయదియిప్డుభూతలమున॥ సీ॥సిస్యశివాచారనిష్ఠాగరి
ష్ఠులైపలుకరు గొందరుభవులతోడ । లోకప్రపంచంబులో గొందఱుండియు
లోకబోధనలకులోనుగారు । మఱికొందఱానందమగ్నులైయున్నారు ధరకు
మార్పడితమ్మువారుమరచి । సద్భక్తియుక్తులైజనులకుఁ బొడచూపకున్నా
రుగొందఱనూనతతులు॥ తే॥ గానమీభక్తిమేల్పాటుగానఁబడక । వడ్లుపై
రుగునుగలిపినవడువుదోచి । యున్నయదిదాని ధరణిపైనుద్ధరింప । సమయ
మిదిదృష్టములు ప్రత్యయములుచూపి॥వ॥ అల్లైనమానవుల డెందంబులఁగల
సందియంబుడిందుపడుగురులింగజంగమస్థలంబులుఁ బ్రసాదపాదోదకప్రభా
వంబులుదెలిపిబొందనప్పుడమింగల సకలభక్తజనంబులు దావకభక్తిసంపత్తి
జంబునచూరలం జేలురురుగావున దేవనీవుభూలోకంబునకు నవతరింపవల
యుననన్నవినియన్నలినసంభవసంభవునకునభవుండిట్లనియె॥ ఉ॥ నాకునునం
దికేశునకు నారదవేఱొకయింతలేదువి । న్నాకరుణాకరున్ ధరణికన్పదను
జ్వలభక్తియుక్తిభూ । లోకపులోకులెల్లచిరలోకసుఖప్రదజన్మదుఃఖలుం
టాకమదీయభక్తికినొడంబడిచెందుదురెందుమోక్షముల్॥ చ॥ అనవినికే
లుమోడ్చికుధరాత్మజ వల్లెహృదీశనందికే । శునకునునీకుఁభిన్నదశచూప్ప
డకుండుటభక్తదేహివై । వినుతికినెక్కియుండుటనో వేఁనిమిత్తముగల్గొ
నాకుజ । య్యానతిగింపవయ్యహృదయంబున ఒ[illegible]సందియంబులన్॥

నందికేశ్వరుని చరిత్ర.

క॥ ఈరీతినగజబల్కు-న। నారాజధరుండునారదాదులువినవి। స్ఫార
ముగనందికేశ్వరు । చారిత్రముచెప్పదొడగెసత్రముదమలరన్॥ తే॥ నందికిని
నాకునించుకసందులేమి । భక్తదేహుండనగుటనబరగునట్లు । గాకయాతనికి

సాకున్నైక్యంబు వేరె । కలదు చెప్పెద వినుము తత్కారణంబు॥ ఉ॥ ఆదిశిలా
దుడన్ముని కులాగ్రణి యుగ్రతపోనిష్ఠతోడఁ బ । త్రోదయ కాంత శ్రీగిరి
సముజ్జ్వల నైరుతి భూమి గందమూ । లాదులు నంబుజాహిత వదాహిత
దీప్తుల జాఠరాగ్ని పెం । పైవగ జేయు దావప మహానతిచేసె త్రికోటి
వర్షముల్॥ తే॥ వంతయావంత లేక యూనంత శిలయు । తనకు నాహా
రముగ చేసికొనియతండు । పెక్కుకోట్లు వర్షంబులు పెద్దనిష్ఠ । నుక్కు
దక్కక యుండె నమ్మకి యనగ॥ క॥ ఉన్నతపమిట్లు సేయఁగ । బన్నిన
రతినతని కేను ప్రత్యక్షుండై । గుర్వను రాగము నూపితి । బాహ్వైశర్వ గ్యధీశ
భాసుర వదనా॥ ఉ॥ ఆముని యప్డు నన్ను ముదమందుచుఁ గన్గొనె మ్రొక్కి లేచి
నూ । త్రామముఖాఖిలామర వనప్రద శంకర శర్వ పార్వతీ । కోమల దే
హా విద్యుపగూహన గేహ యంచు నా । త్మేచ్ఛ మెలర్ప నిట్లు వి
తింప శిలాశనకిట్లు బల్కితిన్॥ ఉ॥ ఇష్టమునీశ నే న్యాది మునీశ్వర దప్పక చెప్ప
వయ్యావి । స్పష్టముగాఁగ నీని యమశక్తికి మెచ్చితి నాఁగ జీవను । త్కృష్టుఁడు ద
చ్చిలాదుఁడటు దీనవచోగతి బల్కె దద్దయా । విష్టుఁడనై తివాంఛ కటి వేడుట
నాకు వివేకపాకమే॥ క॥ ఐనను గానహారాశి । యానతిఁగలుగంగ వరవకడిగె
దమదిలో । మానక గోరుదు భక్త్యస । మానుండగు సుతు భవత్సమానుంబ
డయన్॥ క॥ అనవిని ముని పనమున బెన । గోనుయా కాంతా ప్తిదీర్ప గానకొ
నియేను । న్నెరింగి మరియునతఁడి । ట్లని వినుతింపుచు మరత్రపా పకర వదనా॥
తే॥ నీవు వాకిచ్చు సుతునకు నీదు భక్తి । లోనవణఁగునైన గడమైన మాన కేను । వాని
తలదృంచివైతుని య్యానవాని । కడ్డమైనీ ప్రవచ్చినైన విడువ॥ క॥ ఏగొరినట్టి
తత్సుతు । నీగూడిన యేని నాసగు మిట్లి చ్చుటకున్ । లోగావ వేని యు । గకుర్న ।
నేగు మునీ యిచ్చు వరము లేవొండొల్లన్॥ వ॥ అని యిట్లు విన్నవించిన సమంచి
తభక్తియుక్తి కేనును ప్రమోదించి యతని యభిమతంబు సఫలంబు జేయు ను
ద్యోగించి॥ ఉ॥ స్వర్గముకన్న మున్న సురసంఘము లిమ్ముఖ్యులు లేని నాడునై । స
ర్గికమామఖాంశమున సంభవమొందిన శ్రీవృషంబు స । న్మార్గము జూపుచున్
త్రిభువనంబుల గ్రమ్ము సుధర్మరూపమై । దుర్గతి పాతభీతభవ మానగము
న్నడి స్పృష్టదర్శనమై॥ సీ॥ కృత వేళ నదిభూమి జతురంఘ్రులఁ జరించుచు త్రేత
యందు గుల బ్రీతమెలఁగు । ద్వాపరంబున బదద్వయమిలపై మోపు గలియు
గంబున నొక్క కాలనిలుచు । ధర్మంబు నానాట తనపాదచారంబు యుగ

యుగంబులవారికొప్పఁ జెప్ప । వెండి ద్వితీయ శంభుఁడనా బొగడొందియాత్మ వాహనమైనయీశ్వరుండు॥ తే॥ ప్రమథముఖ్యుండు గోకులపతియునైన । యాదివృషభేశుఁ జూచియిట్లంటి నీశ । నాదునకునందికేశ్వరుండనఁగఁ బుట్ట । వలయునీవిటు గాకున్న నెలి గావినుము॥ క॥ ఏనైనఁ బుట్టవలయుఁ । గాని వరంబిచ్చి దప్పఁగా నేరను బో । ధానూనాత్మ నినుదక్కం । గానశిలాదునకు బుత్రుఁ గాని యునింపక॥ చ॥ కమలదళాక్షి యమ్మునిశిఖామణి బుత్రుఁ బవిత్రగోత్రుఁ । త్వమయశుగామి నొల్లమి నిజంబని పల్కఁ న మాత్రనాత్మలో । బ్రమదమునొంది నంది యనుభవ్యసమాఖ్య ద్వితీయ శంభుఁడు । త్తముఁడు జనించె యోనిజతదకిలా ధరిత్రిశిలాదు బుత్రుఁడై॥ ఉ॥ ఎట్టి విచిత్రమో సరసి జేక్షణ యుత్తకు లేశుఁ డీశిఁ । బుట్టఁగ దోఁడదోఁడుత నబుట్టెను దివ్యసదాబ్జ భ_క్తి దా । బుట్టక మున్నె బుట్టె మది పూర్వమహత్వ విచింతయట్టెయా । పట్టికి బాలుదన్వసుధ భవ్య గురుజ్ఞత లెన్నియున్న గక్॥ తే॥ మరియు వేదాంతసూ_క్తిమర్మములు దొక్కు । బలుకులాదిశివాచారపరతన్వ_త్తి । గాన మెలఁగుచు తత్పాదకమలములకు । నెన ముప్పాదంతరంగ నిత్యంతనిష్ఠ॥ ఉ॥ చింత యొకింత లేక శిశుసింహము పారెడు చేములందు హే । మంత వు పాద యుగ్మముల నత్యనుర_క్తి నిగంతదప్పపా దోంతరసీమ నిల్పి పగ తా_ర్తవ చు_క్తుఁడునై చెలంగుచుక్ । సంతసమంది సంతతము సంయమి సేసె దపంబునయ్యెడక్॥ క॥ గ్రీష్మమున సతడు చతుర । గ్రీష్మస్మర్యమునదల శరిత్రినిలిపి దా । నూష్మగమాగములఁడచివి । భీష్మగతిఁ దివికిబాద బిపనుల నెత్తుక్॥ తే॥ తలమవాల డెందంబు దాప మొంద । బలుకు నోళ్లను బకబకబగులుచుండ । జూడ రెప్పలుసుగసురస్సృక్కుచుండ । నందియొనరించె తపము మిన్నందియుఫ్రుడు॥ చ॥ ధరణి వడంకె గృంకె ఖరధాముఁడు వారధులింకె నష్టది । కక్కురులట్టు బ్రుమ్ముగ్గమగ్గన హీకచ్ఛపరాజము మేను సగ్గెనం । ఒరిమిలమీదద్రావాలె నునుప_జ్జాలువాయువుదూలె సగ్నివి । స్ఫురణమమారె ద్రవి లె బలసూదనలోకముఖోర్ధ్వ లోకముల్॥ క॥ వెండియు నాశాధీశుల । గుండియలంధిగులు జొచ్చి కోపతశాబుంక్ । పండెతమకనుచుబట్టున । నుండక గడు నోడి వచ్చి రుమాకాంత కడకుక్॥ ఉ॥ మిక్కిలిభీతి ద్రొక్కి పరమేష్టిముఖుల్ దలల నక్కరాబ్జముల్ । జిక్కగఁ జేసి యిట్లనుచుఁ జేసిరి సన్నుసు మాంత్ర్యవిక్రియా । ధిక్కరుణాత చండిమత్తృతీయవిలోచన దేవ దేవమా । యిక్కిటు జూడుమంచు పర వేపనముల్ దమలోన నంగుచుక్॥ ఉ॥ శంకర భ_క్తవాంఛిత సశంకర పంకజప

త్రినేత్ర నే । త్రాంకితపాదపంకజనిరంకకళాపకళాపగంధవ । త్తుహింకుపు
పంకసంకలితకుధ్రిసుతాకుచకుంభికుంభకూ । లంకషదోర్ధ్వజయాంతరజలం
ధరసింధురమానమర్దనా॥ సీ॥ అనినన్ను వినుతించు నచ్యుతప్రముఖుల గనిక
న్నుగవనవ్వికమలనయన । బలికెదనిన్నిని భ్రాంతిమానసులార యింత సంతాపిం
పనేలమీకు । న ధికేశ్వరు వారుణపుతపోనిష్టకు వెరచి వేవచ్చుట వెట్టితనము ।
గాకయాతఫలాకాంక్ష మైనీమముల్ సలుపు నే రెండవశంభునూతణ॥ తే॥
సిరికై నను గైకొన్న శ్రీపనిప । దంబువాణీపనీపనిదలపడతడు । జూడబూడం
గసురిగెడు సురపతిత్వ । మాసశేయడతండు శచీసతిప॥ క॥ మీూపదవులుయ
ననేటికి । నాపదసద్భక్తిగాని నాపదమైనన్ । జేపట్టడతడు నమ్మం। డీపట్టున
వట్టిశంకలేమిటికింకన్॥ క॥ అనిపలికి హిమనగాత్మజ । వనరుహనేత్రాదిదివి
జవరులకు నానం । దివిసగణిష్టదెలుపన । తనికడకేగితని యాతదితద్దయుగో
లువన్॥ ఉ॥ ముందలనున్న నన్నుగసిముప్పిరిగొన్న మోదంబుతోడ నా । ష్టాంగ
నమస్కృతుల్ సలిపి యొంతురి తాంగరుహోర్చుడైనుతిం । పంగదొడంగె నిట్లు విసు
పర్వులపూర్వతదీయదివ్యవా । క్యంగనికిచ్చ మెచ్చగ బిసప్రసవోల్లసదాస్య
మండలా॥ లయగ్రాహి॥ అక్షయకృపోక్షితకటాక్ష నిజపీక్షణ శిఖీక్షితవలక్ష
కమలాక్షనుత దేవా । ధ్యక్షశరదక్షహననక్షయసుశిక్షితమహోక్షనమక్షణ
నభక్షుభితరింఖ । ద్రాక్షసపురక్షరణతక్షపరిరక్షితవిచక్షణయుధోక్షభచ్చ
క్షురురుభాసం । దక్షనిజమోక్షకరణక్షమపదాక్షరవిలక్షవషడక్షరమయా
క్షితివిదూరా॥ క॥ ఈవిధి వినుతింపగగని । వేవలసినవరములిత్తు వేడుమటన్నన్
దేవా ళంలుపి సనన్ముని । నావలగను గొనుచు బలికె నగుజిగురొత్తన్॥ క॥ నిన్ను
గనుగొంటి మతిశివర । మెన్నంగా నొందగల్గు నె నాకభవా । పెన్నిధి సన్నిధి
నుండగ । మన్నుగడుగ బోవుహీనమతులుంగలరే॥ క॥ పదవులగదవుల నేనా ।
ల్లదయాపవవిను మునాతలపుదమ్మిభవ । త్పదమలభక్తిజలింపక । బదిలంబై
యున్నయది యపది వేల్వరముల్॥ చ॥ అనవినియార్ద్రమాంత్మగతి హత్తిచలిం
పకయుండకౌగిటన్ । బెనగొనజేసి నందికినభిష్టవిశిష్టములియ్యభక్తిగొ । బ్బ
నకరుణించి తద్వరవపుస్సుఖసంగసకాంక్ష నాకు । వాహనముగజేసికొంటివి
కచాంబురుహాననయన్మహాత్మునిన్॥ వ॥ మరియు నమ్మహాత్ముండు తొంటి
కాలంబున నాదివృషభాకారంబున మదియ్యవాహనంబగుట యతనికి దేటప
రచి యపూర్వసర్వజ్ఞత్వంబుతోడంగూడ ప్రమధగణాధిపత్యంబు నిత్యంబు

గాఁ జొచ్చి యిచ్చితి నప్పుడు॥ ఉ॥ అంతటఁ గంతుహృత్ప్ర ధరుఁ డంతటఁ ధాతసు
రాధినాథుఁ డ । ల్లంతటఁ దేవతానివహ మంతటఁ బంతటఁ జాఁగి మ్రొక్కి రాశ్చ । ర్యం
తవచోమచర్చికల నందరు నందిఁ నుతింపఁ దత్ప్రియ । భ్రాంతి యొడంగఁ బల్కితి గృ
పారసమానసమాచరింపఁగన్॥ తే॥ అతఁడు తపమాచరించుటన చటనంద మం
డలంబున బరగెఁ భూమండలమున । నందుచరియింపుచుం డెడి నఖిలజీవ । సంత
తులకెల్ల మోక్షంబు సారసాక్షి॥ ఉ॥ నందిమహాత్మ్యమంతయు వినంజదువన్ లి
ఖియింపఁగల్గునా । స్పందవిశుద్ధి గల్గియును చశ్చయ సిద్ధియు భక్తివృద్ధియుం।
చందనగంధి నాగిరిజ సంతసమందుచు నందిజూచి బా । లేందుకళాకలాపునకు
నిట్లనిబల్కెను మోడ్పుగేలుతోన్॥ ఉ॥ ఈయనఘత్వమీచరిత మింతనిరంతర
భక్తిచింతయీ । సోయగమీప్రభావిభవ శోభనమీసుకృతంబు నీమహా ।
పాయముఁ నీవిచక్షణత భాసురకీర్తియు నిట్టిమూర్తియుం । గాయజువైరి
యవ్వరికిఁ గల్గునె నీదయ లేనివారికిన్॥ గీ॥ నీనిజాంశంబుగా నున్న నిన్ను గనుట నా
కు నేనితోడన్నైక్యంబు నగుట గలదె । యనుచు సన్నుతించు గిరిరాజ తనయ విన గ।
నారదుని తోడఁ బల్కె బినాకపాణి॥ శా॥ వింటే నానందనంది కేశునికథావిఖ్యా
తినామాగ్రనిము । కరుంటిం బేర్కొ నిదేవ దేవ యహిరాడ్భూషా గ్రివేయ నీసత్కృ
పన్ । వింటిన్ మంటి ననంగ నంద యూసమావిర్భూతహృన్మోదమున్ । నంటన్
భక్తియుఁ బార్ష్ణభాష్పములనన్నన్ యుక్తహస్తాబ్జుఁడై॥ సీ॥ వినుతింతు నందికేశు

—* నందికేశ్వరుని భూలోకంబున జన్మింప హరుఁ డానతిచ్చుట. *—

నికను సన్నచేసన్నగరయబిచ్చిన్నమెఱయు । తనసిమలల ప్రసాదముక్కసజ్జే
సియిట్లని మెనందీశ సర్వార్థ సమితి । ప్రమథముఖ్యులకును బార్వతీసతికిని జె
ప్పె నానీ కాదిజెప్పినటుల । నీకతంబున గాని లోకములందెల్ల సద్భక్తిబద్ధము ని
ఎఱుఁగఁబడదు । గానమానవలోకంబుకడకునేగి । నాదుసద్భక్తి నిచ్చుట బా
దు గొల్పు । వలయు బసవన్న యను పేర నలఘుమహిమ । భక్తలోకహితార్థ
మీవనిబలంప॥ వ॥ అట్లైన భూలోకంబున నమోఘ సామాన్యంబైన నీద్వి
తియ్యాశంభుత్వంబును నభూతపూర్వసర్వజ్ఞత్వంబును బ్రత్యక్షంబై యుండు
నటుల జేయుమని హరుం డానతిచ్చినన్ని॥ ఉ॥ అప్పుడు నందికేల్మోడ్చి యా ప
రమేశ్వరుతో డనిట్లనెం । జెప్పినయూడిగంబు లెడ సేయక జేకొని యున్న నాకు
ని । ట్లొప్పగజెప్ప నేమిటికి నూర్ధ్వపలోచన యందు సుందరం । దప్పనజేమి
సిదుదయ వప్పఁ యొసంచిన జాలు నెప్పుడున్ । క॥ ఇందున్న నేమి వోజని । యం

దుండిననేమి నీపదాంబుజయుగళం । బండెయుఁ కినాకనియా । నందిబలుక వినియతవినయభాషాకుఁ॥ క॥ ముదమందిహరుఁడునందీ । బదమునిధరకని పినిన్నుఁబాయనుజుమ్మీ । మొదలగుఁడుడనగుచు చిదా । స్పదుఁ జేయుచుఁ బ్రాణ దేహాభరితుఁడనగుచుఁ॥ క॥ జంగమరూపముబూనిని । సంగూడి చేరింతుని మనోభీష్టంబుల్ । చెంగిచెడకుండ నెప్డున । సంగదియగఁ జేసుకొనిని సుంగృప చేల్తుఁ॥ క॥ నాప్రాణముప్రాణములగు । నాప్రమథులప్రాణమైననందీశ్వర సి । నాప్రాణము లేకఁగుట । కేప్రత్యయచయము లేటికిఁ సెరుగగన్॥ మ॥ అని తన్నానడబలుకఁ శంకరునకున్ సాష్టాంగదండప్రణా । మనికాయంబొనరించి హస్తయుగమున్ మస్తస్థలింనిల్పియే । బనివిందుంధరకంచుతత్ప్రసాధవిభ్రా జిష్ణునీశున్ నమో । వనజస్థాపితు జేసినందిధరకున్వ్ చ్చెన్నరుల్ మెచ్చగన్॥ వ॥

మండెంగి మాదిరాజుకథ.

అంతనిక్కడ॥ సీ॥ తోయంబుసురనదీతోయంబులచ్చటిశిల లెల్లలింగములాతుఁ లుదలంప । మానవోత్తములెల్ల మానులమొత్తము ల్తరువులెల్ల ముగల్పతరువు లరయ । లీలవిహారంబులోలి యజ్ఞక్రియల్ యిచ్ఛాభుజక్రియాయిశ్వరార్చ! నావధానంబెన్న నాసక్తి సమాధి సతతంబు బలుకు భాషణములెల్ల । జప ముగాకుండుట యెముక్తిసంగమంబు । సంగమచ్చటమహిమలెన్నంగదరమె! నట్టిశ్రీగిరిపడమటనమరుచుండు । మేటిసంపదబొదలికర్నాటకంబు॥ క॥ ఆక ర్నాటకమతులసు । ధీకర్నాటకములప్రీతిత్యారంభా । లోకనజకౌతుకము నై । నాకమవనికవతరించె నాఁజెలువొందున్॥ గీ॥ అట్టికన్నడదేశమధ్యంబు నందు । నవనియువతిగురుకుచాగ్రహార । యగుటనగ్రహారాఖ్యదనకునన్వర్థ మగుచు । బరగుశ్రీహింగుళేశ్వరభాగవాటి॥ ఉ॥ ఖండశశాంకశేఖరుని ఖం డమహత్వమెకానియాత్మవే । రొండుదలంపడెన్నఁడుపయోజభవాన్వయదు గ్ధవార్ధిచం । ద్రుండుపరత్యయోరుభవదోషవిదూరమనఃప్రచారుఁడై । మం డెగమాదిరాజు గుణమండితవందితుఁడొప్పునప్పురిన్॥ క॥ ఆతనితరుణిజగద్వి ఖ్యాతాభవభక్తియుక్తమునపాతివ్ర । త్యాతతసువ్రతధర్మా । న్వీతయ గుచుమాదమాంబనెగడెధరిత్రిన్॥ సీ॥ పతికి మారాడక బలికించునాత్మేశున న్నదమ్ములగన్ననంతకన్న । తోడికోడండ్రతో గూడి వేడుకజరించు బంధులబ్రో చుదాత్పర్యమునను । కుమతులనెన్నడుగొనగోరి చూడదు పాతివ్రతలగన్న భక్తిసేయు । నాకొన్నయతిథులకన్నపానములిడు దాసులబనిగొనుదాస

మెరిగి । యుత్తమామలసేవలాసక్తిసేయు । వైరమునవేమినొచ్చిననోరబ
లుక । దుష్పుత్రోద్వాక్యదినింటనుండనిచ్చు । మంగళద్రవ్యరాజినేమరకబూ
ను॥ మ॥ నిజవేల్పుల్ జపముల్ తపంబులెల్ల నిజకాంతుల్ నేమంబులెల్ల వ్రత । ధికలుస
త్సేవలు శైవులెల్ల పతిసంప్రీతిక్రియాధీనముల్ । తలపెల్లం బరధర్మసమ్మత
ముచిత్తంబప్రమత్తంబుభూ । స్థలిమాదాంబకునీడువత్తురెసుమ త్కాన్యకాంత
లేకాంతలున్॥ క॥ కులమునురూపునుగుణమును । గలకాంతలలోనమిన్న
గానెన్నబడుం । గలకాంతికిసంతతియుం । గలుగకపోడవడియుగాంతకాల
ముదాకన్॥ ఉ॥ మత్ప్రతికూలజాలచయము క్షతకాత్మవిషాదముంది । మ
త్ప్రతిపాద్యమాననియమంబుననోముదినోముభామరు । జ్జత్ప్రదమేవ్ర
తంబాయుమాన్యులవేదుసద్దైన్యచక్రిగా॥ గీ॥ ఇవ్విధంబునసుమంగళిపు
ష్పబోణి । తలపురంజిల్ల పెద్దలువలికిరిట్లు । నందినోమినతెప్పునందనాప్తి।

మాదమాంబ నందినోమునోచుట.

యనివిని మాదమాంబనోమునకుదొడగి॥ సీ॥ పసపుమేననలంది పన్నీరుగలిపి
నళితాంబువుననుస్నాతయగుచు । కురులచుతడియార్చి కస్తూరిజేతనమర్చి కీ
లుగంటుటుపైనిగీలుకొలిపి । పండువెన్నెలడాలుబారుబట్టగజాలు వెలిపట్టుక
టితటినలవరించి । మణిమయాభరణముల్ మట్టువన్నియగాగ దత్తదంగంబుల
దాపుకొలిపి । భస్మరుద్రాక్షలును బూసిభవదనుజ్ఞ । కడుపుచల్లంగవొడు
కులకన్నెపుట్టి । వృద్ధసతిదేవతలుతనవెంటరాగ । నందిగుడికేగెశుభసూ
చకములుగనుచు॥ మ॥ చనిమాదాంబకనందికేశుగని సంశ్రద్ధంబుగాప్రమొక్కి మ
। జ్జనసత్కృత్యముదీర్చిగంధమునవత్యాకృతశ్రేణిపు । ష్పనికాయం
బుననందమైమునుగ పూజంజేసిధూపాదులిచ్చి । వేదించిమహోత్సవాంగము
వ్రతశ్రీలాభమోహంబునన్॥ గీ॥ సోమవారంబుమొదలుగాసారెనవది । సం
ఖ్యలునునోమిదశమిదినంబునందు । మాదమాంబతనమసంపదకునధిక । మైన
పూజలుగావింపనాత్మదలచి॥ సీ॥ పంచామృతమునిండవడ్డించిపిమ్మట జిడ్డు
వోగొట్టంబుషేకమొసగి । ననఘటంబులనించినసుగంధజలములనభిషేకము
లనించియంగకముల । దడియొత్తిమొత్తనదడిమంపువలువతో నిగుడించిపైప
ట్టునెరికిగట్టి । కర్పూరకస్తూరికాకుంకుమాంకితగంధంబువెట్టినక్షతలువెట్టి॥
తే॥ పుష్పదండలునందపైబాగడసేసి । స్వర్ణకృతఫాలపట్టికాకంకణక్షురవి।
పాణకింకిణికాదులక్షీణదత్త । దంగములనిలిపిధూపదీపాంగమొసగి॥ చ॥ వ

లగముపాదుజేసి నెయిబోసిగుడంబిడిదానిచుట్టునం । వలసినపక్వశాకములు వ్యంజనమంజుల ఖాద్యరాసులుం । బలుచనిజున్నుబాయసము బండ్లును దేనెయుబంచదారయుం । గొలదికిమీఱ బెట్టెసతిగోకులభర్తకు నారగింపగన్॥ గీ॥ నందికేశుసన్నిధి నిట్లునందివాహ । భక్తులకు నెల్ల నారగింపంగ బెట్టి । దక్షిణలతోడకర్ణమాత్రలను హస్త । మాత్రలను నిచ్చె సతియతిమాత్రభక్తి॥ క॥ ఈరీతినందినోమిచ । నారాధనజేసిమాదమాంబకుమారా । దారోద్భవాశదనమది । ప్రేరేపగనందినిట్లుప్రీతిస్తుతించెన్॥ సీ॥ నందేననందీశనవనందినాథబాలేందుకశేఖరు డేమఱగిబ్బ । సర్వజ్ఞశాశ్వతసత్యస్వరూపయుఖర్వమూర్తిద్వితీయశర్వయనఘ । రోమకూపవిశిష్టభూమపుణ్యశరణ్య పార్వతీశశిధరప్రమథగణ్య । నాయన్నవాతండ్రి నామనోంబుజహంస నాయాలరేడనాప్రాణపథము॥ తే॥ నిన్నుబోలినసుచరిత్రు నినిరఘుగాత్రు । పుత్రుదయనాకునిమ్మనత్పుత్రునీవు । పేరుబెట్టుకన్నోరాడబిలచి పెనచి । పుత్రవతినౌదుకీర్తికిపాత్రనౌదు॥ వ॥ అనుచు నుతింపనంది ప్రియమంది ప్రసాదము మాదమాంబ

మాదమాంబ నందీశ్వరుని బ్రసాదంబునొందుట.

కున్ । జనులుగనుంగొనంగ ననిసర్గ్గపు మచ్చికనిచ్చెనిచ్చినన్ । వనరుహనేత్రినేత్రములవత్తుననూర్చిరహత్రినాత్రికో । ప్పెనధరియించియే గశుభముల్గనుమన్నజగేమసీమకున్॥ గీ॥ మాదమాంబయుమ డంగిమాదిరాజు । యింటికేతెంచియుండి రెప్పంటికంటె । నధికమగు వేడ్కమదియులుకాడుచుండ । నం

మాదమాంబ గర్భంబుదాల్చుట.

దనిజన దికేశుకట్లనిదలంచెన్॥ క॥ హరుపంపు భక్త్యర్థను । ధరపైజన్మింపనాకుతనయుండినీసుం । దరియుండెనపుత్రుడిగా । స్త్రీమతివరనడిగెగౌర్యదీశనునాకున్॥ వ॥ అనిగర్భంబుబ్రవేశింప॥ క॥ నెలనెలకుసకమలనయనకు । బలునిత్యసులక్కె వీడ్బారెను చెక్కుల్ । వెలిజెందిపండువెన్నెల । తళుకులనిదోడగెనువుతత్సమయమునన్॥ సీ॥ అమృతాంశుదమనాంశయుతివెగర్భ నిలచెనానాటికి పొంగదప్పె । భక్తిరుచిజ్ఞుండు బాలికెకడుపున బరగినామనల్లెనరుచుల వ్యా । హరుకీర్తిమూర్తిన్యాయతీవ దెందంబున వెలసెనైదీగెబంగచాయె । శీలవంతుమరక్షీ జెల్లగాభవిపాక మొల్లడోనాగనెక్కిళ్లుబుట్టె॥ తే॥ తెరవప్రతురాకకును నోరుతెరచెనంగ । నావసింతలుదరుచమ్యనభము మూర్తి । ప్రోవనని కోనిసలిపృథధ్యాసనష్ట । మొదసెనాకన్నుగ

వనిద్రదారగ దయ్యె॥ గీ॥ నీలగళమూర్తిసతి మేనవిలచెనాఁగ । చూచుకంబులు నలుపెక్కె సుదతినడుము । ఘనుని రెండవశంభుఁడోఁగానికతన । ఘనతతేనకెబ్బె నాఁపెద్దతనముఁదాల్చె॥ క॥ నడుమువడియడఁగెవళుల్ । ర్వడనయ్యెఁ గడు నేరుపునఁబడవయ్యె నొడల్ । గడచెనవమాసములుచ । ప్పడుచే మొకబాలుడపుడు భోగివిభూషున్॥ క॥ మదినిల్పి యదిటె గర్భము । సదమలలింగస్వరూపసంఖ్యానవరా । స్పదముగ పద్మాసనమున్ । బదిలపరచి భూతసిద్ధిపరుడై మరియున్॥ సీ॥ కడవనూఁకుచునుదకమ్ము వారజల్లినభంగి నూయుగ్నిబోసంగపరచె । బూదియుఁ గాజమువోఁగయుమమరిదాను చక్కగా ముట్టిచె నోకరాదివియ । యాదీప్తిదానున్నయామందిరంబెల్ల లోకప్పునప్పకలోనగాల్చె । యిలకాలు మోపక నీలీలతల్లులనలయించుబుత్రుఁడుగల రెయిందు॥ గీ॥ ననుచు వేరచిశాస్త్రవాక్యులత నతమ । యిండ్లనుండనోడి రొట్టకేసి । జననజోచ్చిరట్టిసమయంబుననుగర్భ । మందునున్న శిశువుచందముననుఁ॥ క॥ నాలుగు రేకులనలువగు । నాళీకము గడచి సుస్థ గము వేడ్క । మేలుకొన జేసి చిత్తము నా శత్రయసంగమమున నాటించిదగన్॥ గీ॥ ఆరునాలుగునారు నీరాగుబదియు నారు రేకులకమలంబులవమళించి । రెండు రేకులచెలువారుపుండరీక । మందు దనునిల్పి సచ్చిదానందుఁడగుచు॥ వ॥ యిట్లు అధోముఖంబులగు షట్కమలంబులు క్రమక్రమంబున నుద్దీనంబులై యుండఁ జేసి అఖండధనుర్దండ మండితంబైన విపశ్చిద్ధమ్యంబగు పశ్చిమ వాళంబునంబుట్టిన యనాహనాదంబునకుం జొక్కి మేరుశృంగంబుద్రొక్కినిక్కి నటమీద నూర్ధ్వముఖంబైన సహస్రారదళకమలం బధోముఖంబుగావించుకొని దివ్యంబై షోడశాంతవ్యోమ చంద్రభవ్య సుధాపానపారవశ్యంబునం దేలుచు గేలిలోలుండై పరంజ్యోతిస్స్వరూపంబగు వెలుంగును విశ్వంబెల్ల వెలుంగింపుచు దానును పలుకరాబొమ్మై గర్భంబునం బొడగట్టి నట్టదపసిభావంబున నవ్వలది నలరారుగర్భంబుననునిర్భేద్యశివధ్యానానుభావంబున నిర్వికల్పుండును నిరామయుండును నగుచు మూడువత్సరంబులుండె నప్పుడు॥ ఉ॥ దుర్భరగర్భభారమునదూలుచుతోంటివృషాధినాధునం । తర్భవనంబుజొచ్చిమదినాటిననొవ్వగ్రమ్ముక్కి ద్రుగ్వగా । విగ్భవదగ్రుఁపూరయుయి వేసటతోనిటుబలెక్కి కేతకీ । గర్భసగర్భ్యకాంతియుగ కార్శ్యమ్ము గేతుణానందిముందటన్॥ ఉ॥ కామితవస్తు కాంతుగల కామిని నోమిననోములన్నియుం । వేములగంత నీనురుగువేగ మెజొచ్చితి మెచ్చితీవునే లామితి లేనిభావమున లంవరజేసెద నెట్టులోర్తునీ । కేమన విన్నవింతు వృషభే

శ్వరమూమకతౌహృదవ్యధన్॥ గీ॥ పుణ్యవతులైనసతులెల్ల భూతలమున । నె
న్నతోఁ బ్రోదిమోచికంద్ర ౖసతుల । నల్లనల్లనయూడే ఫలమ్యొనకట। కన్ను
మొకమేనుపడదునాగర్భమునకు॥ ఉ॥ కర్కశిగర్భమున్లనను గానిటు బెట్టెను
గానిజాఁడుబా । లార్కసమానసూనుఁగనున త్తైవ గెత్తైరిగానరాదు నా। కో
శర్కులుదీర్చు బెల్లవినుకుక్షిభరంబడగించు బేటుఖో । దర్కగజేంద్రసంహార
ణతర్కనకోరికెలొల్ల నెవ్వియయున్॥ వ॥ అనియిట్లు నందికేశు దూరిక్షతాపా
హ్వైయతివ గర్భభారంబున దూరంబునడవనోడి యూడాడనిలచి తోడి నీడ
లజాడ తనతోడగూడినడుచు జేడియలచే దండలుగైకొనుచు మందగమనం
బున దనమందిరంబుజొచ్చె నచ్చెలులు సూచ్చికలానచ్చి శీతలోపచారంబున
బథశ్రాంతి యడపుచుండ నలినామోద మేదురంబగు వృంకపుష్ప శయ్యాత
లంబున మేనుజేర్చి నయుర్చిన చెక్కులఁ నకర్కన చందనచర్చికలమర్చి భవత్తాళ
వృంతంబులన జాతశీతపోతవాతంబులకుసొగయుచుండ కొండొకసేపునకు క॥

❋ మాదమాంబకు స్వప్నంబున నందిసాక్షాత్కరించుట. ❋

స్నులకు నిద్రయాసన్నంబయ్యెనయ్యెడ॥ మ॥ కలలోఁ తెన్ కలకంఠకంఠికిమహా
తుస్వామిగాజంగమో । జ్వలవేషంబుధరించివచ్చి పలికెం వామాక్షి నీకిల నే
కలుగంమానసతాపమున్వగయునీగర్భంబులోనున్నని। శ్చలచిత్తుండు మహా
నుభావుడు సుమీ సత్యంబు ముమ్మాటికిన్॥ గీ॥ ఆదివృషభుంబు పిదపశిలాదసుతుం
డు । నైననందేనునీగర్భమందునుండి। యవతరించెను భక్తహితార్థబుద్ధి । నవ్వు
నునాతనిబూనియిట్లడలనేల॥ క॥ పుట్టెడు సుతుబసవని పే। ర్పెట్టుము ఖూవనిప
హారిపులపింఛమణాంగం । గొట్టుముగట్టుమమరినీ । బట్టికి శ్రేయోధి రాజ్యప
ట్టముతరుణీ॥ చ॥ అనికలలోననందియిటులానతియిచ్చినమచ్చకంఠి గ్ర। క్కున
తెలివొందినద్దెసల కుంనిజదృష్టులుజొన్ప నెవ్వరుం । గనపడకున్ననన్నదయ
గావగనందియె యేగుదెంచెనా । జనిసఫలత్వమొందెనని సంతసమొందెన
పొందవైఖరిన్॥ క॥ చెలులుతనచుట్టుముట్టున । దలగకవినుచుండ గాయథా
ర్థతవాచా । విలసనమునననలరంగా। నలివేణివచింపుచుండె నాసమయమునన్॥
గీ॥ నాతిహృదయంబునందున్న నందిహృదయ । కమలమధ్యగతంబైన విమలత
త్వ । మతనిబోధించె నిట్లని యవనిభర్త । హితవుగాబనివినుటవిశ్శ్రుతియెనీకు॥

శ్రీబసవావతారఘట్టము.

క॥ అనవినిగ్రక్కున హస్తాంగన నుష్ప్యేషులాచరించి కరముల ముకుళించి । బెన

గొల్చియట్లజననీ । ఘనగర్భముసుతుడు వెడలగానయ్యెడకన్॥ క॥ ఆతనిలో
నున్న పరంజ్యోతిస్స్వరూపంబు శివుడు సోమగురుత్వో । పేతుండగుచునచటికిం బు
డమీ తెంచెను విపులభానువేషవహింపన్॥ వ॥ అట్టి ధోఁ దయ కాలంబునం ద
తనిలోనుండివచ్చిన యూర్ధ్వంబు మౌళియుబాలునంగంబున సాంగంబుగా గ్రిం
గసాహిత్యంబుగానర్చి విచ్చేసె నత్తపసినచ్చి పోయిన త్రోవ యెచ్చుపడకచ్చటి
జనంబులిచ్చలనచ్చెరువంది యుండిరప్పుడు॥ సీ॥ దంతపంక్త్యుల్లసన్ముక్తాధావ
ళ్యంబులు వైద్యుతద్యుతులనువమ్మసేయ । రాగికుండలములు నైగనగ్గలంబులు
గండఫాళికలపైనండబర్వ । ఆకర్ణదీర్ఘదృక్చాకచక్యంబులు కరుణారసాసా
రసరణిజూప । ఫాలస్థలన్యస్తభస్మపుండ్రంబులు ధాగధగ్యంబులు దాపఁజో
లుప॥ గీ॥ విడిచిమార్పడగట్టిన జడలనడుమ । మృదునిచందంబు వెడమోపమేన
గలయ । గాలురుద్రాక్షములు దాల్చికక్షమునపి । భూతిభస్త్రికధరియించి
జాతమిర॥ క॥ ఒకచేత గోడుగుమరియొండొకచే బెత్తంబుగలయనొత్తినడా
లుం । వికసిల్లుబవరిగడ్డము ప్రకటింపుచు గురుడు హరునిభావముదోపన్॥ క॥
వేవచ్చి మొదట నెలకొని । కేవలకృపతోడమండిగెయుమాదిమహీ । దేవుని దేవి
గనుంగొని । యావనరుహనేత్రితోడ నతడిట్లనియెన్॥ శా॥ యిల్లీకప్పటిసంగమే
శ్వరమునందేమర్ధితో నుందుమో । ఫుల్లాబ్జాక్షిణి మాదనాంహయుడ నైబో
ల్పొందుటం జేసియే । నెల్లప్పుంబడివాయనో సుతుడు నుస్మిల్లిపుమ్మహాభావ్యా
త్తో తల్లీ శోకహితాగ్రమైబరగుని ద్ధాత్రిక్ భవత్పుత్రుడై॥ క॥ నానందనుజూడగ
మది నానందముగడలుకొనగనరుదెంచితినా । యానసుమీబిడ్డకులింగానర్పిత
మేమియుడేనసలికులవేణి॥ గీ॥ పద్మదళనేత్రిపినిక భవభవములనేను గుయడజూమీ
యనియానతిచ్చి యంతనంతర్హితుండయ్యె నచటిజనము । లితడెహరుడని కొని
యాడెపాటసుచుండు॥ ఉ॥ కోటిరవిప్రకాశముల గుందగజేయసత్తనూప్రభా ।
ర్ఘూటముతో గుమారుడిలజన్మమునొందినమాత్రమిత్యకాహ్వా । [illegible]టరమో
హాత్తామసముతోడనెనైనతమంబుబాసెన । [illegible]పటసతిపతుల్నయనోత్సవము
గాసుతుజూచి పొంగిరుచున్॥ వ॥ అప్పడప్పురంబునం గల సకలభక్తులం బిలిపిం
చి భక్తియుక్తంబుగా సాష్టాంగదండంబులాచరించి యర్ఘ్యసింహాసనాసీను
లంగావించి పఘాతివిద్యంబులర్పించి దత్పాదప్రక్షాళితపవిత్రజలంబులం బు
త్రగాత్రంబు గడిగి భక్తనివహాస్పృష్టవిస్వష్టభస్మంబు తిలకంబుగా నెలకొల్పి మై
నిండంజిలికించి పంచమహావాద్యంబులుదంచితధ్వానంబుల భూనభోంతరా
ళంబులగీలింప నాదంపతులు సంపదకనురూపంబగు సొంపు బెంప నసుమా

రూనకుబసవండను నసదృశనామంబునిడిరప్పాపండు॥ సీ॥ వెనుకచీకటియుం
డదనకేమికళలనుచూప్పునదీపంబుజూచినవ్వు । సన్నుతలింగప్రసాదమగ్నత
నూనియున్నట్లుచన్నానియూరకుండు।శివసుఖామృతమానుచేతలో గానుమా
ట్రాడకూ స్తమయుగంబాగి నారగించు । శంభు పాదధ్యాన క్రీడాకేళి నరితినొక్కొ
కరూతత్తివెరగందియుండు॥ గీ॥ దుర్భ[illegible]స్మృతిదు ర్బలదూలమోలు। పిధను
దోషగజేతులుపిన్నియాడు । ప్రబల[illegible]ప్ర[illegible]ంపంబువా[illegible]దన్ను పాద
పాదంబులల్లార్చియాడు [illegible]యు॥ సీ॥ శిన్నని నం[illegible] నువ్విని సనిదడపవెన్నని
యులుగా[illegible]తనలు[illegible]దా[illegible]వాన । భక్తపాదసానంద[illegible]వృ[illegible]గు వైఖరి
గన్ను[illegible]వసీరుదొరగనేర్పు । భవుని[illegible]బోధకు ముదిదపిలిపియాలిం చెపునను వున నెడ
నెడసాలకించు । భక్తులయెడ మగులబడి మొరలెత్తైడు బాలువునసిలబడిబోర
గిల్లు॥ గీ॥ మరుగుబడ్డట్టిశివభక్తిమార్గముదల । యెత్తులాగునధరతలమొత్తి
యాడు।సర్ధిబద్మాసనాభ్యాసమలవరించు । నొప్పచొప్పడియుండగూర్చుండి
యాడు॥సీ॥భవునివాహనవృషభంబు దాననుబుద్ధిపోవుచుండగ నేలదొంగియా
డు।వీరమాహేశ్వరాచారంబుప్రోకమైనిలిచెనానొయ్యెయ్యనిలుచుచుండు।
ప్రతిభతోనాదిమార్గంబుదప్పకనుండనడుగిడుగతిదప్పటడుగులిడును । శివుని
బేరొకనికంఠసీమగద్దెక దానలరెనాదొకరూపలుకులువచించు॥ గీ॥ జల్లిదులు
జూడమాశివభక్తులనుచు గెల్లువారెడుక్రీడబారునల్లనల్ల । నంతనతసకసమ
కూడెనాటపాయమప్పుడతడమ్యోసతపలింగార్చకుండు॥ వ॥ మరియునట్లు
బాల్యంబులౌల్యంబునంగడపిబుద్ధిమెరుగు వేజరులంప్రాయంబుప్రాపించి శివ
భక్తులనెల్లశివుండుకాదలంచ సర్వజ్ఞుండగు ద్వితీయశంభుమూర్తిగావున స
ర్వవిద్యావిలాసంబులు సహజంబులైపాటిల్లెనప్పుడు॥ ఉ॥ శిష్టవిచారపారగ

—* బసవేశ్వరుడు వుపనయన మక్కరలేదనుట. *—

తజెందెనుమండిగమాదిరాజుగ । ర్భాష్టకమందు బుత్రుండు గొప్పులుమిత్రులు
మెచ్చగోపదో । దిష్టవరిష్టలగ్నమున సదర్పగనున్నడచంద్రి గాంచిరి।స్పష్టవచో
మచ్చకలబాలుడుబలెరనుభక్తిశీలుడై॥ క॥ మృడుగొల్చియుజడమతివై । వ
డుగనిచిడుముడిపడంగవచ్చునెగురిగా।మృడునినిశంబుగొరియు। వెడగునరు
లగురునిజేయు వినయము గాదె॥ సీ॥ గతపూర్వజన్మ దుష్కర్మునిద్విజుచేత
యాంహాధ మాదిత్య మదియకాదె । నిమ్మల గురుకృపా నిర్మితునకుక
మల జన్మత్వముజఘన్య సరణిగాదె । గురుపదద్వితయార్చకుండయ్యుహా

వ్యగ్ని దగ్ధంబుసేయుటదప్పుగాదె । పంచాక్షరీమంత్ర పరుఁడయ్యునన్యమం
త్రావళుల్వొడుగుటయఘముగాదె॥ గీ॥ శంభుభక్తులకెత్తుహస్తములుభక్తి
హీనులకుఁద్రాటమాలల కెత్తఁబోవు । మాలలిటుగాక శివభక్తిమార్గమ
గునె । మరియుజెప్పెదవినుధరామరవరేణ్య॥ చ॥ అమితఫలప్రదాభవ
పదార్చలకార్మికపాకరాజిదు । త్తుమురుగజేసిమించి భ్రమితుండయి
పూర్వికకర్మపాశముల్ । దెమలగయుండ రెంటికొనదేకువదూలదె భాసి
తత్రిపురం । ద్రముఖీశిపై కలాంఛను డొడంబడ నేర్చు నెతద్రుద్రముద్రకున్॥
క॥ నీరికిద్రాటికిజేరని । వీరశివాచార దీక్షవిగతో భయక । మాఱరంభు
నన్నుగర్మపు । వారాశినిముంపనెట్లువగచెదుతండ్రీ॥ క॥ కన్నులగానక
నిటబస । వన్నకువడునెట్లు సేయనగుబ్రహ్మశిరో । కృన్నిజగణవంశోద్భవు ।
జన్నెనన్నుదండ్రిబ్రహ్మజాతుంజేయన్॥ వ॥ మఱియుజాతిగోత్రాతీతసద్గు
రుకరుణోదర సంజాతు జాతిగోత్రక్రియాశ్రయు నెట్లుజేసెద వదియునుం
గాక కులరహితుండగు యంబికాసహితు శరణున కెయ్యది వర్ణంబని
నిర్ణయించెద వింతగాలంబయ్యు నంతరంగంబునం గంతుహంతు భక్తిమ
ర్మంబావంతయు సంతరించనిపాపంబున మదనులాపంబులు భవదభిప్రా
యప్రవాహ ప్రదీపంబులైయున్న యవి యట్లుండ నిమ్మింతనుండివడుగిడు
గనువట్టిగొడిమెల కొడంబరచు వెడంగునుడుగులుడుగుమని విడనాడినవిని
తనయు ననునయింపుచు మఱియునిట్లనియె॥ చ॥ విను బసవన్న విప్రులకు
వేదములంబదియాఱుకర్మముల్ । వినబడుగాననందొకటి లెక్కకుఁ దక్కు
వగాకయుండజే । సిననతడగ్రజోత్తముడు జేయమి నీచుడు గానవానిజే ।
సిననువిరోధమె శివ వశీకృతికిందలపోసిచూడుమా॥ సీ॥ మంచిరుద్రగణంబు

నందిముఖంబాది నడువంగదగును పనయనమునకు । మునుపుభృగుణ దైవ
మని తారకబ్రహ్మమయమైన ప్రణవంబుమంత్రమాత । వినుమట్లుకాకపట్టిన
పాత్రమజుబుఱ్ఱ బెట్టినసూత్రముల్భీమఫణులు । పాలాశదండంబుపద్మాక్షు
కోలెమ్ముపంచశిఖల్జటాపంచకంబు॥ గీ॥ చారుకృష్ణాజినంబుగజాజినంబు।
కౌసలిమేధావిమన్మథభసితమిదిపి । నాకిభీత్పాటనమునాటినటనగాని।వేరె
యొండనితలపకవినుకుమార॥ క॥ ఈవేషము బూనకభూ । దేవుడుగానే
రడెద్దితెరగైనమహా । దేవునిభక్తికివెలితియె। భావింపవుగాకబాలభావము
కతనన్॥ ఉ॥ కానకగన్నపట్టివని గ్రక్కునదికరణంబుసేయకే । ఎమ్మెనో
డబాటుసేసినను మైకొననేరవునీవిధంబువై । ఘూనుసులించుకేనెరుగగ్రక్కు
ననిస్వేలిసేతురప్పుడే । తోనాడగూడమాకులము గ్రుంగగజేసికొనంగబోలు
నే॥ క॥ కులదీపకుడగుతనయుడు । గలిగెన్మేలయ్యెననగగటకటకొడుకా।
కులనాపకుండవైమా । కులమునకున్మొదలమొదలిగుద్దలికొంటే॥ వ॥ కా
వుననీభక్తియునీవుపడ్డట్లుపడుము కమ్మునబుట్టిన పట్టివిగావున వలసినంత
యువింతసేయకచెప్పితి మింతనుండి మాకునీకునుంబనిలేదని నైష్ఠూర్యంబులు
దోపంబలికినవిని బసవండు దండ్రికిట్లనియె॥ చ॥ పలికెదు మాటిమాటికిని
బ్రాహ్మ్యము భక్తిపథంబుగామదిన్। దలచెదుగాక వేరెయొకదర్శనమయి
చనుబ్రాహ్మ్యమందునం । దులగురుమంత్రదైవత విధుల్వివిధంబులుధ్యాన
ధారణా । కలనలువేరెవేరె యటుగావున బ్రాహ్మ్యము భక్తిమార్గమే॥
సీ॥ గాయత్రికగ్నిముఖముబ్రహ్మశిరమాది రుద్రుండుశిఖమావరుండుహృది
యు । వసువులు ప్రాణాదివాయు పంచకమిలయోని వర్ణము దెల్పుదాని
గోత్ర । మరయసాంఖ్యాయనంబక్షరంబుల సంఖ్యయిరువదినాల్గు మూడె

సగుపాద । ములుకుత్తులారుతలలు బాణసంఖ్యలునని జెప్పగాదెమీాయా జ్ఞికమున॥ గీ॥ గానశివభ క్తికినిబ్రాహ్మ్యగతికిసకల । కర్మములువేరెవేరె యాగాదొదైవ । మనగలేదెందునదియు సాంఖ్యాయనోక్తి । దానిసాంఖ్యాయనుడు జెప్పెదక్షురుండు॥ గీ॥ తానుసాంఖ్యాయనమత ప్రధానకర్మ। జడుడుతత్ప్రోచ్యమానవిశ్వస్వరూప । సహితబహు దేవతోపాస్తిసరణి నైన । యట్టిగాయత్రిశివభ క్తికనుమతంబె॥ వ॥ మఱియుప్రతిదిన కర్మానుసంధానంబగు గాయత్రీతంత్రంబునకు దైవంబులునాచారంబులు జపంబులు విహితంబులుగావున సాక్షాన్మోక్షైక సాధనంబుగాదు వాదుడుగు మాదియట్లుండనిమ్ము వడ్దర్శనాతీతంబగు నగజాధినాథు భ క్తిమార్గంబు వినుము (విశ్వతశ్చక్షురత విశ్వతోముఖ విశ్వతోబాహు) వని శృతినుతింప (నత్యతిష్ఠద్దశాంగుళం) బనశృతుల నతిక్రమించి వెలుంగు నవాదిమధ్య నిధనంబు సచ్చిదానందకందంబగు శ్రీలింగమూర్తియే దైవంబట్టి జగజ్జెట్టి వేల్పుఱేనింజేపట్టి కుంచంబుగావించుకొని తనుముట్టికొల్చినట్టిభక్తులకుముక్కంటిమూర్తి కరతలామలకంబుసేయుచు (గురోరధికం) బనునిగమ వచనంబుబాగడనెగడు సర్వాత్మస్వరూపుండు మాసహితసద్గురుండు మంత్రరాజంబునంబరగు షడక్షరిమెుమదీయమంత్రంబు జటాపటల భస్మరుద్రాక్షవిభూతితత్వం బస్మదీయవేషంబు ఘనవైరి పటల విటపిపాటనపటునురారధారాయమానమాని తాష్టాంగసంగతం బాత్మీయభక్తిపథంబెటదా వరణపరిణతు జూచినంతనె సకలపాపక్షయంబును మోక్షాంగనాపరిణయంబునునగు నిదిఫలప్రాప్తిమాత్రంబు యిటమీద లింగసేవనోత్కృష్ట నిశ్చఫలమిట్టిట్టని వాక్రువ్వందలంప దరముగాదుకావున జీవన్ముక్తి కరంబగు

భక్తియు బ్రాహ్మణ్యంబు వేరుగాని యారెంటికి నైకమత్యంబు యుక్తంబుగా దలంపకుమా॥ గీ॥ కలవు షడ్దర్శనములనగా ధరిత్రి । గలసియుండు వాకం డాకండిల నెపుడును । గాన శివదర్శనము వేరె ఘనత కెక్క । గాని జగతఁ ర్మపాశసంగతము గాదు॥ క॥ రెండును సమమని కొందరు । దుండగమున గ్రొవ్వి పలుకుదురు దుర్మార్గుల్ । ఖండేందుధరుని భక్తుం । డొండుమ తము దోడుగ నరకయాధమునబడుఁ॥ క॥ అనిశ్చితులు మ్రోయువినరే । విని యునునశ్లీలపలుకవిప్రులకుదినం । బును దినకరదిక్పాలక । వనజాసనముఖ గొల్వవలయుఁ వెలయన్॥ క॥ కడువడి బ్రాహ్మణ్యమునద । విలియనుగొల్చి చినను భక్తవిషయుఁడగు ద్విజుం । డిల భక్తుండగు భక్తున । కలవడు నెట్లు ద్విజ త్వమరయఁగ వలదే॥ గీ॥ చూతబీజంబు మహి విత్తు జాతి దప్పి । వేము గానేరన టులను వినుము సహజ । లింగనిష్ఠుండు బ్రాహ్మణ్యసంగమాస । జేసి బహు దేవతాసేవ జేసి చెడడు॥ చ॥ కులసతి యట్ల నిశ్చలనకుందల క్రిందగు భక్తి యుక్తివి । వ్రులతెర గెన్న వేశ్యగతి బొంచుగ నందిముఖాదికృత్యముల్ । సతిపి యునీశు వేషములు సన్నుతనీశ్వర మంత్రరాజముం । దెలిసియు నేక నిష్ఠజన నేరరు పౌరుల పాపమెట్టిదో॥ క॥ ఇలువేల్పుల నెడబాయుచు । బలువేల్పుల గొలువ దమకు బాటిసెవ్యాసా । దులశాపము ప్రేరేపగ । దరమే సత్పథము నొందదమనందముకుఁ॥ ఉ॥ మాకొడబాటుగా శ్రుతి సమాహితమార్గము నిష్టజెప్పితిం । గాక భవత్సమాగమ మొకానొకయప్పుడు నొల్లధాత్రిపై । కాకులు వెంచినంత కలకంఠము కూయునె కావు కావనన్ । మీకును మాకు నేమి పని మిన్నకయుండుడు మీరు మీగతిన్॥ క॥ ఎకడితలిదండ్రులు । మీరె కడి బాంధవులు ధర్మహీనులునాకున్ । దికుఁను దెసయును నారయ

ముక్కంటికిగణములెయితరమూర్ఖులనొల్లన్॥ క॥ పిన్నయ్యనాకుగకక్కయ్య। చెన్నయ్యయు తండ్రి తాత చేతమశంభుం । జెన్నుగగొల్చినభక్తుల । నన్నే లెడువారునాకు నేడ్గడయయ్యా॥ వ॥ ఇట్టివిప్రత్వంబునకుం బట్టియాడెద రేని మీరుమీయంత నుండుండ మేను నాయంతనుండెదనని సహోదరి యగు నాగాంబయుదానును నచ్చోటనుండరాదని కదలియమందగమనం బున ఫణిహారిమందిరంబునకు నరుగులువెరగంద నరుదెంచెనంత॥

బసవన్న పెండ్లిమహోత్సవము,

గీ॥ భాగినేయోపపన్నైనది దృష్టాగతుండు । మాదమాంబికసయిదో డుమహితయశుడు । బిజ్జలాధీశుబండారి ప్రీతిబసవ । ధీనుగనుగొనియాబల దేవమంత్రి॥ చ॥ భవికిదనూజనియ్యనని పట్టిననేమములెల్లనాకనూ। భవబ సవన్నగైకొనినభాగ్యము బొమ్మనిమేనయల్లునిన్। సవినయభంగిబెండ్లికిని స మ్మతిజేసితదాజ్ఞబట్టణ । స్థవరసుఖంబుగాశుభము సాటగబంపెనుపేటభృ త్యులక॥ వ॥ అట్లుచాటంబంచిన॥ సీ॥ కస్తూరివీధులగలయంగజల్లిరిముం గ్లిముత్యాలముగ్గులిడిరి । పందిళ్లనూత్నరంభస్తంభముల్గట్టిరద్దముల్ దాపి రాడాడగలయ । బంగారుమేడలపైడికుండలు బెట్టిరందుకేతనములుపొం దుపరచి । రంగడివిధులయందు క్రందుకొనంగతోరణంబులునిల్పిరూరవిం గులు॥ గీ॥ శోభనోల్బణమైయున్న సుభగమైన । మందిరంబునలంకరింపంగ జేసి । పరమమాహేశ్వరార్చనా పరవశాత్ము । డగుచుదనయాత్మ జనుల తోనాడెనిట్లు॥ క॥ రండొడయులవేగమపి । ల్వాండెదురుననుండ లెంకలోప లికిటతో। త్తెండనిపండినరతిని। ల్వాండనికూర్చుండజేయుడుత్సవయుతులై॥

గీ॥ సంభ్రమంబునజంగమస్వాములకును। సింహపీఠికలిడివారిశ్రీపదములు।
గడగిపుష్పాంజలులొనర్చి గంధధూప। దీపికాదు లొసగిభక్తిదీటుకొనగ॥

వ॥ అమ్మహాత్ములకు విభూతివిడ్యంబులర్పించి వారిసమ్ముఖంబునను సమ్మదంబోదవ నాపురంబునంగలసకలకవిగాయక వందిమాగధనటనటీజనంబులంబిలుపించ వారలం దారలెరింగినతెరంగునం గోలాటంబు గోలాహలకేళికజోకలుజోకలంజెడకుండనడుపుచుండి కొండుగడశుద్ధసాళక సంకీర్ణంబులనాలాపంబులాపాదించి తాళమానంబులం జెవులకు జవులుపుట్టం బాడుచుండి రొకపట్టున నెచ్చరికపరాకుజేయు బాగుంబళా యని శబ్దాయమానంబుగానుగ్గడిలపుచుండి రిట్లుభక్తులు హర్షయుక్తులై పేరోలగంబుండిరమతోన॥

ఉ॥ భక్తిరసాభిషిక్తులయి బాడెడువారుబురాతనప్రథా। త్యక్తవిశేషగీతగతికుబ్బుచునుబ్బుచు నాడువారునా। వ్యోక్తులవైదికోక్తులనియుక్తిసస్తుతి సేయువారు। దర్భక్తులగొల్వగన్గొనిముదంబునప్రొక్కుచుజొక్కువారలున్॥

క॥ ఈలీలనున్న భక్తుల। పాలికిబసవన్నవచ్చిపాదాంబువులన్। దేలిదుకూలయుగంబొగి। దాలిచిసితభసితదిగ్ధతనుడై పిదపన్॥

చ॥ నుదుటత్రిపుండ్రరేఖలు మనోహరలీలధరించియాదలన్। మదిముదముంబ్రసాదకుసుమంబులుపూని శరీరయష్టిజె। న్నొదవగనక్షమాలికెల నూనముగావహింయించిమీదగే। లివజుకుమెత్తకంటె కటిలింగవసాయతమన్మలారమున్॥

క॥ ఆనందాశ్రులుదొరుగగ। మేనుసలోమాంచకముగమి న్నందగభ। క్తానూనపాతుకాతతి। దానంబేతనకుమిగులధన్యంబు గదా॥

వ॥ అనియొడయుల యడుగులపైబడి నమస్కరింపుచు తనయడుగులు వొడయ

లుగనకుండమడచి వెనుకచాచి పుడమినప్పళించి తొడలపై మోచేతులిడి మోడ్పుంగేలుతో కంచితాంగుడై తనదొంటిరూపంబు వాల్చునోయనని మిషుండై భక్తులంజూచుచు భక్తిశృంగార పారంగతుండైయున్న బసవన్నంగన్నులారంజూచి మేచినగతి బలదేవదండ నాయకుండిట్లనియె॥ ఉ॥ ధన్యుడనైతిదానని ముదంబుననెప్పుడు గంగమాంబయన్ । కన్యకదెచ్చిశంకరుగణంబులకున్ బ్రణమిల్లజేసియా । మాన్యులయాజ్ఞ నాబసవ మంత్రికిబెండ్లియొనర్చెనన్యసా । మాన్యముగాని లగ్నమున మానవతీతతిశోసలొలర్కగన్॥ గీ॥ శంభుభక్తార్చన వివాహసత్క్రియలట । తదనుమతి మెదలపముహూర్తంబునట్టె । భక్తగణముల సత్కృపాబలమునటవి । చిత్రమదియనజనులువచించిరపుడు॥ అదియెట్టిదనిన॥ క॥ రక్షవమున బ్రహ్మాండము । లోకటమనుపంగ జెరపనోపినశరణు । ల్లెక్కింతురెఘనములుగా॥ దక్షనగ్రహానివహచంద్ర తారాబలముల్॥ వ॥ అనియిట్లు భక్తజనంబులాడుచుండ బసవండునిండువేడ్క భక్తమండలి కభిముఖార్థంబులొసంగి వసుధసాష్టాంగదండ ప్రణామంబులాచరించిలేచి ముకుళిత కరకమలుండగుచు మంజుభాషణములనిట్లనియె॥ శా॥ యిల్లీకప్పడిసంగమేశ్వరము నందింపొంది

బసవేశ్వరుండునిజగురు దర్శనార్థంబు వెడలుట.

మాసద్గురుం । డెల్లప్పుడ్ వసియించు దత్పదయుగం బీక్షించిభావత్సద్భ । గ్వాల్లభ్యంబువహించు వాడననుచున్ గంగాంబకాత్మాగ్రజుల్।సల్లాపంబులొనర్చుచున్। వెనుచనన్ సంతుష్టుడైయేగగన్॥ఇట్లరుగసరుగ॥చ॥బసవనమంత్రికన్నులకు బండువజేసెను దేశికేంద్రుడిం । పెసగవసించుపట్టణమహీశవి భూషణభక్తిభావనా । భ్యసననసమాగతాఖిల దిగంతవసద్భుసి

శాఖమాలికో । ల్లసదసమానజంగమ కులప్రతిపత్తియు యుక్తిభక్తినై। ఉ॥ ఎంతమహాత్ముఁడో కొఁ బసవేశ్వరుఁ డాపురి యోజనానగం। బంతటయుం డి యుండలప దాసత్రినెమ్మదితత్పదద్వయో । చింతనుజిహ్వదల్ స్తుతిసి జేరి చెంపకయుండజేసిధీ । మంతులు గౌరవార్చన క్రమంబిడి బ్రాహ్మని నిచ్చమె చ్చఁగన్॥ ఉ॥ అప్పురివైభవంబులు గులాధిపునంతటివానికైననే । జెప్పనశ క్యమన్నమరిజెప్పగవచ్చునె యేరులెల్లబూ । తాఃపరిపూర్ణలద్రులు సురా ద్రులుతద్ఘనుతెల్లభస్మపుం । గుప్పలుగోవులెల్ల సురగోవులు నందులుకోడె లన్నియున్॥ గీ॥ తరుచయంబెల్లఁ ద్రాక్షతరుచయంబు। వనములెల్ల కుసు మితోపవనములబల । లందఱును దేవతాసతులాడుమాట । లన్నియును భ క్తిపరిభాషలాపురమున॥ ఉ॥ కల్లరియుం గృతఘ్నుఁడును గర్వియు గ్రోధియు దుర్మదాంధుఁడుం । బ్రల్లదుఁడుం బ్రహాసకుఁడు వ్రాత్యుఁడు లోభియు గాగడీఁడు నుం । జల్లరవెట్టుదిమ్మరియు జారుఁడుజోరుఁడుజాడికోరునూ । రెల్లపరిభ్ర మింపనొకఁడేనియు గానబడండుతత్పురిన్॥ వ॥ అట్లొప్పకప్పుడిసంగమేశ్వ రునకు భక్తులెదుర్కొనజని యద్దేవదేవు మందిరాళంబుననిలచి సాష్టాంగ దండ నమస్కారంబు లాచరించి సముచిత పురాణోక్తుల ప్రస్తుతించెన ప్పుడు॥ ఉ॥ పూర్వపు గౌరవా కృతియ పూర్వముగా ధరియించిశి ష్యద్రు । క్పర్వముగాగ నీశ్వరుడు గారవము వెల్వడి వచ్చి భక్తిమై। నుర్విపమున్వినమ్రుడయి యూరక యున్నకుమారు గౌగిటన్ । బర్వి నవేట్కజేర్చితద భంగురభక్తికిమెచ్చియిట్లనెన్॥ క॥ ఇచ్చకముగాటువిను మిటువచ్చుచుబోవుచు జరించువారలచేనీ । సచ్చరితమువినిసంతస । మచ్చు

పడన్ దాల్తునహారహాసు బసవన్నా॥ సీ॥ గతకాలశివభక్తగణసమాశ్రిత
భక్తిమితిదప్పకుండగ మెలగుచున్న। భస్మరుద్రాక్షముల్ భక్తిదాల్చినవారి
శ్రీకంఠుగాజూడుమీకుమార। శూలిభక్తాళిదుశ్శీలంబుగన్నను మేలుగాసై
సుమీకొమార। శత్రులైనను లింగసంగతులై రేనిమిత్రులుగా జూడుమీకు
మార॥ గీ॥ పట్టినట్టివ్రతంబులేపట్టునందు। నించుకయుజారనీకు మీకుమా
ర। భక్తులెడజాతిభేదంబుపట్టకునికి। మీరినట్టిపథంబుసుమీకుమార॥ క॥
ఆదిశివభక్తిపథమును। గాదనుదుర్జనులమృత్యుగతి బొరిగొనుమీ। వేదో
క్తభక్తిగతియు। మ్మేదినిపైవెలయజేయుమీ బసవన్నా॥ ఉ॥ చేర్పకుమీ
మనంబు శివశేషముగాని పదార్థమందుకం। దర్పునిబారిబారి పరనారు
లమోములుగాంచికన్నుల। ల్లార్పకుమీశివైక శరణావళిలోపలవంచకత్వ
ముం। గూర్పకయుండుటేమిగుల గుర్యగుత్రోవసు మీకుమారకా॥ ఉ॥ మె
చ్చుగజంగమంబుగను మీననుగా బసవన్ననిత్యముం। దచ్చరణంబశేషమును
దత్వరతింగొనుమీనుతింపుమీ। తచ్చరితంబువావికకు ధన్యతజెందక మోస
బోకుమీ। చిచ్చరకంటిజోతికడ సేయునుబట్టినబాసదప్పినన్॥ క॥ ధీమ
ద్వరమునుమరువకు। మీమదినెడకడరదలపు నీమముసత్యం। బేమాత్రము
నెడపకుమీ। హేమాచలచాపు గొల్వుమీ బసవన్నా॥ క॥ అనిమృడుమ
ధురోక్తులతన। తనయుబ్రబోధించిన తడతని ప్రొక్కులుసై। కొనిగాగిట
జేర్చిముదం। బునగుడిలోజొచ్చితొంటి పొలుపుననుండెన్॥ ఉ॥ అప్పుడుజూ
చుచున్న జనులందరుసచ్చరువందియీతడే। తప్పడుసంగమేశ్వరుడు దాన
తనూజునకాత్మమార్గముం। జొప్పడజెప్పిపోయిగుడిజొచ్చెను క్రమ్మరగాక

యున్నము । న్నిప్పురిసీతపస్వి వసియింపగ గందుమె మాటలేటికిన్॥ సీ॥ సం
గమేశున కెంతసద్భక్తుడో బసవన్న సంయమివేషమతి ముదమున । నచ్చు
గాదాదాల్చి యురుదెంచిబోధించి యరుగునెక్రమ్మర నంగజారి । యడిగా
రణంబు గానభినుతింపగజూడ నరుదయ్యె పుణ్యులమైతిమిహామ । యట్టుం
డవలవదాపుట్టువునకుఫలంబెక్కై నమనమున్న నేమిఫలము॥ గీ॥ నల్లక్రూబస
వన్నపినాకివాహ । యవురబసవయ్యలోకత్రయైకవంద్య । చాంగురేబసవే
శవిశాలకీర్తి । భళిరబసవకుమార సద్భక్తిసార॥ చ॥ వనరుహనేత్రినిచ్చి
యును వస్త్రమొసంగియు బుత్రివండియు । న్జనకునిచెండియున్ శివుమనం
బలరించినతొల్లిభక్తులే । యనఘచరిత్రులైన బసవన్న నిజస్థిరభక్తియుక్తి
మై । బనిగొనుచున్న వాడభవు బట్టకబైటననుండ జిత్రమో॥ చ॥ అనిగొని
యాడగాబసవ డగ్గుడిమంటపమధ్యభూమిభ । క్తనివహయుక్తుడైరతత్రి
కాలముల గురుమూర్తిగొల్చుచున్ । జనులకృతీపుటంబులకు సారెకువిందు
వుగాగబాడుచున్ । దినములుబుచ్చుచుండెను సుధీజనముల్దను సన్నుతింపగన్
మహాస్రగ్ధర॥ బహిరంతఃపూర్ణభాస్వ ద్బసవసమభిదా ప్రాణలింగప్రసా
దా । వహపాత్రీభూతచేతో వశగతకరణ వ్యాప్యాతిధ్వస్తమోహా । ద్య
హితోద్యద్వ్యుష్టివాచావ్యసనమదవి కృత్యావిషట్కోశమేధా । మహిబా
హామాత్మజప్రేమ ముఖనిఖిలసన్మార్గవిష్ణు ప్రపంచా॥ క॥ బసవేశము
ఖప్రమథ । ప్రసృమరమాహాత్మ్య యుక్తబసవపురాణా । ద్యశమత్రీగ్రంథని
బం । ధసమంజసవాగ్విలాసనవ్యావ్యాసా॥ చామర॥ ధరాధరాత్మజాహృ
దీశ ధామకోమలాయశా । సురాసురర్షగమ్యరమ్య శుద్ధబుద్ధిభూషణా । చ

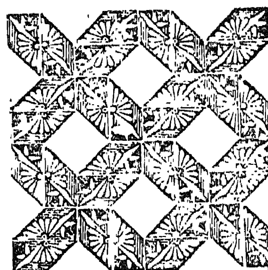
రాచరాత్మకప్రపంచ సౌఖ్యదుఃఖమగ్నతా। హారాహారా పరావతార
హారిభూరిసద్గుణా॥

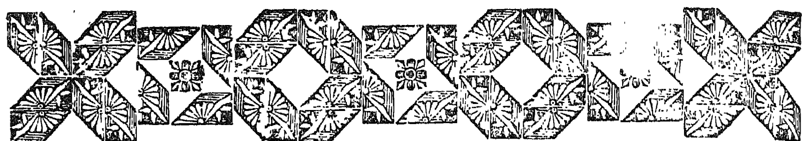
గద్య * ఇది శ్రీమత్పాలకురికి సోమేశ్వర ప్రసాదలబ్ధ
ప్రబంధనిబంధన శక్తియుక్త శ్రీపిడుపర్తి బసవ
నార్య సత్పుత్రకులపవిత్రసోమనామధేయ శివ
కవిప్రణీతంబైన బసవపురాణంబనుమహా
ప్రబంధంబునందు ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీసాంబసదాశివార్పణమస్తు.

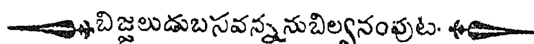

శ్రీసదాశివాయనమః.

బసవపురాణము - ద్వితీయాశ్వాసము.

క॥ శ్రీమద్గురుకరనిర్మల। తామరసోద్భూతదేహదళిత విమోహా। ధీమద్వందితసుగుణ। స్తోమోజ్జ్వలపాలకురికిసోమారాధ్యా॥ గీ॥ దేవము న్నుమీరుద్విపదగావించిన। బసవచరితమేను భవదనుజ్ఞ। బద్యహృద్యకా వ్యభంగినానేర్చిన। యట్లువిన్నవింతునవధరింపు॥ మ॥ అటకళ్యాణపురం బునందుబల దేవామాత్యుఁడాత్మాత్మజం। బటుభక్తింబసవన్నకిచ్చ్యాప్రమ దుల్ భావంబులంగాంచియు। తటహర్షంబునబిల్వనంపజను శోకక్లేశం కరైక్యంబుబాం। దుటయున్ బిజ్జలుఁడయ్యమాత్యమణిబంధుశ్రేణితోనిట్లనున్॥ మ॥ కలఁడామీబలదేవధీమణినధికారంబు శాయంగన। త్యలఘుండాత్మ జుఁడైననగ్రజసుతుండైనన్ హితుండైననా। నలికస్థాపితహస్తులై పలికిరా క్ష్మాధీశుతో దేవమా। బలదేవాత్మజ ప్రాణభర్తఁగల డొప్పంజెప్పిరప్పించి నన్॥ శా॥ నీరాజ్యంబు సమస్తమున్నిలుప నిశ్ఛిద్రప్రభావుండుదో। షా రత్నంబగు మాదమాంబికత పస్సంతాన సస్యంబుగం। భీరోదారగుణుం డువిద్వద్వినిర్ఘేద్యుండు విద్యావయో। ధీరత్వోరునయాన్వితుండు బసవా ధీశుండుపృథ్వీశ్వరా॥ గీ॥ ఆతనిమహాత్మ్యమింతింతయనగవశమె। సకలజను లునెఱుఁగంగసంగమేశుఁదనకుబ్రత్యక్షముగఁజేసికొనియెనతఁడుదగుభవద్రా

బిజ్జలుడుబసవన్ననుబిల్వనంపుట.

జ్యమునకుబ్రధానుఁజేయ॥ చ॥ అనవినిసంతసిల్లిమను జాధిపుఁడాతనిదోడితేర

గాదనహితమంత్రిపంక్తిభటదంతిసమేతముగాఁగబస్వవాఁ।రునుజనిసంగమేశ
శ్వరగురుప్రఘణంబునఁ గాంచిదీర్ఘదం । డనుతులు సేసి నేర్పున నొడంబడనిట్లు
రమ్మహాత్ముతోన్॥మ॥పునరుద్భూతకరంబులైనబరగు స్వర్లోకభోగంబులైనన్ మహా।
త్మ్మునకున్ నీకొకలెక్కగాకునికి నేమున్నంగకార్యంబయ । ట్లును గాకీశ్వర
భక్తియుక్తిరుచికిన్ లోకోపభోగంబులై । చునెయట్లయ్యుబరోపకారము
గటం జూవేమదభ్యర్థనల్ ॥ఉ॥ కావునమాయుపార్థనలు గైకొనిబిజ్జలురా
జ్యరక్షణం । బీవువహింపరాజు ధరయేలెడునన్వచనంబుగానియుం । గావ
లికెల్లనీనపతి వన్నియుసేటికిరాజ్యపూజ్యసం । భావనకెల్లనీయవియపట్టె
ముకుటికిగర్తకర్తదా ॥ క॥ అనివిన్నవించుమంత్రుల । మనువుల జేకొనుటభ
క్తిమండలరక్షా । ర్థనిజాగమనంబునకది । యనుకూలముకాదలంచియుండ
రుగొలువన్ ॥ క॥ హరగణపరివృతుడైత । త్కరుణాన్వితవారిరాశిదాదే
లుచుసుం । దరగతిబసవామాత్యుం । డరుదెంచుచునుండసంతనకడన్న
వుడున్॥ ఉ॥ అంచలవారిచేబసవడంతటనింతటవచ్చురాకరో । మాంచ
సమేతులైవినిని జాలయమున్పురముంబరిష్క్రియో । దంచితభూములై
చెలగునట్లుగజేసియలంకృతాంగుడై । పంచవిధోరువాద్యములు చాయ
కనుండగజేసెవెండియున్॥ ఉ॥ దంతిపదాతివీతి భటదండపతిప్రతివీరధీర
సా । మంతపురోహితప్రతతి మాగధగాయకయూథపాదసం। క్రాంతథ
రాతలంబదరగారతితో నెదురేగిగాంచియ । ల్లంతనవాహనంబుడిగియం
ఘ్రిచరుండయిపోయి ముందరన్॥ సీ॥ పరిహృతాహంకారుభక్తైకశృం
గారు విశ్వామరాకారు విబుధచారు । లోకవిస్తారునలోకానుసారు

జంగమగతవ్యాపారునమితసారు । లింగగంభీరుగతాంగవికారు విమలా
వాచారుత్రిమలవిదూరు। విరహితసంసారువీరావతారు దేవాచలనిభధీరుడ
ప్రపూరు ॥ గీ॥ గలితసంహారురుభాక్తికఘనమయూరు । దమదనూకార
భసితరుద్రాక్షధారు । గుణగణాధారుదుష్కృతసుజనుతారు । వ్యాఘ్రతోం
కారునిర్జితశ్రీకుమారు॥ క॥ శూరుంజారుగుణాలం। కారున్వినయప్రచారుగ
తమోహారున్। పారశివాచారుమహా । పారున్బిజ్జలుడుగాంచెబసవకు
మారున్॥ వ॥ కాంచియుదంచిత భక్తితాత్పర్య ప్రియపూర్వకంబుగాత
త్కాలోపచారంబులునిర్వర్తించి సంతుష్టుంజేసి తట్టాయత్నంబుగాబ
ల్లినకట్టిముందరబెట్టి తనపట్టంపుటేనుగనైై నాజగజ్జట్టింబెట్టుకొనిమహా
ధసింధురంబు లేడునూరు పంద్రెండులక్షల బలవత్పదాతులుగొలువపన్ని
ద్దరుబ్రధానులకుం బెన్నుద్దిగావించి యశేషరాజ్యధురంధరుంజేసి మాన
సోల్లాంబుతో వసుమతీశ బసవేశులు పురంబు బ్రవేశించి రాజమార్గం

బసవేశ్వరుల గజారూఢునింజేసీ పురంబునకుదోడ్తెచ్చుట,

బునడ నడతెంచు నప్పుడు॥ రగడ॥ పుణ్యాంగనలును బురమూల
గలిగిన - పణ్యాంగనలును బసవని గనుగొన - నలరుచు వచ్చుచున
తిశయమగుగతి-లలినాడుదు రాలాపములీగతి- వేడుక జెరపకవిసవిసనన్ని
తిశగూడగరమ్మాకొమ్మరోపిమ్మట- కాలిదొసగుగాకమరలనేనన- నేలదొస
గునేనేవచ్చిననన-యెవ్వరురాకుండేజనె యెదనన - నవ్వనీవెంటగనచెదనే
వన-నేకతమొకతెవు నేగుమునీవన- నీకాళ్లనెనేనిదొనడ చెదనన,బతిగన్న
నునినుబరపడెయునవుడు-బరచినగతిబ డియెదనిప్పుడు - బసవనిజూడకపడ

తిరొాపోనన-మసలకముసుగడిమగువ రొారమ్మన-దోకొానిపోయినదోసమెయు
నుచును-పోకుముకలకయి పోలతిరొాయనుచును-దిక్కులు జూడకతెరవర
మ్మనుచు-నెక్కడరవమేయంతి నీకనుచు-వీడెబసవను వెలదిరొాయనుచును-
వాడెచూడుకులవర్ధనుడంచును - యిత్తరిసందడిదెందుగ బదనుచు-దత్తర
పడకవెతరుణిరమ్మనుచు-గంటి వెబసవునికమలాక్షియన- గంటినెమోంతు
ముగంటిగాకనుచు-జూచితి గదపదసుదతియటన్నను- జూచిచూచిపోసుం
దరియనుచును- మచ్చికగనుగొానిమగుడెడివారలు- మెచ్చినకట్నములిచ్చెడి
వారలు- శ్రీమెరయగతమచెలులునుదామును - ప్రేమవిడియమర్పించెడివా
రును - నచటచ్చటపుష్పాంజలులిచ్చుచు - బ్రచురంబుగనారతులర్పించుచు-
సందడికోర్వకసౌధాగ్రంబుల - జెందిదర్శనములు జేయుజనంబులు - వీరు
వారనకకోటులు జనింపగ - సారెకుబసవేశ్వరువినుతింపగ - రతినందొాకసతి
ప్రౌఢిమవెలయగ - సతులకుదనచేసన్నలుదెలియగ - నలవడపంచమహా
వాద్యములును - లలిగొానజాంగుభళాయనుజనులును - బొాలయగముందట
బొాకమెడిధీరులు - లలనసందికోలలపడిపారుటు - సరసతనాచేచకటటిబా
డుచు - నరదముపైకోలాటములాడుచు - నరుగువారుత్రిపురాంతకుకొాలువు
న - నిరతమునాడెడునెలతలుచెలువున , బసిడిగీటలపాటలవారలు - పొా
సగచెలువులగుపురిగలనాతులు-జేరువబేరణిచాలగడియింతులు - సౌరాష్ట్రి
మహేశ్వరగుడికాంతలు - నాడనాడనిలచాడెడిభామలు - గూడలిసంగ
యకొాలువునశేమలు - ననయముమెలపుననాడెడుబోటులు - జనపతినాట
కశాలవధూటులు - బటువగుతేజులపాజులపింగలి- జటులగతింజనుజనపతి
మంగలి - గరులనెక్కి-చనుగణమధ్యంబున - శిరమునకరములు జేర్చిమ్రొు

కుఁచును - దరుచుమాణికపుతలుపులతోడను - కోరలుమృత్యువుగొడుగుల
నీడను - నతమంత్రిశిరోనవరత్నంబుల - ప్రతిబింబముకలపాదనఖంబుల -మి
గులనొప్పఁగమీఱినభద్రుని - జగతిఁబొగడదగుసాక్షాద్రుద్రుని - భక్తివిహా
రునిబసవగుమారుని - భక్తిజూచితిరెబసవగుమారుని - ననవుడుబసవనికం
దరుసమ్మతి - మునిమిడిమొక్కఁగముద్దియయొకఁతె - యలనాఁగరొయిత
డేనందీశుడు - చలియయీతడెశివసంకాశుడు - మగువయితనినేమాదాం
బయమును - మొగిఘనమగునోములచేబడసెను. - తెరవయితడెబలదేవ
చమూపతి - నెరిగూర్చినయీనీలవేణిపతి - జలజాక్షితడె సంగయదేవుని-
బలుకగజేసెనుభవదవతారుని - సతియీతడెబిజ్జలుచేనప్రతి - హతముగ
మన్ననలందినసుద్రత - యీతనిగనుగొను టేకన్నులఫల - మీతనిబొగడు
టయేజిహ్వాకుఫల - మిట్టిమహాత్మునినిప్పుడుగంటిమి - పుట్టువుసఫలముబొం
దెనుమంటిమి - యనివినుతులుసేయగవించునరతి - ఘనపురవీథియుగడచి
యుభూపతి -నగరిసమీపమునకునే తేరగ -జగతీతలపతిసంభ్రమమాడగ-
బరిమితపరివృతపరిజనధీరుని - భరితవిచారునిబసవకుమారుని - ననఘునిద
నభవనాంతరమునకై - కొనిచనిమణిమయమగుపీఠికపై - నొప్పగనునిచి
యథోచితములుదగ - నొప్పరజేసెమహోన్నతిమీరగ - హస్తివాజివ
స్త్రాభరణములతి - నిస్తులభక్తినివేదించియుపతి-దనపన్నిద్దరుదండేశులకు
ను - ఘనునిగపట్టముగట్టివేడుకను - బసవునికిట్లనుబల్లహుండిపుల - ననదృ
శనారాజ్యమునకునాబల - పతులకునర్థప్రాణంబునకును - పతివైనన్ను
నుపాలింపుమునిను - నమ్మితిపేయు ననంబనిలేదని - బమ్మినవేడుకబలి
కెడునృపుగని - సకలమోక్షరక్షకుడగు సభవుని - కొంకసినిబ్రోవగనో

స్త్రీ చెంతపని - యొసగొర లేకిట్టిహరగరి గ్రోటికి - వెరచి బ్రతుకుమీక వేయును నేటికి - ధారుణిజనములు దగజాలింగాద - సిద్ధి చేయగని న్నెలింగాద- నసిబలి కిన [illegible] య్యాకు [illegible] - [illegible] నుమంగరమును [illegible] గానినరపతి [illegible] పుష్పము [illegible] ని - యొనఘుడు శివభక్తాలిగు [illegible] - జన [illegible] కర్రి బెట్టుచును - నడుదిన విస్ఫురదైశ్వర్యపగుచును- [illegible]కిలీలను బలసెన- జంగమభక్తవశంబున వెలసెన॥ క॥ ఆసదిపా[ఁ]గణిబహుల [illegible] । జ్యాప కర్తం [illegible] య్యాజంగమాసక్తకళా । పాసక్ష్మదరణంబులు । బాస [illegible] గాను [illegible] శివభక్తియుక్తిన్॥ వ॥ అది యెట్లనిన॥ గీ॥ తెలగిశివ [illegible] బునే యుబాస । భక్తులెల్ల శివుడనుభాసభక్త । జనుల సద్గు [illegible] జరుగుబాస । భక్తకులమొత్తి బలుకనిబాసమరియు॥ గీ॥ భర్గుడైన [illegible] సభక్తు । లమగువర్గంబు లెడపని యుట్టిబాస । భక్తులెడపంచ [illegible] బాస భక్తు । లేమి వేడినను గికకిచ్చుబాస॥ గీ॥ తలపులకొలందిబరి [illegible] డ బాస । పని కిన [illegible] లనడి పెడుబాస పలికె । బొంకి బొలిక్రాని బాస యేమంత్రైన । జలమునిమి కజనుబాస జలుపునుచు॥ గీ॥ బాసపర సతి కృష్టిబ [illegible] పకుండు । బాసపరధన ములకాస బడక యుండు । బాస [illegible] రనిందబొ [illegible] యు బాసను [illegible] । బాసభ ర్గునిగొలిచెడ బాస [illegible]॥ గీ॥ పరుల మార్గంబులాక పరిబ [illegible] । బా సపరసమ యంబుల [illegible] । బాసపర వాదులను భం [illegible] బాస । భ గణ [illegible] వినకుండు బాస [illegible]॥ గీ॥ [illegible] ల యుచుం డు । బాసభక్తవసుంధ్రైన పరగుబాస । భక్తు [illegible] గుజంగ । ము లిప్రసాదింగంబునటి బాస॥ గీ॥ పాము [illegible] వేడనొల్లని బాసభ నికి । [illegible] కుండెడు బాసమరోక్షమైన । భవులకి [illegible] బాసనుప్పు [illegible] భవాంది । బాధల [illegible] పడకుండెడు బాసమజియు గీ॥ ఇ [illegible] నిబాస । యు మితశివభక్తిజరిపుంచునట్టిబాస । వేదచోదితభక్తిసం [illegible] నంబు । [illegible] నంబునలరి చునట్టిబాస॥ క॥ శివ [illegible] బాసయును శివ [illegible] శరణాలు [illegible] య చుండు సద్భాసశివో । విరహింప నగునట్టియు శివ । శరణాల [illegible] సద్భాసమహిమ॥ క॥ పుట్టినబట్టిన వెనుకను । మెట్టక సద్భాసబోధ [illegible] [illegible] యై । యిట్టి వ్రతములన్నియుతుది । ముట్టించెడి బాసస్వభక్తి [illegible] గణా॥ క॥ బసవేశ్వర సచ్చరిత [illegible] । బసవండే [illegible] పరమార్థ [illegible], వశమా వాక్పూనదళపగ । వసన్ గీతనకునలవియానొకాదో॥ సీ॥ వికటాక్ష

ట్టిగంభీరత వెట్టిసారార్థంబు ప్రోక్తజ్ఞానాగ్నిగాక । ప్రతినలిగుండ విశ్వతభక్తి
గండను వ్రతముల వెంట మేలెరుగుతుల వెంట । సత్యంబు కలను ప్రసాదంబుకోల
నుసత్కృత్యంబు తాపసుల కృత్యమణప । వేదార్థముల పాటి విద్యలకును మేటి
నాదంబుకోలు వినఁబు ముకీలు॥ గీ॥ శాంతిసంపద నెలవు విశ్వపతినలవు । దాం
తికలిమి యనైశ్వరత్వంబు బలిమి । నీతికోట వివేకంబు నియతి తేట। దయ వసిం
చెదు సిల్లు భృత్యతతి జల్లు॥ గీ॥ మఱియు తత్త్వంబు జాగ సన్మహిమ చేత । సాధు
సభ చెన్ను సత్యైకశరణి వెన్ను । బసవలింగంబు కేవలభక్తిమాత్ర । జనగ
రాదని యుండ మనభినుతింప॥ వ॥ వినియొకొక్క వ్రతంబు బట్టుకొని వే వేగ

శ్రీబసవేశ్వరదర్శనార్థము భక్తులరుదెంచుట.

చగే కేతెంచువా । రును దా బట్టిన నేమముల్ నడుపునారూఢప్రతిజ్ఞుండితం। డ
నిదర్శింపగ వచ్చువారలు ప్రభావానూన సద్భక్తిభా । వనయోచూతమటంచు
వచ్చునిలసద్వైరాగ్యభాగ్యాఢ్యులు॥ చ॥ బసవన మంత్రిచేత నుసపర్యలు గై
కొను వేట్క వచ్చుభ । క్తసముదయంబు నాథుని గాంచి సమగ్రభక్తిగల్గి
నం । చసదృశలీల వచ్చెడు మహాత్ములు గా బసవేశ నామతీ । ర్థసలిలమాడ
వచ్చు జనులద్ధరలోపల నెందు జూచినన్॥ సీ॥ కరిపురగాంధోళవరరథారూ
ఢులై వన్నెకెక్కు మకుటవర్తనులను । నఖిలాంగసంగ రుద్రాక్షముద్రితు
లును విరచితవస్త్రోపవేష్టితోరు । జాటజూటులును కక్షకరస్థగళభాగయుక్త
మాంగ ప్రముఖోరుచారు । పదవిసంకలితముగ్ధబాలేందుశేఖరులు నున్న తాప్ర
తులును సంయములును॥ గీ॥ సకలభువి పాకశాసనా చారయుతులు । భవిస
హావాససంసర్గభాషణాది । విరహితులు నీశ్వరధ్యాననిశ్చితులును। వసుధ
బసవన్న జూడంగ వచ్చువారు॥ క॥ లింగవిలీనేంద్రియులును । లింగాంగవివేక
యుతులు లీలాకృతినా । నాంగులు ననేకవేషులు । సంగమబసవన్న జూడ జను
దెంచుచుండుల్॥ వ॥ శరదంతరంబు సంబంధసుస్థితియందు నునిచి నియమాదిక
నిష్టాపరులకు ప్రియవస్తుసందోహంబు లర్పించియుండ నిట్టిరించి వినుపక
బసవండు సద్భక్తిరాజ్యస్థితింజేయు సమయంబున॥ వ॥ రసవంతంబులు గాగ
నోధనపదార్థంబుల్ క్రియాలంబులన్ । బసవాధీశుడు బోనగా వెలులనంపన్
భక్ష్యముల్ గొంచువా । రసతీగేహములం దెయుండు విటమారధ్వంసిభక్తా
శిసం । ఖ్యసహస్రంబులు నాల్గుయూథ లననన్నం బెట్టువర్ణంబుగన్॥ వ॥ అని
భక్తులాశ్చర్యంబు నొంది యానందింప రుద్రాక్షముద్రితులాదిగాగల సకల

శశికళాధరు భక్తుల నిష్టార్థసంతుష్టులం జేయుచుండె నట్టియెడ॥ చ॥ బసవకృపాకరోదరజపావనవిగ్రహుఁ డక్కనాగమాం । బసుతుఁ డభక్తియుక్తిఁ దనప్రాణపదంబుగ వారిజాకరదేశికో । క్తసరణి పటిష్ఠలంబులుగ దప్పక యుండఁగ సన్నుతస్థితిన్ । వసుమతిలోన చెన్నబసవయ్యను తింపఁగ నొప్పె నప్పుడున్॥ ఉ॥ లింగమయాఖిలాంగుఁ డురులింగకళాత్మమనఃప్రవృత్తిని । స్సంగుఁడు జంగమప్రియుఁడు సాంగసుశోభరణుండు సత్కృపా । సంగపదాంతరంగుఁ డరిషట్కనికృంతనశాలిశీలుఁడు । తుంగపురాతనాచరణధుర్యుఁడు వార్యుఁడు వేదవేదియున్॥ ఉ॥ వ్యక్తశుభాశుభక్రియుఁడు ప్రాప్తపునర్భవవిభ్రముండు ని । ర్ముక్తశివైక్యను ర్ముఖరరీకృతజంగమలింగభక్తిస । ద్భక్తకృతప్రమోదుఁ డను భావిసు బసవేశదేశికా । సక్తమనస్కుఁడై యతని సచ్చరణంబుల భక్తినిత్యముల్॥ క॥ సేవింపుచు గొనియాడుచు । భావింపుచు హర్షబాష్పపరివృతదృగ్గా । జీవుండై జీవగుణము । బోవిడిచి పరాత్మనిష్ఠఁ బొంగుచు నుండున్॥ క॥ సప్రాణలింగలింగియు । నత్ప్రాణద్వయనీరదస్ఫురణియైన నో । ఖప్రాదుర్భావను భవ । ధీప్రాప్తుండగు మసన్నుతింపఁగ వెలయున్॥ వ॥ రమణపిపీలికావనచరద్భయస్థితి నతిక్రమించి కా । క మధురసత్ఫలంబుగతి గ్రక్కున మక్తత జెందిగౌరవాంఘ్రిమహాభక్తిపారహితకిల్బిషగుహ్యాత మఃప్రసాదభో । గము నసపారపక్వము నగ్రాలు దుసోలుచునుండె వెంటయున్॥ గీ॥ లింగదేవుండు ప్రాణంబు లింగబంగ । మత్ప్రసాదప్రపూరంబు తనుశరీర । ము మలత రభక్తి గుణంబు హరగణాను । భవసుఖంబు ఘనము చెన్నబసవన్నకును॥ క॥ శివునకు ప్రాణంబగుచును । సవిశేషత్రివిధశేషసద్రుమనియగుచుం । బ్రవిమలజంగమభక్తికి । నివాసమగుచున్ శుభైకసలలితుఁ డగుచున్॥ వ॥ అతివాజ్మానసశంభుతత్త్వగతి పర్యాలోచనాసక్తిని । శ్రుతునస్తోకవివేకుజన్నబసవేశుం బ్రస్తుతింపంగ నే । రితరం బేతదుదారభక్తివిధిస్వశ్రీదేశికేంద్రుం డుద । త్పృథిభావైభవమంతెడున్ దెలియుదుర్వాంతాత్మయోగంబునన్॥ ఉ॥ గాయకకోటులున్నటులు గావ్యకళావిదులున్ రసజ్ఞులున్ । న్యాయనయాదివాదులును సాంగకవేదతదంతవేదులున్ । ధీయుతమంత్రులున్ బసవధీమణిగన్గొనఁ గాఁగ భూతలం । బాయతితోడఁ దా నడగ డనమ్యోననానుతికెక్కె మిక్కిలిన్॥ వ॥ ఇట్లు భక్తులు సనుదెంచుమార్గంబుల కస్తూరికలికినవిస్తారవితర్ధికలపై రంగుమీర క్రొత్తముత్యంపు రంగవల్లులు వెడఁగును సుమశోభకుట మణిముక్తాఫలాదిభూషితతోరణస్తంభంబుల సంభా

న్నులందొరుగఁగానందదండప్రణా । మానీకంబులొనర్చి గద్గదగళుండై సన
న్నుతుల్ సేయుచున్ । నానాకారవిచిత్రరత్నరచనానవ్యోరుసింహాసనా ।సీ
నుంజేసినప్రాభవాంచరుచిముంచీప్రాత దిక్చక్రమున్॥ సీ॥ ఒడలజీవము గల్గి
యుఁ తలేనిహాని నెన్నఁడు గల్గియును వర్తనంబు లేని । వానిగన్నులఁ బ్రేవులైన
లుపం దెడువాని లింగమై ప్రాణమైనవాని । జేతనుండరుచిని చేష్టితంబగువాని
ఖ్యాతిలేకయునతిఖ్యాతివాని । భావలమీఱినపరమభావలవాని తలపులమీఱి
నతలఁపువాని॥ గీ॥ హీనగుణుఁడయ్యు గుణములనిచ్చువాని । ప్రణవయుతుఁడ
య్యు నేర్పడఁబరఁగువాని । ప్రభువుసద్భక్తియుక్తుఁడై బహువిధముల। బూజ జే
సెను బసవన్న బుధనుతుండు॥ క॥ లింగకతూర్యస్వనములు । నింగియు నేల
యును ముట్టి నీరాజనము । ప్పొంగునునిచ్చి పురస్థలి। రంగుగ బంగారుపళ్లేరం
బిడియందున్॥ ఉ॥ పాయసముల్ పదార్థములు బప్పును దేనియు భక్ష్యలక్ష
లున్ । నేయునిపిండివంటలును స్నిగ్ధపు దుగ్ధము బళ్లెరంబులో । జేయిడరాక
యుండ నెడ జేసి వెసన్ సదొడ్డదొడ్డక। ళ్లాయణితోడ జేసి బసవన్న ప్రభూత్త్వ
ము చేతకియ్యఁగన్॥ గీ॥ సురియచవుడయ్యె జేకళ్లు శూలపాణి । యందుకొని
యారగించినయట్ల ప్రభువు । బసవరాజయ్యె జేకళ్లు మెసవ మెసవ । నెల్లవారికి
వెఱగయ్యె నెట్టులనిన॥ క॥ లక్షయు నెనబది వేలున । లక్షణులగు జంగమంబు
లకు జేసినభి । క్షాక్షయసంగ్రహమంతయు । నాక్షణమ భుజించు బసవదర్థిం
బెట్టన్॥ ఉ॥ దానికి నాత్మలో బసవదండవిభుండు దలంక కాస్మదే । హానుష్ఠ
మోపహారము మహానతి నర్పణ సేయ బూనితే । ధ్వనిధిభక్తిపాత్రకనతిత్వరితం
బునభక్తియుక్తిసం । ధానపరాయణుండగుచు దానవ సింపదలంచుమాత్ర
లోన్॥ చ॥ బసవనదండనాయకునిభక్తికినిష్ఠకు నల్లమప్రభుం । డోసపగిమె
చ్చిభక్తతతి హెచ్చాయనుచుం గొనియాడుచుండను । ల్లసదసదృక్కృపాలహరి
లాలితలోలకటాక్షవీక్షణ । ప్రసరణపాత్రు జేసికొని బాపు రెయంచునుతించు
నీక్రియన్॥ గీ॥ బాపురా బసవన్న సద్భక్తపాల । బాపురా బసవన్న సద్భక్తి
లోల । నల్లప్రా బసవన్న యానందమూర్తి । నల్లప్రా బసవేశ్వరానవ్యకీర్తి॥
చ॥ అమృతమునందు జెల్గు విమలాకృతి మన్మణిగర్భమందు దీ । పము చెరుకం
దు సత్ఫలము బైడికికమ్మను బుచందన । ప్రసూనమున పుష్పవిచిత్రరుచు రూపు నజీ
వము బైడిబొమ్మ బ్రా । ణముజనియించునట్లు జననంబువహించి శివపుపుత్రకా॥
సీ॥ నాదుబసవదండనాయక బసవయ్య నాదిబసవ సంఖ్యాతబసవ । భక్త

లబసవయ్యా బ్రహ్మధేంద్రబసవనము క్తీశబసవనాముద్దుబసవ । సంగమబసవ ప్రసాదజంగమసద్భావనసత్యసమితబసవ । బండితబసవనాబండారిబసవ సౌభాగ్యంబుబసవసంపదలబసవ॥ గీ॥ సత్యయుతబసవనిత్యతత్త్వబసవ। సం విదుజ్జ్వలబసవవృషభములబస । వధికజవనబసవధవళావధికబసవ । విష ధరునిబసవబహువివేకబసవ॥ గీ॥ నందికేశ్వరబసవసానందబసవ । తత్త్వజ నములబసవతత్త్వజ్ఞబసవ । సిద్ధసాధ్యప్రసిద్ధప్రబుద్ధసిద్ధ । జనవినుతచర్యసౌం దర్యసారబసవ । క॥ బసవయ్యాబసవబసవన । బసవేశ్వరబసవరాజబసవ కుమారా । బసవప్రభుండబసవన । ప్రస్ఫురనామాంకలింగభవభయభం గా॥ క॥ ఒడలెల్లనూళ్లువస్త్రకి । నొడలెల్లను గాళ్లుపారువుదకంబునకున్ । నొ డలెల్లశిరము గాలికి । నొడలెల్లనుభక్తిమహామయోగిబసవునకున్॥ సీ॥ బస వాయనినజాలుబాసలొండేటికి బశువులకైననుప్రబలుభక్తి । బసవాయనిన జాలుబరికించిచూచినబశువులకైననుభక్తివొడము । బసవాయనెడిభక్తవరు లజూచినమాత్ర బత్తులకైననుభక్తివుట్టు । బసవాయనెడిభక్తవరులజేరుచు జెంతమసలుజెంతువులకునెసగునుభక్తి॥ గీ॥ బసవరోయన్న మాత్రబల్లులకును లేల । నసమలోచనునకునైననలనుభక్తి । బసవరోయన్నజాలునెబ్బంగినైన। గరళమైననునమృతంబు గాకయున్నె॥ క॥ బసవాయన్ననుకులిశము । కుసు మంబావెన్నెలయునగుంగార్చిచ్చున్ । బసవన్నాయనశాత్రవ। విసరంబును నాత్మబంధువిసరము గాదే॥ వ॥ ఇట్టి లింగైక్యసౌఖ్యకేళీలోలయుక్తియు జంగమప్రాణానుసంధానశక్తియును భక్తప్రసాదసంయోగోపభుక్తియు త్రిభువనంబుల నితరులనున్నదేయని యనేకభంగుల ప్రభువభినుతింపుచుండ బసవండసదృశభక్తియుక్తుండై భయోభయోభివందన సందోహంబుదండ గాంచి నిటలతటఘటిత వికంకట పటుతరకరపుట విభ్రాజితుండై యాప్ర భువునుద్దేశించి॥ ఉ॥ భక్తజనావనప్రవణభావపరాపరశుద్ధభక్తిక్రి । న్స్మృతి సతిసహాయశుభమూర్తి సమస్తకళాజ్ఞ శాంభవా । ప్రాప్తనభక్తజం గమధరాధరసంగతశృంగవాసనా । రిక్తశరీరమగ్నశివరేణ్యాశరణ్యా దయా పయోనిధీ॥ గీ॥ నీకునారగింపబెట్టనేనెంతవాడను । నయ్యహరునివనితనహర దొల్లి । హరగణావళులకునసుచుజేసినవిందు । చిట్టిగణముగానియొనెట్టుల

గౌరీదేవిహరగణములకునారగింపబెట్టుట.

నిన॥ శా॥ కైలాసంబునదొల్లిశంకరుడుశంకంగకరుల్గొల్వగా । శీలోలుండ

యియుండుచున్నయెడ నాళీకాసనస్తుత్యశ్రీ । శైలేంద్రాత్మజభక్తగణంబులు స్వ
కువాంఛన్వచ్చివీక్షింపుచో । మ్రోలన్సర్వగణంబులున్ శివుని సద్రూపావ్యక్త
తింబొల్చుటన్॥ క॥ త్రిణయుండీతండనినుత । గ నాదిగాని ముని యగా
లేకవిచా । రణమునగునగజ ప్రత్యక్షు ప్రత్యక్షు
లై॥ సీ॥ సామజశరభోష్ట్రశార్దూలముఖులును గుక్కుటవనచరగోముఖులు
ను । మహిషాశ్వసారంగమార్జాలముఖులు గేసరివరాహవిహంగసర్పముఖు
లు । ద్విముఖచతుర్ముఖత్రిముఖైకముఖులు నవముఖపంచముఖసహస్రముఖు
లు । లంబోష్ఠలంబాత్తులంబనాసికులును లంబోదరులలంబకర్ణు । గీ॥ లజగ
జాభీలకర్ణులు విజయకర్ణ । వీరఘంటనకర్ణ లేకకర్ణ । లోనయబాహు
లుముఖులుబాహుతనువులును । బాహుపాదులనిట్టులబాహుముఖులు॥ క॥
బహుకర్ణులుబహువర్ణులు । బహుబాహులుబహుపదులును బహురూప
ధరుల్ । బహుజిహ్వులునైనమహా । మహులంగనిమానసోద్యమానసయగు
చున్॥ చ॥ అతులితనిజాకృతిన్బొలుచు నాత్మపతింగని మ్రొక్కి వేడ్కను । న్ను
తులొనరించి సంభృతమనోభవతావకభృత్యకోటిన । స్మితికిఁ గీలమానస
సమానసలీనశరీరులైరిత । ప్రీతిభకు మెచ్చువచ్చెహరిపద్మజకోటికిఁ బొందుహాం
దగన్॥ ఉ॥ పెట్టెదనంచు భూతగణబృందము నందరఁ బట్టి జెప్పితా । నెట్టనసం
టకేగిధరణీధ్వజయత్నమునన్ మహాప్రభో । హాట్టతలంబు నంసమధి కాతలద
త్వములందు బందిరుల్ । వృట్టగఁ జేసి యబ్జభవ భూరిశిఖండచయంబభాండ
ముల్॥ క॥ కావించివివిధబక్ష్యా । న్నావలినిండంగఁ జేసియు నద్రుమసం । భా
వితఫలపల్లవములు । దావులుదోలకింపగాధరస్థలదాల్చెన్॥ క॥ ఘృతదధిదు
గ్ధాహారర । సప్రతతిఘృతక్షీరదధిరసాలరసంబా । నతులనినదులముం జెన్
సతివాసనగట్టిరసరసాయనచయమున్॥ వ॥ మఱియు చింతామణిసమయాభి
త్యంతరంబుల ననంతపదార్థంబుల సూనంబులుగా నిర్మించి నిలిపి సురభి
సురతరు బహుసహస్రజన నస్థానభూత నిజజటాక్షవీక్షణ విక్షేపమా
త్రంబున విచిత్రతరవస్తుసంఘంబుల సంఖ్యలుగాను పాదించుచుండె నాసమ
యంబున॥ ఉ॥ ప్రమథగణాధిపుల్ ప్రమథ బాలకనొక్కని నిల్పియంబగే । హ
మునకు నేగి యోగిరము తాటయు గామిరయుజూచిరమ్మనా । హిమనగజాత్మ
జాంతికమహీస్థలికిన్ జనిబాలకుంస్వా । గమనని మిత్తమున్ దెలుపగౌరిగణం
బుఁ బోడిదెమ్మనెన్॥ ఉ॥ పోకలబోవుచున్ వరవుబోయెదనా కొనిపోవజా

అనా। మకల [illegible] యొకింత సయూకవిదీరగ నన్నమన్న [illegible]। లోకశర [illegible]బా
లునవిలోలుశివార్చన సేయజేసి కూ। రాకులనూగిర [illegible] జయూవిజ [illegible] దు
లుదాను బెట్టగజా॥ చ॥ సరసరలింగపూజనము సద్భ [illegible] సోదనో।
తరముగలింగమూర్తికి [illegible] కవధానముతో డసమర్పణంబు జే। [illegible]
భోజ్యములు చిత్రవిధంబు కట్లు మేరుభూ। ధరములయంత లంత [illegible]
యు డగ జేసి త్రింగ [illegible]॥ చ॥ సకలపురాతనావళికి జాలగ జేసి సమంత [illegible]।
సత్కో [illegible] నమస్కరించుటన గోత్సవని స్వరి గండి ప్రాణ [illegible]। [illegible] కేగి సిగ
మహాత్స్యముని [illegible] మురుసుమ సుమూ। [illegible] కలవాళ్ళి యన్న [illegible] క [illegible]
డల్లసవ్వసుజా॥ ఉ॥ చిట్టి గణంబు గౌరవవిశేషమునకు [illegible]॥ యట్టి
జిక్కైన [illegible] గణాళి మహత్త్వ మెరుంగబో [illegible] ద। [illegible] లేక [illegible] సం
యుభీతి [illegible] చుండగా। దట్టను [illegible] మహా
శూన్య [illegible]॥ క॥ ఆనతగ [illegible] నం। [illegible] హ [illegible] నగ నా [illegible]
మధుల [illegible]। గీతిను [illegible] వస్తు [illegible] బోలిన [illegible] యునే॥
ఉ॥ అజహరి జేయులకు రులయారాధ్య [illegible] వహాత్మ్యల [illegible]। ధ్వజాలతో
మాదిసంయుతులు వే [illegible] నిరవద్యులు త్త [illegible]। గజగజసింప [illegible]
కా [illegible] రూరు [illegible] వీరు తెల్లడజా॥ ఉ॥ లింగశరీర సంభవులు లింగ [illegible]
లింగసన్నుతుల్। లింగస [illegible] లింగ [illegible] నుల్॥
లింగమహానుభావులును లింగసమర్థులు లింగ [illegible] ల్। లింగగభీర [illegible] నసులు
లింగవినోదులు లింగసంగులుజా॥ క॥ లింగావధాన [illegible] స్తులు। లింగాత్మసుఖై
కసంఖ్యలింగ [illegible] లున్। లింగాభిమాన [illegible] పులు। లింగ [illegible] నులు [illegible]
లింగప్రియులుజా॥ క॥ సర్వసుబోధయుక్తులు। స [illegible] ధి [illegible] స్త [illegible]
తుల్యాత్మల్। సర్వజగ [illegible] ణములు। [illegible] నేనస [illegible] వే [illegible]॥
క॥ మత్కార్యము తత్కార్యము। తత్కార్యము [illegible]॥
[illegible] మల [illegible] బున [illegible] త। [illegible] సేయ మెప్పు సంభ్రమ [illegible] గన॥ ఉ॥
ఈగణకోటి [illegible] దాకని యిచ్ఛ [illegible] బద్ధ [illegible] భా [illegible] వల్। [illegible] పుట్టని
ల్చి [illegible] విషు విరించి బుగండ [illegible] లుజా। జాగుల బెట్టుచు [illegible]
ప్పజింపజేత లె। కా [illegible] గజయా [illegible] గ [illegible] గొరుపవిస్మయ [illegible] నన్॥

బసవేశ్వరులు సంగమేశ్వరుని [illegible] స్తుతించుట.

క॥ ఏ [illegible] నికును భోజన। మానంద [illegible] కట్టనెంత [illegible] డజా। ధీ [illegible] సల తో

జితలిం । గానంభోజప్రభువయభవయగణితమహిమా॥ క॥ భావాతిగోచరు
లగు । ధ్యానోపేతాంతరంగభవభయభంగా । కేవలమూర్తిసంగయ । దేవ
శరణుశరణు దేవదేవస్తుత్యా॥ క॥ అనిబసవడు వినుతింపగ । ఘనిప్రభువానం
ద ముందివిపులకృపావా । ధిఁ నిమగ్నుఁ జేసి స్వర్గా । వనీరుహమణులతనియిం
టవరువృళ్ళగుటన్॥ గీ॥ వరములియబోవకడమగావగచితనదు । సత్ప్రసా
దంబుకృప జేసిసంతతంబు । వలయునన్నట్టి వస్తువుల్ దలచుమాత్ర । వచ్చి
యుండటసిలువంగవరములొసగె॥ చ॥ పలికినమాటపాటియయి పాటిలబట్టి
సనున్నబంగరై । వెలుగగముట్టినన్ బయలవేగనుయాకృతి దాల్ప జేయ్యవే । ని
లుకడగాగమార్గానిన నీలగళుఁ గెలువంగ జంగమా । యలసడికోర్కె లెంగి
క మహత్త్వయసంపదలిచ్చుమచ్చికన్॥ మ॥ పరమాతత్త్వవిచారణాభిదసుధాపా
థోధిలోఁ దేల్చెదు । సంసారమాయామదమోహమత్సరతమః కాండంబు ఖండిం
చిభం । గురదేహేంద్రియముఖ్యవైరిజయమున్ గోప్యంబుగా జెప్పిత । స్వర
త్వాస్మకుగాగ దెల్పియుక్రియా పారీణు జేసెఁ వెసఁ॥ ఉ॥ అంతటమీదలిం
గమునుబ్రాణమునైక్యముబొందుసందువే । దాంతరహస్యవాక్యములనాబ
సవన్నకు దెల్పిసంతతా । భ్యంతర యోగలక్షణము లన్నియు జెప్పియు తాలకా
లవి । భ్రాంతినదల్చియంతరముబాహ్యములింగమయంబుకాదనున్॥ క॥ ఘన
తత్త్వాంబుధిలో దన । మనసునవరిగొండవై చిమర్దింపగనం । దునుదయమొం
దినశివత । త్త్వసిగూఢామృతము ఘాడమువలె నెఱిగింపన్॥ గీ॥ పుష్పముడియ
నీరునుంచినవిధమున । కర్పూరమునసగ్నిగప్పినట్లు । వనధిలోనబడినవడగండ్ల
వానచం । దమునబసవడుండె దాను లేక॥ క॥ ప్రభువుచరితముభక్తులు । సభ
లన్ జదివినను విన్నసద్యఃక్షేమ । శ్శుభమును లింగాంగసుఖా । నుభవంబులు

దొంగలు వంగకాయలు లింగాలుగట్టుకొనివచ్చుట.

నిందున దనుం జేకూరున్॥ సీ॥ వెండియునొక నాడు దండనాథుడు జంగమా
రాధనను సేయునవసరమున । దొంగలువచ్చి యావంగనూహించియు లింగులా
తనిమందిరాంగణంబు । ద్రొక్కి రామి సైటిఁగి గ్రక్కున కోకకొంగుబిగించి
సటియూసుడ్డలందు । వంగకాయలుజుట్టివలను గాఢయియుండి లింగసన్నిహితు
లజొచ్చి॥ గీ॥ బసవ రామాత్యుగనిభక్తభ్రాంతివెంట । సతడుగన్నులనవ్వి
మీకలుకలేల । లింగవంతులుగానియలింగులకును । శూలిభక్తులయుండ్లెల జొ
గగవచ్చు॥ వ॥ కావున మీరందరు శివభక్తులు యింక నొండుశంకలుదక్కి గ్ర

తక్కనగూర్చుండి శివార్చనలుదీర్చుకొనండనిన నుల్లంబులు ఝల్లననొండొరు
ల్ ముగంబులు బెగడిచూచుకొనుచు పందిసబట్టజను రెంచి పందికెదిక్కు
లపి పంబోయి వెంచినవిధంబయ్యెగదా మనపాలిటదైవంబు యిం
నేని బ్రతుకుటలేకున్న చచ్చుటగాని మగుడి త్రోవగానమని కృతిసిద్ధ
లైకూర్చు డి॥ చ॥ సరసరలింగసన్నుతులచాటునచేతులుసాగ
గముః నున్న గ్రంథులుపదంపడివీడిచిచూడనప్పు । డ
యుచెన్నునహించెను వంగకాయలి । ధరబసవన్నభావ సముద్ర

కుంచము శివాలయంబగుట.

ముజెప్ప నేటికిక్॥ ఉ॥ అట్టిదిగాదెమున్ను వ్యవహారముబో
ను । న్నట్టశివాలయంబుగనబ్బకయుండుటదోటివర్తకుల్ । శెట్టి
జూడకభుజింపకవచ్చునెయుంచుగుత్సితుల్ । గట్టుగ కుంచము
నందరుసంభ్రమంబునన్॥ గీ॥ కొండగోగుదెచ్చికుంచంబుబూజించి ।
కంతులిగుడిగట్టిమ చు । దోడిపెరికినట్లుదోడ్కొనిపో చు ।
క్తులలభక్తియుక్తి క॥ జోహాయువెట్టివలగొని ।. బేహారియుపిటికలర
గుడుచుచుక్ । హీంహీమామల్లనస । మ్మాహంబునకుంచమునకుబ్రముక్కి
జించెక్॥ ఉ॥ కుంచము గొంచురండతనిగొల్చిభుజించెనుగంజగిటలున ।
చిగగొల్చుకుంద నుదివల్లినయాకపిలుకొరల్ వెసన్ । ద్రుంచగజాలుదైవ
నికో డివణకుక్కలలింగమూర్తిదూ । షించినగంగపీనులను జెత్తు
ర్చనొక్తులన్॥ క॥ చాకుకరలారసాక్షాత్ । శ్రీకంతుసలింగమూర్తిజడు
గజ । న్నెకుంచంబసనమ్మికగా । కన్నన్నిటురంబ్రగాకమ పోతున్॥ క
తోడ్డియెటుగునందరి । గొనిపోవగగానన య్యెగుడిశిఖరంబున్ । ఘనగో
సాలంబుబు । ముసిల్చినకుంచమభవుమూర్తివహించెక్॥ గీ॥ నందిసు
నున్నట్టినాగహరు । గాంచిదూషకలౌదలల్ వాచ్చిచనిరి । యి
డుబల్లేశుడనగవెలసె । నతడుబల్లేశుమల్లయ్యయనగవెలసె॥ సీ॥

భక్తుల యీశ్వరుని ప్రభావములు చూపుట.

గోటకోటండనునొకగొల్ల మేక పెంటికయుతాబ్రహ్మ డుడుచనకు । నను
స్నియుండుపైబిదుకంగగనితండ్రికోపించికాలదన్న । హరుదన్న దెట్టసి
డల్లిగొడ్డటవడచినదల ద్రెళ్ళిపడమిగూల । జనపుండరీకము స్తకము
యుప్పదిల్లుగొట్టుంద్రునందతనికి॥ గీ॥ వరుసద్రైలసహమ్మ్యేకవాటకో
ద్రకలైకూలెనాకు రమ్మలెదర । విఘటనాపటుకీలయ్యె వింతయనగ ।

మున్నొపెంటికె శివలింగమూర్తిఁ గాదె॥ ఉ॥ బాపురె ప్రసన్నధీపరభావనజొ
న్నలరాశిలింగమై । యీపొలుపొందలర్పరె మహేశ్వరభక్తులభావమీకజ। స్వా
వసదంబుగాదె బసవన్నమహాన్నతభక్తియుక్తిస । ద్భావనసత్ఫలం రుల్గిరిశు
భక్తులు సౌలవిచిత్రమె త్తగిక్క॥ క॥ ఈపటుశరంబులనైనం। గప్పర్దిలాంఛనము
వూనగామన్నసత్ । తత్క్రపనగు మోక్షము శార్వ్యా । నపరీహాసేనయైనవినం
గనువలదే॥ క॥ ఉత్సవవచ్చెరువనగా । బ్రముచ్చులనచ్చులుగ జేసి ముదమా
ర.బ । ధోకచ్చరుము వెసవారల । కిచ్చియని పెముజ్జగంబులెరుగన్ సరగన్॥

జొన్నలరాశి ముత్యములగుట.

ఉ॥ జంగమలింగముఖ్యు దివసంబున నా బసవన్నయార్థిన । భ్యంగము నాచరిం
చుసమయంబున నచ్చటికేగ కాంచి వా । లింగము మంగలన్ దనను లెక్కకు
ముకు[illegible] త్రియ[illegible] । గ్గుందగ వెట్టు నేమిను ఉదర్థము నీకడ కేగుదెంచి
తిర్ద॥ క॥ పదివృట్టులను త్రియములు । గదలక నివ్వన్ననట్లు కానివ్వను మన్।
నదములలింగవసా[illegible]త । నుదమున జేటట్టిదృష్టి[illegible]బరపన్॥ గీ॥ కట్టెను
టురాశి చూసినయట్టి జొన్న । అన్నియును ముత్యములై నల్లనగును । నట్లు
పదివృట్టులనుసంఖ్యయోలమిరు । వలసినన్నియు గొంచుపొమ్మలఘుచరిత॥ క॥
అనిబసవడు విజ్ఞాపన । మొనరించినజంగమయ్యయును హర్షమునం । దనవలసి
నన్ని పెక్కెల । గొంచని మెనుసుందరి[illegible] వసముత్రయున్॥ క॥ మొరటద

మొరటడ వంకెయ్యగారికథ.

వంకయ[illegible] వెుంచు । హరభక్తుఁగడు జంగమయ్యయొకండు । ద్ధరగతిన
డు శేయరుదే । రసదించి మదాహార ప్రాజరాజన్ప్రక్తిన్॥ గీ॥ అతిసిచేబూ
జసైకొనియయ్యగాను । వంకదేవయ్యవినుము [illegible] వ్రతముదినము । నొక
మొదవ్వబాలుబిల్వపత్రికయు లేక । లైంగికావసరంబు చెల్లదట్లుగాన॥ క॥ అ
రుదెంచి నాడనీనం । దినముం జైవనుచుదీయు దేవార్చనకున్ । దొరకునొవస్తు
వనీవే । దొరకింపమి నీకు మేము దొరకము బిదపన్॥ క॥ అనిహార భక్తుండ
య్యా । రను వేరొరునడుగ నేను గ్రామాంతరమె । గనుగొనబాలింక నెనె।
ట్లనియూహాపోహాజేయు నవసరమందున్॥ గీ॥ శంక లెల్లనుడిగి వంకయ్యదమ
యింట । గొడ్డునందువట్టి కొరటయందు । బాలుబత్తిరియును బడియుడునని
భక్త । గణముదలచికుండ గడిగి తెచ్చి॥ ఉ॥ దోహనమాచరింపనవ దుగ్ధము
దో[illegible]బుగాలై స్తన । వ్యా[illegible] నందు [illegible]గగ [illegible]యూజి[illegible] సద్దు జిగుర్పబత్ర

ము । త్సాహముతోడఁగొని పురసంహరుభక్తవకిచ్చెభక్తుఁడున్ । స్నేహితో భంగిలింగమును సేవలఁ జేల్చెజగద్ధితంబుగన్॥ ఉ॥ చెప్పికొనంగవృద్ధతతిచేసను వింటిముగానియన్నినీ । చూప్పునదృష్టిమాత్రమున జొన్నలువన్నెకు నెక్కు ముత్యముల్ । గుప్పలుగాఁగఁ జేసినయకుంఠితభక్తులగానమిద్ధర । నిప్పరిని

{ సంగమేశుండు మాయవేషంబున బసవేశ్వరులను
మూఁడవగన్ను వేఁడుట. }

ట్లు జేసెబసవేశుఁడుయీశునుగాడెచూడఁగన్॥ సీ॥ అనిభక్తమండలి హర్షించికొనియాడనట్టులబసవండునభవభక్త । సమితికోరినయట్లుసమకూర్చగా జూచిసంగమేశుండుబసవనిమంత్రి । వేశంగమదిలోన వేడుకబుట్టునుజంగము భక్తిభూసంగ దాల్చి । కడువేగమునవచ్చికొఁడగనియాఁడవగన్నునలయని న్నుగదలకన్న॥ గీ॥ సరససాయతలింగవసాయతంబు । హస్తమునబట్టినెమ్ము రుగుచునయ్యనీను । మాయలఁజుచునుకంఠంబుదాయబట్టి । చూడుచున్న వికన్నులుశూలిమూఁడు॥ క॥ అనవయ్యాబసవండదద్దను । గనుగొనినవికాకమందుగానగనపుడుం । దనుదానెసిగ్గుపడిపో । యినిరాకృతియగుచుబసవఁడిట్లని పలికెన్॥ గీ॥ ఓడకోడకునిల్వమోరోరిసంగ ! గటుకటాయిట్టిపందలు గల రెయెందు । యెరగవేవన్నుసత్యామహేశులిండ్ల! బిరుదుమూకెదనమగనిన్నో రులభంగి॥ సీ॥ తనవనిధినిచ్చువేడ పాసయ్యాయనువునసిరియాలుంగతియుతుం జేరనోల్లి । కనకవృష్టిపడగకరితొలుచందానాడసింపబడిపచుల్నబియట్ల । గుండయ్యాగతిగొంతుడప్రాయుంబేసుస్వర్గాపవర్గాదిసౌఖ్యముల్ల । భూతేశభక్తుభుజియించిడించినయాప్రసాదముగలఁగారగింప॥ గీ॥ సట్టిసంపదగలగవగనంతకన్న । నధికసంపదగలదెన్నడిగికొనగ । నీవునుఖివెంటబాభక్తనింహమెపుడు । మానకభవన్నియోగముల్ బూనెగాదె॥ అదియట్లున్నను॥ సీ॥ అఖిలభక్తాత్మనీకభిషేకమొనరించునతడుమాకోటకోటయ్యగారు । కరకంఠనిమాలకలపుష్పదంతాఖ్యా డరదిపూజారికన్నప్పదేవు । డిట్టెగట్టెడిదిమాయింది రేకవ్వయ్య నమినందిదవ్వెలమర్చునాఁడు । న్యుడనేతభూతిపెట్టెడువాడొడయాపళ్ళెడభవసత్వేశయుమరవంద్య॥ గీ॥ మలతిజంబేణమూర్తినికలదువాఁడు । ఘనుఁడుమాయోపహిళయ్యనీఘంటవాఁడు । అరపలవాఁడునగదసోమప్పగారు । లీవంటుకట్టెలవాఁడుమరాళిగయ్య॥ గీ॥ శూలివడెనీకుసీవాఁడు చోళవిభుఁడు । వడిఁగడబాలను చిరుతొండనంబి । న్వామినాసనముపది

మహాసంగళవ్వ । పల్లెమీదు హాడుకరికాలపాధిక వ్రుంచు॥ క॥ పరమేశ్వర మా
హేమాన్నయ । గరమరుదుగ నెంచ గరిగె కాపడివాడో । గిరములపగిసపత
డు । స్థిరమతి చెన్నయ్యాయమల గేహాలు మీకున్॥ సీ॥ ఆరగింపగ బెట్టునది వీర
చోడవ్వ యుడపంబుగాడు రేచయ్యగారు । పేరుబడ్డ ప్రసాదిబిబ్బబాచయ్య వై
ద్యుండు మీకు నునమిత్తాండి గారు । జియ్యగారు కళ్ళి దేవయ్య మీ వెట్టిడు శర్వ
పురోహితుల్ సామవేది । గురుడు మీ పౌరాణికుడు మాయిభట్టు మీ వాస్యకరు
డు కళియంబ గారు॥ గీ॥ ప్రభువ వాగీశనయ గారు పాఠకుండు । వెండికపగా
జు శ్రీపతి బండితయ్య । బండితుడు మల్లికార్జున పండితయ్య । [illegible]రియును వేణు
వాడు మా మాదిరాజు॥ క॥ హరమీ [illegible]జ్ఞుడుక । కరిరాజ దేవుడు గేరిరాజు
గరణముదండే । శ్వరుడు జగదేవుడు గణే । శ్వరుడు ప్రధానుండు ప్రభుడ సత్ప్ర
భుడ భవా॥ క॥ ఇరవంతుడు గజసాహిణి । సరి జెరము [illegible]శ్వ సాహిణియు
జోడ విభుం । డర లేనియోగి మరిప । ల్లు గనే [illegible]తంబు వాడు మారామయ
యున్॥ సీ॥ గురుడబల్లహుండు మీకుం బెనసఖి నంబి శంకరదాసి బట్టుం గవాడు।
దోర ఘనసేనాదినాథుడు వెంకమంచయ్య సుంకిడు బంకేశు బంకవిభుడు । సురి
యచౌడయ్య మీ సురియవట్టెడు నాతడిల గులచ్చి రియారు హేళిగండు। మదనారి
బిద్దమహాదేవి మీదాదిమా మద్రబకుపతి మంత్రవాది॥ గీ॥ [illegible]భవమీసు విధాన
కళ్ళయ్యగారు । స్వామి శివరాత్రి సంకయ్య జాలవాడు । చెలిమి కాడు భోగ
య్య దాసిందు దాస । మయ్య మీటచ్చు మాకిన్నరన్న గారు॥ గీ॥ మరియు మడి
వాలు మడివాలు మాదవిభుడు । నాథ దివిటీడు కడమసనంబి కోటు । వెల్లనిడు
వాడు గోదలమల్లవిభుడు । దండికుమ్మరి కుమ్మరగుండవిభుడు॥ గీ॥ దేవమీ దేట
కాడు మా తెలుగుజొమ్మ । ఘనుడు హేళిసూళ బ్రహ్మయ్య గమ్మరీడు । దండికీ
లారి చండేశ్వరుండు మీకు । గురుడబల్లేశు హల్లయ్య గొట్టుకర్త॥ క॥ కొట్టుగక
రణము మీకున్ । గొట్టరు బాచయ్య గారు గోవులబిడుకున్ । నెట్టన మొరటగ
వంకయ । ఘట్టిగ గోడ గూచి పాలు గాచున్ మీకున్॥ వ॥ ఇట్లు సకల నియోగం
బులవారును మీగతై యుండ నాకు నేగొరంతయు లేదు నీదు మనంబునకయ్యె
దియుం బ్రియంబై యుండు దానిని చ్చెద నడుగు మీయర్థంబు యథార్థంబు
బొందిన డెందంబు దల్లకిలిన బ్రక్కలపల్లటిలనని యాలసి ప్రమథులానయని
య నేకప్రకారంబుల బసవండసమ పిలోచనుం గొనకొనసరి భక్తిపరవశుం
డై పలికె వెంకేశు॥ సీ॥ [illegible]లపాట [illegible]కుస్తుకేశ [illegible]కే ఘటనున్న [illegible]రాకాశిప

శ్లైలుప్రాకమొదల । గౌరీవివాహంబు గానికాలంబున బ్రహ్మాండములు గానబ
డనినాడు । యిరునాల్గుమాతృకలుయలమిదాల్పకతొల్లి హరివిధుల్ పుట్టని
యట్టియాడను । సత్త్వాదిగుణములజన్మించుటకునాది బుద్ధ్యాదిసృష్టికిపూర్వ
మునను॥ గీ॥ మెన్నిచూడంగభక్తునివేసుబంట । కళవళించినబోనియ్యకాల
కంఠ । యనుచుహరుతోడమావంకమాచరించి। విజయమొందెనుబసవయ్య

బిజ్జలరాజుకు బసవేశ్వరులు యీశ్వర ప్రభావంబు జూపుట.

విశ్వమెరుగ॥ ఉ॥ మెండియునొక్కనాడు పృథివీవరకొల్వునదండనాయకుం।
డుండుచునిర్నిమిత్తమునమోడకుమోడకుముంచు నేలపై । గుండువడంగబట్టు
గతిగొబ్బునజేతులుజాపజూచిభూ । మండలభర్తనవ్వియసమంజసవాక్కు
లనప్పుడిట్లనన్॥ గోరంతబూదిబూసిన । ఘోరునగొండంతవెట్టి వాడమున
సెడివా । చారంభమునిజమయ్యెను । ధారుణినీయందుబసవ దండాధీశా॥
క॥ తలకెక్కినభక్తిరసము । నిలవంగానీకయిట్లు నిన్నేనుని । కొలువెల్లి
జూచినగజే । తులురిత్తకురిత్తసాపు దురెమొవ్వరకన్॥ క॥ జగదీశుడిట్లుప
పలుకగ । నగుచున్బసవండునిజగుణస్తుతిదోషం। బగుననియూరకయుండిన
నగుసభయసికపికెట్లునరపతితోడన్॥ క॥ త్రిపురాంతకేశుగుడితూ । రుపు
నారామడనుబురవిరోధికినెలవై । కపిలేశ్వరమునివెలయుం । దపసియొకండ
మ్మహేశునకుసద్భక్తిన్॥ గీ॥ పుడమివెలయునన్నారుపుట్లపాల । మజ్జనం
బార్పగాలువమాటికిపాలు । వీధులెల్లంగపారంగవిపులభక్తి । సంఘసం
ఘటనమునబంకమయ్యెనధిప॥ చ॥ ఆనగరంబులోనధితయిమ్ముచుకాలివబో
యినోయనం । గానుతికెక్కగొల్లసతికాలుధరాతలిజీగునారగా । నాంనెరి
పేసగ్రుచ్చసవాయననిచెయిసాచియస్త । మ్మానిసినత్తిసైకడవ మానుగ
బట్టిగూలకుండగన్॥ గీ॥ అనుచుగొల్లైతెరూపంబునాస్థలంబు । బసవరాజ
య్యచేవినిబల్లహుండు । పిలిచితెప్పించియడుగనా భీరునారి । సెప్పెబసవ
య్యదనతోడజెప్పినట్లు॥ గీ॥ జెప్పియంతటబోకయాకలువతనదు । కాలిగొం
పిదొజేతిపంకంబుజూపి । యీశనిమహాత్మ్యమునకిదియెంతపెద్ద । యెరుగవే
శంభుభక్తులయుద్ధభక్తి॥ క॥ నవపరమున్నరుపదిము । గ్గురలోమునుపస్నద
గినగుణనిధీధరణిం । దిరుచిత్తంబులుడనగా । బరగుంగరకంతుభక్తి పరతం
త్రుండై॥ ఆ॥ బాసమువానకాలమునదొక్కదినమున । పుష్పపత్రములకుబో

యిళ్లోసి । కొనుచువచ్చుచునుండి వననిధితటమున । కాలుజారనేల గూలబో
యి॥ క॥ విరులొలుకకుండబువ్వుల । కరడిగబదిలముగబట్టి కడువేగమునన్ ।
స్థిరచిత్తంబుననాధా । శరణంబనుమాత్రభక్త శంభుడవుదైన్॥ వ॥ అవ్వి
ధంబున బసవేశ్వరుండు డమరులోనం బడకుండ నన్నుంబట్టెనని సభాసదులస
మక్షంబున నాత్మ... కౌరుంగించి ... వినువాని యుడం
చితవాక్యంబులనిట్లనియె॥ క॥ ఒకదినమున నేపొగ్గలి । గతంబోయిన చటిభ

సిద్ధరామకృతి యను భక్తిప్రభావము.

క్తగణమెల్లసభా । ప్రకరగోష్ఠినుండునటకి । ధృతినప్పుడు సిద్ధరాము కృతిదే
తెంచెన్॥ క॥ ఏతెంచినగని సంతో । షాతిశయంబున భక్తులత్యాదరులై యో
తెంచియాసనముపై । నాతని కూర్చుండజేసి ప్రాంజలులగుచున్॥ గీ॥ పలికి
ట్లనియతనితో భక్తులెల్ల । విన్నపంబవధారువివేకసార । శోధక... శ్రేష్ఠ
కప్రసిద్ధకీర్తి । శుద్ధసద్గుణగణధామ సిద్ధరామ॥ సీ॥ అభినవశ్రీగిరి యనుపురి
మించి శ్రీమల్లికార్జునస్వామి దెచ్చి । యందు ప్రతిష్ఠించి యాఖిల ధనంబుల
మూర్తిమంతంబులై మొలవజేసి । దివ్యకాంతారమున్ జేజల్లగజేసి సంద
మీంద్రులలోనజరిగినవు । సేయించి వాడవుల్ ... నన్నపానంబులు ముట్ట
న్నందు మరియు॥ గీ॥ సహజ కుటుంబునలిన లోచనమునమర । నోడి విని
యనడచిన ... డుగు గాన । రాకయుండగ ... ముల ... యో
గమహాత్మ్యంబు నెగడబొగడ॥ ఉ॥ ఇంత ... మహాత్మ్యముబూ
జనే సిపూ । జాంతమునందు యోగిక మహాత్మ్యమునం బ్రమథేంద్ర లోకమ
త్యాంబుల కేగి తాత్వికమహానుభవాంబుధి చేలి ... । సమయమునందు
డిగి శాస్త్రలికిజను దెంతు రెప్పుడున్॥ ఉ॥ ... గొ
నెన్ బసవేశ్వరుం సభ । క్త్రావళిగోష్ఠియుండగ లడండు దొలంగ కయుండు
ప్రమదే । వావిధుమౌళి ... ములు పలనున్నవాడొ । లేడొ పసస
నతిమ్మునప్పుడున్ విని ... డున్॥ ఉ॥ నేడు ... శకొ ... నకు
నెజ యాఘనుడందు లేడొ ... । ... డొ మరిరంగి వే ... గని
చియంతయున్ । బొడిసు ... వాడవు దె ... నుచును వి...ంచి
వ్వేడెము గన్న దబ్బర వెలువు వానుని గేహ సీమకున్॥ వ॥ ఇ
స్సిద్ధరాముండు శుద్ధ స్ఫటిక సభా సదనంబునుం బ్రమథ నివాసంబ

భక్తినిజరసంబున కైలాసంబునకుం జని తదగ్రంబున బాగ్నగర్భనిర్మితం బైన హర్మ్యాంతరంబున దేదీప్యమానంబగు సింహాసనంబుపై సునాసీనుండై యుండ ఖండశశిమండనుం గనుంగొని నప్పుడప్పురశాసను నింపగొలువు గన్నులపండువై యుండె నది యెట్టులనిన॥ సీ॥ అజ...లబుద్ధకులయూం తరజ్యోతులనిజగణప్రియయామ్యశీలురుద్రు । లీశానశర్వసర్వేశభగనేత్రభప్రకాశగౌరీశసురేశధన్యు । వామదేవభవోద్భవప్రబచండధరోగ్ర ధాతృహుతాశవిధాతృశివులు । లలిమహాతేజతాలాంకదంష్ట్రిలు నవ్యసహస్రపినాకధరులు॥ గీ॥ వితరణార్చిష్మదుగ్రనివృత్తిపింగ । శాంతకర్తృప్రసిద్ధిశుభాభిధాన । విషధరానంతసూక్ష్మ...వృషభగమన । రత్నధరబభ్రు...ప్రముఖులు॥ సీ॥ క్షేమిమోశవాగీశ...స్వామిసౌమ్యాక్షులు పరిభయానకహాలహాలవిధాపులవ్యయవజ్రదంతాత్యంతశీఘ్రులు వటరుద్రసహావేశవజ్రధరులు । శంభుసంయోక్తబంచశిఖవియోక్తులు...రౌద్రబాధకగోపవాహ... । ల...గరోహితసాధ్యసహానేశకాపాలధరసురేంగప్రభృతులు॥ గీ॥ చండఝండీశవిశ్వేశశాశ్వతార్థక్ష్వ । కేశనాకేశరుద్రవిద్యేశయుక్త । పణా...చతుష్టులు మొదలైనప్రమథవరులు । శంభుచిహ్నానమేతులై సరగగొలువ॥ క॥ శ్రీనందినందినాథమ । హానందవృషేంద్రగోముఖాశ్వాదిముఖుల్ । సానందదండపాణిశ్రీశానులురుండాభరణులుశైలాభరణుల్॥ క॥ సర్వసుభద్రకదర్పక । సర్వజ్ఞసమస్తలోకచయసంహృతకు । త్సర్వాత్మవీరవీరక । శర్వధవళలోచనత్రిజటధూర్జటులుఘ॥ క॥ దారుకరేణుకలోకజ । యూరభటులునిత్యోమహాలాంగనిజబలుల్ । భూరిబలనీలనిర్మం । కారూపాభిఖ్యులును...శిగకులు॥ సీ॥ ఉగ్రరూపులును...గ్రస్వరూపులువిశ్వరూపాధ్యులు... । విభుముఖానుజకపీంద్రశరభముఖుల్ ద్విముఖచతుర్ముఖత్రిముఖ...ముఖులు । వి ముఖషడాస్యపంచముఖులనవముఖానేకసహస్రసంఖ్యాకముఖులు । సితవాతువిమలాత్మవిషధర...స్వరహరుల్ వ్యాఘ్రహారద్వైత...హరులు॥ గీ॥ గరటిసైంధవశాఖామృగలక్షణవిజయ । కర్ణఘంటాభరణపరికర్ణపినల । కర్ణులాదిగాగలయావిగలవ...రేణ్యు । లంగజారాతిక్షాలుపునలరుచుండ॥ చ॥ సనకసనందనాదిబహుసంయమిసంతతియుక్కచక్కనై । త్యాగివహాపురుక్కముక్కనమృతాశనజాటములోకచోటునసి । ధ్వనికరసామ్యవమూధ...ను ...ఖానుబుయక్షరాక్షసా । దినిఖిలవర్గణముందగినదిక్కులుముకరిం...భక్తిగా...

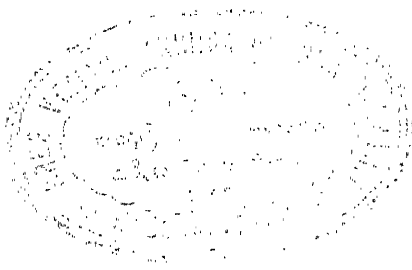
గన్॥ క॥ ఏకాదశాష్టవసు | ఖ్యాకశ్రీరుద్రవసుకులాంబుజగర్భుల్ | నాకప
శిఖియముదైత్యపతి | నాకీవరుణమాతరిశ నరవాహనులున్॥ క॥ మతమవా
హనములపై | నమరంగానరుగుదెంచి యామ్యోదెసలన్ | సమధికసద్భక్తిర
సా | క్రమనంబుననొకరినొకరుగదిసియుగొల్వన్॥ సీ॥ వృషమన్యువామదేవ
పవిత్రప్రాణులు కపిలకణ్వయగస్త్యకౌత్సమునులు | శ్వేతదధీచివశిష్టశౌన
కులును గౌతమకాశ్యపసూతముఖులు | మాండవ్యసుబలమార్కండేయపుల
హులు శాండిల్యవత్సకుత్సప్రభృతులు | బాదరాయణభృగు బకదాల్భ్యపర్వ
తుల్ శాకల్యమౌద్గల్యశక్తిసుతులు॥ గీ॥ భార్గవాంగిరసరోమశభాండకాని| లా
దమైత్రేయశంకణచ్యవనగగన్ | బల్లకిశిలాదసౌపర్ణప్రబలనారి | దాత్రి
మైత్రావరుణ పులస్త్యాదిమునులు॥ క॥ వెండియుజతులై యుండుచు | తుంద
సుమాంతమునిపస్త్రాప్తముని పౌల | స్త్యాదులు జైమిని హారీత | సుందప్ర
తువు నంద పాలకులగణ్యోండున్॥ గీ॥ వీరలాదిగాయైన వేదవేత్తలును నుల్ | వే
దభాషణములవినుతిజేయ | గరుడసిద్ధసాధ్యగంధర్వయక్షులు | గానము
నకు వేళగాచియుండ॥ క॥ తుంబురునారదముఖ్యులు | చుంబితగానములనే
ర్పుజూపగనంబా | బింబోష్ఠిసహితుండై | యంబాపతిదొడ్డకొలువునందుం
డంగన్॥ ఉ॥ మచ్చికసిద్ధరామయమిమాన్యుడవారితసత్ప్రచారుడై | యచ్చ
టికేగియవ్విభువు నద్దిగనుంగొనిభక్తిముక్తిమై | మెచ్చుజనింపయొయ్యనస
మీపగతుండయిగేలుమోడ్చుచున్ | వచ్చితివిన్నపంబునకు నాకడకన్గొనివి
న్నసన్మతిన్॥ ఉ॥ నావినిసిద్ధరాముని పినాకిగనుంగొనిజెప్పుచున్నదే | వావసు
ధాస్థలింగ లభవత్పదభక్తులు బుధుసన్నిధిం | బావనుడైనశ్రీబసవమంత్రిశి
ఖామణియున్నవాడొకో | డోవెసగాంచిరమ్మనవ్రదుండు జనుదెంచి నినానతిమ్మ
నన్॥ క॥ ఆలోకంబననేటికి | యీలోకంబనగనేల యేలోకములన్ | మా
లోమాప్రమథులలో | లీలాగతినుండుబసవలింగము వినుమా॥ క॥ గురులింగ
జంగమనులు | దమలిప్పనిరంతరంబునుండు బసవడి | ధ్రువసిద్ధరామయాతని
యిరవీక్షింపుమనితనదు హృదయము దెరవన్॥ ఉ॥ శంభుహృదంతరాళమున
సత్యకరస్థలలింగమూర్తి సం | స్తంభితదృష్టియున్ సకలజంగమలింగపదాబ్జ
వందనా | రంభణలోలపక్షిణకరాంబురుహాంబుప్రమోదమీనదృ | క్సంభవ
దశ్రులున్ దరవికస్వరచక్రిముజెన్నుమీరగన్॥ క॥ పరమశివధ్యానపరాప్రప
రవశభావమునబద్ధపద్మాసనుడై | స్థిరమతినున్నబసవనిం | బురహరుడుగణ

రాజిగాంచి పొంగినుతింపన్॥ చ॥ అమరులహస్తపంకజసూత్రావలలం గదియిం
చి మ్రొక్కఁగా । హిమగిరిరాజకన్యకది సెంతయు సమ్మతఁ జూచుచుండనా
య్యుల గుణాలవాలు బసవన్నను జెన్నుగ సిద్ధరామసం యమితిలకుండు గాం
చి ప్రమదాస్పదమానసుఁడయ్యెన చెయ్యెడన్॥ క॥ సురుచిర విరక్తిన్ హిమను । ధర
సంభవ జూచి బసవదండాధిపుభా । సురమహిమను గంటివిగద । పరమేశ్వర
సెదుఁ ట్టిధన్యులు గలరే॥ ఉ॥ ఏనన గా నాదివృషభేంద్రుఁడన జను రెండుమూ
టిలకాన్ । మానిని యేచయాట బ్రథమంబు శిలాదమునీంద్రపుత్త్రినం । జేసి ఖి
లంబు జెప్పితిని నీ మదిసంశయ ముజ్జగింపన । చ్చాని సుతైన యీబసవనందనం
పగభక్తమాత్రుఁడే॥ క॥ ఓ శిఖరిజ నిబోటులు । కీశుఁడనగు నే నెయాత్మ కీర్తిస్తలి
బసవా । ధీశుఁడన భక్తుఁడనై । యీశుఁ బెనఁగఁ సిజంగమావళిగ ॥ వ॥
వెండియు బండారు బసవన్న సన్నుత మహాత్మ్యంబును మహిమాధిక్యంబును
యోగవద్యాభిమానంబున నభివర్ణింతు నాకేమహత్త్వ నయనిని నాయంతే
రాంతరంబులు నీయంతరంగంబు సెరింగికను మిగుడు లోకపావనుండేను లో
కాధీశుండ నితండు సకలలోకోత్కారుండే నఖిలలోకసంహారుండ నితండు
భక్తసన్నిభాండాగారంబేను భక్తవత్సలుండ నితండు భక్తజనప్రాణపదంబే
ను భక్తైకదేహుండ నితండు భక్తికిరాజు నేను ముక్తికిరాజ యీతండు భ
క్తిపట్టభద్రుండేను లింగపట్టభద్రుండ నితండు సచరాచరలోకాసీకంబులం
జరయించు చరలింగంబేను నచరలింగంబు నితండు ద్విషిరుద్రశంభుండేను గే
వలశంభుండ క్రమ్మర మమ్మనిమ్మ నెమ్మనిఁ గొలచిన గాని భక్తిగలుగదనిం
దలంచిన విరక్తిముక్తి జనయిత్రియగు భక్తియుక్తిగలుగు మఱియు ప్రాణ
దేహార్థంబులు తద్భక్తజనంబులొసగంబొసంగంగ నైకొండు నేనితండు
ప్రాణదేహార్థంబులొడయ లడుగనడుగిడకె సమర్పింపుచుండు బసవాక్షర
త్రయం బెప్పుడు పఠియింపుచుండు నతని వదనసదనంబునందు మదియ్యాగలం
బులను నేనుం గదలకుండుదు మీఁదినిక్కువంబు కంబుకంఠి యినుమింత యు కా
దు॥ సీ॥ ఏధ్వనిమదిలోన నెసగు నెప్పుడు భక్తి యదియెల్ల బసవమహాత్మ్యగాదె।
మఱువకెప్పుడు మది మమ్ముఁజ్ఛదలము నాతండు ను బసవాంశజుండుగాదె । బరగ

నెవ్వనిమనంబరగుజంగమభక్తి యుతుడునబసవాభిమతుడుగాడె । భక్తిప
ట్టమునకుబసవేశ్వరుండకట శక్తులుగలరెముజ్జగమునందు॥ గీ॥ నోమృగేక్షణ
నామదినుండెనట్లు । ఖ్యాతమునసకలప్రమథగణహృదయబతవు । లందునెల్లన
నీరీతినలరియుండు। ననుచుగోనియాడునాబసవన్నజూచి॥ క॥ బసవామర్త్య
మునంభ । క్తసమూహముబంధుయభిమతంబేసంసా । రసుఖంబసవుడుశివ
హృద । యసదనముననన్నబసవుడభవునకనియెన్॥ క॥ నగజేశ్వరబరికింప
గ । జగతిన్నందునకునైనసరిభక్తుడులే । డాగినేనచూచెభక్తుడ । నిగమో
క్తిన్భక్తులెల్లనేరూపగుటన్॥ క॥ శూలివినుమొకరమనవివి। శాలకృపఠజం
గమప్రసాదాంబుధిలో । దేలుభవమువెలినేవను । మేలియుపవర్గసుఖ
సమృద్ధులకెల్లన్॥ క॥ కావునక్రిమికీటకతున । కావహాభవకోట్లబుట్టునట్లుజే
సిభ । క్తావళిప్రసాదభోగం । బేవేళంగలుగజేయు మేమియునొల్లన్॥ క॥
అనవుడుశివుడుగృపబస । వనిగనుగొనిసిద్ధరామవరునకుజూపఠ । గనివెర
గందుచుశివునకు । వినతుండైసిద్ధరామవిభుడిట్లనుకున్॥ క॥ చనుదెంచియచటి
భక్తులు । కనుబసవనిమహిమసిద్ధగురుడతిభక్తిన్ । వినుతింపవింటినేననవి
మనవికాళవ్వసెప్పవినబిజ్జలుడున్॥ క॥ వుడమిన్బసవనిమహిమకు । నడియా
లమురోంపిలోననట్లుగజారన్ । బడుదునసిశంకడడవిన । బడలింగడుదూ
రమందట్టుటగాదె॥ క॥ అనిసంతసించికాళవ । కనుపమవస్త్రాభరణముల
ర్పించికడున్ । విననుంబుజేసియుండదు । విననిట్లనిపలికెరాజువేడుకతోడన్॥
సీ॥ అవికాలాజాండతత్త్వాత్మకుండీశుండుగరసరోజంబునగదలకుండు । సర్వ
గతుండైనశర్వుభక్తులకునుసర్వగతత్వమపూర్వమెట్లు । సర్వమయుండైనశం
భుభక్తులకనుసర్వమయతసహజంబుకాదె । యణిమాదిసిద్ధులనతిదూరవి
జ్ఞానదూరశ్రవణములదూరదృష్టి॥ గీ॥ లభవుభక్తులకెంత శ్లాఘ్యంబటంచు।
సకలజనములుబ్రమోకుచుసన్నుతింప । నల్లవోయసిబిజ్జలుడుల్లమలర।బసవ
నికినవ్యభూషణాంబరములొసగె॥ మహాస్రగ్ధర॥ త్రివిధాంగాసంగిరంగాత్రి
విధమలతమస్త్రీక్ష్ణభానూపమానా । త్రివిధోద్యచ్ఛైవదీక్షాదివిమలవిలసద్దివ్య
దేహప్రదత్తా । త్రివిధాశ్రీలింగవిసరస్థిరకరణగుణాధీనమేధావిభూతా।త్రి

విధాద్యాత్మాదినానా త్రిపుటవిలసనా దృష్టశిష్యప్రశిష్యా॥ క॥ ఆర్జితభ క్త్యర్ధోత్కర । వర్జితభవిబక్త్వసకలవస్తుప్రసరసం । తర్జితభవశాత్ర వధీ । నిర్జితమాహేంద్రజాలనిర్మలశీలా॥ స్రగ్విణీ॥ సారవీరవ్రతాచార పారంగతా । దూరదూరోజ్ఝితాదుర్గతిప్రస్థితా । చారుకారుణ్యసం చారునేత్రాంచలా । ధీరతాధికర్నాతాదివ్యభాత్రీధరా॥

గద్య * ఇది శ్రీమత్పాలకురికి సోమేశ్వర గురుప్రసాదలబ్ధ
ప్రబంధనిబంధన శక్తియుక్త శ్రీపిడుపర్తి బసవ
నార్య సత్పుత్రశుభలసవిత్ర సోమనామధేయ
శివకవిప్రణీతంబైనబసవపురాణంబను
మహాప్రబంధంబునందు ద్వితీయా
శ్వాసముసంపూర్ణము.

శ్రీసదాశివాయనమః.

బసవపురాణము-తృతీయాశ్వాసము.

శ్రీరుద్రభక్తపాదాం । భోరుహచింతానితాంతభూరిస్వాంతా । వీర
వ్రతసన్మార్గవి । హారా పాల్కురికిసోమనారాధ్యవరా॥ క॥ వెండియునొక
యెడబసవన । దండేశునిమంత్రివరులు దానును ధరణీ । మండలపతియును మ

బసవని త్యాగమునోర్వక కొండెమంత్రులు రాజునకుం జెప్పుట.

తిభట । మండలికినిజిత్తమునరయునవిన్నపనెజెన్॥ క॥ ఒకవిటుజంగమవరుడచ్చ।
టికిధనకాంక్ష నెమ్మిగడువడింజనియావే । టికిసిడియు నాస్థానము । సకల
మునిమ్మనియడుగ బసవడత్యర్థిక్॥ గీ॥ ఇచ్చెధనమెల్లవిటజంగమిచ్చమెచ్చ।దా
నిగనికొండిమంత్రులుదంత్రసహితు । లగుచుజని రాజుగనియిట్టు లనిరితమము।
హస్తములుమస్తకమునమహత్తుకొలిపి॥ ఉ॥ చెప్పినకొండెమానుము జెప్పక
యుండినద్రోహమౌనుమీ । జెప్పిన నీకు నేనలకు జీవితముత్ బసవన్న దిద్దు
చో । నప్పుడుమిండజంగమొకడర్థము సర్వము వేడనేరికిం । జెప్పకనిచ్చెదాస
చివశేఖరుతోబనిసాలుమాకికన్॥ క॥ అనితనమంత్రులు సెప్పిన । వినిజనపతి
బసవమంత్రి వేగమె రావి । చినగూఢకోపుడైమా । ధనమిటు సెప్పించునీబ్ర
ధానతసాలున్॥ క॥ దండింపరాదనుచునా । బండారముబాము సేయ బాడి
యెనిన్నే । ముందుముపరధనమొల్లము । టందురుమాధనముగొనగ నగునె
నీకున్॥ క॥ మాసొమ్మమాకునప్పన । జేసివెసంజనుమటన్న జిరునవ్వుముఖో।
ల్లాసములన్ నాబసవం । డాసచివులువినగనిట్టులనియెన్నృపతితోన్॥ మ॥ హార
సద్భక్తిసురాద్రిశైలమణిధేన్వాకుల్ సదాస్వీయమం । దిరమందుండగ భక్తు
డాసబడునేదీనాత్ముడైదోషకృ । త్పరికీయద్రవిణాళికై యయినసంభాతుం భి
కుంభస్థమాం । సరసజ్ఞంబగుసింహశాబకముగ్రాసంబాసతో మేయునే॥ సీ॥
వెండియుదుగ్ధాబ్ధివిహరించుహంసంబు గోరునేపదియలనీరుద్రావ । సహ
కారఫలములాస్వాదించుకీరంబు దానాసబీల్చునేరేనుబండ్లు । రాకాసులజ్యో
త్స్నద్రావుజకోరంబుజీకటిద్రావనాసించు టెట్లు । లలితాబ్జగంధలోలంబగు
రోలంబమురుగునెబిప్పలివిరులగడకు॥ గీ॥ బందిచనుబాలుదిగిభడింభంబుగొన
ని । యట్లులింగసదర్థులయసుగలెక్క । నైననాకొకయలవియొయర్థమధి
ప । యొప్పగించితినొడయులకొడయుపుడు॥ క॥ కాదేననువాదంబే। లాద

వ్యాధికులమంత్రములంబిలిచి వహాళ్ | శోధింపుము నీలెక్కకు | బాలకదరిగినవు యేనుభక్తుడనెన్నృపా॥ శా॥ హాటువ్యాప్త్యాతిసూధరోషమతియై సాంబాంబు జపృచ్చునక్ | వీటంగవ్రిసమస్యాకోటులుదనన్వీక్షింపుచుండన్సిరా | ఘాటిప్రాఢిమబెట్టెలందిడెఁబీగంబుల్దిగంద్రాగన | ప్పేటింబెట్టిననా జెమముల్బొదలె వేవేలన్ఘరాతీతమై॥ అప్పుడు॥ మ॥ మధురాధీశుడు పాండ్యభర్తదనసన్మాన్యాత్మమంత్రింద్రుచే | నధికార్ధంబుహరాయార్ధమై యా పమున్న స్థైందుధృగ్భృత్యాళిన్ | విధిపత్న్యాజ్యాలచెప్పవాజులగొనంపి త్తంబు లేకున్నమం | త్రిఘరంగప్పినకర్తలండములవే చెప్పించెభూజానకి॥ క॥ ఎన్నికజూపగనాఁడవ | అన్నియుజోకర్నయచారికశ్వముల య్యం | బన్నగధరుభక్తులమహా | మోన్నతికిదియేమిచోద్యమూహింపంగన్॥ క॥ అనిభక్తులుగొనియూడగ | వినిబిజ్జలభూవిభుండువిస్మితుడగుచున్ | మనసీజహరునకుబసవం | డనిదరుడనివస్త్రభూషణాదులచెల్లెన్॥ వ॥ వెండియు నద్ధరాపండతేశుండును సింహగోలువునల్లవినుచుండ నింకనుండి మాబండారు బసవ దండేశునైగొండెంబెప్పండును జెప్పనా వెండికుక్కలు నాలికలువాలికలుంగాగొని కొత్తసున్నంబుబూసి వేయించి యిసుమునూళ్ళంబోయింతుమని పలికి బహుమానంబుగావీడుగొల్పి పతంపును జనముతుండగుచు నిజగృహంబునకరిగెనంత॥ ఒక నాఁడు

{ విటజంగముడు దనలంజచేఁ ప్రేరితుఁడై బసవనిభార్య
గట్టెడు పట్టుపుట్టంబడుగుట. }

క॥ విటజంగము | వికసితముఖలంజయింటవిహరింపుచుచే | టికి శ్రీబసవనిపత్నిగట్టెడుపట్టుపుట్టమునిచ్చు | దకిడునడుగబ్రియముననదియున్॥ గీ॥ బసవరాజపత్నియనగరికో పటికిబోవు | యుతనిపట్టుపుట్టమీవిగంగాంబ చూచి | పుట్టముంక్షించిపడిపేరుటట్టె బెట్టి | మఱిడిచనాదెంచిపలికె నెన్నగువతోడ॥ శా॥ అర్థాక్రతుమనిచెప్పరా నవిభు... ...చోద్యంబునే | నెకాళ్ళంబులుగానట్టినసానం బోనేడు గంగా.బస | వ్యకాళ్యంబుగంధిబావయుడుగన్ మాకారొడకిప్పించుదా॥ వృకాళ్యం తకభక్తుడైనబసవాధీశుండు దద్వస్త్రముక్ | క॥ హరభక్తులచేనల్ప | లయుడుగనైకొన్న జంగముంబుకుముకి | త్తురనఘ్యాజనసనవిసరం బిరయుగనవి వేరు పమునలవిమనదుక్॥ సీ॥ కెంజపలియాబుజయురంజనవిహారసత్ పుంజంబుమణిపట్టుభూతిలకము | శ్రీవన్నెయయునుమహాచీనియుజీనియు భావజతిలకంబుబచ్చపట్టు | రాయశేఖరము రాజవల్లభముసు రాయమేఘ

ముజటాలకపువన్నె। గండదలంబులను గావియుసరిపట్టుహంసావళియుపీణావలియును॥ గీ॥ గౌరగనంబునున్నక్షీరోదకమ్ము చంద్ర। రాగచంద్రాతపములు నురత్నసేత్ర। సాంధ్యరాగంబులును సంకు సన్నిలపడి। నూరకతంబునుభోబ్బిట్టుమదరిశరధి సీ॥ శంకరాభరణము హేంద్రవిభూషణంబును మాందోళిభూసతిమలయజసిరి। రుద్రతిలకమును రుద్రాక్షవన్నెయు కొలనిమేఘంబును వెలిపట్టు। సరిబంధు నెరిపట్టుసరిగమ్మితెలిపట్టు పులిగోరుసుజరాతితెలుపునలువు। దివ్యాంబరముపొత్తిదేవాంగముదగు రాగంబు కాంభోజమేఘప్రభంబు॥ గీ॥ గజహయావళులాడిగాగలుగుచీర। లెన్నమనవారు చున్నవేడినవిగలవు। గానిబసవయ్యగారలకాంతమేననున్న। నున్నతాంబరసమము రాదొకటియైన॥ క॥ అనితనచేటికచెప్పిన। వినియాసలుమోపలెత్తవేశ్యావిటునిం। జనిచేరియిట్లుపలుకున్। ననువునుద్రి చునును మొగంబునంపోదంసే॥ శా॥ రమ్మానాయకనన్నునీవెపుడునీప్రాణంబుప్రాణంబుగా। నమ్మంబల్కుదువవ్విధంబునిజమైనన్నేడునీవేగివే। డెమ్మాబసవయ్యభార్యవసనం తేచాలు దేకుంటివా। హమ్మిందకన్నినుబిల్వనన్నవిటుడుం।బోద్భూతతాపంబునన్॥ చ॥ చనిబసవన్నగాంచివిటజంగమువర్యుడు శంకలేకనీ। వనముహానేత్రమైవొలువవస్త్రము గావలెసిమ్ము లెమ్మురా। పిలిబసవయ్యయాసభకు నేగమమానినిబిల్వబంచియు। ట్లనుడనకాంతతోడనపరాభవమూర్తియు నారకీతికైయె॥ క॥ పుట్టువుజాడ్యను నెరుగని। యుట్టిమహాత్మ్యండుపుట్ట మడిగాన నికనట్టిట్టనకనీవుగట్టిన। పుట్టంబిచ్చినచుమగుడబట్టను తరుణీ॥ మ॥ అనుచుంబయ్యెదకొంగుబట్టిబసవండాస్థానరంగంబునన్। వని తాంగన్నపుమేచ్చిచేలాంచలవన్వామాక్షిభూపట్టైన। స్త్రీనికాయమ్ములు బాల్యవాంగబతి చింతిదూయువాయాంగద। త్తనువల్లింబడిచాయనున్నగనిచోద్యంబందరందందరున్॥ గీ॥ ఇట్లు నివ్వెరపడుచున్నయెల్లజనుల। గాంచి వెడనవ్వుచేట జంగమమహాబండను బలికె నిదిచిత్రమేజగత్త్సూత్రక। ధాపలగుశుభసద్భక్తవేషకిదిగదా॥ చ॥ ఇడుగుడినాయినారిచయిందునిభాను చీరలొల్ప్పను। నొల్లడ పలికిచేబల్లహుదుయుగ్మలినియ్యడిదాసజంగము। బడిగిన ద్వారకాబ్దరవి తాంబరపుసమానికంబుద। న్నడిగిననీడమొన్నయుథ రాధిపుడీశ్వరభక్తిమూర్తికిన్॥ వ॥ మరియు నిడుగుడిపెద్దాణియను త్రిణయనగుహాగ్రణి దుండంపర దుర్భిక్షకాలంబులంజాలించి పాటించి పశ్వల్లలాటభక్తులకు ధనధాన్యంబులం గో

గ్లపిడవడె నూదియును గాక మానకంబారుం డాత్మసంజాత సుంజుల వైభ
వంబునం బెట్టి యార్చునవసరంబున నొక్కయుసపరిణ పసియూఁబిస కుసుమ
నయన చికురభారంబు జడలసంకుసనకు నంకతలిక వేడినంగూడ దనక క్రొత్త
పె ట్లికరూపుస గొప్పకొప్పు చప్పుడుంగాకుండ నప్పుడుగోసి యాసంయ
మికినర్పింపడే యుదిమెంత కిద్దగా బో ... తరంగబున సంతరించి నుతిం
చదని త్రుణకణాయమానంబుగాబలితి మొక్కపరితెడవర్యా వచ్చి మచ్చ
కింటి యిచ్చనొచ్చనాయుసి వెసనవ్వసనపసరంబులో దనకువలసినన్నియు
వలువలుం దనతలమోంపున కలవరించికొనిచని తనవనితకిచ్చి మెచ్చవడసె
బసవ దండాధీశు భక్తిసంపత్తిద త్తపుణే మానంబనూనంబగుట కిచ్చనిట
లతిలునయును భక్తులసురక్తింగొనియాడ గంగాంబ యంతఃపురంబునకరిగె

సూర్యాస్తమయవర్ణనం

తదనంతరంబ॥ చ॥ బసవనదండనాయకునిభక్తిప్రభావిభవంబుసర్వతో । గ్వి
సరముమున్నుమిన్నుగను వేగమునన్ గబళింపనిగ్గునన్ । వసనుధ మూర్యముండప
రవారధిలోపలద్రెళ్లె వాహ్యృణి । ప్రసరముతోడఁగూడ నపరిక్షితిభృత్తటిజేరి
మిత్రుడున్॥ ఉ॥ మిత్రుడుబోవబర్మనినిమీలితవైభవమైద్యోనంతవా । దిత
మృదంగశంఖములు దేవగృహంబున ప్రమోయశాంభవ । త్క్షేత్రపకీర్ణధూపహా
తకిల్బిషధూమమునీలమేఘముల్ । ధాత్రతలంబుగప్పెనసదట్టపుజీకటి ప్రోవుద
కుక్కలన్॥ ఉ॥ త్యాగిశుసద్వృత్తుడైనబసవన్నకుమిన్నునుబట్టెరంబునక । మోతు
వలక్షులోచనసమున్నతినారతులెత్తగాత్రిలో । కీతుణగమ్యులై వెలుగునిడ్డను
దీపికలంచువార్యులు । త్రైత్రిక్షుసేయుబిక్కటిలె బెక్కలురిక్కలుమింటనా
క్కటిక॥ గీ॥ గౌరియు ముచ్చనుమునుశూ దగండుసరుకు । పగిదియోజన్నంబు
ననుపిరథద్రుమచేత । పంచకరపాళ్లబడిరిపనించిముష్ఠి । చోరజారులునరిగా
ద్ధిజొచ్చువారు॥ క॥ వారివినుతించుకివులప । చారముభారంబనైపనుక్కవికి
శివా । ర్చారంభవర్ణనయనం । ధ్యారాగద్వర్గకుసుధాంతవాసగుక॥ వ॥
ఇట్లు సంధ్యాసమయంబగుటయు భక్తుల భవార్చనాసక్తులై యుండుసమ
యంబున॥ చ॥ బసవనమంత్రిపంపుననుబల్లవజంగమసంఘువార్ధితో । గుసుమసు
గంధధూపములనుగోకలునాటు లుగొంచుమూకలై । యసద్భ్రశలీలలంజరుక

ముగ్ధసంగయ్యగారకథ.

లాటకుబోగనిలింగలీలమాం । నసుడగుముగ్ధసంగయ్యమనంబునసట్లని సంచెను

చుకొనుచు । దరలాక్షి జడలేల దాల్పవునీవన్న సగము ప్రసాద పుష్పములకునిచి।
సగమిట్లు దాల్చితి సన్నంపు జడలుమై భసితంబు జాఱునంబచ్చనగును । వివుర
వ్రేలెడువీక్షింపు మసిరత్నభూషిత కంఠవిభూషణములు॥ గీ॥ బదిలమైయుండగ
ట్టినబచ్చపట్టు । గొండియాంబుల ముత్తంబుగూడియున్న । హారి మాలతో తఱు
గుజటాభారమనుచు । మూర్ధమందని మొఱగినమ్ముగ్ధ నేర్పు॥ ఉ॥ ఇట్టియపూర్వ
లాంఛనము లొప్పుచు దాల్చిన నాన పేటికిం । గట్టుపుగచ్ఛడంబున నగమిని బలు
నభక్తదృష్టిన । న్నూత్నకియుం తనంగము మనుంగ బెడంగగు చ్ఛదంబు సే గట్టి
తిఱుగాడు చుదన గట్టినబుట్టగు ఛూపెడిట్టి దయె॥ గీ॥ ఇట్లు పస యూసపు ప్పిన
యిందుముఖిని । బూర్ణలాంఛన యుక్తిగా బుద్ధి దెలిసి । శిష్యులును బాహు
గుల వేరవిత్తు । చత్తైలోదరి పాదపద్మముల కెఱగి॥ క॥ సికరము భక్తినిమిండడు।
ముక్కు వెసగ లెచియొజ్జ నుదిత మణినే । రోకరుఱరహస్యమిడుగ బెం । పె
కిగనహృదయము నవనిత కిట్లనిపలికెగ॥ ఉ॥ ఇంతభవన్మతంబున కు నవ్వు దేశి
కులెట్టిచర్యము । సంతత శైవసోపలజ ప్రవము నెయ్యిజలంబ పంబను । ష్పింతు
రుగోష్టియెల్లపుడు జేయుదు రెవ్వరితోడ గూడియు । ద్యంత మునాకు జెప్పుమ
ననంగనసంగ తోడ ట్లనున్॥ క॥ విన్నుమొదలవామదేవు । డనుయోగీశ్వరు
ని చేత సంబికయాలాం । చన మువడసెంగావున । నన మును నాచార్యరా
ల గాత్మజమరి యుగ । సీ॥ ఏయింతిదపముండియీశ్వరు మెప్పించి మేనిలోపల
సామునొందియుండె । నేకాంతశక్తిచే నెల్లలోకంబులు జైతన్యయుతములైజ
రుగుచుండు । నేవ రారోహ నిందుశేఖరుచేత వేదాంగ మాదులవిద్యలెరి
గె। నేయూరి పాలకని చేటభువనంబులం జెమబొమ్మరింగదై పెలుంగు॥ గీ॥ నట్టి
జగదంబనగధరమాపురంధ్రి । యస్మదీయాన్వయమునకు నాదికర్త । యుత్త
లోదరిశైలమవని వెమాము । చర్యవినుమయ్య బాహుగుల చక్రవర్తి॥ సీ॥ జన్న
ఫులపాలుజలముముట్టకయుండనష్టమభాగావశిష్టముగను । బాగినయం
దులోగరకు చెరకుకట్టిపొడియొకచేరందువోసిడించి । పులివేడిపదునునవలి
కాత్మునకునిచ్చితప్పక నాప్రసాదంబుగొందు । మటుగాక కందమూలాదులు
ఫలపత్రశాకంబులయిననుజంగమములు॥ గీ॥ దెచ్చియిచ్చిన గైకొని దేవదేవు।
కనిసమర్పణసేసిపి నాకిభక్త । జనులయనుమతిగొందుమస్వప్నమందు । నె
రుగమన్నంబుమాత్రంబునేమి జెప్ప॥ క॥ ఈమాత్రమయినితలపకు। మిముగ్ధ
డవగుటనెప్పుమెరసినచింప । గ్గామతిరతిపుట్టెడుమా । నేమంబులు పెకల

గలవ్వసీకరుగింతలన్॥ సీ॥ తనమనోధనములర్థితా దూగుభక్తిగోష్ఠి మగ్నులైనగ్ను
లైనుక్తిపలగుచు । వర్తించుజంగమస్వాములసంగ- బాయమెన్నడుననిసలు
కనేల । త్రైలింగిజాభవార్చులనిందదాజంగ మానాభవంబందయుహారిహాం
బు । నుండునుగతి...కునోడయులమానునోవ । కుర్రలుజంగమవశగతంబు॥
గీ॥ విదిమదీయప్రవర్తనమిదియలాంఛ । నంబుగౌరవగతినిర్ణయమునుగరిమ!
నిదియమాప్రవిమికవినుమిద్ధచరిత । యనుచుకీనులువర్తించు ధామకముల॥
ఉ॥ శ్రీగిరికాంచికాశిగయసిద్ధవటంబరుణాచలంబుప్రా । ద్ధాగముకాళహస్తి
తిరుపంబలముల్ మొదలయినపుణ్యభూ । భాగములందులోమిగులభవ్యతరం
బగుదక్షవాటికి । త్యాగపుభాభలందు గణనాతిగలైనసియింతురెప్పుడున్॥
ఉ॥ నావిని ముగ్ధసంగయమనంబు [illegible] మిక్కిలిసన్నిగుళ్లిరో । పావహాదాదులం
జెరుకనూడగ దాగొనిచన్నగంధము । లవ్వవరులేచ్చశంకరసమర్చకునుద్యా
తుడైన్యగాంతి తె । మ్మావడి పెట్టె...శివున జ్జనమార్పగసఫ్యజపణ్యము
ల్॥ క॥ అవివిలువవలుకవినయ । వ్వనరుహామఖియతసమనసువచ్చినజాలు
దనకేమనినగవుమొగం । బునదోపగసంభ్రమంబు వాడమినదమితోన్॥ సీ॥
లీలమిగాళ్లపై ప్రవేల గుచ్చులుగేలసవరించియారులసంధినిరికి । కుకుర్రటూసన
మునగూర్చుండి ముందేశి తొడవులుపైకిరాదొడిగికొనుచు । గోముచయపింప
బుగుడిచేతగబట్టించి రొమ్మును జేతనుగిండిదొడిగిపట్టి । ముగ్ధసంగయగారిహం
దటిదికుర్రనసమ్మార్జనముసలుచదరమునను॥ గీ॥ దీర్చినుత్సాలముగ్గులుదీర్చి
పసిడి । బిందియలనర్ఘ్యపణ్యముల్వొందుపరచి । పడిగములువెట్టియర్ఘ్య
దిపాత్రములిడి । దివియలునుగంబములమీదదీటుకొలిపి॥ ఉ॥ గంధమునక్ష
తంబులునుగాంచనపత్రికెబోందుగోల్పనో । గంధికయూధికాజలజకాంచన
పుష్పములేర్చిమాలికా । బంధమునందమర్చిమణిపాత్రికలందిడిధూపవ్య
పా । జింవమవతుజ్జ్వలారతులనించియుదంచితవాద్యఘోషముల్॥ క॥ ప్రమ
యగధూపావసరము । నేయించియనంతరంబ [illegible] వనిజతను । స్థాయద్భూ
షణభూషణములుద్ధ । గాంచితదీప్తులనువియ్యమందుచునుండన్॥ గీ॥ కనకపాత్రం
బులోబచ్చకర్పూరంబు । గుంపుగాబోసిశిఖలవులొల్కలిపితనదు । మృదులకర
ములధరియించిమదనవైరి । కతివనీరాజనములిచ్చునవసరమున॥ చ॥ మలహా
రుడయ్యొశంకరుడుమామకకార్ముకలంకశంకలం । దలగగజేయలేడు తలబా
ల్చియునీతనిమౌళిబాసిభ । క్తులపదపంక్తిసోకిననదోషుడనాదు నటంచువ

చ్చె నా । జలరుహవైరిదూర్పున వెసంబొడసూపె పవనం [illegible]బున నీ॥ చ॥ బ[illegible]
నిసద్యశశ్చటలో ఫాలవిలోచనుభస్మదిగ్ధకా । యునమునది[illegible]సభ[illegible]యు [illegible]
గజమర్దనునట్టహాసకాం । తిసముదయంబొ రో[illegible]జగతి [illegible]యునంగ
నా । కసమునబండు వెన్నెలలుగన్నులబండువయా [illegible]॥ గీ॥ ఇంతి
యా ముగ్ధసంగయసంతసిల్ల । నిత్య[illegible]ను [illegible] । [illegible]
మేళంబుసతులనందరి నుబిలచి । పలికెప్రత్యేకఘ[illegible]॥ సీ॥ అ
క్కమహాదేవిగ్రద్దనముద్దెళగట్టుకమ్ముక్క[illegible]బు[illegible] । [illegible]
పరిపాటిదప్పకయుండకాహాళిపూరింపగడుగునీవు । [illegible]శివ్వ
యుగూడి చుక్కలై నిలువ్వుండుమురుపులోడ । [illegible]స్టుము
నాళ । కోల్వాయుంపగుద్దన్వ [illegible]యుము ట్ల॥ సీ॥ [illegible]
సంగు నానుమహేశ్వ[illegible]ము । [illegible] నా
రతులమేళగింపుడీయతివలారా॥ క॥ ఏ [illegible] । [illegible]టింతు
గానిగ్రద్ధున దెరలో । గీతంబుజాపియాప్పటు । [illegible]
మోహమునక॥ క॥ తెరవలుతెరవ[illegible] । [illegible]
మీరం । దరు ముగ్ధసంగవిభుముం । [illegible]॥
వ॥ అనినవిని యన్మాత్తకాశినులు గట్టు[illegible]బ్రవ
ర్తింపుచున్నెడ నురుముల[illegible]బాగు
లును మొగనాళి పిసాళితనంబును దం[illegible]
తులును సంధానంబుగావించికొ[illegible]భా
వంబు ధూంకళి యును ఝుంకళియును [illegible]
మున్నుగానెన్నంగల లాసాంగంబుల [illegible]బులుస
లుపుచుండ నాముగ్ధసంగయ [illegible]గార్పన
లింగార్చనంబు సాంగంబుగాడీర్చెనంత॥ ఉ॥ [illegible]
టిభక్తిపదాంబుసేవమే । నెల్లను[illegible]కోటమే।
లిట్లుప్రసాదసేవమితిలేకసదా[illegible] । [illegible]
నుదెంచినలీలహేళి[illegible]॥ గీ॥ [illegible] । ముగ్ధ
సంగయ్యపాజుగులముక్కుగోయ్య । [illegible]
ర్యుదనలం జెరుకమిట్లుసిగ్గుబడక॥ చ॥ [illegible] శివు
[illegible] । కలవిమొ[illegible]

గులదొరి మేనశంకరునిగొల్వకయుండినమత్తుగాండ్లకే । లలవడునిట్టిలం జెరు కమూడెడివేడుక లెన్నిబోడగఁ జ॥ క॥ నీవునునటనావెంట । నా॒వైతివిగాని రాత్రినాలుగుజాములం । గేవలసుఖానుభవమం। దేవ ర్తింపనెతలంపనీవు న్నే నుఁ జ॥ గీ॥ నీపురానసిబసవన్ననిన్నుమరవ । యేపలంచితిజూలంజయుంటరా త్రి । [illegible] బొట్టియున్ననాళ్ళ [illegible] కు । నిట్లులంజెరుకము సేయనెరుగ నైతి॥ వ॥ ఎనపక రేంబునింబగలు నెన్నియుగంబులలంజ[illegible] నై । వడసితి జెప్ప మాన్ప మనిభక్తియు జంగమలింగభక్తియుం । దడయక సేయునీకతననాకును లంజెరుకంబు సేయగా । నోడబజెజిత్తవృత్తియుకనున్న జెసౌఖ్యముదీనిబోల గఁ జ॥ సీ॥ బసవన్న వినుమేను బాల్యమునాదిగను శ్రీగిరిగుహాంతరములందిరుగుచుం డి । నీరంధ్రకదళీవనీమధ్యములనిబిడానబి[illegible]వనీనివాసములను । గందునేన రకాలగన్నునానలికాన గన్నులుగలమహాగణవరులను । గందునొకనినైన ముం[illegible]గా సమిట్టిలాంఛనధారి నెందు జెప్ప॥ గీ॥ బొలతమెసెల్లబచ్చనిబూ తిప్రాంత । యుపవసనుసెల్లెల్లరుద్రాక్షసరులు। వెలదికురులెల్లబచ్చనైద్రవేలు జడలు । నాంపసీలు నెల్లబొదిగనగచ్చడంబు॥ క॥ ఆవేషంబావైభవ । మావై రాగ్యంబుదనకదానవలదుపనుల్ । గావింపుచుండుదయయుం । దేవాసులునట్టి వారనిజగురూపింపఁ జ॥ వ॥ అని వెండియు సకలసామాహాత్మ్యంబు శివుండెవ్వం డగుననిని [illegible]లాంఛనంబులుంగొనియాడుచు నచటి [illegible]సమిండతనంబు ఘ నంబు [illegible] సంగయ్యనుందన్నకజూచి పప్పినిప్పి యెట్టట్టు యనిమగుడ నడిగి [illegible]జంగముతెంపం బొకరొకరి చేతులుచరచి బొట్టలునొవ్వనవ్వుచుం డిరి న్నప॥ చ॥ ముశివ శివన్న మోముసకు మోహానలీలలనీనుచుండగా। బస వ[illegible]సంగవిభుభావవిశుద్ధికితోషితాత్ముడై । యుసదృశభాతి జెన్నబసవ న్న[illegible]మాగ్ధ్యము । వసుమతిలోన నెవ్వరికి వర్ణనసేయగవచ్చు నెచ్చగన్॥ క॥ కని [illegible] నియన్నా । జెరుగనిముగ్ధలుభక్తులిలనసిబసవం డి[illegible]గాపిని। మ[illegible]చెన్నబసవన్న [illegible]॥ గీ॥ ముక్తి కరములు[illegible]సేవ । చన్నబంగలనునుచన్నశరణులందు । నిట్టిమ గ్ధులగల[illegible]నైన । ననుపుబసవన్న చెన్నబసవనజూచి॥ క॥ చెప్ప దొడగెభక్తిరసం । బుప్ప[illegible]భక్తయూధంబుకథల్ । ముప్పిరిగొన్నమహా

చెన్నబసవన్న బసవన్నకు జెప్పిన రుద్రపశుపతికథ.

దంబున । దప్పక మేనల్లుఁ కియుధాతధపటితిఁ ॥ సీ॥ పెనవెముసు రుద్రపశుపతి

యనుగణమలయమారుతలోన [illegible] । బువనపతి [illegible] నిని పా
రాణికు నితోడ వెసనిట్లని రయుక్॥ గీ॥ పాలమున్నిట్లు [illegible] । నాత్మ
ముఖ్యులబరిమార్చునట్టి విషము । [illegible] మూర్పు
రాణపాతక [illegible]॥ ఉ॥ [illegible] శేఖరు
డన్నభక్తుడ । [illegible] కటాక్షటా [illegible] । [illegible]
గోష్ఠిస్ఫురిగ [illegible] రులెట్లు నెట్టులున్ । [illegible] నేర్పు
[illegible] మేననూనినన్॥ వ॥ అని [illegible] । బలాపిం
చుచు నేలంబడి [illegible] పెట్టి [illegible] సేయ
దు నిట్టి దుర్వార్తనెట్లు వింటినని [illegible]
నుండును సగద్గదకంఠుండు [illegible] డును
ద్దేశించి యిట్లని యె॥ ఉ॥ [illegible] వ్యాసే
నెక్కడ జొత్తునయ్యారిను నేమనిదూరుదును [illegible] । [illegible] రయ్య
శివ దేవ శివాధన [illegible] । [illegible] కమ
న్నకకటా వే॥ చ॥ కటకట [illegible] । ప్రటి
కెట్టు [illegible] యిత [illegible] । [illegible]
యితిరిమీవళమా యొకనైన గా [illegible] సం । [illegible]
లునన్న బోవరే॥ క॥ [illegible] । [illegible]
దా । యావిధుత [illegible] నని యు [illegible]॥ గీ॥
తల్లి లేకుండ బట్టి కాతలపు గౌరులు । తల్లి [illegible] । [illegible]
రాతన వరులారయాశ్వసుని । [illegible]॥ వ॥ అనుచు
నిట్లు మరంత చింతాక్రాంతస్వాంతుండై [illegible]
వంత సంతరిల్లె నింత [illegible] వచ్చుటకు
లె మున్ను జత్తు [illegible] ఘనజలాంత [illegible] బున
చ॥ ప్రమథులు [illegible] లంగొలువ [illegible] । [illegible]
నా వలలనంజలిబద్ధములావహింపవా । [illegible]
మవడం జెలంగగా । ప్రమథములుం [illegible] జూడ
చుక్॥ గీ॥ [illegible] బడ [illegible] । [illegible] రుల్
పృష్టి । జూచిని [illegible] । [illegible] తంబు

క॥ కడుపడి సృష్టివిపన్నుల పై । బడియెడు మగని భక్తి రుద్రపశుపతి వలుకం గదలిన దనుబోడ మిన్నవిష । బడబానలముమ్మరవరులు బడలుపడంగన్ ॥ గీ॥ శంకరదకీరుయువిషంబు గవుకు నగ్రముక్కు । గొంతునవిష గనిరి గోపహా హా । బెకుకుమాటలుడిగి గ్రకుకునను మిరుసి । విస్ఫురరము లెల్లవక్కెనా కు ॥ చ ॥ అనవిని శంకరుండు దరహాసవికాసము గొదమున్ ఘభ । క్తుని దెస జూచి నేటికిటుదుఃఖము నొందెదు పుత్రనాకు మ్రింగను మిగులంగను న్నదెసు కంఠమునం దణుమాత్రమిలిపి తైదిదీ । నన పెనుమూచి జేసిరి మనుష్యులు లోకమునందు నెల్లడేన్ ॥ వ ॥ యింతయు కొనిటిన వాసునవస్తాంతరంబు వుట్టు దుదిట్టవై యుండు మునిపినాకియు నేక విధంబుల నొనచ్చిన వినియును మనసునిల్ప లేకరుద్రపశుపతిపనుపతికిట్లనియె॥ శా॥ బాలేందు స్ఫురదుత్తమాంగవినునాభాషోక్తికంఠస్థమాబ్బాలత్క్యేళము గ్రకుకు గ్రక్కున నంజావంగనిమ్మేల్లవై । మేలం పుంబలుమాటలెవ్వియును నమ్మంజాలబోమ్మంచనున్ గాలాపంబుల భక్తుడీసనడు నాస్వాదంబుబుట్టింపగన్ ॥ సీ ॥ పినుమండి యుమబొందివిషము శివునిదేమి జన్మనోయుని నమ్మినం దలింప । నా మంత సందమునగాల్చునొపిపంబనినవాలాను మునుష్యుల ఉడుకుంచుండిన । బ్రహ్మభూలుదనుశ్రద్ధభక్తి చ్చలోమువ్చి కొలగుదు తనిపిపిందపుచుండిన । మందహాసముతోడ నింపుపహౌళిగది కు రమ్మనిభక్తుని నెమ్మిమీరి ॥ గీ॥ ప్రమథులాననిను పసపస్మములాన । సమయుచు విషముచేత సత్యముదిరా । సమ్మగజాలవేసరమ్మనాశీదోమెడ । నుండివిషము జారకుండజూను ॥ క ॥ అనిహారుమరుద్రపశుపతి । దనవుడితో డమిూడ నిడునవాను నలుగుసునా । మ్మనవానించుక హారుగళ । మునననిముష స్పర్శి చెట్టి మునుగుచుడున్ । గీ ॥ రుద్రపశుపతి మొ ప్పము దుర్గుపగిది । విషము గజానన ప్పుడు విదుతుబాద్రుని మనుమనుపడుపనే డునుహారనితో డన । యుక్తి ము గ్ర వ్యామునకిక సద్ది మునదీరు

నకీరునియంత్రికథ.

గీ॥ వెండియును జోడసుండుమిను దుచుండి । నకీరు నయము మాయను భక్తిడికొనౌదు । నెటుపయును ను శిపుగ్రా దానియు మను । శివుని నెమ్మ

నబిలబిలచెలదిబాలికె ॥ చ ॥ అదిగనిభక్తగాలభవునంగను వేఁలు నొయిం
చు వేగన । మ్మదనవిరోధిదూపొడవ మావరబ గునిమీదదుంపరల్ । పొ
దవేగ నిక్కుదూపొడవపూనుట గూడునెపాపిభక్తినీ । కొదవదునేటనుం
డినిను నొల్లనికంజనుమేడకేనియున్ ॥ గీ ॥ అనుచునంగన వెడలంగనడచి
భక్తు । డుచితసత్క్రియబగలెల్లనుండి రాత్రి । లింగపూజయొనర్ప దొ
డంగి హరుని । హస్తగనబెట్టుకొని చూచునవసరమున ॥ సీ ॥ కాంత
దూపొడిచిన యంతమేనియుదప్ప శూలిమేనెల్లను వ్రేలియుండ । వెరగంది
భక్తుండు వెసజనితనయింతికతిభక్తి సాష్టాంగమాచరించి । పాపాత్మవ
నినిన్ను బరచితి మిక్కిలి బాపినేనభవైకభక్తవీవు । నీవుదూపొడిచినతావు
దక్కగశంభునంగంబు వ్రేలెలతాంగిజూడు ॥ గీ ॥ మింక నానేరమున్న
ననీశు సేవని । కడనుదక్కనువేగ సంకటమువాయ । దూపొడవ వేదయా
… దనూను । వెండియును మొక్క గ్రక్కున వెలదివచ్చి ॥ ఉ ॥ దే
వుని సేవపొక్కలు సతీమణి గన్గొని పొక్కియక్కటా । నావిభుడిట్టిబం
పినను న్యాయమె నాకుజనంగనప్పుడుం । బోవగనిచ్చి దూపొడవ బోవనె
పొక్కలుబోవబట్టగా । యీవిధియయ్యెనీశునకు నేనెకదా ప్రసవాంపరా
ధినిన్ ॥ గీ ॥ అనుచు మదనయుపేక్షనై శంభుమేన । చలదివద్దయ… గాలగ
చింకనాడు । బ్రతుకరోత … చుడలచియుప్పుడు । తెలివితెను పుదార
గనంత దెంపు సేసి ॥ శా ॥ చేసింజేయఖిబంధుభుం డుపురుడుటు … సాహ్య
డై । యాసీమంతినియగ్రదేశమున బ్రహ్మ … । …
మునీదు ముగ్ధతకునచ్చి … । …
తికేలా యింత చింతింపగన్ ॥ క ॥ … । …
గుండిత్తునని బాంజలువై దే । … । …
…ట నిన్నునొల్లననుటయకాదే ॥ చ ॥ అనవిని దేవ …
…కమైన యాత్మ … । …
…బునగృపసేసి భోగములు … । జని… ముగ్ధ
తిగతిశక్య… తిసేయ నేరకీ ॥

బెజ్జమహాదేవమ్మకథ.

క॥ క్రమ్మఱ బెజ్జమహాదే । వమ్మ యనఁ బేరు పెద్దయగు శివశరణ్యా । సమ్మ
తనిష్కలభక్తియై । యిమ్మహిపై వఱలుచుండె నిట్టులపలికెన్॥ క॥ బల్లి
దులగు బాంధవులును । యెల్లని యోగములవారు నిట్లే సునదుం। జెల్లాప
రిన్నాయి సాగ । దల్లియొకతె లేమిచోద్య తరము హింపన్॥ సీ॥ తల్లి
లేకేతందు దాజకింబుట నొల్లు తల్లి గినియుజచ్చె తన్యమింబడు । తల్లిజ
చ్చినగాదె తానునుడన్నెను నెల్లవారికి దుఃఖమిట్లుకాదె । తెల్లబోయింకేమి
సేయుదు సీనుని శపసిగానిమ్ము నేతల్లి యున్న । తల్లికలిగిన నేల తలజడల్
గట్టును దల్లిగల్గిన నేల ద్రావువిషము॥ గీ॥ దల్లియుండిన తోలేల దాల్పని
చ్చు । దల్లి లేకుండబట్టి యాకొండ పాము । సోముఁ గధరించు ఁ దల్లి చూ
చుచున్నవీఁడు । తల్లి కాడలబూది మేనల్ల బూయు॥ క॥ తల్లి సుతుడు దరియ
బాన । బల్లిదుడై యున్న వాట్ల బడగా బుట్టుం । దల్లియు పోషించు
సేపున । దల్లియు సర్వాంగరక్ష దనయుల కెల్లన్॥ గీ॥ చంక నిడుకొనిక
డుపార జన్ను గుడుపు । వెన్న దినిపించు నోరు కోసేలు బెట్టి । పాలు దాగ్
వించు నుల సూ చేబట్టి గడుగు । దల్లి లేకపదార్థంబుధరణి గలదె॥ క॥ ఒ
కనేల బెరుగు బిడ్డని । యొక పుట్టం బెంచు తల్లి యుండెననితడూ । రక
యింతయు మేదల్లిగ । నకెగల్గిననెంత యగునో సయమున బెనుపన్॥ గీ॥
పెండ్లి నోములు బండుగ పేరటముల । నూరగల బాలు లెల్ల శృంగారయుక్తు ।
లగుదు దరుగంగ నితడెంత వగచునో కో । తల్లి లేకునిట్టి బోడిమిదనరు లే
మి॥ వ॥ ఇట్టివట్టి వగలం బొగల నేమి కామసంహారునకు నేన తల్లినై యెల్ల
చందంబుల నరసెదం గాక లోకంబున నర లేక సాగు పల్ల వోష్ఠి తల్లికన్న విశే
షంబుగా నెన్నంబడునని యాను పమాన రాగంబున నాగహారుం దనకు పా
టుం గావించి॥ సీ॥ దొంగిళ్ళపై నిడి లింగదేవునకు నభ్యంగ మంగన జేయు
నల్లనల్ల । ముక్కొత్తు జెక్కొత్తు మూడు గన్నులు బుబులు మునకొత్తు ముందు
ను నుదను మీరా । బెరుగంగ నదెసని నెరుణిపీను వడంగ గరచరణాలుసా
గంగ దిగుచు । నలుగు బెట్టును మేనగల యుగట్టి ఘటించు జలను దోయిట

బిట్టిజరచునింపు॥ గీ॥ బెగడకుండ వెన్ను దగమ్రొగ్గ జేయు। దలకు
గాక వృష్టజలములొత్తు। పరుదొయ్యులించి నోరిలోఁబడకుండ। నడుమున
దుముగడుపు ంాల తాఁగి॥ క॥ మిసమిసలు తెరవ మేనం। బసపొసపరినా
ర్చితీర్చు నుజ్జ్వవిధి। దృగ్బసజములు జెవులుగాడగ। చెసనిడ్డుఁగ్ గుసుమ
గంధివిశ్లేషనకుఁ॥ ఉ॥ అంగడిముల్లు మెల్లనగ పొంగసుళినోత్తునూ గాలగా
ంని। రంగజ మానసుందరానని యాదలజిలుకను బొట్ను వ్రేలిమ। న్నం
గనచంగటుంగడుపు నంటిన వెవ్వడి నూర్చిజిట్టిబొ। ట్టుంగదబుట్టు దూపొ
డుచునంబుమెహానసేసే జలంబునఁ॥ గీ॥ నెత్తగ్రుంగెడినని నిల్వనెత్తవెర
చి। మొత్తమెత్తన నరచేయి హత్తనెత్తి। యుద్దముగ నకుర-నం జేచిఁ
యుంజనంబు। మూ మగన్నులుగల యంగముదిత పెట్టె॥ గీ॥ వెలదిచన్నిచ్చు
గొందిన వెన్నవెట్టు। పత్రిజాతంబు సుతుమీఁదబొంగనీను। చెతుర-పైమీ
టియెద్దించి రెుక్క్రేలు। నొనిడె పాలుపాయసకడు పారబొయు॥ క॥
ఊగ్గులు వెట్టుచు వేడుక। నగ్గించుచు ముద్దులిడుచు యతిశయ ప్రేమం। బగ్గల
మైవసురాన్ముసు। సుగ్గంగా గానవించు మానిని మరియుఁ॥ క॥ ముంగిళ్ళ
దొంకిరియాడగ। నంగన వీరెవ్వరయ్యా యని కొనియాడుఁ। బొంగుచును
దరము పైనీ। శుంగు నురుగ బండ జేసి జొలలఁ బాడుఁ॥ ఉ॥ అందము సేయ
జేసి యమృతాంశుఁ ఖాన నయిందు మాలికన్। బెందన వ్రేలులిచ్చి నడిపింప
దలంచి నిజాంగుళిద్వయం। బందు విరూప నేత్రునకు నందియు నందము జేసి
యాసలం। బొందియుద ప్పటడ్గులు మనోభవ వైరికి నేర్పు నేర్పునఁ॥ వ॥ ఇ
ట్లెయ్యంగ నలింగమూర్తిఁ సుతుంగా భావించి సముంచిత బాల్యోపచారం
బులు సేయనాయిందు మౌళియును ముగ్ధభక్తి వశ్యకుం గట్టువడి బాలుండై
యుండె నవిదియట్టిదనిన॥ సీ॥ శ్రుతి యేవ మేవ హారూపేనయనియు నస్మృతి
సాధకత్వంబునస్మరేత్తనియును। భరతస్య తన్మయతాం యాంతి యనియు
ను హరునివాక్యమిగానయటు భక్తు। డైభంగియగు శివుండది చిత్రమెయ
ని యీశ్వరుండిట్లాటలెల్లభక్త। జనులను హర్షించి సన్నుతింపగ గొన్ని
దిననులువంగ నద్దేవదేవు॥ గీ॥ డన్నసాత్మిచూచి ప్రత్యక్షమగుచు। మో

తమిచ్చు నలంపున నాత్మజుం బ । దండిరోగంబు పట్టిన తనయు క్రియను । వె
న్నకునునోరు దెరపక చన్నవిడిచె॥ చ॥ అవిగని దుగ్ధబాలమదనారికి వద్దశని
క్కువంబుగా । మదిఁ దలపోసి యులికిపడి మానయి తెల్వని బొందియుక్కు
టా । మదిమదినుండి నీకు నిశిమాలెపురోగమి దేల వచ్చెబ । య్యాదదిగజా
చిఁ జన్నుదన మిన్నిటలాఁగగు నేడు పుత్రకా॥ క॥ నాకూన నాకుమారక । నీ
క్కట్టి యనవస్థయొదవె నిలుపవు నేలన్ । నాకాళ్లు డికుడెసయిక । నాకె
వ్వారు చెప్పరావి నన్నాపట్ట ॥ గీ॥ చనటనెత్తుదు సవదు నాచిన్ని వడుగ ।
యుంతవగ నీకునైన నేనెట్టులోర్తుఁ । తల్లిగద నన్ను నీకైన దండి తెవులు । నా
కు నేటికి రాదయ్యె గాకుమారా॥ చ॥ కవిగిడుపులేక యొక్కడవె కావెకు
మారక నేడు నిన్ను । ట్టులనుటవెట్టునట్టి తెవులంత్ర యొయుంగడి ముల్లోకొ
ద్యనయో । వెలియుదు పల్కవేమిటికి దేవపుత్రిక్రియతైనవంయుమా । కుల
గురువైన దొల్లి మొరిగుండదు నీవిటులుండ బుత్రకా॥ వ॥ అనిమరియును॥
చ॥ పనుపుచు నాత్మసంభవుని పైబడి యేడ్చును దప్పకత్తుతుం । గనుగొ
ను జేత మైవుము గౌగిటజేర్చును సుంగువెట్టునో । య్యన తెరచున్ సుతా
యనుచు పల్కుచు [illegible] శోకముతో । గ్ఛనలు మునుంగు దెప్పిరలు
సారెకు సారెకు నైవ [illegible]॥ వ॥ వెండియునుంగట గటా ముప్పున బొ
ప్పసికంగడి ముల్లదియ్యనని యల్లజనంబులు నాడికోసంగావి నగావలసెం
గదా యిదియుల్లైనసుం గానిమ్ము నీ ముద్దులన్నియు నిన్నునొక్క కిన్నెర
కంఠిచేవింటివి.ను॥ సీ॥ కడుపుగట్టలేక వాడయు సంబిక నెడపోయి యుం
డునగూడ పుట్టికున్న । [illegible] సంయ్యాగతులకు నాడియాక
లిదీరకచటవాసి । వచ్చిబాలను చక్రవర్తి [illegible] యుంపంగ నాడ యాకలిదీర
కంతమీఁద । పిట్టాన్న [illegible] వెట్టి సేయుగ బోయియట కేలమునింతపెట్టువె
నవి॥ గీ॥ సామవే [illegible] । [illegible] వడ్డించికొని పిరియ
[illegible] । [illegible] । నాను ఫలముల భక్షిం
[illegible] ॥ సీ॥ [illegible] పులి [illegible] రిత
[illegible] । [illegible]

గారల యింటగుడిచి । యారగింపగ చలిమైయున్న జొన్నకోరతో యిచ్చినదూడ విసురియు । చోడయ్య చేకళ్ళ సరవితో భుజియించి తనినిన్నజెప్పినోకరుచున్ననాకు॥ గీ॥ గుట్టువిడిచిట్లు విరుసుక గుడువగడగి । నన్ను నారడిబెట్టనాకున్న చన్నె । వెన్నపెట్టుదు జన్నిత్తు నన్ని నాళ్ళ । నిండపని పొట్ట నేడేల యుండదమ్మ॥ గీ॥ తల్లిబిడ్డకును హితంబు పథ్యముగను । బెట్టి గుడుపుదాన బెరుగుసుతుడు । యట్లుగాక తరిగి యాడాడబయిపడు । గుడుచుబిడ్డకు తలపడక యున్న॥ క॥ జననిగ నాయని చనువున । నినువొచ్చిన గోరబలుక నే నెన్నండున్ । బనిగలదు చంక దిగుమన । మనమున వేసారనేప్పు పలు నేలడలన్॥ గీ॥ చనవ చనుచున్న చనగల దినములందు । నన్ను బోలిన తల్లి నీకెన్నగలదె । యట్టి నాకట్టు పుట్టినడగియున్న । నిట్టి పెనునొప్పి నీకేల పుట్టుదంతి॥ గీ॥ నిప్పుదునకకు చెడలటు నేకుమార । నీవ తెచ్చికొనగవచ్చె నీపథంబు । నిన్ను వీడికు పితు జేయగా నేలనొప్పి । పూనినట్లాయు నా వట్టి మాట లేల॥ క॥ నాపాడము పాడంబగు । నీ పాదంబున కుమి గుల నెగులు వొడమె నేనొ పగనని దియ్యమ్మ పా । లాపంబగుటకును నీ తలపు సాక్షిసుమీ॥ క॥ ఏలా శేనామాటలు । బాలా నీమీద నాదు ప్రాణము విడుతున్ । వాలాయము నని యుసిరొద । గీలించిన గాంచి తల్లికిన్ సుత దగ్గిన్॥ గీ॥ ప్రమథులును రుద్రులును రెండు పార్శ్వములును । మునులు దివిజులు దనుజులు వెనుక దెసను । నందిభండేశ భృంగులును ముందరందు । నలరి కొలువంగ నప్డు సాక్షాత్కరించె॥ వ॥ అట్లు ప్రత్యక్షంబై యంబికాధవుండు బింబాధరిముఖాంబుజంబవలోకించి సముచితాలాపంబుల నిట్లనియె॥ చ॥ అనుగుమతల్లి నీవలసినట్లు వరంబులు వేగనిత్తు నా । గొడుకు వరంబులెవ్వియును గోరదు నామదిసేకు రోగముల్ । వొడమకనిత్యనూతనవయి లోకములన్ సుఖియింపుచుండుటే । యడపక నీవు నాకొసగు । నీహితసిద్ధులు సమ్మతమ్ముగా॥ సీ॥ కన్న మోహంబునకంటె బెంచిన మోహమెచ్చి చూడగ నెందు నెక్కుడగుడు । కన్నులారగ నిన్ను గనుగొంటె వేడుక మరి చాలు లేదని నాగువవలుక । వినిదేవదేవుండు వెలదిభక్తికి మెచ్చి యొండండ గొగిట నప్పు

శించి । మూడులోకములకు ముత్తవ్వ వైతివినాడు తల్లివిగాన నలినవద
న॥ గీ॥ తల్లివైనీవు గాపాడుధరణినాడు । నెక్కుడిదిరోగరు జలనియుందు
మాళి । యవ్వకును నిత్యమగుభక్తి యప్పుడొసగె । హాయునకునునమ్మయ
గుటనమ్మవ్వయయ్యె॥ క॥ మగియునుశివదేవుండను । కరకంఠుని గణము

గొడగూచి గారికథ.

పొరుగుగ్రామంబుననున్ । వరయుంబానునునసుగుచు । వరువకకడగొ
ట్టుసూత్రమంబిరమంబుకన్॥ క॥ కాపిడిబుట్టయాటతొలగకు । మాపడుచూ
లతోటియాట మెయుబరపకుమీ । మాపట్టినవ్రతము మాన్మయే పట్టున దప్ప
కుండనీ వేర్పుజుమీ॥ వ॥ మరియు తద్వ్రతం బెట్టిదనిన॥ గీ॥ దేవదేవునకు
నుదినముగుంచెడుపాలు । గొరనించికొనుచు గుడికినరిగి । యారగింప
బెట్టుమటియునూనంబుగా । నమ్మనపోయెదమమ్మమాయమ్మవినుము॥ క॥
మాయమ్మనురనకెంతయు । జేయుమనీవుండునీకు జెలువపుబొమ్మం । జే
యు. చిపోత్తికలుక । ప్రాయుప్తను జేసి తెత్తుమనివినయమునన్॥ గీ॥ తన
యనూంగడించితానుమాగకంగంగ । బడుచుకాళ్లుమునగ మునగడిగికొనుచు ।
గంగియాంపుపాలు గమ్మగాదాగాచి । కుంచెడగ్గొరనించికొనుచు॥ ఉ॥
గ్రక్కున స్నానమాడి మతిగట్టిపుభూతి లలాటమట్టిమన్ । చక్కగబొట్టు వె
ట్టి శివసన్నకగంబున బాలగిన్నచే । నెక్కిన వేడ్కగొంచు జనియించుక
శ్లాఘనప్రేమబెట్టితా । మ్రొక్కి మహేశుకైకొనుసమున్నతి బాలనివి
న్నవింపుమన్॥ క॥ వెనుదనియొకింతకనుమరి । గుడికినరిగి మరియుబచ్చి
కో దెసగనుంగొను నెడకించుకకోరగా । దుడికిన్న బ్బాలమిగుల నుత్తల
పడుచున్॥ క॥ పాలేలయారగింపవు । బాలకసాంకాంక యెనుబాలికెన
నియో । కాలమదప్పెనొ కాగుట । పాలవొ తొలినాటివనియొ చవిగావ
సిగో॥ గీ॥ బుద్ధితప్పదొ సేసెటుపోసినని యొ । వెంతయునుబొగసుట్టెనొ
విరగినసియొ । సిరుగల నెపోబాలవోయు రగింప । బెట్ట నేరననియొ మూతి
ముట్టవభవ॥ క॥ కుంచెటికి నొకటి యుంచుక । గొంచం బైయుండె నని
యొగరబెళగనో । వంచ మిల దృష్టి కనుసం । ధించెనొ వాద్యాముతే

కతెచ్చితిననియో॥ గీ॥ మీదుపోయెనని యో మిగుల గట్టిదో । యూరకేల తాల్పవుచితభంగి । కారణంబుగనక కలిగినాఁ జెప్పుము । చెప్పవేని గోనముళిగ్గుబడిగి॥ సీ॥ నిక్కఁ పుటాకలిసీకులేకుండెనాగ్రుక్కెఁడు గొనినాకు జిక్కవిడుప । కడుపారలేదని విడువజూచెద నేని గుజ్జునోగిరము నేగొంచు వత్తు । పన్నారుదొంతిలోపలి లోవిలో పంచపోలెలున్నవి పంపుపియి తెత్తు । వృట్టిపైచానలోనున్నదినె ఈ నీవు దెమ్మనవచ్చెద నమ్మిపంపు॥ గీ॥ దుముకపుల ఖండమున్నది గొంచువత్తు । నేను శివసోదరి మాత్రాన కేగివత్తు । గలదు పాశంబు దెచ్చెద గానిపాలు । గో్రలుమాదేవయనుచు నవ్వాలమరియు॥ క॥ ఆరాధన జేసె నదీ । యారాధ్యులయింట నిన్ను నారోగించున్ । ఘోరునబిలుచకపోయెద । మారారీపాలు గ్రోలుమీకొనైన్నసన్॥ చ॥ పసిచవుమోముజూడగను జాలెటులేగొనువాడనందువే । సడమాడుగేల నిద్రము నెత్తుక తాల్పుదమట్లుగాక నీవడుకులు లేక వాలుగొననాత్మకు నింపుజనింపదేనియి । వ్వుడుకొనివత్తు జెప్పు మహాభూషణ యొట్టులు గాదనేని యున్॥ క॥ చెన్నాగుజిన్నిబొమ్మలు । పన్నారులుజక్కలాలు పంట్లను నమావా । రైనైన్న నెల్లి దెచ్చెద । రన్నయపసికెత్తు పాలునన్నయద్రావన్ ॥ క॥ పాలుజలిసెమారెశేవా । కాలంబునతిక్రమించగా దోడగేయన । వ్వేళమారిలాగున బెను । జాలిం బెట్టెద పటంచు సరసర మూర్తుల్॥ వ॥ బ్రతిమాలుచుం బులసన్నుతించినం బసిసనువుగా కానగా నొసవిన గట్టిగాన్ను నెనుటవిచిత్తంబు మెత్తగాకున్న నక్కన్నియకన్నీరు దోసంగ పంపు॥ క॥ కటకట వాపోవుమహా । తటమాడుచగగాళ్లు నేలదాటించునను । తటగత్రిజేతులు విద్రుచును । పోటపొటనైనా నేలగాలుజూచుట్లేదున్ ॥ సీ॥ కొనియాడు భంగింపుగుప్పించు గంపించుచువెరగందు నేడ్చునుదాళికాకికి । కోరదికుకుకునుజూచు నారాగిజూచును నిజేణవిచాంచాన నెట్టివిరునే । ముజ్జగించును వెళ్ళబుజ్జను బెట్టును తెప్పునబడుగోందోలి నిలుచును । పదిపిపుందరబెట్టు మరియును మాటాడు తరిగిపదిగిమూర్తులు మగినిపులుము॥ గీ॥ బాలు ద్రావమికేనిసూలంబు జెప్పవె । మాయాత్రిసుట్టుపడుబుడుమప్పకొనప్రు । నీల

ద్రావకునికిమాపాలువిన్ననుం । జూపనతనుకిదియు సంశయంబు॥ గీ॥ మగుడి
చనివారిచేజావహూర్తమైరి । సత్తునరిపోదునిచటనసత్యమనుచు । కినిసితల
శంభుతోడబాగంచుకొనగ । వచ్చుబాలికెభక్తికిమెచ్చినట్టి॥ ఉ॥ మూరవి
రోధియుప్పుడుసుమారికిచెచ్చినపాలకోరదా । గోగకత్తోడనె త్రికోనికుత్తు
కబంటిగక్రోలబాలచే । న్నారగగాంచి పిన్ననినియారడికొట్టితివిట్టు నన్ను
మా । వారికిజెప్పుదున్నరుపదద్దినియంతటబోదుమిందటన్॥ క॥ కడువేగను
డుకడెమ్మని । వడిగొనితనయుంటికడకువచ్చిదివమ్ముని । బ్రైడపసకుంభాదు
పాలును । బడుచుంచియుచ్చుంగశిశువుడు పానముసేయుంజా॥ వ॥ అ తనొక్క
నాడు పొరుగుంటికేగిన జననిజనకులు మగుడ చనుదెంచువారు పుత్రోప
కంఠంబున నీలకంఠునకు నెప్పటి యట్లుపాలార గింప జేసి యాబేశకం
టివనచేతికిచ్చిన రిక్తపాత్రచేతం బట్టుకుని నవ్వుచు నజనుమాగింబాగ
గని యిదియెంత ప్రోను రిక్తపాత్రచేతికరాంబని సేయుటెగా తెలియ జె
ప్పుమనవుడు తల్లిదండ్రులకిట్లనియె॥ క॥ విహారానశిచ్చినట్టుల । మాగాగ
కినివారు బాలుమునసింకదవ్వని । కోరంగగొనివనియాప్పుణ । మహాగాఢిక జేసి
వత్తునట్లునసేయుణ॥ వ॥ [illegible] సహస్రంబు యొప్పునియట్లుజేసి
యా । వ్యయుమోపగంగ గోగకానిచట్టన నిటికె నిశచుండని । తెలిపున
మానుగంటిగని తేటపడంబడ చూడవారలు । వ్వియుటిగల్లశంకరుడు క్రోలు
నెపాలిపిపోల నేముటన్॥ వ॥ అనితనయుడుద్దేశించె॥ గీ॥ పడుచ పాలు నేల
పాలు గా జేసితో । నీవు దాత్రివిశివ గయుకావరమున । తోడ్తిసడుగులనసుదో
యిచ్చితోసితో । తాకికొను నెపాలు కాలగళుడు॥ ఉ॥ తొల్లి [illegible] ల్లయిన
ప్రమథుల్ప్రసభక్తిప [illegible] గణోత్తమం । గట్లు జేసియుగ్యగవా [illegible] నొకప
ట్టునగాని [illegible] యం । జొత్తెపనొల్లపట్టిశివదేవికిగొని నీవు [illegible]
గల్లయు నల్లిచేసికెడగానగ నవ్వెడి [illegible] లేటికిన్॥ గీ॥ యనుచు దనపూను
విట్టుట కుంతసుడిగె । నాటినుండి నాడు తండ్రిపినాకిగుడికి । గూడు చేబాలు
పట్టించుకొనుచునరిగ । గోగవాను మూర్తిబెట్టించుమునరి వైర॥ ఉ॥ నుట్టిక
మూపుకోక మునిప్రముద్దు నిష్ఠంబునయున్నగన్నయుం । చిట్టుచునోని ద్రోహి

యొనితీసిశివపూజామూర్తైనపాలు । నీపాల్పనపోసికొంటి నెటింపోనెదుప్ర
చ్చెదబొట్టునుంచుత । న్పట్టగవచ్చుదండ్రిగని పారెనుబాలికశంభు పాలి
కిన్॥ వ॥ ఇట్లుబట్టవెరచి పరతెంచి హాలింగ హాలింగ యనుచు నఱచుచు
తరుణిచేతి పాలగిన్నెకంగొని సాపుచున్నకన్నియతండ్రి ధిక్కరింపుచున్న
యెడబాలానెూడకు మోడకుమనుచు నాతనింబతన పశుము చెరచికరిడగ
భోగనాథుండును గృపాసనాథుండై లోగొనుచుండె నప్పుడప్పుడు దుంజూచి
తండ్రియాశ్చర్యపడుచుం బరిపూర్ణుండై ॥ క ॥ హరుపోయి లింగమాయెని ।
వాపోవుచు గూతుగూడవచ్చిరయెవమునం । బైపడి చేసాపగుచెన్ । జేపడి
నాపడుచుజొచ్చె శివుగర్భములోన్॥ గీ ॥ ఇట్లుడునాశ్చెలనొకపరి యుందుధ
రుని । మీకజిక్కి కుటెలటుమిగులబెకుగ । గత్తరింతుయన్నశ్యంబుగాదెయి
దియు । నదిలంపంగగొడగూచిమార్గ్యనునకు॥

దీపకళియారుని కథ.

చ॥ అదియును గాకకంచియనునంచితపట్టణమందునుండునే । పదక
ళియారునానాగుధ భక్తుడు గార్యము మిక్కుటంబుగా । నొదవగ నొక్క
నాడు పొరుగూరికి నేగుచు మార్గమధ్యముం । దదిపద లైన శంకరుని యాల
యమునుంగనుదుకటి రాస్తనైబై॥ చ ॥ హరునగరు చొప్పు చూచి మనసులపంక్తుల
తోడినైన పూ । పురుషునకెప్పుడుం జెడకపోనెపును దక్కసిపెట్టినైరి । ధర
పముపల్లనే సెఖరధాముని నోనునినొక్కడు త్రికై । నిపుడు నీవు నిల్చిగొ
ను దేవతలన్ గనుచుగా గనుండగన్॥ చ॥ అపుడొకనాని నదిగుపనంగుని
చెసెను సార్వకాలమున్ । మునులనుగొలిచి మందిలకన్నూనమును నెసెనుబుద్ధి
జాలమున్ । దనుజులకొందరన్ బలదర్పుల జేసెను చైత్యములజానుం । వెనుక
కు మున్న కాలమున నేలకుగోలకు చెచ్చె గాపురన్॥ చ॥ అదియును గాక శంభు
డుగ్ర పాకదాడ బనుతింపవలెను । స్తవనముతెనప్పసంహారణ నద్ధిదారచిం
పుచునిలుచీకటులన్ । యొదిపదనోనమున్న నెదు ఇద్దలునప్పునశ తుకోటు
కిం । బదిలనూచాలనాలయమా నేరనె యుదయిన్న గలంగమున్యముగా॥ ఉ॥

కోటయు కొత్తళంబులును కొమ్మలుంబడ్డవి రెండుదప్పులుం । గూటము వెల్పలకున్ బతిగి రుంభిని నాలినట్లనంవియుం । జోటుదలంగి గోపురములు [illegible] చుచున్నది యొప్పి భంగులుం । బోటులజోటికి స్త్రీపురము [illegible] చేత జేసినన్॥ ఉ॥ నేనసగంబు గైకొనిన మేనకపుత్త్రిక యున్న చోటును । [illegible] [illegible] మునిలోన [illegible] । [illegible] మునిల్పైనపోటు నుండియుం । [illegible] నిం [illegible]॥ చ॥ బహుజన [illegible] [illegible] సహితుడు గాక సర్వజన సాధ్వసకారి [illegible] । [illegible] శ్చలత [illegible] నిశ్వాసం [illegible] । [illegible] జాత్కల నెంచి చూచినన్ ॥ ఉ ॥ ఎంత [illegible] రంబునం । గంతు విరోధి నుంచుటయు గార్య [illegible] । [illegible] తబలాధము వ్వైన ససియాత్పగ [illegible] । [illegible] [illegible] సాధువిచారము నాకు [illegible]॥ చ ॥ అనేక [illegible] తలయు [illegible] వెళ్ళినన్ । [illegible] [illegible] । [illegible] నసి [illegible] పుణ్యవి నూ । తన ముగ [illegible] శంకరుని [illegible] నిల్పి వెండియున్ ॥ చ ॥ నదితోడ నాల [illegible] బోటు నింబకె దంబకె జాలపం । దనహాది చందనా [illegible] రున్॥ చ ॥ [illegible] గుడిచుట్టులందుని । త్పెనుము [illegible] బుమా వియున్న దయుగభక్తిత [illegible] లంబు తే । దినమును పూజను గలుగ దేవుని [illegible] ముటల తత్త్వములుభక్తసభాస్త ఉ॥ కొమ్మలు కొత్తళంబులును గొబ్బున [illegible] వెండియున్॥ [illegible] బెసర [illegible] చోటు । [illegible] గారికథ.*—

నిల్పినజూచువా [illegible] । గొమ్మలమాటులన్ నమిత్తాండియనుభక్తుడత డొక్క డియున్॥ ఉ ॥ సిటికి [illegible] పాటయి [illegible] నిల్చడు [illegible] యుజొచ్చి యచట ముద మందిరు [illegible] గల్గునొక [illegible] జేసి నేనకుం [illegible] । [illegible] [illegible] నిమ [illegible] వాగను [illegible]॥ చ ॥ ఇసుక [illegible] గుగని [illegible] యగట నాగినిల్లని

లుం । [illegible]సులు[illegible]కోవృ[illegible] కొంకులకోతలు నెత్తుగుంపులున్ । పసులు
నువాటు [illegible] వంకలదుడ్డులు నిన్ను [illegible]డ్డంలునో । మసలక సూడపై చెవిను
నూజినిశ్రము[illegible]దగన్॥ ఉ॥ అల్లబు బెల్లమున్ జముడు నా[illegible]బోకలు
నిమ్మకా[illegible]లుం । జల్లు[illegible]బుల్లి వస్త్రముల మోపులు[illegible]పలు ప్రీతితో డవెల్లి
[illegible] జీతపండు [illegible]టులు[illegible] మరీచ[illegible]సు[illegible]ం । గొల్లలు గాగనిన్ని
[illegible] కైచె[illegible] కోట[illegible] పలన్॥ ఉ॥ లావ[illegible]లైన [illegible]బులాదులు
[illegible]లునారకై । గావ[illegible]నారులు[illegible]జరు[illegible] గా దెలిచ్చుక్కల ద్వారపా
లురున్ । [illegible] సెట్టులం[illegible]దివ్యాటీల[illegible] । నైవిలసి
ల్లు [illegible]ధు[illegible]సంతగ[illegible] గావగన్॥ ఉ॥ వా[illegible]కారితం
బున [illegible]లున[illegible] । [illegible] సమ్ముదికు[illegible] మో[illegible]గ
జేయు [illegible] । [illegible] చూచగా।
లేర[illegible] పుత్రముల్॥ ఉ॥ అంతట నేత నన్న
[illegible] । [illegible]దిగ [illegible]కొందరు
[illegible] । [illegible]యుండగ నిప్పుడోట చూ।
[illegible] కావగన్॥ చ॥ వసువతు లైన
నా[illegible] । విను నకవాద్యము[illegible]
యము[illegible] । [illegible] మో
తో డిక్కై [illegible] నదీనన్॥ ఉ॥ ఇం
ప ముమొల్లనే [illegible] । [illegible]కర్
ను దేవతలన్ గను[illegible] । [illegible]ముండగ
[illegible] సార్వకాలము[illegible] గానకంతటన్॥
జాలరుకే । దనుజులకొందరన్[illegible] । [illegible]గొం
కు [illegible]కాలము [illegible]లకు గోలక[illegible] । [illegible]పో మునుభో
డు[illegible] కగూడ[illegible]సుతించి[illegible] । [illegible]కపో
వు చునిండు చీకటుల్ । మో[illegible] । యం
కిం । [illegible]లయ[illegible] । [illegible]చుం దెర

జన్నీకరశేఖరుభక్తుడప్పుడా । కిర్రించుకన్నైనభీతిలక య్యప్పటియట్టులకోట్లు గామమున్॥ ఉ॥ ఇంతట వేగుబొమ్మజ లెనీశ్వర శేవకుడిట్టులుండగా । నంతట వెంట్రుకల్ గమరియాదల గాలుక రాగనంబికా । కాంతుడు గంతుమదిక్షా పురఘస్మరుండాతని మ్రోలయోగు । అభ్యంతర సీమగాచు విమలాకృతిగైకొ నివచ్చియుట్టునున్ ॥ చ ॥ సదమలచిత్తసాధుజనసమ్మతవృత్తమదియ్యభక్త దీ । పదకళియారునీదుదృఢభక్తికిమెచ్చితినిత్తునీకునె । వ్వ్యాదిమదికిషమనబ రమేశునకుం బ్రణమిల్లినాడనే । కోదవయు లేదు విన్నపమొకండు వినందగు గువిన్నవించెదన్ ॥ ఉ ॥ ఈవిపినంబులో జీవికిమెందును బొందనియాలయం బులో । నీవువసించియుండుట మానీతియె దెక్కుడి పేదనైనమా । యీవిధి గన్నులంగనగనే నినజాలజగత్కుటుంబినా । భావములోనకోర్కి యిది భావజసంహర విన్నవెండియున్ ॥ చ ॥ కమలభవాచ్యుతాదులకు గానగశక్యముగానివెక్కుడు । గణములగముల్ శివామనకుగల్గగనచ్చటవాని యీవహాం। తమునవసింప నేలబదనవ్యవిమానముమీదనంచు ధా । మముసహితంబుగాగ బురమదనా గొంచును రాజితాద్రికిన్॥ చ ॥ చనియెవిచిత్రమీ తెరగుశంకరుమెచ్చి భజించి భక్తులెం । దునుదబజ్జనేగుదురు నూత్నవిమానమునన్ మహాద్రికిన్ । వినియును నెరుంగమీవిధము విశ్వపతింగుడితోడ గూడజ । య్యానగొనిచన్నవింతయని యధినుతించిరి భక్తులందరున్॥ చ ॥ మదనవిరోధి ముగ్ధగణమాన్యుడ దైన్యుడు శైలజాధిరా । ట్పదయుగభక్తితత్పరుడ పాకృత పాపుడనంగనొప్పవీ । పదకళియారివృత్తములు భక్తసభాస్తలివిస్తరించినం । జదివినవిన్న భక్తులకు సన్నుత భక్తియుగల్గు వెండియున్॥

—✻నాట్యనమిత్తాండి గారికథ.✻—

క॥ వినుకంచిలోవమును నాట్యా । నమిత్తాండియనుభక్తుడతడొక్కదినం । బునస్వీసుని దేవాలయము । నకరిగియుంజొచ్చి యచటముదనుదీరుగుచుక్॥ క॥ దంతితగదనుజాధిప । దాండవమూర్తి నిమహేశుదాగను గానిభ । స్తస్యగ్గుకెప్ర జరితో । నాండెగుకనిముగ్ధ యుగట నాగినిల్లని

యెన్॥ క॥ వడుగయిబియ్యేమిశంకరు । నడుమును విరిగిపడి పోదవాశ్రీకం
బున్ దొడచాయనుంచబోయిన । వడువున బైకెగసి కానబడ్డెపుము
రియున్॥ క॥ వంకరవంకరలైనర । పంకజయుగములును గానబడుచున్న
వియు । వ్వంకలును బోయి తనువా । తంకంబు వ్వొంచి నదిగదా శంభు
నకున్॥ క॥ ఒకపదములు మోచియుమో । వకయున్న వంగి విల్లువలె దల
యును । ల్వకనొక దెస కొరిగినయటది । యకటా జడమాధియు వీడిన విము
కరోన్నుల్॥ క॥ నిలువుంబడ్డగతిన్ రె । ప్పలువాలవు తంబలా కసరిల్కిని
లాగిల నేలను వ్యాసికన్ । దెలియదు నాయనుడునగుచు సేవలుజేసె నొకన్॥
క॥ పిన్నముగ్గవాయుదోషం । బనురోగం బిడిబుగుల బ్రయూస కసనుగో
బ్బునబరిహరింపకుండిన । గోనగోనహరు సేసి బెకురొన్నలుపుట్టున్॥ క॥
ఈనొప్పిమాన్పగానీ । చేసవశననగుచు మందు సేయింపుము వం । గా
వి సర్వమునిజమగ । మానసముపనెంచి తనదు మందిర మునకన్॥ క॥ వి
సవిసజనియుచటంగల । పసధనమంతయును దెచ్చి భక్తుడు బూజా । రిస
మతుంబున నిడియిది । వెస నైకొనిశరణమాన్పవె శంభునకున్ । ధీనిధి దాస్య
ముసేయుదు । మీని కొమోత్తికెనిసాక్షియాశ్వరుడు సుమీ॥ క॥ ఎట్టైననిట్టి
పుణ్యము । గట్టుకొనుమటన్న వారిగా నిమ్మనిబే । ర్వట్టియొక కొన్ని మం
దులు । గుట్టున నామిదవున్నూ నెగూచి బోయిపయిన్॥ క॥ రెట్టింపిపోం
గువచ్చిన దత్తరపడిడించి వాయుత్రైలంబిదివో । బత్తుడహారమైనలదిన । వి
త్తగిలు దేవులుపథ్య విధితో నడవన్॥ క॥ అసితంబలిచెప్పిన నాట్యాని । మి
త్తాండారివినిత దాధిష్టవిధిన్ । మనసిజ హరుమైదైలం । బుసలేపసజేయు
సేసియంతటమీదన్॥ క॥ ఘువిగలవుమ్మెతచివురులు । జివ్వరాముసపాలు
పండు జిల్లేడాకుల్ । నవకము వావిలి యాకును । నవి మొదలుగ గల్గుసుం
డులన్నియుదినమున్॥ క॥ తెచ్చుచు శాకములిడుచారు । పొచ్చములేనిర
తినిసుకపాల్లములనొడల్ । వెచ్చగగాచుం బథ్యము । చిచ్చెర కంటికిని యొ
ష్టజెప్పినభంగిన్॥ క॥ కాపించి పెట్టుచు నుసత । డే ధినొక కొన్నిదినము
లేడియుపుగుణం । బావంతయు గానకతన । భావంబునన్నెన్నినదల బె భక్త్య

తఱటుద్దై॥ క॥ ఎకరూఢి వెఱ్ఱితనంబిది । యొకరుఁటకటయుడవిలోని యాకు నానలుఁజెక । మకరంటి తెవులుమాన్పునె । గ్రకుఁనసే నౌషధంబుగాక జెడిగినక॥ క॥ అనినిశ్చయించిభక్తుడు । దనప్రాణంబునకు నలుగుతఱిని మహేశుం । డునుబ్రత్యక్షాకృతినా । తనిబ్రేమోలన్నిలిచి ప్రమథతతులుం గొలువన్॥ క॥ ఘనసిజమునఁ సుడావా । ట్యానిమిత్తాండనిగృపాసుధాంబుధిలోఁదేల్చినినుక మెచ్చితినడుగుము । మనీషితార్థమననతడుమాపతికనిట్లనెన్॥ క॥ సర్వజ్ఞ శర్వశంకర । గీర్వాణార్చిత పదాబ్జగిరిజాధవ స్తా । పూర్వార్వాచనకళేబర । బర్వడదాకునాడు విన్నపము వినుమనుచున్॥ క॥ తావకదివ్యశరీరం । బివిధి మువ్వంకలైన యుత్తెరగు వినంగా వలతు రోగమోసహ । జావ స్తయు నాకు జెలియ నానతియిమ్మా॥ క॥ అనివిన్నవింపవినినా । ట్యానిమిత్తాండికిని శంభుడను నాదినినా । ట్యానిమిత్తమ్మునేఁ దాల్చిన । యనఘాకారంబుబుద్ధికావినవయ్యా॥ క॥ ఏమున్ను నాట్యమాడం । గామదిరఁ బుట్టె డమరుగనువాయించం । భూమిలనిండ నెదగ నాల్గ్వ్యాసముననునుత్తద్రుస్తానుడుకుల మెల్లన్॥ క॥ వినుతనువ్వా రాకాస్వాత । ఘనవిస్ఫూర్తో పమునకు నాకజహానము । శ్యనిఖిలలోకులుయు నవనత । గనచాదమ్ముపు జనలసుట్టుర్చటికిన్॥ క॥ గంటల మువ్వలరవ శిఖి । ఘంటానినదము వెరవినస్సుగూడగమరి మిన్నంటెడు నరతాడనములు । గుంటుబరచి దిశల సవలకుందవిమ్ముంగన్॥ క॥ దట్టపుఁటూర్పులజలధుల్ గిట్టింబడఁబాగ్నియూగె గేలగసులకున్ । కొట్టంబడఘట్టనిల । యొట్టిట్టైని తిపథమునవలంబించెన్॥ క॥ దిరదిరదిరిగినిలవది । కఱరునిరు నాలుగు సుజాపకట్టనద్రెస్త్లైన్ । ధనజాగస్వతక్రరించిరి । గిరులాడును నొండుభూ ళికెందులమూగెన్॥ క॥ నిగుడగ ప్రమదంబూదిన । గ్రిందజరతఱచ్ఛాపం బుగిజగిజగాసం । దండజటపటుహాటినర । పిండభవాండంబుతప్పవిపరిముగ్రసంగెన్॥ క॥ నటినాడన్ భూషణ్ఖటి । గడురొజన్నుత్రవహ్ని గవలజటలపై । ముడిచిన గ్రొన్నెల గరగిన । దయుక యమృత్యమృత ధారత లదిగఁగెన్॥ క॥ పసువకదాల్చిన బహుర్మ । దసురోసురవరుల కళల దీరిన

చేరుల్ । మసలక యమృతపుసోనన । వెసననువులు దాల్చి శంభు వేడుక మరియున్॥ క॥ బొబ్బలు వెట్టుచు నార్చుచు । నుబ్బున జతగీత తతుల నొగి పాడుచునా । గుబ్బగ నారతి వేళకు । గొబ్బున రతి సాలగింప గురుహర్షమునన్॥ క॥ అడుదు ప్రమథవరేణ్యులు । జూడంగా తాండవంబు సురుచిరముగ్రీ । యీడితరూపం బెవ్వరు । వేమఱ మైకొందు రీ వారి వీట్కొనుభవములు॥ క॥ అనియ్యానతిచ్చి యానా । ట్యనిమిత్తాడిని మహేశుడనురాగముతో । ధనపురికిగొనుచుజనియెన । తని చెరిత మునిన్న ము క్తిదప్పటు మరియున్॥

—*శ్రీకాళహస్తికన్నప్పకథ.*—

క॥ శ్రీమద్దక్షిణకైలాసామలనామమున కాళహస్తి వెలయును । శ్రీస్థానాంతికమునబల్ల । గ్రామంబుడ మురనంగ గలదప్పురిలోన్॥ ఉ॥ ఎప్పుడు బాయకుండు పరమేశ్వరభక్తిపయఃపయోధిగ । నప్పయుకెప్పు వేటమెయినాటనికానశ్రీ గూడిపోవుచుతా । జప్పుడు సేయు కొలకెతడు సన్నిధిదాపునసుండు చేరక । నెప్పలువ్రాల్ప జెప్పవెడనందరతో జనుదెంచి నంతటన్॥ చ॥ హరుముతపస్వివేషమున నాతని ముంగలనిల్చియంతను । స్థిరమతిజొకమందునిచి శ్రీకళశస్తితి వారిధారభా । నురమునదోచి శాలమున నాప్పగభూతిధరించి పుత్రమూ । తెరవున...ను...ంపుడుప ... నిజాంగముదివ్యలింగమున్॥ క॥ అవి...లింగ... । ...ంబుగనీకునన్నవిని లేచి ముదం । బొదవినమవినలు ... । ...ముగ జూడ నాకత్ప్రాజ్ఞ చెరువున్నన్॥ క॥ ఆకాలి త్రోవ ... । ...గిత నేగి ...చిభళీ । నాకలంకము యన్యోగ । దాకంటే బేశకంటి ధన్యుడ నైతిన్॥ క॥ వాయువమా క్తికపావ । ...లోచను గనుగొంటి ముక్తిలో క్తి... । బైచెల్లెతాకుగలగా । నాచకటిగంప గొంచు ...॥ ము॥ అను చుం గన్నప్ప దేవుడీశునకు సాష్టాంగ ప్రణామంబున । ...చియి తం ...జము మత్తు ...డీ యి...న వనముఖ్యంబుననుండి ...చనగా నాయుంబె నాప్రోలకిం । గొనుమున్ వేచని నాకె ...దును ...

చంబుగాఁ గుంజగన్॥ ఉ॥ రాననినట్టు లొట్టినను రాజకళాధరుని బుజ్జగించినా
న్లైనను బట్టి వేడుకొనియైనను బుద్ధులు జెప్పియైన నే । మైనను నిచ్చి ప్రేమల
బడియైనను పల్లెకు గొంచుఁ బోక నే । బోనని ముగ్ధభక్తుఁ డహి భూషణుతో
ననునిక్రమంబునన్॥ సీ॥ ఇకఁగూడ యడవిలో నొక్కఁడవును నుండఁగ తమే
మి జెప్పవే కాలకంఠ । గొరగులు మ్రొత్తపత్తిరి పూజసేయంగ మరులెత్తివ
చ్చితో మారవైరి । యేవిధిఁ దంబళ్ళతో వాదమడచి శోకత చెప్పవలకఁ జ
కఁగదీతుఁ జ । పరుసనందడి ద్రొక్కఁబడలేక సితిగిరి వడి దివచ్చితివో విపి
నముననకును॥ గీ॥ గాకమాదర చెన్నయ్య గలసితనుచు । నిన్ను వెలియన
వచ్చితో నీకు లింక । వలపటికి నొక్కవనితగా వలసివచ్చి । తొంటి తపమి
పుసేయఁగ దొడఁగితివియొ॥ చ॥ పలుమఱు నీవు నంబ బడివళ్లను ద్రిమ్మరలే
కదాఁగగా । వలసి తొలంగివచ్చితివా వారిజగర్భుఁడు తొంటి కైవడిన్ । మొ
లకువ దప్పనేట మెఱనేడును శిక్షయొనర్పవచ్చితో । మలహర నన్నుఁ బ్రో
వనసమాదరణంబున మెచ్చివచ్చితో॥ ఉ॥ ఎచ్చటనుండి యిచ్చటికి నేగదుని
బ్రతుకెట్టు లీవనిం । బిచ్చగఁ జొచ్చి యెన్నికకు మాసము నస్యాను వెకఁగి
బ్బని । న్నిచ్చటఁ బెళ్ళగావైచి యొక్కఁడికిన్ బరువెత్తె జెప్పునే । జెచ్చెరబ
ట్టి తెచ్చెదను శీఘ్రము శీతమయూఖ శేఖరా॥ క॥ ఒడలసగము గొన్న నగజ
యు । యుడువడఁగన రాదు మాటలెన్నియు నేలా । యెడ్డైన నెవ్వరును
నె । కఁడి వారెవ్వరిక మేలుగాల ముసరియో॥ గీ॥ కటితటంబున గట్టిన గో
చి పాత । నొలువబడి ఱవిట్టు లొంటి తిరిగ । చంకబొక్కసమును సడలిన
దికనైన । కొండలందు దిరుగ గుందువీవా॥ చ॥ ఉరగనులు స్స్రగంబు
లును సండుస సంఖ్యమునివ నిన్వసి । చరులు నినుఁ గనుంగొనిన జావగ నే
యుదు రెంటికి బరా । త్వరయిటులుండమాను మొను పల్లెకు వచ్చిన నెల్ల
సౌఖ్యముల్ । వరుసగల్గునట్లనిన వాగ విభూషణ విస్మ సెప్పెదన్॥ క॥ అ
డవులమను చిడియలపా । లొడిపి పాయసము తేనె యొఱుముల నేతుల్ । క
డుమంచి వెడురుటొగిర । మొడపకి మాయిండ్ల నుండునిపి యొన్నండున్॥
వ॥ మరియు నట్లు గాక మీమనంబునకు నభిమతంబగు నేరుచు లుంగాఁగు డ్లదర

చుగలవీవిపినంబున బ్రేవులు మాడంజావనేలచచ్చిమీదవచ్చు ఫలంబు గ్రుచ్చి
కొనువారెవ్వరు దేవా తావకచరణంబులకు శరణుజొచ్చెద నిచ్చట వాసి
పడంగదేయనుచుం బాదాక్రాంతుండైనంగని యాకంతు సంతాపకారివిన
నియట్లు మిసిమంతుండుగాక మూకభావంబున నున్నగన్నప్ప తనమనంబున
నిట్లనివితర్కించె॥ ఉ॥ ఎన్నిదినంబులున్ బలెమసేంతుని కన్నము లేకయూ
కటన్ । బన్నముబడ్డవాడొపురభంజను నూరకసారెకుసైవుల్స న్నెలుబో
వజీరబనిలేదు సదామిషమూలకందముల్ । కన్నమునుంగదెచ్చి యిడిక్ర
మ్మరబిల్చినగానిబలుకనే॥ క॥ అనిమనసిజహరనాహా । రనిమిత్తముభ
క్తవరుడు రయమునవనికిం । జననప్పుడతనితొడుటన్ । గనుపట్టునుదను
జులమృగకాయంబులతోన్॥ వ॥ తన్మృగవృత్తాంతంబెట్టిదనినా॥ సీ॥ ఆ
తిసౌందర్య మహీకాయులనుస్త్రీస్త్రవస్త్యులు జీమూతవాహనుండు । శిబి
యుగీతిజముఖుండు శివ్రసకుడుమేనులపిణింప నేరక యన్యాదిధుల । దేహ
ముల్దెగటాచేసాహసయుతులు నాంసవిశేషకీర్తిభాజనతగాంచి వో
యిరాగతిమాకుబోవంగనేలని హరుగూర్చి ఘనతపంబాచరింప॥ గీ॥ హ
రుడుబ్రత్యక్షమై దైత్యవరులమెచ్చి । బ్రహ్మవిష్ణ్వాది దేవతాపదవులైన।
స్వర్గమోక్షంబులైననుసరగనిత్తు। నడుగుమనవుడువారు సాష్టాంగమొ
రగి॥ సీ॥ మాజలంధరునిచేమానంబువోలసిన యాజవాదనుపదంబ
డుగనేల । మాగజాసురునిచేపడసిన వాగీశ్వరత్వంబు మాకుగోరంగనే
ల। మాతారకునిచేవిధూతత్వమొందిన యింద్రత్వమాసింపు టెంతమా
కు । అట్లునుగాక వ్యాఘ్రాంధకాద్యసురులు పగతులైనీచేతబడసిరట్టి॥ గీ॥
ముక్తినీచేతభక్తిమైయుక్తిగొనుట । చోద్యమేపాన లొండేల యాద్యమ
హేశ।దివ్యమహిమాంగ దేవాది దేవయనఘ। విన్నపంబొండు వినవయ్య విశ్వ
నాథ॥ మ॥ వరమొండొల్ల నుమాశరీరములు దేవామీకు నాహారమై । ప
రగంజేయుట యొండెకానియన ఫాలాక్షుండా దైత్యులం । గరపద్మంబు
లదాయబిల్చికొనివే గంగాళహస్త్యంక । స్థిరకీరల్ మృగజాతి బుట్టు
డుమహాధీయుం డొకండచ్చటన్॥ క॥ మిము జెండిపండి యామాం । సము

మాకోసగంగ నతని సద్భక్తికిమే । మమితోత్సాహితసాహ । రముగా
మిముస్వీకరింతురయామునజనుడా॥ క॥ అనిహరుడానతిచ్చిన । వినిదనుజు
లుగాళహిస్తినిపి సస్తులం । జనియించితమ్మునెవ్వరు । గనకుండన్నె
లగుచుండ గన్నపగడకన్॥ క॥ డాయంగవచ్చినంగని । యాయయ్యయు
హర్షమొంది యామృగములదా । నేయంగవియనసువుల । బాయగన
య్యామిషంబు బక్వముసేయన్॥ క॥ చిచ్చరకోలలు గ్రుచ్చర । దెచ్చిదా
కటిమీనొకటిదిరముగగాలిపెన్ । వెచ్చలుపుట్టగద్రచ్చగ । జచ్చుపోడ
మొదానగాలి చెంజవిగాగన్॥ అదియట్లనిన॥ సీ॥ మంచిమాంసంబుశో
ధించిపంచినమాటిక ఖండించిపుడకలకాడగ్రుచ్చి । నిప్పులపై ద్రిప్పిద్రిప్పి
పాకంబుగాప్రేల్చి మూర్తొటనియును వ్రేలకున్న । మంటకద్దముబట్టిమతి
యుబక్వంబైన జవిజూచి దొప్పలు సంతరించి । తరువయి కరిటంబు ఛిద్రం
బుదురకుడుగారాకుగాపండగూరజేసి॥ గీ॥ చూలిమియింపారిసొంపారి
సాబగుమిగిలి । యున్నబిల్వశాఖలుగొన్నిగోసి । తనదుబుంజాతతులమీ
దనునిచికొనుచు । నరిగెమొగలేటికాయయ్యమగిగియందు॥ గీ॥ రెండు
పుక్కిళ్ళలోయముల్ నిండబట్టి । యడనుపేజాపి శరములు బిడికిలించి।
యున్నశరమునబాలనించియున్నదొప్ప । సవధరించుక కన్నప్పదిపుటవ
చ్చి॥ శా॥ చెప్పుంగాలునుదొంటిపూజదొలగిం చెనోటిలోనీరుగన్నప్పం
డప్పుడు మజ్జనక్రియ మహాహర్షంబునందిచ్చెబా । గొప్పంబుంజుఱుమాళి
పత్రములు పూజోల్లాసిగాజేసిచే । దొప్పన్ దెచ్చిన మంచి మాంసమొస
గన్ దోషాధిరాజన్మౌళికిన్॥ క॥ అనయంబునిట్లుగన్న । ప్పనిరగణశభక్తిబ్ర
మథపతిగొల్వంగా । మునుగొల్చెదపశిమాభో । జనములు గుడిలోనగాం
చిసక్రోధుండై॥ సీ॥ అపవిత్రమయ్యె శివాలయంబని నవ్య పంచామృతం
బునబంచవదను । సదనంబుతోగూడ స్నానంబుగావించి పాదోదకముల
నుపరమభక్తి । వేదోక్తగతిజల్లివెండియు బూజించి వేగుండి మ్లేచ్ఛునివిధ
ము గాంచి । నేగినదపసియుద్వృత్తుడై యుకటయెట్లు చూడగవచ్చు నిట్టి
నిష్ఠబూజచెప్పుగాలబోద్రోచిపుకిటటి । నీటిమజ్జనంబు నరయ్యదీచిన్ । మొం

గిత్తైనమాంసమెన్నఁగనైవేద్య। మిచ్చుచున్నవాఁడు హెచ్చివీఁడు॥ ఉ॥ ఏ
నుదపస్వినిందువ్యగ హింసుఁడు యోగ్యుఁడుగాఁడు వీనితో। మానకనాకుఁబో
రననిమానిన ద్రోహముసంభవించుము। న్నేనుగునొక్క లూతవధియిం
పదెయిచ్చటమచ్చరంబున। న్నేనును నేఁడు వీనిగడు నేర్పున నూర్పుల కట్టి
బాపెదఁ॥ వ॥ అనుచునతండా దంతిదంతువాయ సంవాదంబెట్టిదనిన ఖం
డశశిఖండనుండెండం గాలేదు చెలదియఖండా కండపరశును పరిభాగంబు
నందనతంతుసంతానంబునకుఁజుట్టును జుట్టైన ప్రాకులం బ్రాకినతృణగు
ల్మలతాప్రతానంబునంబు లాధారంబు గావించుకని కడునిల్చి ఘంటవేది
యుంగపోతంబులునుం విరచించి తదగ్రంబున శిఖంబు త్పాపించి ద్వార
బంధంబులు సోపానగండ్లనుం బోరుతల్పులును రమ్యంబులుగా నిర్మించిప
రవుందప్పని గొప్పకరవీరముకుళంబు లనేక సంఖ్యంబులాడు గేహాళ బంధం
బులనుసంధించి శతదళదశశతదళ కమలరాజివిభ్రాజిత ప్రభూత పూజా
బంధబంధు రానేక రచనాని చయంబు గావించి చెలందిత్రిసంధ్యలుగానం
ధకారి ననేకభక్తితాత్పర్యంబుల గొల్చుచుండెనా సమయంబున॥ మ॥ క
రియచ్చోటికివచ్చి తంతురచనా కౌశల్యముఁ గాంచిగో। పరసావేశము
తోడ నీశ్వరునిపైబాదుప్రటు సంధించెనే। ఫురుఫూయంచు నిజశ్రవచ్చలన
సంఘాతోరు వాతంబుచే। హరుపైపాదురు వోవదట్టి ఘనతుండానీత
పానీయముఁ॥ చ॥ హరునభిషిక్తుఁజేసికరియా దల దెచ్చిన కల్వలుంసిరాం
బురుహములుంబురాంతకుని బూన్చిత్రికాలము నిట్లుగొల్వనా। తురమతి
లూతమతిభ్రాంతి విఘాతము నొందగ జేయు ద్రోహినే। నరసి వధింతునం
చుగుడికంతటనింతట బూన్పియుండఁగఁ॥ గీ॥ గజముచను దెంచి గోపించు
కరణిగాంచి। తంతువాయంబుదన దానియంతరంబు। గొంతయైనను
జూడక దంతికరము। వెంటదలకెక్కి-దొలిచియాద్విపముజంపె॥ ఉ॥ ఏ
ప్పుడుగాలకంధరుడ హర్పతికోటిసమప్రభుండుఁగ। న్నప్పవిముగ్ధభావ
మునవన్యగభక్తియు నిస్పృహాత్వముఁ। జెప్పక జెప్పినట్లెరుక సేయదలం
చితపస్విప్రమోలదా। నెప్పటిలాగు శూవిధరిచుంచెను మోమునమూ

డుగన్నులఁగెII కII అందునొకకంటఁ బదకం। బందందఁ బ్రవిప్రచుండవా
రుడుండఁగనా। కందర్పహారునిమీదను । తందరసుతుడటకువచ్చి తగనీరు
మిశెన్II కII తెలపైప త్రిరిహరుపై । దులిపిపలఁ పూఁగమైనదొంతిశివుని
ముం। గలనిడియర్పింపగదృగ్జలములు పత్త్రిమునింగిగారఁగ దొడఁగెన్II
వII ఇట్లుగారుకన్నీరునిలువంగన్నప్పఁ భావమున కొత్తించిన యంతధా
రయుంబోలె మంగళంబయి చెలంగెనట్లనుంగాక పిశంగతుంగోత్తమాం
గరంగంబునం బొంగు గంగా తరంగిణీ వృగాదపాదా హంతిందొలంగి పా
దోదకంబయిమాతంగజభుజంగనపాంగోదకంబు లింగోదకంబయియిట్లుశివి
నోదకంబులుం ద్రిణయనుమేన ప్రతిమలం బయియొప్పె నప్పుడు బ్రసాదికిం
ద్రివిధూదకంబును బొందబాడి యకదాయ సంగన నంగవైరి సర్వాంగంబు
లుంబ్రుం గుడగుచు నుండె నప్పుడుII కII అగ్గలమయ్యెనుకన్ని। రిగ్గజద
నుజాంతకునకునిఖనోయనుచున్ । డగ్గరినేత్రముఁగనుగొని । బెగ్గిలిగన్న
ప్పశివునిపేరొంగని పలికెII సీII కటకటాయిదియేమి కజ్జంబు గలిగనో
నిటలాక్ష సీకంటనీరుగారఁ। నిందవినిగొరి నీశైన నాఁడును దడిగాదుఃకన్నాసు
ధాకరాంక । జనకుచేదసయు నిందునిమించు నప్పుడు నేడ్ప నెరుంగవహి
శభూష । చీరచి చుడు విప్రపార మారడిబెట్ట కొరింప గన్నీరుగానవ భ
వII గీII రాలరువ్వంగ గన్నీరు రాదునీకు। మన్నుమోవంగ రాలదు గన్నునీ
రు । పరసతికిగాగ భంగంబుపడెడువేళ । రాలవశ్రులు నేడేల రాజశేఖII
కII అనయంబున్నిట్లునేడ్వ । బనియేమియాలి సుతుల బాసి యడవ్రలం । జ
నవలసెననుచునేడ్చెదొ । ఘనలోకములొ కడుబ్రోవగా వలెననియో॥ చII
మరియును నాకటింగమవు మండగ నుండగ లేకనేనినుక్ । మరచెదనంచు
నేడ్చెదొవనంబున స్మృగరాజియాగినన్ । వెరచెదనంచు నేడ్చెదవొవేన
వినీ పనిపాటకోప ! నరిమురి బల్లెకుంజ నితినంచు దలంచుక నిట్టులేడ్చెదో
గీII చెడ్డపురువుముట్ట జీవంబుపోకకు । పొగిలి పొగిలి కంట బుజ్జెసి । నీ
రుగారనిట్లునివేడ్చె దోహార । కలదెనీకు నేడ్వకారణంబుII చII కలిగిన జెప్ప
వేయనుచుకొంగలిశంకరు నప్పళించున । ప్పలమునుగంగనేమి యికబుత్రు

డనేగలు గంగనంచున । శ్రులుదుడుచుక్ శివాయటుల జూచినసీ సరిలింగ ములన్నిసనుం । బలుమరు నవ్వరాతగులు బాసియు బాయదటంచు నాత్మ లన్॥ క॥ ఈరీతి బల్కి మరియును । నూరార్చుచు నెవ్వడేటి కూరకు తండ్రి । యూరకు నాప్రాణేశా । యూరకు నాయన్న యనుచు నొడబడబలుకన్॥ గీ॥ ఉమ్మరికె యింతయేటికి నుడుగుమనుచు । రొమ్మునను శంభునేత్రోదకమ్ము లొత్త । నెసగుముగ్ధత కంటిలో కసవుగాగ । దానతలపోసి శోధించు తన్నయనము॥ ఉ॥ అంగుళులంగపడక సచలాంబకనత్రమునెత్తిపట్టియా । లింగముకంటిలో నెరసులేదుగదాయని కాడ నూదునా। ల్కంగొని గ్రుడ్డుపైని వురుగ్రకుకన బెట్టునుమీదయావిబా । నంగటిచీర దోగినమనంబున గుందుచునుండు వెండియుక్॥ క॥ కనుగొల్కిదళదుబ్రవేలిడి ! గొనకొనియెత్తినను గనుంగొన గారుజలం । బనిశడకనొత్తినంగొ। ల్కినగారుందొంటి యట్లుకీలాలంబుల్॥ క॥ కొలుకులు రెండును రెండం । గు ళులనదుమ నేత్రమెల్లగొలుకులగతిమై । జలజలజలములు వొలుకగ । గొలుకుల నాకన్ను నదుమగూడంగడలక్॥ క॥ పింజిచ్చి గారుచుండగ । నంజుచుగన్నప్ప హరుదృగశ్రుజలముని । ల్వంజేయుక కడుపొగలుచు । బ్రాంజలియై ప్రొక్కులిడుచుబడిబడిలేచుక్॥ క॥ అకటకటాయనుచు వాపోయు । ట్టుకజుట్టుక తిరుగు భ్రమిసిటునటు వ్రామదిక్ । వికలతనొందు న్గన్నేటికి గారణమరయుమరియు డెందములోనక్॥ సీ॥ ఆనందభాష్పములని వితర్కింతు నాహాషణచిహ్నంబు లేవాననమున । గరుణాకటాక్ష వీక్షణ వారియందు నాజల్లనై యుండవుష్ణములుగాని । ఘుమణజలాసార కలశు ష్మదమయ న్నగన్నులబొడము నేఘుమణజలము । దుఃఖంబుప్రేరేపదొరగు నీరందునా రెండుకన్నుల గారకుండు బెట్లు॥ గీ॥ గంటినేమేని రోగం బుగల్గబోలు। దప్పవోశ యొమరికోడి చెప్పవిధము । నొవ్వి యోపారగప్పె నూవువ్వగంటి। షోటొతటిగనొప్పె మాదయో బుద్ధిదలప॥ గీ॥ మైలయో యీవిధంబుదు మాణంసగతియొ। కాక యొండొకయత్నిరోగంబొదీని । కేమిచేయుదుముం దుమాకెరుక లేదు । నామనోనాథ నాయన్ననాదుతండ్రి॥ క॥ ముక్కం

టివనుచు వెరతురు । నిక్కంబుగనీకుద్రిభుచ నీజనులిటునీ । కొక్కాడచిహ్న ముబుట్టిన । లెకిుంతురె సురలు నిన్నులేశంబైనన్॥ క॥ నీకంటిమంటమ డసిన । యాకామునిండాదియైనయురిపరులెల్ల । న్నీకంటివాతఁబన్నకట్ర్గీ కంటన్నగుచునీకు గీడుదలపరే॥ గీ॥ ప్రాణపదమైన తలపైనబాసిపోదె। యంగహీనులగన్నంతనంగనలకు । రూపవంతుండ విభుడు గురూపివైన। పల్చగాజూచినవ్వరె భక్తులైన॥ క॥ మునుహరికి నయనమొసగిన । మన సిజహరు మహిమయెందుమడసెనొకొపొలం । బునవాబులుమృగముల గొన్నిసలువువట్రిల్లె నామునంబెట్లోర్చున్॥ ఉ॥ ఎవ్వరితోరచింతు దుదినె వ్వరుయేమియొనతుఁజారాత్మల్ నే । వ్వధిఁంతవంత ధరియింతు ధరింపక నే మిసేతునిం। కెవ్విధిబోదుపోక మరియేమని యాదెసజూతు మాటలిం । కె వ్వియుసేల । మందుబర మేశునికంటికినేసెరుంగుదున్॥ వ॥ అనిహాషిఁంచి॥ క॥ నీకంటికిమందగునే। నాకంటికిఁబమిగులనవసతభక్తి । న్నాకన్ను మందువెట్టెద । నీకంటం గారు నీరునిలుపం జెలువన్॥ వ॥ అనికన్నప్పద నకన్ను కనుగిటినంతలో భల్లంబునం బెల్లగించి పంచవదను కంటిపై దనక న్ను సమర్పించెనప్పుడు॥ శా॥ ఆనేత్రంబునగారు నీరుడిగె దేవా ధీశుడాకం టినీ । గాఁనన్వచ్చినజూచి మందహాసనా భాస్వజన్ముఖాంభోజుడై । యాని ష్టాపరచక్రవతిఁదన కన్నధేఁంము కోటీసుక । న్నున్నైక్యమ్యము బొంది యుండుటకునాపాకృట్టితానిట్టనున్॥ క॥శ్రీకంఠుని డాకంటికి। జేకొన్న సదౌషధంబు చేరువనుండన్ । నాకేలవగవనసినే న । డాకంటికిదాడిపె ట్టెడగ్గరి నెగువన్॥ క॥ తనజెప్పగాలశంకరు । గనుగొనకుం గురుతుగా గగదియుంచిమునం । బుచశంక లేకడాక । న్నును బెరుకగ బోవగా మనో వేగమునన్॥ శా॥ అవ్యాధ్యత్మనిజప్రచారుమహాఁంజాన క్తిమైన త్తరిం। బ్ర త్యక్షొకృనిబ్సిపిబ్సి రాముయన్నకన్నప్పయో । కృత్యంబేటికినందుద త్తగములస్థంజేపులంబట్టిన । న్నిత్యుం గన్గొనవచ్చె గన్నప్పకు దృష్టిరేజ ముంజేజమున్॥ గీ॥ హాసుడు గన్నప్పచే గొన్నయుం బకంబు । మరలని చ్చెనుమాకంటిమూరునెనదు । కన్నొనసంగెనొయనగ నాకాలకంఠు । న

వ్యసనయనంబునీరునాక్షణమనిలిచె॥ ఉ॥ కన్నప్పకన్నులే హరుని కన్గవయా
హరుకన్నుదమ్ములే। కన్నప్ప దేవుగన్నులటు గామి నిజంబగునేని దెల్పయా।
పన్నగభూష కన్నులగ బంధములబ్బినయట్లయిప్పుడీ। కన్నప్పకన్నులం
దొరగుగారణ మేమి సహర్షభాష్పముల్॥ చ॥ హరుడు పురత్రయంబులదు
రంటగజూడగ మూడుగన్నులం। దొరగినవారిబిందువులు నూత్నవిభూ
షణు స్వాతిదాల్చెరా। నరుదెక్కృపా సమన్వితదృగంత నిరంతరనిస్సరజ్జల।
స్ఫురణము చిత్రహర్షణమును బొందగజేయుటయెల్లవారికిన్॥ ఉ॥ అంత
టనంతటన్ సురసురాగ్రజ ముఖ్యులుమ్రొక్కుచున్ భయ। భ్రాంతతమస్త
కస్తలవిరాజితహస్తసరోజులౌచుదై। యంతవచోమచర్చి కలనర్థిబ్ర
శంసలు సేయభూనభో। భ్యంతర మంతయున్ మునుగ నాసనథకరలు
మ్రోయుచుండగన్॥ గీ॥ కుసుమవర్షంబు భూమిపై గురియుచుండ। బ్ర
మథులొప్పగ గద్నప్పభక్తిరతికి। హరుడు ప్రత్యక్షమగుటయు నచటము
న్న। పొంచుకొనియున్నతపసిహర్షించికాంచి॥ గీ॥ మ్రొక్కిగన్నప్పదే
వునిమ్రోవులనిల్చి। యతనిసద్భక్తిమాధ్యంబునభినుతించి। నీకునెగ్గుదలం
చిననీచునన్ను। గాచిరక్షింపుమనీ బలెరగరుణబుట్ట॥ చ॥ శివుడనినీవనం
గమరిజెప్పగనున్నదె భేదమిట్టిమా। ధ్యవిభవనున్ మహత్వమును నచ్చి
తసాహసగౌరవంబుని। బ్బవినసులందు గల్గమి ప్రభూతమ శాస్త్రదా
గమత్రయి। నివహములందు నెందయిన నెట్టనవిందుమెయిట్టిచిత్రముల్॥
క॥ నల్లవా నల్లవాడును చుక్కిల్లపతిం దపసి వాగడ సవ్వోర పడుచుం। ద
ల్లిభవానియుగనుగొన। బల్లవిత మనసుర డగుచు భక్తుడు భవుడున్॥ వ॥
అన్యోన్య నిరీక్షణంబుసేయుతరింబర స్పరనయనంబులొక్కసవత్తై దొరసి
తెరసియొండొంటితోనంటిచేకొని యొండొంటి చూపులొండొంటి లోపల
చొచ్చియొక మాత్యంబువడసె పంచవదనుకన్నులు చంచుదేని కన్నులుతో
దునీడలోకాకలో కేశుకన్నులు కన్నప్పకన్నుల సయిదోళ్లో మఱియునీకర
కంఠుకన్నులు కన్నప్పకన్నులకు గావించినయుంచు టద్దంబులో లేక కన్నప్ప
కన్నులు పన్నగధరు కన్నుల ప్రతిబింబంబులో యట్లనుంగాక భవునయనం

బులు కన్నప్పనేత్ర ధరిత్రీజలంబులబాయు కొమ్మలో నుడియనుంగాకక
న్నప్పకన్నులు శంకరనేత్రగు ప్తాంకురంబులో వెండియుఖండ పరశునే
త్రంబులుకన్నప్ప నేత్రనాళీకంబులోలోక నాయకాలోక సూనొకసంఘం
బులోప్రాణకిప్రత్యంబునంగన్నప్ప కన్నులు వియన్నదీధరుని కన్నులయునీలగ
ళుకన్నులు కన్నప్ప కన్నులగనా సత్తువయన్నాళింగన్నప్ప నయనాంబుజంబు
లోకాక నున్నాళ్లుశంకరు నేత్ర పంకజంబులో యననయుగా దాల్చి నరుం
డైనంతయుకాదు॥ చ॥ అనలపలోచనంబునకు నవ్వలి క్రింపటుండుఘా
యునీ । శశినిపూసదవ్వుయుండగుల జూచెడు ముగ్ధదృగ్యుగంబుతో । బెన
గొనివాలుగన్యపురఘకరనేత్రములట్ల నాలుగై । కనబడెనశుద్దృష్టి బెన
గంబడికన్నపరెడు కన్నులన్॥ ఉ॥ అన్నిటికన్న మేల్వడు ననన్యగవిత్రుణ
త్రానుదమ్ములా । యున్నతిగోడ జూచుకొనుచున్న తెఱంగుపొసంగనప్పుడో।
ప్పన్నిజదృష్టి చేర్పు తెఱడంగిడి యైక్యసిద్ధికై । కొన్నయుఖండచిం
తయు గూఢకొ రెండయి యుండె నాటలన్॥ క॥ నాలుగుకన్నుల కాంతిక।
ఫాలవిలోచనము కాంతిఫలియించెనకం । నాలుగ నేగతి జూచిన । నూ
లిపుత్రయము మగుడ సుష్టవైనన్॥ గీ॥ [illegible] మరి
యు దాల్చి । సవ్యరించిన [illegible] ముదముబెరిగి క్రమము దప్పిన దొల్లిం
టికరణివాట । నాలుగు [illegible] యేకంటు గడగిచూడ॥ క॥ యుగయు
గములనిట్లైయు । నగధరు డెక్కంటు జూచినంగానెయి । జగములుము
న్నికన్నన్నగ జూడురు [illegible] సుగ్రనయు నుండం[illegible]॥ ఉ॥ అన్నియు నేల
నాటికి [illegible] కన్నగ [illegible] । బు[illegible] నకు నొప్ప
నెచి [illegible] । గన్నపయిలోచనము కాలము నం[illegible]నుండ
[illegible] భ్రష్టిలమునందు లోననునె పెద్ద [illegible] భూ[illegible]న్॥
సీ॥ నాడేవనా[illegible]నయనంబు గ్గిసజూచు నని[illegible]నుటుం[illegible] । [illegible]
కీ[illegible] కీలుపున్నుండిన [illegible]నేనం చెన్నయ[illegible] యుగము। సినే
త్ర ము[illegible] పసిన [illegible]ని [illegible]వ గని[illegible]నే పుట్టిదో[illegible] । సిముఖుదో
యున్న వేయునానేటికి [illegible] దయా[illegible]డన గమనడె॥ గీ॥ యుతనినేత్రం

బునున్నన్ననిందువకాళి । యధిక సౌందర్యయుతుడు సానవఃజనడె । యి ట్టినేత్రంబు మున్న గప్పట్టియున్న। నెట్టికాంతలమెచ్చునే యీశ్వరుండు ఉ॥ కన్నపనేత్రపంకజము గల్గగ నీశుడు సర్వసౌఖ్యసం। పన్నతనుండెగ న్నపవిభాస్వర పాదము పాదరక్షసో। కన్నజభక్తవత్సలునిగా నుతియిం తురుకంతువైరిని। న్నిన్నగ చెప్పసోకి జనసేవ్యత జెందెనుమౌళిచంద్రు డున్॥ శా॥ ఈ చెప్పుంచుకదన్నసోకుటగదాయీగంగదాతీర్థమై । భూ చక్రంబునపన్నింపబడియుం బూర్వంబునన్ బ్రహ్మదా। నీ చెప్పున్నగ నుంగానండెగిరిజాధీశస్ఫురన్మస్తకం । బీ చెప్పీశుడు దాల్పబట్టి విభుడ య్యెన్ దేవతా జాతికిన్॥ క॥ వాడి గానవి చరణముగల । హరుభక్తులపా దరక్షహరిసూనుడు గా । నరసికనలేనిశంకరు । శిరమున కాభరణ మయ్యె చిత్రము గాదే॥ ఉ॥ చెప్పెడిదేమియీ యొరుక జెప్పు మహాత్మ్యముచిత్రరూ పం । బప్పుడుసోకశూలి భువనావలియందు ప్రసిద్ధుడయ్యెని । యొప్పు లకుప్పపుక్కిటపయో కణముల్ దడియంగబట్టిమున్ । ముప్పురముల్ జయిం చినమనోభవశత్రుడు నిత్యడాటయున్॥ గీ॥ ఇతనినిమాల్యము ధరించి యుండుహూళి । నిమలాలుండయ్యె నితని వినిర్మలప్ర । సాదభోగంబుకతన నుజననమృత్యు । రహితుడయ్యెను గిరిసుతా సహితు డెలను॥ గీ॥ మృడుడు కన్నప్పశేషంబుగుడుచువాడె । వేదశాస్త్ర వివేక వీధిగడచె । హరుడుగ న్నప్పయుచ్ఛిష్టమారగించి । విధినిషేధాద్వయాతీత వృత్తుడయ్యె॥ గీ॥ లింగదేహంబు గన్నప్పలింగి గాన। యంగమంతయు నత్యుత్తమాంగమ య్యె । హరుడుగణవాలుచేత లింగాంగియయ్యె। నంబిచె భక్తుడయ్యెపి నాకవాణి వ॥ ఇప్పుడేకన్నప్పచేత సమ్మత సర్వాంగప్రసాదియయ్యెన నంగళాసనుండయి నేక ప్రకారంబుల భక్తానీకంబాళ్ళ విసుతింప జ గజ్జనంబు వినుండంబంద నిందుధరుండందంద గన్నప్పదేవునింగౌగిటంజే ర్చి చతుర్వర్గఫలంబులాదిగాగల వరంబులెవ్వి గావలసినవడుగుమనుడు చి రునవ్వు వదనమొగంబున నిగుడ్చి హస్తంజేసుతలెత్తి యాంచిత్తజారికి జోహారు వె ట్టి యిట్లనియె॥ క॥ ఎనుం నన్నుతించుబలవే । రెరుగన్నాభితము లెరుగనే

వేడేలా । గెరుగుదు నేనుగుదు మరియును । మరియు నెరుగుదును నిన్ను మారవిరోధీ॥ ఉ॥ కావున నీవరంబులును గాఁచు జనంబు హరి యొల్ల నీకృపా । స్థానత దృష్టి యందుపయిబాయక యుండగ బాదుకొల్పనా । భావ ముద్భ వృత్తిస్ఫురణ పంకజసంకరమైచనంగనీ । వేవ పన్నగ సన్నుతకుం విశ్వపిఘుం డా సగెఁ దవిష్టముగ॥ క॥ కన్నప్పను నభిముఖుఁడై । పన్నగధరుఁ డుండెను తత్ప్రసాలోకన సంపన్నుని గావింపుచునా । కన్నప్పయు హరున కెదురుగా నిల్చె వెసన్॥ క॥ ఈలీలతోడ నన్యో । న్యాలోకన తత్పరాత్ములై కాళ్హాస్తి లో । బాలాక్షుఁడు గన్నప్పడు । హేలాగతి నున్నవారలిపుడుం బుడమిన్॥ గీ॥ నేఁడు గన్నప్పకిరాటినీట శివుని । మజ్జనంబార్చుచున్నారు మరియు నతని । పూజ చేసిన పువ్వుల పాదస్థలేశు । నతని కేశంబు పెట్టె సురభువనము ను॥ క॥ కన్నప్పింపుటన పనిం । గన్నప్పయుఁ గంగబరగె ఘనవైభవుఁడై । సన్నుతికెక్కనతని కథ । విన్నం జదివినను ముక్తి వేగమ గల్గున్॥ గీ॥ ముగ్ధశశి ఖండజూటుండు ముగ్ధభక్తి । వగల గృపనేలు నీరీతి వసుధ ననుచు । బసవదండాధిపుఁడు ముగ్ధభక్తకథలు । చెన్నబసవన్న వినుచుండ జెప్పచుండె॥ గీ॥ తే టిని ముగ్ధలకథలిట్లు జెప్పకథల । విధములన్యాగ దాయని వికశిత ఆత్ములగుచు శిశికంతుకన్నలహుతిరానగుచు । నున్న భక్తులకును బసవన్న మ్రొక్కె॥ చ॥ ము నువిర వెఫు గౌరిగణముఖ్యుఁడిలం గళియుంబనాయునా । రనుశరణులుడుమి మ్మహార పహంబును వేము ముగా నగించు చా । యనువున శంభుతుఖ్యాలగు నార్యులమిమ్ము నగింపగల్గెనా । మనుట కునింతకంటె మరియున్యత యొద్దియటం చును బ్బుచున్॥ క॥ అవిరళభక్తిసుఖపయో । నణవముం దేలుచును బసవన ప్రభుఁడును భ । క్తవరులు పేరోలగమై । సవిశేషానుభవమ్ముఁ దజరగగనం తన్॥ వ॥ మరియును॥

సకలేశ్వరమాదిరాజుకథ.

క॥ పెద్దలకు బెద్దపరిపె । న్పెద్దులకును నెల్ల మొదలియద్ధిధరిత్రిన్ । బుద్ధులపోకవిబుధసం । పద్ధినిధిసుభగమితసుభాషాంధియుఁ క్ష్॥ క॥ ము

మనోనురాగయుక్తుం । డమలినచిత్తుండు గుణగణాన్వితుఁడు సకలం । కమ
హితదానకళాపి । త్తనుతియు వీణాప్రవీణతాధుర్యంబున్ ॥ శా॥ య
మనియమమానసవ్రత పరాయణావృత్తి నిరంతరసంస్మృతి । భ్రమశమనైకసం
స్మృతియమహారక్షానిధి గళాతాతజ్ఞయా । గమనిగమాంతలక్షణ జగన్మ
యతత్త్వవిచారపారగుం । డమితశమాదిషట్కయుతుఁ డాత్మశిఖామణి నా
గనిధ్వరన్॥ గీ॥ మనుగునుం మనుసకలేశమాదిరాజు । దన్పుత్రమునిగుల
చిత్రముధరిత్రి । నెట్టులన్ననతండిల యేలుసంబె । యనుపురము రాజధా
నియైయలరుచుండ ॥ క॥ విశారణవివేకరూపా । ప్రతిహత విభవములద
నమప్రతిలేకసుఖ । స్థితిరాజ్యము సేయనతని । మతిఁ దొలఁగెను లింగజంగ
మప్రణిపత్తిక॥ వ॥ చికిత్సనంతండు దక్షిణస్పృశ్యంబు లుడిగియుండు రాజ
ధరురాజోపచారంబులఘుడేయ ఘుటీమదప్పక పుష్పపత్రవిచిత్రరచనా
నిచిత పూజామందిరాంతరంబు నచిరంచియగ్గించునప్పుడు ముప్పది రెం
డు రాగంబులకునుం బ్రశస్తంబగు రావణహస్తంబును బ్రహ్మవీణెయు
లావణ్యవీణెయు కైలాసవీణెయు నాగాశవీణెయు బినాకవీణెయు సారం
గవీణెయు గూర్మవీణెయు గౌరీవీణెయు కిన్నెరవీణెయు జనకవీణెయు న
నునివి యాదిగాగల వీణెలంబు ముప్పదిరెండు రాగంబులను శృతిపుబంచ
ప్పకుండఁగూర్చి యోజించనవి యునయ్యంబు విలాసించినారించిన పంచవద
ననకే రాగంబు మనోనురాగంబు తా పాడించునా రాగంబునకు వీణెవిన్యా
ణంబుగా ధ్వనియింపనప్పుడ ప్పరమేశ్వరుండా వీణెయుపాణి పద్మంబున
పాదుకొల్పి మొగచాళంబున నవతాళంబునుం దాళసమ్మెయుంగతఁజరిబో
శవణియు సారణయును మృదుమధురస్వరంబుల చుట్టుంచు గట్టుపట్టి పతి
చిత్తంబి నుకోత్తనవధారు సకలేశయవధారు నిష్కళశ్యాణయవ ధారు
ప్రాణనాయకా నాదప్రియాయనుచు నారాగంబు తానాలాపింపనభి
ముఖుండై సప్తస్వర సంభూతంబులగు నిరువదిరెండు శృతులంగూర్చి
కావుళ నారాటయుక్తంబుగా జౌదళంబను శారీరంబున ననిబద్ధపద్ధతినా
ళతింజేసె గ్రిమ్మరగమకసప్తకంబు సంధిల్లి నల్లనమందీర మధ్యమతాళం

బుల యలంఘితంబులునుగూడ శుద్ధసాళసంకీర్ణంబులు మీఱయ దేశమా
ర్గంబు వెలయ శ్రుతి మధ్యవిళంబిత తాళమానంబుల నూనంబులుగాఁ జూపి
ధాతువులు సంగంబులును జాతులరీతులు నుండలుకొత్తనిబద్ధ రూపకంబున
వైళంబుదాళంబు సాళిపెళ్ళాపెళ్లి జాయియనుజాయియు చిత్రము యుగ్మ
రంబు భంజళంబును ఖచరంబును విషమంబు సంగీతమోత్కటంబులును భ
వణియురవణియును భరణియుతానంబు నిజ వహానివలంబని చయవైధనముని.
గీతసుధాయునగీతంబును విశ్రగ్రహాశ్రిత యంబునునంశు కలవిత గాడం
బులును రాగకౌకును భాచ్చగాడంబును దేశికాకునుసింధువు కరుణాకౌ
కును నఖకతకారియానుహిళువాంయియును దవహారణంబునును వాయిగుం
డాగుండియు భ్రమరవలయుబును గూడి మోడామోడియునుధు వాళంబుతి
కాయిహాయిలు బోకాయియాటగాగల రాగంబుల పాయంబులం
బొరయకుండ దేశాక్షిధన్యాసిమలహారి రామక్రియలలిత సారంగనాట
గుజ్జరిమేఘరంజీవేళా వ్రాళిమాళవశ్రీనరాళి గాంభోజిగౌళ పంచకంబు
బంగాళంబు గురంజిభైరవిద్వయంబును భళభంజరంబు గుండక్రియకాంక
దేవక్రియమధ్యమావతి దోడి వసంతంబును నాదిగాగల రాగంబులయం
దుబురుషరాగ స్త్రీరాగంబుల రసిలక్ష్యలక్షణ యుక్తంబులును చకార
యుక్తంబులును నంచ గంభీరంబులును నూత్నసారోక్తి జాతంబులును స
గుగీతంబులును బాడుచుండు సమయంబున॥ క ॥ తమకముతో నిఖిలవాది ।
త్రములును మ్రోయంగజన పరంపరసంతో । షమునననటియింప హార
గణ । సముదాయము గాంచి మెచ్చుకొన సద్భక్తిమెయిన్॥ ఉ ॥ పాయకయు
ల్లహాసికాశము భక్తుడువింగసమృద్ధనావయు । స్తోత్రాదినోలలాడగను శో
భితరాజ్యరమాసుఖంబులై । నాయతచిత్తవృత్తియొకయప్పుడు వారికి
యుండెనన్నెడం । గాయజవైరి సేవకనికాయము గన్గొనిపలుకునీగతిన్॥
క॥ మల్లుబసనదొల్లినుహీం । వల్లభుడీరీతి రాజ్యవైభవముమది । నొ
ల్లక శ్రీగిరికరిగెను । హల్లాసకసనచటయోగ యుక్తుండగుచున్॥ క॥ ఆ
గిరిబిల్వవనంబున । యోగంబును శంభుభక్తియోగంబును జె । ంచి

రి మెంబుగ నొందుట । బాగొప్పగ వినిమె శంభుభక్తుల చేతన్ ॥ చ॥ విని సకలేశు మాదిపృథివీపతి యంత యు వేగ శ్రీనగం । బున కరుగు జేరి యల్లగుసు ముప్పిరిగొన్న ముదంబు పెంగసుం । గొను మతి శ్రీప వినతకు ఫ్ర సిశంకట కూటకోటులన్ । ఘనతర పుణ్య తీర్థముల గామిత సత్ఫలద స్థలంబులన్ ॥ ఉ॥ స్ఫాటిక పర్వతాగ్రముల భాసుర శృంగములన్ మునీశ సం । ఘాటజ కోటు లలన్న ృగమృగోరగ సంకరభీమ ధామములన్ । హాటక పర్వతాగ్రముల నవ్య మణీమయ శైల పంక్తిపు । జ్యోటవులన్న దీతటుల నాశ్రిత భూరి శిలాతలంబులన్ ॥ క ॥ పాతాళగుహలబిచ్చ । న్నాతతపురభూములందు నారామములన్ । భీతిద గుహాంతములబ్రు । భూతవనజసరసీరుహాభూభాగములన్ ॥ క ॥ గిరిశేఖర నిస్వరని । ర్ఘరచయములదృష్టిమాత్రసాత్త్వికసౌఖ్య । స్ఫురకరుణాలామంబుల । వెరవారగమరియుబరుసవేదులగనులున్ ॥ క ॥ అత్యంతనిర్మలనిర్భయ । మాంతకునేకాంతనిష్ఠ నర్చింపుచున । త్యంతరతినతడు బిల్వవ । నాంతరముం జేరవచ్చి నచ్చట జూడన్॥ క ॥ రుద్రాక్షమహీరుహములు । రుద్రాక్షమహీధరాలు రుద్రతటగనుల్ । రుద్రాక్షనదీనదములు । రుద్రాక్షమయంబు మరియు రూఢిన్ జూడన్॥ క ॥ భసితధరిత్రీధరములు । భసితమహీరుహచయంబు భసితపురనులున్ । భసితంబున పులునదములు । భసితమయంబగుచు నచట భాసిలుమరియున్॥ క ॥ లింగధరాధరపంక్తులు । లింగధరిత్రీజరాజి లింగాకరముల్ । లింగనదంబులునదులును । లింగమయంబగుచు కొంత లెక్కరచనంగన్॥ క ॥ జంగమశిలోచ్చయంబులు । జంగమ పృథ్వీరుహములు జంగమలతలున్ । జంగమతృణగుల్మంబులు । జంగమతీర్థములగములు సనుతికెక్కన్॥ క॥ సల్లాపశైలజాలము । సల్లాపధరాజరాజి సల్లాపలతల్ । సల్లాపగుల్మసంతతి । యెల్లెడగనుపట్టుచుండె నీక్షింపంగన్ ॥ ఉ॥ గాయక కంధినిధ్రములు గాయక భూరి మహీరుహావళుల్ । గాయక గుల్మసంఘములు గాయకసద్వ్రతతీప్రతానముల్ । గాయకవిస్ఫురన్మృగసకాయకపక్షికులంబులున్ । గాయకగూఢపాత్రలును గాయకబంభరనిం ఖరింజే

బపంక్తులుక్ ॥ ఉ ॥ నాట్యమహానహీంద్రములు నాట్యమహావహిజాతసంఘముల్ । నాట్యలతావితానములు నాట్యమహారుహనికుంజగుల్మముల్ । నాట్యమృగవ్రజంబులును నాట్యకలాపిదనేకపక్షులున్ । నాట్యబలీముఖాళియును నాట్యవిశారదవానరంబులుక్ ॥ సీ ॥ జ్యోతిర్మదులు తృణజ్యోతులు గాష్ఠాగజ్యోతులుసై కరాడ్జ్యోతిగములు । జలశిలోచ్చయములు జలవృక్షచయములు జలవిహంగంబులు జలమృగములు । బహురూపశిలలును బహురూపవృక్షముల్ కొమరారు బహురూపగుల్మలతలు । శివరూపపాదులును శివరూపగిరులును కొమరారు శివరూప గుల్మలతలు ॥ గీ॥ ఖేచరాద్రులు ఖేచరక్షితిరుహములు । ఖచరగుల్మవితానంబు ఖచరలతలు । ఖగసరూపశిలాకుంజసంతతులు । హర్మ్యమయగిరి తరుగుల్మహరిలతలు ॥ క॥ మృగరూపవృక్షకులమును । మృగరూపశిలావళులును మృగరూపలతల్ । మృగరూపగుల్మపంక్తులు । బాగడరెడును బిల్వవనము పొంతన్ మరియున్॥ సీ॥ నరరూపశిలలును నరరూపవృక్షముల్ కొమరారు నరరూపగుల్మలతలు । సురరూపగిరులును సురరూపతరులును గుణముల్లైన సురరూపగుల్మలతలు । చూతవృక్షములు ప్రసూతవృక్షములును చూతశైలములు ప్రసూతగిరులు । గంధర్వవృక్షముల్ గంధర్వశిలలును గురిలేని గంధర్వగుల్మలతలు॥ గీ॥ నీడలును దిరుగ కుండెడు నిత్యతరులు । నడలును దిరుగకుండెడి నిత్యగిరులు । నీడబాడగానరాని సాన్నిధ్యతరులు । నీడబాడగానరాని సాన్నిధ్యగిరులు॥ క॥ దూరమున నీడ దోచుచు । రూపహీనములు శైలములును ద్రుమావలుల గతులున్ । నూరక్రీడ మొనర్పగ । ఘోరున జనించు బాలభూరుహగిరులున్॥ క॥ వృక్షములు గొన్ని గొలువగ । వృక్షనిచయంబు నెక్కి వసపసగతితో । నీక్షితి పైజనుసంబర । వృక్షంబులు గిరుల నెక్కి విహరించునా గన్॥ ఉ॥ ఎక్కఁగనుంగొనన్ । జనను లేడును నేమను వేట తెల్లగా నెక్కఁగా నగానవచ్చు నవనీరుహపంక్తులనట్టి యద్రులుక్ । ద్రొక్కక యెక్క యొక్కడను ద్రొక్కక నుద్యాను మాచరించినక్ । జక్కఁగ గొంచునక్కడను సాగు ద్రుమంబులు నట్టి యద్రులున్॥ సీ॥ ఎక్కఁ తలంచి

ననేరూపమైనను గ్రక్కున జేయుధరాజగిరులు । నగము శృంగంబును నగ మండజంబును నగము నగంబును నగమువిటపి । ఫలవృక్షముల భాతిబరగు శైలంబులు గొండలగ్రక్కునగరి గొనరిరులు । నాకొంక ఘడియరుద్రాకొంక ఫలముల రాలుచు ఘడియారసారములును॥ గీ॥ మరియొనాకొంక ఘడియకుసుమాలిల । చెలగుచుండెడి ఘడియలు ... । మొదలుగలిన గ్రహస్మరనతులు దరులు । మొదలు ద్రెంచిన గ్రహములనమలతలు॥ గీ॥ పారవైచిన ద్రిమ్మర పారుదెంచి । ... ననేల ... యుండునశ్మములును । రవియుదయాస్తమయంబు చిలిపికి బెరగి । ... డిగ్గ్రప్రోవుధ రాజతరులు॥ సీ॥ నాలుగువాకిళ్ళనలిగాను పించుదు ... మ్మలనాల్గుచరుల । నడుమొక్క ... గరంబు గన్పించు శ్రీశైలశరులు శ్రీశిఖరగిరులు । గంగాదిస్నానాల కాంక్షమై సేవించి మొక్కననగము లయెల్లయప్పుడు । ... గంగలోపల ... గంగావసిజాత గాంగగిరులు॥ గీ॥ మరియుదయములోన నారి ... వరుస దరికొనికాలెడు తరులుగిరులు । క్షీరవృక్షావళులును ... గిరులు క్షీరపూరితదీర్ఘికల్ క్షీరనదులు॥ వ॥ చరియుక్కున ... నధులు గనుపింఛ టితరులుగిరులును వెలయు శ్రీగిరియును॥ క॥ దధిస్నా ... తస్పృక్షంబులు । దధిఘృతమయతపర్వతములు దధిస్నుతపూ ... । దధి ... కంబులు । దధిఘృతదీర్ఘికలునమరు దత్నా ... ॥ క॥ అమృత ... పర్వతంబులు । నమృతమయాంత నీరుహములు ... । ... సముభూములు । నమృతోజ్వల దీర్ఘికలును ... ॥ క॥ కనకమయపర్వతంబులు । గనకమయాంబురుహములుగనకమృగాళుల్ । కనివహములుగనకోజ్వల । ఘనదీర్ఘికలునుబధములు ... ॥ గీ॥ కనకమృగములు కనకోరగ ... । గనకపక్షులు గనక భృంగములుగనక । కుంజములుగనకలతికపుంజములును । గనక కేళివనమరికనకంపుటిసుము॥ క॥ కనకమయహర్మ్యశాలలు । గనకోజ్వల గోపురములు గనకప్రాకా । రనివహములుగనకపురము । ల్గనునప్పెడ బిల్వవనములో గనుక

ష్టున్॥ వ॥ మణిమయ పర్వతంబులును మంజుమణిమయ వృక్షవాటులున్।
మణిమయగుల్మ కూటులును సవ్యామణిమయమల్లికాళియున్ । ప్రణుతసవి
నరత్నమయ పర్వతరత్న నికుంజవల్లికల్ । గణుతకి నెక్కు పెక్కుడుల గాన
గవచ్చునుశ్రీనగంబునన్॥ సీ॥ ఒకమ్రాకుచూడంగనొక్కకొమ్మ శోకంబు
నొకకొమ్మసురగియనొకటివటము । నొకకొమ్మకురువకంబొకకొమ్మక్ర
ముకంబునొకకొమ్మఘనసార మొకటిచెరుకు । నొకకొమ్మ చందనంబొక
కొమ్మదిలకంబునొకకొమ్మచంపక మొకటిగ్రోలి । యొకకొమ్మమందార
మొక కొమ్మవకుళంబు నొకకొమ్మ శ్రీఫలం బొకటిపొన్న॥ గీ॥ నగుమపెం
పారునొకమ్రాని యందుపూచు । నొక్కపుష్పంబు వరవాది యొకటిమ
ల్లె। యొక్కపుష్పంబు శామంతియొకటిగోగు । యొక్క పుష్పంబు కరవీ
రమొకటికలువ॥ సీ॥ ఒకపండుసహకార మొకపండు జంబీరమొకపండు
సారంగమొకటియనటి । యొకపండునేరేడు నొకపండు వెలగ యునొక
పండుఖర్జూర మొకటియీద । యొకపండుదాడింబ యొకపండుమావి
యునొకపండుగంగరేణొకటిపనస । యొకపండు మాలూర మొకపండు
ద్రాక్షయునొకపండుతుమికయునొకటినెమ్మి॥ గీ॥ మరియుమొదలొక్కశై
యుండెమ్రానిమీద। పెక్కురూపములై యొప్పుభూమిజములు । వెండియు
నువృక్షమొక్కటైయుండిపెక్కు । వర్ణములనొప్పు బహువృక్షవాటికలు
ను॥ క॥ ఒకదిక్కునలుపు దెలుపును । నొకదిక్కుగ పోత వర్ణమొక దిక్కు
నునొం । డొకచో మాంజిష్టంబును । నొకచోరక్తమయు నొప్పు చుండున
గాళిన్॥ గీ॥ కొంతవిద్రుమమును మరికొంత ద్రాక్ష । కొంత దారతబలి
దాంబూలికొంతమరియు । మూలమొకటయ్యు బహురూపములు ధరిం
చి । వలనుమిగులుచు నుండెడు వల్లరులును॥ వ॥ వెండియులింగాంగణంబు
లకడకుంగడు వడినడ తెంచి నుడిగొని కొసవుదుడుచుమారుతంబులునుమరి
యుమందాకినీవళ్ళి మందిరాబంధ బృందంబు నందంబులుగా సంపులుగ
లయసమ్మార్జనంబులు శేయుస్వల్పవర్షణంబులును చెరుకుదిండిజోడుంగర
కుమంటలుమియు మిక్కిలి కంటగండ గింపు గాక యింపుగా గ్రక్కునగ్రు

కుటీన స్ఫటికగోస్తన చుకటులరాచ తాల్పగేహంబులకు మచ్చికవచ్చి మజ్జ నంబార్చు తీర్థంబులును చంద్రచందన మందార కుందాగ వింద కుందను కుంద మందిరశతానంద సంకాశ మహేశు నగంబు సాంగంబుగా నంగ రాగంబుదల కొల్పవచ్చి చందనాగంబుల పూగంబులు నుకుంజరదనుజభం జనునకంజలి పూర్వకంబు గామంజుల ధూపంబు లర్పింప విసువకవిసవిసం జనుసెంచు ధూపవసు ధారు హంబులనివ హంబు లును సచ్చిదానం దకందంబులును నింపుధరలింగ సందోహంబుల కమందానురాగంబు ననీరాంజనంబులిచ్చి వచ్చు వియచ్చరరమణీ (శ్రేణివిభ)ముంబు గైకొనిచ నుత్పల కాష్టజ్యోతి సంఘాతంబులును చిరుతొండ నంబిచిత్తం బాత్రిచూ డవెండిపసినిసుప్రంగూరగావించి యారగించిన పంచాస్య మహాత్ములకుఫ లహారంబులుసేయు ఫలవృక్ష పుంజంబుల సమాజంబులను ఖండశశిమండ నులింగము[illegible]బంధించిన వేడుక విడియంబులుసమర్పించి క్రముకప్రసూఖసా లంబులజాలంబులునుగన్నులపండువగ్రయొండు వెండియు॥ క॥ శపుతమషే ళ్ళనుశివలిం । గములబ్రతిష్ఠించివృక్షగణములువృక్షే । శమహేశనమో యునివృ । క్షములుగొలుచువృక్షలింగసంఘముమరియున్॥ క॥ గిరులుగి రిగహ్వరమ్ముల । హరునిల్పిగిరీశశరణమనుచుగొలుచున । స్థిరగమ్ముల న్మృగనాయక । శరణమనుచుమృగేశలింగసంఘముగొల్చున్॥ క॥ ఖగనా యకశరణమనుచు । ఖగములుజనుసెంచిగములుగములయివేటుక । ఖ గలింగములభజింపుచు । నగణితభయభక్తిమొలగునవరతంబున్॥ క॥ ఉ రగాలయములనురగము । లురగేశ్వరశరణమనుచునురుమతిగొల్చున్ । శ రణంబతిశయమననమున । కరముగొల్చిలింగములస్వకస్థలులందున్॥ క॥ జ లనాయకశరణమనుచు । జలజాకరసంఘములునిజస్థలులందున్ । జలలిం గములనుగొలుచు । న్నిలనిట్టులతీర్థములనిజేశులగొలుచున్॥ క॥ మునినాయ కశరణమనుచు । మునిలింగంబులనుగొలుచుమునితతిశబరే । శనమోయ నుచునుశబరరా । ట్ఛబజనివాసముశబరలింగముగొలుచున్॥ చ॥ ఉపమ కుమారఘోరమగును గ్రతపంబొనరించు దాపసా । ధిపులనుమీదబుట్టలిడ

దేహముగానగరాకగట్లుయు । ట్లపరమతాకృతిఁ వెలుగునట్టి మునీంద్రుల
మీఁదవృక్షము । ల్పిపుణత నొల్వవృక్షములలీలనగ్రాలు మునిశ్వగాళియుఁ॥
క॥ శిలలననగ పెనగి పెరిగి । శిలలగఁనిబోలుచు మును లుశిరము లుపిడి వే।
నులు మునుగ బెరగినీలా । ద్రులనెలువము దాల్చియుండు రూపిన మును
లున్॥ గీ॥ పరమకాష్ఠితిభావనాపరతదగిలి । ధరణికాస్తంభుల ట్టిలప
రగమునులు । భువిదలలు మోపిపదములుదనికిజాచి । చేయుబవళ్లునుద
పమాచరించు మునులు॥ సీ॥ ఒకికాలపెనుగ్రేవేలుధరణిపై మోక్షకతపమా
చరించుపుతాపసులును । పంచాగ్నిమధ్యభూభాగంబుల బంధుళ్లమునుంచి
పొరేడు పాపికాంచలములు । జలపత్రఫలకందశాకముల ఫలాదులైనత
పంబులు సేయునట్టిమునులు । వృక్షముల్ వెట్టగభక్షముల్ భోజనంబుదియు
క్షయకాయులైయులరు మునులు॥ గీ॥ పర్వతమునిడ భిక్షములున్ పగగౌను
దు । నిర్వికల్పసమాధులై నిలుచు మునులు । మరియుజన కేళివన కేళి మరిగి
తిరుగు । చందురందుల నెందునుయుపయువతులు॥ క॥ వలచివిస్వయం
మన్నింగా । ర్చులు సేయగన చటికతులసంఘములోలుచున్ । జలకన్యలువి
ద్యకన్యలు । జలపుగీపులుబిలపురుషులుజగి గుదురచలున్॥ ఉ॥ గండశృ
గంబులున్నగమృగంబులుశౌరభపుండరీకవే । దండములన్ మహాహారగ
వితానములుఁ ఫణిభుక్వ్రజంబుభే । యుండములంస్వజాతిభవ రోగము
లన్నెడబాసియోధిఁన్మై । నొంటరుగూడి మూడిమునిచుండును శిల్వన
వాంతరంబునన్॥ గీ॥ అట్టిబిల్వవనమహత్త్వాతిశయము । గని వినుతిసేయు
మనమునగాంచి వేట్క । వినయమైవనంబెల్ల వెంకిన్ద్రానుచు । పత్ప్ర సక
ళేశ మాదనాహ్వయుని పొందుటు॥ గీ॥ మల్లయసుగాంచి [illegible]మైన
పుణ్యాడ । తలచి వినిభుపినిండంగ దనువు వెంచి । యాతమునడ పెంచుత్రోవ
గనక్షముగను । లీలబవళించె తెరువెందు లేకయుండ॥ వ॥ అట్లుండమల్లరు
సుగాంచి మాది రాజిల్లని వితరించె॥ ఉ॥ అక్షయకారుడై వెలుగనట్టి
యతీంద్రుడొయట్లు గాకర । త్సాక్షితిభృత్తోయిత్తైరగుగాకధరాతఁ ప్రా
ఁయున్నగు । ప్రాతునగంబాశాంభవని రామయు తత్త్వమెుచిత్రమైపద

ద్యక్షతఁ గాలుజ్యోతియో పథంబునకడ్డమువడ్డదిక్క్రియన్॥ క॥ అనితలపో
యుచునటుఁ జూ | జనరామికిమాదిరాజునవిచిత్రుండై | కనియెదనిపుడీ
యగ్రం| బనిచని మెనుశిరము దెసకునైమూడేండ్లున్॥ చ॥ చనిచనియుత్త
మాంగమునుచకట్టిగన్గొనలేకమున్నసా | ద్వనజయుగంబు పైబడక
తాసటవచ్చుటదప్పటంచుచ | య్యనవిరునాలుగేడ్లనగిసంఘ్రిసమీపము
గానకచ్చటం | గనుగొనలేకయంతభయకంపితుడై రతి సన్నుతింపుచున్॥
శా॥ సాష్టాంగైకనమస్కృతుల్ సలిపి యేలానీనిజాంగంబుమ | దృష్టా
గమ్యముజేసియెంచుడు భవద్దివ్యస్వరూపంబుని | స్పష్టాకాలముగాఁ
గాంచెదననన్ శక్యంబెటాబోటికిన్ | శిష్టాచారభవత్పదద్వయముఁదర్శిం
పంగరక్షింపవే॥ వ॥ అనియనేకప్రకారంబులంబ్రస్తుతింపునుద త్పార్శ్వం
బుననాడలుగెడపితద్ది దృక్షంబక్షుద్వయపరిమిత కాలంబలోలభావంబున
లేవకున్న మాదిరాజుమల్లరుసుం గనిప్రుల్లసితహా సితవక్త్రుండై యిట్లని
యె॥ మ॥ వినుమాదన్నభవన్మనోద్రఢిమమున్ వీక్షింపమేమీవిధం | బు
నవక్షించిచితిమీవుసాహసివి మమ్మంగంటి వేలెన్ముకై | మ్మనుచున్ గౌగిట
జేర్చిగూర్చికొనిలింగాభ్యర్చదర్పించిచ | య్యనబెట్టెందనసత్ప్రసాదము
తదాస్వాదంబునంబొందఁగన్॥ క॥ అనుపమతత్వానుభవం | బునిధిందే
ల్పుచును గొంతప్రొద్దుజరపిని | కనుగొన్న దినములవనీ | విపినంబున
మనగవలయువాలాయంబున్॥ గీ॥ ఇట్లునుల్లరునానతినిచ్చుటయును|
మాదిరాజయ్యవినియెట్లుబోయెదునయ్య | పెన్నధానంబుగనియును పే
దవిడిచి | కూలిసేయంగబోవుసేవకాళుడగుచు॥ క॥ విమలగుణాకరనీ
పద | కమలంబులుగంటినిక్టైకడుధన్యుడనై | తిమరలచననానితడొక | ని
మిత్తముననానిచనమినిశ్చయమనుచున్॥ ఉ॥ మల్లగుసప్రఫుల్లసితమాన
సుడైయొకదుమ్మచెట్టువా | టిల్లగజేసినీవిటుకడంది సహాధినిమాదిరా
జవ | రిల్లుమటంచుదాను యొకక్రేవకునై చనిజాంతమూరగా | గొల్లసి
రూపునైకొని మెగొబ్బుననాతనిమోసవుచ్చగన్॥ సీ॥ పసపుపేట్లునపృ
థుబాదంబులునాగుజ్జుజి రుతోడనునాదొప్పచెవులచేరి | నడుములమడి

భూమల్కురుముక్కు మెడయును తక్కిరొమ్ము ల్బరడుప్రకటలట్లు । కాయు
కన్నులునుల్లిగడ్డంబు జుంజురుపల్లు వెంట్రుకలును నల్లమేను । ప్రాకువట్టిన
పండ్లు బెద్దచేదోయియువీక కాళ్లును నట్టి వీపునమర॥ గీ॥ కటిఘటించినతి
త్రిశూల్గత్తినుచ్చు । గోకలునుజూడు గావునుజోకమీర । గాలిదంపర
వెంట్రుకల్ హాలియాడ । దొడ్డ మొలగచ్చ జారంగదోపికొనుచు॥ క॥ ఈ
లీల బెట్టునరిమిరి । యాలోకింపుచును గుక్క రాబిలుచుచు । నట్లోలింగరి
క్కవిడుచునొరి గాలంనిలుచుండునడచుగరములమరియున్॥ క॥ గొ
డ్డలియు గూటికుండయును । దొడ్డగుపరికంపతమ్మదుడ్డును నెడ్డం బడ్డట్టిమే
కపిల్లల । నడ్డముగానొక్కచంకనలముకమరియున్॥ క॥ అడాడనిలిచిమె
కముల । గూడంగా దప్పవాట్లుగొనుచును వెసగా । జూడన్మాదప్రభు
నకు । నీడయగుచున్న పణీనెలవునకరిగెన్॥ గీ॥ అతిగియుందుకాయల
న్నియు రాలిచి । యంతబోకయతనియుంగమునకు । నడ్డమైనకొమ్మ యర
గొడ్డియపుడుగొల్లి । గొట్టెనాతడుగలికోపగింప॥ ఉ॥ కొట్టుడుగాంచి
మాదరసుగోపను డై చెడుగొల్లయీపని౦ । బుట్టవెనీకు గొట్టమరి భూజ
ములీగతిమాకునీడ యై । నట్టిభుజంబుగొట్టనెటులాడెకరంబికనోరిగొల్ల
లు । ట్టట్టుచనంగనీకతెగటార్చెదనార్చెదరుట్కృశానునిన్॥ ఉ॥ నావి
నియప్పుమల్లరుసు నవ్వుచుబాపుతపస్విబాపునా । దేవరపాపివంచునను
దిట్టతిలోపులువాపులన్ ధరిత్రీ । వలయంబునందుగలలేనిను బోలరదేల
యేనుపా । పాత్మకవృత్తినయ్యెడస్వదానలదగ్ధులుపాపదగ్ధులున్॥ గీ॥
స్థలదమర్ష గ్రహగ్రనిర్ఘాతములను । గుల్లకలకలుగాదెవ్వాత్పసర
సి । యుద్ధకోపానలజ్వాలనింకెపోదె । ప్రస్తుతోచితకమలమరందధార॥ గీ॥
ఉత్కటంబైనకోపాగ్నియుక్కజేసి । నలగదేసచ్చిదానందజలరుహాం
బు । సద్విచారంబుసోంపు విజ్ఞానపెంపు । ధ్యానజృంభణమోయిదితప
సుగుణము॥ క॥ నాకున్గొట్టగ భూజము లీకానన్ లేవెయనుచు లేలాజె
ప్ప । న్నికనుగూచుండంగా । లేమన్నవెయీవనస్థలిన్ మరితరువుల్॥ క॥ఇ
ట్టిప్రశాంతాత్ములుధర । బుట్టుదురెయెందునిన్ను బోలదపసులే। షట్టునగ

లరికనిన్ను । బట్టిబట్టనీబలురంతు జేయ నేటికి వినుమా॥ ఉ॥ ఘోరనదీప్రవాహ
మునబోవుచెనిల్లు నియచ్ఛ్వభల్లముగ్ గోరుపడంబు గా దలచి కూరగనీది
యీతకానిద । ద్ఘోరవృగంబు బట్టగనికూలగతుం డుత్సృజింపు మన్ననా
సారెకువాడు వీటొకలుప జావగనిచ్చునె వాని నెమ్మెయిగ్॥ క॥ అసంజనీ
చసంస్మృతి । బాసియు బాయంగలేని బద్ధునివిషయ । వ్యాసంగము దాదో
లుగక । మోసపరచు దానిగొల్వ మొదలన్వలయున్॥ క॥ సొంగుచునంగన
చిచ్చురు । కంగాబోవుచునుచురగా రెడిననిపై । కొంగానరించు నక్కల
సంగముడిగి కోపముడుగ జాలనియతికిన్॥ గీ॥ సన్న్యసించిచను చునసతుల
సుతుల । నాప్తులకునప్పగించుమూఢాత్మునట్లు । కాదె సంసారముల్లకకా
నక్రరిగి । రాగదోషంబులుడుగని యోగిలాగు॥ క॥ కడుసలుకనూతిలోనం
బడితెప్పలు వెదకు మూఢుపగిది । యకాదెవడి సర్వము విడిచియు
భ్రమ । పడినెలవాసింపుదపసి బాటివెు దలపగ్॥ గీ॥ బాసలేటి
కివేయు జెప్పంగ వెఱ్ఱి । తెలిసెరో కలిదెందు వేదలనునమర । జుట్టు
కొనివెుద నన్నట్లు జావెత్యక్త సంగ సంయమి యాసబాయంగలే
మి॥ చ॥ పలుకులు నేటికి స్వైరుకు బందియుమందొక యీనెచికిగ్నక్ । గా
లువకయోడినట్లు కడు నేర్పుమెయిన్ను యిచాటతింత్రిణీ । దళతల మంతద
ప్పినధఃపతితుం డగునట్లసంస్మృతిం । దొలగినయోగి యాసమది నూలొక
నీయించుకయుండెనే నియుక్॥ చ॥ అనిముదలింపుచుం దననిజా కృతి చాల్చి
నమల్లికార్జునిం । గనుగొనుమూడిరాజు భయకంపితుడై తల వాంచి సిగ్గు
నం । గనుగవమూసి బాష్పములుగారగ నేడ్చుచు నాకునేమున । [illegible]
తి నేడజొచ్చినను గేవలతామస మాయవాయునే॥ క॥ గతమతి చైతన్య క్రి
య । లతిశయముగగల్గియుండు నంతమును క్రియా । స్థితియొట్టొట్టుల నడుప
క । నతిక్రమింపనను దూరమగు హాయి కృపయున్॥ క॥ అది యెట్టులకను
గాయము । పదరిపుడుక జెందుగాక పండగునెనహేం । శుదయమూ లేటికి
టులచిద । భ్యుదయము గోరినను భక్తియుక్తి దొరకునే॥ గీ॥ కటకటాన
న్నుబోలేడుక[illegible]కెందు । నిస్పృహత గల్గ నను చు నెన్నివిధములను । దన్ను

సిందించికొనెడిమాదనమునవిని । గాంచిమల్లరుసతిభక్తి గౌగలించి॥ క॥ రా
కెవణదూరకముణలు । మాకడకిరీటిరా సమధుణలెసినుభూ । లోకముననే
నుపగామే । మీకృత్యము పన్నినార మింతయునుమీ॥ చ॥ వసుమతి కేగుకా
రణమువస్యమునున్నది విన్మచెప్పెదం । బసవశరారి పంపునను భక్తమభ
క్తివివర్ధనసాధనమై । బసవడనంగభూస్థలముసైనవతారము నొందెతత్స
ఖో । ల్లసకననసంగతిం దలదొలంగక చిత్రసకేళి దేలుచు॥ క॥ పరమశి
వాచారప్ర। స్ఫురణంబునబొందజేయుచుంబాంచాశ । త్స్వరచిరసములిద్ధర
సైజరియింపగవలయు బరమ సంయమితిలకా॥ గీ॥ ఇప్పుడా నూటయేబ
దియేడుల వ్యే । నిలకును నేగు దెంచియింకనుబదేండ్ల । కేనరప్పించు కోనెద
నిన్నిట్లుగూడ । నేమనూరేండ్లుంజనగలేదింగుననికి॥ వ॥ కావుననీవు నేటనుం
డియుంచ్చోటనయుండు మనినట్టుకొట్టక కట్టడి దినంబులుంగడచు నంతకుం
బుడమినుండి యఖండసంవిస్మయుండవై వెండియు మాకడ నుండంగలవా
డవిప్పటికి నిచ్చకుమెచ్చువరంబు లిచ్చెదం బుచ్చుకొని చనుమనిన మాదిరాజా
గరపయోజంబులు మోడ్చిమల్లరుసుతో నిట్లనియె॥ క॥ స్త్రీయందనేపర
స్త్రీ। యాయుబననామ్యయకదినిజాలయము నుర । శ్రీయన్నదధుప్రవమునీ శ్రే
యసమీశ్వరుని పదవిచెల్లునకోరస్॥ క॥ ప్రాణేశ్వర యితరవర । శ్రేణినే
నొల్లనెపుగ రేయునికట । క్షోణింబడిశరణునిక । ల్యాణంబున కేగ బసవా
మాత్యుతడన్॥ ఉ॥ అంతకమున్నయాబసవడాస కళేశ్వరుమాదిరాజధీమం
తుడుసంగ మేశ్వరునిమధ్యమునన్ బొడగాంచిలేచియా । ద్యంతికభక్తియు
క్తిమెయిదండమ నమస్కృతు లాచరించిత । త్స్వాంతమున్ సంతసిల్లను పచార
పరంపరలాచరింపగన్॥ క॥ వాత్సల్యంబున బసవని । సత్సంగతి ననుభవాను
సంధానంబు న్స్వాతంత్ర్యమంది యాతేజమహిమాస్వకుడై మాదధీరుడుండెం
భగణ॥ శ॥ అమాది రాజచరితం । బిమహి చదివినను విన్న నీహితవస్తు
స్తోమంబు లొందవుభక్త । శ్రీమంతుల నగుదురిది ప్రసిద్ధము జగతిన్॥ స్రగ్ధర॥
ద్వైతాద్వైతాధి శాస్త్రప్రవ్యయసముదిత ఖేదప్రభేదేతి రాద్ధా । తతశ్రీవీ
రశైవాధిగ మనిపుణధీ ధీరపూర్వేశభక్త । ఖ్యాతస్ఫీతాంగ లింగైక్య మత

మహిమ నిష్కాసితాద్వైతవాదా । చాతుర్యా జీవజీవేశ్వర తరమతా
జ్ఞాతృదత్సత్సమూహా॥ క॥ భృంగిరిటగోత్ర సంభవ । జంగమ లింగాచర
ణావిశారదవల । త్సంగీత శాస్త్రప్రహారగణ । గంగోత్పత్తి ప్రకారకావ్య
ధురీణా॥ పృథ్వీ॥ చతుర్నిగమసారవాత్సరణియుక్తసత్కావ్యని। మిళితప్ర
ణవనిష్యకామితవిశిష్టముక్తిప్రదా । జితస్మర వికారభాసితమనః ప్రచార
మహోద్ధృతవ్రతచరిష్ణుతాత్యపితసర్వపాపవ్రజా॥

గద్య॥ ఇతి శ్రీమత్పాలకురికిసోమేశ్వర గురుప్రసాదలబ్ధ ప్రబంధనశక్తియు
క్తశ్రీపిడతిఌబసవ నార్యసత్పుత్రకుల పవిత్రసోమయనామ
ధేయశివకవిప్రణీతంబైన బసవపురాణంబనుమహా
ప్రబంధంబునందు-తృతీయాశ్వాసము.

బసవపురాణము చతుర్థాశ్వాసము.

మడివాలు మాచయ్య కథ.

శ్రీభసితవికసితాపఘనాభరణవరాక్షమాలికాంకితబసవేశాభిఖ్యాసంతతనుత । శోభితముఖ పాలకురికిసోమారాధ్యా॥ గీ॥ దేవ మీరు ముమ్మున ద్విపద గావించిన । బసవచరిత మేను భవదనుజ్ఞ । బద్యహృద్యకావ్యభంగి నా నేర్చిన । యట్లు విన్నవింతు నవధరింపు॥ గీ॥ మరియు ధరను ప్రముదితాత్ముడై వాలుమాచధీరు । డనగ నంతేని హరుభక్తుడతులజంగ । మార్చనాసక్తచిత్తుండు న్యాయనిష్ఠు । రప్రగల్భభక్తిహారుడు వీరవ్రతుండు॥ చ॥ స్వవశగతాఖిలేంద్రియుడు శాంభవసిద్ధుడు సుప్రతిష్ఠితాత్యవికలకీర్తిమండనుడపాస్తపునర్భవమార్గవృత్తిసత్యపములతాత్వికానుభవయంబుధిచిత్రలోకచప్రవృత్తశా । త్రవనివహుండు నిర్మలత జగ్గామరణుండు నయోనిజాత్ముడుగాన్॥ క॥ భాషావాలకుడు రజక । వేషాకృతి రుద్రుడ జడవిగ్రహుడు జగత్తోషకరహరభక్తి । విశేషాస్తానంబు వెలుగజేయు విదుడయ్యె॥ వ॥ అట్లు త్రిపురహరప్రభావుండై యొప్పరగెయను పురంబునం బురభంజన భక్తపదంపంకేరుహాన్వయంబుల షట్పదుండై యుండు నమయంబున॥ క॥ బసవన్న భక్తివారిధి । యసలారగ నిండి కౌతుకాస్పదమగుచున్ । దెసలందు నిట్టిపొడువగ । నసమానుడు మాచశౌరి యతిహర్షితుడై॥ క॥ జంగమదీక్షను దినియుక్షాంగనిబసవమంత్రిపుంగవు చేతన్ । సాంగసపర్యలు గొనుచున్ । జంగమకోట్యర్చనములు సలుపుచు బురిలోన్॥ క॥ ఉండుచు సమబండికయిహిమండను సద్భక్తవిసతి మాన్యసకోకల్। నిండారు వేటగాని వే । కొండొక రేవు నకు నుదకసంత్సాహమునన్॥ క॥ చనిచేతులక లిప్రాణుడి । కనిగుడ్డిగట్టియులు సేసి కేలన్వాలో । య్యనసంధించుక సద్భక్తనివహధౌతాంబరములు చావిచిత్రోపన్॥ ఉ॥ తారధరాధరంబు గతిదాజను దెంచుచు పట్టణంబులో వారలు శంభుభక్తతతివస్త్రములంటక । పొందుదవ్వగా । దూరకుడంటు కొన్నబొమతుంబ జనంచును జాటుకొంచు ఘంటారభటీ సముత్తుండయి నిజాలయసీమకు నేగునొక్కెడన్॥ క॥ చనితన తెచ్చిన మడుగులు । నునుపొందగ ఘటియించి గడెంబనాలొక్కలుపు నెడం । జనిజంగమంబడుగ గొన్నిన

మ్రొక్కుచు నిచ్చ నెట్టిపుట్టంబైనన్॥ క॥ ఆకోకలు దక వైచిన । శ్రీకంఠుని
భక్తులము గడి నానుడి పడక । యాకోండసి యందిచ్చును । ప్రాకటముగ శం
భులింగభక్త మహాత్మ్యక॥ క॥ ఈవృత్తాంతంబంతయు । శ్రీవరశరుభక్తివి
తతి చేవి బసవం । డావిర్భవదద్భుతుడై । వేవిధముల బ్రస్తుతింపవినిసద్భ
క్తుల్॥ క॥ కోయరాకిరట్టియప్పుడ । తనివిపిలశరభు శక్తితత్త్వము నేకాకిని
గాఢభక్తిభావయు । వినియరుగుదుమిట్టినిష్టవినమొస్సంమన్ ॥ క ॥ ఈ
చలమీబలమిదీ । రాచకబీనమహాత్మ్య నితరసులభం । విచారుభక్తిడినా
లాపచయ్యానుగాక నితరనములకు గలదే॥ వ॥ ఈత్రసంబునను శోకకిలయకల
శ్యాంబునంగొండపోక కాలంబుండియుండి యొక్కనాడు॥ ఉ॥ కోకలు
గొంచునింటికడకుంజను చేరగ ద్రోవనొక్కరుం । డేగడసంజనంగనెడ
యిందుక నేమిరిడాయవచ్చుడుక । చాకలరేడువాని గనిసక్కగ జేసెను
పట్టణంబులో లోకులుగుంపుగూడినర లోకపతింగని పలికె రీత్రేయక॥ గీ॥
పార్థివేశ్వరవినుమునిపట్టణమున । దుండుగవ్రుచాకి యొకడుభక్తుండననుచు
ద్రోవయిచ్చిచనండెట్టిదొరలకైన । దోవదలగించి చనునెట్టిదొరలకై
నైన॥ ఉ॥ అంతియకాదు దేవవినుమారజనాగ్రణియాగడంబుగ । ట్యాం
తరసీమగట్టినక రాసియుసుంటక కేలజాటుపీ । ధ్యంతమునందునెల్లనవ
నంటనుడంటెనబొట్టునిప్పురా । టింతునటంచునప్పటుకటింక దోరకు
తారధారకున్॥ చ॥ తలకిపురంబులోనగముదల్లులుబిడ్డలనేలబట్టుకిం
దులమునకేలచావనిదూరమువోయిరియున్నవారిశం । గళులజరింపబా
సెనడకట్టిరి సెట్లుపచారముల్కషం । గలుకలుచుట్టిసింకగటకంబునువా
మడి వాలుపాలగుక॥ ఉ॥ ఏమివిచిత్రమోహనరమునుగుసుర్రివాబండిము
న్నారా । నేమియునాతనింగదియువెన్నడు నేడొకపంశపాడుము । స్నిమిడి
మేలమేమియును నెవ్వరిచేసినలేమిజేసితా । నామడివాలుడుగ్గరయెనంతట
నింతటనంతకేగుచున్॥ ఉ॥ చేరినమాత్రలోబోడిచిచిమ్మమిమీదికివానిబొం
దియా । చేయవగానరాదువిపిజికెంనారకరాసిచాకిమొకరానో । ధూరమ
ణిమణిరమణపుట్టినపట్టినపట్టితనేమనా । రారగవిస్మయించితిమియెవ్వ
రిగార్యమెయుంగుమేమియున్॥ క॥ అని జనులువిస్మయించిన । వినిజనపతిబస

పదండవిభుఁజూచి పెరా । గ్రనిరూఢిగ సిమసంగుచు । ఘనగర్జితరవము
చెలఁగఁగానట్లనియెన్॥ క॥ ఏకొరతయు లేకుండఁగ । నీకళ్యాణమున ప్రజల
నే ప్రోవంగా । గోకడుబుడు చాకి క్రొవ్విన । మాకులతం డెందడెందు నగు
నేఁజూడన్॥ ఉ॥ చాకికినింత మేలమరి సిద్ధులుపాయలతోడ నేరిగె । కోకవ
ధింపనెట్లు వదనకుం జనుభక్తులబారిపోయితే । వాకుఁ వనిస్వగంబ్రతుకు
వారలు మాకలుగాఁగమాట్టినం । గోకలు ప్రస్గునేథరణి గ్రొత్తలుగా వెత
య్యాకృత్యముల్॥ క॥ పురిలోపలఁ గలజనులకు । బరిజనులకు దిరుగఁ బాసెవి
పరజనులకుం । బురితెరువు చాకలికి యిదై । చొర వేళంబాసె నెంత చోద్య
ముచెపుమా॥ ఉ॥ ఎంతటిబల్లిదుండుమును నెన్నఁడు చేటు నెరుఁగకుంట
దానంతకు నేగుదెంచు నెడ జంపెను తన్నటుగా [illegible] నిట్టింత [illegible] వా
పుదను నేమని పట్టినోకోట్టి నోమదా । క్రాంతత జాకిరేకఁ [illegible] నిపై పడిమ్రింగి
గానివాడొ లోకులన్॥ ఉ॥ పాడిదొరంగి చాకిశివభక్తుఁడనంచు పురంబుపా
డుగా నోడక చంపగానికనుయుండెడి జంగమ సద్యశౌఘముల్ । కూడగ
[illegible] మచ్చునని తాహితమైన పురోహితాళితో । నాడి సదర్భ్యనుజ్ఞ బతి
యూ [illegible] నగ [illegible] ముసోడనిట్లనెన్॥ గీ॥ చాకిజంపె [illegible] చను నేఁడిదవటకి ।
గాకమ్రింగిననని గ్రహకేనేని । రంపబో [illegible] డట [illegible] చు [illegible] యిసునబ [illegible] కృ ।
ధ్విశుజూఁడె బసవడిట్లులనియె॥ క॥ లోకులకాఁకెరుపులువిని । చాకియనియదే
లనారెనారె కనవనగణ । జాకినెుుతండు సాక్షాత్ । శ్రీకంఠుడు గాకని
ట్లుబెడనాడుదురే॥ క॥ కులజుడునకు [illegible] కులచుకటిదయు లేకయెన్ని
కులములతండి । యిలనవతరించినద్రై । గళుడాతడు నాసనస్వగతుడెట్లని
నన్॥ సీ॥ అజుజటానవసూత్ర [illegible] ధి దాలిచి బిక్షులకొగినతోంటిబ్రాహ్మణుడ
తండు । మహితాపవగ [illegible] సామ్రాజ్యపట్టమునను [illegible] సౌగ్య [illegible] యుండు
నతడు । సకలవపుర్హోత్ర నములను వాద్ధిలోనుడుగ [illegible] త్రిస్పైశ్వర్యుండు
నతడు । సత్క్రియారంభ సస్యంబులు దరిగోసి అనితోలినులుపురోహితుం
డునతడు॥ గీ॥ యాదిశక్తియు [illegible] న దాసనై చెలంగ । నాదవించుకళలు గా
రణము గాఁగ । వేటబ్రహ్మాండ భాండముల్ వివిధములుగ । వాడ సృష్టి సే
మ్మగవాడునతడు॥ చ॥ నరహరిగోలుగాలముగ నాగకులేశుడు బ్రాడుగా

గభృ । త్పురిపతి మెఱ్ఱగాహరివికీర్ణమహాస్త్రిమెచివ్వగాగజే । సిరతియు
గాంతహర్తనైజీర్ణవయోగమతాఖ్యమీనముఁ । దెరువుకు దెచ్చుదేవర
విధేయుడుతాతడు మెన్నిచూడఁగ॥ మ॥ జనకరూప స్త్రీ జీవజీవము
లపైజల్లంగశారీరభా । జనయంత్రంబుఘటించిదానిఁదిరిగించఁయు క్తిజిం
తించిప్రా । క్తనకర్మాభిదగోగణభ్రమణసాంగత్యంబుసంధించిమిం । చి
నపద్రంగియునాతడుఁ ధరణిలోజింతింపగావెండియుఁ॥ గీ॥ అచ్చులగు
వారినొరగొనునట్లుంకళ్ల । యచ్చులుగనూషుయగసాలయాతడునుమిన్నా । జీ
వచునులోహమును జ్ఞానశిఖిదహించి । పఁకిఁతెచ్చినతమ్మరిగాసునుసతం
డు. సీ॥ హరిరూపైవిహరించునజునిశిరమ్మునుద్రుంచి నయాశబరుండుఁత
డు । హరిఁధుక్రిమికీటకాదిపశువులనెల్లబొదలకాచఁ గొల్లబోయడత
డు । కపటనాటకసూత్రకారుడై ప్రకృతివికృతులాచుఁ వెండిడునతడు
మఱియు । కులశైలములునూకిజలముల్లనచల్లిపొలము జేరగ జాలుబోయ
డతడు గీ॥ విశ్వమేకాగ్నివంబైనవిష్ణువిభుల । జోకజేకొనియుదికెడు
సాకి యతడు । భక్తవస్త్రంబులిప్పఁ జెర్పడగనుతుకు । నట్టినుడివాలుమా
చదేవయయునతఁషు॥ వ॥ అట్లన్నియుందానయైనమహానుభావునకునొ
క్క-పులంబనంగలదెలోకులకోకలు చేతాళుపదుకు నూరంజాకింబోలె
చాకిచాకియుఁ నిరాకరించిపలుకనికెట్టువచ్చు దచ్చారిత్రంబునవిచిత్రంబప్ర
మత్తచిత్తంబున వినుమనియిట్లనియె॥ చ॥ నరహరిపుండరీకహరినాకవి
రోధుల్లమేనికృత్తులం । బరములుగాగదాల్చు మహాభక్తులకోకలుగానియొ
ల్లయం । బరముల చేతముట్టడని మంచిగఘట్టనసేయునేళనే । శరణులు
వేడనెద్దమనసంతసమందుచునిచ్చునట్లయె । వ్యాగిపరిధానములతనసువై
చినవారలకిచ్చునిచ్చలున్॥ ఉ॥ అన్నియునేటికిన్వాలువలంటినిజంపెనుజం
పబంపినన్ । మిన్నకయుండెనేతుదనునీవకడున్వడినెత్తిపోయినం । బన్ను
గవేలుజూపదర మాకుటిలాత్ములు దన్నుహత్వసం । పన్నతగానవీదురభి
మానము మానుము మానవేశ్వర॥ చ॥ అనవిని బల్లహుండు బసవన్నగ
నుంగొనియుగ్రుడైమహా । ఘనుడవెగారణంబులను గాధలు వన్నకయా
రకన్నజా । లుననితదియ్యమున్నదరిలో గొనకాత్మభటాలి జూచియా ।

యనచను దెంచు మార్గమునకడ్డము గా మదదంతిరాజముఁ॥ క॥ నిలిపికొ్ని మీఱుదొలగక । నిలిచియతఁడు డాయుదడవనిలుతొలుమనీపై । కొలువుం డుగంధనాగము । బొలియింపుండతని బ్రజలపొచ్చము వాయున్॥ వ॥ అట్లయ్యేకాంతరామయ్యెంతకుపితస్వాంతుండయి సామంతసామంతులను మదదంతి సమేతంబుగా జంపంబంపనయ్యేకాంతరామయ్య భక్తచింతిఘాతసం తానంబగుమా చయ్యవెనుచను దెంచునిరర్గళ మార్గంబరికట్టకోటంగట్టా యిత్తపడియుట్టిట్టకదలక యట్టకేలకుమనంబు ఘట్టిపరచుకొనియుండి రట్టి యెడ॥ చ॥ పటపటలంబుగుంజుకొని భక్తుడువచ్చుచు దవ్వుదవ్వునం । దటుకునగాంచెభాషితజనపఙ్ప్రభసైనికమధ్యభాగముఁ । తటతటకర్ణయుగ్మకరగండవిఖండితపద్మపూగముఁ । గటుయుగశాంతరాళగతసైరిక నాగముగంధనాగమున్॥ ఉ॥ ఆనెరినట్టహాసములునార్పులురోదసిముట్టఁ జేసిక । య్యానకుగాలుద్రవ్వుచునిభాగ్రముడగ్గరిసైంగికానునం । ధానము తోడబలెకగలినాథునిభద్రగజంబుమానవా । ధీనతజిక్కిదుఃఖపడుమే నిగాగున్నకుసంచలింతునే॥ ఉ॥ సైనికులారమీరిచటజావగనేటికిబొండ టంచుఘం । టానినదంబుసేయుమదనాగముమావటిపారిపోవనెం । తైనను బోవనీకగజయంతులు దంతిపరల్చినూకగఁ । గోసలనవ్వఘుంటయు నుగోకలలుంగయునింగిసేర్చుచుఁ॥ క॥ సమరాంతరమునజేతులు । సమరెు చుయంతలవధించి సరసరవేదండము తొండంబును గరదండమునను వడిబట్టి కొట్టెనసినలిగాగఁ॥ వ॥ అట్లుగొట్టియనంతటబోవకభీకరాకారుండయిపి నాకిభక్తానీకంబుగోకలుసేయుచాకలరేడుకుధ్రికాద్ర రసనము ద్రుండగు వీరభద్రుండునరసింహునంజలిగుంజలియాబిఁదివికివయిచువడువున పొడవు గానెగరవయిచి పుడమినింబడనీక నడుమ నెడచేతం బెడచేతం దట్టుకందు కంబునంబోలె గొండొకవిడినుడు వీధినెగరవయిచుచు గ్రీడించుమరియునట్ట హాసంబులాకసంబు ముట్టంజేసి బేశికంటికరటిని శాటపాటనం బొనర్చు గతిహెచ్చిద్రవచ్చివందరలాడువెండియు పుండరీకాక్షుని కోలెమ్మఖండశశి మండనుండు విరిచినవిధమ్మునవమ్ములువిరిచితుమురుగా మొత్తిమోదరలా దుద్రమ్మరమాలకు మాంసంబును గొడగరికిదోలును పనికిరాకుండనావేదం

యేగుబు జెందిరయి చిత్రోపదాలంగనిబాసకు వెలితిగాకుండ ద్రోవసహాపగభావ జవిజయుభక్తులెల్లనుల్ల సిల్లిరియనంతరంబ॥ క॥ ఎవ్వడు నాపై నేనగు। గ్రోవ్వనబురికొలపె వానిగొట్టక నాలో। నెవ్వగమానదుపోవన్మన। నవ్వాతఁడు విభుండు విని సమాకులమతియై॥ గీ॥ బసవరాజయ్య దెస జూచి పరమ హర్షణ। వారిపూరిత నేత్రుడై వసుమతీశు। తోడ సుస్సీసుపలదన్ను ద్రోపు జేసి। చంపబంపంగవలసె నీచలము బలము॥ క॥ నామాటల జెవి బెట్టక భూమీశ్వర చెడుగుజనులబుద్ధులువినగా। నీమానము దూనికయును। సామజముసుబాలసె ద్రోహసంగతి వెలసెన్॥ సీ॥ ధరణీశ పినుతోల్లిప్రవిఖ్య

—ఇరవత్తుసికథ.—

మండలమునకర యూరిచోడ భూవరుని రాజ్య। మునసరవద్దతిముఖ్యవరిలోపలనిరువత్తుడన నొప్పునిశుభక్తు। డుపగతసర్వసంగపరిగ్రహుండువేదాగమశివపురాణార్థవేది। షడ్విధలింగార్పితావధాన వినోదిసంతతజంగమార్చనసుశీలు॥ ఆ॥ గీ॥ డసగసురుచిర పరమానురాగుడగుచు। వెలయుమిగులచెడనివిభవములను। ప్రకటవీరశైవభావనాపరతంత్రు। డనగయాతడునెగడుచుమెవ్వనమున॥ మ॥ రతిరాణ్మదన భక్తిలోలతభయాభ్రాంతాదులన్ మీరివి। శ్రుతవేదాగమశాస్త్ర చోదితలసప్రసాదాత్మభస్మాభిరం। జితగాత్రుండయి నేమమొక్కటి వహించెన్ శంభుభక్తాళికిం బ్రతికాలత్వము సేయువాంఛ నవిచార త్వంబునం జంపగన్॥ క॥ అనిమతిప్రాణపదముగ। దానము పుచు బ్రమథభాషిత పురాణకథార్థానుభవవిశారదుడన। మానుగవిహరింపుచుండు మానసనాథా॥ క॥ ఈలీల నామహాత్ముడు। గాలంబవలీలగడపగా నొకనాడా। చోళమహీపతిమత్తగజ। మాలానముదురుము సేసియాపురవీధిన్॥ క॥ విడివడికటయుగమునమదజలధారలు గార గానశంకితవృత్తింబుడిమిపదాహతివడవడ। వడకగనడ తెంచుచుండెవడిసట్టి మొదన్॥ క॥ ఓవశివభక్తుడు శివపూ। జకుపుష్పములపచయింపజనులెవ్వరులే। వకమునుపతోటలకుబో। వక నాడనినడకకున్నవారితమతియై॥ వ॥ గృహంబువెలువడి గపసగడచి మృడునర్చింపగడి

పూనిపుష్పములుశోధింపదనకన్నిచ్చకువచ్చు పూదోటలు సొచ్చి యచ్చటం
బెనుగాలితాకున రేకులుచినిగిన ఛిద్రపుష్పంబులును సుడిగాలింగడి వోయి
తొడిమలుసడలి పుడమింబడి యున్న స్వయంపతిత పుష్పంబులును పుష్ప
శోవయి పూజనభాజనంబులుగావనివర్జించిన నూహారంబులయి తావులు
మెలగింపుచుం గన్నులకింపుపుట్టింపుచు నించుకించుక వికసింప నుద్యోగించు
చున్నసజ్జికంబులుసజ్జనిండశోధించుకొని శూలిపూజనాలాలసుండై యనా
లస్యంబు నందనసదనంబునకుంబున రాగమనంబున॥ చ॥ విడివడివచ్చుచో
శపృథివీవరును త్తగజంబుభక్తునిం। దొడిబడగూడిముట్టెనన తుండమునంగ
బళించిమీదికి న్వడిసెగరంగనై చిరదవద్యయు మొగ్గినన మాహాత్మ్యకీ గడుపు
నగొను గ్రుచ్చినొన గన్నులనివ్వెసు ప్రాణభారముల్॥ సీ॥ ప్రాణవిశ్లేషజ
నితతాపమునభక్తు। డభపప్రాణేశశంభోమహాత్మ యనిన। మెలుగుచిని
యిప్పదండారి యిదిమహేశు। శరణు పలుకనియాత్మ నిశ్చయము జేసి॥
శా॥ సక్రోధంబునలేచి యిల్వెడలి జంఝూంభార సంచారుడై। యాక్రం
దంబది యేమిటంచు వినియభ్యాజాంబునం గాచనం। విక్రౌర్యంబునుభక్తు
పాటుగనిదోర్దేప్యపానాసదా। గాక్రాంతంబుగ జేయుడాయుకరిదా
నాశ్యంబువక్త్యంబుగాన్॥ ఉ॥ పనిగొరకట్టసుందుపరమేశు నెదిరించెనభాతిగ
న్నా[illegible] గానకదంతిదంతపుద ఘస్మరభక్తునిమీదికిక్ష ఘునా। ధీసధికోపవ
హ్నినుదీప్రప హింప మహాయుగాంత యీశాన పరావతారుడయి
తాచి[illegible] నసింహనాదముల॥ ఉ॥ అంతటమీదదంతి దెగటార్పగ జే
రి హేశుభక్తుడద్దంతి కరాగ్రము[illegible]కరతామున సంబునబట్టి యీడ్చి
మాలంగనిగూర్చి వానిమొడ వామపదంబున ద్రొక్కికుంభిసుం। భాంతర
సీమ వక్రించగ హాస్తకుఠారిక గొట్టికొట్టినన్॥ చ॥ కరిసురహేతిఘాత
ములు గ్రక్కున దాకిన[illegible] ధగధగబోలెగూలె ధగద్వ్యధమంత
యు చోడఘాముభ్రగ్భగుడు జనాళిచే నొగిగివచ్చిరు వత్తుగాంచితెప్ప
దాం। బుసహయుగంబుపై కెరిగి భోరునలేచిలలాటహస్తుడై॥ చ॥ కట
కటభక్తునింగజము గారియబెట్టిన జాత్యతాదులు। స్పటలదృగాప్తభ

త్తులకునిక్కము సాటికిరారటన్న నే । న్నిటపశుదీనిఛాపు తుదమేకొనిమా నకయేనువచ్చినన్ । సటవటగాకదత్స్మృతికి సాహ్యము సేసిన నోరువాని వదే॥ ఉ॥ ఏనుగశుద్ధజీవ మదియేమి యెఱుంగును దానిసిల్గుటన్ । దాని తలంపద్రోహింపనితాత్త్విక దృష్టి నెఱింగి ఖడ్గసం । ధానితహాస్తుడై ద్విదశనా మకభక్తుని ప్రోలగంధరన్ లూనము సేయబూనగణలోలుడలోల కృతార్థ భావుడై । ఉ॥ కుత్తుక పాపరేడు వలిగుబ్బలి రాచకుమారితేఁ మేనిలో । బా త్తుమనంగ బెన్నుసలి బొమ్మ చెపుండలగోల గాలబ్రా । బత్తులమొత్తముల్ గొలువవన్నెల వేన్నెలపూవు రేకు దా । ల్పత్తరినిర్వబత్తునికి నిచ్చవు మే! న్నోడసూప వెండియున్॥ క॥ శంకరునకు కూరతఱిరు । డొంకిన దృక్పంకజా తుడై చోడని నాత్మం గాగతు జేసి భవ । త్రైలోక్యము కుస్మంబు దాజ ట్టిగొనెన్॥ క॥ ఇరవత్తుతోడసని యెను । వగమియవచ్చిని చోడవరుడును దీవున్ । వెరవక యుడుగుండి చ్చెద । నరిమురిపర మేను నైమెననసహాయుడనగన్॥ ఉ॥ కోరికె లేమి యేనియును గోరక యుర్వీశు సన్నుతింపగన్ । దారకరాజశేఖ రుడు దార్థ్యము గాతదభీష్టతార్థముల్ । మిరదురంధరంబయినను క్తియు భక్తియుచ్చి భక్తునిన్ । భోమునజీవితా ద్భరిత భూరిశరీరుగను జేస వెండి యున్॥ క॥ దంతిబ్రతికించి తద్గజ । యంతుకుస్నంతకుము న్నాయసువులొసగి భూ । కాంతుని భక్తుని గైలా । సాంతస్థుల జేసె శంభుడందగు నెరుగన్॥ వ॥ అట్లు చోడమహీపాలుండు భృత్యపరాధస్వామినో దండయను ప్రాక్త నసూక్తి చిత్తంబున హత్తుకొలిపి తనదంతి తప్పున నతప్పగా నిశ్చయించి శిరంబు దునింపం దెంపు సేసెనన్ననీ తప్పుం జెప్పగాలంది యేవలదన్న నామాట గీటునంబుచ్చి భయంబు లేక బంచితివని పతికిం జెప్పి వెండియుబ సవదండేశుండ తనికిట్లని యె॥

—బాపూరుబ్రహ్మయ్యగారికథ.—

సీ॥ బాపూరుబ్రహ్మయ్య భక్తాగ్రగణ్యుండు వీరమాహేశ్వరాచారయు తుడు । గాఢమాహాత్మ్యుండ ఖండితశక్తుండు ధైర్యసంపన్నుండు శౌర్యధను డు । మంగళభక్తిక్రియాంగభాషాంగుడ వార్య శౌర్యుండు సద్భావవాక్యరా

శీయుత్తమోత్తమ వృత్తినుండు సర్వం సహాతలమెల్ల బొగడంగ వెలి
యుచుండె॥ గీ॥ యతడు జంగమలింగపాదారవింద । సేవనాసక్తిబరతం
త్రచిత్తుడగుచు । బెనుకలగుబువ్వుగోటలు వెట్టిమొదలి । కోడిగూయం
గబువ్వులుగోయుకతన॥ గీ॥ సరగగోటలకరిగిపువ్వులుగోసి । కొనిమ
రలివచ్చిదండలు గూర్చిభక్తు । లకుసమర్పించునదియు కాయకముగాగ
దానివిరచించుజంగమతర్పణము॥ వ॥ ఇట్లు సేయుచు॥ ఉ॥ వతికిలునమ్మ
హాత్మ్యదోకవాదమువట్టునఘట్టిగాజగ । త్కృతికియుమామనోహరునిగా
గప్రశస్తమొనర్చియున్మహా । భక్తికిబుల్లిబుల్లమును బన్నుగమేపెనుజా
న్నలన్శివుకా । మూర్తివహింపజేసిబరము స్ఫులికించెనకించిత్తాత్మ్యడై॥
క॥ ఒండేమియతండాకభూ । మండలపతివిమతనృపతిమండలముపయిన్
దండెత్తిచనుచువిడిదల। నుండెన్బాపూర సైన్యయుక్తుండగుచున్॥ వ॥
అట్లుండియా ప్రోలికనతి దూరంబున ప్రాగ్దిశా భాగంబునవ్యాలంబువిడి
పించి తానుండుపాదపథక్లాంతపశ్చాత్ హారంబులు నతమనోహారంబులున
గుమంద సమీరంబులుగ్రందుకొన బుష్పవాటికాని కటంబునంబటుసం
ఘటితమంటప ప్రాకార మందిరాంత మణిమందిరంబులతి సుందరంబులుగా
నియోగించియున్నెడ॥ శా॥ ఆ రాజన్యవరేణ్యుపట్టపు గజంబా విస్ఫవద్దా
నవా। ధారామంటితక్షమనుహానిగళబంధచ్ఛిత్తిగావించితుం। భామాధుం
డగు మావటిని గఱకొక్కట్లంతటన్వైచిఘీం। కారంబుల్సెలగంగదండు
గలయంగా ప్రుమ్మరుంగ్రమ్మరన్॥ ఉ॥ నేడకునుల్కినుల్కి పడనుంగిరదం
బునవ్రేలువాలము। ల్లాడగగూడముట్టిమనుజావలిచట్టలుచీరివైచుచున్ । జా
డగలంచురాజసుద సామజముల్గనిబ్రహ్మశౌరియునూ । టాడనిమానసంబు
ననుయప్పటియొట్టులయేటచుండగన్॥ సీ॥ కరిడాయుననుదేరగాంచిబ్రహ్మ

య్యాయెుండెందువచ్చెదవని సందడింప । సందులు బ్రిదలియా సందునసిల్వక
వెనువెనుకకు భయావిష్టనుగుచు । గరము శిరంబున గదియించుకొని చనిఘన
నదీతీరభాగంబునందు । ఘోషయించుచు గూయుచు గసిమూర్ఛ నొందినింగిజీవం
బులిడుచుండు మావటీలు॥ గీ॥ భీతయుక్తులగుచు భూతపతి గాంచి । మస్త
కన్యస్తహస్తులగుచు । భద్రగజము చావు బ్రహ్మయ్యమహిమయు । జెప్పిరె
ల్లజనులు శిరములూప॥ మ॥ ధరణీశాగ్రణి విన్ముభక్తుడొకడీ తద్గాత్రిమధా
ముండుశం । కరపూజాకుసుమార్థ మెుక్కెడయుపః కాలంబునందే గిభా
సురభంగిం గుసుమంబు లెత్తికొని కొంచుంబోవు నావేళయు । ద్ధురలీలంగ
జముంధరన్ నిలువ సద్యోదండఖండామతిన్॥ క॥ అనితన మావంతులు చె
ప్పనవిని జనవిభుడు మిగుల బ్రీతుండైయా । ఘనుదన గజమే గతినే । గొనాయ
ని బ్రహ్మయ్యకడకు జేరన్నరిగెన్॥ చ॥ అరిగి తదీయ పాదముల కర్థి
మెుయిన్ దగ బ్రొక్కి లేచి యుక్కరిక్కృత దోషమింతయును గావుము గావుమ
టంచు బ్రగస్మరి । స్మరణము జేయుచు జూచి జననాయకునాప్త కృపాబ్ధి దేర్చిత
త్కరటికి ప్రాణమిచ్చె గణగణ్యుడు బ్రహ్మయనిమ్మహీతలిన్॥ వ॥ ఇట్లుబా
పూరి బ్రహ్మయ్య శరణుజొచ్చి యపూర్వార్థవృండు గృతార్థుండయ్యె నట్టి
సజ్జనభక్తుల చరితంబులిజ్జగతిపైన పరిణుతంబులుగలవవి యట్లుండనిమ్ము
వారల నయిజవ్యవహారంబు శరణన్నగా ఉటయు మారొకన పారిగొన్నట
యుంగాన బిజ్జల భూనాయక మాచయ్య యనంగ కేవలకలియుగ రుద్రు
డుగాని మర్త్యమాత్రుండు గాడతని శరణుజొచ్చితేనిం బ్రతుకవచ్చు
నాకుంగాన వచ్చిన కార్యంబునది యాపోదమని బసవడు వసుమతీశునకుం జె
ప్పనవిని జనపభుండు వేరొండు మతంబు గానక బిజ్జావనత వదనుండయి కొం
డొకనే పూరకుండ డయ్యనంతరంబ బసవ [illegible] జూచి నీవు చెప్పిన దే కార్యం

బుగదలుమనియతనిపజ్జనతానుంజను దెంచి మాచయ్యంగాంచి యతిదూరం

——*బిజ్జలరాజు మాచయ్యశరణుసొచ్చుట.*——

బున సాష్టాంగంబాచరించిన లేవకున్న న్నెరింగి బసవండు మాచయ్యగారిం జేరివందన పురస్కారంబునసిట్లనియె॥ గీ॥ నాటసవలజని వారింపచలము చేసిముకుటాగ్రకుటిన గొల్పడ్డ మూఢభంగి। యంతడాయగరానోడిన తడునద్రుము। కాయుమిట్టియన్నవానికి కరుణగోరి॥ ఉ॥ పచ్చికమీద నేలసుర భీకర పాశుపతంబు వైవమీ। యిచ్చకు గాక యుండనెత డెంతటివాడుభ వన్మగగ్ని చే। పెచ్చవెముఁడులోకములు వింతవొనాకు భవన్మహాత్త్యమీ వచ్చిమరుంగు జొచ్చునృపవర్యుని గావదగుంగృపానిధీ॥ చ॥ అంబసవన్న వేడికొననట్టులకాకనిమాచతారియు। మ్మనుజవరేణ్యులెమ్మనిసమాదరణం బునసెప్పింబంపిచ। య్యనమృతపాస్తియెమ్ములును నట్టయు బొట్టయు గూడ కట్టిభూ। జనములుజూడభూతిపయిజల్లికరిస్ప్రతికించువెండియుం॥ గీ॥ నాటితోలు నాడుచంపననరుసియుష్టి। యాకసంబున నుండంగ నాత్మఁబు। భువికిడిగజాచిలోకులద్భుతముస్నొంద। వానియసువులునొసగభూనా యకుండు॥ వ॥ ఇట్లు సజ్జనసంజీవితంబైనకుంజరరాజంబు రాజకుంజరం బునకిచ్చినవాడు నామధ్యందినమార్తాండ మండలంబునుంబోని చేగంటు దొంటియట్ల కరంబునకుం గరిమను రాగంబును జను దెరంజాటుకొ నుచునిజనివాసంబునకుంజనియె బసవనియు మాచయ్యపాదంబులు గొలిచి యాయయ్యమతంబునకనిచి వారిచేదాసగ్గింపింపకొనితనని వాసంబునకే తెంచెనంత మాచయ్య యొప్పుటనాట్లసంతత సత్క్రియాలీలనదుచుచుం డంగొన్నిదినంబులకొకనాడు॥ గీ॥ బసవరాజయ్యయరతేనిభక్తిపేర్మి

నర్థికొనగీతమరిమురి నానతియ్య । నొడయులొగిబాసిమాచయ్యొయుద్ధబా
డ।విసిమహాపూర్తితవృత్తిచేదనకునను॥ క॥ అనిమంతబోకశివశివ । యు
నుచుఁ శబ్దగృహములుహస్తాబ్జయుగం । బునమూసికొనుచుహాక । ల్లినా
ధాచెల్లఁడీనులేశివభక్తుల్॥ క॥ అంసీతుడు గాకీగతి । శివభక్తుల దైన్యయు
తులఁజేయఁగజన్నె। భువి నానదాతననకో। తివిధంబున వెకరింపఁ దెకువ నెడ
దే॥ క॥ దోషంబుగాకభక్తులు । రోషింపఁ దీనినింబెరోతయ్యోడినీ। భాషలు
గీషలునదలుచు । దూషకనినుజాడిదగదుసుగ్గనవర్యా॥ మ॥ అనినాచయ॥
స్వకీయ కానుకముసేయంబోమెనీవాతఁఛ । క్తసికాయంబుల చేనెరింగి
బసవఙ్మాపత్యనాత్యుండుభీ । మనిమగ్నాశయుఁడైకలంగుచు కడున్నై
న్యాననాంభోజుఁడై । చనియెన్మాచమనీషియున్నెడను భాస్వద్భక్తసా
హాయ్యుఁడై॥ వ॥ ఇట్లుచనియమ్మహాత్మునిపాదాంతికంబున నొడలుగెడపి
యుట్లని మెం॥ క॥ ఆకారంతాహంకారుని । నక్రమసత్యతరయుక్తినాగ
స్మృతిని। ర్వక్రాభావోపేతుని । సక్రోధుఁడయజనుసనసమ్యకారుఁడు॥ క
దుర్భావకునయుభక్త్యా । విర్భావవిహీనుఁజిద్వివేకవిదూరుఁ । నిర్భాగ్యు
నశౌచునిను । ద్దర్భునసుంగాచికొనవెకరుఁడాభరణా॥ గీ॥ నాల్గులక్షలనరు
వదినాల్గువేలు । గీతములుజెప్పుటదిగొందక్లేశబలుకు । నట్టులయ్యేనయి
పుడునీకాననమును । జాయనవె యోయనక యున్నసంగమేశా॥ క॥
అనితనునిందించుకొనుచు । ఘనదైన్యముగాన బడగ గణుతింపంగా
విని యసువినవిధంబున । ననుపమశౌర్యుండుమాచనార్యుండనియెం॥
క॥ కడునధముడ క్రొవ్వితెమా । మృదుగణములధముఁలెనిక్ర నేటి పెయకటా।
యుపిగెడునారలులేకయు బడసగెత వెనుజ్జబావుబాప్ర రెత్యాగా॥ సీ॥ అట్టి

యాచకుల నెంతైన గందుము గాని యిట్టి త్యాగుల గాన మేయుగమున । పా నలిన్నియు నేల బసవయ్య నీవిచ్చు నేని కెదున్నలు నెత్రగోక । లట్టిగుట్టపుగా డ్డెలవని బచ్చరిమన్ను నీకుటిలవు నాతు లేమి భాతి । మాదేవు భక్తుల సేదఃకం బులో గరిమ చూపుదునని కరయుగమున॥ గీ॥ సదమలోదకంబు సంధించిన ల్లిన । తత్తరాణంబు లెల్లధర మరకత । నిలపుష్యరాగ సర్మల వైడూర్య । పీద్మ మాదిరత్న వితతుల వ్యో॥ క॥ ఉద్యంతం దత్తద్యుతి । ఖద్యోతంబపుడు గో లుఖద్యోతముగా । చోద్యంబందిరి జనులును । వద్యన్మాపయ్యా జూడవచ్చెన్ నృపుడున్॥ గీ॥ వీరువారన కందరు వేగవచ్చి । చూచుచుండంగ మడివాలు మాచశౌరి । చాయగురిసెను ప్రమథప్రసాదపుష్ప । వర్షమందరు నాత్మ లోహర్ష మొంద॥ క॥ బసవని నభిమత ఫలముల । నసలార విదనువ నీశుడభ్యా ర్చితుడై । యసమానుడు మాచశౌరి యపుడొప్పారెన్॥ క॥ చెన్నారజం గమావలి । మున్నిటలింగావతారమున మాచయ భక్త్యున్నతి శివుడెరుగ గలే । కన్నెనియు రూపముల్ వహించిన భంగిన్॥ గీ॥ అట్టి జంగమ సత్స భాభ్యంతరమున । దొంటియున్నట్టి రత్నంపు దిట్టలుండు । హరుని భక్తుల బం డారినప్పియట్లు । బసవరాజయ్య మిగుల జూపట్టుచుండె॥ వ॥ వెండియు బసవండు మడివాలు మాచయ్యం గారల శ్రీచరణారవిందంబులకు సా ష్టాంగ పరంపర లాచరించి కెరజను దెంచి యుదంచిత వాక్యంబుల సన్నుతించి శరణువేడుచు దేవనీ మహాత్వంబు జూడ నెంతటి వాడనో సంగమేశ్వర నీప్రశంకర్తుడవు యేను కింకరుండ నీవు నిర్మలుండవు యేదుర్మ లుండ నీవు సుజ్ఞాని చేనజ్ఞాని నీవన్నృతాంగుడవే విషాంగుండ నీవు మహాదాని వే దీనుండ నీవు పశుపతివే పశువ నీవు త్రైలోక్య చూడామణివేని భృగ్యచూ డామణి నిట్టిదుగుణరాశియగు నాయందు సద్గుణ లేశంబు పదకంగల బెమద్గ

ర్వపర్వతంబు భవదఖర్వకృపాగీర్వాణాయుధంబున గీటునంబుచ్చి యప
రాధశతసహస్రంబులు సైరించి రక్షింపవే వేయును నేలజగదాశ్చర్యచర్య
మడివాలు మాచనార్యయనియనేక ప్రకారంబులవిన్నవింపవిని జననింద
నకౌగిటంజేర్చి కారుణ్యార్ణోరాసిసోమార్చ నప్పుడప్పుట భక్తులుతమలో
నిట్లనిరి॥ క॥ వినవయ్యలింగమంద్రై । ననుగలుగ వెళ్లోపప్రసాదంబులుకొం
చం । బునకయునకడవకాదువా । రునువాయింపగ గ్రహింపరుగదానెం
దుణ॥ గీ॥ అంతకంటెనుకడమయేయాత్మభృత్య । నారయకూరకెచ్చే
పట్టుదురమహాత్మ । లట్లనుంగాకమాలిన్యమపనయింపగాకచీరెలకలు
గునైచాకియొందు ॥ క॥ అట్టిదవోబసవయ్యాం । బట్టుటమాచప్రభుండు
బహువిధములవా। ధట్టించిదుర్మలముపూ । దట్టివిమలతత్వజ్ఞతం బొందిం
చెణ॥ చ॥ పనిపనిగాపగాపనవభర్మసువర్ణనకెక్కుబొల్లిజం । దనమొగి
నెంతరాచినను । నవ్యసుగంధమునిచ్చులిలదు । త్తునకలుజేసినంజెరుకుతో
ల్లిటికంటెనుతీపుచూపుచా । ట్టునదుదిముట్టెమాచనవిభుం డొరయణబ
సవన్నభక్తియుణ॥ చ॥ అసమశరారిభక్తులిటులంచునుతింపగమోట్పు
గేలుతో । బసవనమంత్రియునిర్గనిభవ్యచరిత్రుడుమాచశౌరియో । పస
వయహంకరించినను భక్తిఘటిల్లునెశంకరోక్తిభ । క్తిసరణియేయహం

—శంకరదాసయ్యకథ.—

తపరికింపవేతొల్లిపురాతనాలిలో॥ గీ॥ జడయశంకరమనుమహాస్థానమం
దు। దనరుభక్తుండుశంకరదాసియనగ । శాలగతికర్మముఖ్యేంద్రజాలమూ
ల । నిర్మథనశౌరిభాక్తికమర్మవేది॥ సీ॥ జన్మజరామరణోన్మక్తకాయుం
డుచిన్మయానందవశీకృతుండు । రౌద్రమహోగ్రదేకరంజితాపరపిరభద్రుం
డు । ప్రత్యక్షఫాలదృష్టి । దంశితాజాంశదోర్దండతాంశవమండితాడంబ

దుడుమనోహారియశుడు। విలసితసంసార తలగుండుగండం బ్రచ్ఛన్నవేషసం పన్నతనుడు॥ గీ॥ గోపితాష్టవిభూతియై కుశలబుద్ధి। బొంతలును గంతలును గుట్టి ప్రోగులెట్టి। యంగడిని విక్రయం బార్పననుపు దినము గాయకం బేనుమానికల్కలుగుచుండు॥ క॥ ఎక్క క ద ర గ క గాయక॥ మ క్కజముగ నేనుమానెక్కలబ్బగదినముల్। స్ఫుకటకజంగముకోటుల। కె క్కుడురతినందచేయునిష్టాన్నంబుల్॥ క॥ ఈసరణిజంగమార్చన। దాసి

దేవర దాసయ్య జూడవచ్చుట.

యొనపడంగ జూచుతలపున వేటకున్। భూసురపతితో దేవర। దాసయ నుచు దెచ్చి మ్రొక్కెతగుగోష్ఠి మెయిన్॥ సీ॥ ఒక్కింతదడవందు నుండివీ టూకనితనమఠమునకంత బ్రేమమునవేగి। సదయుండువోలె విచారించికట కటా యీగెకుతపుము లేదింటిలోన। శంకరదాసయ్య సద్భక్తిమహిమయు లింగసమర్థత్వ సంగతియును। నింకనెన్నటికంచు నెండలో వగచుచు ప్ర కటించి దుఃఖ్భవ్వకును జెప్పి॥ గీ॥ తగినగంపెడుగోలుచంపదాసిజూచి। ద యదలచి పంపెగోలచును దాసమయ్య। యంతయును మేలు నాకేమియిం దుకింక। నేమియడగినదనుకు మాకియ్యగలదె॥ చ॥ కొలుచనకిచ్చెతొల్లి యొకకోకతపస్వికిగోల్వుదెచ్చియే। మిలమను వేడుకొన్న తమకు నెక్కుడను న్నవియిచ్చియెంచుబి। డ్కెలిగదియింపగం బెడును గేలనడంగెను దానిలో ననే। తలకుచు చిక్కెడ ద్రవ్యనిధానమునందయడంగె సర్వమున్॥ గీ॥ కొలు చు గృహములోనగాని దెండు లేవయ్య। పొడువా డెగాదె వాడనాడ। దా సీవ కసినట్టితజనిధి శంకర। దాసమయ్యదివి యదలగానపుడు॥ క॥ పరిభ వభవశోకంబున। దురపిల్లెడు దాసిజూచి దుర్గవవలికెక్। ధరగలబాడ బుచలెద। చ్చరణునకుంగోలుచు పంప జనునే నీకున్॥ క॥ శివశరణులని

లుకడగన। భువిలోనీవశమెజగముపుక్కిటపడ్డం । టవిచారించెదునమ్మా। నవులకుబ్రతుకంగగ... నాంటుంద్రైనక॥ క॥ మృడుడుప్రసన్నాత్ముండై। యాడుగను ... నాకించుటయు । ప్పుడుమిజనుతెల్లనెరుగక। కడచటభక్తుల మహాత్తుగా నగవశమె॥ సీ॥ చేయుకాయక మింతచెదరక మంగళంబందుండ జంగమంబందమెంత । యెక్కుపుదరగవునేను మాని కెల్లజంగమ కోట్లకుజాలుటెట్లు । లింగసదభుక్తాల లేముతే మనవచ్చు నెం డియునాయయ్య విపులభక్తి । లోకత్రయంబున బ్రాకటంబున జేయవలసి ప్రత్యక్షమయియలికనేత్రు । డడుగువరమటన్న జిడినడి పడకన । స్మిత ముఖాబ్జుడగుచుశివమహేశ । కర్తృకత్వనాయకత్వవైనిప్పుడు । వేరెవర ముగలదె వేడికొనగ॥ ఉ॥ ఏమియు వేడకున్న పరమేశ్వర నీమది సిగ్గుపుట్టు నో । కామదభీష్టమిచ్చురతిగల్గిన రేపటియట్టుసూదికిన్ । దూరమునరాత్రి దారమిడనూత్నువి లోచనమిమ్ముటన్నరా । కామునిమద్దియిచ్చెనళికంబు న మిక్కిలికన్నులనవ్వుచున్॥ వ॥ అట్లుమహారుండిచ్చి చిచ్చెర కన్నుసర దైవ దోగర్వపర్వతవజ్రం బగుటయుశంకరదాసయ్య శంకరేతర సర్వసమ్మత విమతుండయియహంకరించినశివద్రోహులనిటులహట సటోత్కటచటులాగ్న పటుహితంబునబలు వ్రేళ్ళలం జిటచిటం వేల్చుచుంక పాలంబులంబటపట బగులం గటకట యనక పెరవేల్పు పేసుకొన్న మాత్రంబ మాల్పంగ మరి కొందరువేల్పులువెల్వడిబోయిశివభారవుల మరుగులు సొచ్చివెచ్చనూచక చుంగరంబులెదలంగూడి జోహారువెట్టినం గాంచి తక్కిన వేల్పులం బ్రతి దినంబునుముప్పొల్లునుం గొనంబనుగు దైవంబులుబడుగు పసులు పంపంజేసి బ్రతుకుదమనినిశ్చయించి॥ సీ॥ అసనక్షముంగిటి కసవులు వానూకు కోసకొ మారకొల్లాడిమాడి । నెట్టన కొట్టంబు నిత్యంబు బుట్టైను దంపంగ బ్రోల

కోదాసిమతము । చుట్టునుజాలకానుచునుండ బెదపోకికట్టులు మోవంగ
గాటమెత్రి । పశువులగావంగభక్తిరంగటకంబు మైలారుడుగాడుగు
మమతబట్ట॥ గీ॥ శంకరదమలచేటికాండ్రేటిదారి । వ్రాలగింపంగగిత్తులు
బ్బాంగివెలుగ।తలరతకిన్నెరబాంతరదైవతములనోలినొక్కొక్కపనులుసేయుం
చునుగొలువ॥ క॥ కాలములయోగపీఠము ।లాలోనష్టాదశములునష్టసిద్ధి
జనీయాలములశునకములనియగుచున్। లోలతకడజికిరి జక్కులనుభజియింపన్॥
వ॥ ఇట్లునేకదైవంబులను న్వేర్చుంగొను దాసయ్య మాహాత్మ్యంబు పెంజగమ్మేక
మల్లండను రాజుల్లంబున నసహ్యాత్వంబువహించి పశ్యల్లలాటుచే కృపీట
యోనికపాలిమెప్పించి ఫాలాభీలనేత్రంబు వడయుటకక్కిరిబగునే॥ ఉ॥
ఆహారిముందటన్నిలిచి యించుకగంపములేకపోయినన్ । సాహసిదా
నహమ్మనుచుజక్కినతత్పురమధ్యమందును । తాస్నేహముతోడనుకుక్కినను
శౌరిరచించితదివ్యదేహము । న్నోహములంచులన్ బోదిగనూత్నముగా
ధరనిప్పినిశ్చయమున్॥ చ॥ అలకకరేపునుంబగలునచ్చెవలిచ్చుచు గొల్వదాసి
యా । స్థలమునకేగుదెంచి పురసంహరభక్తులుసంతసిల్లగా । నలరుచు
నంకకాంగతినగ్గుడితల్పులుదీసిచూడగా । జలజదళాక్షువిగ్రహముజర్ఘుణా
రితత్వమునొందెవంచుచున్॥ గీ॥ అంతకన్నమునున్నహరిమీదిమోహంబు
శరణువేడవచ్చుకరణినరిగ । చరణయుగముజేరినరుదేరదాసయ్య । విష్ణు
రూపుమాపెవిశ్వమెరుగ॥ చ॥ పరసమయావళుల్ వగలిపారగమిక్కిలినను
గ్రుడ్డైమహా । శ్వరుశరణాగ్రగణ్యుడగు శంకరదాసయ లోకవంద్యుడై
ధరమనుచుండి నీకువిదితంబిక నేనెరుగింపనేలనం । కగుననన్నైనభక్తుల
లుగంగనికాయనశక్యమిమ్మహిన్॥ గీ॥ భక్తసద్గోష్ఠి నెప్రొద్దుబాయకున్న
భక్తియును భయమునుగల్గుభక్తులకును । భక్తసద్గోష్ఠి నెప్రొద్దుబాసియున్న
న్నభక్తియునుభయంబునురెండునుబలుచగాదె॥ చ॥ ఇలసిదనెంతొవిం
తహారుడేయగన్ చదువంగబెట్టినన్ । గలమతియంతయున్ జెడినదైవతి
యయ్యెనువట్టిగుట్టుమా । టంబసియేమినమ్మంతటాలునవంచుచువచ్చియి
ద్వారుం । బంబుమువాసమయ్యపదపన్నగతంత్రులతుల్ ఘటింపన్ ॥

ఉ॥ కావవె జయ్యభక్తజనకల్పక శంకర దాసమయ్య మ। ద్దేవతలంపగా జెన
యుదికర్కసునీవ దయ్యమాకునం। చావిపులాతలంబుదనువంటు గ్రహ
గ్రమొకర్కసల్పినన్। బావనమూర్తిగాంచి పరిభావపరోక్తుల దాసి ట్లనన్॥
సీ॥ అకటాటపి రెవ్వరయ్యబా చెల్లబో దాసి దేవయ్యగార [illegible]। మీస
రవార మెమికేళ్లు రాజన్నయిటువచ్చుటకు గార్యమేమి గపిగొ నెచ్చటకేనియు
నేగుదు చున్నారొ హారహారము మురువహంగద [illegible] ట్టిశైత్యమానసు
లు శరణులు గల కైలాసభువనంబులోన॥ గీ॥ యిట్టిభక్తి యుక్తయిట్టినిగ్రహ
ము। నిట్టిభావములుగలదె యితరులకును। బాపుదాసమయ్య బసవలింగాధారం
బబాపు దాసిభక్తిపములబాతి॥ ఉ॥ మాకిప్రదేమి దెచ్చితవి చ్చికమిరగనీసర
య్యానన్। గోకయొ [illegible] గగైకొనన। గొల్చుచు గాజేలలోనసండవే। వేకొ
ని చొన్రుగాక నిజపుత్రసుతిప సదలెంబుపో మొదె। మ్యాకలనూ త్రమిబతు
నిమొక్కపజాలకు గాక [illegible]॥ గీ॥ కానుపిసంబు సిడువంగ కట్టికొన
గ। సూస [illegible] ధనమిందుసుండనొాప్రు। ద్రవ్యమాయని దేవర దాసి చేత
ద్రవ్యజే [illegible] గజంగమా ర్పాన [illegible]దు॥ వ॥ వ్రుడమిపయిన్ ఖనిత్రమటు బూ
న్పగ దానిపసిండినకుర్తై। వెడలగనకర్కజంబా[illegible] వేగసు దాసియుగ
గ్గళవ్యయున్। గడుకడుభక్తిరస్పదసకామము సంబడిలేవనన్నన। వ్వడ
పనిగాంచి శంకర[illegible]ప్రాజ్ఞుడు శంకరదాసియిట్లనుః॥ క॥ ఓలింగూలి
కిగాలి చెడి। చేలము నైర[illegible] టయూంగిచ్చింపనీ। [illegible]లాగు[illegible]గిదవని।
ఫాలాక్షుని దాగుమంతబనిగాకున్నః॥ సీ॥ ఇంక[illegible]దపదవ్వైనయిచ్చి
వుట్టిమసంపము ముక్రగమ్మరిబడీయు మిటుగాక। కుడిచినకట్టినబడు
గు నైన [illegible]మిడేము [illegible]డిచిన ముగొనుము। కాజేని బేదలసాధుల చేని
నె [illegible] గలచిపొమ్ము। బడుగుబత్తుల కాళ్ళపై బజ్జగలుగునే
కుడుచుంగ కట్టగవి [illegible]డుమ॥ గీ॥ యేదిగా జేనిపడువుడు పాదయుగము।
పేదలమున [illegible]ప్రనే [illegible] నింకనేల। తె
మ జె స్పెదయొ [illegible] యొ. మతేల క॥ [illegible] సిద్ధి[illegible]। [illegible]బెరికెల
బట్టి[illegible]సుము చ్చే యమ[illegible]। [illegible]పగిది[illegible]। సా[illegible]ని యిక నెడ్డ్రి[illegible]య

నాయనినుతియుఁన్॥ క॥ అతిగర్వాంధునిగాఁగ । శ్వేతసాహస్రసోమయుక్తశరణార్తినమం । ప్రీతి పాలింపవెయ్యనుచును । నుతియింపఁగ దాసిగరుణనూలోఁగన్నుమదిన్॥ క॥ హరుభక్తులుగీర్తింపఁగ । నిజపురలేవఁగనెత్తించుశివాడెకరుణా । శరనిధినోలార్చిప్రసహా । దరసమొసగ నెప్పట్టెట్టు శివాధిపులరేన్॥ గీ॥ అక్లునెడలదాసియపరిగ్రహింప । హరునిఁజేకొన్న శివసన్నిధానముగాయె । భక్తుఁడేపట్టునఁగర్వియెకుడైన । భక్తినిర్వాహమొందునె బసవనుతము॥

—సిమ్మవ్వ కథ.—

మ॥ ధరనిమ్మవ్వయనంగనంగజరిపుధ్యానప్రశక్తప్రియా । సిరంతా శ్రీనుతమనోంబుజాతవిలసన్నిర్వాణవిక్రమతా । చరణోపాస్తిసమాన భవసమర్థానిమ్మసంసారదు । స్తరసాయోజితవృత్తినమనముమహేశ్వర స్తుత్యమైనిస్వానఁగ॥ చ॥ హరశరణావలిం గనయంబుప్రియంబునవర్ఘ్య శ్రీపద్యముల్ । పరువడిమోదమునంగొనకుభక్తగృహంబులయాలగావగా దొరకిన గానికంబునన ధూర్జటిభక్తులకిస్సితాన్నముల్ । నిరతమును జేయునుండు ఘనశీలినాసతియిట్లులుండఁగన్॥ మ॥ శిరియాలుండనఁ గాంగికాన

—శిరియాలుని కథ.—

నరిలోశ్రీకంఠభక్తాగ్రత । త్పరుడైనిత్యము సేగుకయ్యలసు నిప్పన్నాల్స హర్పించుచో । సురభక్తిన్నిజధనంబు గాఁగహరుడా శుద్ధాత్మున్బ్రభక్తిలో । నెర మంజిత్తముతోడలంచి కుహనా మాత్యాకృతిన్వచ్చుచో॥ క॥ చరలింగాస్వరూపణాతి। త్పరుడైయె తెంచుసెట్టిదత్తపటుహరుడా । పెనుపగ సంగానికరములు । శిరమునఘటియించి వినుతిసేయుచుభక్తిన్। సీ॥ పదపద్మములమీఁదబడిలేచి నా స్వామిమన మనిసత్యానేమంబుదీర్చ । నిచ్చెదఁగానింటికెవిశ్వకుటుంబి నావినితపోధనుడిట్టులనుచతనికి । ననఘమాయిచ్చసే సుగనసువగు నేని మాకంతకంటె సమ్మతమాగలదె । యనిసమ్మదంబంది యాశిరియాలుని సదయాత్మునకికృపాస్పదునిజేసి॥ గీ॥ పెక్కువెరవులనసమాంగవిజయుడుగ । వరదమిచ్చితత్వశ్రితివచ్చునట్టి । సర్వేశుఁసద్గు

ణసహితుడైన యొకకుపుత్రుండు నాయింటనున్నవాడు॥ క॥ నరమాం
సము విలువంగా । వారుగింట్లకుబోవవలదుభూతేశ్వరము! । గురుదైనవ్ర
తోద్యాపన । గురుమతిజేయింతుతుణముగాన్మనమతియెన్॥ గీ॥ భక్తిమొ
క్కి-తపసిబోడబరచియుంట । కరిగితతాకార్యధారయాతాన్గొనకున।
మెల్లమెల్లన నెరిగింపబల్లవోష్ఠి । వెరవనేటికిచెప్పుడు వేగననిన॥ వ॥ అన
వుడు నాయతిశ్రేష్ఠుడు దనకోడగాడినవిధంబును చానోడంబడి వచ్చినక్ర
మంబును జెప్పినప్పుడు॥ ఉ॥ ఒజ్జలయింటిలోజదువుచున్న సుకుమారకుసం
గళన్వాని । ద్వజ్ఞానమాన్యపిల్చుకొనితాజను దెంచినజూచి దంపతుల్ । ప
జ్ఞను నేగగాదిగచి సంశయము తయులేక హొతినే । నెజ్జగుయోగి పార
ణకు నేవధియించిరి కుమారున్మనందనున్॥ ఉ॥ చిత్తజసన్నిభుం గొమరు
సెట్టియుబోటియు నాకకుత్తుకై । కుత్తుకగోసి నెత్తురును గుండెలు
కండలువేర్చి వండియున్ । మెత్తనిమాంసముల్ పసుపుమెంతి మరీచము
జీరకాదులున్ । మెత్తిస్పశంబునం జెలువుమీరగవండిరి నిండువేడుకన్॥
అట్లువండి॥ సీ॥ తడవయ్యెగాడనీతపసి వేడెనుపెట్టిపడ్డపాటెల్లనిష్ఫల
తబొందె । నరిశివార్చనమునకప్పుడదయసేసిబోనాలునానాలుభక్తిశాల
దొంతులుపెట్టించి జ్యోతులిరగించి మాయజంగముబిల్వబోయెశాంచి
భస్మతాంబూలంబు భక్తి ముందర బెట్టిచిందెవిడిచి మొడసంధివైచి॥
గీ॥ మాపదడంబులును బెట్టి మోడ్పుకేలు । ఫాలపట్టికగదియించిభవ
మహేశ । భక్తవశ్యవిచ్చేయుభక్తశాక । పాకములుచల్లగాకుండహా
రముకును॥ వ॥ అనియిట్లనేకవినయ పూర్వకంబుగావిన్నవించి విజయంబు
చేయింపక నిజసతీసమాన్వితశీతలోదకంబులం పాదప్రక్షాళనంబుగా
వించిసమంచితాసనంబుపైనుంచి॥ క॥ శివలింగార్చనదీర్చగ । శివయో
గికిబట్టుజేసి సెట్టిసతిదనూ । భవుజంపినపొలగూరలు । నవనవశాల్యాన్న
మునుమనఃప్రమదముతోన్॥ క॥ వడ్డింపగనియామాార । గొడ్డిమువుదప
సిగనుగవగిటుచునీవి । యొడ్డపదార్థణంబులలో । బిడ్డశిరోమాంసమె
ద్దిపెట్టినమాకున్॥ వ॥ అట్లునుంగాక సర్వస్యగాత్రస్యశిరః ప్రధానం

బునిసిగమంబులు మ్రోయుచుండం బ్రధానాంగంబు వంచించిన కించినులు
మీయింటివంటకంబన్న దలకంటగింపుచున్నది యనిన॥ ఉ॥ తాపసుడట్లుప
ల్కవిని తానునుమానినియుం బ్రభూమిభీ। వేపదయుక్తులై శరణు వేడుచుడగ్గరి
శేశదూష సంప్రాపిత మేటికించు దలపాకము సేయకయుంటిమంతమీ। పా
పయుకానిచందమిక బాకము సేసినదిట్లు దెచ్చెదన్॥ వ॥ అనియతిశీఘ్రంబున
దెచ్చినివేదించిన సెట్టినీయట్టినిరూఢభక్తులు యీభూమిం గలరె భళిరని
న్నానెంచగవచ్చునని మఱియునిట్లనియె॥ క॥ ఈసరణినన్నదానము। సేసి గె
మున్నెవ్వరైన జెలగిమదిష్టా। ర్థాసక్తియికనొకటివిను। మాసులభము
దానదాదుమదిరంజిల్లున్॥ వ॥ అదిమొద్దియనిన నీవు మాదాపటను నేమునీ
వెలపటనుంగూచుండి సప్తార్చిరాలోచనార్చనంబులు దీర్చి సరససప్రసాదా
నుభవసల్లాపకేళిసలుపుచు జీరకమరీచ రామఠహరిద్రార్ద్రక కస్తుంబుగు
దధిపయస్సర్పిస్తైలాల వంగాదిసంభార సంబాధితంబులగు భవత్తనూభ
నవపలలపదార్థసార్థకంబునీయంగనయగు తిరువెంగనాది వడ్డింపంబవ్వు
లవధానంబునవకాంక్షించు కొనుచునీవును నేనును భక్తిభుజియింప వలయు
నట్లుసేయ నీకుంగూడనున్న నూకొడబాటుగాదు కంటినంటినని కొడుకు
మాంసంబు గొంటయిష్టంబుగాక యున్నయది కనుగంట చూచుకొనుము నీ
వునన్నుమీరిచ్చ చెల్లించెద ఋణముం గొమ్మనియప్పు డొప్పంజెప్పినినియు
ప్పుడిట్లుదప్పిన నీవు యిచ్చినఋణము నీవ కొనుము పోయివచ్చెద నని లేప
నుద్యోగించినం గాంచి సెట్టిబిట్టులికిపడి భయభ్రాంతుడై నితాంతశ్రాం
తిని శ్రాంతాయమానంబగు నిజకాంతాననంబు జూడనాచేడియ యొడయు
నికిట్లనియె॥ క॥ అనుమానమేలసాక్షా। న్మనసిజసంహారునిమాళిమా
న్యముగతిగా। బ్బనదాల్పవలయుగార। మ్మనితాపసి యడవువంక నా
త్మప్రియునిన్॥ క॥ విసివేళితుజేసిశివా। చనవెసజేయించి పక్వశాకావ
ళులం। గనవడ్డింపంగ దాజూ। చినెపము వేరొండుదలచి శివుడిట్లనియెన్॥
చ॥ అతిథులబూజసేయు సమయంబున బుత్రులు వారుబాత్రులన్। రతిభు
జియింతురేల యిటురాక భవత్సుతు డెట్లునీకును। హితమగుభోజనంబును

తపోహీనులయి భుజింపకుంటిమా । వ్రతమని చెప్పమా పరుతురాశిన భ
క్తులజంగమోత్తములన్॥ వ॥ అట్లుగాక యపుత్రస్య గతిర్నాస్తియని నిగ
మంబులు విడువక చాటు వినియును బాబోటి సంతానములు గతహీనుల మం
డగునువు కనరిరి తింగనువ నాకింక రేమింత లేసి పంతంబులాడికొనంబని
యేమి మాకు మీకుం గుమారుండు గలఁడేని దోటోప్తాని రండు లేకుండినమా
రకనియుండుండు యేమేగివచ్చెద మనవిని వీథవిపిన స్థైన మారాడ నో
రాడక బుడము పైబడి మొకిరి త్రగద్యాన లేచి లోపవేశ చెప్పి కొని యెట్టకే
లకు నెట్టైయుట్లనియె॥ ఉ॥ మీరు దానతిచ్చితిరి సునియమ స్త్రీ మాకు సంగలం।
డొనసుండాడనో చదువనంచును బోయెనో వద్దబాకసు । గూనికయున్న
జల్లనగు నో రెమిగూగలు నారగింపమి । శ్రీసుచిర ప్రసాదము భుజింపడి
గాకసుతుండు వచ్చినన్॥ మ॥ అనుచుం గ్రమ్మర మొక్కరి భక్తవరునిల్లా
లిన్నిరీక్షించియో । వనజాతేక్షణ మేము బిల్వినన బిల్వక రాదె లోకంబు
లన్ । జనకుల్ బిల్చిన రాకయుండ్రె తనయుల్ నల్దిక్కులన్ నిల్చుచో। ము
నునిచ్చో వినుచుండ జీరుచున శంభుండాడవారేడియున్॥ క॥ మారాడవెర
చియాజగ । దారాధ్యుడు చెప్పినట్లయవ్వైదెసలన్ । నారీమణి నిలిచినిలిచి
నోరారఁగనట్లు వనతనూభవుబిలుచున్। సీ॥ పూర్వజన్మార్జితఘోరదుష్క
మాళిగుర్వాంగించు నా కొడుకరార । దక్షిణాధీశుని దర్పంబు డొగటార్చ
తుండవైన నాతనయరార । భయదపశ్చాద్ధమజ భాళిశిఖిలంబులబరిమార్ప
గల్గునాపట్టిరార । ఉత్తరదిగధీశ్వరోపాత్త సఖ్యుని వశపతినైన నాశిశువ
రార॥ గీ॥ స్వర్గసౌఖ్యాధికపదస్థసరగరార । దండధరదండ ఖండనోద్దండ
రార । ప్రకటసంసార పాశమోచకుడరార । విత్తపత్నిసుతాసక్తివి
ముఖరార॥ సీ॥ దివిజలోకేశ్వరాధిక దేవసేవ్యుండు వరదుడైన నాదునావ
ముగరార । అంతరాంతరమూర్తియగు దపస్వివరుండు సంతసంబందనా
స్వామిరార । ఘోరనిస్సారసంసారపయోరాశి పారమొందించు నాపట్టి
రార। అర్థేశసఖవిభుండగుయోగిశేషంబుగోరి భుజింతునాక్షుడరార॥ గీ॥ ది
విజకాంతాపుతాన్వితయు వతినిన్ను । గవమున న్మది సన్ముక్తికాంతరార

పూరేపూరెకుమీతంఁడ్రిసవ్యబాహు । వదురుచున్నదివేగ మూయున్నరార॥ క॥ వేంళ్లియుబడమటవ్రాలెశి । రాలారాగదరయుత్తరంబేలజుజాలలో న్మూలనశాలివి। శాలయుశుంద్రైనతపసీసంతసమొందన్॥ గీ॥ కాంచికా పురబాలాగ్రగణ్యారార । యనుచునలుదికులనునిల్చియాలతాంగి । గల వృదూక్తులనాశ్లేషకవివిధమున । సుతునిబిల్చెనునిజమది సూచకముగ వ॥ ఇట్లుబిలుచుసమయంబున॥ సీ॥ కూకటనుదుటిపైగుండ్రమింతలువెట్టి గుండలంబులురెండుగునిసియాడ । గాళ్ళపైడందెలు ఘల్లుఘల్లని మ్రోయ మొలనూలిమురిపెంపుగులుకరింప । శ్రీకరంబగురావిరేక నొసలఁగ్రాలగుబ గుత్తుకంబులిగోరుదూగ । జూపరుగీతిలింప దాపసి వీక్షింపవీధి గకేరుడ లనివ్వేరగుబాదల॥ గీ॥ తల్లిదండ్రులు వేడుక నెల్లిమునుగ । నెల్లవారలు గుజగుజల్లసిల్ల । ముక్తిసతిమేనబులకలు మొలకలెత్త । నరుగుదెంచు శిరాలుండుసంతసమునను॥ సీ॥ చిన్నచుకేల లరేని చిరుతవన్నెయతేటదల వాకకలువలసలరజేయు । పలపలసగమైనజలిగొండరాచూలియుడ మునబొత్తుదోడుకచుండ । నుదిటమికిరాలికంట మెదిపిన గందంపుశెలిపూ తవలపుల మొలవ బెట్టు । గనదోగెనుసాసగండ నెంగాలముమెస నికనుదమ్మినివ్యోకుండ॥ గీ॥ నలుమొగంబులనెను పాలుతలల పేగ । విష్ణుగతుకగుసత్త్వస్రవేలుచుండ । గొలుచుభక్తులపాలిముంగొంగుపసిడి । గ ల్పైమరదపోచుముకగుంటిసెట్టికథకము॥ గీ॥ అట్లుప్రత్యక్షమైనశివాంశువరాప్తి గొలిచియున్నట్టిజలజాక్షుబలజభవులు । రుద్రులును దిక్పతులువీరభద్రముఖులు దోషవాదభంగ మనుజులద్భుతమునొంద॥ చ॥ కలగని మేలుకొన్నగతి కాంతుడు కాంతయునాత్మజుండు న మ్మల వెరగందుచు ప్రసాదించడనము సర్వతులాచరించిగోధులిపహస్తునై యభినుతింపగనిశ్చయుడెచ్చుమెచ్చివాం లగొనిపోయె పౌరసనరాయింతో రజతాద్రిమిాదికిన్॥ గీ॥ ఇట్లుకంచిలోసిపు మండలవాసిగొంచునేగరుకోశయధరమందు । మారుసిప్రగణగణా దిపత్యముగాంచి యుండియుండు సెట్టియుకతనాడు॥ మ॥ న లవ్రై యయు న్నమహేశుకత్పరిమధులంగూడకుగానిడని । మలగాభ్రుసశిరయాలు

దన్నుఁగని గర్వంబుత్కటించ సంగరా । వలెఁ బుత్రు న్వధియించి శంకరుఁ జా
వాసంబు గొల్లాడఁగా । గల రే భక్తులు మూఁడు లోకముల నే కాలంబునం దే
సియున్॥ వ॥ ఇట్లు చిఱుతొండనంబి మానం బంకూర దహంకారకలంకితంబ
గుటయుం బికాధవుం డెఱింగియు నెఱుంగని యట్ల మందస్మిత సుందరవదనా
రవిందుండయి యతనిహస్తారవిందంబు నిజకరారవిందంబులం గీలుకొలిపి॥
క॥ రమ్మని యిలుకుం గొనిచని । నెమ్మి వ్యసనమత్తు ముందు నిలిచిన గనియా । యమ్మ
యు సద్భక్తింబా । దమ్ములకడ నొడలు గెడపె తద్దయు ప్రీతిన్॥ మ॥ చరణక్షా
ళనకృత్యముల్ జరిపి స్వాపచ్ఛన్న లింగాంగులన్ । వరకాలోచిత పూజలన్
దనుపన ద్వ్యస్త్రాంతులన్ బోలెన । త్వరమై పారు సభక్తశాక ఘృతఖాద్యశ్రే
ణి గావించిత । ద్వరలింగార్చనకున్ ఘృతపంక్తులసుం దానేగ నొప్పట్టునన్॥
శా॥ ఆలింగార్చితదివ్యపుత్రుఁడు బుభుక్షాసక్తిమై వచ్చి చేకొలందల్పటుద్రో
చితల్లిబిడిమెల్లుల్ పిల్చి లేకున్న భార్య । డాలోకం బానరించి యుండు నొకఖా
ద్యంబాసతో దీసి కెం । గేలం బట్టితినంగ తజ్జనని విష్ణుండైన జంగా హరిమై॥
అట్లు జూచి॥ క॥ ఛీకుకరా ముట్టె సాక్షాత్రిస్కందుని కనుచు నియతి జేసిన
రసవ । త్పాకంబా కొనితనతల । మైకడవ కడంకడించి భవనములోనన్॥ క॥
తొడికిలితి నెవీడె కరాడి । కొడుకు శివద్రోహి యనుచు గొట్టె జరవరన్ । వడి
నిల్చి గాడిలోపల । బడవైచెన్ బరులు వరుగ బడకుండంగన్॥ ఉ॥ వచ్చినబా
లు పైకసవు జయ్యన మాటుగదీసి బుత్రుపై । మచ్చికమాని శంభునకు మాసిని
గ్రమ్మరనన్న ఖాద్యశా । కొచ్చయముల్ రచింపగను యంష్ణ విలోచనుడ
మ్మ భక్తిసం । పచ్చరితంబు దెల్పుమతిభక్తుని శోడుత నొయ్యనిట్లనున్॥
సీ॥ చిఱుతొండజూచి తేచెలువ భక్తి మహాత్వమే లోకమున గలదిట్టినిష్ట । నమ
కారగింపంగనని పాయసాపూప శాకాన్నముల నెల్లజోకజేసె । మైవజ్జన
మునకు మలహరార్చనకును జాలవు జలమనిసరగగడవ । వనితమూపునదా
ల్చిచని మెను బావికినవ్వేళ దత్పుత్రుడాలగాచి॥ గీ॥ మిగుల నాకలిగొనివచ్చి
మగుడబిలిచి । తల్లబాడగానకల్లన యిలుజొచ్చి । యొకట బూరియ వుచ్చు
కనకరాజము గ । దింపు నుదకంబు యుష్టియు గొంచువచ్చె॥ ఉ॥ వచ్చితదీయ

మాతసుతువంక కనుంగొని యీశ్వరాన్నముం । బుచ్చినసకరి ముట్టితని
పుట్టువునీల్లగ గొట్టిగాడిలో । జెచ్చెరవై చిపిన్నపయి జొత్తగానుంగుక ద్రో
చిక్రమ్మగన్। మచ్చికవండెడిద మనఱమానక భాద్య సపాయ సాన్నము
ల్॥ వ॥ అనియిట్లు పరమపురుషుండు పురుషరత్నంబగు వాచిరుతొండ
నంబికినాయంబ వృత్తాంతంబంతయు నెరుంగించి యతని కరదండంబువా
స్తావలంబనదండంబుగా నాతగాన లేచి నిలిచిమాట పరాకునన్నాతమ్మికం
టిదమ్మంగానకుండ నిశ్చయించి నడికి యవ్వడుగుం బడియున్న గాడికడకున
డతెంచి కయిటభదమనుండు గట్టియయ్యనుంగాన లేని శ్రీచరణంబె త్తి చొత్తవా
యునొత్తంజూడ గ్రొత్తమైయున్న చిన్నిశవముంజూచి చిరుతొండనం
బిచిత్తంబాశ్చర్య కౌతుకాయత్తంబయ్యె నప్పుడప్పడంతి గప్పిన చొప్పు
చప్పుడుగాకుండ నెప్పటిపట్టునకువచ్చి నిద్రించుగతినుండె తదనంతరంబ॥
చ॥ రమణిమహారసాన్నములు గ్రక్కునజేసిమహేశమూర్తికి । త్త్యమల
తరాపులన్ జలకమార్చి మడుంగువస్త్రమిచ్చిర । న్యమహితపీఠముందు
నిచియాత్మసదా శివలింగనిర్విశే । షముగ సపర్యలిచ్చి యుపచారముతె
ల్లనుదీర్చిమీదటన్॥ వ॥ వాసంతరమా ప్రథమ సమాగమసౌభాగ్యయో
గ్యతాహంకారాద్యంకురణకారణ ప్రతోషపూతాభి వర్ధిత ఫలాశిశా
ఖామృగ సముద్భూతంబులయి ప్రభూతమరకతచ్ఛ దాయాదంబులుం బో
లిపచ్చనయి విచ్చలవిడింబెచ్చువెరిగి విస్తార పత్రంబులయి చిత్రంబులువుట్టం
గుడ్డలనవ్వాలుగంటి పైకను పట్టుంబచ్చ పళ్లెరంబువెట్టి పంచామృతంబులు
ముట్టించి సముచిత పంచభక్ష్యంబులుం బాయసాపూప సూపసద్యోఘృ
తంబులుమిలమిలమనుచుదల చెదరలో పాయుచికరాక మెతుకుమెతుకునం
బొదవకుండంగరగరగా వార్చిన వెచ్చని శాల్యాన్నంబునుం గుస్తుంబురు
ముఖ్య సమస్తసంభారసం భావితంబులగు పదార్థంబులుం బాలుంబచ్చ
ళ్లగిచ్చళ్లునంబళ్లురసాలంబునుం బరిపూర్ణంబుగా వడ్డించు నెడనాయొర
గొడ్డెపుజంగమంబంగనం గనుంగొని యాతమ్మికంటి తనపట్టిం బొరిగొం
టయెరుంగని యట్లు యిట్లనియె॥ సీ॥ ఇంతిసీపుత్త్రుడు యింతక మున్నె

దువచ్చియాటకినోర్వంగలేక । యువహ్నియనుచు బిల్చియుండు నిందునజూ
చికానక వడలె … కంటునంత । కొంతడస్సినా యుంటనెక్కడికేగినోక
రుణలేనట్టి రాకటకెగుండె । దానవెల్లైతె వాతడవచ్చు సుకుమారుసిటుగా
నిమెచ్చడే యుంధుధరుడు॥ గీ॥ సుతులగని పెంపమేమేము సొందిది తొల్లి।
యిలటపైల్ కూడువండిన యెడ్వలశువు । లుండదారుభుజింపనుద్యుక్తి
సేము । సహసా సేయాఛనే యుత్తమసుతులకైన॥ గీ॥ కనికరంబింతలేక
యోకాంతమూకు । నేవడ్డి చితివి పదార్థాళియెల్ల । పసినిసుఖులుం
డగుడుచలగబాడిగాను । మసలకతశీఘ్రమునబిల్వమాకుమారు॥ చ॥ అన
ఘుషభక్తులు దరహాసముతో ననునాడవాననె । నవినను బేలసేసెదవె
యోకంకంతత్వదయ్యమాయనా । కునిప్పుడు గ్రాత్తమే కథలకుంబని
లేదుబూంధగాదుంపా। ద్రునభుజమ్మంపునన్ను జిరుతోండనుగాదలపోయు
శాస్త్రనాస॥ క॥ బూమెలిపివెల్లజెల్లునె। ప్రాపుడిమైయేను మేముపడియె
డినాంం । గామియెరుంగవెకట । కటమో మీగడయింటి పొడుపయిని
యయునగొన్నే॥ మ॥ సుతుజంపన్మరిబిల్వ నీవొసగున త్కుద్రంపుగైలాసస।
గతియేనొల్లసుతుంము దాను స్వాక్ష్మాగస్వత్వప్రతీకారమై । వృతిబొందెం
బలుబగగూడదిక ద్రోహీనాన్న్యనంచాడిన । గ్యాతివంబూచి శిరంబు
వాల్చెజరుతొండాక్యాండుజజ్ఞోన్నతిన్॥ వ॥ మరియునతండు నిభరసిరవం
దితశోకభీకరమకరాకరగర్భనిమగ్నమానసుండును చింతాచితానలసం
తప్తాంతరంగుండును నిమీలోత్పలంబును నిశ్చేష్టితుండును నయియుండె
ఖండశశి మండనుండునఖండనిజ భక్తసుజనయుగు నాభక్తురాలి భక్తి
నాఘ్రాణంబునకు మెచ్చిమచ్చరించిన సురాసుర సంయమీశ్వరులకు మచ్చకం
బులయి మచ్చికలు హెచ్చించి పిచ్చల విడిరచ్చలకుం దెచ్చి పచ్చసేయుప
చ్చపట్టును రొమ్ముచుచ్చ మునింగించిన చిచ్చరకన్ను సెనొప్పుడుటను వెక్కి
సగబ్బిగిబ్బం ద్రోకని చోల్లు ప్రోక్కించి యక్రజంబాంది చు నేయ
సినవ్వన్న పుట్టుపుట్టంబు పిమ్మదపట్టినను గీర్వాణులం బూన్చ గీర్వాణుల
పుంపటప గొంటం నపంచియుదంపిత రాహ్వాంచుం బరతంచినం గాం

చియుంచు నేనియు గోంక రంబున౦గ బెళిచి సింహించిన నక్షత్రాళి నాలకా టకృపీటయో నిలుగ౦డ గాపీఠంబునను యానన్వ సామాన్యం బగు నక్షత్రాకా రిత్వంబునజహాగ ప్రముఖనిఖిల బహిరర్ములులకు దలకుటుగుట దల సింపు సంబోలె దాను పక్ష రాకార స్వరూపంబునకు దలకట్టు గ కట్టిపంగ గప ట్టికరిపా పసెట్టింబును సుట్టునజటాలుకుంట హాటా స్థలంబున హతుదశాశేష వనభవనాం తరాళంబుల నఖండశాల బ్రహ్మాండ ఖండబులు సగాధ సా ధనంబులు నిండారవడ్డించి వాచిడ కుండలీకృతమండలీ మండలేశ్వరు గణమం డలికింబందువ గాపించుమంచు గుబ్బలి రాచవారి కుమారి పాలుసాను భా గంబుగదియు నొడువు ముదంబున నాల్గు భుజంబులైనవి చతుర్భుజంబులు దాల్చి ప్రత్యక్షంబయి నిలిచినంగనుంగొని యీయయ్యంగన యిట్లనె దెయా. మ॥ ఇదియేమయ్య మహేశ పెద్దల గుణంబీచంద మేజాతగా । స్నదపూంపంజను బాలకేళ్ళతయుం నిస్సార పీణ్యాకపిండదనై యేప్పుడిగించి పోవునటిజా డంనమ్మి చేపిప్పిపో॥ యెదనన్నం జనరాదు సంశయము లేదీ యధర్మానుం డెంత యుక్ష॥ ఉ॥ పూనిక ప్రాణముందనువు బొందిపోసంగియభిన్నభావ సంధాన మునొంపి యుండు గతిదప్పనిజంగ మలింగరూపముక్ష । మానిబ్రిమెక పో తుబహు మాయపు హూపులు దాల్పనవ్వకుం। బ్రేనినుసన్ను భక్తులుర ఘన్మత వస్తువిరక్తులిత్తగన్॥ క॥ ఈచందమిట్లు దాల్పగ । యాచందంబునానయున్న యప్పుడునిన్నాం । జూచితినేసాల వెలితియె నీచిక్కులదగిలికొనగ నేటికినీ కుక్ష॥ గీ॥ మూడుగన్నుల పైమరి మూడుగన్ను । లుండ వితేకయుండి నలోకరూప।యుక్తులైననునరరూపయుక్తులైన । గురుస్వరూపులు గా రెపద్మరుకరజులు॥ గీ॥ కళవళింపకు మూరెక గలకంఠ । వెరవ కేసిన్నువీ క్షింపవేరుగాగ । యేటిగుండయ్యకును బ్రాయమియ్యబోవు । నాడు లేన ట్టిమెడకప్పు నేడి జేల॥ సీ॥ ఆదిభోగయ్య గృహాంతరాళమునకు యేగారి కోడరానేగితీవు । దాసిచేపరవస్త్రదానంబు గైకొన్న నేచంద్రకళదాల్చి యేగితీవు॥ మానకంజారినిమ్మల మందిరమునకు నేవృషేంద్రము నెక్కి యేగి తీవు। సాంఖ్యవేదుల యజ్ఞశాలాంతరములకు నేఫాల దృక్కుతో నేగితీవు।

గీ॥ నిన్ను నీచిరుతొండని నిలయమునకు । నేచతుర్భుజములతోడ నే దీవు । చెప్ప మాయలు శివ దేవ సేయకిచట । నీదు వేడబములు చెల్ల నేరవభవ॥ క॥ ఏన టనలు సూపినను । బోనియ్యాభుజింప వేని భూతేశ్వర నీయా । ననిజమన్న జిరునగ । వానవమునను కురింప నాగాకనుచున్॥ వ॥ కూచుండి లింగా చనదీచిన నిమ్మవ్యాదెమ్మలుగా జేసి నవిందుపొందుపడ నారసించి పంచవద నుండు సిరుతొండని రక్షించి తొల్లి కాటకోటు చండేశాదులు దంద్రులనా ప్త్రులనుద్దండ వృత్తినపనొండు విచారింపక గడికండగా జెండిమాహక సాక్షాత్కారంబున వారల మనుజంబడయారె యదియుంగాక మున్ను జన్నబన్న గధను శరణులలోన॥

—నరసింగనైనారికథ.—

క॥ భూరమణికరార్పిత । నవహారంబగు ద్రవిడసీమ కధిపతియ య్యెం । బారనరసింగమునైన్హా । నారను రాజాత డొక్క నాడర్థిన్॥ ఉ॥ దేవియు దాను మేనుజగతీధరి శూర్మ్మకుగొల్వ బోవనా । భావజవైరి యపట్టణమునన్న గనేర్చిన పుష్పరాశిలో । భూవిభయానయొకకొటిముపుచ్చ కమూరొక్క నెదాని గాంచియా । పూవులవాడుగొనె నృపపుంగవుసంగన ముకు గ్రకున్నసన్॥ శా॥ కోసింగోయని యామెతోటి వనితల్ గోయం చుభూవాలుతో । నాసర్వంబును విన్నవింపవిని రాజాదేవ పూజారితో । నీసర్వజ్ఞతయింతమాత్రమభవానిపాహాణమాపుష్పపే । రాసందీశినచేయు ముందును మకాహామునుకు మున్నోతురే॥ క॥ శివభక్తిరీతి యెరుగని । యవివేకి వినిన్ను నేమియనగలదనుచున్ । భువినేశుండచటికిదన । నవలంబిలిపించి యె ల్లనములు వినంగన్॥ శా॥ ఓసీయున్నననిన్ను నీవెరుగలేకం గాహాణపుష్పంబు పైజేసాపంగ దలంచి తల్లయిపుష్పం జేసాపుమాచూతమం । చాసద్రమాట్టుగ రాసిభార్యకర శాఖానికముక్ ద్రుంచనం । త్రాసంబొప్ప ప్రకోష్ఠముం దునుమనంత నన్నె ముప్రత్యక్షమై॥ గీ॥ తునుకలైయున్న కరములు దొలుతగో సినట్టి ముక్కను నకాంత కపుడు యొసగి । తనకు సామీప్య మొసగగాకొ నదెయచటి జనములచ్చెరువంది చుసన్నుతింప॥ ఉ॥ వెండియు నొక్కచో

టపృథివీపతిపట్టపుదేవిదిట్టయై । దండిగమాదికోట్టరుల ధాన్యములన్నియు వెచ్చపెట్టుడున్ । మండుచుభర్తయాత్మసతి మాగ్గిని గర్భిణినాకఖడ్గ హస్తుడయిఁద్రవ్వెసిక్రైకొనడె సుందరి ప్రాణము ముక్తి మత్కృతిః॥ ఉ॥ తప్పొనరించినట్టి సుతుదన్నిమహాద్భుత భక్తియుక్తియై। చెన్నసగాక యుండగ పెసన్వెస జంపెనుగాక నేనుత । న్నిప్పుడు నిజమూర్తిన యయి శ్చైద వేవరపన్ననొల్లదా । యొప్పులకుప్పయాదన తనూభవునైను గోర దేమనన్॥ చ॥ అడిగినజంపిపిల్వమన నాత్మజుబిల్చి శిరీరలేమి మే । మడుగక జంపిబిల్వ మననట్టిదకాకని పిల్వదమ్మని । ప్పుడమిన నేకులిట్టి గణపుంగవు లుండఘనుండ నేననం । బెడతలపట్టి దేరసన బెట్టితినంచున హంతబల్కి నన్॥ చ॥ అసిశిరియాలునెమ్మదియ హంకృతిబాయగ బల్కి శంకరుం । డను పమవత్సలత్వమున బ్రాణములాయమ పట్టికిచ్చితా । రనగముచేరరమ్మన చరప్రభుసేవయచాలుముక్తులా । ల్లననుచునుండెనిమ్మవయి లాతలి సత్క్రియలాచరింపుచుఁ॥ గీ॥ మారుడుశిరియాలుశెట్టి దానంతమాత్ర । బోవనియ్యకజెయిచేతబూదివిపట్టి। రమ్మనుచుజంగమా కృతుల్నెమ్మదాల్చి। యటహలాయుధపురమునకరుగునపుడు॥

—*హలాయుధునికథ.*—

క॥ అల్లంతటగని మ్రొక్కి వ్యాదుల్లాసము తోడ నవరసోచిత కృత్యం। బెల్లనొకగూర్చిసుఖకర । సల్లాపంబులను బ్రొద్దుజరపుచు బలికెఁ॥ సీ॥యంతదవ్వులనుండి యేతెంచితిరో పదాలస్యముదోచెడి నాస్యములను। హరమూర్తులాలార మీయాగమనమునన న్నర్పింపనొకాక మరియుగలదో। యనివిన్నవించినఁనిజంగమాకృతి దనరుశంకరుఁ డప్పుడనియెన్నృపతి। వినవ య్యాభక్తిసర్వస్వము కారణముగా జరియించుజంగమా తరములోన॥ గీ॥ వధిజరియించుచుందుముయాభవభక్తవరులుమాకును గతిమమ్మ వారుత మదు ।ప్రాణలింగంబులనికొనియాడుచుండ । వారిబడివాయమెప్పుడ వార్యలీల॥ సీ॥ తిరునీలకంఠుఁ డావరగొండపతియును కలికా. చోడ్డఁడుండు నయిమయ్యాయలయచంగుళిమార డేణాది నాధుండు చేరమున్న పచయ్య

చేదిరాజు వాగీశనైనారు వరకీర్తిఁ జోమనాసిమారుండు పిళ్ళనైనారనంగ
గుంగుగురువిగలు మున్నుగాఁగల సద్భక్తవరులచే బూజలు వడయుచ గొన్న॥ గీ॥
వాగమి దాఁడయని జెప్పవలదు ధరణి । నేము చూరనట్టి పరమభక్తి నిలయ
మొండు । లేదు మహేశ్వరుం గనివారు లేరు భక్తు । లెన్న డెన్నడు మా సుఖ
మేమి గోరు॥ క॥ విను మెట్టివారి మెచ్చని । ఘనభక్తుమ మమ్ము మెచ్చ గా
నుంటిరిమ । మ్మనుదూఱుగఁ జేసినవా । రు భక్తవరులు చేపట్టి తుదన్॥
క॥ మా కుబ్రతుకెల్ల చిత్రం । బాదిన్ జయించినది సిరాళపురంబే । ప్రో
దియుం లేకయ బెరిగితి । మాదివము మతన్ని దండ్రులెవ్వరో యెరుగన్॥ సీ॥ తల
యంటి యుమ్మ త్వజలమానన్ చన్నయ్య బెంగితిగొన్నెళ్లు బిడ్డయట్లు । కెంబా
విభోగయ్య గేలిచ్చి నడపించ నడుగిడ నేర్చితింబుడమి మీద । బడిపనులకనం
బిపలు మారు పిలువంగ నుడువంగ నేర్చితి నాడికమ్మగను । చన్నయ్య పొత్తు
న జెయ్యార భుజియించి వెఱయ భుజియింపంగ నేర్చికొంటి॥ గీ॥ దాసమయ్య
కతంబున దప్పకేపుడు । నోకగట్టుకొనగ నేర్చికొంటిమరియు । మానకం
జారియాత్మకు మారికొప్పుగొసిడగట్టి నేర్చితి గొప్పవెట్ట॥ ఉ॥ అంతట
యవ్వనాభ్యుదయమందుట గన్గొని బల్లహుండు మసీ । మంతనినోతున్ మాకును
సమర్పణ జేసెను మద్వయాధనమై । యెంతయు వేట్కమొన్న యుధరేశుడుము
మ్మడిపల్లు జేసెన । క్రాంతము గాంతకున్వలసి గా గెలుచుంటిమి దక్షవాటి
లో॥ గీ॥ మొన్న శిరియాలునింటికి ముదముతోడ । నరిగి కన్నకు మారుడీ
శ్వరుడు గూడి । కొని మెనా మేలుగిల్లు కుఱ్ఱవము గాఁగ । నీకు జెప్పక యే
రికి నేగధింతు॥ ఉ॥ స్తోత్రము గాదు నికఱ్ఱను మొక సుద్దిహాలాయుధ నిన్నురకం
చిలో । గోత్రము వారినందరిని గూడుక వేడుక రాజితాద్రికిన్ । యాత్ర
యొనర్చుచుండె శిరియాళుండు వారలలోన గూడవా । పుత్రుడు పోయె సిద్ధర
నీబుట్టెద రేయికనట్టి భక్తులున్॥ క॥ ఆతని యాదిలో తరయుం । జేతోహారుం
డునై జశిష్యులబంపన్ । ప్రీతి చెరకురసమా శివ । దూతలమగ నోసగి దా
నధూజటి గెలిచెన్॥ సీ॥ అంతట బోకవృషాంకుడు గంచిలోనిరుపదియొ
కటి నంబిం కైవ । వాలువని వానజలమున గురియింప పదివేలు జగమప్ర

ఘువ్రులెవ్వరు । పాయకుండెడు మహాపట్టణంబున జంగమొకరుండు నుండికిఁ
యొడిసిపోయి । రప్పుడు శిరియాలుఁ డధికతుష్టుఁడై జంగమాన్వేషణాస
క్తినూరు॥ గీ॥ గలయదిరిగియెందు గానక యింటికి । వచ్చునెడ మహారుం
డు వరతపస్వి । వేషముప్పతాల్చి వేవచ్చి శిరియాలు । కొడుకునడుగ దనకు
గూడదనక॥ ఉ॥ భాసురశాకభాకపరిపక్వముసేసి సుతున్మహీధరే । శ్వా
సునకధికోత్సవనిడిన సర్వజనంబులుం జోద్యమందగా । నాసుతు గ్రమ్మరంబ
డశియాప్తులు మిత్రులుచానుగూడనై । లాసము మూరముట్టి శిలాంఛనుగాం
చి రెయిట్టులెవ్వరున్॥ వ॥ అప్పుడు మేమం దన్మందిరంబందయుండి కన్న
కార్యంబుగాని పిన్నమాత్రంబుగాదు మచ్చరంబున నొకన్నిం కళ్ళ మెచ్చక
హెచ్చుగుండులు గా భక్తి భాష లుచ్చరింపవచ్చుగాక యిట్లు సేయ వచ్చు
నేయని యనేకప్రకారంబులం బెద్దు వెరగి శిరియాలుం గొనియాడ మాలా
యుద్ధుండు గుజరా జంగమలింగంబుతో నిట్లనియె॥ చ॥ శివశివ యేమి
చోద్యములు చెప్పెద వీశుడు రక్షకుండైనను । నవపులలంబు మొకరా మదన
ద్వేషభక్తుడు భక్తుజంపె భ । క్తివిరహితుండె మీరొడయదేవర [illegible]డినబాం
ధుసాంగమా కళహితముంచు గాక విననైనను గూడునె యీదృశోక్తులన్॥
క॥ అనియా సర్వము మిథ్యగ । మనమునదలపోసి పల్కు మానవనాథుం
గనుగొని విను మహాలాయుధ । యనుమానముమాని హరగణావళితోడన్॥
సీ॥ సతులిచ్చినవారు శతకోటి కోటులు సుతజాతలకునైన మితియు లేదు।
తమ్మునిచ్చినవారదగము గా పెన్నంగనిట్లుండ లేదననేట్లువచ్చు । మారుమా
భక్తులనునంబిసీ చూడదలంచి యడుగగానివి యెల్లనడుగుచుండు । యుం
కిలిలేకిత్తు[illegible] సద్భక్తులు శిరియాలుడును సుతు శిశువునేడ॥ గీ॥ బెట్టెనన్న
వేసముట్టపిఘాంపు । ధరణినూరునూరు దచ్చరిత్ర । గద్యపద్యకావ్యకల
నచాటులలీల । జరుగుమిల భక్తసభయందు॥ ఉ॥ ప్రాకృతసంస్కృ
తప్రభృతిభాషల నాటకసంవిధానముల్ । జోకయొచిన సూత్రధరసూచి
తపాత్రలపెక్కుభంగులం । గైకొనివచ్చి యాడుచును గ్రమ్మర బొప్పుచు
[illegible]సుంబునన్ । లోకములోనిజాడనన లోకము సర్వ వదచ్చరిత్రముల్॥

ఉ॥ ఏమిటికిన్ని జెప్ప మనుజేశ హలాయుధు నెల్లదిక్కులన్ । భామలు
రోళ్ళరోకళులబాడగనం జూడ నయుండు జెప్పనా । భూమిపుడంతయున్।
వినిప్రభూతతరాగ్రహాయుక్తచిత్తుడై । హైమవతీ సహాయు శిరియాలు
నిజాలరిగ జల్కు నీక్రియన్॥ చ॥ మది మది నుండి యెట్లు నర మాంసము
వేడెనుశూలిగాక తా । నదయతతల్లిరక్కసి క్రియన్ సుతునెట్టుల జంపె
నల్లఫ్రా । మదనవిరోధి యేలదయ మాలినదానవుడయ్యె నయ్యయో । ము
దిమిఘటిల్లమై మరచి మోసమునొందెను నాపనాకియున్ ॥ ఉ ॥ ఆమిషము
న్నభక్తవరులటంచు చేతులనట్టి మాంసమున్ । ప్రేమముతోడనీశునకు బె
ట్టుట యెట్టులువట్టియాసమై । కోపాటిబుద్ధి సేసిసుతుగొంతునుగోసిరి గాక
లోకమం । దేమయినవ్వరెనడచి రేశివభక్తులుదీనినెత్తురె ॥ ఉ॥ భక్తనిధి
త్తవృత్తిపరిపాకముసూడదనూజు వేడినన్ । యుక్తము దాననేమియుని
యుక్తకరుండయిపుత్రు జంపను । వ్యక్తియొనర్చునంతటనయుక్షపతాకు
డుపెంచ్చునిక్క మా । యుక్తికిబూడగోరినటులు నదిపన్నగధారిదత్సుతున్॥
మ ॥ చిరుతొండండునిజాలభక్తుడయినన్ శ్రీకంఠుడధిక్షేంపన । త్తరిదుం
డ్రించినతుమ్మ దుడ్డుపగిదిం దానుండిచే నెంతబెం । పరబాలున్ వధియించు
నెతమసుతుండైనన్ మహేశాంకితుం । డురు తేతోపరమూర్తినాకగ
తశంకంజంపగాగూడునే ॥ గీ ॥ ఎదిరియింటచిచ్చుయిలదన్నుగాల్చును।
గానస్వగృహవహ్నిగాల్పకున్నె । యన్యలింగవంతుదున్మ పాపముగల్గి। తన
యుపింతవంతుదునుమతేడె ॥ క ॥ వెలిదుఃఖము వెలిబుచ్చిన । నలువునను
తుజంపితాను నడుమనఝణిగెన్ । నలిప్రాణమున్నగోమటి। ఖళిగాభలు
సాకునమిలి బ్రతికెననుచున్॥ చ॥ అకటమనోజవైరికి నరామిష ఖండము
కానియొండుదు । త్తుకకునుడిగ్గకున్నను సుతుంవధియించుట యేవిరక్తిన।
మ్మికగలభక్తుడేడదన మేను పదార్థముజేసి పెట్టకొం । డొకరనిజంపుబెల్ల
మదినూహ రొయునర్పగ హింసగాదొకో॥ వ॥ అట్లునుం గాక చిఱుతొం
డఁడు దన్నువంచించి తనయునొప్పించెనను నిందంబొంద నోడినందనుంబి
లువుమనసుందరింబని చెంగాని యప్పుడర్పించితిం బిలుచుట భక్తిం బాడిగా

దనిపలుక లేదన్యాం బంపవదఁయందు నదెఁబెంచి యుగ్గడించి పసినిసువ్వుంజం
పించె క్రమింగనగొంటి యుక్క్యాంగదె యనుసడికిజడకి జడిగొడు వెడలెంగా
కగడుపార నారగించెనేయట్లు సెట్టియు నాగట్టుపట్టి పెనిమిటియు పట్టిర
ట్టునకొడిగట్టిరి కాపుల భక్తులక్రమింగపచ్చిరకఁ్రసుండను చుక్కలరాజతా
ల్పుచుభక్తులజంపం బాల్పడందు వీరిచారిత్రంబు విచిత్ర కథా సూత్రంబు
గానభాలం జదువం జెప్ప మూఢులునసంఖ్యాత మహా ప్రమథ గణంబులకు
వెలి వెలిసుండ్రోయనిహాలాయుధుండు సక్రోధుండయి కరతాళ నాస్ఫాలన
పూర్వకంబుగానుంటప్రమాసెనప్పుడు॥ ఉ॥ అంతట గంతు నాంతకుమనా
శిరియాలుడుదత్రృదాగ్నిక । త్యంతభయంబునొంది యెడ్మైనిలుచుం
డగనొడిపార్శ్వభూ । మ్యంతమునందునిల్చి హృదయంబులుఝల్లనదల్లడి
ల్లుచుఁ । భ్రాంతులుపొలెనొండొరుల బాయక చూచుచునున్నయిర్వురన్॥
వ॥ హాలాయుధుండుగాంచి జంగమంబులగుటం మనమ్మ్ముస సారెకు మన్నింప
వలసెంగదాయింక క్రిందనాడిన మాటలకుం దప్పునింతనుండి చిఱతొండని
ఖండశశిమండనునివానిఁ గీర్తించితి రేని మీరును వారిలోని వారె లేకానిమా
భక్తులవంటివారు కారనుండయనిన మారాడనొడి మనసిజారిగిరి దమా
ఖిందలంచిన॥ సీ॥ కటితటంబునవింత కావిబెట్టినచీరె [illegible] కంగ
మోచికట్టి । కరగబెట్టిన పెనివగంతఁ కుచంబులనొడివి [illegible] గళమునబొం
దుసరచి । సన్నంపుప్రుదు [illegible] లనాణికట్టులందు
[illegible] జేసిన రాగిక మ్మలు కణాయుగ్మములదా
ల్చి॥ జడలతురుమున బైబట్టగడపహాడ । నుదుటంగలయుంగభస్మంబు మెది
చిపెట్టి । సంగళద్వాద్వితయ్యాఘ్మెస్మరవిరోధి । రాణించను దెంచెజంగమము
రాలికరణి॥ గీ॥ భక్తిభామినిజంగమభామభాష । బప్పిచను దెంచుగతి
వచ్చుదస్విజూచి। యాహాలాయుధుండెదురేగియధిక ప్రముక్తి । తోడుకొని
వచ్చిమిగులనుత్సుకముతోడ॥ క॥ కాలోచితసత్కారము । లొలింగావింప
నన్నియునుగైకొనియూ । నాళీకనయన సద్భావాలునినో నిట్టులనిరెపు
టుతరఫణితిన్॥ క॥ కమలజకమలాక్షులదుర్గమణంబుల నుభపద్మములనారం
బుననుస్పృశం। చెమలకదుండ్రియునస్యల । గమియింతుము సాంశ్రలందుగల
వేగుణముల్॥ క॥ కలనైననన్యపురుషుల । పలసెరుగదుగిరిజ యుక్తినారము పె
ముణ్ । మలహారుభక్తినిరంతర । నిలయాత్మలనింత పట్టునిజమున్నపాలా॥
ఉ॥ నీవుమహేశభక్తులును నీయెడలాడిగనెమి వేడినన్ । లెవనకేతుపంచు

నవనీసఖభక్తులు జెప్పుచుండగా । నేవినివచ్చి నారమతి వేగమునన్ మనమి
చ్చిమీదమా । దీవెనబొంద నేత్రిజగతీనుతభూరి యశాహలాయుధా॥
అనివేండియు॥ సీ॥ మహితశివాచారమార్గరతుణశీల సహజైకలింగనిష్ఠా
విలోల। ప్రకటసంవిద్భక్తిభాస్వత్సుధామంత్ర యతుల ప్రసాద పాత్రైక
గాత్ర। హరలింగజంగమాభ్యర్చన శృంగార సత్సంగధీర వాక్యార్థధీర।
దక్షుండవు మోక్షవిద్యాపండితుడవు బాపు నిత్యనశరణుండవు నిమలుండవు॥ గీ॥
యనుచు నగ్గింపవినియాహలాయుధుండు । లాలిత స్థితిఁ దమ్మనుగేలు మొగి
చి। సకలభక్తుల వేఁడ్కైజరుగునన్ను । ప్రస్తుతించిన నీతూన నెపరమసా
ధివి॥ క॥ ఏనిట్ల నేవ్వడనుమా । భానుజహరుభక్తవరులపటుకరుణాసం
పన్న భాసనయొనరఁడుభవది । స్థానూనపదార్థసమితి నెఱుఁగుము తల్లీ॥ చ॥
ట్టుక వినియమ్మ హెచ్చరిహలాయుధుఁగన్గొని యెనుపార్వతిన్ । వినుశిరియా
లలుయియ్యాదియని క్రముభర్తృవిహీనులై ధరన్ । జనుసతులన్ మహేశపద
సారసభక్తిని యుక్తమైనభర్తృనివహానే దలంప జగతీతల పూజ్యులుగా
రు గావునన్॥ గీ॥ తప్పులెల్ల నిప్పుడొప్పులుగాఁగొని । యాతిదయాంబురాశిన
ద్దిమాకు। పెమిఁక నేటిమైక భీతియిమాంకును ప్రీతిఁ బెంపఁ భీతి నెట్టుమనుచు॥
క॥ కట్టుమఁటలిని గొడుతగ్రృహ। బుట్టడుసీాగ శైలరాజపుత్రివలుకగా। నెట్టియు
నతివయుదలపిల। నుట్టిహలాయుధుని ప్రమాలమొకురఁచుఁ బిలువన్॥ గీ॥
ఆహలాయుధుంతానభవభక్తాళియు। శీతకిరణధరణి నెట్టి జూచి । దయ
దలిర్పనభయానంబుస్పసేయు । జగముహర్షమొంది భగుణ దప్రుడు॥ ఉ॥
తుత్తుకగప్పగొప్పు పయిగొంచర్పు చీనురు మేనమానుగ్రో । న్నెత్తురు
బొట్టు వెట్టిపడు నేయు నిబారలచీఁపకొప్పమై । హత్తినకొండచూలినొసలంటి
నముంటుల బొట్టువొప్పనా । బత్తునిముందటున్నిలిచె బత్తులచేడు గడంకతో
ముతన్॥ చ॥ కొలకొలమంచుమన చ్చటిచిగుంపులు గూముకరెండు వేలను। ద్రుయి
గంకకోట్లుమంచటను గ్రుమకృహంభక్తులుసంకడింపవె। నరఁ లలితభంగినె
ట్టిచూను గాంచయు బస్తునేయుదవ్వులన్ । జలజదళాక్షు పద్మములుసందు
లగొందులనిర్చికొల్లగన్॥ ఉ॥ తంబుగనారదాదులు ప్రమోషమతోడ
తపాడ నేవతూ । ర్యంబులు మ్రోయుచుండ శిరియాలసు ధీకరికాల ముఖ్య
కా। వ్యంబులుదండిగాజదు వసధిహలాయుధుడమ్మహేశునా । డాం
బుజహంకభూమిదనువంటుగ ప్రొక్కెశిరస్థహస్తుడై॥ మ॥ ప్రమదాని
ద్భవదప్రుపుష్పములు ధారావాహికస్ఫూర్తిజానా । త్ప్రమఖాంభోజము

దప్పిదప్పగ సముద్యద్గద్గదధ్వానసం । భ్రమరోమాంచదర స్మితంబు
లబహిర్భక్తిప్రపంచంబున । క్తము సేయంగనదంభ భక్తియుతుండై కన్న
ట్టునాథునాపతిన్॥ ఉ॥ కాంచియనోజహాంతనకౌగిట జేర్చి హాలాయుధుం
డునిశ్చంచలమైన నీసహజసాహస శక్తికిభక్తినిష్ఠకున్ । మంచిగమెచ్చి
తిరిగనకమంజు మణీమయ పుష్పకావిష్టై గొంచుగమింత నత్ప్రకిగొప్ప
నరండను చుంగడంకదోన్॥ గీ॥ ఆహాలాయుధాఖ్యునమర భక్తి [illegible]
పురమున భక్తివహముల నా । గొనమునగా [illegible] భరంబున కు నాగ
పాలుతోడగూడ భగుడడవడు॥ క॥ శిరియాలసెట్టిగర్వము బరిహరనామార్హ
జేయుబనికై హరుడి । ధర పైహలాయుధాఖ్యుని । జరిత ముమ [illegible] ౧౦
సెసత్ఫలలందున్॥ క॥ కావున సమస్త యుష్టగు । ణావసదంబైన గర్వగ్రహ
మణులుగలో । దావుకొనియున్న భక్తులు । భావంబుల గూడి గొల్చి॥
సవకుమారా॥

— మిరుమండకి కథ —

గీ॥ మరియు సద్భక్తిమహనీయమండనుండు । వెలయుమి [illegible] డై
నానవిపులకీర్తి । సతతజంగమపూజనాసక్తవృత్తి । [illegible] త్రాంగ
వికారుడగుచు॥ క॥ శాపాను గ్రహసామ । ర్థ్యోపేతుడు శుద్ధశైవయుక్తా
త్మ్యసుడు । ర్వ్యాపారదుష్టదళనుం । డాపాదితశిష్టరక్షణాభరణుండున్॥
వ॥ అనుచు జగతీసతిముఖ మండనంబునుం బోలగి చెంగొండ యనువు
రవరంబునం గాపురంబుండుచు గుండలీకృత కుండలి నుద్దేశించి నెల నెల
శివరాత్రి నేమంబు ప్రేమంబునం గయికొని యేకడమయు లేకుండ బండ్రెండు
వత్సరంబులు నడపి పదమూడవ పశ్చాత్తాపమానంబునం [illegible]
రూరికరిగియందలి భక్తసందోహంబున విశిష్టేష్టగోష్ఠినిష్ఠులై యుండుసమ
యంబున॥ క॥ ఆవార్త్మిక మహేశ్వరు । సేవించెడు వేట్కతో సజగు
ణోత్తంగా । వేవేగ బగనువాద్యం । బావసథము వెడలినట బయస్పృహ
వీధిన్॥ చ॥ పరిజన సంచయంబు భయపార్శ్వములం గొలువ గూడి గొల్వసు
ద్విరచితగద్య పద్యమయ విశ్రుత కావ్యముల ప్రభూతిమి । ద్దుగగణపాత
కుల్ సదువ ధూర్జటి చారు కృపోపలబ్ధను । స్థిరగురించి తాసనములంటీపసలి
య్యగనిచ్చు మెచ్చుచున్॥ క॥ తమరాక దెలియ డిండిం । ధిమిధిమి ద్గళ
లు ప్రెనాద నెమలకబల్ । శనలా త్రితమ్మ జాడిన । ప్రమదంబున ప్రము
కీర్తనలు స్తోత్రంబు సడపన్॥ ఉ॥ గాయకులు గవిశ్వరులు గాంతలు

భట్టులుసద్గుణాంకనల్ । వాగ్గుని వేట్కలన్ బహుళ భంగుల బ్రస్తుతి
సేయసాగెడి । నేర్పు మనిపట్టు వేత్రకర యోధముదగ్ర రయుగ్గడింప ।
భాగ్యయుత మూర్తితో యైవలసి నధరాములధరాల కధికనిచ్చుచున్ ॥
చ॥ పదనఖకాంతి భాయువతి భాస్వదురోజయుగాంతర స్థలీ । పదపద
కస్థరత్నజప్రభావిభవం బుసృణోశదలంపనం । గదముఖభూషణావికాసము
దికరిభుంభమౌక్తికా । భ్యుదయము క్రీడిని సేయగా వపురద్యుతి హేళిని గే
లిబెట్టగన్ ॥ మ॥ స్థిరద తాంతసితాంశు కాంతిప్రతతుల్ శృంగారలక్ష్మీము
ఖాం । బురుహాదర్శములీల గ్రాల నయనప్రోద్యద్రుచుల్ శంభుపా । దరసీ
జస్ఫురణంబున్ వెలుగమ స్తస్థాయి మాణిక్యభా । సురకోటీరము మేరు
శృంగము గతిం జూపట్టి శోభిల్లగన్ ॥ గీ॥ హరకృపారుమచాటోపశరధిమగ్న
మానసుండయి యన్యంబు మరచిన...బి । ధరణిలోపల గలపిటధర్మమెల్ల ।
నేకరూపంబు దాల్చెనా నేర్పు మిగిలి ॥ సీ॥ పసిడిబోండి ... కోలపసనార
జేపట్టి విసరివిసరి బయల్వేసికొనుచు । నడుగడుగు దడబడనట్టిట్టు ద్రొక్కుచు
సొక్కుచు ...లు చునికి...క్కొనుచు । భుజములం...గియుంగం బెక్కు
డిగ జూచును ... నివగ వునగును । ... సరసంబులాడుచు ఫాల
తిభావము దలపోసికొనుచు ॥ గీ॥ నీడచూచుచు నిల్చుచు నిల్చి నిల్చి । చనుచు నె
ట్టివారిని సరకుగొనక । చిట్టకంబులు సేయుచు జనదెశి । వుడరిలసం
...డిగికొనుచు॥ గీ॥ ఇట్లు చను దెంచినం బి...మవాళి । గోవ
రాంతస్థులయిన భక్తులకు జేతు । వెత్తిన్ ... కస్పృక్ కయించుకేని । తె
క్క సేయక గుడిసొచ్చి యక్క...॥ చ॥ తనపడి వేదన నంబినట్టి దాగని
యాముమిండనాయనా । కసలు...పసిడి పెవ్వడహొకంకణ పట్టపు...గ్గజం
బులం । గనియును గాననట్టులతి గర్వ...సొ...ల్ । మనమున
నాగ...వెమానకభక్తమాహాత్మ్య మింతేయుక్॥ క॥ హరుడగ్గినభక్తుం
డవ్వ । స్పురణం గాచెదవు ... భక్తులంగనా । హాహా ... వాడీ
వెరవడి నీకిణమ యిచట వెడలింపుడనన్॥ వ॥ అప్పు డగ్గుడితంబడి వడుగుం
గడుపడి నేతెంచి యామింగా మిండన యనారి యొడుగులంబడి వేదికంబులకి
లంబున నంచిరంబుగా నిలిపి యిట్లనియె॥ శా॥ దేవా మీర లెరుంగరే యితని
కీ దేవుండు ...త్వాయి । స్వేవనిషక్కము లిచ్చుభక్తి విధికెంతే మెచ్చియో గా
నక । ...వైచి...కి మెచ్చియో యెరుగ ...త్గ్రాత్యయు... జేయుని । ప్వా
... ప్రుల్ ఘటించు... నీతం సుతం... దలం...॥ క॥ మన్నిం

చుముద్దుసేయుం । జెన్నారగబెంచినట్లు సేయుపిటత్వం । బెన్నడునెడ తెగకుండుం । బన్నగ భూషణుడు సితనిబడవనిశాౘ్యడై॥ గీ॥ పెద్దమన్నం చుగడుకడుముద్దుసేయు । నతనిపిటధర్మమీడేర్ప నాత్మదలచి । శూలిసుల తౌను రాగవిస్ఫూర్తిఁ హేతు । భూతనానాఫలాళి విభూతిదనుఫ॥ చ॥ అతనికి నాపెకు న్వలపు లత్యధికంబులు గాఁదొగుణ । స్తుతులానగంగ జేయునువిదూపకు నట్టులతత్రిర్రయోచితో । త్రితతులజేల్చు నాగరికృత్య ముదాలిచిపీఠనాదకెకి । శిభయనారుంకన బిడి బడిపన్నొనరించు సమంచి తాకృతిఁ। క॥ అసిపూ. . .యుజెప్పగ । పనిమిరుకుఁడనయి నారిపిశ్వే శునిచే. దినమును వేమాడలువడి । గొనునఁ బిదెయాతడామిగులమేలవ్యేఁ॥ వ॥ ఈతనిబగితియు నితనింగూచుఁ నాతనికూమిఁయుం జ్ఞాతుండు గాకని చ్చి నంబికెం గూచుఁ శంభుండు నసంఖ్యాతమహా గణంబులకు వెలివెలిసుం డోయని మిరిమిండనయనారి యకక్కుడనున్న మకరంటి భక్తులకరంజంబం దఘంట వేయించె నప్పుడు॥ ఉ॥ గోపురమధ్య మధ్యమాన గొల్వయి యాం డినభక్తకోటిపహ్ని । తోరపమెరింగియుండునికిఁగూడకు రమ్మని హ స్తసౌజ్ఞ నగ్గోపహయుండునంబినను గొబ్బున శేరగబిల్చిపూర్వవా । గ్వాపతులుజ్జ గించి సకలాకృతి డాల్చి సర్సకంపుడై॥ క॥ భక్తపరతంత్రత యుభయు। భ క్తసముడుక్తియును నంబి భావంబునకున్ । వక్తము సేయురకుంద । ద్భక్త సమక్షమున మొలగ భయపడినగతిన్॥ చ॥ తనపెడకచ్చు నంబిక రతామరం సంబునబట్టి జేసిభ । క్తనివహముమ్నక న్నెరిగికట్టెదు రంజన భీతినొందియొ। య్యొనజలదారిదికురనకనైచను నప్పుడుయీశు డేరికిన్ । వినబడకుండదీపము లవెన్కన యీగుచు నేగెలాగునన్॥ ఉ॥ మూలల కోన తిల్లుచును ఘుంగ ల వేలెడు పుష్పమాలికా । జాలము క్రేవచారుచును సన్నముగానా కపూర్పు పుచ్చుచుఁ । లాలితభక్తి కీలిత శిఖాతతి చేతుల నూతగొం చువా । చాల జనూప సంజనిత సాధ్వసుడై యుబు వాల కంపుచున్॥ సీ॥ తలుకున డెందంబు దట తట నదరంగ నలుకుచు గర్భఁ గృహంబు వెడలి । బోరిదల్పులయందు జేరిజాలక మాలదూటుల వెంబడితొంగితొంగి। చూచుచుడొలగినిల్చుచు వెల్లిపోవంగ వెరచుచు నచటన వెలువడంగ । నోడు చుజలనంబునొందుచు సందడిగలసిపూజారులగన్నుమొరగి॥ గీ॥ భక్తవితతు లజూడంగభయముపుట్టి । చెయ్యిమొగమునకడ్డంబుజేసికొనుచు । సృకిరొచ కరసుకనాసి సొచ్చి వెడలి । గుడివెనుకకేగి వెన్కదిశరనను గొనుచు॥

మఱియును॥ క॥ మగుడిమగుడియాలించున్ । బెగడిబెగడి నడచు భయము పెక్కువదిక్కుల్ । దగనిక్కినిక్కిచూచున్ । దిగులుకుడుపు నేల మెట్టిధీమన్తకైనన్॥ గీ॥ తొంగితొంగిపోవ దొడరిబోవగనోడి । చెంగిచెంగిపోవు జెట్లవెంట । వంగివంగిపారువరభక్తమండలి । భక్తిదెలుప శివుడ శక్తుడగుచు॥ వ॥ అటు చనమున్ముందటనున్న కలికోటనాం బొక్క చతుష్కోణ పాషాణంబుపదాంగుళి గోటవిటక బునను దాటించి నేలంగూర్చి యాగండి కనుదూరికరుదజంగ నీడుజాగగునపల బన్నియతి శీఘ్రగమనంబుల గ్రొత్తమాత్రంబరుగ ముందట॥ సీ॥ ఫలబహుళ ప్రాచుర్య బంధుర శాఖా ప ఘటిత మధ్యందినార్క ప్రభంబు । ఫుల్లపుష్పామోద మల్లిమతల్లి కా వెల్లి తాశోకాది వృక్షచయము । సహకారకిసలయాస్వాద మేదురకరకలకంఠ కులకు హూంకారయుతము । మకరందరసంపూర్ణ మహిత కాసారరోద్భ పంకజాతభ్రమాద్భ సలిలసర॥ గీ॥ మధ్యగ శ్రాంతి పర్యతో పరమరుతిక । శోరసంచార సంజాతసుకసుఖంబు । బహుళలతాగుల్మ భూమిరు ద్భరితమగుచు । గానవొప్పారు నొక్కయు ద్యానవనము॥ ఉత్సాహ॥ ఈయిలగల ద్రుమములీమొడనగూడెనని పాయకనుతింపనను వైయిరులుంగనున్ । రాయకులకరతతులేయమలుగానకళంబు మ్రోయుచు గుళుచ్చములచాయలకటింపం। గాయజనివాజులకు దాయముల నందగిన యాయత రసాలములతో యముల గ్రాలన్। శ్రీమెదలియూరటకు పాయుమయి చెన్నలరు నాయుమ వనంబుజగనాయకుడునొచ్చెన్। గీ॥ చొచ్చిభ్రమితుసిలిలనుతాలవాణి । యూరలో కోయది యిటుగాకను గ్రవనము । యూరనిడువియు గాకదియు పవనంబోయూరుగాకిది యేమైనను డవచ్చు॥ వ॥ అపుడు నొయ్యన యువ్వ లాంత రాళంబు దరియంజొచ్చి చను దెంచిన శ్రోవచొప్పు దప్పించి చప్పుడు గాకుండ వేరొండుమార్గంబున జనిచని॥ సు॥ అలకాధీశసఖుండు గన్గొని మెగూలాభ్యణభాగోద్భిదా । మలకాశోకరసాలపాటల సుఖిత్స్వజాగ్ర శాఖావసత్కలకంఠాసిత కంఠ పాండు రగరు త్క్రౌంచోరు సంచారసం । చలదుత్ఫుల్లలతాంత వారికణికాసారంబుగా సారముక్॥ వ॥ కనితదియ్యారామణికంబునతమనంబు ఘనంబగు వేడుకవెల్లిమునుంగుచుండ॥ ఉ॥ చందనపారిజాతహరిచందనసాలరసాలజాలమా । కందమధూకచంపక వికంకటకంటకపూగతింత్రిణీ । తిందుకమాఖ్యాభూరిజగతీరుహపంక్తులు దాటిమాగధీ । కుందనివణ విద్రుమసతుంబ । కాము ద్రోకనబోవుచున్ । శా॥ చతుస్త్రోత్రవి

భూషణుండుగనీ యెత్సంఫుల్లసన్మల్లికా। ద్రాక్షమూఖ్యలతాప్రతానకపరీ
తస్ఫీతశాఖాశిఖా। దక్షౌణీచరద ద్వనీన వితతాధ్వ శ్రాంతపాంథక్రియా।
ధ్యక్షుంబై కనుపట్టినట్టియొకసంతానాఖ్యధాత్రీజముల్॥ వ॥ కనితనవిడిచివ
చ్చినగుడియకా మదిలోనం దలంచి ముందరి కుంచు వశతు గిడక సంశయా
న్వితచేతస్కుండై యుట్లనినితర్కించె॥ ఉ॥ ఈవనమధ్యమందునిది యేమి యొకో
గుడియొక్కొ కాకదే। పావనిజంబొమీద జెలువారుచునున్నది పైడికుండలో।
భూవినుతాకృతింబొలుచు భూరితరస్ఫురదగ్రశాఖలో। లోవెలుగొందున
ల్లమణిలోలతరంబగురత్నదీప్తులోక॥ క॥ కుసుమితలతాపరీత। ప్రసృమరగు
ల్మములు మూడుమబడలికవాడక్। వెసరచియించినపుష్పా। వసథంబులవీల
గానవచ్చెడినిచటన్॥ ఉ॥ అచ్చపు వేటరాగుల న్మనుజావని గ్రేవల జేరికొల్వగా।
హెచ్చినదివ్యభూజపతికీవన దేవతవీవ గ్రొత్తగా బచ్చని పట్టుపుట్టములు బా
గుగ గట్టినయాలవట్టముల్। మచ్చరికింప జాలువన మధ్యచల త్కదళీ దళా
వళుల్॥ వ॥ కావుననిది కల్ప వృక్షంబగుట కను మానింపం బని లేక
నిమనోజనై రి యుమ్మహీజంబు క్రింద మకరంద బిందు బృంద స్యందా
దీకృతలేందూ పలోపశోభిత విస్తారవితర్ధిక కాంతిః పతత ప్రసవాస్తరణ
పరిణత సుఖాసీనుండయి నంబి ముఖంబు చూచుచు దట్టంపునిట్టూర్పులునిగుడిం
చుచు బ్రహ్మజీవమాయనికరము న్మనురమ్య నందడివి కొనుచు మృగంబునం
బుట్టినచమటబొట్లుం గార నఖశిఖరంబుల దిగిచి పారనీటుచుండి గదళీఫలా
శజాలజాత నాతపూత సమాగమంబున కాస్త్లోదం బందుచు సౌరభ్యఘనసా
చందనము పారళ్యాంగపున్నాగాది మేదినీ నిజకుసుమవాసనల కానపడుచుబ
మాలోపరి మరిమిళిప్రసవవిసర పరాగంబునకు శిరోభాగంబు సాచుచు నమ్మ
లకవ శేఖరుండ న్మతమ దురాంగు డన్యాన గమన వశంబునం బొడమిన
యుపశాంతం బసవణుం డికొనియున్న సమయంబున॥ ఉ॥ నంబిమనంబునం
గలఘనంబగు గర్వము పిడుకొల్పి గం। పంబుభయంబునుం బొడమ మారవి
మర్దను చేరియ చ్యుని। కుంబను నేమియుట్లొదుగు కొంచురయునబున బారు
తేరనా। నంబికినంబి। ఘనుడు నచ్చినముచ్చికతోడ నిట్లనున్॥ క॥ భక్తులకు
ప్రాణమేనా। భక్తుల దేహంబుది మ్మ భాసురతను వే। వ్యక్తిగ ముక్తను వ
స్మ। భక్తోపాసనీయ మాయ పాసనమరియున్॥ క॥ మద్భక్త నుతియను
న్నతి। భక్తుల గహణంబ మద్గ్రహణము సద్భక్తుల భజియింపమిః। మద్భ
జనయు నిష్ఫలంబు మదినూహింపన్॥ క॥ స్థావర జంగమపూజలు। గావింప

గవలయుసమము గాజంగమపూ । జావిరహితునకు స్థావర । సేవయు నిష్ఫలమయు నివచింతురు శ్రుతులన్॥ క॥ భక్తైక దేహమూర్తిన్ । భక్తప్రాణుండ నఖిలభక్తాశ్రితుడన్ । భక్తజన వత్సలుండ । భక్తపరాధీనుడ గడుభక్తికి గతిన్॥ క॥ అదిరెట్లన్న మహేశ్వర । పదభక్త్యాసక్తవృత్తి బాణుడన॥

—※బాణునికథ.※—

గా । నుదధిపరీతమహీతలి । సదయుండై యేలుసాధు సమితి నుతింపన్॥ చ॥ దినమును వేయుచున్నలింగనియతిన్ మునర్చనచేల్చుచుండద । కిటనత సుధ మానకమతతికిన్ దెరపేమియులేమి గాంచిబా । ణునకుగరంబులే ముపదినూరులొనర్పగనన్ని చేతులన్ । గొనకొనియొక్క మారపది నూరులుపూజలుదీర్చునాతడున్॥ క॥ ఈవార్తవిన్న శివ భక్తావళిదద్దర్శనార్థమరుదేరంగా । గేవలతత్పుణ్యతరగోష్ఠీవశుడై మెలగునచల చిత్తుండగుచున్॥ క॥ ఈపగిదినున్నశర్వా । వ్యాపితికెడగలుగ దనుచు ధ్యాస్తుని లీలన్ । లోపలికెవ్వరివిడువక । కాపున్నదాబ్రహ్మాదమతడు నైకోనుదాకన్॥

కరికాలచోడరాజుకథ

వ॥ వెండియు నుదిగొండయాపురిగరికాలచోడమండలేశ్వరుండునా వేరిగట్టింపదిట్ట పెట్టంగడంగి యిల్లాదిగా వెట్టికట్టినంబిట్టవ్వాభక్తికింగట్టువడి వెట్టితట్టలు మోవంబోవడేయదియునుంగాక॥ సీ॥ సత్యార్థమగుస్వామిభృత్యసంబంధంబుదిగద్రావిశంకరదివ్యచరణ । కంజాతయుగళంబుగండునోయనెడుభయంబింతయునులేకనంబి వేశ్య । నపుడుబలిమారుకంటెనబనుపంగదగదనివారింపతారంవేల । నొకనినైననుననొనర్పకయూరకున్నారనీలీలవాలాగియీశుభక్తు ॥ గీ॥ అనుచు నాగ్రహించియావార్తదనమోల । దడవినపుడుపడగబోడుసనుచు । నసినసంగుచున్నగరికామదేవు । కదలెరింగిడేనకదలిపోయి ॥ క॥ ఆకలినామగజేశునసేకవిధులగు స్తరించియీపురభక్తానీకముతో జగడింపక । యేకంబైనడవడేయనేజగమరుగన్ ॥ వ॥ అన్నియు నేలచెయ్యొగ్గిమీతాతచేతమాతాతయాయతిచూపికొన్న ప్రాతప్పు సెప్పమియుంగలదే యనియడిగి నంగడపకయోడమియడంగూర్చుటయుబడి పనులు సెప్పంబారిపారి చేయుటయు మికటాటంబగునీభక్తినిమిత్తంబు గాదె కావుననీవునేడు మాభక్తగణసమత్వంబున నహంకరించినిలువ నెంతటివాడవు (సంసర్గయా పాపగుణా భవంతి) యనుచదువుసార్థంబయ్యెనీతోడి సాంగత్యదోషంబున మాకును

మహాభక్తులకును నెరపరికింబువు లైనని ట్లు పెక్కుదృష్టాంతంబులుగంతు
హంతనంబికిం బ్రత్యక్షంబుగా నిజభక్తమహాత్మ్యంబుదదీయా భావ్యాచర
ణంబులు ప్రేటతెల్లంబుగా జెప్పిన విసినంబియప్పుడు॥ క॥ నంబునుస్ప్రియ
మత్యధికవినయమునుభక్తియుభయంబునాటుకొనంగా। స్మాయుమాయదూ
రసద్భక్త్యా। నయముజాంత్రుటుశుహరునకానతుడగుచుణ్॥ క॥ సద్గురుమూ
ర్తిసముస్త్రజ। గద్గితవిశాలవిశదకలితయశాంగా। హృద్గతమగుగర్వమడచి।
సద్గతిజూపితికృపాలసముద్రైనారణ్॥ ఉ॥ ధన్యుడనైతిభక్తసముదాయములు
న్నెడకేప్డుబోయిహృ। ద్దైన్యముదోపగానభయదానను వేడుచుజేతిన్నె
నూ। మన్యువడంగసన్నుతులుమాటికిమాటికిజేసి మ్రొక్కిమాదైన్యకరద్వ
యుండునయితత్కృపగానకమానమ్మోయుణ్॥ గీ॥ ఆదిపాడినైనైనమూకల
బడినైన। గొంటులేనియట్టిబంటులీల। జనులలోనర్చినైనబడయుదుదత్కృప।
చూడునీవుసుతుసశుద్ధభక్తి॥ వ॥ అనియచ్చోటనుండియాయు భక్తాభిముఖుండై
యడుగడుగునకుసాష్టాంగదండంబులిడుచు దాసంబులొండొంటితోడంగ్రం
గుక్రింగుమనంబాకించిన మసృణించితా అనుకూలరాగంబునను రాగం
బుతోమహాభక్తచరితంబులు సద్భావరసంబులుగా తిరుపాటలు సేసియొక్కొ-
క్క-భక్తునిమాహాత్మ్యంబు ప్రత్యేకఘణుతులంబొగడందొడంగెనదియెట్లనిన॥

—— మెణమారిత్తిగారికథ. ——

మ॥ ఘనభక్తిందనబాహ్యలింగమునకుం గాలంబునస్నానోపచారంబనసం
కంబనురక్తియుక్తుడయి నిత్యంబున్ సమర్పింపగా। ధనసాధనంబుదర్ధ
మైచనుమగంధంబెంగుసంపాదనం। బొనరింపంవగరాకయిట్లునుదిలో
మాహించెనిమోదహృద్యై॥ చ॥ కలగనేలభక్తిరతికల్మియునిమ్మనకల్మి
గాకచం। చలతరసుస్థితిణ్ద్రవిణసంగముగల్గియెనామునంబులో। ఘలద్వ
ఘభక్తిలేమికలపంగసమస్తముతేనిచింతదే। మాలిపితుండమానమామ
రడిబుచ్చినశూలిమెచ్చునే॥ మ॥ తనవెల్లన్నవచందనంబునుచిగింపాటసి
యర్పింపున। త్వనుదాగంబుచదిత్తమస్త్నినమహాభాగ్యంబగప్పట్టిన। న్నెను
కన్నిగ్గులుజేరినణ్ మొగములుప్నెద్రవంబుత్రెయుండ కన్నను నిచ్చాగుణ
నొందినన్ మొదలిగంధంబట్లుగాకుండినన్॥ క॥ కంపొందుగతినలచినను
గెంపించుకగడవనైయెఫ్రితగడనైనన్। సొంపుగబాయగనురిదిన। నిం
పొందకయున్నచెలువమొక్కటకయున్నన్॥ గీ॥ మరికదాశివుడుమాసందమూ
టకులకు। లిప్పుడానిమురినాజంగనేటికనుచు। సరుగవలపడిమోచెం

మీద।గదియగా జేసిలింగోదకములువోసి॥ చ॥ మనమునఁగొంకులేకయున్న మానముదంబునఁదీసిచారుచం । దనమతుఁదొంటపగాఁబడసి దక్షమఖంకసర్వ ణంబుజేసి నరులుసూడఁజూడఁగని శేషవిమానమెక్కి శం । భునిపురికేగినట్టి దొమ్మయసూరికిబాట్లకుబంటనయ్యెదన్॥

—కడవలనంబికథ.—

సీ॥ తనపాణివిభుఁ డుదస్నంకమునఁ దుర్గిశోడఁ ఖండదీప। ము లుపేయ వెయ్యోనిముట్టిపదస్నమిత్రమున నర్థంబెల్లసమకూటయును। నను మానముకిగియానుని వేదించునరిదొమ్మయనానుచు గుంకవనలన్ని। దరి గోల్పివెలుగు వేడగబెట్టి శంకరుముఁడు మెచ్చులుమెచ్చముట్టగోల్పి॥ గీ॥ జనులుచోద్యమంద జారుపుప్పుకమున। నంగజారిపురమునరిగినట్టిఘనమహా త్ముడైనకడవలనంబికి। బనులుసేయునింటిబంటుబంట॥ చ॥ దినమునుచ్రాణ

గుగ్గులకలియారికథ.

నాథునకు దీనతమైమహీసాక్షిధూపము। బనివడి ... చేసినా ... మాత్నగా । ... స్తఘనంబులు జెల్ల ... । ... నాలుబుట్టి ... మెచ్చి ... ॥ గీ॥ తిరు ... యనుసూరి దేవదేవు। ఉగ్రభూమికి నేత్రాలన ... । లేలభా వేమవట్టిభూపాలవరుడు। ... ॥ ఉ॥ తల్లడ మందుచున్నయెడదాంతినచ్చటికేగి ... । ... గుగ్గులగు గ్గులధూపము దెచ్చియిచ్చినన్। ... భూజనులిపోవన న్ననమ్మహి । ... ॥ చ॥ చని ... ॥ రెం డుగడలందు ... । ... నం చిడినిక్కలాత్ముడై । ... ॥ గీ॥ నిలిచి ... । ... భా తులడచి । ... ॥ బనుగుగ్గులకలియారి

—అరివాలునికథ.—

బంటుబంట॥ క॥ వెండియు గాల ... । బ... జనం ... గిరమున్। జం డేశునకర్పించు । ... ॥ సీ॥ వేరొండుపాయంబు వెదకి ... లేక కొడవలిగదియించికొని యతం డు। ... జేసి ... నేసంబు గుతలవ ... ।

సుజంగనపుడు సుండగూలియబుట్టుదయ్యేనయ్యెడనతండైదు నాళ్లు । నిత్యుపాసంబున నెరినున్నచో నెట్ట కేలకుచే రెడుగించలవుడు ॥ గీ॥ సంభవించుచు న్గైకొని సంభ్రమమున । నడచి వచ్చుడుద్ధరంబుగ్గి వడుట బిచ్యా। మంల నట్టును నెరియ పాలైనబూచి । హరహరా యనయాత్మ నెట్టి వలంచు॥ గీ॥ ఎట్ట కేలకువారకిన యీసబాధ । మీశ్వరునకి య్యతేద మ్యనింక నాకు । బ్రతుకరోతనిపంచ నబుభ్రాంతుండిగి । నొండెకాడపకె మొగ జెచ్చి। నిసుసేట్ట॥ క॥ తలకోకదిగిచి పెకొడ । వలిబెడకయుం బట్టివడి మడిసి నసజం । బులికవి సదుదన్నపడవుడు । మలహాయడన్నష్టగాంచిమచ్చికనోకన॥ చ॥ పృథుచుట్టులన్ నిలువ పార్శ్వము సమునలంకరింపనం । దమముకభ్రాంతరంగముల నారసికన్గని రూపుచూపిభా । విమలజనస్వ ... ములవీట్కాన జేసిననిత్యభా । వమునజరించుచున్న యరిపాలునసన్న సుగైనఫృత్యుడన్॥

——ఆదెభక్తనయనారియకథ.——

వ॥ మరియును నప్పాండ్యమండలంబునందు గలభక్తుండొకండు గాంధకములవేము ... నెరుంగమి జేసివలె త్రిసీటిలో వైచియుండిన మొదలవట్టి సిమ ... శివప్రీతిగా నీటిలో పలపడుచు నేమంబుగా వెనకజిక్కినట్టి ... బున ... జంగమార్చనంబు సలుప నొకకొన్ని దినంబులు జరుగనంతట వేటయే నాళ్లు పారమిపిసికిడస్సి నాటిపరునాడు వలగొని చేటకంగదగిలె దొలితొలి బైడి ... బు దాని॥ ఉ॥ ఎప్పటియట్లసాటకరుహా ... సంప్రదాయంబుగా । నప్పలలోనబోపడిచియవ్వల వ్వల వైచియున్పడుక్ । దప్పకదాన రాపడచి దవ్వలరేవునకేగివైచినన్ చప్పుడేదేమిటాన వలజిక్కిన విస్మయమావహిల్లగన్ ॥ గీ॥ దానిడిసి మరియు దాపల వైచిన । దగులునదియ పడుము దానిదాని। దగులుపడునాటి ... । పట్టుపడగదల చెభక్తుడిట్లు॥ మ॥ హరసంప్రీతిగ నేనునువిడిచి యాత్మార్థంబుగా గ్రుమ్మరన్ । హరియింపన్ హరుభక్తులైననగరెపాయిందునీ ... । డిరయింబొప్పకనెల్లి రేపడపాకీనంబులంపట్టుని । ష్టకర్మ్యాగనదీసరస్థలులకుండాయుండనేరందగున్॥ క॥ అందుయట్లుచేయమరునా । దునువలనామీనెడగుబిడున్ పడిచిన్ననః । పునశీద్భగ్విఘ్నత్యము । ననుకాలముసనగవలదునవ్వచుటపైకి ... మువలెవల । వైపన్ హరనిము నెమరియు వచ్చినమే

నిన్ । సేవలచేతంబట్టక । పోవిడిచెదననుచు వైచి ముదమున నదివియన్॥
మ॥ అల బ్రహ్మాదిమహాపదంబులను మోహాంధ్వాంతమున్ పేరిచె । స్వల
లంబెట్టు శివు డుభక్తులసవ్యాత్సల్యుడై భక్తియున్ । వలకుం జిక్కుటని
కుట్టంబనగ భాస్వత్ఫాలనేత్రంబుడా । కలశర్వాణియు గన్గజోడు వల
లో బస్యత్నమై చేరగన్॥ గీ॥ వచ్చి ప్రమథాధిపత్యంబు వసుధనొసగ । సంత
తానందమైనసుఖాపారభరిత । మానసేంద్రియవగుడై మనుచునున్న । యీశ్వ
యడిభక్తసనాథనాయకుండుగుబట్టు॥ సీ॥ అనయంబు భూతిరుద్రాక్షధారణులై

—యేనాధినాథుకథ.—

ల్లదనప్రాణలింగంబులనిదలంచు । నదియనేమంబుగాననవనిలో నేలాపురము
న రాజ్యము సేయుచునమితశక్తి । నొడబడి గెలుపించి యోడినవీటిపై బడి భరంబె
రిగి నిష్ఫముగ గొనుచు । నవనీశులకు నెల్లనుకు క్రొత్తయై యుట్లు పరగంగనా
భూమిపాలుడొక్క॥ గీ॥ సచివుపార్వతిశాసనధీరుజేసి । బలముతో డగూర్చి
యంపుంతసి । దాకిపోర నతసి మేసి భస్మంబు । గనిన నశ్విపాయమనిభయ
మున॥ క॥ కరవాల్లంతటవై । చిరకాలంబున చేరి వచ్చె శ్రీచరణమ। పర
సాత్వజాగిలబడి । శరణనుమను జేరి జూచి సచివు గడకన్॥ క॥ అటువో
యినబోదని । కటుకున గరవాలు దిగిచి తలడగ వ్రేయున్ । బటుశక్తిభ
క్తిపుష్టి । తెగ దాడుకను గుచు బూలి చెదతలాంఛనమై॥ క॥ హరశాసన
నిష్ఠాతి । త్వరనకు నీశుండు మెచ్చి ప్రత్యక్షుడై । వరమోక్షము సగ్రీశితి ।
బాగన యేనాధినాథు బంటులబంటున్॥ క॥ వెండియు రుద్రాక్షభసిత । మండ

—చేదివల్లభుకథ—

నుపుండ్రుడున నుచు మన్నింపంగా । ఖండనము నజాతినవర । మండలపతుల
తనితో డెచ్చరికమునన్॥ ఉ॥ భూరిబలప్రతాప భుజభూషణులంబదుము
వ్యాకన్న । ధోరుతరాసులన్ హరసమున్నతచిహ్నాలజేసి పుడున్
వారలగాంచి భక్తి మునర్పగదాచి యున్నద । తూర్చిరతరా
యుధప్రతతి గ్రమ్మగ నెత్తురు గ్రమ్మ నప్పుడున్॥ చ॥ కలగకవారినన్యమతి
గానక నేవలసద్గురుస్వరూ । పులకెటులన్ల క్రమ్మి కరనుహీభూషణుడంతని
జస్వరూపత । న్నిలిచి కృపార్ద్రచిత్తుడయి నిత్యపదంబొసగన్ గృతార్థుడై
డై చెల గేడు చేదివల్లభుని చెరువనుండెడు భృత్యుడన్ దగున్॥ సీ॥ శంభులాం

—కరయూరిచోడనికథ—

ఛనధారుకే భుస్వసొంపు గాగను బాసగ భూమి మను చునుండి । పరమ్మండ

లంబులపై దండుబంపంగ దలలుముప్పదిబండ్లదరగి తేర । నందులోనొకతలయధికరక్తార్ద్రమై చిడిముడి గతిగానబడుట బెగడి । జడతలకు నుదనముడి తలయర్పింతునని తనతల ద్రుంచియాశ్చర్యంబు॥ గీ॥ మీద బెట్టి శివుండు మెచ్చి ప్రత్యక్షుమై । మోక్షమొసగ మిగుల ముదముతోడ । ధరజరించిన ... చోడని । వరవుబను ... సేయువానిబంట॥ సీ॥ పనిసేయబ మాలిబ ...

—కలియంబనయనారికథ.—

నుండు చనిలింగధారియై జంగమాలి । గూడవచ్చినచరాంఘ్రులకగ్ఘ ... ణ్యాముల్ బోయుచు సతి వానిపోలు పుజూచి । మనసిరియక గరమల్లడము ... సి గాన వెకాలేలకడి గెదనుచు । చులకగా బలుకుచు జలము పోయక యున్న ... కరమూర్తి నిశ్శంకవృత్తి॥ గీ॥ నాలిగోన బెట్టులనితనయాలికేలు । దో ... ఖండించి హరికృపాదుగ్ధవార్ధి । వెల్లగురియుంచి మోక్షమొసగొల్లవెట్టి । ఒరగు కలియంబనయనారిబంటుబంట॥ ఉ॥ జంగమలింగపూజనముసల్పుగ ...

—ఇరవదాండికథ.—

ల్పుచునుండశూలిద । జంగమలింగవేషమున జ ... వచ్చి విభూతి యిచ్చియు । ప్పొంగుచు గోచిపాతయును బొంతయు దాచుకయు ... కుట్టునే । ... త్తునని యప్పుడు మాయను జేసి క్రమ్మరన్॥ ఉ॥ బొంతయు గోచిపాతయును ... రువ ... నిజమందిరా । భ్యంతరభూమి దాచిన ... నిక । ... తసమాకులాత్ముడయియల్లనదగ్గర గోచిపాతయుం । బొంతకు నెత్తునెత్తనఘ ... వస్త్రములిత్తునిత్తరిన్॥ గీ॥ అసలు తాసు దెచ్చియాతని బొంతయు । కచ్చడంబు ... కడనమర్చి । కడమవంకనింటగల పెక్కువలువలు । పెట్టి తూపసవతుగట్టకున్న॥ చ॥ ... తన ... ంటగ ... కంబును ... రాంబరంబు ... । గోనిచని త్రాసుతట్టు ... గొబ్బున నెక్కిన మెచ్చి శంకరుండనఘ ... యియ్యానతి యిచ్చినభక్తియుక్తుడై । యనయము నుండెనయ్యిరవదాండికనం

—దంగుళిమారయ్యకథ.—

గులమైనభృత్యుడన్॥ సీ॥ సకలసంపదలను జంగమార్థంబుగా సమయించి పేదయైజరగుచుండ । నయ్యెడ శంకరుడర్ధరాత్రంబున వానలో దడియుచు వడికికొనుచు । వచ్చినగని పాకవిచ్చి యుంటలు పెట్ట చలిపోయె గాప నాకలిజనించె । నన్నంబు కావలెనన్నబన్నగా దొలునాడు విత్తినవిత్తులు పెరికి తెచ్చి॥ గీ॥ వెచ్చజేసి దంచి వెలదియు దానును । పాకయుక్తమన్నపుజోక జేసి । యీశుకరుణ గన్నయల్లయదంగుళిమారు । ... మధేయునకు నను గుబంటు॥ సీ॥ భవిపో

—గణపాలుని కథ.—

కరుణనిదనభువినుండనియ్యక శివలింగధారుల జేయుచు దాని । కొండబడకు న్న వేదోక్తులబోధించు నాదిస్మృతియు గ్రమంబరయుచు జెల్పు । గాదన్న సఫలంబు గన్నుదని యాచెప్పునమ్మ క్తి పరంపాలనాప్పతెప్పు । నేంత జెప్పినగంతు హాంతభక్తు నగారాలని ప్రస్నమనక గీర్చి॥ సీ॥ జెంగి నధిరించుపుడియు మహీధ్రపతిష్ఠ । నాగరత్రి పదక్ష్నిగొని వంబుచూడనీకు డు పెలమునచా ప్పదాల్చి । వచ్చినాకిటునిచ్చి మానవనిపతేర్చి॥ ఉ॥ యిం నకగట్న మందునా కకానుసు జికర్చుమసు కస్తూంత్రకాంత్ । నంనకకొన్ని పెట్టిరినిమూపయునిల్వ యుతేదు పెట్టిగానుం । త్రైసను పేరంట్లినను నారపనూరక పెట్ట నేటికి । యొన్న నవనాథనాయి చురయుల్లమున బంకించు వృతికి॥ ఉ॥ వాకిటి కండకా జడినవారల నెగతిగన్ను బ్రాయునీ । వికడ కేగు వెంచిక్షపు డేటికి మంటలు నే యు గానవి । న్మక లకాలమునకు నకలమన్ని యాను జేసెద గాని పీగనా । ర్యా కలితాంగసంగతుడవై మనుమూలయని యాన మేటికిక॥ సీ॥ అనఁ నియార మున్నలవాటు లేనిమాపంగి డుంబు నలేనిలింగధరులు । విత్తమ పోవ న్నదు బత్తులమనరనను పంగ సంపూర్ణు డరియునీను । ధనమిత్రుని సుమిత్రుద గు రాజ్యములునిత్తు నోడబడుమను పదానొల్లనునుడు । శాంతఖడ్గము చేతబట్టి శిపించితల ద్రెవ్వ వేసియు వేడుమివిశ్వభ...॥ గీ॥ యర్థి బ్రహ్మత్త మైపరంబ డుగుమనిన । వరదనీయిచ్చువర ముల కలదునాకు । భక్తుడవుగ మ్మరమ్మని భ ర్గు బ్రాణ । లింగు జేసినగణపాలు లెంక లెంక॥ గీ॥ మరియును బెను బెట్టపురియూ

—కుమ్మరగుండయ్యకథ.—

రమహీంతభక్త । పరతదరునీలకం ఠేశువరగృహమున । కరిగిసేవించియిం టికిదిరిగివచ్చు । త్రోవజీకటిలోనాక అతో యాజాక్షి॥ క॥ తలగడిగిచల్లయంగి లిజలములు మై జిలుకశర్వశంకరయనను । ప్పొలతిపనివచ్చితప్పుడ । జలజంబు లకొనగియాత్మసదనంబునకుఁ॥ క॥ చి చున జం నొక్కెగా । పులలిత సద్భ యలుభక్తిదీర్చియుతసిలో । పలియలుకదీర్చిపంపుడు । నలువుఁదనమందిరం బునకుభను దేరఁ॥ క॥ ఆరిపనవదూదడసిన । వారవధూయుక్తుడగుచువర్తిల్లు టదా । నారసితప్పతి సెనిమిటి । జేరంగానయ్యాడ వ్యాజెట్టారులకుఁ॥ క॥ మానిని లేదిటురమ్మని । పోనియ్యకకొంగుబట్టుబోవఁలుకలం । బూనితరుని లకంతుని । యానసుమినన్ను బట్టఁనవిఁయతకుఁ॥ క॥ ఘనసిష్ట ంమీరక । జాన తొగుకళ నెనలజెందు మచినిమ్మనిపను । దనను ప్రత్యుమడలంగ । ఘను

ద్దైవని యతని చేతసత్కృతుడగుచుఁ॥ ఉ॥ కర్పూర వాసనకుంభమిటగ్రహమ్మ రవ స్పృదనంచు నేగియా । కర్పూర మాయ జేసియడుగంగ సతీపతులర్థిఁ గనుం డుచో । గోప్పగదా వికానకికి నోయనిధీశవడంకుననంతనా । తప్పవిజారు జోడుఁ పలుదిక్కులఁ బెట్టుచు బలుకసిగతిఁ॥ క॥ మాయలు జేసిసబోవగ నీయంగ కర్పూర గ్రహింప రేయియిరువ్వరుఁ । జేయుడు శపథము లేదానా యంబున కై నరండు నాబడినను ॥ క॥ రమణీయుర మణుండును శప థమునకు నోడబడ్డజననితతిఁ జూడగ గుం । డములో మంపుడు నెగసిరి। శోమ రుం బ్రయుంబుతో డగ్రొంటియుబయియున్॥ ఉ॥ పమ్మినవేటకలో నపుడు భా పజవైరిబ్రసన్ను డైపళీ । ఘుమ్మనను ద్రియుక్తులయి కాంతయు దాను దదభ్యనుజ్ఞమై । యిప్పుడీ నెప్ప జేండ్లు సుఖియించి తుదఁ హరుం జేరగన్న వా । కుపుస్మర గుండయుప్రసభున ంబగ చర్యలు సేయుభృత్యుడఁ॥ ఉ॥ వేస

—పూసలనాయనారి కథ.—

టలేక శంభుగుడిపిక్రమచోడడు పైడిగట్టగా । రీసహాతుం బ్రతిష్ఠ యొనరిం పగను గొని తానునట్లనా । యాసతనాన్మగట్టుమదనాంతకు మెచ్చగ జేసి కొన్నయా। పూసలనాయనారియుటుపుట్టెభక్తాళికిభృత్యభృత్యుండగా। సీ॥ ధ ర రాజ్యమెల్లకరుమడిధరియించి గరమునుగూరినతిరుపాలుబంట । తిరునా వకరు శివునికి పెండ్లివ్వ నరవేగికొల్చి నతిరుచిరిపిబంట । ధరగోపిహీడియు దానుగరుక్కపడసిననదుపూరి దమయాల చెప్పుబంట । సతతభక్తార్చనాస క్తచిత్తుండయిబగనచిరుతొండబంటబంట॥ గీ॥ సడిసనిపిడీనపమఖమూడమృడు నిచతె । గొనుచిపతీనయు రబట్టకు భటుండ । జన్నముపుడునభక్తుల చరువుబ । నింకళిపుగొల్లగలభక్తులెంట్లఁ బంటు॥ క॥ తుళీయభక్తచరితము। లో లిపర హరమలముబనోనాంచిచో । లాలిత్యమెపడపరు తరుు । వా లయమునసేయుగ నవ హిమాం ఁ॥ క॥ అంతట తనాగిలంబడి। నెంతయు రతిబండవినుతుశన్నజేనేను । గొనిపడి హస్తము । ప్రాంతరమున శివిలిఁ సియకహిన సిరీనస్। ॥ పెండయు మాదూత సుబటుబూడింగ రీపసి బిడ్డుపస్సమిలెంకినాగపదసె సువాడ మధనలకవిసె దూపాసాను దం డము పెడికు పెనువయుమైనసు గాప రేయుని యానేక ప్రకారంబులం గరుణపుట్టసట్టంగనియాడుచు సంఘసురికొధిప భక్తకదంబంబుసభయంబు వేడుకొను చుడాయుం డసునెంబనప్రావు పంబశేరం హరుండునుం బొంచి పొడియుటెని వెనుకనటైనరు ంటుబుం డనాసుమయింబున॥ చ॥ తము

నభయంబు వేడుచు ముదంబున వచ్చెఁ గూనంబి గాంచి నె । య్యానుదలుకోత్త
సందరును నాతని గైకొని వెనరఁ వచ్చె శ్రీ । హిమకరఖండమౌళి కొను చేగినమ
స్కృతులాచరింపనా। శమనవిరోధితచ్చరణసంఘమునుం గనిక్కృపార్ద్ర చి
త్తుఁడై॥ క॥ అరలేని భక్తియుక్తుఁడు । మిరుమిండని భృతికి నింగులమెచ్చియ
పుడయం। దరగైలాసంబుననును । గురుతుంగగొనిపోయె నంబిగుతలములో
నన్॥ క॥ ఎప్పటియట్టుల శివపురు । కొప్పనొప్పాడుచుండఁగటు గావృచుజె
న్నొన్నెన్నెడు భక్తికిగర్వము। దప్పానోకాదో బసవదండాధీశా॥ చ॥ అని
మడివాలు మాచవిభుఁ డాదిమభక్తులసత్కథామిషం । బున బహునీతరంతు
లు నుబుద్ధులు పెద్దగ జెప్పగర్వముఁ జ । వెనుకను ద్రోచి కన్నులకు విందొనరిం
చెడు సన్మణీమయా । వనధరపఙ్క్తి బాడమును వచ్చెను భక్తుకిచ్చెనుచ్చికన్॥
క॥ బసవన్న వీడుకొల్పిన । వెసబాదాక్రాంతుఁడగుచు వీటొరఁగ సద్భ । క్తస
ముదయసమేతుండై । యసమానమనోనురాగుడగుచుంజనియెన్। క॥ నర
నాథుడు బురజనులును । హాసడీపడతెప్పదనుచు నాదలలగరో। తక్కరములజే
ర్చుచు నరిగిరి। బరగెన్ మాచయ్య దొంటిభక్తికిఁ దుష్టన్॥ క॥ ధరలో మడివా
ల్మాచయ । చరితము చదివినను విన్న శంకరభక్తి । స్థిరత నిరుద్దృష్టాదృ
ష్టో। త్కరవాచాసిద్ధిముఖ్య కలనవహించున్॥ మహాస్రగ్ధర॥ రసనాగ్ర
స్థాననృత్యత్ప్రవిమలశివశాస్త్రప్రసిద్ధితాశేషగోష్ఠ్యాధ్వసమిత్యాసిషిక్ప్రియా
తిప్రచురవచనసంధాననైపుణ్యభాస్వ । ద్బసవాధీశాదినానాప్రమథగణమ
తసిద్ధాభవోత్కథాంచ । త్ప్రసవత్పద్యప్రబంధగ్రథన । విధిమహాక్రాం
హోద్ధాంతతంత్రా॥ క॥ చంహాసనచంద్రికారుచి। పరికల్పితసకలభక్తబం
ధుచకోరా । వరశివ్యాప్తహృదయకమలా । కరముక్త పికస్వరాంఘ్రికం
జాతయుగా॥ మాలిని॥ అతులితగుణరా హాహాకీర్తిప్రపూరా । శ్రుతి
మతమతవృత్తిశుద్ధజ్ఞానమూర్తీ । నతజనసురభూజానవ్యకైవల్యబీజా।
వ్రతనితతిశరణ్యా వాదిజైత్రాగ్రగణ్యా॥

గద్య॥ ఇది శ్రీమన్మల్లికార్జునసోమేశ్వరగురుప్రసాదలబ్ధ ప్రబంధనిబంధనశక్తి
యుక్త శివపద పరిణాబసవనామ్యసర్వసత్పుత్రకులపవిత్రసోమనామాత్యపుత్త్ర
యుశిపకవి ప్రణీతంబైన బసవపురాణంబను మహాప్రబంధంబు

నందు - చతుర్థాశ్వాసము,

సంపూర్ణము.

బసవపురాణము పంచమాశ్వాసము.

క॥ శ్రీరుద్రభద్రపదపం। కేరుహామకరందపానకేళీలోల । స్ఫారాం
తరంగమధుకర । సూరిస్తుత పాల్కురికిసోమారాధ్యా॥ గీ॥ దేవ మున్నమీ
రుద్విపద గావించిన । బసవచరితమేనుభయదనుజ్ఞ । బద్యహృద్యకావ్యభం
గినా జెప్పిన । యట్లు విన్నవింతు నవధరింపు॥ ఉ॥ పురభిద్భక్తిపరాయణుండ

కిన్నెర బ్రహ్మయ్యకథ.

ఖిలభోగభాగ్యానుకంపాశ్రయుండు । దురువీరవ్రతోత్కృష్టుఁడు ప్రకట భక్త్యుద్భా
సితుండు సర్వదా । తరుణేసూనవర్చనంబునఁగనందగు జైనవిఘాతుఁ డూరగి । న్నెర
బ్రహ్మయ్య యనంగ నంగదమానన్ నానాకళాభిఖ్యతన్॥ క॥ లోకైకపూజ్య
మూర్తి యయి । లౌకికవర్తనము విగతకాల్యశివాచా । రాకరుఁడు ఘటితఘటనా
దకళాకౌశలుఁడఘవిఘాతకుఁడగుచున్॥ క॥ కాయకములనేకంబులు । సే
యంగా నేర్చుకతన జేసి ఘనంబుల్ । దాఁచఁగ సనిజంగమలిం । గాయత్తంబు
గను జేయునతఁడు హరహామాతె॥ వ॥ ఇట్లు నానావిధంబుల నాచరించి యర్థంబు
సిద్ధముగాకుండ జంగమార్పితంగ సేవాపరాయణుండై యుండి యత్యంతో
త్కృష్టునాఁడు॥ ఉ॥ కిన్నెర మేళవించుకొని సకిన్నెరనారదముఖ్యులంతకు । న్నన్నెర
వాదినానతఁడు వాగవిభూషణ బ్రోలఁబాటుడుం । గిన్నెరబ్రహ్మదేవుఁడనుగీ
తికి నెకటాగ జేసినాఁడయ్యుం । జిన్నముసోకరుబాతికెయు జీవితమిచ్చు దినం
బునీసడుకె॥ చ॥ జనులు నుతింపనిట్లు గడు శంకరు జేకొనునిత్యజీవికా । ధనము
సుగాయి కార్జితము దారిపిచ్ఛేకట్టయుండ జంగమా । ర్చనములు నిత్యకృ
త్యముగ సల్పునెడన్ బసవన్న భక్తినా । సనమహాప్రవాహగతి సర్వదిశా
వలి ముంచి చిమ్మించినన్॥ గీ॥ బసవరాయనిజూడంగ భక్తితోడ । జని యొగిన్నె
ర బ్రహ్మయ్య సంభ్రమమున । నతని రాకయు బసవన్న యంతకన్న । మున్నగ
నివేసు తనలింగమూర్తిచే నెంఱుఁగు॥ వ॥ కని యట్లు తనుం గనుంగొనవచ్చి నగి
న్నెరన్నను గతిపయపదంబు లెదురంజను దెంచి పాడగాంచి దండప్రణా

పసంబులాచరించి సముచితోపచారంబుల సంభాషించి యాతని పాదోదక ప్రసాదంబులిచ్చిన భక్తిసేవించి సవిశేషతత్త్వానుభవంబునం దగిలియుండె॥ క॥ ఈలీలసద్గోష్ఠిం। గాలముగనుచుండగా నాకానొకనాడా। ప్రోలం త్రిపురాంతకేశ్వరు। నాలయమునకరిగి కిన్నెరయ్యగడంకన్॥ వ॥ అద్దేవదేవు గోపురాంతమునం గూర్చున్న సమయంబున॥ చ॥ విటుడొకరుండు పండుగ నివేశ్యకొసంగ కండక్రొవ్వునన్। బుటబుటనైన పెన్గొరియ పోతుఁ గొనున్ వెల యిచ్చియు దానకెనపడి। ఘటియించి దానిపొగాని నచ్చునెయన్నను పీదిగోప లం। బుటుకున త్రాడుద్రెవ్వ నవిబోయె శివాలయమున భూములోనికిన్॥ ఉ॥ పోయి నసబోవనీక యది పోయినపజ్జన సంశరాలయం। బాయతి జొచ్చి వచ్చు విటుని ల్లినకన్గొని కిన్నెరయ్య బా। ప్పాయిటు రాకనిల్వుమిది ప్రాణభయంబున జొచ్చె దేవతా। నాయకు భవ్యమందిరము నాదొసఁగాక దీనిఁ జంపగన్॥ సీ॥ ఇనుమడి వెన్మ్యోగ నిత్తుగాకిక దీని జంపంగనియ్యనిచ్చయు వినుము। జడు లయిన విడువరు శరణన్నగావక వ్రతభక్తులకు నెట్లు విడువవచ్చు। చిరజీ వులకు నెల్ల జాపుసనొప్పియు జర్గించి చూడంగ సరియుకాదె। నీకు దీనిఁ జంప నేమింటె దీనికి యిచ్చెద గ్రాశనీ యిదబలకనుము॥ గీ॥ పట్టిపట్టు మేలు తాతోడవ సుధమీద। ప్రస్యామున కెక్కుడగు పదార్థంబులు గలవె। యుత్పత్తి పదార్థమైన నీయాలికినప్పు। డిత్తు నాదైవసాక్షిగాని వేగుదనిని॥ క॥ వెడనవ్వి వాప్పడప్పు డు। జను దైయాకిన్నెరయ్య సన్నిధిబలికెన్। గడిపొచ్చు నని యడిపొచ్చు ను। విడుతు రెగొట్టియులను వెలకు విలచినవారల్॥ వ॥ అంతకన్న మున్న యు కాలాంతయున్న వృత్తాంతంబు నాద్యంతంబుగా విని యొంగరంగంబున సం తాపచింతాక్రాంతులై యున్న యదిగాపువ వానికిట్లనియె॥ చ॥ పద పదయిట్టు పెక్కు పటపంత ముడించితె తోడివారును। రప్పొంగను సిగ్గుతేక నిలుసల్పులకేర్చన మేటిపిపీన। నమ్మెకు గొడనాశ జేసి కడుముప్పరులైనను నెన్నిచూడగా। జడపెడువిధుబందు వెడజల్లగ బంపుడు నేధనావళుల్॥ గీ॥ ఇన్నిరోయిట్టిలంగెసుక మేలనీకు। దున్నికట్టు కుసునిభేసుదొంతరలకు। మా నవతినాటజాలు నీవు నెపుంగ। మానసముకునసముగు నిన్ను మానకున్న॥

చ॥ రమణులలోన నెన్నఁడు పరాభవమొందని నాకునిర్నిమి । త్తమునన
వజ్ఞుబుఖ్యపది దానికికొంబడ లేలహీరుచే । రమానసయింటివారలపు గ్రాస
ము వెట్టఁగనోపునంచులో । కములజలంబులాడుకొనఁగా వినఁగావలసెఁగా
లంబులోపలన్॥ ఉ॥ వస్త్రదూకాసియొంగలిగి వారిజధూములలోన స్నల
న । త్యున్నతిమన్ననాకునొకయొచ్చమువస్త్రేనుడీసికింక నే । నెన్నఁడువాంచి
కొంటు నవదొంతయువందురిపీనిబిల్వకు । స్నెస్నెను జుట్టురదయును నాన
సవాటును దాయునంతటన్॥ క॥ అనితలఁచిబొప్పయిప్పుడ । వనబుకొని
తోడివాంచు వాలునసుచున । వ్నెనితనిజంబుగ బలికెస । వినవాడుపదొన
దుఃఖి పవకుండనుచున్॥ చ॥ ననువ్రదలంపకచ్చిన ధనంబుధ్యంబున తంగజా
స్త్రవే । బనబలిమాలినోయనకతస్నసునల్పమునాకయిన్నలో । గనికగ
మింతలేకయుడి గ్రకుటినదకగ్రనగసేసివానిసీ । వసిలలనస్మిసొన్న దగవం
మగవానికి దార్వైనగన్॥ క॥ వెలయాలిపొందు సతతాని । కలకాలము
మున్నవానగలరెధరిత్రిన్ । తెలిసియుతెలియగనీయుడు । వలరాయనమా
యలెంచవారికినైనన్॥ క॥ నీసంటిదయాయుక్తుని । నేవెంటను వెదకఁగా
నవెంచెన్నఁడను । పాశీవాలయంబునజొచ్చిన । జీవింపాడంగసంతజిం
తింపుమనన్॥ గీ॥ తడవుసేసినలంచె చిత్తమునఁనొండు । విధముగానెంచి
శోకించునేగనరదు । వలయునికిస్మెరయ్యకేవలంబుబుట్టు । గొన్నియుదపు
లుధనికొంత గానిగెలిటుండు॥ సీ॥ తెట్టైదవెలయనిబిగిచెడినిచ్చెద్ద యిట్టిద
యాపడు నెవటగలదు । జెరజీవులకునెల్లజావుసునొప్పయునొకసమానం
బనియుబ్బసూరి । యిప్పడాడినమాట దప్పగదాల్చనే మానిసివేల చేయు
మాడత్రైన । నొసగియొగొరియనింపెసగంగవిడిపించి కొనకమానందు
పొమ్మనంచు॥ గీ॥ వాడుపోవచ్చినదొరోరిపోకుమనుచు । వెలయాలుమా
టలుపెప్పించివేగనిచ్చి । యింకబొంకిననేబోవనీయ్యనుమ్మ । విడుతునన
చ్చొత్తి యిప్పుడు వృషభమనఁగ॥ తరల॥ అనుడు బొప్పడు నప్పుడప్పనికి
నాస్నెనొప్ప ధనంబుగొబ్బ । నను నైకొనిలంజెయింటికి బోయిపోయితలం
చెని । ట్లిను మనిషక్తము లెన్నయిచ్చినసంగనామణి వేటదే । వను మరోసినదొ

దీపల్లవు లందరు దనునవ్వరే॥ గీ॥ వేరొయొక వేటఁగ్రక్కున విలచికొనుచు। గానలఁజయుఁటకి బోనటంచు । మరలిమరియుఁ దకన్నను మంచిగొఱియ। గొనుచు జరిగెను పటుగిలఁగొనఁగ సాగ॥ ఉ॥ ఓరి దివాంధ్రీ దేవులఁగన దో। గిజగాఁపుని గోవులఁ దాఁకఁగనీ । కేమింకిఁకింతవంత ధన మిచ్చెద దెచ్చెదఁగొఱ్ఱె మందలం । బ్రేమనుఁ బెనోడ వేల్పులకు బెట్టుచుఁ గట్టుచు బట్టుపట్టుముల్ । భామలు మెచ్చ నెచ్చమిడి పందువదండిగ జేయుబిరాఁ జనుఁ డా॥ వ॥ అనియుక్తివాఁడు తన్నుబాయలేక ధనదాన ప్రదానంబుగా బలికినవిని పురాతనుండు శిని విత్త దత్త చిత్తమై యుత్తరీకా మొత్తంబడక బొప్పనిం దప్పక జూచి యిట్లని యె॥ క॥ వేల్పులకునిన్న గొఱియల । గోల్పడిపచ్చితివి నిన్ను గూడు కయున్నన్ । దల్పడనాడు సురజనుల్ । వేల్పులు సాకడ్డిపెట్టె పెరతుము మిగులక॥ క॥ నెన్నాదినాతోఁ గూడిను । శిమన్ననసీకుండ మనసునఁగల జేసియు నీ । వన్నఁ యాఁగొఱియ శీఘ్రమ్మున । గొనిపన్నపొన్న గ్రమ్మరననుమాక॥ క॥ కోమా ధుమగాఁప నవిరా । పేమియుదల పోసి చూడ నెరుగక వేశ్యా। వ్యామోహముదల కెక్కగ । ధీమంతమున గోదముగొఱియ దెచ్చెదననుచున్॥ సీ॥ ఇట్లుచని నామంత్రిపురాంత కేశునగరు । జొచ్చి సిన్నరబ్రహ్మయ్య జూడ జూడ । గొఱియబట్టంగ బొప్పడుసుపటుడ నుమ । బలికె వాఁడయ్య యుల్లసిల్ల ప్రస్ఫుటముగ॥ ఉ॥ పట్టకుమన్న కింకప్పుడు ఘంబగమాడలు చెల్లినప్పుడే । పెట్టి తలింగముద్రదానె బీర మదపప్పకె బట్టి తెచ్చినామం । గొట్టుచు సీశిరంబు ధరగూలగ మాబసవన్నయాన జే । పట్టులగాడు మెట్లు శివభక్తులకుం బరిహాసంబుగా వ్రువన్॥ గీ॥ బొప్పచప్పుడు సేయక బోవు బ్రబుక । వలతు జేసియునని వినవాడు నలుగు । చిరికె బెరుకు బ్రహ్మయ్యనని కెవ్వాని । తలనునిసఁచు పతిగుడిపై లువడిపడ॥ సీ॥ ఆడిదప్ప వానియుట్టి శీలాలయం బందుండరాదనియప్పుడ ల్లె । దివియుంచియగడ తెగ్రొచ్చి చిపోయిలు చేచోద్యమందుచు జూచుచుండ। నంతంత బొప్పనియాఖ్యాతులుమిత్రులా ద్యంకనుల్ విపుడియుని పతికి । మొర పెట్టికొని పోయి మొక్కిముందఱనిన్ని చెప్పిరిట్లు తెలిసి తెప్పవరాఁ॥ గీ॥ చిత్తగింపుము దేవ మా చిన్నవాడు । గొఱియఁ బొప్ప [illegible] పురాంత గుడికి నరిగి।

పట్టబోయిన తలతెగఁగొట్టఁగిన్నె । రయ్యొగిఁ నానొక శివభక్తుఁ డచటనుండి
క॥ శక్తిగలశంభుభక్తుల । శక్తులపురజనులునిట్లు చంపిననిక నే । యుక్తింగ
ననేతుఁ జూమిప్పుడి । భక్తులసుననిమ్ము మమ్ముఁబంపుమె న్నటైనన్॥ చ॥ అనవిని బిజ్జ
లుండు బసవన్నఁ గనుంగొని కోపవహ్నిచే । గనలుచు బల్కె మీకు మరికొందలు
లేరనితప్పతేనిభూ । జనములజంపజన్నె భరి సంగమభక్తులు నిర్బద్ధ
యా । ధనులని విందుమింతటిచి తాఁపులు లేఁదుఁదా తంబునన్॥ క॥ అనఁగాఁడు
గాక గౌరయుల । పనిమాకుఁ గలదె యూరఁ బ్రజలకుఁ హింసే । యానింక బాసెమీ
వ । ర్తనములతో నిల్లియును నసుచితంబుగా నె॥ క॥ బాలుండుపుట్టఁ జేకరు
గాలందన్నుటమాంసఖండములిడుటన్ । రాలరుధ్వటగులములు । గోలుప
డుటచంద్రశిరముఁ గొట్టుటమరియున్॥ గీ॥ తన్నిని ప్పటుమొదలుగా దమ్మదో
రల । నైవధర్మంబులందరు మొదిరిదోరల । నప్పుడధర్మంబులం ద్రవమీయాగడ
ములు । వసుధ నేలంగమాకింక వశముగాదు॥ వ॥ కావున మీగోలందిగొడ్డ
తనంబున బిడ్డలం జంపెడువారు మీరాజ్యమంత దొనింతసుండి మీర యేలుం
డనవిని బిజ్జలునకు బసవన్న యిట్లని నె॥ మత్తకోకిల॥ ధర్మమార్గము శంభుభ
క్తుఁ బదప్పరెప్పుడు విన్నవు । పట్లర్మశీలుఁడు బోలె భూవర గానకూరక బల్కఁ
గా । ధర్మవేదపురాణములారయు దండలారయు బంపుమా । నిర్మలాత్ముఁడు గి
న్నెరయ్య యసీతెజంపఁగ జాలుఁడే॥ గీ॥ వినవలయు నెవ్వ రేమి జెప్పినను మొద
ల । నవియు నిజమనకవ్వల నరయవలయు । గాకయెద్ది నెననదాడి గట్టుమన్న
కరణిబలికిన కార్యంబు గాననగునె॥ క॥ అనవిని బిజ్జలుఁ డాగా । కనికఁ మంత్రు
లనుబిలిచియాగామును జ । య్యానగనిరండనిపంచిన । జనిరా త్రిపురారిగుడి
కి జగపతిమంత్రుల్॥ మ॥ చనియా మంత్రులు గిన్నెరయ్యఁగనిరి సదావాసముం
డనభూ । తోన్నతగోపురాంతరల సన్మానామణికుట్టిమా । వనివిస్తారవి
తర్దిఁ గాంచనతతవాస్తవ్యలిశాంతస । ద్ఘనసంతర్పిత నిగమధ్యత్మావ
సద్భక్తునిన్॥ క॥ కన్నంతనఁ బ్రమొక్కుచునునా । కిన్నరబ్రహ్మయ్య సేరికృప
గనిమరిభూ । భృన్నిజమంత్రులు పలికిరి । యున్నాయిది యేమి హింసయా
హాఁ మెనీకున్॥ వ॥ మరియు రాగదోషంబులు నాత్మ నే వెంటనంటని నీవంటి

గెంటులేని ముక్కంటిభక్తుడు సంసారిసరిజేసి హింసకుం దొడంగునే యి
ట్టివట్టిసడి నీకెట్లువచ్చెట్లె నదియునుం గాక లోకనిందితంబయి నటవిటమ
నీష ప్రసంగంబునకుంగల దదియట్లుండనిమ్ము సున్నా బిజ్జలుండిజ్జగడంబు తె
రంగెఱింగి బ్రహ్మర విన్నవించు నదియును బ్రస్తుతించె నెనగాన నరాధిపజన్యాన
కేమని విన్నవింతు మనవన్నర పాపమంత్రులు గిన్నరనన్న యిట్లనియెం॥ ఉ॥
బాటకో మేటికిన్ వినుము బాస్పడు నీపురవీధి లోపలం । బ్రాటనవచ్చి
యీడ్చికొని తాజనువారి నిడక హిరణ్యచంద్రమహా । జాటుము నంది గొంతరము
జొప్పను జొచ్చిన గాంచిబాయుచు । పెన్లుబడజొచ్చి పట్టుగని పత్తికిలియిట్ల
ని యేమిలవానితోడ॥ క॥ గుడిసొచ్చె నింకజంపక । విడువుము గాడెనికీని
వెలజెప్పినని । స్పడిమున్నదైనసిత్తున । నుడువాడిట్లనిరొసన్నుసుం గను
గొనుచున్॥ క॥ వేయిచ్చి ప్రాయినసియ్యాది । నీయున విడపించుగాని యిక
జంపగా । నీయడుపసొమ్మన పూజలు । వేయునునిచ్చితని జనులు విస్మ
యమందన్ ॥ ఉ ॥ అత్తరి వానితోడ నిటులంటి ననుంబడి వచ్చి తెనినే।
నిత్తునటంచు నేనవనిజో యిప్పుడ వీనికి లింగ లాంఛనం । బొత్తుదు నన్న
నప్పటికె నొప్పివడంపడివచ్చి యయాన్నలో । దత్తరపాటుతోడ శివధా
మములోపలిగొ్రెబట్టుచున్॥ ఉ॥ పట్టుకుమన్నవాడు తనపైనొరదూసిన
వానిమస్తకం । బిట్టుకుబొందుచగొట్టికి యుధాఘటమందప్ప దలంపు సేరిదో।
యిట్టులయాటకింతటికి నీత్రిపురారియు సాక్షి మూర్తిల । బట్టినదృష్టమేర్ప
డగ బల్కగజేయుచు నీయుమేశునున్॥ సీ॥ అనవినిమంత్రులు లాశ్చర్యమున
నొంది చనిమహీపతికి జెప్పిననతండు । సద్దెరబత్తుండు నిద్దలాడెడు గాక
విందుమేమున్నిట్టి వేడబములు । బత్తుండుత్రిపురారి బలికింతుననుచెల్లకప
టమెానిక్కమో గానవలయు । ననిబిజ్జలుడు సర్వసమేతంబు గాజను దెంచె
నా శివస్థానమునకు॥ సీ॥ బసవడప్పుడు గిన్నెరబ్రహ్మశౌరి । గాంచితత్పా
దకమల యుగ్మంబుమీద । బడికడందగలేచి సద్భక్తియుక్తుడగుచు । నా
యయ్యనిట్లని యభినుతించె॥ సీ॥ శృంగారపులకీలు శివుచేతిగరవాలు సం
గళంబునకు మౌనమునకు । విజయంబు బ్రతుకు వివేకసంపదపెల్లు సిచగుణ

స్తుతియాతనిష్ఠజేత । సత్యంబు భాతి యాస్థానంబు జ్యోతి దివ్యలరాజుప్రభ్యయావలులు రాజ । యోగంబు దునియుని రాగంబుగనియు యాగమము లతెల్లి హర్షములకెల్ల॥ గీ॥ బరమశాంతతపోగుమధ్య క్తిబాగు। దాంతి ఫుప్రతాపవిశ్రాంతిసోపు । సేవలుండెదలంపగి న్నెరయ్యాయనుచు । నుచి తోక్తులను నాబసనన్న యనుచు వరియు॥ వ॥ ఇట్లుగీర్తింపుచుండు నప్పుడ స్నుతి గోపురంబుకడ సకలజనంబులు బురోహితామాత్యభృత్య సామంతసేనాపతిసిబసంబులును జనపతిసమేతులై యానందంద సందడింపుచు నయ్యిందుశేఖరు నెలుంగు వినంగలవారలై యుండి రటమున్న నగ్గుడితమ్ముడిపడుగుగుంటకోలదోలగించి తానునుంబోడసూప నొడి మొదకేనియుం జనిరె నాసమయంబున॥ ఉ॥ సన్నపు నవ్వువెన్నెల పసంగొసరంగ మెలంగిలీనమై । గన్నెరవిచ్చిశంకరుని గామదివిరుగున దృష్టిసొన్పుడుజ । గిన్నెరబ్రహ్మశౌరికి నకిల్పిషమూర్తికి రెండుదల్పులుం। బన్నగరాజకంకణుడు బాయగజేసెను భక్త్యధీనుడై॥ గీ॥ చెప్పవిందుమా దొడ్డి నాసికేనిశివుడు । దెరచెదల్పునాగసుందరముసేదు । గిన్నెరన్నకతంబున గన్నలార । గంటెమికశివుబకకింప గలడితండు॥ వ॥ అని యిట్లుజూపనలభినుతింప నభవునకభిముఖుండై హర్షణంబుతో నిట్లనియె॥ సీ॥ మనసిజద్రోహారంభ నకెయ్యిపైపైచి వనితపాలింఘ్లు నీవనిపలంచి । పిలచిన నొడసంబి కప్రియుంబున నొంద । బతిశబ్దమొసగినబార్వతీశ । దానసయ్యాద వాదనయము జేతలోపలబనిచిన గోపవాహ । బాపురబ్రహ్మయ్యాభక్తిష్ఠకు మెచ్చి కొన్నలనిలచిరో యన్నయభవ॥ గీ॥ జంకవేనే వసనాబారదాగితన్న । బగిపిసహస్రంబుశత్రుంబు ఘరజలోన । గెలుకొన జేసియఖిలభక్తాలిద్రోచి । సూనునిసమ్మతమున గిన్నెరయ్యనిలిచె॥ క॥ ధగిశిఖ్నిసినొనొప్రిపు । సాగింపని సెల్పటయపసహాశైలజ్య। దాయిపనా లోన ఏనొయం । తారకాహరుడుబరికెదత్స యుమునకు॥ ఉ॥ అసర వేసంఘా షసుపహాప్రళయప్రతిఘూర్ణి తార్ణవ్రా । ప్రసితభూభృత్ప్రాగతం గమత్ర్య వ్వక్రమోగాలింగని । ప్పాపరితప్రభక్త జనఘోషము సకలగజారు

తెల్లమూ । ఖ్యాపరిభూతులైరఖిలసన్నుతసామాజముతోడగూడగన్॥ వ॥ వెండి
యు॥ చ॥ ధరణివడంకెన్కెహిమధ్వానుడువారధులింకెనప్పుడి। కర్ణులటు
త్రుళ్లగ్రమగ్గనహీ కచ్ఛపరాజును మేను సగ్గనం । బరములవ్రాలెనుడుపంక్తు
లువాయువుడూశెసగ్నివి । స్ఫురణముమూసెబ్రహ్మలెబలసూదనలోకముఖోర్ధ్వ
లోకముల్॥ వ॥ మరియునంబుజసంభవుండు దలకించుకంజనేత్రుండు శంకించె
నప్పాటను నెఱుంగక పశ్యల్లలాటు భక్తకోటులాటలం గాలంబులోలి గతిం
గడుపుచుండ యాజ్యహోమపూర్ణముఘోషంబు । మోయుందొడంగి యేడపాటా
రాత్రంబులయ్యే నిండుకేనిమయం గొంచంబుగాక లోకభీకరం బగుచున్న
నాదంబు భూజనోపకారార్థణంబుగా మాన్పందలంచి బసవన్న గిన్నెరబ్ర
హ్మయ్య నిట్లనిస్తుతించె॥ సీ॥ సజ్జనశృంగార సత్యైకనిస్తార దూతసంస్కృతి
వారదుష్టదూర । నిఖిలోపకారవినిర్జితాహంకార శంకరాకారనిశ్శంక
సార । కారుణ్యపూరయుతకల్మషాత్మకశరీర మంగళాకారసన్మహిమహార।
జగదేకవీరవిశ్వనుతసారాచార సుగుణవిస్తారయశోవిహార॥ గీ॥ భక్తమం
దారపరిహృతభవవికార । యంచితాంబుధిగంభీరయుష్యదార । రాజధ
రభక్తసహకార రాజకీర । గతమనోజవికారసంగతవిచార॥ వ॥ ఇట్లువిను
తించి పంచముఖుభవాణ్భటి సందర్శంబు శీఘ్రంబు మాన్పవేయ నవ్విసుగి
న్నెరయ్య॥ క॥ బసవనిచేన్ మోయుచుడర । హసితవికసితాస్యుడగుచునట్టి
ట్టునకా । కుసుమశరహరునిగనుగొని । మనలకేపాటాయన్నెమాత్రమా నె
రవంబున్॥ క॥ తోల్లింటికం టెకటకను । నల్లవాడానసుల్లసిల్లెనరనాథున
కున్ । దల్లడముడిగెన్ లోకము । బెల్లనుగనున్నెట్టులట్లనెలమివహించెన్॥ వ॥
అప్పుడు॥ క॥ సప్రజ్ఞుడగిన్నెరబ్ర । హ్మప్రముఖకుబిజ్జలుడుమహిం జాగిలిదం।
డప్రణుతియు జేసిలేచియు । తిప్రియమతి నిట్లుసన్నుతింప దొడంగెన్॥
సీ॥ నీయాజ్ఞదలమోచి నీలకంఠుడుబల్కు నున్నబల్కెను వలదన్ననుడి
గె । లోకముల్ నల్ల కల్లోలముగా జేసినిలిపితి మరియును నిమిషమాత్ర।
నీమహత్త్వమెఱుంగ నీరజాసనముఖ్యు లంతవారికినగమ్యం బనంగ । న
జ్ఞానులము సమస్తాపరాధులము మేమెఱుంగుదుమయ్య మీమహాత్మ్య॥

సీ॥ మఱియులోకంబులకు నెల్లహర్తవీర । భర్తవునీవశలపంగ గర్తవీవ । కావునను మమ్ము నీకటాక్షమునఁ గాచి । యభయదానంబు గృపసేయుమయ్య జియ్య ॥ గీ ॥ మాకుయన నేల బ్రహ్మాది మర్త్యకోట్ల । కును దలపంగనీ వెడిక్కనుఁ దెసయును । నగుటగంటిమిమ మునీటనద్దుబాల । నద్దుమఱియన్య మెఱుఁగనియార్తజనుల॥ చ॥ అనిమను జేశ్వరుండు వినయంబునవనయంబును భక్తియుక్తియుం । బెనగొనికిన్నరయ్యమది బ్రీతివహింపనుతించి వెండిమ్రొ । కిఁగనగనియుల్లనవ్విశివశంకరులంగని భీతినొందుచుం । మనుమనివిడుకొల్పి నరనాథుడు నేగెబ్రజాసనాథుఁడై॥ క॥ నరపతియు నరులుగనియ । చ్చెరువొందఁబొప్పవినిసజీవితుగాజే । సిరఖిలభక్తులు బసవం । డరుదారగనందగిన్నెరయ్యయునడిగెఁ॥ క॥ మున్నింటికిం బెశివభ । క్తున్నాతుఁడైగిన్నెరయ్యయుం డెధరిత్రిం । బన్నుగనతనిజరిత్రము । విన్నంజదివిననునఘము వీటొకఁను ఒరియుఁ॥ చ॥ అభినుతకీర్తిజంగమ సమూహితనిష్ఠ

కలకేత బ్రహ్మయ్యకథ.

డులింగసంగతా । నుభవుడుసాధ్భుతవ్రతుడను త్తశుభాశుభగమఁ సంచయుం । డభయుఁడ వాక్కృతాఘుడు మహాత్ముడు నాకలకేతబ్రహ్మయు । ప్రభుడువొగడ్తకెక్కనుధరాతలిలో సముభమలోష్ఠుఁడై॥ క॥ లింగాభిమానయుక్తుడు । సంగతజంగములసత్ప్రసాదానుభవుం । డంగీకృతలింగైక్యుడ । భంగుడు సద్యోవిముక్తిపథపధికుండున్॥ క॥ మొగిదత్తునితలకొమ్మన । దగిసకలతదగ్రుకొమ్ముదాసరహారి పెం । పగుకంకాళములీలం । జిగిబిగువుఁ బుముగులగలుగు చేవగుగుడియుఁ॥ క॥ రెంచఁగరంబుల మెరయుచు । నుండంగలకేతవేషయుక్తుండగుచుం । ఖండశశిధరభక్తుల । యిండులకనుదినమునరుగునిష్ఠు పలుకుచున్॥ సీ॥ పరసమయావలిబడిదాకగలరుద్రునిటలాగ్నితగరుముంగిటకివచ్చె । నన్యామతాబ్జంబు నుసిరి పెరికి పెట్టగలవీరభద్రదిగ్గంతివచ్చె । నిమ్మహితలిగల యెల్లభక్తులయిండ్ల వింద్రైననిజకళిపికవచ్చె । నలరుమహాప్రమథుల ముద్దుజను దెంచెదుగళవ్యకును బుత్త్రుండువచ్చె॥ గీ॥ సంగళవ్యానుబుద్ధుడు డాయంగవచ్చె । నమ్మలారకక్కలారనిహర్షమెసగ । బ

లికినగియించి దినమర్సగొనిచి తెచ్చి । భక్తకోట్లకుఁ దృప్తి దప్పకనొసర్చి॥
వ॥ ఇట్లనవరతజంగమలింగ సేవాయత్తచిత్తుండై యుండు నెడ॥ క॥ ఒకశి
వభక్తుండతఁడు । న్నకడకు నేతెంచి దవ్వనడచి మిగులడ । స్సి కళేబరంబుగ్ర
స్సిప । దకమలములు ప్రస్పిదీనదశదోపఁగన్ ॥ గీ॥ ఇట్టుజను దెరబసినీకు నేమి
గలిగె । నను చుగలకేతబ్రహ్మయ్యయడుగుటయును । భక్తుడును దనరాకయే
ర్పడగఁ జెప్పదలచి । బ్రహ్మయ్యపినుమసిపలికెనిట్లు॥ ఉ॥ నంబికశంకరుండనుది
నంబుఁ మెలన్నడే నెట్లనట్లని । త్ర్యంబునుగిన్నెరయ్యకు బురారిదయంబడి వె
ట్టనంబులో । కంబులవారి జెప్పికొనగావినియాయనగాంచినాడు లే । మింబ
డిమూర్ఛిగొందునని మేకొనివచ్చితి ద్రోవనొచ్చితిన్॥ క॥ ఆమేటిగన్నయం
తకు । నాపదిగలత్రృష్ణ జెడదు నాకతనిమఠం । బేమెయినుండునుదూరరి।
బేమాత్రముగలదు జెప్పవే యనుచతఁడున్॥ గీ॥ ఇది యొనొకదొడ్డగా జేసి
యుచటనతని । నేల జెప్పెదవుమగుజేకూలికాని । కూలినాండ్రకు రాసిజే
కొనగనోరుల । కొసగవసముగుగాదనపొసగవినవె॥ క॥ అంగజమదనను
ధనహాం । భంగోలిచిఫలంబువడసిసరిజేసుకపో । వంగలవారిగలుగు
నె । లింగనిరంతరసుఖంబు లేశంబైనన్॥ గీ॥ ఫలములాసించికొనుచు నేభ
క్తుఁడభవు । బదఫలునుగిదవులును నిత్యశక్తునేమి । బ్రాతిమాహేశునిషా
మనిష్ట । గొలుచ నేర్చినలింగసంగులకునెందు॥ వ॥ కావున నీవు ధనంబున
కై ఘనంబగున యాయాసంబునంబడి యుంతదవ్వరుగనేల నీకునెంతధనం
బువలయు నంతయునిత్తు నెత్తుకొనిపొమ్మని తనచేతియుంగరంబుతోడ దా
కించిన గనక బురాలె॥ ఉ॥ బంగెడుబుద్ధ్వలేచి వసుధాస్థలి ద్రాసిగబోసిన
ట్లుజూ । డంగరముప్పన పసిడిడగ్గరిభక్తుడుగట్టికొన్నచే । లంగగడునధిగ
ట్టితనలావుకునగ్గలమైన మోవు మో । వంగవశంబుగాక బసవప్రభువాకిట
మోవుడించుచున్ ॥ గీ॥ బసవని జేరగ వెసజ తెనపోయివచ్చు పూదిగబూస
గ్రుచ్చినట్లు । గడువేగమున జెప్పికల కేతబ్రహ్మయ్య యొసగనద్ధిధనము నాకు
వొకరినికిని । మోవంగవశముగాదీవొకరిపరిచారు ననుపుమన్నను బసవ
న్నచోద్య । మంచుమహాభక్తనహాత్మ్యమిట్టిదిక దా యేమునన్వచ్చువారెట్టులు

న్న॥ గీ॥ గాయంబుగలపగకేతవిద్యయా । యయ్యాయీవిదలపనసురధేను।
భూజభూధరప్రభూతచింతారత్న । రాజికెల్లనుమిగులదేజరిల్లె॥ క॥ అ
తఁడెంతఘనుఁడో గాకు । న్నతగిన్ మనగిన్నెరయ్య యొకకడనుగా । మహదల
చిపలుకవశమె । యితరులకునతండసంగమేశుఁడు దలఁపన్॥ వ॥ అనినిచ్చ
యుంచి యాకలకేత బ్రహ్మయ్యగనుంగొను వేట్కమదింబెనఁగొనుచుండఁ దభ
క్తునపరిణంబు మోవఁగల బరిచరునింబిల్చి కిన్నెరబ్రహ్మయ్య న్వతియుండైన
బసవండా మహాత్మునంగనుంగొని॥ క॥ గ్రక్కునధరజాగిలబడి । ప్రముకిట క
రాంబుజయుగంబు మోడ్చి శిరముపై । నెక్కొలిపి బ్రస్తుతింపగ । ని
క్కలకేతయ్యగాంచియాథ డిట్లనిరెమెన్॥ సీ॥ బసవమాగిన్నరిబహ్మయ్య
బోలంగ గల రే భక్తులుధరావలయమునను । నోడయునంబికి దోల్లిబడి వెట్టు
శివుడిప్డుబడి వెట్టు గిన్నెరబ్రహ్మయుకును । మట్టంగగాలుచుటకట్టుండవలయు
నోవట్టిమాటలవారికెట్లు దెలియు॥ గీ॥ గటగటానిప్పులంబుగాగాలగళుని।
నింతగాలంబుగొలిచియు నేము ప్రేమ । నొక్కబాటక యయును [illegible] నెక్కమైతి
మనుభవుడనెరుగనేదన్నునడుగకున్న॥ క॥ ఇట్లు శివపూజచేసం । బెట్టుగ
గాలించి ఫలము ప్రీతిఁగొనంగా । నట్లగుమాబోట్లకు బలు । పాట్లు ఒడ
గుంచెడబ్బు బడవలనగుటన్॥ సీ॥ పున్నెంబుమాలిన బొడవలమే నెల్ల నె
న్నికకుండంగ నేమిఫలము । బసవమాగిన్నెరబ్రహ్మయ్య హరుబలి కించి
నాడనియును బంచవదను । గిరికేగి మకలయినాశిటికేగు రెంచి నాడఁ గయు
నుజూడంగనవనిగలుగు । వారెల్ల వత్తురు ప్రమధునకపరిణంబు జాలునోజా
లకున్న॥ గీ॥ గిన్నెరయ్యకు జెప్పి యట్లున్నభంగి । దోలిసం [illegible] వేన
వేలుబండు । మనసిజారియొసగు ధనమునకుదోడు । గొంతె [illegible]
మాకుగొరతలేదు॥ క॥ శంకరదాసయ్యకనుగు । లెక్కలకు [illegible]
ము తేదనిమదిలో । శంకింపవలదుబడ్డం । గొంకకపుత్తె [illegible]
మిలసంఖ్యల్॥ క॥ జటపిలికాయకే [illegible]
ధనంబుల్ । కొలదికొకయింతగలదని । కలకేతవిభుండు [illegible]
బల్కెన్॥ వ॥ పట్టినమాత్రంబున బదను మెరుగుబంగారంబై కనుపట్టుడు

విస్మయంబంది బసవన్నయుం గిన్నెరయ్యయు సంభ్రమంబునం బఱ్ఱెంబ్లు మీదంబడి మ్రొక్కిరి లేవకున్నం గని కలకేతబ్రహ్మయ్యయు॥ ఉ॥ హెచ్చిన ప్రేమతోడ బసవేశునిగిన్నెరబ్రహ్మదేవునిం। గ్రుచ్చియు గౌగలించుకొని కన్గొని జెలంకగ గిన్నెరయ్యయుం। సచ్చిదఖండలింగకల సద్గతివర్తనలు కేలు మోడ్పుచుం। జెచ్చెర వెండి సన్నుతులు జేసిననిర్వురగారవింపుచుక్॥ గీ॥ అప్పుడు కలకేతబ్రహ్మయ్య రాత్ర్యనంది। రమునబసవన్నకిన్నెరబ్రహ్మవిభుడ। శంభుబూజలు సేయించిసమంచితో। పచారములదేల్చివీటోలజనిరి తారు॥ క॥ భువి నేప్పటట్లు కలకే। తవిభుడుమనుచుండె భక్తితత్పరుడైతత్సవిశేషమహిమవిన్నజ। దివిజజనులుముక్కుతొటదెల్లముమరియుక్॥

మోళిగెమారయ్యకథ.

మ॥ నగజాధీశ్వరభక్తభక్తిపరిపూర్ణస్వాంతుడత్యంతశు। ద్ధగుణాధారుడునప్రపంచమతి దత్త్వజ్ఞానియంతస్సప। త్నగుణోన్మూలననావి విక్రమధురీణప్రజ్ఞుడై యొప్పు మో। ళిగమారయ్యయబంధసాహరణకేళీలోలచేతస్కుడై॥ గీ॥ అంతలింగైక్యనిష్ఠయునతనిజంగ। మార్చనారంభరతియునతనిశాంతి। యింతయింతనిచెప్పంగనలవిగాదు। రూఢిమీఱంగ ప్రచ్ఛన్నరుద్రుడతడు॥ సీ॥ అనయంబునతులఘోరాటవులకునేగి మోపెండుకట్టెలు మోపితెచ్చి। యంగడివిక్రయంబార్చినిత్యంబును జంగమారాధనల్సలుపుచుండు। రసరసాయనములుబసవన్ననగరును నోకరభుజించియునొకదినము। నొకపూటజంగమయూథంబు మోళిగె మారయ్యమహానియ్యమందిరమున॥ గీ॥ నారగింతుమతడు నభవుభక్తివిభూతి। బెగడుపడకనట్లు బెట్టుచుండ। నొకనాడుబసవడున్నచోటికి జననెలమిజంగమంబులిట్టులనిరి॥ గీ॥ బసవనీగృహంబురసరసాయనములు। నతనినగరిగాచునంబకళము। సాటిగావుమాకుజంగమార్చకులట్టి। వారుగలరె యెందువసుధలోన॥ క॥ వినుమొకదూమెడదొరకెడు। దనకాయకమెంతయెంతభక్తతను। లనుసంతుష్టుని జేయునెంతచిత్రము। వినియుమున్నెరుగమనుచువిడువకహరియుక్॥ వ॥ అంతకమున్నె యకాలాంతశరణా

తృప్తిఁగావించి యతులకర్ఘ్యపాద్యంబులు దెచ్చిన బుచ్చుకొనక యిచ్చటం దామసించినవచ్చంబువట్టి తన్నెఱుఁగుదురో యని గ్రక్కున శివార్చన స్థలంబునం గూర్చుండి॥ క॥ అమ్మాస్మరమ్మమాలిం । గమ్మాకొనియున్న వాఁడు గ్రక్కున లెమ్మా । తెమ్మావడ్డించిన పదార్థమ్మని శివపూజ సేగికి మెచ్చ ర్పంగన్॥ గీ॥ ఇట్లు విడియ యాభక్తు రాలెఱుఁగకుండ । నడచి యమ్మకు శరణార్తి యాచరించి । సకలమలాత్మ లింగప్రసాదభోగ । వృద్ధిఁగావించి యను వులకాంగుఁడగుచున్॥ సీ॥ నిరుపేదవాఁడు బెన్నిధిగన్న లాగున గన్నుల హర్షాశ్రుకణములురుల । నేఁడుగా భవరోగనివహశాంతంబయ్యె నేఁడుగా నాభక్తి నిష్ఠపండె । నేఁడుగా నాయింటనిల్చె గల్పకుజంబు నేఁడుగా ముక్తిసన్నిహితమగుట । నీభక్తసివహామంతింత గనంతటిదోషంబులెల్ల నిర్మూలితములగు॥ గీ॥ నితఁడు జరియించు సీమలో నెలమి దిరుగు । జంతుసంతతి భాగ్యమింతింతగాదు । యితనిగృహధూళి నొసలనొక్కించుకంత యంట । వేయునేల నితనిభక్తివృద్ధిఁ బొందు॥ ఉ॥ ఈతని మందిరంబున మహేశ్వరుఁ బూన్పి భుజించె నేని యుం బాతకకోటులన్నియును భస్మములౌనటులబ్బకుండినన్ । భూతము లైన తత్ప్రవ భూరిసరోంబువులాన గల్గిను । ధ్వాంతములైచనున్ బహుళదుర్భవకాశ్చికపాతకావళుల్॥ వ॥ అని యిట్లు బసవఁడు మోళిగమారయ్య మహత్త్వంబు మనంబునందలఁపోసి యాశ్లాఘింపుచుం జనియె నంత మధ్యాహ్నంబగుటయు లింగధ్యాన నిరంతరుండై యటమారయ్యయు॥ శా॥ కాలాతిక్రమణంబు గానొకయెడన్ గాకుండ లింగార్చన । ల్లీలం దీరిచి జంగమావళికి నోలిం దృప్తిఁగావించుటల్ । వాలాయంబగుటం దదర్చనవిధిం జక్కెల్ల నెల్లప్పుడుం । బోలెం గట్టెలుగొంచు నాత్మనిలయంబుం జేరఁగా వచ్చెడున్॥ గీ॥ అతని యంగన యెదురుగా నరుగుదెంచి । మోపు డించుచు శీతలాంబువుల బదము । లర్థితో డబ్బు శ్రాంతి యడఁగగడుగ । నతఁడు లింగార్చనాసక్తుఁడై కడంగి॥ క॥ పడిగము సాటున బసవం । డిడిపోయినవి డెలుగాంచి మెకఱాడివివియు । కఱడికెవ్వరరుగుదెంచిరి । తడయక వినుపింపుమనుడు దరుణి వరునితోన్॥ గీ॥ అయ్య యొకయయ్య యిటమున్న యారగించి । యతిర

యంబునవిచ్చే సెనదియకాని । మీదిపనులింక మాకు నేమేని దెలియ। వను
దుమారయ్యబసవయ్యయగుట యెఱిగి॥

సీ॥ కడునర్థసంపదగలిగినభక్తులుబడుగభక్తులబ్రోవవాడిగాదె। వాత
మైయీరీతి దాఁబ్రోవగాగాదె బ్రతికియున్నారమిప్పట్టణమున । దనబిడ్డల
నిమమ్ముదలచివచ్చుటజాల దేమాకుమాలింగమిచ్చినట్టి । కాయకంబున
బూటగడుచుచున్నదిగాన మాడలేటికిననిమమతదకిట॥ గీ॥ యప్పుడుదన
మందిరమునకు నారగింప । వచ్చియున్నట్టిజంగమవరులలోన । సిద్ధర
య్యలకది రెండునిచ్చిభక్తి । గడమయొడయలపాదముల్గడిగిప్రీతి॥ ఉ॥
జంగమపాదతీర్థములుజల్లినమాత్రనయేమిజెప్పన । మ్ములగిటనున్నకాష్ట
ములమొప్పుగ దానిపసిండియయ్యెనా । మంగళమూర్తిమోళిగయమార
మనిషియశేషజంగమా । లింగితవేదిమైవిరియలెత్తులుదుస్సలుజేసికా
ష్టముల్॥ వ॥ ఇట్లు వేయ్యేసిమాడలయెత్తుగాఖండించిన రంగైనబంగారు
నకుటలకూడ జంగమలింగంబులకు సమర్పించినగైకొని సంతుష్టాంతరం
గులై బసవన్నయున్నచోటికిజని యంశవృత్తాంతంబును నతని కెరుంగిం
చియిట్లనిరి॥ క॥ మిక్కిలిజంగమనిష్టయు । నిక్కపులింగాభిరతియు నెరిని
చ్చెడిచో । నెక్కుడయు మోళిగయ్యకు । దక్కగలేదెందునట్టి ధన్యుడు
గలడే॥ సీ॥ అనియిట్లుగొనియాడ వినిబసవండుశక్తి పడియేగి మారయ్య
పాదములకు । జాగిలబడిప్రముక్తి శరణాగతత్రాణ కావవెనన్నని గఱు
తిసేయ । యన్నన్నయిట్లేల యానతిచ్చెదవునే నన్నదేమేనియు మున్నుగలదె
బడుగుభక్తులకెల్ల బ్రాపైనయానీను గడచన్నభక్తులు గలరెభువిని॥ గీ॥
మహాసిమాటోటిభక్తులనునికేనునికి । నీదుబైసికతంబునగాదెమున్ను । విని
యునెరుగము మాడలవిడియలనగ । గనుగొనగ నయ్యోనేడు నీకారు
ణమున॥ వ॥ అనిమారయ్యమరియును॥ క॥ తడయకనాకిచ్చినరత్నీ
మృదుభక్తులకెల్లనిత్తు మెత్తురునిన్నుక । మడివాలయ్యా మనుమలము।
విడువక మమునడిపికొనుము వేయను నేలా ॥ క ॥ బాపురె భాగ్య
ప్రాపణి । బాపుకృపామంత్రగాత్ర బాపురెవరదా । బాపురెకీ

త్రిజగతీశా । బాపురెయనియుల్లసమ్ములు బలుకబసవండుఁ॥ చ॥ కనకము
హాసుహీంధరము కాకిగుణంబరయంగఁజూచునే । యినుముగుణంబుదానర
యునేపరుసంబిలనేను దుర్గుణిఁ । వినుతగుణాళినీవుజనవిశ్రుత నాయెడ
సద్గుణంబులే । దనిసొలయంగనీకదగువాయనిశోకసమాకులాత్ముఁడై॥ గీ॥
వినగఁగల్గునె వెలివాడ వేదఘోష । వసుధజీమూతగుమ్మరావమునగలదె।
యలరియుండునె కుంపటినంబుజంబు । గతవివేకుండనాయందు గలదెగు
ణము॥ వ॥ అనియిట్లుబసవండు దీనాననుండై మరియు మారయ్యపాదం
బులపైబడినతండు॥ ఉ॥ ఎత్తికవుంగిలించికొని యిష్టతనాబసవేశు జం
గమా । యత్తునిజానుకంపకు దృఢాలయుజేసినృదూత్కిరీతిద । చ్చిత్త
పుఖేదమాగ్చుటయు జేరినుతింపుచుమారశౌరికిం । జిత్తమెలగ్ప్రమో
కిబుధసేవితుఁడౌ బసవయ్యయేగగన్॥ క॥ శ్రీరమణియ్యెడుమో
క్షిగ । మారయ్యయునెప్పటట్లనుచుండెనుద । చ్చారిత్రము వినజదు

కన్నదబ్రహ్మయ్యగారికథ.

వన । పరాత్మసుఖోపలబ్ధిబరగునుమరియున్॥ మ॥ ఉదితాత్మద్యు
తవతఁసుండు జరలింగోపాసకశ్రేణిలో । మొదలంజెప్పగ నొప్పువీరని
యమాంభోరాశి భక్తిక్రియా । స్పదుఁడై శంభుడ యాతఁడై బళిగనా
జన్మాట్టిధన్యుండుక । న్నదబ్రహ్మయ్య ధరంజరించు బహిరంతర్యోగ
సంపన్నుఁడై॥ క॥ తర్పితగురుచరణంబుడు । దర్పితసంసారమదవిదళనుడు
చరవిం । గాగ్పితతనుధనుడు శివా । నర్పితనానాధఁహీరుడతడును వినముఁ॥
సీ॥ బలపంబుగత్తియు నోలకులబూదియు గత్తెరయినుము నత్తుతలువీక।
గావిచీరయునెల గోలయువాటెలు మంత్రకాటుకముండ్ల బంతిత్రాడు।
గొంకివరసమును గుకరలవాకట్టు నసితాంబరంబునొంటట్టచెప్పు । లాది
గాగలదసరసాధనములు బూనిసూచ్యగ్రమును జొన్ప రానియట్టి॥ గీ॥
యంధకారంబునందుజారాంగణములు । జేరివారలయులివు జెన్నారనర
సి । గడెలకడవలిగోడలకందువలును । గన్నములుబెట్టుదనకిది గాయక
ముగ॥ వ॥ ఇట్లుగన్నంబులిడి జంగమార్గంబుగా నరంబుదెచ్చుటకై విచ్చ

లవిడి నిచ్చలుమచ్చులుగల గచ్చులనిలయంబులైన జొచ్చునెడ నవియును
భక్తభవనంబులై యుండెనేనియు భక్తితాత్పర్యకలాపంబుతో దీపంబు
సంధించి తత్పాదపద్మంబుల పయింబడి మేలుకొల్పి వారల పాదోదకప్ర
సాదంబులుంగొని శరణార్థిఁ సేసి మీయిండ్లవరవుడఁ గన్నదబ్రహ్మండను
వాడనని యెఱింగించి వెడలి చనునట్లుంగాఁ గలోభంబున నిహపరసుఖానులా
భంబులకుదూరులైనం జొచ్చి యందులంగల సకలపదార్థంబులు దెచ్చికొని
ద్రవ్యతండంబులుగా దెచ్చి హెచ్చి జంగమార్చనంబు సేయుచుండు నిట్లుండి
వాఁకఁడునాఁడు॥ ఉ॥ జంగమమూర్తులింటికి నసంఖ్యులువచ్చినఁ గన్న పెట్టఁబో।
వంగదలంచి యెప్పుడు దినంబనికొంకక యర్ధమొందఁ జూ। టంగలుగంగ నేరదు
తటాలునఁ బిజ్జలునర్థమింటికే। గంగధనంబులబ్బునఁ గన్నదబ్రహ్మయనిశ్చితాత్ము
డై॥ క॥ కన్నంపుముట్టగొనుచుం। గన్నదబ్రహ్మయ్యయవనికాంతుని నగరిం। గ
న్నంబిడఁగా జనబస। వన్నం గనుగొనఁగ జని యెనప్పుడప్పురవీథిన్॥ వ॥ అట్లు
గనుంగొనసాష్టాంగదండప్రణామంబులాచరించి యున్న బసవన్నకు గన్న
దబ్రహ్మయ్యయిట్లనియె॥ సీ॥ పట్టుమఁ గత్తియుఁ బలపంబు గాటుక భరిణెయు
గన్నంబు బెట్టఁబోవ। బ్రత్యుత్తరంబిని బాస గావున నతం డుచితంబుగాఁ బన
కొనరఁ బలుక। గానిమ్మురమ్మని కన్నంపుమట్టుదా గరమునదరియించి కర
ము వేటుఁ। నసుపరియబోలెనాయయ్య వెనుక రాఁగ నిద్దఱునుకలిసి నేదు
రనున్న॥ గీ॥ నగరుసొత్తైం ధనభవనంబుఁ జూచి। గన్నె వెట్టంగ బదడు
బంగారమయ్యె। బండరువుసొచ్చి కన్నదబ్రహ్మయయును। బిగముల్వీరు
గగొట్టి[illegible]బీరము గను॥ క॥ పెట్టెలలోపలిసొమ్ములు। గట్టుకవిచ్చె సెనప
టిగావలి గామున్। బెట్టినరతుకులొకరి। స్పట్టబడుగు రేగిరవని భటుల కుజె
ప్పఁగ॥ గీ॥ [illegible] రతుకులు[illegible]ముకరు। సకలవృత్తాంతమును
[illegible] విభుండు। బసవఁడిప్పుడునాబారిఁ బారెనంచు। గసిమసంగుచునా
డులుగరచుకొనుచు॥ శా॥ చెల్లంబోఁగడుజిన్నవాడనక నాచే నార్జితంబయి
నశ్రీ। కెల్లం దీర్పఁగ దిడ్డపన్నిటికి దన్నే గతఁ గావించినం। జెల్లంబొమ్మని ప్రల్ల
దుఁ డగుచునా జెన్నారుబండారమున్। గొల్లాడంబసవండు మేలనుచు రు

ష్ణూర్ణీభవన్నేత్రుఁడై॥ క॥ పట్టపగలిట్లుగన్నను । బెట్టింపఁగనేలనిజముచె
ప్పైత్తిగదా। నెట్టిపనికైననడిగిన। నట్టిట్టనకనేవలసినంతధనంబుల్॥ సీ॥ ఇతఁ
డుశివభక్తివిరహితుఁడింత। నెత్తికొనెమీఁదనెంతనెత్తికొనఁగ । గాచుకన్నా
డాయంచునుగన్నుఁగవను । నిప్పులురులంగదనధననిలయమునకు॥ వ॥ చన్ని
యక్కన్నంబు వాకిటనున్నఁగనకంబుగనుం గొనినివ్వెరపడికోపంబుడిగి బ
సవనమంత్రితో బిజ్జలుఁడిట్లనియె॥ క॥ ఎక్కడిపసిండిప్రోగిది। యొక్కఁడికన్నం
పుదొంగలెక్కడివారల్ । పెక్కులుమాయలుబన్నఁగ । నెక్కడనేరిచితి
చెప్పవేయనన తఁడుఁ॥ సీ॥ వినవయ్యపృథివీశవీరమాహేశుండుప్రత్యక్ష
రుద్రుండుప్రకటబలుఁడు । భక్తుండుగన్నదబ్రహ్మయ్యనాఁగలాఁడతనివర్ణిం
పంగమావశమెయైన । నలవిగాదతనిపదాంగుష్ఠయుగళంబుగాంతింప కల్పవృ
క్షములకూఁత । యామహామహునిదివ్యకటాక్షణంబు గామధేనువులగ
న్నయిల్లు॥ గీ॥ నామమేయనినృపాలచిత్తాంబుజంబు । దలకకుండెనుపట్టు
చింతామణులకు । నతనిహస్తాంబుజంబుస్పర్శమరనిచూడ । వేయునేటి
కెమరిపరసవేదిగనులు॥ వ॥ అనిమరియును॥ సీ॥ అతఁడుద్రాక్కెనచోటువిల
ముక్తిభూమికయతనిప్రసాదంబునమృతసార । మతనికోపంబుసంహారక
రణకాలమాతనికరుణ సత్యాపవర్గ । మణిమాదిసిద్ధులునాతనితొత్తులట్ల
య్యానునాయయ్యయతులనిష్ఠ । నియమంబు బన్నఁగాఁగన్నంబుబెట్టునర్థము
గాసిముట్టవోల్ల॥ గీ॥ డిదియమార్గముభక్తినెట్లుగూడు । ననఁగవలదనిచెప్పి
కక్కదృష్టాంతములను । బసవరాజయ్యయొడబడఁబలికిమరియు । మనుజపతి
విస్మయంబందివినుచునుండ॥ క॥ ఈశ్వరభక్తులునడచిన । చేధర్మ్మవధర్మ్మ
మైననెట్లున్నవథ । రోశ్వరశర్మతాంప్రజేత్రను । శ్రీధరశరుపలుకుసకలసేవ్యం
బగుటన్॥ క॥ వాదేలపాండవులుమును । జూదంబునఁగాదెకడిరిసుప్రతుడై
యా । జూదమునదమునినారము । హాదేవుంగనడెలోకమంతయునెరుఁగన్॥
గీ॥ మరియువేటాడిరాముండుమండితిగోలు । పతియొగన్నప్పవేటమైభవు
నిగలసె । హింసమాండవ్యమునికిగొఱ్ఱెక్కవలసె । దానచండేశ్వరుండు
బ్రసాదంబువడసె॥ క॥ ధరబరసతులందగిలిన । నరనాయకులెల్లజనిరినరక॥

బునకుం । బరవనితాలోలుండై । హరుఁగూడ డెనంబి పలుకులన్నియు నేలా॥
గీ॥ బొంకి పంకజగర్భుండ పూజ్యుఁడయ్యె । బొంకి చిరుతొండఁడఁ కొగనుభాం
దితోను। గొరియమృచ్ఛరియా శహద్రకుండు నరకున । వడి మెదురు వడిచివు
హేంకుభక్తుఁడయ్యె॥ వ॥ మరియు (రాజ్యాంతె నరకం) బనువచనంబు మీఱి రా
జ్యాంతంబున జోడండు చేరమరాయుండు ముక్తులైరి వారందరు నట్లుండ
నిండు తన్నదత్ బ్రహ్మయ్య మహాత్త్వం బెఱింగించెద వినుము॥ క॥ ఏవేళ భక్తులక
న్నము। గావలెనని వస్తురింటికడకట్టి డుదా । బోవుం గన్నము బెట్టఁగ । భావిం
ప భక్తుల ప్రీతిబగలిది వినుచున్॥ గీ॥ కన్నమిడి భక్తులింట్లకై నగడ
నైనపొల్లనెత్తికొనుచు । నరిగివారలబుణ్యులై పరగ
జేసు । పసికిపట్టిన ప్రసాక్తనబురుషుఁడతఁడు॥ ఉ॥ ముట్టినవస్తుసంగములు
ముష్కొని లక్ । పొట్టినయుట్టిపట్టులను మేలిమిబంగ
రుతైచవంగనీ । పెట్టెలసొమ్ములాసపడి పెట్టినగన్నము నేనినిన్నుజే । పట్ట
గవచ్చుగాక ధర బ్రాహ్మణుబ్రహ్మయకుం బదార్థముల్॥ వ॥ ఇందులకు నీ డెం
దంబు సందియంబయ్యె నేనినీబండారంబు లెక్కవక్కణించెద వినుదృ
ష్టంబు జూడుము ఒకటి సహస్రంబైయుండకుండినం గోరంత పెట్టుమను
టయు బిజ్జలుండట్లు జేసి బసవన్న బలుకునుం బంతంబు నొక్కటియైన ని
క్కిలి సక్కజపడుచుండె నిట బ్రహ్మయ్యయు పదార్థణంబుగొని నిజమంది
రంబునకరుగునంత॥ క॥ అతని తగుణీమణి । మొదురేతెంచినమస్కరించి
యంతయు భక్తిక్ । జేతిధనంబును సానన । జాతంబును నందుకొని యె చయ్యా
నవతదున్॥ ఉ॥ జంగమలింగమూర్తులకు జాగిలి మ్రొక్కి శివార్చదీప్తియా ।
త్మాంగనవండినట్టిరుచి రాన్నము షడ్రససంయుతంబుగా । బొంగుచు బె
ట్టి భిక్షగొనపోవ దలంచినవారి కెల్లభ । క్తిం గనకాంబరాదు లొసగెం బరి
తుష్టి వహించిరయ్యలుక్ ॥ క ॥ ఈరీతి జంగమార్చన చారము బొంగించు
చుండె బ్రహ్మయ్యాతడి । యొర్యారు మహాత్వము జదివిన । ధారుణిలో విన్న జ
నులుధన్యులు మఱి చూడక్॥ చ॥ అసమదృగా ప్తభక్తులసనామములదర్పణమిద్ధ

ముసిడిచౌడయ్యగారికథ.

సీ॥ వస్త్రైవసుభతరాధ్యవతీర్ణపలవర్జితసత్క్రియముల్లసద్యశం। బసదృశవీర
భద్రసముడక్షయవీరరసాంబురాశియై। ముసిడిచముండుద యుతుండ మోఘ
ప రాక్రముఁడొప్పునెప్పుడున్। క॥ శాంభవానుగ్రహసామ। ధ్యోద్యోతితుఁడు విమల
విద్యాయుక్తుఁడజ్ఞాసాపాకరణధురీణుఁడు ప్రదీపితవిజ్ఞానధనుఁడు ధీశాలియుండున్
॥ క॥ సంసారభ్రమపటలీ। ధ్వంసనుఁడవ్యక్తపాణిస్వసమయభవ్యో। త్తం
సుడ గాఢారుఁడఘన్నుఁ। గంసుడు శ్రౌతదృష్టలోకసాక్షికనతఁడున్॥ వ॥ మరియు
నతండు సంసారతలగుండు గండండను పరుసైన బిరుదంబునం బరగుచుండె
రూపునంజను నెడబడవాగ్నియుద్దంబయినం సత్క్రియలు బాయక సలుపునట్లు
నుండఫ్పుడు బాస గాఁజేసికొని ముసిడి యనుపురవరంబున నుండుచుండి యొ
కొకనాఁడు॥ చ॥ వసుమతిపీఠవారనక వారణగా బసవన్నభక్తి। క్యా
సముగఁ జెప్పగా నతఁడు గాంచినిలిచెన్ చముడయ్యభక్తసం। ఘసహితుఁడై
వెసజనుచు గన్గొనియెన్ ఘనకాననంబుబెం। పెసగుచు నవ్వనంబుననసే
కములుండు ముసిండివృక్షముల్॥ క॥ అవిఫలభరితములగుచున్। దివిపర్ణరిని
కరభంగింగిదోడుకగా। శివభక్తులుగనితస్ఫల। సవిశేషాస్వాదసుఖము
లంభుసకొసగన్॥ క॥ మదిదలచి ముసిడిచౌడయ। గదియంగానేగిభక్త
గణమిట్లనియెన్! ముదిరినముసిండిబండ్లను। హృదయేశునకిచ్చికొనగని
ష్టముమాకున్॥ సీ॥ అంభక్తులందరు నానతిచ్చిన విని సంస్తితవక్త్రుడై
చౌడనార్య। డావృక్షముడాయనరిగికరాసి తన్మూలతలంబుల గీలుగొలి
పిభక్తులదెస జూచిభక్త్యాత్ములారమీ రారగింపుడన్నవారెలరి। యా
బృతాంశు ధరునకునర్పించి తత్ప్రసాదముగొని భక్తులు ప్రమదమంది॥ గీ॥
ముసిడిచౌడయ్యయును బేసు మొదలిడయ్య। నేడు। నేము మొదలుగసాధకులైన నె
గడుబాగడననుచును। భక్తులు వినుతింపనచటగదలిచనియెం। చౌడయ్యగళ్యా
ణముకును బేమ॥ గీ॥ అపుడు బసవయ్య ముసిడి చౌడయ్యగారిక। సంగమే
శ్వరుండుబోసంగగాంచి। మొదుపునడతెంచి సాష్టాంగమెరగితోడు। కొ
నుచునేతెంచి మందిరంబునకునతని॥ వ॥ అట్లుజడెంచిన ముసిడి చౌడయ్య

కుసుమంచితోపచారంబులం బరితోషమొనరించి నిత్యంబును సంగమేశ్వ
రునారాధించు నట్లు బసవండు సద్భక్తి నతనిం గొలువ నతండు గళ్యా
ణంబున భక్తాళి కెల్ల నెల్లయై బరగి సుఖోల్లాసంబున వర్తిల్లుచుండి యొ
క్కనాడు। ఉ॥ శైవమతార్యులెల్ల విలసన్మతి దీవనలిచ్చి చ్చుసం। భావితు
డైన సుస్తశివభక్తులతో జను దేర బెండ్లికిం। బోవుచు జౌడ శౌరభూరిచతు
ష్పథమందు గాంచె నిజీవతపస్వి దేహము పరేతధరాతలి గొంచుబోవ
గన్॥ క॥ కనియాతపస్వి చేసీ। వనలందకనితడు నావివాహంబునకుం జ
నుదేరక నేకీమనిచనువాడ న్నిలువుమనుచు నరభసమెసగన్॥ చ॥ తనశ
రవాలనసృగ్ధర తామరసంబున బూనిపాముతో। పినగతిదోవుచుండజలి
పింఛిభుజావళి పొగడీ జయం। తనమొనజూపిచిమ్ము మదంబుననాచుగ
చునాశవంబు జేరనొగిచౌడశౌరి పరాజునకుగ శరణాధినాథుడున్॥ క॥
ఆతపసి గనునాతుణమున। చైతన్యుండగుచు మునిసిడి చౌడయ్యాశుభో। పే
తుడవగు మునిదీవన। లాతతవంతిని స్సైజారు లచ్చెరువందన్॥ చ॥ అపుడు
మునిసిండి చౌడయుయు నాతసనింగనియం గబోయిని। వెవుడువృషేంద్రవా
హానడవేటికి బోకటునవ్వనిట్లుదు। చ్ఛపునర వాహానంబు పయిజన్నెచ
వండిగుక్షిగ్గు సంచుద। తృప్తపదమువట్టిదట్టుడయిరమ్మనవమ్మసీసస్మితా
స్యుడై॥ క॥ ధరకుడిగనురికియాజౌ। డరసుందపరాజనిజగ రాశ్లేష్మపరం
పరలబరితుష్టజేసెన్। బురజనములు విస్మయంబుబొందసుతింపగ॥ వ॥ ఇట్లు
నద్యస్సం జీవితుండయిన దపస్వివర్యుండవార్య వీర్యంబునం బెండ్లికింబు
రోగమునడ ఖచనుమువడజౌడరాయుండు బురంబు వెలువడి పొలిమేరవట్టి
విటపిని దోటంబులనడుమంబటు వేగంబున నేగుచున్న సమయంబున॥ ఉ॥
గోవులగాచుబాలకులు గొందరు ముందర గుంపులేచిగ క్రీ। డావశులై యొక
ళ్లొకరిడగ్గరికొట్టుచుదారిపట్టుచున్। స్వావధిభూమి వెల్వడిన యంతనగో
వులచెంగదోలుచున్। గోవుల ప్రోలిత్రోవ జనిగూడగ బారుచు గ్రమ్మరిం
పుచున్॥ క॥ ఈవిధమున నాడెడిబా। లావలి లోపలి నిలువుర కపిధినిమి
త్తం। బైవెడజగడముబుట్టిన। నావాగుడిగింప బాలులందరు చెవులోన్॥

క॥ మాకునుమీకునునవధియా । గోకులపతిమంత్రిమేరకునుదప్పితిమే । గోకులపతియానయనుచు। నేకగ్రీవంబుబలుకనెట్టిట్టనుచున్॥ సీ॥ చౌడయ్యారయమునజని బాలకులగనిరండని వాండ్రజేరంగబిలచి । యామంత్రి గోకులస్వామిదెట్లయ్యెమీర్గన్న విన్నదెరలగుగలిగనేని । వినుపింపుమనవుడు విని వాండ్రలోపలిగ్రేబొత్తి పెద్యాల పెత్తండొకడు । దమతాతచేతనుదావింటిననిమాకుమాతాతజెప్పె॥ గీ॥ నీమంత్రివిధము వినగ మీకువేడుకగలిచేని। వినుమటంచు దాసువిన్నభంగి । జెప్పదొడగెనాముసిండి జౌడయ్యకు। నెల్లవారువినగనిట్లువాడు॥ ఉ॥ ఇచ్చటదొంటికాలమున నేడు దినంబులవాకవీకమై । హెచ్చినమచ్చరంబునవృషేంద్ర యుగంబాగిబోరికొమ్ములు । న్గ్రుచ్చిమొకటినేలవడగ్రుమ్మివధించియుథేచ్ఛనేగనా । జచ్చినబోతుబాతిరిటశైవులుదానిసమాధిమీదటన్॥ చ॥ దెసలనలంకరింపగల దీర్ఘజబ్రశాఖలతోడి మంత్రిబెం । పెసగునుదత్స్థలంబు దిననిద్దును మాంసమురీతినుండురక్తసదృశమందుపాలునటుగావున నీవసుధాతలింజనుల్ । బసవనమంత్రియందురనిబాలునిచేవినిచౌడనార్యుడున్॥ చ॥ బసవనిదావునింటినిటబాసిచనంజనదింకబెండ్లికిన్ । బసవడురాక దాననుడు భక్తులు మంత్రులరక్తముండునె । బొసగవుప్రాత వార్తలవిపోదము రమ్మననల్లనవ్వియా। మసడిచౌండరాయడసిమోహానమందుగరంబుజేచుచున్॥ గీ॥ క్రొత్తయేమిరప్రాతేమిగోకులేశు । జావువిన్నవుడుబడయుడచౌడగాక। పంతముడిగినమాటలుపనియుగలదే । యనుచు బెడవేళనాచిరయాయయ్యగదగి॥ క॥తనచేతిహొంతిమొనయా । ఘనవటమున సావటంబుగా నూదివెసన్ ।జనుదెమ్మువెడలినందేన । యనుచుంజముడనార్య్య జీరనాబసవందున్॥ వ॥ అటమున్నవటంబగిలి మిగులబిగువు జెడిబీటలెగ యవటవిటపి వెళ్ళకుంబెల్లగిలుచు జటజట తాహారంబులు దోరంబులుగా జూపరుల డెంజంబులకానందింపునచ్చేరువు నందనందనసందడింప నందుండి యన్నందిపో తందరికందువకుహుంకించిలంఘించిఘణిల్లు ఘణిల్లుమని నిశ్శంకమైరంకెలు వయిచుచుసటలించినిలచినిలచి॥ సీ॥ వాలమల్లాచుచును కాలు ద్రవ్వును నేల గ్రోడాడు

గోమ్ములనీడకులుకు। నింగికిలంఘించునంగంబు లెంచు నవ్వడముమూర్కొ
నబోవువడిగబరచు । గద్దించునెగయ మెగంబెత్తి మూతులిగియించు దె
సవిరిమిరిమిచూచు । గదరుబెదరులగంటగింపు జూచునూచునరచుచుజల్లా
చిఱనీలుచు॥ గీ॥ గుఱుచజంగలిడుచుజిరుతెడబెట్టుచు। జెరలువోడుచుగెల
కులరయదన్ను । నెల్లవారుజూడబల్లుగరచివైచు । గెనుక మరలివాకిళ్లొ
నుదినంబు॥ క॥ కొమ్ములోరగించుకొనిశీ । ఘ్రిమ్మనజను బోంగుమాకగ
నిముస్సనుచుం। జిమ్ముదొమ్ములమిక్కిలి । గృమ్మరుమారికిరలు గొట్టుతగ
లమద్రుపగఁ॥ గీ॥చౌడవిభుజూచు నెంతయుసంతసిల్లు । దపసి వెనుకొను
మైత్రిచందముతోడ।పసపుటక్షతలునుచొంటిబాసికంబు । గంధమాల్యాను
గంధముల్గడలుకొనగ॥క॥ గళమునఘంటలుమువ్వలు । నులియుంగావింత
జెల్వుమొలయుంగానా।వుల రేడుతనదుముందర। నిలచినచౌడయ్యహర్షఁనిల
యుండగుచుఁ॥గీ॥ దృష్టిదోషంబువాయునంచికిని వాళులిచ్చి మెడగౌగలించు
కదచ్చరణమూ।లధికఁతోడుతగడగిపుష్పాంజలులుర । చించిధూపదీపాదులిచ్చి
పిదప॥ ఉ॥ నెయ్యిబాలుసుంగడుపునిండసమర్పణజేసినందివి । చ్చేయుము
నీవుపెండ్లికటుసేయువు యేనియునీవసాక్షమే । బోయెడివాడగాననుచు
బుంగవుతోజముడయ్యవలుక ఁడుం। బాయనివేడ్కనందియాదపస్వియుముంద
రగానటింపుచుఁ॥క॥ నడవగగనుగొనిజనములు । గడువిస్మయమనుచుబాగ
డగాబోషితుడై। మృదుభక్తులలరజౌడయ । చడయకవడిసేగియేగతాగట్టె
దురన్॥మహాస్రగ్ధర॥కనియెంగల్లోలడోలాగ్ర హరణ సమగ్ర ప్రాభవోద్ధా
మవైభా । వినటచ్ఛేదచ్ఛటారివిలసితసలిలన్వి స్ఫురత్ఫేనమజ్జ। ద్వనభేకల్
భోగినక్రాక్షిచిణిచిలిచిమ గ్రాహసందోహనాస్వ । దుఃణనికింబెన్నుద్దిహా
ద్దారయుననదిగనభారితమేదిన్యఘాఘుఁ॥ మ॥ అదియుభ్రింకషవార్పూరయ
యుడాయంఘూరమైయున్నజా । చిదరస్మేరయుతాస్యదైకదిసిశ స్త్రింగే
లగీల్పొల్పిభీ । తిదవాక్యంబులజాడ శౌరినదినుద్దేశించిపలెఁబధ । ప్రదమై
భక్తులనీవెదురొంటనగ నేగాంతుంద్వ డాటోపముఁ॥ సీ॥ ఎఱుగవే దొల్లిని
హ్లాదయేతు మదనూర నొంటెల్యజేపట్టి గృక్కెగొనిమె। వర్ధిచి నేగజై

శుమసనయ్యనీరెండు వాయలబరపినభంగపాటు । దలపవెట్లుబ్రసాదిదా
సయ్యభవివుట్టియొకటగ నీయుకుట దకటజేత । వెడవంతయుదియేలవెల్లి
చూపెదవుచాలునణుగుము ద్రోవయిమ్మనకమున్న॥ గీ॥ నీరుపాయయిచ్చి
నింగికిఁనుప్పొంగె । దివిజగంగచేత భవునిమహిమ । వినగనేగె నన్నవిధమున
వాద్రిరి। జూచువారెల్లజోద్యమంద॥ క॥ నిట్టవోడిచినిలచినా । దట్టుడుచో
డయ్యయిదియుదప్పగమదిలో । బుట్టునొయనిపాళము । పట్టినగతిబూ
ర్వభాగపాదములఁగెన్॥ వ॥ నీటనదుమ్రవేసిన రెండు గావనుమాటబూ
టకంబుగానిట్టిన ట్టైరుమిట్టలుమిట్టులు గావించిగట్టుపట్టికాభట్టుకొమ్మనజ
గజ్జట్టివేల్పులం జేపట్టు కుంచంబు గావించు కొన్నభక్తులం జూచి యట్టిట్టి
నకట్టినవుట్టంబులతోడన బొట్టన వ్రేళ్లనుమడవలుందడి గాకుండం జనుండ
నుచుజౌడయ్య ముందర నడుచుచుండ నాభక్తులు నందరు నానందంబులొం
ది॥ చ॥ గతులకు నాడుచుంగడువ । గంతులువైచుచునిల్చినిల్చి యద్భుతముగ
నాచిఱయాచిఱ పెడబొబ్బలుబెట్టు । మిన్నుమెట్టుచుంగుతలము గ్రుంగమెట్టు
చునుగొబ్బునబారుచుగూడజీరుచుం । జతురతబాడుచున్ మసిడి జౌడయ
జూచుచుబ్రస్తుతింపుచున్॥ క॥ అందరి ముందర దపసియు । నందియునందం
బుగాగనడువగనత్యా । నందమునబొందిభక్తులు । సందడిమిడివడగమసిడి
జౌడయచూరిగెన్॥ వ॥ అట్లునదిదాటియవ్వలిదరి నిలిచిమీదటి ప్రదేశంబున
నిట్టవోడిచిగట్టువలెనున్ననది దెసవాటించి చూచిలోకంబులెల్ల వెల్లిముంప
కల్పొడఁగి మెల్లనఁజనుమనినది వీటకాని తానును ఘనమనఃప్రమోదంబున
బరగమంబునకుం జనివైవాహిక క్రియాలోపంబుగా కుండ సమాప్తిగా
వించికొని కల్యాణకటకంబునకుంబున రాగమనంబు సేయునెడ ముందర
నడతెంచుదపస్వి వృషభంబుల వృత్తాంతంబులు విని పురజనులు జయజయ
ధ్వనులు నభోంతరంబులు నిండంగొని యాడుచుండ నాజౌడయ్య కల్యాణ
కటకంబునకునెత్తెంచి యాజుషీమార్గంబు దరియం జొచ్చున ట్టియెడ।
ఉ॥ బాలయొకర్తు శశిబాలపదంబులవోలిక వ్రాలమేధాలయనా సతింగనిశ
తాయువుగమ్మనియానతిచ్చెలి । లాలసవృత్తి నాత్మభవనాంగణముందరి

యుంగనేగిభక్తాళిభజింపుచున్ మోదలియట్టులనుండెనుచౌడనార్యుఁడొక్క
డుఁ॥ గీ॥ మొకటి-దీవెనలొడసియాముదితయుసుని। జాలయంబునకరిగెస
ఖ్యాలిఁగూడి । తత్తలోదరిమరునాడుమిత్తినొందె । దానితల్లియుఁదండ్రియు
నల్లడిల్లి॥ వ॥ మానంబుదూలివిమానంబునచ్చేడి యనిడికొనినదు వీధిజనిచ
[illegible] న్నెడకుంజని దానిజననీ జనకులిట్లనిరి॥ క॥ నిన్నభవత్పద
[illegible] । నెన్నుదురితియుంగ మొక్కి-నదీవెనల । త్యున్నతిగన్నతలోదరి
కి న్నేఁడుఘటిల్లెజావుకృపదలఁపగవలదే॥ క॥ నీదీవెనలుందప్పిన । నేదీగతిమా
కుననుము నేడ్చుచుదత్సీపాదములు విడువకున్నద । యోదయయుక్తై చౌడయ
నియుక్తుండగుచున్॥ సీ॥ తొలు తొలుఁ డనివారి క్రోవకడ్డమువచ్చి కప్ప
రంబవనిపైదింపజేసి । యురవోదొట్టియందున్న బాలికఁజూచి శిశువలెమ్మ
నిపేరఁజీరదడవ । కట్టులు దెగిపోవగానీల్గుచునని దమేలొకి-నుభాషినమ్మెలత
లేచి । సంభ్రమమెసగంగ చౌడయ్యగారి శ్రీపాదంబులకు బ్రణామంబు
జేసి॥ గీ॥ యటకమున్నయమృగాక్షి । తల్లియుఁదండ్రి జక్కఁ-జాగిలిమ్రొ
క్కి-చౌడనార్య యసమశౌర్య నిన్ను నభినుతింపంగవశ । జరమెమ్మృతజనా
నుదాన॥ ఉ॥ ప్రాణము బ్రాణమైనసుతప్రాణములిచ్చిననేటినుండిమా
ప్రాణముసొమ్ము నీయదియుబంటులఁ గామముమునేలిదుర్భవ । శ్రేణియడం
చుమంచునతిఁ జేసిరవైకొని లింగసంగత । ప్రాణుల జేసెఁజౌడయకృపా
యుతుడై యటదల్లిమువ్వురన్ ॥ వ॥ అట్లు జేసినమరియును ॥ క॥ తత్స
మయమునకుఁగడచిన । వత్సరములుదక్కి-మీఁదవచ్చెడుశతసం । వత్సరముల
యాయుష్యం । బుత్సవుడై మువ్వురకును నొసగెం బొసగన్ ॥ ఉ॥ అప్పు
డువీడువారఁ నకయుప్పురిలోఁగలవారలెల్లనీ । చొప్పునప్రాణములు శూలి
యుఁజేయగలండెయీతనిం । జెప్పిన చోటనొంచు లజెప్పగరాదని ప్రస్తు
తింపదా । నెప్పటియట్లభక్తగతిఁ కెల్లయనంజవుడయ్యా యున్నడన్ ॥క॥
తోడసూడునాడకుఁ గ్రల । జడలగొరగలనుమునిసిండిచౌ । డయమగుడంబడ
యునబెయట్లుజచ్చిన । దడయకమనమిప్పుడవ్విధముగనవలయున్॥ ఉ॥
అన్యమరతుల్ దదియ్యమహిమాధ్యత ానకలేకలోకసా । మాన్య[illegible]

విరించి యొక మాయ సృజించి పరాభవించినన్ । మాన్యత పోలిపోవునని
మానసవీథుల నెంచి యొకండై । తన్యము లేని గోసి యొక తాపసవేషము వెట్టు
వారలై॥ చ॥ పదకుచుఁ గోనె చించి శివబాహ్యులు గుట్టిరి కాళ్లు గాఁగ పే । రు
దరముగాఁగ వక్షముగ నున్నత బాహులు గాఁగ గంధరా । పదముగ ముక్కు
గా వెడద ఫాలము గాన వియన్నదినర్థులున్ । గదియఁగఁ జేయ జట్టమయి గా
సగనొప్పెడు నప్పుడందరున్॥ సీ॥ గోనియుఁ జేసిన మానవాకృతికిని బొం
కంబుగా లోన బూది నించి । బూది మైనిండఁగ బూసి మీఁద త్రిపుండ్ర
ములు దీర్చి జన్నిదంబల వరించి । పెట్టు జడలు వెట్టి పుట్టగోచియు
మట్టి వలయచో రుద్రాక్షములు ధరించి । పలువన్నెయల యోగ బట్టెయు స
వరించి మావ్వ యొకటి బాద మున ఘటించి॥ గీ॥ క్రిందనరివాత్తె సవరించి
రత్తసజ్జ । వస్త్రమును బాదివిగళమున వరుసగట్టి । నియతి జంగమ ముద్రల
న్నియును నానచిన్ । యితరు లెవ్వరు దమకృత్యమెఱుఁగకుండ॥ క॥ ఈవిధి కృతక
పుశవముం । గావించి పురంబు కట్టకడ పాడ్గుడిలో । వేవైచి వచ్చితమకపు
జావళ్లాడనాడ ననంజాగిరి మదిలో॥ గీ॥ అకట బాడుగుడి కాడ నొక్క తపసి ।
శవము దిక్కులేకున్నది జంగమయ్య । లచట గుడువంగ గట్టలే దనుచు జేర ।
రెవ్వరును నిత్యమే ప్రాణమెవ్వరికిని॥ క॥ మనకైన జూడగా గాదనుచును
దరుమంపు గట్టి యైనను వెట్టం । జనుచను డని చౌడయ్యకు । వినబడు మాత్ర
ముగ బలికె వేగ మెధూర్తుల్॥ క॥ ద్రిమ్మరులదమక దోఁపుగ । తమ్ముల్ గంగప
టుద సిబిలఖిలి మా । న మ్ముకకొకటి గట్టియాపై । నమ్మాయ పుశవమును పనా
యుతపడుచున్॥ గీ॥ ఈతడీడ సిల్లి యెన్నినాళ్లయ్యెనో । జేర రాదు కంపు చే
తననుచు । ముక్కుబట్టుకొను చుమట్టరోయుచు విమా । నమ్ముమీద నాశవ
మ్ముఁ లిపి॥ క॥ ఘోరల జేత విమానం । బరుదుగ నెత్తించి చౌడ నార్యుసివర
మాం । దిర మొరుసుక పోవబనిచి । పరసమయులు వెనుకనగుచు బరతెంచువ
డిన్॥ చ॥ అసదృశవీర్యుఁ డాచవడ నార్యుడు గన్గొని యంత వట్టున । న్యసమయు
కైతవంబనుచు యాత్మ నెరింగియు సస్మితాస్యుడై । బిసరుహసంభవాం
డములు వేట్కనడంప సృజింపజాలు । భక్తసమితికెంత బెద్దయిది హానిభ
క్తపదాహతాత్ముఁడై॥ క॥ ఘోరుకైతవ శవముం । జేరనరిగి గాంచి జనులు
చిత్రమనంగా । సిరూపమున బ్రాణశ । రీరంబులు వహి జేయు వాడ స్మృతకు
బమెచ్చన్॥ మ॥ అచౌడయ్య విమానముం గని వాలమల్లాచిన్ జట్టించిన్।

యకనుప । నదివోయి నూయకరియని పెనీపులగంబు భీమేశనికన్నబిత్రి బూచి । నాకోరభీమేశుడందుకొనిభుజించి గుడివెలుపలబడగుడుకవై చె॥ గీ॥ ననగవిందుమిప్ప డందరుజూడంగ । సురియచౌడనార్య కరముకళ్లు। హరుడుగొనుమునునికియాద్భుతమనిభక్తు । లభినుతింపనతడతిశయిల్లె॥ క॥ సురియచముడయ్యాజరితము । వరమతిజదివిననువిన్నవ్రాసినలింగ । స్ఫురదురదయాప్రసాద । స్థిరజంగమలింగనిష్ఠ జేకురువతియుక్॥ చ॥ కలి

తెలుగుజొమ్మయ్యగారికథ.

మలవర్జితుండుపురఘస్మరభక్తివిభూతిభూమిచి । ద్దళితశుభాశుభక్రియు డుదంచితముక్త్యపయోగకారణం । బలఘుంతరప్రసాదమహితానుభవా వ్యవధానుశాలిని । స్తులయశుడొప్పగుండెలుగు జొమ్మయవీరరసాంబురా శియై॥ క॥ శుద్ధశివాచారుండుని । షిద్ధజనావేతబుద్ధిశివపదనిష్టా। బద్ధాం తరంగుడుజగ । త్సిద్ధమృగవ్యాధరూప శివసద్రుశుడున్॥ వ॥ మరియున తండు సర్వజీవదయాపరుడును శివభక్తి పరతంత్రుండును లోక హితార్థుండును నసమానదాన పరాక్రముండునునై కళ్యాణంబునం దు లింగజంగమ సమారాధనాయుక్తుండై యుండు నంతకమున్న॥ క॥ కందరచరచారిణజరీ । బృందంబగుశ్రీగిరీంద్ర పీఠంబుననా । నంద మునబొందుచుశివా । నందుండనుముని దపంబునకు గూర్చుండన్॥ సీ॥ అంఘ్రినఖశ్రేణులవనిప్రేళ్లునువారె గరరుహంబులు మేను గమిచికొని యె । మొలకలుపెరిగజేహంబెల్లబాదివిన దపసిమైనీలాద్రి కుపమయ య్యె । నతనిశిష్యుండు శాకాహారినై గురుశేవసేయుచు జూసిపోవకుండె। నంతటగంధర్వులంగనాసక్తులై యాత్రితోనాశ్రేవనరిగియరిగి॥ గీ॥ తెల్ల నైమౌనతగలచెరవుదోప । నల్లనై మీదగనుపట్టియుల్లసిల్ల। నల్లయిదియే మయోయనియురసిదూర । మగుటదెలియంగలేకయిట్లనగడంగి॥ క॥ శిల యొకోశిలయగునేదీ । గెలుచుట్టునీక్షీ తీగహంబు నాకులువలదె । యిల యెప్పదిదియొగడుమది । మెలుగెందుంగదలలేక యిటువసియించున్॥ వ॥ అనిపలుకు గంధర్వదంపతుల గురుదూషణభాషణంబులకుం గలుషించియ మ్మునిశిష్యుండు గంధర్వులకిట్లనియె॥ ఉ॥ నాగురునింద పశ్చరణ నైష్టికమూ ర్తిజరన్నగంబనం । నాగతమేమిఖేచరగణత్వముమిన్నబుజేసె నేఖరి । శ్రీ నకులై మృగాకృతిజనింపుడుపొండనంబరేచరుల్ । వేగుచుదప్పుజేసితిమి

చేకొని కాపుర మటంచు ద్రెమ్మరు చుండెన్॥ క॥ గర్వమున నకన్యగానక । ఖర్వుని నీగురుని చేటుగా బలుకుమికా । శర్వుండు సాక్షి మాకుం । దుర్వృత్తమున దీని కుడుపదగు నెయ్యనుడున్॥ ఉ॥ తప్పదు నాదు శాపము విధాతృలిపిక్రియ ఁదప్పునే నియున్ । జెప్పెడి దేమిపొందరాని చేతులు మోదపు శాపమోక్షణం। బెప్పటికో నెరుంగగది యుంపవె నావుడు వారినందరిన్ । దప్పక చూచియిట్లు నియె నమ్మునిశిష్యుడు మీరలందరున్॥ శా॥ కళ్యాణాంతిక భూమిఁబుట్టి పెరుగంగా దెల్లిజొమ్మయ్యయు । శూల్యారాధన చక్రవర్తి మిము దృప్యచున్ వేటమైన పుడమై । కల్యంబుల్ వెడవారయు బూర్వపద సాంగత్యంబు గాక శనా । కల్యంబుంగన గాంతురన్న వినియా గాకంచు గంధర్వులున్॥ ఉ॥ ఆతడు చెప్పినట్టి పనితాఖచరుల్ సకుటుంబమృగీ । జాతిజనించి యెన్నటికి శాపవిమోచకు దెల్లిజొమ్మయం । బూతమునాగనచ్చటికి జొమ్మయయుం జను దెంచెనద్రిజా । మాతభజింపబత్తిరి కమ్మత్యులు డెందము లుల్లసిల్లగన్॥ గీ॥ అప్పుడు గంధర్వదంపతులు తనిగాంచి । యితడు జొమ్మయ్యగాకున్న యేలమనకు । హృదయ సమ్మదసమ్యోనింకేల బలికె । లనుచు మృగరాజియరిగట్టుకొని మెనతని॥ వ॥ అందొక పెనుమెకంబు జొమ్మయ్య మొగంబు జూచి మహాత్మా యేము గంధర్వులము నీచేత శాపవిమోచన శరజాతపాతంబునం దాకక మాకు గగనగమనం బగుపడదు గాంధర్వపదం బెదురు జుక్కైయున్న మీరు ప్రదయంబున సదయుండవు గాక మామై పై వేటవెడ మా యొడల్లు నోగాడ వేసి తెడమిశాపము వావజేసెంబనక (పతత్సర్వమ్) అనునది సత్యంబగుట కొకయడియాలంబుగలదు విన్నవించెదనవధరింపుము॥ క॥ క్రమమున నీచే దెగినమృగము లెల్లన్ ఘనమాన గమనంబులలో । కము లెల్ల జూడకైలా । సమునకు నేగంగనీదు సంశయము డుగున్॥ ఉ॥ నాకము నీదుగాక గగనంబున గృమ్మరుచుందు మెప్పుడున్ । మాకిది శాపమాముని కుమారకు చేతవరంబుగాకవు । వ్యాకరజొమ్మధరభవద స్త్రహతిన్ గణగమ్యనూరజీ । ల్లోకము లీలబోలెనవలోకము జేసెద మీతృణంబునన్॥ క॥ కావునదడయక మముదయ । బ్రోవుమనుచు మృగములొగిడిబొగడగ సందే । హావస్తయుడు గజొమ్మయ । భావంబున జూచి కాంచెబరమాధనము గాన్॥ వ॥ ఇట్లు దివ్యజ్ఞానాంజనరంజితంబగుచు నతీంద్రియవ్యాపియగు లోచనంబున గంధర్వులవృత్తాంతంబు సిద్ధాంతంబుగా భువనోపకా

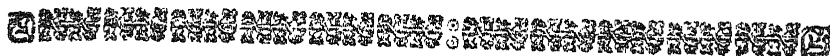
రి కారణపురుషుండు గావున నాటికింగొనిసబత్తిరి జాలించికొని . చయ్యన
మరలిచని మరునాఁడు జొమ్మయ్య వేటవెడలనుద్యోగించి సీ॥ పత్నపట్టునఁగ
ట్టిబంగారునీరు చెంగులకొనబొమ్మనిగ్గులుఘటించు । నట్టితువాలంబుఘట్టి
గాదలజుట్టిపచ్చనిపట్టికప్పసముదొడిగి । నల్గింటునల్గిటదెల్ల ముత్యములీడి
తుచ్చులై యుండంగగ్రుచ్చినట్టి । పచ్చలసరులియుపసిఁడియులనుగ్రేలబడభు
జంబులుమీఁడిపడఁగవైచి॥ గీ॥ మానిదనఘ్యాణమణికాంకి తాంగరాగ । యుంగు
ళియ్యకకంకణహారుచారు । హంసకాంఘ్రింగుళుల్ భూషణాళియగుచు
వేటకాండ్రసుబిలిపించి వెలయబలికె॥ క॥ ఆటవికులొక్కల్యా । ణాటవుల
న్వేటలాడనరుగఁగవలెని । వ్వేటగలవారలందరు । జటెనగతరఁడటన్నసం
భ్రమయుతులై॥ సీ॥ కటితటంబుననీలి కాశీలునలువొందునామీద ముప్పి
డలనువుజూప । నెడమ జేతులుదిండు మెడికంబులైయుండు గుడిచేతగుక్కఁ
లగొలుసులమర । పీపునదొనల చేనొప్పార గామన్నె గాళ్లనుబాగుమీర
తలలపైతలపుళ్లు దళుకొత్త గాదండ కడియముల్ సందుల గడలుగొనఁగ॥
గీ॥ బల్లగొలుసుసీలెబంది చోట్లు । వలలుసురులునుబోనులుబలులబండ్లు
వేట యుర్రులుదుప్పులు వేసడములును । లావుకలు డేగలును మోదల్గాఁగగలు
గు॥ క॥ సాధనవర్గముతోనా । ధీధనుజొమ్మయ్యబిలచిఁడిగఁడగనమృగ। వ్యా
ధులునడచింగడచిరి । భూధరములుగొన్ని వెంటబోనుడిత్రొవక॥ వ॥ ఇ
ట్లు దెలుగుజొమ్మయ్యయనేక మృగయామృగోపరివృతుండై చనిచని॥ ఉ॥
బాలశశాంక శేఖరుని భక్తుఁడుముందరగాంచెకాంచెనో । త్తాలరసాల
సాలవటధంతశతాజ్జునసజ్జహింం । తాలతమాలసేలుడహుతాలకుటన్న
టపాటలాతుకు । ద్దాలకదంబనింబ సముదగ్రమునుగ్ర మృగాటనాటవిన్।
వ॥ కనియవ్వనంబుజొచ్చునెడ నచటనిచ్చలు విచ్చలవిడిం బచ్చికలుమేసిపూ
సరించిన జింకలబింకంబును నీరువట్టినవట్టుపట్టులు మట్టియులం గ్రుచ్చిము
స్తాభక్షణంబు గావించికొని ఘుంకారంబుల గగనంబగలించు వాహానంబు
లసముత్సాహంబును గంధమదంబున నొండొంటికి వట్రుపెట్టని దిట్టతనంబు
నంబోరుకారు బోతులరీతులును గండగండూతి వాయం గొండల గండశిల
లురులు గొండాడు గంధశింధుర బృందంబుల యందంబులును వన్నెలు
పలుకింబడ బచారించి కన్నులనునరుగప్పి గుప్పుగుప్పన గుప్పించు దుప్ప
లయొప్పును యిచ్చకువచ్చు మెకంబులు పులుమొసవి బలసినట్లుండు బుండరీ

కంబులును కుంభికుంభస్థల సంభృత పటల పారణావసానంబున మె
యిళ్ళకెగసి పిపాస వాపికొను కంఠీరవంబులయు కుంతత్వంబును గన్ను
లకుంగొతుకా దానంబ సూనంబుగావింపుచుండ నావేట కాండ్లు జొమ్మ
య్యానను మతంబున వెలివారుసుట్టి యెడనెడ బిరుదుగల జాగిలంబుల
తోడి బెదరవిలుకాండ్ల ప్పట్టులం మొగంబుల గట్టి వలంబడ గొట్టి ముట్టు
కొని తెరలకులోను సేసియెయ్యన మెత్తమెత్తన జొమ్మయ్య యున్నగో
త్తుకు దాచిన నతండు సేచిన బాణంబుల బాణాసనంబునం గూర్చి యార్చి
యేసిన యవి యసువులం బాసి మృగత్వం బుడిగి వైహాయస గమనంబున్ గై
కొని విమానంబులయందును జొమ్మయ్యకు జోహారు వెట్టుచు నరుగుచుండె
నంతనతని వెంటవచ్చిన వేటకాండ్రెల్లనకుం బూనివాని సేయందొడంగి సన
వితర్ధనుర్నిర్గళిత మార్గణశూరాగ్రణంబులకు నందకతప్పదాంట్లు గొనుచు నొక్కం
డునుం దగులు వడకయున్నసం మృగయులాశ్చర్యంబులం బొంది యస్మది
య్యాస్త్ర నైపుణి దృఢీకరించి గొలుసులు సడలినం గెసరిపై కొనుగుకర్రల
కుంజికలకు చంగుచంగున లంఘించి జొమ్మయ చేతనజచ్చి గగనగమనం
బందుచున్న యవి యవికారణ జన్మంబులుగాని యన్యమృగంబులుగావు త
త్పూర్వకారణంబు కారణపురుషుండు జొమ్మయ్యకాని యొండెరుంగనొ
పండసికొని యాడుచుండ జొమ్మయ్యయు బ్రతిదినంబు నేడేడు మృగంబు
లం జంపి శివపురంబునకంపెన య్యెడ॥ క॥ ప్రతిదినమును జాలురు నర।పతి
సహితము గాగవచ్చి ప్రస్తుతులెసగం । గృతసర్వములై పోవగ । సితకంఠు
నిభక్తసమితి జెలగుచు జూడన్॥ సీ॥ పృథుగురు ధ్యానముక్ భిండివాలమున
సంసారబంచాస్యంబు సంహరించి । శరణావలోకముదరమున బూర్వసం
చితకర్మ మనుదప్పిం బిందివైచి । గుర్వాజ్ఞయను కత్తి గొత్తమ్ము బూర్వా
శ్రమంబను బుండరీకంబు నొంచి । సుజ్ఞాననామక చుఱికవాడికచేత యజ్ఞా
నమనువరాహంబు జంపి॥ గీ॥ భక్తియను దోమరమున బ్రపంచమాయ।
యనేడు మనుబోతు బొడిచి నిత్యప్రసాద । మనెడు పెనువింటి నతులంబుల నెడు
హరిణ।రాసిబడ నేసి మరియు జిత్రంబనంగ॥ గీ॥ అచలతర శాంభవాచకము
నుకతారి । చేసిలోకపుంజంబను చిరుతగండు । గండడంగించ భాషోక్తి
దరవధించి । యీషణత్రయము ను పేరి యలుగు మరియు॥ క॥ హరుమహి
మను పట్టంబున । పరవాదిమృగాళి జంపి పరగిన యభ్యం । తరమృగయూశ్రీ

లున | కురుధరమృగములజంపనిది యతథ్యముదలఁపకఁ॥ చ॥ అతఁడుమహిఁ జరించునెడనంఘ్రి సరోరుహయుగ్మఘటిత । క్షితశ్రుతిఁబొందు సూక్ష్మతర కీటపతంగపిపీలికాదిస । తృతతికిముక్తిగలుగు సుదీర్ఘరుక్తశరప్రవాహసం । స్థితమృగరాజ శంభుపురి జెందుట కచ్చెరువంద నేటికిఁ॥ క॥ అని బసవదేవ్లుంబొగడగ । విని ధరణీశాది పౌరవిసరమ్మును । కీర్తనములునే యుంగటకే । మ్మనసాజోమ్మయ్యయుండె ఘనతుఁడగుచుఁ॥ క॥ పూజ్యుడగుదెలుగుజొమ్మయ్య । ప్రాజ్యమహత్వంబు విన్నపఠియించినవారె జ్యాకృతిదగశివసా । యుజ్యంబున బొందు భక్తి యుతులై మరియుఁ॥ స్రగ్ధర॥ రాజద్రాజీవజాండ వ్రజ బహిరగ బహిర్వ్యాపి రూపాది నానా । వ్యాజోన్ముక్తస్వసంవేద్యపరశివకళాయుక్తతాతాళహస్తాం । భోజాతోద్భాతశిష్యస్ఫుటతరతనుయుక్పూర్వజన్మార్జితైనాం । రాజద్భ్రాజిష్ణుసాహ్వాత్పృథిరయమపురారాతదీక్షాంతిదక్షా॥ క॥ గురులింగజంగమార్చా । పరిణతకరణప్రచారభవ్యాధారా । హరిణాదృత్సత వసుమో । హారిహితభాసప్రాకారహారగిరిధీరా॥ మాలిని॥ సకలనిగమవేదీశాం భవాదిక్యవాది । ప్రకటగుణకలాపాభక్త హృద్దేవదీపా । వికసితమతిపద్మ విశ్వభక్తాత్మసద్మా । సుకవినికరమాన్యాశుద్ధసంవిద్వమాన్యా॥

గద్య॥ ఇతిశ్రీమత్పాలకురికిసోమేశ్వరగురుప్రసాదలబ్ధ
ప్రబంధనిబంధనశక్తియుక్తశ్రీపశుపతిఁ బసవనా
ర్యవర్యసత్పుత్రకులపవిత్ర సోమయారాధ్యే న్యు
శివకవిప్రణీతంబయినబసవపురాణంబను
మహాప్రబంధంబునందు
పంచమాశ్వాసము
సంపూర్ణము.

శ్రీసాంబశివాయనమః.

బసవపురాణము - షష్ఠమాశ్వాసము.

ఏకాంతరామయ్యకథ.

శ్రీకంఠభక్తజనవా । రాకరశశితకిరణ వైదికాభవసద్భ । క్తాకల్పక శివవినుత । శ్లోకోజ్జ్వలపాలకురికిసోమారాధ్యా॥ గీ॥ దేవ మీరు మున్ను ద్విపదగా వించిన । బసవజనితయోనుభవదనుజ్ఞ । పద్యహృద్యకావ్యభంగి నానేర్చిన । యట్లు విన్నవింతు నవధరింపు॥ గీ॥ అవని వెండియు వెలయు నేకాంతరామ । నామకుండొకభక్తుడుద్దామబలుడు । భవ్యశివసమయప్రతిపాలకుండు । జైనమతమేఘపటలఝంఝానిలుండు॥ మ॥ స్వవశీభూతదశేంద్రియుండు భవిసంస్పర్శాదిముక్తుండు ను । ర్భవభీవర్జితుడవ్యయాగణహరముద్రావీరభద్రుండునై । వవిశుద్ధాధ్వధురుండు శంభుపదసేవాసావధానుండు గి । ర్త్రివిశాలుం డురహస్యభక్తిరతిధాత్రీపావనాకారుడున్॥ క॥ వీర్యఘనశౌర్యమహితౌ । దార్యసుగాంభీర్యవినుతధైర్యక్రమసం । ధుర్యుడన నెగడిదినమున । హార్యధనుర్ధరసమగ్ఛనావాంతమునన్॥ క॥ ప్రమథేంద్రలోకమునకుం । బ్రమదంబునజనితదంఘ్రిపంకరుహద్వం । ద్వమునకు నమస్కృతులు సే । సి మహిష్ఠతదిష్టగోష్ఠి సేయుచునుండెన్॥ గీ॥ అట్టులుండియుండి హరసపర్యాకాల మరుగు దేరనవశికరుగు దెంచి । లింగపూజనంబు సాంగంబుగా జేసి । మరియు నరుగు గోష్ఠి మగ్నుడగుచు॥ వ॥ ఇట్లు ప్రొద్దువచ్చుచుం బోవుచుం బోవుచు నచ్చటచ్చటికి నెచ్చగుంది యుచ్చముడింగి సంచరించు సమయంబున॥ శా॥ భావత్ప్రా । ద్భవమానసమృద్ధినిజసద్భక్తిం బ్రహృద్యార్థమై । యీవిశ్వంబునకెన్పనందిబసవాధీశాఖ్యకల్యాణమందావి । ర్భవముందిభక్తివివశుండై నట్టితద్భక్తిస । ద్భావాంభోనిధియుబ్బివెల్లిగమిసంధ్యావాపృధివ్యాంతయున్॥ గీ॥ బసవమంత్రి । హాడభక్తి నేకాంతరా । మయ్యకటకమునకు నరుగుదెంచి । తనదు రాక బసవదండేశు డెరుగక । యుండ నున్న యంత నొక్కనాడు॥ సీ॥ చెప్పుకాళ్ళను

తోడశివసుందిరతబొక్కజై నందుపొరగతాలోనసుండి । యేకాంతరాము
డాలోకించియొరోరిమా పాతకమునకునెట్టియవధి । గడచబొచ్చితితప్పగల
దనిచెప్పులువిడిచిసాగిలిమ్రొక్కుశశ్వపతికి । గొకున్నయిమదండఘట్టనతప్ప
దుద్ధృతిజెప్పగాళ్ళనిల్చితివయేని॥ గీ॥ శంకరదక్షసంధియ సంధులుబ్రిమలంగ।
నరికవైతునునన్నవెరవకతడు । దిక్కుగలిగెనేడుముక్కంటిగుళ్ళకు । నింత
యాగ్రహింపనేలవినుము॥ క॥ గుడిపసవిమెవేల్పులకును। నొడయుడుజీనుం
డునుడుగుడుగుముగాదే । బడయుమునలయిచ్చిను। గుడమృడుఘనతయు
నీకృతియుమెచ్చవచ్చున్॥ శా॥ ఈలీలంబరవాదిబల్కవినియయ్యేకాంతరా
మయ్యొదు । స్సీలున్వీవధించుటెంతపనిమత్సీర్షంబుఖండించి। సల్లాలిత్యస్తి
తిగమ్మరంబడసిలోద్వృత్తిజైనాలిం। నిర్యాలోత్పాటనమాచరింతుననిమూ
ర్ఘుంజూచితానిట్లనెన్॥ క॥ శిరమిచ్చిపడయుటిదియ । స్చైరువెరవాదివినరశి
వభక్తిజనూ । తక్కరమహిమమహాకాలుడు । హరునకుశిరమిచ్చిపడయుడా
జంబూరన్॥ క॥ ఆవార్తవినిమెరిగిశివ। దేవునకిచ్చినశిరంబుతిరుగగొనుటపా।
పావహమైకటమున । కువారిగోవిందభట్లవారితెఃష్టన్॥ క॥ తెనదుతలదరి
గినిష్టం । ద్రినయునుబూజించిమూడుదినములమీదన్ । జనులెరుగవేదేయొక
తల । ఘనరతిబడయుండెపెక్కుకథలేమిటికిన్॥ సీ॥ అదివినియొకభక్తుడపహా
స్యమొనరించిమహాహామునాళ్ళునకభవుడుచట । లేకయుండెడనుండునోకా
కచచ్చునోయనుచుమొరటదవంకయ్యెశంక । నరిమురిదనతలచుట్టకుబాపం
గనప్పుడుమొలవంగనదియుదరుగ । మరియునుదరుగంగమరియునుమొలవం
గమొలచెడుతలయునుడులుచుదలయు। గీ॥ తరగుకుండెనతడుతరుగనిభక్తిమై।
బూన్చుతలయుబూన్పుబూనతలయు। పూన్చినట్టితలయుబుట్టినతలయును।
బుట్టనున్నతలయుబుట్టుతలయు। క॥ తరగినవరగనితలయుం। దరగకయునుహ
రునిదానతారోహనుదలయు.। శరకందుబొదవుశిరమును।వరలుమహారుమీది
వంకరావాలెడుశిరమున్॥ గీ॥ కన్నులార్చుశిరముగాదనుశిరమును। నురికియురికిప
డుచునొరగుశిరము। నాశలద్యయమునునార్చునట్టిశిరము।ననుచునునొమాట
లాడుశిరము॥ క॥ బొబ్బలువెట్టెడిశిరమును। గబ్బితనంబుననుమేశుగలయుశిరము

పే । ళ్లుబ్బునప్పుళ్లైమశిరమును । గొబ్బుననగినాలుక్రాలధికంగోయుశిరంబున్॥
క॥ హారము వెక్కిరించుశిరమును । బుడిహారుబాడెడుశిరంబు భూతేశ్వరుతో ।
బరిహాసమాడుశిరమును । స్మరహరుదీవించుశిరముశరణనుశిరమున్॥ చ॥
వదిగొనియీశ్వరుం దెగడవక్త్రమునవ్వెడు మోము శాస్త్రముల్ । జదివెడు
మస్తకంబు పురసంహరు దాకెడు నుత్తమాంగముల్ । మదనవిరోధితో మసలి
మాటాడు శీర్షము సాధులీలలన్ । బదములు వాడు మౌళియును బాపుభళా
యనునట్టి మూర్ధముల్॥ గీ॥ పండచాయనిఝుంకించి భవుని బలుకు । శిరమున
ట్టుల హరుని బూజించు శిరము । నగుమగుడిబికర్కటఁ బ్లైడు నంగజారి । విస్మితుండ
యియుందరుని వినగబలికె క॥ ఓరోరి వంక ముకరాన । నూరువు వెళ్ళదికనేల
యొూటితిననున్నన్ । నారక వేడెము బోతువె । పీరభవాభక్తి జూడ వినవావశ
మే॥ మ॥ అనచున్ శంభుడు వంకతం డెకరమత్యాసక్తిమై బట్టితత । ద్ధునశీర్షం
బులుశ్వోయుదంగమున సంతధానన మొందిం । పనుస్మదుదైవంక యశంకదకిర్ర
శివుతో మాధంకమైగె । శ్వైనన్నసికజెప్పెడి దేమిభక్తిగతి జైనాసికగమ్యంబు
రా॥ వ॥ అనియిట్లుం గాక భీకరాకారులయిన యేడుగడవారలం బాల్రురం
బోలిన శూలిభక్తులమహిమ వినుము॥

తిరునావుక్కరసికథ.

క॥ తిరునావుక్కరసీమన । తిరముగభూవలయమునను ధృతి నుండుజి
నొ । తరాయడమ్మనికిసిగడుని । ర్భరతరమగుశూలకుట్టు గ్రక్కుననబ్బెన్॥ క॥
అనొప్పికోర్వజాలక । జైనరుడుమిగులనొగిలి సంకటమొందం । గానతనితో
డబుట్టగు । చానచటికివచ్చి కనియెతనకిట్లని యెన్॥ క॥ ఈమంత్రతంత్రముల
లో । నామాలములందునిదిదొలంగదు బ్రతుకం । గామదిగల దేని శివమంత్ర
మును రుగుసొరుము శీఘ్రిమిదొలగున్॥ క॥ శివభక్తానుగ్రహమున । శివభ
క్తుడవయినశూల చేడుటుయుకాదిష్ట । విశిష్టఫలము నుతాను । సవస్యమును శి
వునిబంటున య్యెదననుచున్॥ చ॥ అపరిమితప్రమోదమున నానతిభక్తులసం
స్మరించి । మంత్రపఠనపూర్వకంబుగనురతథరించినమాత్ర శూలకు । ట్టువ
శమొందనిప్పెరగొందు దునమ్మునియమ్మ్రగాఖికిన్ । నిపుణతమొక్కనీక

తననిల్చెనుయిప్పుడు నాదుప్రాణముల్॥ వ॥ అని యతండాత్మవాంఛదలంపక
శశిఖండమండన కృతాద్యనుజ్ఞుడయి యాపగలూరను పురవరంబునకరిగియుం
డు॥ ఉ॥ పంకజమయ్యునపంకజముఖాతిరతిఁ వెలివాడలోనఁ। శ్శంకతనుండు
ధన్యుడగుశైవగురూర్ధ్వహుఁగాంచిపాదప। ద్మాంకతలంబునన్ బ్రణతుడైజి
నముఖ్యుడునిల్వసంవిధా। ద్యంకరణుండుగాంచెకరుణార్ద్రకటాక్ష నిరీక్షణం
బులన్॥ వ॥ అనంతరంబా జైనగురుండా గుమారగురుచరణ భక్తివరుంగా
జేయ నాయత్తపడి కరుణావలోకమాత్రంబునం బురాకృత దుష్కృతబం
కంబుపాంకంబింకం జేసి బిపకుసుమసంభవన్యస్త ప్రశస్తలిఖితంబులుగ శిఖిశి
గాసితభసితంబునొసలనొస మరింగాబెట్టి భక్తిసంపత్తికిం బట్టంబుగట్టి శివ
తీర్థసంపూర్ణకలశ పుణ్యోదకాభిషేకపూర్వకంబుగా లింగసంస్కారం
బొనర్చి పాంచభౌతికశరీరంబునుం బాసి యుచిత శివహస్తమస్తకసంయో
గంబులధరించియుఁగలింగమంగళక్రియాకలాపోపదేశంబున నిత్యసత్యప్రసా
దసంగుతాంగుం జేసి వాయుప్రాణగుణంబులం బాసగుపరచి లింగప్రాణ
సంగనిష్ఠాగరిష్ఠుంజేసి శుద్ధ చిన్మయ జ్యోతిరుద్యోసకంబును నశుద్ధ బుద్ధి
వినాశకంబును నైనశిద్ధిమంత్ర(ప్రపంచంబుబ)సిద్ధంబుగా జెప్పి కేవల జీవన్ము
క్తిహేతుభూతంబోయిన మహానియ్య శివరహస్యార్థంబుగా నెరింగించిస్వీ
యదయాపయోధి దేల్చి సద్యోముక్తికరభక్తియుక్తిసంవేత్తంగావింపం డి
గునాపురకర్త్రసియుంబరమశివాచారపారవశ్యంబున॥ మ॥ హరభక్తప్రతతిం
గనుంగొనిన సాష్టాంగప్రణామంబుఁ। విరచించుస్మరజన్మ హోత్సవము
జెల్లింపంగబంపున్మణి। స్ఫురణాలంకృతివస్త్రవాహనములఁబూజించుహృ
ద్భక్తినూ। దరకృత్యంబులు సేయుశంకర పదద్వంద్వార్చనాధీనముల్॥ గీ॥
భూతిరుద్రాక్షధారణోపేతపూత। గాత్రుడై శైవసత్క్రియల్ గడుపుచుండి।
జైనులందఱుగనియస్వసమయుడయ్యె। వీనిచేసుంగుముంగల చేయవలయు॥
చ॥ అనినుజీలమ్మహామహునియప్పుడు పాశనిబద్ధుజేసిపై। చి. నదిముట్టనో
డమడసింధురకుద్రిమహానుభక్తునిం। గనియునుధీరానంగలదె ఘోరవిషంబి
డిచిత్తబోశతద్భవవిష మేమిసేయుప్రరఘుస్మరసేవసువిధంబునన్॥ క॥ జ్వాల

దగ్నిజ్వాలలలో । పలద్రోయుదువహ్ని యారెభయదానలజి । హ్వాలుచిది మినహారుభక్తుని । కొలది మెరిగి మెరిగికాలుకొ నేకభియుక॥ క॥ జలము లముంపుముబహుజల । మౌలతెనికిన్ జానుదఘ్నములు సు ర్వ్యేశరి జ్జలధ కిం కరుజలములు । చలములునొందింపగలవెచర్చింపంగక॥ వ॥ అట్లు దుర్నిమి త్తంబులవన్నియు నయ్యంతకాంతకు భక్తునకుం గృతాంత నాలయంబుం జూపనోపక యితండలిగిన తమకుజావుదొలగు నుపాయంబుగలుగదని జన ములందరు తదియ్యదివ్యపాదారవిందంబులకు శరణుజొచ్చుడు హెచ్చినమ చ్చరంబు పెచ్చుపెచ్చుమునింగి తొల్లిటిలాంఛనం బెల్లంబల్లటిల్ల భస్మరు ద్రాక్షాదిపంచముద్రముద్రితులంజేసి రౌద్రోద్రేకంబున ప్రతిమల వీటతాట నంబార్చి వసదులన్నియుద్రవ్వి వందరలాడి జైనసమయ కోలాహలబిరు దంబుగైకొని మెగాదె మాతిరునావురకరసి వేండియు॥

—* యిరువదాండారికథ *—

క॥ వారీచల్లత్తిరువా । రూరక మారారిభక్తియుక్తుండిరువదాం । డారియననుండు నాయన జారిత్రమువినవలె వృద్ధజైనుల సేతెన్॥ సీ॥ ఆతండు జాత్యంధుడగుట రాబోలేమిన భవాభిషేకార్థమంగజారి। గుడిచెంతనొకబా విమొడికంబుగా ద్రవ్వగుద్దలికట్టయుగొంచు నేగి దవ్వుచు తద్బావిదరినొకర గసికయులో నొకరగసికయుబూనిపాతి । యారెంటినొక ద్రగ్గమనువుగా బంధించి దానివెంబడిబావిలోనినన్ను॥ గీ॥ వెలువరింపుచుండ ఖలులు జైనులు గాంచి । విఘ్నములఘటింపవెరవకతడు । ద్రవ్వగసికయుగముదగ్రతబెరికి తద్గుణముదెంపనతడుగుపితుడగుచు॥ క॥ మృడుచేతఃపుడకనుగవ। వడసిజను లనెల్లబడలుపరచివసదులుం । బడదోయింపడె మున్నిప్పుడమినిరువదాండిదు

—పిళ్ళనైనారునకు పార్వతీపాలిచ్చినకథ.—

ష్టపుంగవమరియుక॥ సీ॥ శ్రీకాళిసనుపురి శ్రీకంఠునికుమారు నంశంబుమూ తిజాషైయులరునగ । నొకశివబ్రాహ్మణునిదవసితంబునవలిబు ట్టెపిళ్లనైనా రనంగ । బెరుగుచునుండగతండ్రి ప్రేమతో నొకనాడువంకబెట్టుకపోయిసరసి దరిని । నుతుడుంచితద్వానిసు స్నాతుడగుచుండ నవ్వేళనుడు వీధిహారుడును

మయి॥ గీ॥ మహితమణిమయదివ్యవిమానమెక్కి। చనుచు సరసీతలంబున సం
చరించు। బాలకుని గాంచి జగదంబ ప్రాణనాథు। తోడ నిట్లను ననుకంపదాం
గలింప॥ శా॥ అల్లా బాలుడు మామకీయసుతు డాట్లాడంగ జూడంగ నా।యు
ల్లంబెల్లగరంగె చన్నుగవ పాలుబ్బెన్ దదిష్టాజనద్దృగ్వ్యాల్లభ్యంబు ఫలింపపాల్గు
డిపికన్నొత్తుంచు దాకతే। రల్లాడింప కనుండు మీయుని పతిం బ్రార్థించి తానర్భ
కున్॥ శా॥ చేరన్వచ్చి కవుంగలించుకొని తచ్ఛీర్షంబు మూర్కొంచు జ। న్మార
ణ్యోత్తరణాప్తధారలగు స్తన్యంబులన్ పిచండంబు నిం। డారంగా గుడిపించి వెండి
యు నిష్యత్ఖర్మ పాత్రంబులన్। క్షీరంబుల్ దయివారగా బిడికియున్ చెన్ బాలుపై
మచ్చికన్॥ క॥ ఈతెరిగాంచి తత్సుతు। గారవమున శంభుభక్తుగా శాంభవదీక్షా
రూఢి జేసి శంకరు। తేరి పయికి నెగిన గవు దేదు మొగంబుతోన్॥ గీ॥ అంతలో నిశ్శ
ఙ్కీనయా ద్విజుండు। స్నానకృత్యంబు సకలంబు సరగదీర్చి। సౌసి కెల్లడివచ్చి
నిష్ఫారదిన్య। గాత్రపీఠి తయుతుడైన పుత్రు గాంచి॥ క॥ వారీపుత్ర వన్నిచ్చిన।
వారెవ్వరు నీకు నిటులు వచ్చిపరలుబం। గారంపు శోభయు నీ। క్షీరంబులు నేడ
గలిగె నిపుడు జెప్పుమా॥ క॥ ఇచ్చటి కెవ్వరు వచ్చిరి। చెచ్చెర నెచ్చటికి జనిరి చెప్ప
ము తెలా। జచ్చెదు నా చేననుచున్। విచ్చలవిడి జన్ని దనమన ప్రవేశముఁ జొచ్చెన్॥
అప్పుడప్పాలుండు॥ ఉ॥ కన్నుల గారు నీరు శిలకట్టగ తాళుల గమ్మ దుగ్ధముల్।
సన్నపు వెక్కులం గలవిషాదము ఖేదము మోము దమ్మిపై। చెన్నాల ముగగో
రతన చేతుల గప్పుచు జూచి। యున్న న్నయు జేలవన్నడ చెదల్లిదె మింటి భ బు
గంటి వే। సీ॥ అశ్శంభు విమానము దుండి యయ్యాశు కడమను తెంత మొక్కె
డికిచ స్ప్రభమంతలో కాధీశు బడి వాయకుండెడి యింతి యిచ్చోటికి యేగుదెంచి।
యనమానుకడ నుండియుంచి తాంబుజ పత్రసమనేత్ర యిచట పాదములు మో
పి॥ గీ॥ కాలకంధరు కడనుండి కంబుకంఠి। యింతకన్నను మున్నిట కేగుదెంచి
పత్త్యురశ్చంద నాంకన భాస్యరాజ। యుగ్మయగు వారక యుగ్మయకి యె
య్యాబాలిచె। సీ॥ యసగ గే ప్రహారుని మూరుపీఠికనుండి వన రత్నహార యిచ్చ
టను మెట్టి। సమ్మాసపాత్రపశాంతు సధాంగమునుండి శాంకరి యిచ్చోట
లంకరించె। సురుజటాజూటాంకు నొడలిలో సాబాలు వరమణి నటుయుద్ధర

నువచ్చి । ముల్లోకముల రేఁడు ముందరి దెసనుండి యెల్లలోకములకుఁ దల్లి యుటను॥
గీ॥ వచ్చి కడు పార జన్నిచ్చి స్వర్ణపాత్ర । పాలు బోసిచ్చి నుచ్చి కగీలుకొనఁగ । సిం
గిముననిల్చి వచ్చిన నీలగళుని । గూడ జనుసున్న యోడియు జెజూ మునసిన॥ క॥ ఆ
విప్రుఁ డప్పుడాశ్చ । ర్యావిహితమనస్కుఁడై మహాదేవునకున్ । జెంకి భ్రమఁ బుట్టి
స్వాకే । యాశ్చర్యాసంబునకు సుతుసవ స్వీతుసగు చుణ్॥ క॥ చను దెంచి సతియు
దానును । నను పను సుఖలీలనుండ నగజాపీన । స్తనపానశక్తి లిగెన్ । ఘనత
రసర్వజ్ఞతాధిక సిద్ధుల్॥ క॥ రేపకడ గుడికడకును । ప్పాపడు చను దెంచి బహుళ
భంగులనుబ్బన్ । దీపిత మతను తియుంపఁగ । నాపార్వతి మెచ్చి యిచ్చె నాపాప
నికిన్॥ క॥ సురియయ సువర్ణతాళము । కరుణనొసఁగ భక్తినప్రమగతిపైఁ గొని
తుం । బురు నారదాదిఁగతో । తఱరసముల మీరంగ బాడె కరకంచుకడన్॥ గీ॥
బాలునకు మెచ్చి యిచ్చె శ్రీకాళినాథు । డవని ప్రతిలేని హేమసింహాసనంబు । శే
ప్పనొప్పగు ముత్యాలజప్పరంబు । వెలిగొడుగులును నక్షయంబగు నిధియుఁ॥
సీ॥ పరమేశుడొసగిన పసిడిదండయు యందలం బెక్కి ఘనవైభవంబుతోడ । బౌ
ద్ధచార్వాకాది పరసమయముల కుఁ ధూమకేతువను చుఁ భూమలీల । గాహళల్
మోయంగ నొంహాటింపక చనియుత్తుంగ చోడని యుగ్రభక్తు । గావించితన్ను
పొగశసహస్రయుగంబు గొలువంగ బౌద్ధ॥ గీ॥ కులము గాంచియందు రెండు
వేలు । నభవు భక్తుల జేసి వారు నన్ను । గొలిచి వరు సనడవ జైన । మతస్థులత
లవంప జేసి మరియు॥ సీ॥ మధురాధినాథుని మహిషి శంకరభక్తి యగుటతత్స
మ్మతిని చటికడుగ । నాప్రోలి జైన బౌద్ధాదులందరుగూడి చను దెంచి నృపుగా
చి మనుజనాధ! జ్ఞానసంబంధినాగనొక్క బాలుండు వేదబాహ్యసమయవితం
తిధూమ । కేతువునా గ్రొవ్వి యేతెంచె మనపురి వెడలింపవలయు నాఁడని విభుం
డు॥ గీ॥ బలికె నత్తుంగ చోళభూపాలవరుని । దేశికుండట మతని యుట్వృత్తి
మెరయ । నూరకూర్చుఁ డలింపఁగ నుచితమగునె । వాదమున నవానినోడింపవ
లయు గాక॥ క॥ అనపిని జైనమునులుప । దునేసమిది వేలొక్కఁ మొగిన యేగి
యునబ్బాలునితో నొక । జైనను గీలొక్కనను పక్షపోయి రాన తానను లగుచున్॥
వ॥ అట్లుతసచేతం బరాభూతులై యపాయభూతులైన జైనపిశాచులస్మ

హాత్మమందిరంబున నర్ధరాత్రసమయంబున నగ్నిం దలికొల్ప నదియును తద వశీతంబాహుతిగొన నోహటించి మందరనిల్చినంగదియంబిచ్చి యోరిహవ్య వాహ మదియ్యాగేహంబు దాహంబొనర్పవచ్చితె మెచ్చితి నిన్నుమున్ను మా వీరభద్రుండచ్ఛిద్రరౌద్రోద్రేకంబున జిహ్వలుగోసి విహ్వలుంజేయునపుడు తప్పిపొప్పి మిగులు మొక్కిచెక్కిలించుకొనదలంచితె దానికిమించిదన్య మిగాజనుల శక్తియుక్తియుంగనియెదుగాని యీపోలిభూపాలు మేనసొచ్చి తాపంబు హెచ్చింపు మితప్పగాచితివే చనుమనసనలంబు సుహాప్రసాదంబ ని యతని యనుజ్ఞ శిరసావహించి యతనిమెడకే తేంచి॥ సీ॥ అనలంబుజ్వాల రూపమైవచ్చి భూపాలునుపతాపమొందింపనోర్వలేక । నేలమంథంబువగూ లంగతత్పతి మంగయక్కరసియమ్మండలేశు । సమ్మతి తాజ్ఞాతసమ్మతిబిలు పించి విపులప్రమోవగ్రమొక్కిపిన్నవింప । మూగిజైనుల మొత్తము ల్పనగనుని ట్టలను చాఘనుండు పిల్వనయునారి॥ గీ॥ యందులోననెవ్వడేగలడీరాజు । నొ డలితాపముడుపనోపువాడు । దలపమేముదూన్పగలవారమోసాము । మీ రుమాన్పడపుచు జేరవచ్చి॥ వ॥ తిరునీరిచ్చుడుస్వీయమందిరమునన్ దెప్పించి పంచాక్షరీ । వరమంత్రంబునగూర్చితద్ధరణిభృద్వామేతరాంగంబునన్ । వరు సన్ జల్లి సరుగ్గ్లనన్ వదలితద్వామాంగము న్గూడనా । పరభాగంబున నిన్మడిం చెతను తాపంబాత్మనా జైనులున్॥ క॥ మాటికవార్మంత్రింపం । గానిసుమడి వైనకరణిగానగనైనన్ । భూనాథుడపుడుకడుదీనానుండై యిట్లు బలికెనం దరువినగన్॥ క॥ శ్రీరమ్యనేత్రిగొబ్బున । నారోగమణంబ చేఘృణాపాత్రలస చ్చారిత్రపిల్చనయినా । రీరంజిత గాత్రహిమగిరిసుతతనూజా॥ మ॥ అనినా నావిధదీనవాక్ప్రతతులం ప్రాధిక్యంపుభస్మంబుజ । ల్యానపైజిల్కికరంబుద త్తనులతన్ హత్తించిమునుమ్మామే । నునిడంగన్ రుజుతోనమున్నుగల రూపం బోయి సౌందర్యపాం । డ్యారియోధోక్తికి పాత్రుడై జనవిభుండజ్ఞానసంబంధి కిన్॥ మ॥ తనవామాక్షియు నానుగూడిఖరపైదండప్రణామంబుల । త్యనురా గంబుననాచరించియుచితోద్యత్సత్క్రియలొసప్పగా । గొనుచున్ జైనులజూ చియుంక మమ్ముమూర్ఖులనశక్తిగలదేనియుం । దునకైనంజను దెండుమీప్రతిభ

వేతూలింతు రాజాశ్రీనఁగ॥ క॥ అంతనిసైంధులుమాటల । పనిలేదికపూఁకుఁ బీరుఁ
బ్రతికనవినుఁడుమా । జినశివనామములను జీ । ట్లం వ్రాసి యగ్ని ముఖమునసమర్థ
గవైచెన్॥ గీ॥ అందులెవరచీటి యగ్నిగాలకయుండు । వారిగెలచినట్టివార
లనగ।నవసనాధుజా చియాజ్ఞానసంబంధి । దానకేమిభక్తియూనమునను;సీ॥
పళదితోనాకళుక్క పల్లిదూర్చిన పూత్రపళిడికిదయ్యాన్ని సాటియగునే।ప్తా
లకావడికండబరువున కొకవత్కరాలు పెట్టిన రాలబాలసరియె పాలయిజో
బాకపట్టి బ్రమాకుతో బడికట్టుతూచిననది దానితోడిదగునె । శివమంత్రలెక్క
తో జినమంత్ర లెక్కయుం గూర్చిననదిదీనికొలదియగునె॥ గీ॥ యనిదలంచి చీటి
యప్పుడు శివయను । నక్షరములు రెండు నైదు నేండ్లు । శివపుత్రాయ వాదిజీటి
యుంచియును । మౌనవేళుడగ్నిలోన వైచె॥ గీ॥ అట్లువైవబూన నంతనెను
రిసుర । గను లెజినుల చీటి ప్రమథనాథు పేరి । మంత్రలెక్క వారిజహితుగన్న
కములపళము భంగి గానబడియె॥ క॥ తలవచ్చినోడబావక । మెలగెను గతిజను
లు మరి యు మేకొనిముమ్మా । రలకొనిగెలిచినగెలుచుట । దొలుతటిగతిజీ
ట్లువ్రాసిదు స్తగభంగిన్॥ క॥ కావేరిమధ్యంబున వైరంగ నేటికెదురువచ్చినపూం
త్రం । బేవిజను లెక్కపోయిన । దేవిరుగుమలెక్కయనుచు దెగువం బల్కెన్॥
క॥ విని శైవాగ్రణి ధరణిపు । గనుగొని కోమటినిబోడువగానిం కొకపూర్ణను
బోడుపుచూతుగాని । యనుగతి జారినను విడువననీ నాథా॥ క॥ ఓడినవారల
నందరు । బోడంగాదస్తలోహితూలంబులనో । గాడకదివియింపుమనృప ।
చూడామణియనుడు రాజు సుముఖుఁడగుచున్॥ క॥ జనపతియుత ముగనదికం ।
జనితన్మధ్యమున రెండుసరిగా వైవన్ । జినలెక్కవారపోయెన్ । మానసిజహరు
మంత్రలెక్కవది కెగురెక్కెన్॥ క॥ ఈ ఋలజినులభ్రమింపడు । మాయలు
మంత్రములశ భుమంత్రముతోని । డేయనిబోగడగనాన్నపు । బాయనీహర్ష
మునశంభుభక్తుం జేసెన్॥ వ॥ అట్లు జేసిపదునెనిమిదివేలజైన మానులంబోది
విపట్టి తెప్పించి పన్నిగలశిరి యాలనుమహోత్సవందు సేయించినయినపతో
ట్టులం గాప్పించి యందులనందరందివియించి యుద్ధంజెంతిరువూరుమహాత్వా
బుబ్రతిష్ఠించుట వినుటలేదె పెక్కులేల్ప్రపేలెదుజైన వేండియు వినుము॥ మ॥

నిడుమారునికథ.

నిడుమారుండనవొకరు భూపతి భవాని పాదభక్తుండనె । త్లిడదానే లెడునట్టి
నేలజినులం గాళ్రంచగాసిర్యాక । వ్యోడపక్కంధరణిలలంబు జినభూమియిష్ట

త్వముం బొందన । పుడతద్భూపతియట్లు జైన మార్గము మెప్పొందఁజూడు సర్వ
ముఁ జూ॥ వ॥ అని చింతింపుచున్న భూరమణుతో నా జ్ఞానసంబంధి చో । డనిస్వ
ఛ్ఛాపుష్పని జేసి జైనుల నిరూఢక్రోధుడై యున్నతో । ట్లనుచి పించెన నంగ దావి
నియమల్పంబైనహాపణంబునం । జనసంఘంబుల బిల్వఁబంచి పట్టికొజిర్తంబులూ
టాడగన్॥ క॥ మీరింక గాలమునుశ్ర । త్యారంభము బుడిపి యోజనాం। తర
శాస్త్రస్వైరమతంబులనూ బ్రజ । గారి బెట్టితిరి వరము గలుగక యుండెన్॥
క॥ శ్రుతిబాహ్యులార సన్మత । మతిహీనసనసుకలార మహింబశు కర్మాశ్వితు
నాకవినిసర్వమునకు । పతిగాదలతరుకలపరుబశుపతిభ్ఛరమున్॥ క॥ శాసగని
శూన్యభవబోధుల । బసవడిభస్మంబులందని పాతకులార । మసలుచునద్వై
త ప్రస్తుల! నసమరకర భింపుచుండనంత్యజులారా॥ క॥ సదమలవిజ్ఞానమాత్రో।
దదొలగి విజ్ఞానబోధవారిధిదేళ్ళన్ । మదిదలపు చుండు జ్వేషా । స్పదులగు
మీ నెత్తిబడుగుబడ్డట్లదాత్మన్॥ క॥ అదియట్లున్న న్శంకరు । సదమలభక్తుండు
జ్ఞానసంబంధి మునం । బాడంబుమ పాండ్యక్షితిపతి । సవంబునకతగుదెంచిన
తల్కృతుకగుమన్॥ సీ॥ సకలప్రమాణదృష్టపత్యార్థంబులు గాంధరుజగత్క
ర్తగాగ । సుప్రతిష్టయోనస్త్రైసుగ తాదిమతముల ప్రేల్లసింపగుడి పించి పెద్దపిన్న
అనక । యందరబట్టించి యిన పట్టుల కొట్టి యూపాండుభూపాలు నప్రడ।
యభవుభక్తు నిగాఁ వించె బ్రతుకంగ వలతు రెల్లనిట్టి మా మార్గవైరి॥ గీ॥ గొలు
వునెలమితోడ గొలువకవచ్చిన । గాలినట్టియున్నశూలములను । దలలు క్రిందు
గాగ బలిమి మైదివియుంతు । ననుచుఖడ్గహస్తుడగుచుగడగి॥ ఉ॥ ఈనిడుమార
భూమిపతి యిందర గాల్చినయిప్పకొర్రులన్ । మానకగృచ్చు నింపుకసుమాన
ము లేదసియూక్షణంబులో । నూనభీతి జైనమత మెల్లకధైర్యము పెల్లగిల్లనై।
మాసుపత్రైన గాంచె వినవా మునుసంవిదనర్హ్మయుర్గతా॥ క॥ ఓరీ జినమరియవి
నరా శ్రీరమ్యుండగు నల్లచెల్లతిరువా । రూరన్న మినందియునం । గా రాజిలును
వ్రతంబుగడుపుచునుండన్॥ వ॥ ఆవ్రతం బెట్టిదనిన॥ క॥ ఊరెల్లదిరిగియాజ్య
ము । ధీరత నార్జించి వేయుదివిసాలుదినమున్ । మారారికినర్పింపుచు । సిరితి
వ్రతంబు బట్టియే పారంగన్॥ చ॥ జడమతితోడ నప్పురము జైనులు మొత్తముగ
ట్టియుప్పరిన్ । మృడుశరణుండితండయితనింబుతినుండక యుండవెరెయొండె
డ! కెడరింకగావలయు నెయ్యదిదీని ఉపాయమంచు దారుడుగక పెక్కుచంద
ముల నూహయొనర్పుచుబల్కిరందరున్॥ గీ॥ అల్లపాడ్గుండిలో నశడనుదినం

బు।దీపములు వేయు మట్టించు జాపలము । నేయిబోయకరియున్న బోయర ట్లు।పూర నెయిపోయకుండిననుండడు॥ క॥ అనిశ్చయించియాజ్యము।త నికిఁబోయకుడటంచు దనపురికెల్లన్ । వినుపింపనెయియొకర । యినను బో యకబోవ ప్రాణనాథునితోడన్॥ చ॥ మృదుపుర మెల్ల ద్రిమ్మరిన। వేలిమ్మృతం బొకయింత గాదు మే। న్విడుతునునిత్యదీపములు వెయ్యటలోనొకటా కెనేనినీ। యెడుగులయానయన్ననత డాతని దార్ఢ్యమెరుంగు గానయ । న్పడసిజరూపు దాల్చితని పోల్లెనమిత్తునియగ్రిషిధికిన్॥ క॥ అట్లుం బ్రత్యక్షమైహరుండానంది కిట్లనియె॥ క॥ మునువరదసోమ డక్షు ల్యం । బునదీపము లెత్తినట్లుంభూనుతమ న్నా। జ్జనవాపినీటదీపము । లానరింపుమనీ వ్రతంబునూనటబొందున్॥ క॥నీయ ను వెరుగకనిట్లు న్యాయము జేసినజనాల యంబులక్షణుల్ । హా యెంబ వ్యే డునసహారు । డాయతమతి నానతిచ్చియంగన్సరగ॥ క॥ హరుడానతిచ్చి నట్టుల। పరమానందంబుబొందిభక్తుడుదీపో । త్కరమున్వాపిజలంబుల। బరి గింపుచునుండె భక్తిబరవశుడగుచున్॥ ఉ॥ అప్పుడు జైనులిండ్ల గలయావులు బెయ్యలు నెన్నగొడ్డులుం । దుష్పథదూలజచ్ఛిద్రరదుప్పుడు రాలిసరీతిబోయి నం।దప్పుడుదన్మహాత్మునకు దప్పినరించుటనింత పుట్టెనం । చప్పర మేశభక్తు కడకంపటుబోయి నమస్కరించినన్॥ క॥ అసదృశకరుణాలోలత । పశులకు బ్రాణంబులిచ్చి బౌద్ధజనులకున్ । వెసశివదీక్షాభవం । బొసగుటము నువినవె జైనయోరిదురాత్మా॥ సీ. వెండియువినుసాంఖ్యతొండదు నా చోడమండ

సాంఖ్యతొండనికథ.

ళంబునశాంతమంగయనగ । బరగుపురంబున బౌద్ధులందరు జనించిబుద్ధి శించపు నదద్విరతుడగుచు । దొలిమేనిదనతపఃఫలమున శివతత్త్వవరవాసనావంశవర తమొదలి । భక్తుడనైనను బ్రదుకంగనియ్యరు భక్తుండగానినా బ్రతుకదేల॥గీ॥ యాశనీడుభక్తిహీనుగర్భంబున । నన్నుబుట్టజేయజన్మయిట్లు।మరచితే మొ కాకములదారులిండ్లను । మలవిముక్తు లెట్లు మెలగువారు॥ క॥ ఆమాట రెండా మడనీ। సీమన్శివభక్తిపేరు జెప్పరికనైనకవి । నమెన్నండునువినవాది। యేము వ్వానరించినట్టి యనరినఫలమో॥ క॥ పండినరతినినుగొల్చు చు । నుండుదును పా యంబుగాన మరి గాకింతజా । ధుడనైయెట్లశృతి బాహ్యుడనగుదున నైడి చింత యామ డివో దెపుమన్॥ వ॥ అట్లగాన యెట్లైన జైనబౌద్ధచార్వాక దుష్ప థంబులుమాదును వేదబాహ్యంబులుగావున వానినిర్మూలనంబుగాపించునం

తకు నంతకాంతకనన్ను మురిపిద్దుమి మీఁ జేసి రాలయుప్పొంగల వడియనా వ్రతం
బు నెసల్ల సేయుచుండెనయ్యోడ॥ మ॥ అదియే నాళ్ళను వారలేకనిజాండక రా
కుండనూటాడు నై। న్నను నయ్యోను దినంబులుగడిపి యామరొన్నటి రే పాటి
పం। చదినాళ్ళంబులురుప్పగాదలదిచంచద్భంగిపాషాణముల్। పదకంజో
చ్చైను లెక్కఁ-కిట్టుకొనియావిర్భూతఖేదంబునన్॥ గీ॥ ఇట్టు లేరియేరి యెన్ని రా
ల్చేచిన। నీవు జెమలిపడవు భావజారి వేసి। వేసి యేను విసికితియిక యెుండు చా
లుసంచు పెద్దచాపరాయి॥ వ॥ యెత్తినె త్తిపై వేయ నన్నక న్నెరించె॥ చ॥
అదిహరుడాత్మహస్తమున నల్లటు ప్రాపగదట్టి సంయముల్। హృదయపదం
బునం గనమహాత్మనిజాకృతి మోలనిల్చియే। య్యేదిభవదిష్టమైన పదమిచ్చెద మె
చ్చితి నన్ను నాతడన్మదన। మహాపహర్తకు సమాదరంబున మ్రొక్కియిట్లు
సుక॥ చ॥ పాథినిధులంతవారు భవదాదియ నంతము గానలేని శ్రీ యుతుం
లింగమూర్తి విసమున్నత నన్నిగమాంతకావ్యము। ల్వెరుసులనిట్టివాడన
నేవుకి ఘనలింగమూర్తి రా। త్ర్రిరుద్రి వేదముల్ వెదకి జాలపు నీని జలింగ
రూపమున్॥ చ॥ సనకసనందనాదిమునిసంఘము యోగికశక్తిజూడద। స్మర
ములకందర్భానిపరమంబగు చిన్మయచారులింగమూ। ర్తినిగుడుశేషవాసుకి
మణిస్థిరణాంతికకీలితలింగమూర్తి। నీనుగంటిమంటిగలదె యిష్టము వేరె వేడ
గక॥ సీ॥ మల్లిమొగ్గల వేయుమదను దేహము వేడిగా జేయుట లెల్ల గాదె। రా
లవైచిన నన్ను నోలిబాలించితి కరుణార్ద్రసాకారకలితబుద్ధి। హితము సహితం
బుగుతియుసునిందయు స్మరహరసీకొక్కఁ సరియ కాదె। భక్తవత్సలతపరా
పరతంత్రభవభగజ్ఞము క్తివల్లభ దయామూర్తి మూర్తి। గీ॥ వగట మున్ననిన్నున
గ్గించుమలహాణాల్విట్టులపహసించుయమ్మానయును। నోశఁ రీతిని న్నదక్కఁ
నిగోన రెకా। పునమ హేశనిన్ను వనుపవేడి॥ క॥ ఈ రాయి పావురాయిగ।
ధారుణిని గుళ్ళ నెల్లదగ నిల్వగ। మాకొరి భవదు పరితమునన। నా రాజధరుం
డు భ్రుణమినట్టులనడ్మపెక॥ క॥ మానమునసలుగుచుశృంగిబా। హ్యాంతరకరూపా
యనంబులగుమీనుత మే। ఘనసనిమొరగతిచెరగుల। దునుముటవిని వెతొ
ల్లి సాంఖ్యతొండడు జైనా॥

కోవూరు బ్రహ్మయ్యకథ.

క॥ కూవూరమరియు బ్రహ్మయ। నావినుతికి నెకొ-శంభునమ్మనశర
ణుం। డానిటిలో నగల జై. నావ నికెంధనకుదరఁ మైనంబెలుచక॥ క॥ హేతూ

దూషణాదుల । నాతులువలగెలువవాళ్లునంతబోక । త్యాతతముగనొక
పటకు।జాతంబుంజూచిశంభుశరణునితోడన్ ।నిలువుననీవుజేసెదరానీరుగమే
మొనరింపగగ్రిమ్మరక । మొలవగజేసెదోయకటనొకఁడు నిల్వుమటన్నన ।వ్వా
లమూగమాకుగాల్పగనయుక్తముగాల్పుడుమొల్వజేసెదన్॥ చ॥ అనవినిమంత్ర
తంత్రములనావటభూజముగాల్చిగజ్జినుల్ । మనమునవారిమంత్రములుమం
దులుమాకులుజీర్ణికైనగై ।కొనకదిభూతిచల్లనదిగొబ్బున నెప్పటియట్లయుం
డునం। డినపదిగాంచియీజినులుడించిరిపంతములంతమిదటన్॥ క॥ శ్రీపూరివ
సనులన్నియు । వావిరిజెరిపించి జైన వర్గంబులువా । శ్రీపగజముపురకను
పం।డేవినవేబ్రహ్మాధీనుడేవునజైనా॥

దేవర దాసయ్య కథ.

క॥ ధరమరియుబొట్లచేరువన । బరగుంబురిజినులుపదివేల్గొలువక । కర
మొప్పనొకఁడుజైనుం। డురుమతిదేసింగుబల్లహునకుంగురుడై॥ క॥ సప్తతిశతజి
నవసదులు।గుప్తంబుగజేసినృపతికుంజరుఁడుకున। త్యాప్తుండవొలెజినసం। ర్పృక్తి
లొనర్పుమనిబోధదినమును జేయన్॥ క॥ జేసింగబల్లహుభ్యా।స్త్రీసంగళ దేవిపా
ర్వతీపతిభక్తో। ద్భాసితమతియుతదేవర । దాసయకరజన్మయగుచుదామను
చుండుక॥ వ॥ అట్లుండునదితనపతియహర్తానర్హ్వబోధాయత్త చిత్తుండైదు
ర్వృత్తివర్తించు చందంబునుంబొట్లచెఱువుపందచ్చెఱువుగానేడు హరువసదు
లుగట్టియ నల్పగర్వనిర్వాహకుండైయొకఁడుజైనుండు భూజానికిగురుండైయి
రువదివేవురు శిష్యులంగూర్చకొనయున్నవాడుస్వామి విన్నయదిప్రొద్దయ
ద్దురాత్ములపెంపడిగింపవిచ్చేయవలయుననితనగురుస్వామియగు దాసయ్య
గారికివిన్నవించిపుత్తెంచి ననమ్మహాత్ముండునునాథుఁంబున కదలిపొట్లచెరు
వుకువచ్చుసమయంబున॥ చ॥ తెరువునబెకఁడువిఘ్నములుదెప్పనబన్నిరియర్హ
తాధముల్। వరుసనవానినన్నిటినివారణసూకుచులెకఁడు సేయుచు । ధ్వరగతినే
గుదెంచుడువభూమణిదండనమస్క్రియాపరం । పరలొనరించితత్క్రియకు
బాత్రమునొందెనమందవైఖరిన్॥ గీ॥ ఉచితసత్క్రియాదు లొనరించియూరి
లోనిమ్ముగలబిడారమిచ్చిపంప। నాతడుందెసల్లునవ్వాజినులెల్ల।గూడిపో
యిరాజుతోడననిరి॥ క॥ శితకంఠభక్తుడిందు। న్నాతరింగలహంబపుట్టనరనా
యకయా।ద్గతులుజినులనడుఁడనత । స్మాతపతు బునన్నృపుండుమానసతనిదయెన్॥
క॥ పతిజన్నగతిగచనదగు। ప్రతికింబతిసతులుపైనెజాడల్జనుని। మేమూవ్రత

గంబునుంగల దతివానికెలబారినారాధింపక॥ క॥ ఏనాటిబుధులుసతీపీ, రాస్తి
కులగురులువీరరయమునమరలం । గానసువృజైనులువిన్నన్ । మానిమాగురు
లకుప్రమాదమువచ్చున్॥ చ॥ అనవినికోపదీపితముఖాంబుజ్యైనసవీరరాక
ళిరా । జినులనశంపగానిమరిజికిటనకార్యములేదుభర్తకున్ । వనితకునొక్క
జాడవచనంబగునంచునివిశిష్యదేశికుల్ । జనుముఠవెరవేమాగమములు సాసులు
మెత్తురెశాస్త్రశిద్ధమే॥ సీ॥ నావివాహముశాడు నీవుజేసినబాసనీవతలంచు
కొన్నపవర్యా । దానిదప్పినదేమితరుణీనిం కోర్తునీయిచ్చకుతబ్బిద దెచ్చికొ
మ్మ । విమవుమునన్నునుమృషని గానన్యంబుదొడుక నీమదినొడంబడదు పెలు
చ గాదేనినాడింపు వేదశాస్త్రపురాణవాద తరళంబులవాదివీరి॥గీ॥ నందు
సంగళవ్వదించిపలుకుమనతి । కుహకజనులనెల్లగుంపుగూర్చి । వారివలపట
మునవంబైనత్నసింహాసనంబు పెట్టియందుమీద॥ చ॥ తనగురునాథునఘునద
ర్పవిదారుణునుంచిభక్తిన । వ్వనరుహపత్రనేత్రగురువర్యపదాబ్జము లొత్తు
చుండఁద । జ్జినులకుమంత్రతంత్రములచేష్టలనింద్రమహేంద్రజాలసా । ధనము
లుమామకంబులుసుదైవ్వతమతేతరశూన్యభాషలన్॥ క॥ వాదించుజినులనెల్ల
న నాదరమునజూచినభిక్షులౌదలలూపక । వేదాంతమసిద్ధాంతము । గాదా
సనిపెనగుశృతినికాయములందున్ ॥క॥ భాట్టప్రభాకరములు । నట్టులవైశేషికం
బునన్యాయమునయమతిన్ । నెట్టనమీమాంసులునను । నట్టిశృతమువారుజిహ్వ
నాడుచునుండన్॥ క॥ ఊహాప్రతిజ్ఞాహేతూ । దాహరణోపనయనిగమనా
ద్యవయవసమము । గా వ్యవహారసుప్రయోగము । లాహారసిరుపాధికంబులనవచి
యించున్॥ గీ॥ పక్షధర్మత్వమట్లసపక్షసత్వమొగి । విపక్షనివృత్తియురసనబా
ధితవిష । యంబునుప్రతిపక్షతావిరహితమయిన । పక్షమునుంజేపట్టుకయా
మునరిచరానవచట॥ క॥ అవ్యాప్తసంభవములన । దివ్యాప్తయులక్షణములదే
రకయుండక । నవ్యాపదబంధుసం । యుక్తవ్యాహారముఃజనవదనములు
మాయన్॥ క॥ విజిగిషుకభారతీబ । ల్బజములబోనీకసత్సభాపతియతుడై నిజ
పరపక్షద్వయజహ । రజహల్లక్షణలనదులనదములగడుమఱ॥వ॥ ఇట్లుప్రతి
హతప్రభావుండైననబ్బలియుండు రామనాథుండుసర్వకర్తయనియునతం
డసర్వమయుండును సర్వేశ్వరుండునుసర్వంబునసియును శృతిస్మృతిపురాణ
సమ్మతంబుగానీయర్థంబు నిర్వహింపగలవాడనిదియాగాదని వాదింపసమ
ర్థుండగలడే యనిపల్కిరి జినులిట్లనిరి॥ క॥ ఎక్కడశివతరక్రంబింతయు । ముక్కం

టిమోమొంటిలోకములగుడికేగనో। ప్రమథగణప్రాపసేనమీదా। రకలోటికిర్ధ
భ్రాద్రికోల్లురాగున్కెడక॥ క॥ సకలంబునందుశంకరు। డకలంకతనుండు సత్త్వ
తాశంకరుడా। సకలముఖకుడేహముజీ। పశియయుయాత్మయొవ వింపవల
యుందెలియక క। అనిజినులబలిబాసయ। వినయాదిప్రశ్నములనువిను
డుత్తరమి జినపతియేరాష్ట్రిమనకెల్ల। సునరాష్ట్రాకృతిక మెలంగనను టు
యుకాదో॥ క॥ సర్వంబునందునట్టులు। సర్వేశ్వరుసుగుణగణచారితవృత్తిం
బర్వచనునన్నుపూర్వేన। సర్వంబునుయందతండున క్షైనద్దై॥ గీ॥ అదియుదా
నీశ్వరాద్వైతమనుటదలప। నదిమరియునద్వైతమగును। అఖిలమున
కునునిలుమాపకుండైననువృషభుడు। నఖలనిండుమిండపక తర లేదనుటమగాక॥
క॥ గుడికేగిశంభుగొల్చుట। యుడుగవలయునన్న ప్రశ్నకుత్తరమునువినుమా। న్న
డుపతికాంతమదకరం। బుడమిశిలలు వెన్నెలకును బొంగిక రుంగునా॥ సీ॥ అన్ని
శిలలమీదవెన్నెలగలుగదె కలుగంగనం దేమిశిలము। ప్రాణపదముగామిపిద
ప్రభవహింపవటుగాక చంద్రకాంతులతోటిచంద్రికయును। నొక్క టొక్క
టికొరకుత్సకత్వము దాల్చునారీతిసర్వజ్ఞుడైనశర్వు। లాక సర్వంబునుగాసుం
డియును శివమువుభక్తునిజిత్తంబుబరగగరగు॥ గీ॥ నవియు శే డమను సమక శిలా
టజేసి। కరుగుగాకన్యచిత్తముల్కరగవగుట। నఖిలమునులింగమధ్యంబునందు
లేదె। గలుగగానేమిశంకరుగానకున్న॥ క॥ శరణునకొరకై పురిసం। హారులీల
యుశరణుసదుదయంబును నాశం। కరుణకొరకయట్లయ్యాను నిసుఫురగుణను
రక్తిశివ్వమొసగుచునుండును॥ గీ॥ మొదవుతనయుపియను కావు మొదవు ప్రాణ।
పదము సత్యంబుదదుభయుప్రపదమునను। బ్రతుకు కాపట్లలింగ తద్భక్తమధ
న। మందయఖిలంబుమను ప్రాణమతనికతడు॥ గీ॥ స్వాతివర్షంబుజగతి పైవర
లునెందు। బలసిముత్తెము కాదుతేజ్జలమెకాని। కాన్యములనిద్ధుజిహ్వలనలరు
నభయ। సంగమునమణియగు భక్తుభంగియట్ల॥ వ॥ కావునంగావలులగుమా
క లింగైక్యస్నేహసాంగత్యంబు తెరంగెరుంగంబోలదు విధితపరతవ్యవహార
ఘోరభటికముఖముఖబగుమీదు జలింగమ దనసముద్భూత స్వానుభవగ
మ్యనిర్మలనుప్రసంగంబు దొడంగంబనిలేదు అదియట్లుండనిమ్ము సచరాచరు
నకుశంభుడంగ మోక్షజీవమోయాత్మ యోయంటిరావ్యంగ్యంపు ప్రశ్నకుత్త
రంబు గాని వ్వెదవినుండు॥ సీ॥ లింగంబుపూర్వకర్మాంశావ శేషమట్లంగంబు
సుఖదుఃఖసంగతంబు। యంగంబుపుణ్యపాపాలయ ఘాతమయ్యాంగంబుశివ

డు గాఁదఁడవినుండు। జీవుండు శివుఁడని చింతింపరాదు దుర్మలుఁడు జీవుండు నిర్మలు డు శివుఁడు। దుష్కర్ముఁడాత్ముండు నిష్కర్ముఁడీశుండు సకలుఁడాత్ముండు నిష్కలు డు శివుఁడు॥ గీ॥ పరగ జీవుండు పశువు తత్పతి శివుండు। జీవుఁడవిముక్తకోశుండు శివుఁడు ముక్తుఁడాత్మయా సన్నబహుభవుండ భవుఁడభవు। డీశ్వరుఁడు శాశ్వతుం డు॥ వ॥ వెండియు జీవుండు సంసారి జీవుండ శుద్ధుండు శివుఁడు శుద్ధుండు జీవుండు సందేహి శివుండ సందేహి గావున జీవుండు దేవుఁడు గాఁడు వాదంబంతటఁ బోవ నీకు వినుండాయు పరమాత్మ పరమాత్మయనుటయు దిశిద్ధాంతంబై యుండు నది యెట్లనిన॥ గీ॥ ఆత్మ భూతేంద్రియాంగాత్మమై వెలుంగు। గాన యాత్మయు పర మాత్మ గాఁడు। వినుఁడు ఖండమాత్మ తా సకలంబుకిపటనటన। మాత్రమునఁదిప్ప చైతన్యమాత్ర శివుఁడు॥ సీ॥ మావులలోపలి మానిసియటుల కాష్ఠంబులోన వహ్నికరణి। శిలలలో బంగారమను ముపోలికి జలకుంభములో జలజారిగతి। నేత్ర జలకమానములు చెలగు రూపము భాతికీరంబులో నెయ్యి చందమున। నద్దం బులోన ప్రతిబింబమనువున రత్నసంతతిలో నిగుడు లిపితైలలో జముజాడ॥ గీ॥ ఘటపటాదులలోని యాకాశభంగి। స్ఫటికశిలలో స్వభావంబు పగిది శబ్ద। భ యము లోపలి యర్థంబు క్రియయు మహేంద్ర। సంతతిలోని ప్రతిధ్వని క్రమము మె రసి॥ గీ॥ యణువునకు దానయణువైయ శివుఁడు। ముల్లు గుట్టను తెరపి లేకెల్ల కడలఁ దానయైయుండు నఖిలచైతన్యకోశు। డీశుండఘనాశనుండు గామేశ డ పిన॥ సీ॥ ఈయఖిలమునందు నీశుండు ననంగ శివునకు నైనవిశేషమెద్ది। శివునిని త్యుఁడవియు నిత్యంబులు శివుఁడు నట్టులయందు శివుఁడు లేఁడొ। శివుఁడు దైవంబ దెయవియు దైవంబులు శివుఁడు నట్లయందు శివుఁడు లేఁడొ। శివుఁడ దేవ పశుపతి యవియెల్ల పశువులు శివుఁడు నట్లగుటయందు శివుఁడు లేఁడె॥ గీ॥ హరుఁడనిగుణసం దునొక మైనఁ దంటవలదె। యనుచు జాతిప్రయోగంబులొనరఁ జేయు। వైరసం ఘంబుతోడ నాశైవవరుఁడు। బలికె బయిపయి యుక్తులు జెలఁగ నిట్లు॥ క॥ మా నిసునల రెడు దివ్యయు। నానావులు ప్రాయ నలరు నాజెప్ప శయా। మానెను గుణంబు మావుల। లోనున్న దె యెందు నందులోపల లేదే॥ గీ॥ హరుని గుణమే లయఖిలంబునందు బొందు। లీలనీశ్వరుఁడెందు జేల లేకయుండు। పద్మపత్రంబు జ లములపగిది బొరయనట్టులనను నట్టులనంటకుండ॥ క॥ తిలసికరంబుల తైల ము గలుగు దీపములయందు గలుగనియట్లన్। మలహరునందు సమస్తము నిలు చునె జెప్పుడా॥ క॥ ఈహేతురీతి సన్నిటు। మాహింపుకొనుండు ... క్తిను తైర

ములసంసగ్రామడంగ నేఖిలంబున । నాహారుడుండియును లేని నిత్యతృప్తిగనున కున్॥ క॥ పరిపాకసత్క్రియామితి । పరిమధనాంశులను మిగులుచున్న క్రొంబైపై । నరయగ గాన్పించుబరా । పరవస్తువనగ నొప్పుబరశివకళదా॥ గీ॥ గంగ నేల నన్న జ్ఞానికిగలుగు నేంచు । నట్టియజ్ఞానిగనబోవన గపడంచు । నన్నెమునయం దు శమ్మువీజాడ చునికి । చిత్ర మెసర్వశాస్త్రసంసిద్ధము రియ॥ చ॥ అనవిని పైన మౌనులపహాస్యము చేయుచు నంచినయ్యాస్ । శ. సకును సర్వగత్వమటుచో పుడ జెప్పితికాలునొ । ట్టినడవచ్చునె ధరగడిందగ నెందియు మాత్రవిద్వస జ్జనములకెట్టి చోటవివిచారము నేనిటమాకు జెప్పడా॥ సీ॥ అనవిని దాసయ్య యలుగు చుమీకిది వింతయేమైన నను పిన దుశివుడు । లేనిబ్బరల్ క్రేవ నీచాన్ను లసడితల మెట్టియానదుతు మేము । మారు మలేదని పలుక నథముల నెూళ్ళలోను హీనుడంచు శుభమాయురగమముల । కింకరించబాకలంగ నెరనాకొందు తాపుబవకర్నొండుయడల గీ॥ భావజారి లేక పట్టించుకరము లేదు । తలపన కలజగము కానయుచ్చు । నాసమస్తమందునంటియునంటని । నిర్గుణాత్ముడ గుచు నెగడుహరుడు॥ వ॥ వెండియుజననీజనక భావంబునసకలంబుబుట్టించు చు సకలంబు దాబుట్టనియట్టి దిట్టయునగు ఁడు నిత్యనిజస్వభావంబున సకలజ గంబు నెపుడు దానకవనిసిచ్చలుఁడు నతండ హేతుత్వపరిత్యక్త రూపంబున నడ చి తానడంగని నిత్యుఁడు నతండా ధారాధేయన్యాయంబున నఖిలంబు నెడతే కయు డీయును లిప్తుడు గాని వాడు నతండనియమనియామక ప్రకారంబున స కలంబు నిజాజ్ఞా ప్రభావంబున బాలించుచు సర్వోత్కృష్టుండు నతండు సకలం బు నస్వేచ్ఛామాత్రంబున లిపివికృతంబు వార్చు విజ్ఞానమయుండు నీతండు హరి యునతే నిజస్వరూపంబు వినుము॥ సీ॥ కలిగియుంతటిలోన కలుగకుండెడివా డు కలడన్నవారికి గలుగువాడు । దలపులమీరిన దత్త్వస్వరూపంబు దలచువారల నిలచువాడు । గొలచికిమీరిన గుణగణంబులవాడు గొలదిమెరింగినవారి గూడు వాడు । వలపించరానట్టి వలపులు గలవాడు వలచ బాయనివాని మెలగువాడు॥ గీ॥ గానగారాని గమనంబు గలుగువాడు । జూచువానికి దనరూపు జూపువా డు । బట్టవచ్చినప్రభ జూపి పరగువాడు । బట్టిబట్టగ బయలగుభాతివాడు॥ సీ॥ వికికిమిగిలిన వేషంబు గలవాడు పిన్నయంతనలోన పెలుగువాడు । దృష్టికమీరి న తేజంబుగలవాడు బూనిచూచిన వెలికెమువాడు । వాసనకడచిన పతనంబుగ లవాడు వాసనతో గూడపరలువాడు । జన్నలనన్నిటిమీరు సారంబుగలవాడు

పులబాసిన బ్రసన్నమూర్తికి॥ గీ॥ యగుచు మెలగు నాతఁడట్లు। వాఙ్మనముల వశముగా నిభక్తవత్సలుండు। శక్త్యతీతుఁడగుచు సకిసన్నమూర్తిలింగ। దేవు మహిమ దెలియ నెవ్వఁడో॥ వ॥ వెండియు వినుండు రామనాథుండు సమస్తంబు నగుట ననుసన్నయయ్యును భక్తిహీనులకు బొందరాదనుటకు సందియంబు లేదు విజ్ఞానమాత్రంబైన సంపదయు వలదు వలసిన నీశ్వరునకు॥ సీ॥ ఉపహాసినంబు శపథంబుగా బలిమి దొడ్డపుడు చూప్పరంబు కడు వెడలి। పదిదినంబులలోన రెండు వేలు భక్తుల భక్తి తప్పులఁ గూడఁ బెట్టి। వారు సుదారుణమారుదిగెడు వెట్టియప్ప ... ముప్పై ... । చిమ్ముగు బాపడు బట్టి పరదేశి కాగిగా ... బుపై నవి ... క్రి॥ గీ॥ ననుచు నెల్లవారు నగ చాటించి। లగ్గలకు దగ్గరగ గాంచి యుండు। దేవులను వారు। నా పేరు చెడి భక్తి। నైన్యసమితిని నిలిపి సంభ్రమమున॥ శా॥ ఏకంబాకిజనవ్రతానముల సంక్షోభింప వెన్నాడికే। శాకేంబరిమార్చి కొందరను శస్త్రాస్త్రభంజించు ఘోరాకారంబులు దాల్చి కొందరను బాహాబాహిమర్దించి। ధీరుండై పోవగ జేసి రాజనుల నత్యాశ్చర్యశౌర్యధుర్యుడై॥ వ॥ అట్లు వాతుడైన వారలును మహాపాతకంబు ... తరగి సవ్యాకరంబుల బట్టుకొని కత్తులకరంబుల వెలుంగు లుసంగి మట్టి కట్టా ... హాత శేషులైన జైనులం జెరగొట్టుచు ... ఉండు వము గాంచి ... గుండియ ... వండలు మూర్ఛిల్లి ... వాపి వంజూచి యేచియుండు ... । గ్రీష్మ ... బోలె నాలుబనాలస్నంబు వంజేసి వేయానునేడ్నూరు వసదుల జైనప్రసాదముల తలలుం దులిపి పెల్లార్చె చెయి కొక్క లింగంబు లెక్కించి ప్రతిష్ఠించి యూపదుపురశిరంబులు ... పెట్టినమాత్ర వారలు జగజ్జట్టుల నప్రతిమ ... నాచి దేవ ... బు విరకాల ప్రవర్తితంబు గాదు మఱి యిదియు నెఱుంగవే మఱియు ... సాటి వేల్పులని మీరు వాటించికొలుచు పేటి వేల్పుల పాటులం బడుపశువులఁ ... మును బరచు మాభక్తులకు నిదియు నొక్క చోద్యంబె యనుమితసంగ్రామాంత వెండియు వినుము॥

సోమన్నకథ.

క॥ ధరమఱియును మఱిగిన ... । ఉభచిరమగు బురమునందు సోమన్నయనం। బరగు త్రికాలజ్ఞుండై పేరు భక్తుండతనిపేరు దెల్లిసినన్॥ గీ॥ భక్తి మాత్ర ... సంప్రశ్నవంబు నలువ ... బు ... సజము గుమండ। సంత ... ప్రతిష్ఠింపుమా కమిల్ల। గుడికి బోలేక మూనాన్న ... డు॥

తానొకరుండుదక్కఁగను తత్పురమెల్లనుగింపఁజాహాటతుల్ । గానయుసహ్యా
శంబసి గన్నుఁగనోర్చినబస్సుబంచురె । మీఁటలాతన్నొద్దికిఁ వేమయినన్
నినుగొంచువచ్చెదము పైఁ । ననుదంపశంభుగుడికట్టనబోద మటంచు వంచనన్।
క॥ సురపొన్నవసదిలోనికి । హరుభక్తునిగొంచుఁబోయియుఁ జెమీదైవం। బును
భక్తిగొల్వుమనదవ । కరవసులజనసాధు ముట్టుకడువడిబుషకన్॥ క॥ శ్రీలింగ
మూర్తిలీలం। గాలిలగనుచుపూన్యదు(మొకరుఁగానవ్విజనుల్। వేలెమ్మజినుడు మె
చ్చెను । మాలోననొకండవగుచుమనుమికనైనన్॥ క॥ అనవినిసోమన్నయనిసి।
జినునికెగినునికెని నేను జెమ్మొత్తుదునే । జినుగుజనులార సాక్షా । ద్ఘనశాంభవ
లింగమునకు గాకిమ్మ్యేడల౯॥ క॥ పాపాత్ములారమిటగుకె। లోపలికరుడెం
డువిషములోచనమూర్తిం । జూపెదనని కనుమరభ్రం । బాపికొనుచునక్షియు
గ ముబలిమింజెనవన్॥ ఉ॥ అంతకమున్న యంతకమదాంతకుడిచ్చినవాడు
రూపమింతింతలు వ్రయ్యలైపడగనీడిత రూపముజూపెదచ్చిలా । భ్యంతర
మందనేమనదుదాలుసీ సీ ననుసోమనాథుడై । కంతువిరోధియుండుటయు
కానెనిదరిశనమెల్లఁ గారికి౯॥ గీ॥ అటుసోమన్నభక్తికిహరుడు మెచ్చ జినులనె
ల్లనుసోమన్న గనుపడంగ । జైనదీకినిపీజినేశ్వరుడు సాక్షి । యనినిముంజేతి
కడెముసకద్దు చేల॥

వైజకవ్వకథ.

క॥ ధరపుడియుబడిపళిగెయుచు । బుదిబరగున్ వైజకవ్వబురహరుభక్తిస్ఫు
రదంతరంగయూ మవరుడాదిగవారులు జైనవర్తననడుపన్॥ క॥ ఆతరుణీ
వరుడుజినులకు। బ్రీతిననొకనాడు విందుపెట్టుటకుంబడా । ధాతిశయంబు
గ బాకం। బాతతముటిజేయుజనియహాతసమితిన్॥ క॥ పిలువంగబోయినవాతని।
నెలతపబాధనములుజూచినిప్పలపగచా । హ్వ్యాలకిడకమున్నయిటరా। పిల్ల
డెయొక్కడైనభక్తవర్యుడువేగన్॥ మ॥ అనిచింతానలతప్తచిత్తయగు నా యవ్వ
జ్ఞాక్షి ప్రోలన్ శివపోధన వేషంబున శూలినిల్వఁగని తాత్పర్యంబుసంరంభభీత్యా
నురాగంబుబుసందడిం గొనగసాష్టాంగ ప్రణామంబొన । ర్చినిజాంగంబుద
దంఘ్రిధూళిబాలువంజేసెన్ సమల్లాసతన్॥ క॥ తదనంతరంబదపసిన్। సదన
ములోపలికిగొంచుచనిభక్తిం । బదపద్మంబులుగడిగిద । దుదకంబులుగ్రోలి
యాసనోద్వాసిన్॥ క॥ ఉపవిష్టుంజేసికదలి । విపులఫలాశంబువైచి వెసనా
సబ(రిపక్వపదార్థసాధనా । ప్రదాకపటతపస్వికినిదనిను గావడ్డింపన్।

క॥ సడ్డఁబు సేయుచు నొయ్యొర । గొడ్డియపుందన శివపురుఁ గొట్టుచు మరియున్‌ । వడ్డించుమనఁ జూగఁడుదుచు । సడ్డాసడ్డలఁ బలుకున నంతటిలోనన్‌ । క॥ ఆపరుణీప తివచ్చుడు । వేతపసి యిట్టిశ్వ్యాసైన వలదిని నిషై । జీఁగవాయిటు సేయఁగ । నా తపసి జూపు మెందున దలిరఁగడకేఁ॥ ఉ॥ జైనుల సేతగాసీవఁడి చావక చూపుము చేరి చూడఁగా । గానితపస్వికిన్‌ గడువ । గానిడ సెన్నఁడు నిట్టిదిట్టవే । మైనను గారణంబుగల దాతప రాజుకు నీకు గాక యూ । న్నైనిటు దాపసేమిపను రెమ్మెబూడి దెగొట్టు జంగముఁడేఁ॥ క॥ ఆలనినమ్మినవాయిలు । నేలంగలిపితివి చెల్లు సనతకిత రాజ్ఞాలంఘనమికె మాటలు । జాలుపదవనుచు గీలుసమ్మెటవైవన్‌॥ ఉ॥ దాని కేమి గణంబనితద త్తరమందక యిందు శేఖరున్‌ । ధ్యానము సేయుచుండ తను దాకకయప్పరిగుళ్ళకిళ్ళనెం । డైననునున్న యాహతులనందర దాకఁగడొ ల్లనె తైనమ్మె నులర క్తముట్టివడనుకిలికి స్ఫుక్కుచునిచ్చ వెచ్చుచున్‌॥ క॥ ఉలికులికి డుచుగెల । కలగలయగనుంగొనుచు పెన్ను గాలగనగరం । బులనొడ్డికొనుచు వచ్చట । దొలగంగాంతుఁ గొనుచుఁ దొవ్వనబమచున్‌॥ క॥ లేచుచ నొకరొకరి ముఁగము । జూచుకొనుచు భ్రాంతులగుచు జుఱ్రున దాకన్‌ । హాహెచ్చిటి మనుమనెత్తిని । దాజరుచుచువసదు లెక్కి వసుధకురుకుచున్‌॥ క॥ సందులు గొందులు దూరుచు । గుందుచు మొంరబెట్టికొనుచు గోడుగడుచుచున్‌ । గ్రిందులు పొచ్చుచు । వెరపెందుందుర పిల్లుచును ద్రట్లొగింగను గొనుచుఁడేఁ॥ క॥ పరచుచునొకకరుడొక్కని । మరువులు పొచ్చుచుం నొడఁట్లు మంటలు మిండం । జెరువుల మును గుచు నృతి మము । లరిమూరిద్రాకుచును విహ్వాలాభయులగుచుఁడేఁ॥ క॥ జినవెరుక కేగిడాగుచు । మనుపటితె మకర్గ్యఘలము దలచఫ చుజ । చ్చిననినమేలనుచుదమ । జిననాథుడు వచ్చెననుచు భీభీయనుచున్‌॥ క॥ పెట్టెలవెంబడి నెత్తురు । బుట్టంగాజూచి వచ్చెమూర్ఛచు శిరముల్‌ । చెట్టులదాకిచికొనుచున । ట్టిట్టనరాని మూర్ఛలందరు మరియున్‌॥ వ॥ తొల్లిపిట్టవ్వకై పిట్టారగించి రాచవెట్టికిం బోయిన గట్టుపట్టి పెనిమిటి ట్టితనంబున దట్టనెత్తిం జెట్టికొని గునిసిగునిసి యాడుచుం బాడుచుఁ సోలుచు నాలంబు సేయుచు బసి సేయు నీవిధంబు గనుం గొనియంగజాలవారు వడుగకడకుం బొమ్మని చాటుచాటున వ్రేయువేట్లతనిం దాకకజొడు నహో పాలునిసకలనియోగంబుల వారిం దాకుగతి వైజకవ్వ మీదంబడు వ్రేట్లు వైజకవ్వం దాకక యఖిలజనములనిట్టాలమ్మాల గతినొక్కొక్కటి సేయుమఖంబులై తాకునానొప్పికోర్వలేక॥

సీ॥ ఆచార్యమునిపోయి యగడితెలోఁ గూలె శ్రీచంద్రము
నిపోయి వనదియొక్కయురికె । నహణాంతమునిపోయి యడవియందునగ
లసెఁ బుష్పసేనేంద్రమౌని మంచముక్రిందజొరఁబారె । విపులేంద్రమునికుంచవిడి
చివెళ్లె రాజేంద్రమౌనిమార్గమునింగె । నాజైనకులగురుఁడంతలో తెలిదోర
గెనట్లులందరుజడియంగనందునొక్క॥ గీ॥ జైనకులసంభవుండు వైజకనుజూ
చిధిగరిష్టుండుదలపోసె దేవదేవు । మహిమగాబోలునిదియాలమగుపగొట్టి
వద్దనుచుమాన్పియడ్డంబువచ్చెనంత॥ చ॥ వెలువనియంపవానజడివేగమదేల్చి
నజాడజాటిపెట్టులఁవాలిబోవ జైనులుగడున్ వెరగందిరి వైజకవ్యాని ర్మలశివ
భక్తిఃష్టమరిమానుగగాంచియు గానన । ట్లలమటబుట్టి ఃజ్ఞులసందర వాత
లగందికుందగన్॥ వ॥ అంతియకాదువెండియును॥ చ॥ జినులకుమీదుకటినవి
శేషపదార్థముమున్నయొకరభ । క్తునికిడివారిసెమ్మదికిదూరమువైచివిమెన్ని
భంగులన్ । నినుమననేమినిశ్చయమునీదెసమాకును జేటువచ్చుజకరాన । జను
మేడకైననగాంతేని శాంతముపూవుచున్॥ సీ॥ వెనుకనెన్నడుయిల్లం వెడలి
యెరుంగమినడుగులు దడబడనడచినడచి । యేతెంచుచును వీధినడితల
యొకవసదినిజనునాసతిదివ్వుటగాంచి । జైనాలయము శివస్థానంబుగాఁ ద్రొళ్లి
గాంచియెరుంగనికారణమున । నడిశివాలయమకామదినెంచి హరశర్వశాం
కరీప్రాణేశశరణమనుచు॥ గీ॥ మోడ్పుగేలుఫాలమునజేర్చి క్రొనిగుడిజొచ్చ
మాత్రలోనశూలిపాణి । జైనరూపుగాయిశతఖండములుగ । దవభ్యంతరమున
లింగభాతివెలసె॥ క॥ ఆలింగమూర్తిగనుగొని । యాలింగసమాచరించిరుం
గమునేలన్ । వ్రాలబలుమారుప్రెుక్కుచు । ఫాలాక్షునికరుణగాంచెపతివ
జీజాశయై॥ క॥ పతిశంకరభక్తికివిర । హితుడైవిడిచినసతియు మహేశ్వరు
గొల్వన్ । వెతమానిసద్గతికిజను । సకశుభదపదంబునిదియయోయట్లున్నన్॥
క॥మును మునిభామలునాలాయని । యునుననసూయయును మహాదేవ్యనొ
ల్లనితమపతులదొరగిశం । భునిగొలిచియకాంక్షకనిరి మోక్షముసిరియున్॥

దిలకవ్వకథ.

చ॥ ఇలదీలకవ్వ నా వెలయునింతమహేశ్వరపాదభక్తిచే । దొలగనిభర్త
పొందుగనధూర్తశిఖామణివాడుభార్యపై । నలగిపధి పువాడయునవాసవ
యానతిగాంచిమారజి । న్నలయజొచ్చిడాగిరజ సీకర శ్లోకుని సేన దిక్కరా
నన్॥ క॥ వేసవంటన పెనినిటియుం । జను దెంచిమహేశు వెనుకజక ట దైవ

డా। గెనవని పెకొంగుహ స్తంబునదివియొము పురుషభావమున పట్టెన్॥
క॥ శివభక్తి పుట్టిరి భువిలోనను విందుమొప్పు బుధజనములచే| సవిశేషభ
క్తివైజవ। నెవముం గనన త్యాగాన నిరిసద్భక్తుల్॥ క॥ వైనతెతూలెల్లతెనపుర|
జనములు ఘోషనుచు వేడ్కజయపెట్టగనా। జైనులు వెరగంద వైజ। న్వాయతిం
చినంచి తార్ధనాగ్రె వెలరు-ఁగ॥ క॥ ఆవైజవవిగ్రహ। భావంబుననుద మహా
టబరివళిగెపురిఁగా। దేవుండు వెజతాధుడు। నా వెల సెసనంగముని వినవెసీ
నజీ వా॥ క॥ చన్న మహాత్మ్యుల శౌర్యము। లెన్నిగలవు జెప్ప నేటికి నేడా। పన్నగ
ధరుం డుముది శను। తన్నిజమున భక్తిని హిమబర గెను సెమ్రమా॥ క॥ చిటిపుటి
మీసముటుముడుపు। పుటకంతటివాడు నలయు బొమ్మనపలది। స్ఫటికిమేమొ
జాబుదు మద। స్ఫటిక ప గం స్న రాను భావుల గుటక॥ గీ॥ అన్ను గొనివిమామతము
యూరి కావి మానుము। చనటేసం లప్పలా రవాదు నసుమ పున్నబిలచి| మార్గా
న గాదని గెలిచివచ్చు చేసకవె। యని మతియుపాడిస్టులని యె॥ చ॥ గత బహు
భాషలంబులన కాల మొగింగ జంగ నేలమీ। మత ముయిప వాదియు। ప్రథమం
బుప్రమాణము లూపి ఏమ్మల। జైతులుగ జేయు మప్వథము సేయన శక్యము
యేమిమానము। ప్రత ముఖతస్వసింపుట యుదీన విచారము నాకు జూడగఁ॥ చ॥
అనవిని రాముతం డెయుధి కాగ్రహుడై చిసరొంపై నమా। ఘనజిన నాధమందిర
ముగ గ్గుల కాడయి పుల్లమీజినే। శంతల వెయ్యాగూలుటయు సుమ్మ నిదర్శన
మెట్లుంగూబమిఁగ। ననసి జప్పై రిబంటు వెయనన్ని నిజైను లనట్లు కాకనఁగ॥ గీ॥ వా
రుదాను హరియువసదికి మునువాడు। వచ్చునంతలోన వసది జైన। ప్రతిమరూ
పునూపుత్రవయ్యలుగా గూలి। యున్న జైనులు వెరగునొందిరప్పుడు॥ క॥ నిలువ
కపదు నేపను జీననిలయుం బిగ్ర్ఫొలినట్లు నిఖిలార్హతులఁగ। మునుమిడిజయించి
యిటు విను డసియయ్యేకాంతరాముడధికంబు బలుకున్॥ క॥ ముకిలంజతొట్లిదన
కున్। నిపురకుమాడయుచు లీల నెదొంటికథల్। సదువరగబడలె మొరటదవం
కయబంటు నాకుడాగగనగు వే॥ గీ॥ నేడ శిరమిచ్చి క్రమ్మర నేడబడయు టిపియు
జిక్రంబె మొరిజైవాధముండ। యిపుడు శిరమిచ్చి యేగించి యేడు నాళ్ళ। మీద
బడయుదు శిరము నీరు మెచ్చిబొగడ॥ మత్తకోకిల॥ ఓరి జైనసివాస మొందును
నుండకుండగ జేసిమా। ధారిణొచ్చెడు జైనమూర్తులు రూపుమాసినగాక మిక్కి
రసంబున నేమిజేసిన నేమి పెద్దరికంబునాన్॥ క॥ జెనులాతని ప్రొబ బడికడు ఘనస
మునపాకపంకమునాం గట్టిని లిచిర। ట్లనబసవన్న యుతద్భక్తివహా|మును రా

[illegible] తేం[illegible] కొలువుండెన్॥ క॥ భూమా [illegible] | [illegible]సలిపి[illegible]చూర
[illegible] లన్ | మానుగ[illegible] | యీనిసగ[illegible]వచ్చియు
[illegible]| సీ॥ అఖిలజనంబులు నాశ్చర్య [illegible] శ్రీ[illegible] [illegible]గాని
[illegible] | [illegible] మోంము జెన్న గ్గ[illegible] భక్తి[illegible] | [illegible]
[illegible] | యా[illegible]
[illegible] ॥ గీ॥ [illegible]దేకాం[illegible]మయ్య
[illegible] | [illegible]భక్తులు[illegible]యార్వ[illegible] | [illegible] యూ
[illegible] | [illegible] క॥ [illegible] |
[illegible] | [illegible]సంభ్రమం[illegible]బులు | భూర
[illegible]॥ క॥ [illegible] [illegible]కీర్తంబున[illegible]రం
బు[illegible] | [illegible]
లన్॥ క॥ [illegible]మాత్రము | [illegible]
[illegible] | [illegible] పెదబొబ్బ[illegible] [illegible]॥ క॥
భూకాంతుడు [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible]
తం[illegible]హారుకుడి | [illegible]॥ క॥ ఏ[illegible]
పగత| లౌకికవర్తనుడ[illegible] | దేకాంతరము [illegible]
తము[illegible]లోకము బలి[illegible]॥ క॥ [illegible]
[illegible]యసిమందలిం | [illegible] | [illegible]
[illegible]॥ గీ॥ ఒక్క[illegible]యుంచుక యొరిగియుండ | [illegible]
[illegible] | [illegible]దైవంబనుటకు [illegible]కాంతరాము | [illegible]
[illegible]॥ క॥ ఏకాంత[illegible] | లౌకికవ[illegible]
[illegible] | [illegible] | యేకాంతముల[illegible]
[illegible]॥ క॥ ఘనపాతకుల[illegible] | [illegible] పెదముగం బడి
[illegible] | [illegible] | [illegible] కళవళబడు
చున్॥ గీ॥ భక్తసభ[illegible]మ్రోలసాగిలబడ్డ[illegible]లు | [illegible]కంబులం దెల్లనచ్చ
[illegible] పెదబొబ్బలిడుచు భక్తాళి[illegible] | [illegible]గనా[illegible]
[illegible]॥ గీ॥ సంగమేశ్వరనిర్వి[illegible]ంబుగాగ | [illegible]కాంతిరామయ్య భక్తి
[illegible] | [illegible]భవగోష్ఠి [illegible] యుండెనా
[illegible]॥ క॥ యేకాంతరాము [illegible] [illegible]

మృగవహ్ని । ప్రాకటవిషజలరోగ । వ్యాకులములు దలఁగు సుఖములఁగు
హాటకరుణన్॥

షోడ్డల దేవు - బాచనార్యుకథ.

క॥ వెండియు ముచ్చనాప్పన్నస్వామీ । మండలమున ధీరచిత్తుండు షోడ్డలదేవు బాచనార్యుఁ డంగజమర్దనోదార్యశా । ర్యోపేతనిను తియింప నెవరికిఁ లవి కాదు॥ క॥ నిర్జితనిఖిలేంద్రియవ । ర్గాగ్రోద్భవదుర్గుణాపవారణచణుఁడం । తర్గత సతతవిరాజిద్భర్గపదధ్యానకరణపారీణుండున్॥
క॥ ఉగ్రాంబకసద్భక్తగ । ణాగ్రణిసదనగ్రహాసదాగ్రహకరణో । దగ్రతరశౌర్యోడనగస । మగ్రకృపాంభోనిధానమనజనుమరియున్॥ క॥ దుర్భావరహితజితుఁడు । గర్భావిర్భావమూర్తికలితుఁడు దృఢధీ । నిర్భరనియమాశ్రితుఁడువు । నర్భవభయభంగచంగనవ్యాశయుఁడున్॥ క॥ శాంతనిశాంతస్వాంతుఁడు । దాంతపరవాంత రసమగుఁ విచారుణుఁడగజా । కాంతుచరణభక్తిశ్రీకాంతుఁడు । … సూరుండున్॥ క॥ పరదేవమదాంధకరటి । హరివరత్రైవ … సూర్యానన । వ్వాద్రైవత … తారను । పరిదైవాంభోదికుంభభవుడన వెలయున్॥ సీ॥ నందికేశ్వర దేవ సవ్య సర్వజ్ఞున్ భృంగినాథుని యేకలింగనిత్య । వీరభద్రస్వామి విపులరౌద్రరసంబు భృంగుదధీచ్యాదులస్త్ర కలన । యాశిగాగల సారమంతయు నొక్కచోట గూర్చి పేర్చిన వేటగఁ గురువరేణ్యు॥ గీ॥ డనని షోడ్డలదేవు బాచయ్య జేసె । గాని నాడిట్టిమహిమ లోకమున గలదె । రూఢి జూడఁ గకలియుగరుద్రుఁడితఁడు । యనుచు జనులు ధీగీతికాంపనినుతికెక్కె॥ సీ॥ సిద్ధాంతవేదాంతశుద్ధవాక్యంబులఁ గదవంగ తంత్రతాత్పర్యములను । మునిభారతస్మృతిమూలశాస్త్రంబుల నాదిపురాణముఖ్యాగములను । న్యాయవైశేషికాద్యఖిల శాస్త్రములను క్తిలక్షణవాక్ప్రయోగములను । జాతిజచ్ఛలజలవైతండి క్షోక్తులబంచావయ వవాక్ప్రపంచములను॥ గీ॥ బ్రతిఘటించినవాదుల ప్రతిభ దూల్చి । సకలసంభవసంస్థితక్షయములకును । నాదికారణుఁ డుమనీశుండ యని ప్రతిష్ఠ । జేసి జినసమయాల గొట్టివేసి మరియు॥ సీ॥ పార్వతీనాథుండు పశుపతి దక్కఁ గాన వేల్పులెల్లను పశువిసరముగను । బ్రతిసాధనమొనర్చి పాంచరాత్ర వ్రతాచార్యుల ముక్కులు చెక్కఁ జేసి । యద్వైతులను హాతాహతిగ వీగగదోలి విస్పష్ట చార్వాకవితతి నడచి । సర్వేశచక్రియను ర్విబ్రతిష్ఠించి భక్తియోక్తుండయి పరగుచుండి॥ గీ॥ ప్రతిదినంబును సౌగాష్ట్ర పే

ట్టణమున। కడిగి శివరాత్రి జెల్లించు నర్థితోడ। నట్టిదిన మేగుదెంచుడు యవనినాథు
నను మతంబు బోవుదనంచు వచ్చి॥ క॥ జననాయకసౌరాష్ట్రంబున జాగరణం
బు జేసి శుభ రాగమునం। బొనరించెద వేవేగమ। యనబిజ్జలుడిట్లు బల్కె నాత
నితోడన్॥ క॥ పనిచాలగలదు నేటికి। జనరాదు కొట్టరు లెక్క జడివితుదల బ
ళ్లను వేయింపగవలయుఁ। జను నెయిరు వెసలకొల్వు సాగింపంగన్॥ క॥ బా
లింతలం జగతిపూ। యూళ్లిగమును శంభుభక్తియు క్తియునడుపఁ। బోల
దు మా కొలువిం తేట। జాలించితి వేని। జనుము స్వచ్ఛందుడవై॥ క॥ కాదని
సౌరాష్ట్రింపుము। పాదేవుడు వచ్చె నేని యర్చింపుమువా। [illegible]దిప్పసడ్పం
చను। మాదరమతి లేఖ వ్రాయుమన విని మది లోనన్॥ క॥ పరవాదులదు రోష్ఠ
ల। నరపతి పోవకుమనంజనక నిలిచి మహా। వరుడు మదలించి పలుకగ। నరు
గుట మాఖ్యానంబుగా జెయుత డన్నగతిన్॥ క॥ నృపుడాడిసట్లసౌరా। ష్ట్రపతి
యయిచ్చుటకి వచ్చు జనదేకున్నం। గృపననుదనయున్న కడకు। నిపుణత గ్రొని
పోవుగాకని యతి చేరుదునే॥ మ॥ అనినిశ్చింతతనున్న యాఘనుని డాయన్ సో
మనాథుండు చ। య్యనమహేశ్వరుదూత చందమున వాస్త్రాబ్జంబునన్ నందికే।
తనమున్ వ్రాసిన లేఖయున్ వెలయ నుద్వల్లీల నేతెంచి ధా। త్ర్యనికాయ్యాది కృ
త్యంబునన్ మెలగు బాచామాత్యు కెంగేలికిన్॥ క॥ అలేఖ యిచ్చి సౌరా। ష్ట్రా
లయుడిచ్చుటకి దానయరుదెంచు చుజం। ఘూలగతిం జనుమసినను। వాలా
యము జేసి పంపవచ్చితి ననుడున్॥ క॥ ఒకపూటలోన నిచటికి। నకటిలగతి వ
చ్చు సమాగమమున బా। యకయుం డెడు నాపెనుగా। దెకొలుచుదీవియిం
పు మాప్రదేశమునందున్॥ క॥ ప్రత్యక్షంబౌనని యత। డత్యక్షతమైవహింప
నది గనివాదల్। సత్యము గసోమనాథుండత్యనురాగమున యిచటికరుదెంచు
జుడీ॥ ఉ॥ రావణు మెచ్చి పోనిగతి రాకటు నిల్వడు రావణుండనన్। గావిలస
త్తపో బలుడు గానిశివైక్యుడు గాడు శూలిభ। క్తావళి పెట్టు కెట్టగుతదన్యులకున్
సులభుండు గాడుమఱి। బోవదె భక్తవత్సలత నూలొకనగుండయ యొండు
బ్రోలికిన్॥ క॥ పడిహారి చందమున నీ। కడకున్ జనుదెంచినతండ కాబోలుజు
మీ। మృడుడటుగా దెభూమింబడిన్న నృశ్యమాటకుం బ్రభావముగలదే॥ గీ॥ వ
చ్చి లేఖచేతికిచ్చి బాచార్యుతో। వెల్లి సోమనాథుడిటకువచ్చు। నను చునానతి
చ్చి యంత హీనతుండ య్యె। శంభుడగుట కేమి సంశయంబె॥ వ॥ అనియిట్లు
కల్యాణకటకంబునం గలసకలజనంబులును గ్గింపనగ్గలంబయి క్రమ్మరసమ్మదా

శృంగారసంద్దోహంబులం కపోలఫలకంబులలంకరిపుచు శిరసావహించి పుంచి
తశోభనాభీష్టంబుగావింపం దగవారలం బంచి బాచరాజయ్యయు చిత్కృ
త్యంబులంబరగుచుండనినుండ స్త్రగిరి శిఖరిశిఖరాగ్ర ప్రసరాస్త్రసహస్రోండ
గుచు నిబిడసంభ్రమసుప్రమోదంబు లాననాంబుజంబులం బొడజూపనాసట్టి
గంబునంగలను సంగమదభంగుభక్తిభృంగవులును బసవండునంగన్నులపం
డువయియుండి యాటలంబాటలంగాలంబుగేలగక గడుపుచున్న సమ
యంబున॥ మహాస్రగ్ధర॥ అదేనచ్చెన్వచ్చెబాదివ్యపథము సెనంబొరావళ్ళం
ల్ద్రృష్టిసొన్పన్ । మదమత్యత్స్తవార్థ్యన్నతరవగతితో నాకవాద్య స్వనంబు
ల్ । చవలన్ప్రామాయంనసౌరాష్ట్రపతికడకేగొట్టుబవెన్ గాజెక్రిందన్ । వి
దళద్దూర్వాభాగుండయి నెగడెబెగడెసల్ జెనలోలివడంకన్॥ సీ॥ సిద్ధరామయ్య
గారు శ్రీశైలమునకు దానరిగి ప్రార్థనజేసియాత్మవుకికి । శ్రీమల్లికార్జునస్వా
మిగొంపోయిరి గాని యీబాచప్రధానుకరణి । తనయున్నకడకు గొబ్బునని
శురప్పింపనేరనైరి పుడితండూరెరుంగ । భోరునవిప్పించెసౌరాష్ట్రసోమేశు
నిట్టినైష్టికులెందు నేనిగలరె॥ గీ॥ యనినుతింపంగ వినిబిజ్జిలావనీశు । డరిగిబా
గిలిబడిప్రముకట్టనతని మంత్రి । నగణములుభటవర్గంబు వరుసప్రముక్క। బా
చవిభుప్రస్తుతించెనాబసవరాజు॥ ఉ॥ కొట్టరులోనిగాదియల గొబ్బునను బ్బ
ననేలమట్టుగాగొట్టికనర్ఘనస్ఫటికకుట్టిమభూములజేసినైపుణి । ఘట్టసువ
ర్ణశోభితకథామముప్రేమనమర్చిచుట్టునం । బెట్టుసుకోటగోపురను పెద్దగ
దీర్చెనిమేషమాత్రలోన్॥ గీ॥ అవనిపోడ్డలదేవుబాచయ్యనడక । భక్తికెల్ల
నునెల్లమైపరగనన్యసమముకోలాహలుండనిశైవులతని । బొగడవినినైపకొ
కనామభూవిభుండు॥ వ॥ పరవాదిజనంబులు కొందరుగూడుకొని ప్రతాప
నారాయణపురంబున ప్రాకారగోపురోపశోభితంబుగా నొక్క గుడిగట్టిం
చియందుగోవిందప్రతిమ గావించి మంచిముహూర్తంబున ప్రతిష్ఠసేయుసను
రాగంబున నఖిలనియోగంబులుం గొలువ దానచ్చోట గొలువిచ్చియున్న
యున్న రేంద్రుండంపరుంబూచి బాచిరాజచటికిరాని కారణంబేమితా శివభ
క్తుండనని యో యిమ్మహోత్సవంబు చెల్లుతెరంగెరుంగడో యెరింగిలెక్క
సేయడో మాకొలువుచాలించెనో నేల నిట్టియొడ్డోలగంబునకు రాకుండునే
యని ఆగ్రహించి పలుకు బిజ్జలునకు బసవండిట్లనియె॥ క॥ చెప్పినయుడిగము
సేయక । దప్పంజెనొ పినమ్మునసుదలంగిచనియెనో । తప్పేమిజెప్పుమా తని।

యిప్పుడు కోపించి నిందించియిట్లనుట తగునే॥ క॥ కరుణింగ నిష్టులకు శివ । శరణా
లు బర దైవవితతశరణములకువ । తురగాచార్త్తాలోకన్యాలజా । తురగాశ్వుల
విందురా వారి శ్రీవనజతురా॥ గీ॥ నాయని యడపకంక శ్రజయము । డంగ
నచటఁ దక్కదక్షిణాధరము । నకుభృంగి గాఢుడేఁ బిలిగ వెలుంగ । మొక్కెను
నగనింక జెక్కులేల॥ శా॥ ఘంటాకర్ణుఁడన౯ గశంకరునిభక్తశ్రేష్ఠుఁడొక్కం
డు ముజ్ఞ। ఘంటల్ వీనులనంటగట్టుకొని తద్గంభీర రావంబునన్ । న్నంటుజ్ మోహం
యుగ జేసి యారవళులన్యధ్యానముల్ । వింటం జెప్పకథ క్తియుక్తిసమునందె ధా
త్రిపై వెండియున్॥ గీ॥ అవని నరవత్తుమహత్వ కార్యుఁడగుచు । వెలయుమహా
క్షమంగ శమనపురమున । నెలమిలింగ కృనిష్ఠా విష్ణుడగుచు । నతని నియమం
బు జెప్పచోద్యంబు పినవె॥ మ॥ తన క్షోణిఁ బరదైవనామము సముద్యద్భక్తిలఁ బే
రోన్నని । వ్వని నైసంవలద్పం చిఁపై మునిచాతిఁ బట్టణ ఆస్తి చుండంగ నా । తని
గేహంబునకొక్క బ్రాహ్మణుఁడు రుద్రంబా స్తవశ్లిం ప్పుచుం । జనుదేరం తప్పుఁ ద
ప్తస్ఫుండగుభిక్షాం దేహీ యంచున్ వెసన్॥ ఉ॥ అక్షయసంప్రమోదయు
తుఁడై గృహిగా శ్రనభైక్షకాంక్షుఁడై । భిక్షము దానఁ గొంచు జని బెట్టఁగనాలుక
డున్నదైవనా । మాక్షర మేల్వచించెను ధరామర ముఖ్యుఁడు దానికల్గితి।
తుకక్షికర స్తలస్థగితగుర్వసుదక్షకరప్రసాదపజేసెన్॥ చ॥ అదిగని విప్రు లెల్లతగ
వారడిబోవ సుభిక్షుకున్ నిజా । స్పదమునకేతెంచి రద్విజుజడమునకన్నము గల్గనే
నిక్షిప్తుడయి చెట్టగావలయునల్లరయుండిన । లేదు ఘోమ్మనాగదగవు గాక
యిట్లు మిడుకంబడి వాతపధింపవచ్చునే॥ గీ॥ అవని బ్రాహ్మణాన హంతవ్యయ
నుసూక్తి చెప్పజేసె వేదమొప్పజదువు । వవనిదేవు జెప్పనరియ మయ్యెసచిత్తు।
డతఁడు ధన్యుడగు నెయకటకటా॥ చ॥ అనిముదిమారగావగచియందరుగూడ
ధరాధినాథు జేరనరిగి జెప్పినన్ । విధరావతడాయన బిల్వబంపి విప్రసనిటు తే
లచంపితివి బుద్ధివిహీనత నేమిదప్పుజే । సెనతఁడు దప్పుగల్గినను జెప్పుము గా చెద
జెప్పవేనియున్॥ చాపదము॥ సరసరనిను చంపెద నన్న నరవరుఁ గన్గొని నవ్వ
లయుంగా । నరయఁ బక్కభయంబించుక యుం । బోరనాని నెన్నదిబొంపరిబో
వజ్॥ గీ॥ చంపితినినికల్ల మెల్లై నచంపఁదగిన । యట్లిదప్పను చంపినయవ్విధం
బు । శంభుఁడెరుంగును గావజంపకత । యతఁడుగా కేల మీచేత హతుఁడగ
గుడు॥ క॥ అనవిని జనపతియుం । కనితని తో బలుమాట లేల ఘోత్రిసుతుజా। వ్ర
నకున్ సరిగా జంపుం । డనవుడు నారికలు గొంచున ఘుగు దెరువునన్॥ చ॥ హా

రుచిలయంబుగాంచిదనియుంజనియో హరభూమీభుండుదు । భూరమదవత్తు
డై పరమపాతకుతోఁ సరిచంపబంచెన । న్నరకదురాత్ముఁడసరినాకునుజూ
వ నవచ్చునయ్యాయి । శ్వరయనుచుఁ గరద్వితయిసంభృతతాళములిచ్చు
చుండఁగన్॥ వ॥ అప్పుడయ్యమరాజులింగనిష్టకంగజారియిచ్చి మెచ్చి॥ తే-గీ॥ అ
న్యదైవాభిధానదురక్షరములుబలుకుభవితోఁడనినుమహాభక్తునెట్లు । సాటిసే
యుంగఁ దగునంచు మేటికిఁ దుణ । దనదువత్తుంబు చొరఁ చొరఁ మనుచు దెరచె॥ చ॥
అరిమములింగగర్భముమహాప్రమదంబునఁజొచ్చియుత్తరిన్ । నరపతిసేవకా
ళియుహీనాంకకభూషనురంబుజొచ్చెనం । చురువడిఁగూడరాగఁగనియుగ్రు
నివెపేలఁజొచ్చువేగనం । బరిమిఁ జొంచుఁ మూరెడహీనుండును వేల్పులఁజిక్కఁ
గక్కనన్॥ క॥ నరవరమాశివభక్తులు । వేరపడెపరదైవతములవిననొల్లమి
కిన్ । గురిగాదెయుర్వ్యహాఖ్యుని । వరదివ్యాంబరముగానవచ్చుటమరియున్॥

వీరశంకరయ్యకథ.

క॥ పనుజేశవీరశంకరు । డనవెండియువాఁకభక్తుడవనివెలయుఁత । ఘ
నచరితముదినుస్వప్నమం । దైననునతండుపరదైవములన్॥ క॥ తలపడుము
ట్టుదుతోఁడం । బలుకఁడివియునీతిగాఁగబట్టినడచునా।తలపోకబొద్దునిసంటం ।క
లగనిమేల్కనివిచారకలితాత్ముండై॥ గీ॥ అంటగారానిబొదునినంటుగొన్న।
తనువుదలపోయుకుకఁ మాట్టినఘటంబు । దానిగాల్చుటయెందును దగవుగా
దె । యనుచుఁ కృతనిశ్చయుండై యాత్మునంబ॥ ఉ॥ శ్రీనగసీమకేగి యతిశిష్టత
రంబగుహాటకేశ్వర । స్థానమునన్జ్వలజ్వలనతత్వమహాయసపాత్ర । లోన
నాసీనతనొందివెండియును శేషతరాయుధకృత్తగాత్రుడై భానుజనైరిసత్తు
పకుచాత్రతగాంచెనవంచకస్థితిన్॥ క॥ కావ్యనభూవరపరదైవావలిజా
డంగవినగనంటకొదగమా । శైవులకుంగానివానిని । యీవిశ్వంబెల్లనెరుఁగ
నేటికిజెప్పన్॥

శివలెంకమంచయ్యకథ.

సీ॥ మరియుచుశివలెంకమంచయ్య యనకరకంఠభక్తుడుశ్రీకాశిలోన
మనుచుండుననుదినంబునుమరితనపదివేళ్లు ఖండించిభక్తియుక్తి । ముప్పా
వు బూజించినుదమునంబడయు భూజనులువిస్మయమందిసన్నుతింప । న
ట్టి గొన్నిదినంబులధిగమింపగనంతన భవభక్తావేశమంగలించి॥ గీ॥ శంకరదిగ
ద్రావిడవాదిజనులు మునుకఁ । గొయ్యయేసుబెకెకఁ మెత్తించిగోపవాహు

డీశ్వరుడకతఁడావీరమాహేశ్వరోరు । పదమయుత్తమామునినిల్ప బరులుగనలి॥
క॥ వడిజనిచక్రగదాధరు । గుడికడపెనుగుంపుగూడి గూర్చుండిముదం । బడ
రగవాదంబునకు । న్నృడుభక్తునిబిల్వబంచిరుద్యద్యములై॥ వ॥ పిలిచినమం
చిదవ్యేనని పెద్దయు లేడొకమంచనాహ్వయుం । డలరుజవంబునంజనుదు
నన్యమతుల్ మదశాస్త్రపద్ధతుల్ । వెలయఁగ నెత్తిమూరొకసిన వేసరకందరక
న్నియుక్తులిం । బొలయఁగ జెప్పిగెల్చినిగ మోక్తులు సాక్షులుగాఁగ దేల్చుచున్॥
గీ॥ అట్లుగెల్చినపరవాదులంతబోక । చదువులునుగిదువులును నింకజాలుదృ
ష్ట । మొకపైననుబూపఁగ నోపుదేని గెలుపు । నిజమనన్నమంచయ్య గెలుపున
ట్లు॥ క॥ మీపిష్ణుతనయంతన । మాపివిశ్వేశ్వరునకు నమస్కృతిసేయం । గా
వడినడిపించెదమీ । గావలయునుజూడుమన్న కథలేమిటికిన్॥ వ॥ అనిపలిక
యాశివలెంకమంచన పంచశరహరు శరణులశరణంబులంతఃకరణంబు నస్మ
రణంబుగానించి యుబ్బరించిజనకు నుద్దేశించి యిట్లనియె॥ క॥ ఓరోరికృష్ణవి
శ్వా। ధారుండగువిశ్వపతికిదండము బెట్టం। గారొరమ్మనయపుడ। వారణగు
డివెడలెబుకమివడవడవడంకన్॥ గీ॥ అట్లువెడలిమంచనారాధ్యులకుమ్రొక్కి
యతనివెంటనడచుయబ్జనయను । జూచిపరసమయులుస్పృహుడించు నక్కిళ్ల
వడినడిచిరిలజ్జిపతివరుండు॥ క॥ హరుభక్తిసంయుతుడై। హరినీగతివిశ్వనా
థునగ్రముకును । ద్దురగతినడిపించుకపో । యురయంబున మ్రొక్కజేసెనిల
యురమంటన్॥ వ॥ శివభక్తప్రభుధౌర్మ్యయను మాట రోటుపడకుండ నాకుం
డలీమండలేశశయనుమంచన పండితులుపంచిన బనిసేసి బ్రదుకుదునని వచ్చి
భక్తిజిచ్చరకంటికి మ్రొక్కియకరడనచక్ర జాగిలంబడి లేవక చిక్కియుం
డుట నేడునుం దెల్లంబకా దేవాదులు సత్తసత్తువలేక చూచుచున్నవారుగా
వున॥ క॥ హరునకుబ్రతిలేమిటికిని । హరిరూపమసాక్షిభక్తులలిగినజడుగూ
ర్చిరమేనిబ్రతుకు హరియింద్రరవిసుధాకరులకువినుధరణీనాథా॥ ఉ॥ శం
కరదాసిదాన పరశంకరమూర్తికిఁగలండతండు కోపాంకితదృష్టిఁగన్గొనినయా
క్షణమాత్రనయన్య దైవముల్। కొంకముదూలివ్రెయ్యలట్లు పృథ్విపయింబ
డునిట్లుధాత్రిని। శ్శంకతసంచరింపఁగన సహ్యతబల్లహుపమ్ముఖంబునన్॥ క॥
జగదేకమల్లిపసువా । డగణితమాయాబలాఢ్యుడై తొడరినన। జ్జగతీశుడుద
త్సమయులు। దిగులుకుడువమిగులకోపదీపితుడగుచున్॥ క॥ ఫాలాక్షిలాంబ

కభవ । కీలావళీబర్వినతడుకినిసిగనుగొనన్ । నేలంగల కాలదెయచ్చట। నీలాభ్రినిభాంగు మేనునీరై పెలుచన్॥
క॥ చూడగన త్రైరుమాట్టము। హాడైయిదినేయున నిక్ర్పత్యయముడు రాటక చూడమణిభ_క్తినిబా కీడేందును లేమనీవ దెరుగుదువృ త్తి॥ వసంతతిలకము॥ ఈరీతిమాటలింక నేటికిబాచనారా । ధ్యాయూథభ_క్తిగతియంతయునేడుజూడం। గారాదెతొల్లియుం గారులుపల్కగానా । సౌరాష్ట్రినాయకునిజయ్యన దోడితేడే॥ క॥ కొ్క్కసపున దావకభటు । దట్టములకుబళ్ళపరిమితమనుదినముం । బెట్టించు గాని లెక్కలు । పెట్టనబ్రాయయుండు వారిపేరొక్కండున్॥ గీ॥ కవిలెనిండ బంగారుకరిగణనవ్రాసి । సునివేదియడిగినదుతప్పకతము । వెరుసునప్పక జెప్పనవ్విధనునీవు । నెరిగియుండంగనే జెప్పనేటికధిప॥ వ॥ ఇటుమీదీపనాలునుజిర కాలంబునగని యుదుగాకేలమిట్టిపడియెదవనిబిట్టుం బల్కబసవండీవృత్తాంతంబంతయువిన్న వించిపంచిన వినివాదంబన్నాదరంబున నాకడకుంబోకయునీకగాదనికదలివచ్చి యచ్చటనున్న భక్తులకు మ్రొక్కిమొక్కలంబై నిలుచున్నబాచిరాజుంజూచియేచిన యాగ్రహంబుడ్రేకింపనానాపాలుండతకిట్లనిమె॥ గీ॥ అఖిలలోకాధినాయకుడైన యట్టిహరిప్రతిష్టకు నీయమాత్యప్రజంబు। పెటుకజను దేరనివేల వెళ్ళవిప్లు । బెల్లునేయునవినికోపశీలుడగుచు॥ ఉ॥ పుట్టుచుగిట్టుచున్ వెతల బొందుచువందుచుదుర్భవాబ్ధిలో । జుట్టలుబెట్టుచుందిరుగుబాల్యానివేల్పుల జూచినీవ్రయిం। కెట్టున్నపాలకతజయని యిప్పుడుబల్కితికతగట్టురా । పట్టినుగండుగాక మరిభతలు కతలులేరు వీరిలోన్॥ క॥ కతలకుగతయగుమ। త్కతమహేశుం డొకండకతస్యదరా। కర్తలహరునకుసరియని। కీతించినవారినోరుగ్రిములుదొరుగవే॥ గీ॥ ఎల్లెడలమనకతామహేశ్వరయను । విష్ణువాక్యంబుచదివియువినియుమరియు । వరుసహరిగిరినజుగిజుసురలుగిరలు। కతలనిబల్కనట్టిమూర్ఖ్యనుగలదె॥ క॥ జనికతబ్రహ్మయగునె। దనతలమొలపింపలేకతానుండునె స్తి । త్యానుశాసనుండుహరివే । ననినదనసుతుజావకుండనిలపగలదే॥ మ॥ జినబుద్ధుల్వరదైవతంబులేత్రయీసిద్ధాంతయూరుల్బను । త్వనిరూఢుల్ప్రతిమాకృతుల్నిజమహాత్మ్యావజీతుల్తీవ్రతన్ । ఘనసత్త్రేతము వెన్నడించిన చారంగారాదుత జ్జైనబా। ధ్ధనివాసంబులుధాత్రిపొందనిదెబ్రత్యక్షంబు సీక్షింపగన్॥ గీ॥ మాయదైవంబుగ్గాదనుమానమేల । యుశివదైవంబగుదుమాయి యనగదగునె।

హార్యజులుహారునధికారులన్నపురుసు । వేదబాహ్యులుకర్తలేవీరలెల్ల॥
క॥ ఆయేవురుకర్తృత్వం। బేమెుడధరియింపలేమియీశుడుగర్త । త్వాయ
తనములుదర్శనములు । నీయిలనిరుమూడయగుటనిదియు నెరుంగరే॥ క॥ వి
సుడేకషేవరుద్రో । యనుశ్రుతులీశ్వరునిం జెప్పినట్లితరునిజె । ప్పనేనిగమమ్ము
లదైవములన । జనపదవ్రాతములగుట నాసోమ్ముచేన్॥ క॥ క్షితిదైవమేని
మలమూత్ర । తతికినెలవగునేజలము దైవంబేనిం । దగవగు నేట్టిపాటల।
యతిమరునరచేతిగుంట యందమునాగునే॥ సీ॥ అనలంబుదైవతంబగునేని
సర్వభక్షకుండన జనునేఘూపాండలమున। గరువలిదైవంబుగాలిబారింతమె
దిక్పతియైయొకట దెసనయన్నె । యాకాశమదియు దైవమందమేనియు ప్రళ
యంబునొందునెప్రమదాళిచేత । శశిలా శ్తరిపులదైవములనవచ్చునె సతత
తాటనపరితునియతులను॥ తే॥ యాత్మయింతటికినికర్తయయ్యెనేని । సౌఖ్య
దుఃఖంబులకుజిక్కరుజాగుచున్న । యిన్నియును దైవములయ్యెనేని యొట్టు
కొకటి। యొకటిజనియించె జన్యజనకతకెలయన్॥ సీ॥ కాకయుంటికగర్తగ
ర్మవ్యంబయ్యునేకర్మంబుజడమదిగాదుగర్త । యెల్లనజయిరుమేనిజేసిన
వాని కర్మంబుపరదునూకర్తగలడా । లేదన్నద్రిపుటియు లేకపోవలయును
గలడన్నకర్మంబుకర్తగాడు । ఘనకర్మఫలమునునుభవింపగజేయు వాడుడు
కర్మాధీనుడతడగర్త॥ తే॥ కర్తకర్మమయుదునెనుఖంబుజేసి। దక్షునీజేరికం
డునోతరీంద్రశిరము। గొట్టెనట్టెనట్టెనయాగోటకోటనికిసివారుని। జేరంగవ
చ్చునోయరసికొనుడు॥ వ॥ అవశ్యమనుభోక్తవ్యం కృతంకర్మశుభాశుభంబ
నువాక్యంబు కర్మానుభవావశ్యకత్వసూచకంబుగాని కర్తృత్వసూచకంబు
గాదు అట్లునుంగాక (ఏకఏవరు ద్రోనద్వితీయాయ) యనిశ్రుతికోటి చాటుం
గావున కర్తలకర్తమగనమదహరోతయకాక హరిపురస్సరసురతతులెల్ల యా
వరంబునంబని పూనికొలిచి యుండుటశువులుగాని పశుపతులుగారు నీయతి
తృయంత్రణాపరతంత్ర్యంబునం గార్యకారణ ప్రవర్తితులై యవాంతరక
ర్తలై చెప్పినపనులుజేయు వారుజెప్పినపనులకుం దత్ఫలంబులకుంగర్తలగు
దురేకర్తలుగాపి.క మర్త్యంబునందూరనూన సకలజనంబులకు విస్పష్టంబు
గాదెలసి యుండునదిజెప్పెదవినుండు॥ మత్తకోకిల॥ గోరబోవగగొడ్డలేటికి
గోపవాహానుగుట్టులక । సారసాక్షుముఖామరుల్ పరిచారికాకృతి గొల్చి
యు। న్నారెవారలగుళ్ళచుట్టులపినాకినోకెూడనైనగ । న్నారొజెప్పుడగు

ట్టు వేళ జనంబులెల్ల నెఱుంగఁగాఁ॥ అట్లునుం గాక॥ సీసమాలిక॥ అప్రతిమా
కారుణ్యగుణలింగమూర్తికిఁ బ్రతిజేరించెడి హరి నతగులైనయది । నిర్మలనిత్యనిష్ఠ
ర్మదేహునకును దుర్మలదుష్టదుష్కర్ములైనయది । శుద్ధప్రబుద్ధానిరుద్ధ దేవునకు
ప్రసిద్ధబౌద్ధనశుద్ధజినులుసరియె । చావుబుట్టువు లేని దేవదేవునకును వగచచ్చి
పుట్టు దైవతములైనయది। బ్రహ్మమాయాకార పశుపాశభంజనకు బ్రహ్మవిష్ణు
పురోగ పశువులైనయది। శంకరునకు విష్ణుకంకాళధరునకు శంకితులై చనువెంక
లైనయది। ప్రళయంబునొందించు పరమేశునకును తత్ప్రళయభీతులు వేల్పుబ
న్నలైనయది। అఖిలలోకార్చితుండగు లింగమూర్తికి నర్చించు నర్చకులమరులె
నయది నొసలకన్నువాఁడవకన్ను వసరించుహరునకు రెండుకన్నుల వేల్పుతండవైన
యది। హాలాహలాగ్నిసంహార సాహసునకు హాలాహలాగ్నిదగ్ధాంగులైనయది।
త్రిపుర దానవ భంగనిపుణవిక్రమునకు త్రిపురదైతేయబాధితులుసరియెయం
ధకముఖ్యదైత్య మదాపహారునకు నంధకాద్యసురభయార్తులైనయది। హరి
కమలజకపాలాస్థిభూషణునకు హరికమలజముఖ్యాసురలుసరియె। యావిర్భ
వింపని యట్టియభవునకు దేవకీపుత్రాదిదివిజులైనయది। యఖిలంబులోఁగొన్న
యట్టిలింగమునకు లింగమధ్యస్థులౌదైవంగులైనయది॥ గీ॥ యెలమిసర్వేశునకున
సర్వేశులైనయది। రమణసర్వజ్ఞుతోనసర్వజ్ఞులైనయది। భూమిపోడ్డల దేవుతో
సోమనాథుఁ దోడసరివత్తురే వేల్పుగూడఁగాఁడ్లు॥ వ॥ వెండియుహరసర్వేశ్వ
రభవపరశివపరమేశ్వర పశుపతిశ్రీమహాదేవాది నామంబులు దక్కఁ వేల్పు
లకొక్కరుండకైననుంగలవె యంతియకాదు (తద్విష్ణోఃపరమంపదం) బనవి
ష్ణునకుం బరంబైనపదంబనియును (పశ్యంతిసూరయః) యనకృతార్థులిట్టిమ
హాదేవుని భావంబులంగాంతురనియును వేదంబునానాదంబులు సాదరంబు
నంబలుకఁవినియుఁ జంగు మతులయియసచ్ఛాస్త్రంబుల జెప్పంబడ్డచందంబున
వాకుకఁ పాలుఁడొకఁడంబోసిన దోషంబునో నామువేసిన మోసంబున
బొడమిన మతిభ్రమణంబుననో గానికొందరు మందభాగ్యులు సద్గతిబాహ్యు
లునగు వెడబంపు బాడజులు దేవతాతారతమ్యంబులు దప్ప జెప్పుదురవనీశవా
రలప్రచారణభాషణంబులు వినంబనిలేదు విడువుమనియును॥ గీ॥ హరికి
పునర్భవత్వమునచ్యుతత్వమును । నిజంబుగఁగల్గినమనుజనాథ । శైవవరుఁడ
గుమాభృగుశాపమునను। బుడమిబదిమార్లుదనకెల్లఁబుట్టుచావు॥ సీ॥ సా
మంబువిష్ణోః పితామహాయ నపితామహుని గుదంబునమాధవుండు । దతో

జన్మించి యధోక్షజుడనునామము వనిలోఁ బ్రఖ్యాతమయ్యెఁ గాదె । యిది యేల యదితికి నింద్రానుజుండునై జననంబు నొందఁడే శార్ఙ్గపాణి । బాదరాయణుడన బ్రభవింపఁడే శౌరి ద్వాపరంబున నెల్ల వారు వినఁగ॥ గీ॥ నియ్యుగమునందు కృష్ణాఖ్యుఁడయ్యెఁ గాదె । విష్ణునిలయంబునందు తద్విష్ణుపదము । గోరి భజియించు వారికి మారవైరి । యొసఁగు విష్ణుత్వ మెందుఁ దురోకఱఱోకరు॥ ఉ॥ ఎక్కుడ వట్టియున్న నగునీహరి బన్నములెన్ని బాములున్ । నీకుఱుమ కానివా బలిమి నిండ యొనర్చుట కానరేంద్రయీ । వాకుఱల సాక్షి యొకఱు మునిపత్నుముఁ వన్నినవాచ్చి మచ్చమై యొకుఱునబాయదెప్పుడు నగాధిప వెండియు వినుమ్మ జెప్పెదన్॥ మ॥ తగదూర్వాసుడు రుక్మిణీ యుతముగా దన్ను న్వడిన్బండిపై । నొగ్గకలంగట్టిక శాఖి ఘాతముల చే నొప్పింపుచున్ వీపుచో । తెగ యుంగొట్టుచుబండి మెకిఱ దిశలందీడ్చించుటల్ ద్వారకా । నగరంబెల్లనెఱుంగుగాని నృపతీనా మాట లేకాదికన్॥ గీ॥ వృషమును వమన్యుముని మహాతపము జేసి । పాలమున్నీరు భవు చేత బడసి గ్రోలునప్రుడు । తొడబడయాదినారాయణాఖ్య । గళమునను బడనుయిడ డే శేకరించి॥ సీ॥ హరి నిజలంధరుండను రాక్షసేశ్వరు డలయించి చంపఁడే యంబరమున । జలజనేత్రుడు జరాసంధు చాఁజిని నోడి కామించుకొనఁడె దుర్గములఁగములు । యిభదైత్యముఖులకై టభ దమునునిబర పరెపలు మార్లు బవరమునను మృగజాతిఖండాలను గు గార్దభమున ప్రాణము వట్టినఁ నండె॥ గీ॥ నవ్యశార్ఙ్గచక్రమునవై పపీఠాంగి । చక్షసువుడు విరిచివై చిదధీచి తన్వ్నడింప । బెగడి తనమున మొఱఁగక తేఁసవ జేసి । పారిపోవండె వెన్నుండు బందియగుచు॥ క॥ సురబలమునసురబలముల్ । బోరిగొనవిషమారగించిపుర హారుడమృతం । బురుదయొనిచ్చిన మెచ్చుదు । హరియుగటిమబోయియాడదయ్యెను కాదో॥ క॥ బలిగిట్టి భూతలంబి క్షులగొన్న యిఘంబువలనసురవైరిఘా । వలయుంబుగోలుపడిఘన । జలధి సాతగవలసెగాదె జను లెఱుగన్॥ తోటకము. అలికి దా ద్విజహత్యకులోనై । నేనగలంత యయు నెమ్మి భ్రమింపం । గాలమునిండిన గ్రక్కున బోడె । వ్రాలిన నెవ్వగ రాముఁడు భూమిక॥ క॥ పోటరి విష్ణుని మాయ । న్నాటకమున కేల భ్రమసి నారోజనులుక ఘూో । రాటవి నొక్కనిపాడుని । యేటు నసిల్గం డెలోకమెల్ల నెఱుంగన్॥ సీ॥ వెన్నుఁ బుచ్చిలిపోయి వ్రేతల నెలయించి రంతకాడని శౌరిశంకలేక । నందికేశుడు తననాసాసల ను వెంట వీడువండాతం డె క్రీడబార । హరిదానదయిమంబునన బల్కి యురు లింగమూర్తిఁ గానగలేక మోసపోడె ।హ

డెచక్రమునుకన్నునుమున్నిటియట్లయుండగన్॥ వ॥ మరియు మత్స్యావతా
రంబున శ్రీవత్సలుండు లంకాద్వీపంబున కంకణాకృత వాసుకిమత్స్యేశ్వరనా
మంబున ప్రతిష్ఠయొనర్చి పేర్చినయిష్టగోలుపండె కూర్మావతారంబునం గూ
ర్మనాథుదౌర పాథోనిధిప్రాంతంబునన్నిల్పిభక్తియుక్తుండై భజియింపండె
రామావతారంబున రామచంద్రుండును శ్రీరామనాథుసేతుబంధంబు పై
సంస్థాపనంబుజేసియు పూసింపఁడే యింతకమున్నన నంతుండనత్యంత తా
త్పర్యంబున శ్రీరారామంబున రామేశ్వరునారాధింపండే ద్వారవతిపురం
త ప్రౌఢ్ఢుగోవిందేశునినివే శతుంజేసియాసక్తి సేవింపండే వెండియు యు
లంపూరబ్రహ్మేశ్వరుం బాదుకొల్పి పూజలుసలుపఁడే యట్లయింద్రుండు
నత్యంత తాత్పర్యంబున నింద్రేశు నెడపడని భక్తింబూజింపండే వ్యాసుండు
మహోల్లాసంబునం గాశి వ్యాసేశ్వరుం బెట్టినెట్టన దాస్యంబొనర్పండే వా
రు వీరనకనకలమును మనుదేవదాసవాదు లందిఱుగా వారణాశీశమతమ బే
ళ్లంలింగప్రతిష్ఠలు జేసి యాసక్తిగొలుచుటలేటతెల్లంగా చెకావున భావభ
వభంజనుండు దకరుణార్ఘోండొక్కలె తెల్పులెక్కలుడి కి ద్ర్యోత్యం చేసియు పా
స్యత్వంబతండయ్యేతుండై యభిమతార్థదాతయగు నిదిసకలశాస్త్ర పురా
ణాగమనిగమస. సిద్ధంబు॥ గీ॥ అట్లుగాక కెర్సుడైననాశీథియైన । నెరికేమియొ
సగిరీప్సితార్థ । మమరమనుజదనుజయోరిగాదుల । కీనండియ్యకున్న నీప్సి
తములు॥సీ॥అష్టయుగంబుననర్చింపగాశిదాసునకు కన్నులరాగిసారదినొసగ
ననురక్తిశివనాగిమయ్యకుబ్రతిసోమవారంబుకన్నలువారికిడే।భానుని సేవింప
బోనితుష్టమడంచివినుత కహామునమయూరునకిచ్చె । బాణుడప్పుడుకరపల్లవం
బునరికినతనికప్పుడయీడెనంగజాలి॥గీ॥దండిగీర్తింపహరి చేతదలగనట్టి। నేత్ర
రోగంబుహరియించెచిత్రమనగ।ధూపమొసగినచేఘుంటతోడగూడ।గొనిచన
డెయోహిళయ్యనుదనదుపురికి॥ క॥ అవనిందేవరదాసికి । దవనధియొసగండె
బాసదప్పమికిమహా। త్స్వపుడగుచుమిండప్రాణం। బవలీలకులాలగుండయా
ఖ్యునకీడే॥ క॥ కరికాలచోడపురమున । బరగింపడెపైడివానప్రమథులువెర
గం దరయంబునదగనెకెంగుదు । శిరిగద్దయిమొసగె బసవచరమజేరణ॥ క॥
మునునిమ్మవ్వకుగానే। ద్దినములుతనపురిగవనులు చెరపింపడెచ । య్యాజోం
మ్మయ్యచేజచ్చిన। వనమ్ముగమ్ములగొనిచనం డెస్వపురంబునకుణ॥ గీ॥ మా
చ్చితోభయకర్మకుమారపాల ఘూర్జరునితంత్రయుతముగాగొనిచ । నడె

గొట్లపిశ్శనయు వారుయును। మహాత్మ్యగ్రామసహితం। బుగాదన్నుకలషికొన డె॥ సీ॥ వరగొండ పెరుమాణిసరు తెల్లనెకగంగ గొనిపోవ డెతారకుధరము నకు। మోలబాడగ మెచ్చి తాళంబుగూడ శంకరుగానిపోడె స్వపురమునకు। షోడశగణంబులసౌరదిపీఠంబుల నిలుపం డె సేడు నిశ్చలతనుండ। తెరసగణము లవీరభక్తికి మెచ్చి కైవల్యమొసగడె గారవమున॥ తే॥ పొంచి దివ్యగమనకైనిద్ర బోవకున్న। చెందునకనీడె శివరాత్రిసేవఫలము। చన్నభక్తులకథలిట్టివెన్ని నైన। గలవువానిన యేటికిగణుతి సేయ॥ క॥ హరునకు సరిగలరనుటయు ప్ర రగగసేకాత్మవాదపరిత యుహరినా। హరిమయుడనుట యరున జ్ఞత। యిరు నాలుగుమూర్తులనుమహేశుడనుటయుఁ॥ క॥ దుష్టమనుష్యులలోకోత్కృ ష్టమహాభక్తసంతతికిబోల్చుటద। కృష్టతరోక్తులువినుటయు। సృష్టింబాతక ములనుచు పేరరుశిష్టుల్॥ గీ॥ పిలువ బంపంగ నటకు రావలసె। నేమి ననిగలచు జెప్పుడన్న భరాపాలుడు। స్వామిపాలమోములు చూడనయ్య తగులుపుడు। తల లువాంచిరి పెదవులు బడలి సితోనచు॥ క॥ గామచి జనస్థులందరు। మేమరచివ చింపలేకమున్నకత పతము। మోమంబుజా చెడవాడు। కావ హిమపతిగాంచిల జ్జితానను డయ్యెన్॥ గీ॥ క్రొన్నవ్వుకిగి తార్కికులకుకర్కశసిద్ధప్పెచ్చి కొన్న విధంబైనదిక్కుమాలి। బాచరసునుస్త్యమాత్రముగా బలుకబోక। ద్రోహమూ తంపుప్రత్యక్షరుద్రుడతడు॥ క॥ కొలువునలిక్కన జెదసెన్। బిలబిలతార్కి కులుదానుబిజ్జలుడేగెన్। మలహరుభక్తులుబసవడు। నలఘుండు బాచయుయు నరిగిరార్యులుబొగడఁ॥ మ॥ ధరణిన్ షోడ్డలదేశ్వబాచ యువిచిత్రంబైనచారి త్రమె। వ్వరుసద్భక్తసభాంతరాళములలో వాక్రువ్వగావింశ్రవా। దరయుం గావినరంతకప్రథితవాహద్విణ్టిటతర్కంధరాం। తరిశీమూర్ధృషగజ్జుబంధకెబు రద్ఘంటాఘుణాతార్కికరముల్॥ స్రగ్ధర॥ బసవశ్రీనామధేయా పరమశైవహీ మాప్రాణలింగాంతరంగా। బసవశ్రీపాదకప్రభవయుగళ సద్భావనాస క్తచిత్తా। బసవశ్రీమత్ప్రసాదప్రచురరససుధాపానసంపూర్ణదేహా। బసవ శ్రీలింగతత్త్వోల్పణకరణగుణ ప్రాణదేహాభిమానా॥ క॥ వేదపురాణాగమసం। పాదితనుతసూక్తిరచితబసవకృతిసుధా। స్వాదనసుఖకసంతతస। మ్మోదతశి

వభ_క్తి జాలముక్తి విలోలా॥ మాలిని॥ శనదమయుతవృత్తా సత్వ్రితా...స్త చిత్తా। యమనియమసమేతా హారపుణ్య ప్రభూతా । సమదతులమహీపాన వచిద్వ్య స్తపాపా। సమహితమహిమా ధ్యాసంతతోద్భాసిమాధ్యా॥

గద్య॥ ఇది శ్రీమత్పాలకురికి సోమేశ్వర గురుప్రసా
దలబ్ధనిబంధనశక్తియుక్త శ్రీపిడుప ర్తిబసవనా
చార్యవర్యసత్పుత్ర కులపవిత్ర సోమ
యనామధేయ శివకవిప్రణీతంబైన
బసవపురాణంబను
మహాప్రబంధంబునందు
షష్ఠమాశ్వాసము
సమాప్తము.

(*)

శ్రీరస్తు.

బసవపురాణము.

సప్తమాశ్వాసము.

శివనాగమయ్యగారికథ.

శ్రీనందికేశ్వరపదధ్యానా। దీనాంతరంగడంబవిరహిత । జ్ఞానాంబికసిద్ధ్యాలిత। సూనాశుగపాలకురికి సోమారాధ్యా॥

క॥ దేవముస్నుమీ కద్విపదగావించిన । బసవచరితయేసుభవదను జ్ఞ। పద్యహృద్యకావ్యభంగినా సేర్చిన ।యట్లువిన్నవింతునవధరింపు॥ వ॥ మరియునుభ_క్తధీమణిసమంచితకీర్తి ధనుండు భక్తులం । దరుగొనియాడుచుండ మనునన్యుడిలన్ శివనాగయ్యనా । వతబునుదారమూర్తి బసవప్రభుచేం బ్రణిపంతుబుండుచుం । దరుగనిభక్తివృత్తిమెయినిష్ట ఘనాంబుధినోలలాడు

చున్॥ క॥ కడు వేడుకనతఁడుండఁగ। బుడిబుళ్లుంబోవనట్టిభూసురులెల్ల । న్వడి
జఁబిజ్జలుఁ నిరమె । కుఱ్ఱఁడు మచ్చరికమున నిట్లు గూసిరి పెలుచన్॥ మ॥ విన భూ
పాలక పెద్దభక్తులనుచున్ వేవేలచందంబులన్ । విసఁ ఉంచున్ బసవండు వారిగని
నన్ వే మె కుఱ్ఱ వార్ధించిపో। యినయుచ్ఛిష్టముతోడ నేగుడుచు దానిట్లిట్టి వా
డయ్యెన్నా। చ్ఛలచందంబున నిన్ను దాయజను దెందం జేయు సిద్ధాంతముల్॥
ఉ॥ వారుపురంబు వీధులను వచ్చుచుబోవుచు క్రొవ్వునన్ మముం। జేరికినైన చే
కొనరు సెంబలి సెంబలి నారమూఁగినీ । మారవహీనయీపురము మాలల
పాలయిపోయెనింకనా । చారము వర్ణభేదములు సాగుటయెట్టి నీదు వేది
నిఁకన్॥ గీ॥ రాష్ట్రకృత పాపమెందును రాజు జెందు। రాజుకృతము పురోహిత
రాజి దగులు । గాన సరిగింపవలసెదతఁ కర్తృ జనుల । శిక్ష యొనరించకీప్రన్న
జెందుసీన్న॥ క॥ అనవిని జనపతిమనమున । గనలుచు బసవయ్య బిలువగా। బం
పుడునా। ఘనుసు శివనాగమయ్యం। జనయుందలమందు నుంచి తాఁ బరిచరుఁడై॥
క॥ నడతేర గాంచి విప్రులు। కడుమయి కింతయును మాల కలుపంగాసీ। కడకత
నిందోడుకని దెవ । క్కొడుము దిభయము నింత లేక శిబిక మమీఁదన్॥ గీ॥ సీవు జూడం
గసీరితి నేగుదెంచు। వాడుమాబోట్ల సెరుగ సేవసుమతీశ । శంక లేకయతఁడు వ
ర్ణసంకరంబు। సేయుచున్నాఁడు దనకట్లు జెల్లు బెట్లు॥ క॥ అనిపలుకఁ విప్రవర్గ
ము। దనపడి నడతేర నతఁడు తన మోసలఁ బో। చ్చిన గాదననరిగి కాలిన్ । జనపతి
గోలుపిచ్చియున్న సముచితమునం దున్॥ చ॥ నడకగడాయ వచ్చు శివనాగమనీషిక
నాసనంబుగా। మడిచి నిజాంగవస్త్రము సమాదరణంబున బెట్టి భూపతిన్। బూ
డగనబిల్వసంపిత విభూమిపతీ పనియేమి నా ఘ్రచున్ । గడుకలుషించి బిజ్జలుఁడు
కన్నుల నిప్పులు రాలనిట్లనెన్॥ క॥ ఆదిన వర్ణ వ్యయ వర్ణవి। భేదంబులు లేవె నేడు పే
ర్కొన్న విధి యే। వేదములు చెప్పనమ్మిక । గా దేకటకంబు మాలగలపఁ జనునే॥
క॥ సీతలన వృత్తైనేపృష। కేతనహారిభక్తియిట్టి కిల్బిషమునకున్ । భీతి జనింపక
యెట్లవి । నీతులు మీరుచున్నగుణయు నేవనణంబుల్॥ క॥ పండుసమీరుండిన
భూ। మండలి మోమోటకతన సరియొండదనకి। ల్లుండుట గాకనని బసవండు
బలికెసధిప్రతోన వాక్యుఁడగుచున్॥ గీ॥ మనుజనాయక గోడగరయు చనాక్య!
జెనటియుత్తమ వశజుం జేయుదలచి। స్వర్ణధేనుగర్భమునన వ్వసనిచి। దా
నినిండగముగ్ధదుగ్ధములుబోసి॥ గీ॥ పోవొంబూర్వాశ్రయంబంచు భూతలేశ।
యుట్టి గ్రామాంత్యజకు క్రొమ్మెక్కియంతబోక। దానియొంగిలిదుగ్ధముల్ ద్రావిర

దీయరు । గాక యుద్ధసేనువును గడెఖండ లుగను॥ సీ॥ వండఁగదరి
గొడుపడువున జెండుచు నొండొరుచే । వేసియుబ్బు మీరి । పలతసోమా
సుల బలగంబు భాగంబు వెనుకఁబట్టులు బ్రహ్మవిదుల పాలు । పాలంబు నాధ్యాయ
నవర్గంబునంశంబు కోలెమ్మ వేదవిట్కోటిసొమ్మ । బిరుదు ప్రభాకరభట్ల
యాధీనంబును రసుషడంగాలయొజ్జసొమ్మ॥ గీ॥ పక్రియా వ్యాకరణము వారి
పాలు । మాయతోకలునుజిల్లిగడ్డ్రత్తేరులవంశంబు । పకిరముకిరలుప
ర దేశవరుల పాలు॥ గీ॥ అనుదుగోహత్య జేసినయట్టియూర । మాలలిల్ల దాట
మాలలుమరియుఁబచ్చి । మాలలునువిండ్రిమాటలుమానవేశ । వినగఁబోన
గునెయట్టి వెఱ్ఱికైన॥ క॥ వేదంబులాదినెంచుం । జ్యోతిషమును జాతిధర్మమును
గణులుఁదర్వ । దోడితము తొనొకావొస । మాదరమున జెప్పుచుంటివిప్రధివి
నుమా॥ గీ॥ వేదచోదితజాతులు వెలయురేఁడు । ధర బ్రవర్తనమును నివర్త
నము గాగ వరుస భవకర్మ జహదు ప్రవర్తకుండు । ప్రకటశివసంస్కృతిఁ డు
నివర్తకుడనువ్వొ॥ గీ॥ సకలవర్ణంబులందును శంభుభక్తి । విరహివర్ణం
బులు మెకులదురితతేశ । భాగ్యహీనునుచే పట్టుబసిశిష్ట । మైనగతి గా ఎభ
క్తిహీనుల కులంబు॥ క॥ హారుమారటపిగ్రహములు । హరభక్తులు లోకము
ననరాకృతులై యీ । ధరదోఁచురు గావ్రననరపగత న్మహాత్మ్యముఁ దెరుగవ
చ్చునె మీకున్॥ మ॥ కరికిం బండిసమాన మేహారికిక్కుకరాల్ సాటియే హేళికిన్ ।
వరఖద్యోతము లీడెచందురునకుం దత్తుల్ సంఘాతముల్ । సరియే క్రేంవలు
గంగకుం బ్రతియె వెచ్చుల్ వార్ధికిన్యూనంబుతే । యురవింగా శివయోగమున్యకెవ
యేయుర్వీశయీబాడబుల్॥ క॥ మరిభికినూరదుష్పులు । సరియునగాదనఁగ నదే
వసాలముతోడన్ । జొరయునె బగ్ప్లిహారవాట । ప్రుబహానశరణులకుబట్ట
భూసుగలెవనొ॥ గీ॥ ఒకరుశివభక్త బహకోటియురుహ్లసుకులు । పాటిగారని
శ్రీపతిపండితయ్య । పచ్చడంబున నిప్పులు గట్టడేమ । నంత ఫాలాక్షుసత్స
భాభ్యంతరమున॥ క॥ శివదేవ నిస్పృహ కస్తుల । భావనంబుల మెలగునట్టి సుప్రశం
బులకున్ । విపరింపగ పాటి గారే । బసవపంచసనాథ ముది రెట్లున్న॥ గీ॥ అ

కల్లిదేవయ్యగారికథ.

ల్లహరినరకపురాంతరమున । కల్లిదేవయ్యగానొప్పఘనతపోధ । నుంమ
రుద్రాప గావతొటుంపఁగాని । కనుగొనగనుత్యజావార్ప్రటుడుగాడతండు॥
క॥ ఉరగముకటిజప్పరమున । బసమేశ్వరు గేహాసీమబాయక యందున్ పర

గ్లౌలునిద్రించిన । స బసమునగరచికరచిచంప్రచుచుంచున్॥ క॥ అగ్నిసూత
ము గాకసిప । మన్మదమునజనిమదనమధనుమందిరమందుం । గడురంగసార్థ
గహాయన । పదమాయహింగరచిచచ్చైబ్రజలరుసందన్॥ క॥ కరుణాకరు
డగుటముని । యురగమునకునసుభ్రలాసగియుశ్వనుతింపక । గరమగ్నినీశుభ
క్తిస్థిరమతిమనుచుండగొన్నిదివసంబులలోన్॥ చ॥ తమగృహదాసియొప్పటివి
ధంబున భాండముగొంచునర్ఘ్యపు । ణ్యాపులకునేగుచోనొకధరాసురుడెం
తనుపోకదాసిభాం । డముచటవైచి పెంచికలశంబువిభూతి విభూషితాంగి
యై । క్రిమముసవేరెనూత్నముటిఁగైకొనిక్రిమ్మరనీటికేగగన్॥ చ॥ అదిగ
నియాపురంబుద్విజులందరు గంటెరెకంపక్రోధభూ । త్రిదశుడుతన్నుజోకొన
నిశెంపున దాసిఘటంబువైచిభా । స్వరపలభస్మభాసితనువల్లికయైమరి
యొంటభాండమున్ । మదమునసంహరించకొనిమూకలుసోకకయూరకేగ
డిన్॥ గీ॥ అగ్రవర్ణులకిశరులవంటవాదు । గాకయితరులకంటగాగాదద్వి
జుల । నిట్టిధర్మంబువిలబుట్టెనేమియనగ । వచ్చెనను చుభూసురవరగణము
వ్రేడు॥ చ॥ కలియుగరుద్రమూర్తిగతకల్మషవర్తనుగల్లిదేవసిం । బిబువ
గబందియుట్లనిదిమాపరిచారులనాగడీలగా । బలకరొకళ్లుదాముసకుబ్రా
ణములిచ్చినవాడమేముని । న్నిటకడగంటినాటికినినేడమిముంగనుగొంటిమి
ప్పరిక॥ సీ॥ మంచినాతనిమిమున్ముమున్నంతుమేముమిక్రించుబోయితమమన్మ
గొంపరపచె । నంటవిప్రుడుగామసాక్షాద్వశిష్ఠునివంటియుతర్కృష్ణవిద్వత్త
ముండు । వేదులవారిదామోదరవజ్ఝులజోదుత్రివికనసోమయాజి । సమిధ
లకీగుళ్లసంచులనేగంగవాత్రోవదానుదకంబులకును॥ గీ॥ జనుచునుంపవాడిస
వ్యక్తరమదన్న । దాకెనను దుమీను దాసినేత్తి । కడవవేసిభస్మకలితాంగి
నైనూన్న । ఘటముగొంచునేగెనుదకములకు॥ క॥ హీనులముట్టసచేల ।
స్నానముచేయుంగవలయుసద్విజులకునెం । తైనను పత్రులు ముట్టిన । హీనన
కును స్నానకృత్యమెచ్చట జెప్పెన్॥ గీ॥ నీతిచంద్రబొమ్మిధర్మనియుతిలోగా ।
వేదచోదితమొపురాణోదితంబొ । బూటకంబులొయిదియునెచ్చోటనైన ।
చెల్లునేభక్తులకునిట్టిప్రలదములు॥ గీ॥ తగవుగాదనికొకమిదాసిఘట్టు । మాం
ప్పరేయెప్పుడును పెద్దమంచిగాదు । పుడమిదలక్రిందుగానిట్లు నడవడగు నె ।
యొదుశేదురమిమున్మనేమంచుమింకననిన॥ శా॥ ఆవాక్యాకర్ణించి కల్లిదేవుడిక
నేలాసంశయంబంచుభూ । దేవానీకముతోడనిట్టులనువాదింపగరాదుర్వీసుం।

జా ప్రపన్నమగు గాతి యసిసిసియు ట్లనే యమనిక్కంబుభ | క్తావాసస్థిరకుర్యా
రాత్రికిఁ బసుపు స్నంటంగ నెట్టిచోనిII వII అట్లునుంగాక (బ్రహ్మణిచరంత్రిక
బ్రాహ్మణి) యనుసంజ్ఞ బ్రాహ్మణ్యంబెక్కడిది మీరిట్టివారలేని పరబ్ర
హ్మశబ్దంబునకు కథనంబు వస్యసింప్ర బువారుపరమేశ్వరుండసబరమాత్ముండ
సబరబ్రహ్మమనం బరమవరుండగు సాకారుండకాని యొండొరుండకా
డు వినుండు పరశబ్దంబుకుత్కృష్టపదంబుగావున పరమేశ్వరునందు వర్తిం
చుగాని తక్కిన హరివిరించిప్రముఖనిఖిల బర్హిర్ముఖులయందు వర్తనంబు
గాదు వేదశాస్త్రాగమపురాణంబులు దామోదరాది దైవతంబులనెల్ల జీవాత్మ
లు గావక్కాణించుగావున నసన్యసామాన్యుండగు హరుండ బ్రహ్మంబందు
చరించువారు మాయయుమానాథుభక్తులు వెండియు ఖండశశిమండనునా
జ్ఞాదాక్ష్యంబుబు బ్రహ్మాధిపతి ర్బ్రహ్మణోధిపతి యనువినియును బ్రహ్మ
[illegible] బరదైవంబులుగా సంభావించు నీయంబనిందితంబైన బ్రా
హ్మణ్యంబుబొందుపడుదురు ప్రమత్రాభి సుద్రితులకైనజాతిమాత్రత్వంబును
ప్రతిసరోన్నతంబు జేసినయిరు శరీరభ్రమలనొల్లనిప్రల్లదులమీమెన్నట్లుమాట్లవచ్చు
నీతో నేజాడ మాటలాడగూడదు శ్రీశివభక్తులకు మీకు నెన్ని చాళ్ల పెట్టు వట్టి
గట్టు నెట్టుకొనినట్టు వెట్టక యూగాదనంగలిగి రేని నోరెత్తుడాయనియు ని
ర్వాచ్యంబుగా బలికిన విప్రులిట్లనిరి ఉII అక్కడ మెట్టుముమ్మాశునకాకికిన
క్కవ జేసి మాసభ | బక్కనబల్కితప్పులుకుపంతమునొక్కటిగాగ వేద
వం | దొక్క డన్నసయోర్వనసమేతముగా జదివింతుగాక మీ | కుక్కలచే
త బాడిక్కపకుంజబు రాదనుమయ్యభక్తుడాII గీII దాస్పిచైనమనకుదాసినిబిలి
పించి | నీకు జెప్ప చెల్ల మాకునిత్రడు | బరగముల్లుడీసిపదరడన్నకథం | బ
ర్వ్యనీకు పలుకులాలకింపుక II అని పలుక గల్లిదేవుడు | వినిపలుకుచు విప్రులా
రవిసుడాగమములతో | ఘనభక్తులిండ్లకుకుకల | కునురోకలిపాటయట్లుకుంభిం
యనుచుఁ II సీ.I తనయింటవేదపితామహయురుకుక్కజిట్టవిడుచుబిలుచిట్టు
లనుచు | తచ్చుచ్ఛి కేశంకతో ప్పిష్టమయభోగమయుచ్ఛి చ్ఛ్రేవణావోపయోగ
యుచ్చుచ్చి కేయాగ మోత్కృష్ట సంచారయుచ్చుచ్చి రె మహాంసహావిదూర
యుచ్చుచ్చి రె వేదసచ్చారిత్రసహితయుచ్చుచ్చి రెజనుర్యోగహితII గీII యని
వెలుంగి చ్చువాత్రలానసేకడంగి | వచ్చితునకంబుదన పాదవనజములకు II
మొక్కుటయును దాసికరుణాసమగ్రవారి | నోళ్లలార్చుచుబలికెవిప్రావళి వినగ|

ను॥ ఏవేసంబయినన్ స్వరత్రితయుభూయిష్ఠంబుగా నెత్తుమా । యీవిప్రావళి మోఁదిలనన్నవిని యోయింతేకదా యట్లనేయుంచున్ వినుడంచుదంభతనుం డు శునకాకారస్ఫూర్తికీరుద్రుండే । త్రైస్వర్యానేకపులాసనస్తుడు మహావృత్పద్మ ముక్తాహారుం నిల్పుచున్॥ సీ॥ ఆదికుండలిశక్తి నాకుంచనము జేసి సూర్యచంద్రుల వెలిసుడియనీక । నాసాగ్రమున దృష్టి నాటిని ల్వఁగ జేసి మేరుశృంగాగ్రంబు మెట్టునిల్పి । జీవుని బరములో జిక్కఁ జొక్కఁగ జేసి భిన్నభావంబుల బిలుకుమార్చి। తానును దానయై తన్మయావస్థుడై యానందబాష్పాంకితుండునగుచు॥ గీ॥ మృదులమధురస్వరంబుల జెదరకుండ । త్ర్యక్షరము నాదబిందుకళాత్మకంబు। నైనయులంకారసంస్కారసూచరింప । నంతలోననయావిప్రులంతనంత॥ క॥ కృతదండనమస్కృతులై । స్తుతియింపుచునుండ ఋగ్యజుర్మఖ్యచతు । శ్రుతితతతిప్రాతిపదక్రమ । గతులననుష్ఠించెకరుణకౌతుకమొసగన్॥ గీ॥ అప్పుడాకల్లి దేవయ్య యతిముదమున । దగుచుతగునీకు వేదపితామహాఖ్య । సనిరివిప్రులు చాలించు వేదపాఠ । మనుచు చాలించిరుముకెరా తదంఘ్రులకును॥ క॥ ధరణీశ యిట్లుధరణీ । సురుల మెదుర వేదచయము శంకమచేతం । బిరగజదివించి నిజమం । దిరమునకుం జనిరొకల్లిదేవయమదియున్॥ సీ॥ ఆఘుపైరి సిద్ధరామయ గారిమఠమున న్మెకాళి నాగలదొక్కరకుక్క । దానికిగురువిడిదీన మహాత్వమేమని జెప్పవచ్చునో జనవరేణ్య। యదియును గాకమహాకాళయనాశర్వుండు జంబూరనుండు వత్సమయమునను । సారసుండుము మేఁటు సారమేయము వేదరాజి దానికి నివాలాజలంబు॥ గీ॥ యాత్మభక్తవాదమన్యులతో జేయ । నప్పుడుచితసూక్తులది యుకేడని । చదివెగాన భక్తసదనకుక్కలతోటి । పాటిసేయు టెట్లు మేటిద్విజులు॥ వ॥ వెండియు చిత్తుండనవొక్క భక్తుండు సకలవేదపురాణశాస్త్రపారీణులయిన విప్రపుంగవులొక్కొక్కకోటియు నొక్కెంటి భక్తునకుం బ్రతిరారని యనేక హేతుదృష్టాంతవాక్యంబులం బ్రతిష్ఠించి టంచినవతనికిం బ్రత్యుత్తరంబిచ్చు తెరంగెట్టిపడకయున్న నన్నబోయయుం బాయని మచ్చనంబురిం బెచ్చు పెరుగుచు నిట్లనిరి॥ గీ॥ చదువు గంపా సెటెమయ శక్తినిజము గల్లయందురు గల్లసికొంబటంద్రు । యదియును కొంచమేసికొవిదితగాక। దృష్టములు గాని మాటల తెగడువాడు॥ క॥ అనిపలుకు విప్రులంగను గొని శివభిత్తుండుని యొకొని యొకకటంబ్రా । సునబెద్దభక్తు జెప్పిడి । ఘనపదులు దీని మెత్తుగ లిగిం జేసెన్॥ క॥ అనవిని యుప్పురివిప్రులు । ననయొక కడయొక్క

దాసిసరిగాలేరై । రనభక్తపాదరతుల । కేనయొనగానెట్లు వచ్చు నీఘనానం

బిబ్బబాచయ్యగారి కథ.

గులకొ॥ క॥ ఘనుజేశమరియుగొబ్బూ । రనుపురమున బిబ్బబాచయాఖ్యాను
మహుద । ద్భుతతరచారుచరిత్రమునను బోటులు జెప్పబోకనగుబాటర యాన్॥ క॥
వినుమ ప్రస్తుతి మొదవిన । మానంగా రాదుగొంతమాత్రంబైనన్ । నానేర్చి
నట్లు జెప్పెద । భూనాయక సావధానబుద్ధిన్ వినుమా॥ క॥ జంగమమహా
ప్రసాదము । యంగముప్రాణంబుదనకునై యొప్పెడున్ । లింగవిలీనమనస్కు
డై । నంగదజననగ్రహారమందధికుండై॥ క॥ అల్పమనుష్యులకై విధి । కల్పిత
వర్ణాశ్రమాదిగతిబాసి త్రయీ । జల్పితభక్తిస్థితిసం । కల్పవికల్పములబాసి
శ్యామగదునిష్ఠన్॥ క॥ ఆమాటు రెండామడమియాడామడపదియామడందునైనను
భక్త । గ్రామణ్యార్చ్యకృత్యము । లేమేగలిగిననువినిమహీయ్యప్రీతిన్॥ చ॥ అ
విరళభక్తిధన్యమునిజాంగములగలయాగబూనికి । ణాజవిపరవత్సకంధరశి
రఃకరబాహుముఖస్థలంబులన్ । శివపదభక్తభంగవుల జెప్పలబిల్లలుపాల్చి
బండిపై । పవడభడాల్పకల్పరచుబచ్చెనగాజెయపెట్టియుండున్॥ క॥ గో
డుగులబునందిముద్రలు । పడగలుగలయుగసిలిపిబలిమికలిమినా । వృదుజె
క్కడునందీశ్వరు । దడబడసగవచ్చునగదకుగ్గొ డెలకున్॥ సీ॥ ఘంటలుమూ
వ్వలుఘల్లుఘల్లని మ్రోయంగంధరాంతరమునంగలగట్టి । యంఘ్రులనంది
యమొందగబెట్టిన పదరములోక్కముల్లలనవధరించి । చిత్రగజ్జియలపేరు
త దాలిచికోనకమ్ముల్లలనపరంజికుప్పలునిచి । రుద్రాక్షమాలికారూపిత
సౌవర్ణపటములనొసల్లనుబదిలపరచి॥ గీ॥ రాయగ శ్రీవాహనవినిమయయో
గ్యమైన । యట్టిశుక్రలగమిబండిగట్టిబండి । మ్రోలచాంగుభళార్భటుల్ మ్రో
యజేసి । యాటపాటలుసాగయింపనచటికరిగి॥ చ॥ హరచరణాబ్జసేవకుని
జాలికమంటగ మొక్కితప్పదాం । బురుహజలామృతంబునుదిబాంగుచుగు
త్తుకగుంటగ్రోలిత । త్పరవశచిత్తవృత్తివగతాత్వికశ్రీగురుతుల్యజంగమో।
త్కరపరిభక్తశేషగతకౌతుకజాతము భూతలింపగన్॥ గీ॥ శుద్ధసిద్ధప్రసిద్ధస
మిద్ధసుప్ర । సాదసంఘంబు గాంచియాస్వాదమొదవ । త్రివిధలింగప్రసాదస
తిస్తవాస్తు । త్రిమలసంహారనతిస్తుతేయటంచు॥ క॥ ఒలికినడించినయునిచిన।
సబలితనుతజంగమప్రసాదాన్నముగం । పలముంచిమూంచిబండం । గొలదికి
మిరంగబోసికుపితకంతోడన్॥ ఉ॥ ఎప్పటివాద్యఘోషములు యెప్పటి నేమిర

వంబులుగా యుగాం । తాప్పతిఘోషభీషణమ్ములై చెలరేగగవందిబృందము ।
ల్వాప్పగసప్పటస్ఫుటికి హేయునబాయనివేటకా వెల్లిలో । దెప్పలదేలికొంచుజ
నతీవ్రతగొబ్బరికవ్వరంబునన్॥ వ॥ అట్లుదెచ్చినప్రసాదంబునం బరంబునందు
ముప్రొద్దనుపరోగింపగింపమ్ములైన మహాసలింపులు దమతలంపులందమ్మో
లనువ్వాలింకంబులం ముమ్మరంబుబుడిబుళ్ళంబోవు సమయంబున॥క॥అయ్యా
రిపెద్దభక్తుని । కయ్యానమహిమాత్సవంబుకరవులునట । బాచయ్యాగతినెప్ప
టట్టుల । వయ్యానవచ్చటికినేగిసంభ్రమయుతుడై॥ క॥ చరణింగనుంగళశ్రీ। చ
రణసరోరుహసరాగసంవాసితభా । సురమస్తకస్థలుడై । సరసంబగుతద్గణ
ప్రసాదంబెల్లన్॥ గీ॥ అవనిబడకుండనలపచ్చిపాంచిబండి । మీదిపోపికయువ
డినిండబోస । ముందటట్లబాడిముందటబిబ్బు। బాచయ్యనటునమీరనరుగుదేర॥
క। గొడుగులగొడుగులసందడి । బడగలుబడగలును మిగుల పలుమరునింగిన్।
ముడివడ ఝంగళవాద్యము । లుడుమార్గముదొడుకపాటలా సపరినులియన్॥
క॥ హాయుకనెఱనెఱచ్ఛా గుభ। లాయునురావములు నాళలలితధ్వనులున్। హే
యునురవమునటయు । ఘోయనుశబ్దములువాగ్ధికిలమోయగన్॥ క॥ బొబ్బ
లునార్పులుచెలగగ। మబ్బులుగొబ్బూరినదుమమత్సవములతో। గబ్బిగ యు
బ్బిబ్బిబాచయ । గబ్బరమునసేగగాంచినీచులువిభ్రుల్॥ చ॥ వినుడ వీరిదుర్జన
తవీనులుచిత్తులుపూవనేడుగ॥ న్గొనబడియెన్ భక్తియనుచుగుంపులుగట్టినభూ
సురాలియా। ఘనయితుజేరబోయిమునుగందుమొవిందుమొయిట్టిపిష్టమీ।యు
నుప్రదలంప తత్ప్రభతయట్టుల నున్నదినిల్వడంతటన్॥ ఉ॥ పెండిలిసేయబో
మొదరొబెకుర్ఱ చెరంగులబండివన్నిపై । దండులువచ్చునేజనులుదల్లడవందె
దరిందుమాళిభ । క్తుండొగిజచ్చెనో మొరలుగూంతలుబొబ్బలునుబ్బపెట్టెద।
ద్భండనమేలయుంపనిది ప్రల్లదవృత్తియుకాకయుంతయున్॥ వ॥ అట్లునుంగాక
గొంగనింబొడిచివంగని ప్రాలందిగిచినవారితెరంగునం బొంగినిగినెలంగులు
చెలంగకూతులు సేయుబసియేమివిచ్చల విడిమీరమిమ్మామెచ్చుకొనంబెచ్చు
పెరిగివిరుగుబడుదుగొడుగులుం బడగలుతడబడబుడమి వడవడవడంకంగడం
కనడతేరం గారణంబేమి చరచుచకనత్రిచందంబున సింధురవందిరంబున
కందరుంగనుం గొనజనగలవారమోదికుర్ఱ మాలినభంగిమాయగహరంబు
జొచ్చివచ్చుటకు మీకుపజనపిచ్చినవారెవ్వరుకులభ్రష్టులవెంగల్లును గలయం
గదేలిబండిపైనిండబోసిట్టు పుట్టంబుపైజాల్లివట్టి సుట్టిడికొనియేదరు గాక

ముట్టం బెట్టి చూచినను దొక్కువిశేషంబైనం జూపనోపుదు రెపద్దెలంచి పెద్ద
రికంబు లేనాడి కొనకయూరకనాయాయు వెడలం జననిని॥ క॥ బాకారులుం దవ
నేటికి। దాకోలని మొమ్ముమ్ము విట్లుమీరి పలుకగా। శ్రీకంఠు భక్తతతికి। మికుక్షా
మున్నెన్ని చాళ్ళ మేరదలం పక్॥ క॥ నూటికి వగినక డిగొనరు। పీయము వైకండ్ల గు
డ్లు వెలికు రుకవృక్షో। మీ రెక్కడ మే మెక్కడ। తారణ కుగిమీకుమాకుకల జేసల
పక్॥ క॥ జంగమువరుల ప్రసాదం। బెంగిలియని పలిగ తృళ్ళ నేటికి యకటా జం
గముమాషంగలవా। రింగాలుడునరకవహ్ని బేర్చుటవిన రే॥ క॥ అటుమీవి
చేటువప్పడు। యిటువచ్చెడి దావు దప్ప దెరుంగరుమీర। కట్టుటభక్తభక్త శేష
ముష్కుమగగణు తెండాయుజాడగవశ మే॥ గీ॥ అథవ భక్తులకది పరమామృ
తంబు। భక్తిహీనుల కును బుది ప్రళయవహ్నివలదు। శార్చిచ్చులోపల ద్రావి
యోలి। బోలయుని పతలగత్రి గాకనిబువంగలరే॥ చ॥ గడువగ బక్కు బెల్లగో
రగాదవ చెప్పితి గానదీంసె। కడనుయయు కూడుగల్లటుల గాదని విప్రులమ్ము జం
పనె। కుర్కుడు నేత్రసత్ప్రభావము కొంకక బక్కుడు బాచసార్యులో। నడగక
బక్కుడుబాచసార్యులో। నుడుగక బక్కనాడ్సుజగణంబు బ్రడిచ్చు వత్సరిం
పగక్॥ క॥ సెంగిలిపులియొభు జంగము శృంగియొయుబ్బాచి। గొంగజేసె
దరమను। నెంగిలి విప్రులుగలవా। పంగలపాపనుడు దెగువ బక్కుడిదములోక్॥
సీ॥ భక్తాలపన్నయప్పగ గారి మంచపడటుసద్దెడ్డవిసేస్తు నూచి। దుష్టదామోదర
ధూర్తుల భాసుర శిష్టులబలభద్రవిష్ణుకెరత పర్వ్యలుగట్టెలు తవేధోపతులుగ
డ బెట్టెడుబట్టెడుబెగడకేష్ట। పలుపులుదెగగొట్టునిలగూలముట్టుంపు మంగ
ములుబవలుగమోపు మున్వి॥ గీ॥ పడగమొత్తుంపు ద్రుంపుదుబండి త్రోవ। కుం
డలిలువు పుతెంకు నూతంపు కాని। యిచుచుసంచడిబడు బాడబాధములను।
గాంచి యరిబిబ్బ గావయ్యగనలి బలికె॥ సీ॥ ఒకనుగులా పేటికినుత్తలపడమికుజూ
డపేడుకయేసి జూడుడనుచు తొలుతొలుండచిన్వజన్మ బలించి ప్రసాదంబుమీ
దివస్త్రంబు నూకి। కరములనంజలిగడియించి మొత్తన మాత్రలో జేదీప్య మా
నముగుచు। కెంజాయులనుమించి కేగిలింపుచును సంధ్యారాగసంపత్తి నగుచు
మొనగు॥ గీ॥ దీగ వెలుగులకునుదరికి పుజూపె। నిప్పుకలదయొప్పతో నటుసేటు సే
యు। జాలికేలి శిఖావళి నేలియూ ప్రసాద నొప్పెలయుజ్వలజ్వలనులీల॥ క॥ కానో
లముగన్నసురగా। నీకంబులజూడనోడి సిర్వ్యాపాతనా। లోకింపుచు నప్పగుసుక।
లోకముపైజల్ల నెల్ల లోకులుజూడక్॥ ఉ॥ చల్లి చంద్రవప్పి వనజంగమలింగ

విశేష శేషవరా! కల్లగివి ప్రవర్ణమానికాంగ్యము శూలము సేంకంసది । ధ్వజస
ముల్లకసద్వాశిఖా పాంచకకీలలు మంటలేదిము । వ్వల్లెలుజీల్చి వట్టి క్రియభగ్గున గా
ల్చె మేపమా! తలోన్॥ క॥ అప్పుడు వీడినకవ్వలు । దప్పంగా దోసికొనుచు దల
ముడిచికొన । జూప్పడక బారిదూరపు । దిప్పల సైలచివరకి దేవతలెల్లన్॥ వ॥
నిలిచిన జనిల సముంబులు నకిసికిసరిక్షించి నిట్టూర్పులు దట్టంపుగాని గుడించి
కించి బాకుంచి తన ముఖపంకజులై తమలోనందాకిట్లని శిఖర ఘోషంబుల భా
షించిరి॥ సీ॥ శ్రీధర భట్టిల్లు చిచ్చు సుచ్చు మడిం చె మాధవప్పనయిల్లు మంటగల
సె। గుండుగోవిందుని గుడి శైగమలిపో నౌడొడ్డభాసరులు సిల్లుదోలు తమంటె।
వ్వనగడె శాస్త్రి కొంపబూడిదెజికెక బ్రహ్మన భట్టిల్లు బుగ్గి గలసె । వామన
ప్పనయిల్లు వాసము లేచికెక సోమయాజుల యిండ్లు పొంఛదర గె॥ గీ॥ త్రేదుల
ప్పభట్టునుతోకి వాలిసె । తిప్పటనాటి త్యకలాచివంతము వాలిసె। మూచ్చతా
డనగేహంబు మాయమయ్యె పచ్చబచ్చలి కేశవ పాకగాలె॥ ఉ॥ వాసపుభట్ల
యింటబావతలన మొందిన వన్నె మూసలో । వాసము వాసముల్ । మెసవివా
యువశంబున వచ్చి వచ్చి సన్యాసుల వామనాఖ్యుల యంబుల యంబుగ బొంద
జేసిత । ఖ్యాపితమంట పస్థలము భస్మము జేసెను విస్మయంబుగన్॥ క॥ అశనము
వారి గృహంబులు । గుశదర్భలపన్న యొజ్జకొంపయును ధరా। దశబొందజేసి
ననలము । వశమే వర్ణింప నెట్టి వారికలకైనన్॥ క॥ ఈడాడయునగ నేటికి బాడబ
వర్గంబు వాడభస్మం బైనన్ । గోడలు జికిలు నుదూషకు । లీడే రంగల డెభక్తులి
చ్చంగినియన్॥ క॥ అనిభక్తులు బ్రిశయానల । ఘనకీలలు గాంచియార్చు గణము
లపగిదిన్। మనమున నలరుచు సింహ । ధ్వనులొప్పం జేసిరప్పుడు ద్విజులెల్లన్॥
చ॥ ఇలువెడలంగనీకతమ యిండులలోన నచచ్చువారుని ల్వెడలియు బారలేకన
డువీధిన జచ్చెడువారు నగ్నియాదలల । దాయుడగ్గి గులదల్లడపం దుచుగు
ల్లజొచ్చువారలుబలు । గడ్డముల్ గమరగ్రక్కునబావులు జొచ్చువారలున్॥ క॥
చేలములు గాలశివభ । క్తాలిమరుగు జొచ్చువారునట్లప యువముల్ । గాలకయ
మున్న శివభ । క్తాలయములపంచబొంచియల రెడివారున్॥ క॥ తనువులు దరికొ
నిగాలం । జనిభక్తులశరణు జొచ్చి జరిగెడువారున్ । మును ముసుగబిచ్చబాచయు।
వెనుక దెసన్నిలిచి శరణువేడెడువారున్॥ క॥ చిచ్చువవెడ వెడ వచ్చుచు। చచ్చి
యు నిబ్బంగిసగము సాపకయావి । ప్రోచ్చయము భక్తతతితో । విచ్చరమిప్ప
లభ్యజించి మంజులనుతులై॥ సీ॥ పప్పకొమ్మన భట్లు బొప్పన వ్రేదియుదచ్చ

టూడెనవొప్ప పెద్ది। సంగళాస్త్రీనగడిదియుంగపిన్నదియుం జెప్పఁగూచియు సింగరాజు। అబ్బనమంచియు గబ్బ మైలారుండు డబ్బరాదిత్యుండు శ్బనయు ను। బొడ్డురాఘవుడు చుగడ్డము పెద్దియు నడ్డగారాడెసిదొడ్డకూచి॥ గీ॥ వీరలా దియగు మునెఱిఁగిన గొబ్బూరి। ద్విజులు భక్తజను లేదికుర్కూకు। యనుచు దీను లగు చాలమూరయు బ్రహ్మణ్య। హీనులగుచు భక్తవరుల జూచి॥ క॥ దికుర్కలకు నోళ్లు చెరచుచు। నకటా టక్కము పశుల గాపుచుండు నువగత్రో। వెక్కచు నేప్పు చున్ప్రకుర్కాచు। మొకుర్కచు నిట్లని రిరోదంబుగొండ సీంఁడన్॥ క॥ దీనులన పగతస మ్యాజ్ఞామలదుర్జనుల నధికజాడ్యుల శ్రేమో। హీనులను గుసత్యమురభి। మా నులవప రాధయమొల మము గావగవలదే॥ క॥ శిష్టసవష్టిఁ దూర। భ్రష్టులక ష్టులనునుగఁ శిబాహ్యులనుకో పా। పిష్టులనష్టవివేకుల దుష్టాత్ములమమ్ము గా వుదురిశవిమూ రా॥ గీ॥ ఊరుజన మేజయక్షితిపోత్తముండు। గాదు ధారవోయు టకల్ల నేడునీకు। కరుణమాకగ్రహారంబు గాగనోసగ బరగువారమమీ బ్రహ్మ పురులమనుచు॥ సీ॥ అనుచునావిప్రజనులు సాష్టాంగవినతు। లధిగావింపి తే వకయ్యల్లయు న్న। జూచి లేలెండనుచు బిబ్బబాచశౌరి। యాప్రసాదంబు కంజలి యొనరించె॥ గీ॥ సుప్రసన్నాత్ముడై యట జూడదడవ। యాప్రపాదాగ్ని గ్రక్కు న నారితోటటి। యట్లమైవచ్చి బిబ్బబాచయ్యగారిహస్త। ములయందునిలిచె బ్రశస్తలీల॥ క॥ ఆపారులసిలయుంబులు। జూప బ్టెందొంటి కట్ల జూడరెవి ప్రుల్। భూపాలకయిది మొున్నటి। వ్యాపారం బేండ్లననవలదుసుమీ॥ ఉ॥ మా లదు మాల గాడు పురమర్దను గొల్చిన మాల రెంటికిన్। మాలడుపెంపు మాలడ ఘమర్దనుగొల్వనివిప్రులైన బెజ్జ। మాలబుభక్తమాలడను మాలలయిద్ధరద్రా టమాలలున్। మాలలుమాల లిజ్జ బయిసుమాలిన మాలలు బచ్చి మాలలుజ్జ॥ క॥ మాదరచెన్నయుపొత్తున। ఖేదిస్యకయంబకళముశివుడు గొనడెయా। భూదేవాళముబోధల। మాదేవునిభటులజన్నమాలలనంగన్॥ క॥ భూదైత

మాదర దూడయ్య కథ.

హరియుమిచుభుని మాదరదూడయ్య నంగమహివెలయు। దడిమ్యోదార చరితమెట్లన। భూదేవుండొకదుకుష్ఠభూయిష్టుండై॥ క॥ పరగునొకదిన మునస। ధరాంతమునబశువు పెనుకం దాజననదిమా। దరదూడవిభునిగేహ ము। చారబారుడునరుడు దానజొప్పనజనుచున్॥ గీ॥ అన్నమహాత్ముడర్థి నాడిన జలకముకొంపి। తొడలుముసుగద్రాకిర వెడలియా। పుద్రప్పికొనినిజావాస

మునకేగియడు। సుగడిగికొనగనాతుణంబు॥ ఉ॥ కుష్ఠుపడంగి పాదములుకో
మలకాంతిపహింపగా ద్విజ।శ్రేష్ఠుడు పిస్సుముల్లికదు శీర్షముమునకౌ జనితద్ధిశాన
తనే। దిష్టపరిష్టబంకమున దేలుచు గాతనమానవ ప్రభాపష్టితుష్టైకుదంబున
తాయ్యాపదన్యతయాంక బుసన్॥ క॥ తను మేనుగడపియాడా ఘనస్పృహగని
చని మెవానిగని నపినయ। ప్రనమాదాదూడరయా। డినజలములగ్నం
కనషుకిగిపూర్వమునకా॥ క॥ ఆదిత్యునకునా నూహాగు। పాదాంబుస్పష్టిగు
ష్టునా నైనవాంగా మెనిని టిటిపి। మాదనమూడ గ్యమహినా మహానివ్య
ముగకా॥ క॥ అజనులుపినుగనే తాగ నిసివానిద్యార్హ్యంకనగతాపయలై।
చనుసివేడూన్యమహా। దనజారుబునాయుపి కెపరణిపాథాగీస్స
ర్ధ్యిలోపలబానభిబసాక్షున్ డంగ బుక్షదృద్పులకంక బుకన్నాననమా
టవింరకో। పంచరపుకన్సనండాళుతైనయిరన్మనామి॥ సీ॥ సానవే
దులునా ఒరగుపిపొత్తముడాశాకధంబునరుగు పుగ। శ్వేతచత్యనా
నాప్పుశభుభక్తుడాకడు విపివధ్యంబునపిధియుతనాగ। శంభుడై వే
ద్యంబుధృక్తిశయుడు విపిధిజనుసాము వేదిగాంచి। తద్ద్రష్టవ్యప్టులదను
సంధిలకయుండుజో నైనవేద్యము ప్ప॥ గీ॥ నదిగనుంగొని కలుషించియా
ద్విజుండు। శ్వేతచుడలబునుటనాం సంబువడునదియు। పమున్మబోడని
చెప్పనమాటు చెసి। నిట్టికపటాన్నుకు డగునె మునెంచు॥ క॥ అంతలచునం
తనాంత్రప। తనమాంత్రికశక్తిగాంచి తథోవహదా। స్వినపిధులుపకేలం
దా। స్పబడగా చిమిగుల న్సర్వముతోకా॥ సీ॥ నామకమలుపప్ర్చిశ్వప
చున్యాగారిశ్చరణాంబుజములకు। శరణోన్నిశిష్యుడైవాడిచేసిడిటువడ
సితత్పరముప్రసాదప్రభావమునను। నర్ధితోనుష్పదయారు శైవాదిగొని
పోవదేయుగాశుకోల్వసకును। నాపుతేవ నేను పాదభజించునెహారభ
క్తిగతిపినుమునవనిచాధ॥ గీ॥ శ్వపచుడే యుశివభక్తిగహితుడైన। బ్రాహ్మ
ణోత్తముడీశ్వరోపాస్తిలేక। సన్నుజుండైనశ్వపచునిపాటరాడు। చెప్పసే
యంగనిదిశాస్త్రసమ్మతంబు॥ నరయుమా॥ క॥ ఉద్భటుదేశ్వడనలునశ్యుద్భ

ఉత్కటాఖ్యానికథ.

పదూరు డుగౌరవానిషీనితుపుష్పదుష్టాతద హొందయు ఉత్కటాఖ్యానమయుడ
తనిమహిముమవని: వినుమా॥ క॥ బల్లికినానుపురమునకును। వల్లభుడగు
భోజమనుజవల్లభుశివదీక్షో। ల్లాసితుజేసితద్రత। వాల్లభ్యమువలనసం

దశసీయించుచుండగన్॥ క॥ ఆ దేశంబున గల పర | వాదుల వేదాగమాదివాదం
బుల బో | నాడుచు మేదినిసకలజ | నాదృతుడై యుండుచుండు నవసరమం
దున్॥ క॥ బాణిసజ్యోష్మదనునసతి | శ్రోణీశ్వరుసు బుసపోకకుంబాడును
విలసన్నామము | సుదానములకు | గాంగులుదనలూపసర్పికారాక్షన్నై॥
క॥ ఆనిలలఘుగర్వభవమున | నేర్పుగ్యము సేసి యుట్టులిలబుట్టినోము | వ్యాపా
రము నాగదెస్సము | శ్రీపతి నాయకులి పాదసేవ యదకళన్॥ ఉ॥ భస్మము నక్షు
మాలికలుఁ బాయక నీటును మేనులోన శం | భుస్మరణంబు సందడిఁ బోవగనీ
యదు చిత్తవృత్తి వో; పస్మనము ముఖ్యాదుగణావశం వదతం జననీయదట్టి నం|
పస్మితవక్త్రయుద్భటునదత్తు వీథికగాంచె వేడుకన్॥ క॥ పరమేశుభక్తి
రతియు | ద్వ్యామపురి యనుసరియక గనిహింత గోష్ఠిం | బరవశులగుచు పరస్ప
ర | విరహాసహచిత్తవృత్తి విహరింపంగన్॥ ఉ॥ వారల వృత్తిఁ గాంచి పరవా
దులు హీనకులోద్ధగూడిసం | సారము చేయుచున్ స్మర చెసంధ్యజపంబులు తా
ద్విజన్మడే | యూరికి నాన పెద్దమనకూరక యున్న ప్రమాదమంచు భూ | ధా
రుని గాంచి దేటపడ దత్సకలంబును దెల్పిరీసునన్॥ చ॥ విని పతి కేలు దామరలు వి
నుల జేర్చి నవాక్యనాయ యిట్లన నను నెమ హోత్తుడగ దారిమణీమణితో టిపేన
జే | సిన ఘనవృద్ధ్యా యుట్టి సియు గ్రగుమసన్నిధి నైవ సర్జనుల్ | విన గలిగెన్ వి
వేకరతి పీలల వాపము విచ్చి పారగన్॥ గీ॥ వారి నాకత వారించి వసుమతీశు|
డాస్మగు వృల నెప్పటి యిట్ల పూజ | సేయుచుండంగ నటకవృషదన్నా |
గలపికొన నుద్భటుండు నైక్యంబు బొందె॥ సీ॥ భోజుండు నప్పుడు భూసురులా
యూయ్యకగ్ని సత్క్రియ సేయుచున్న సమయమున | నాచింత పటుభూరుహము చెం
త తాశ్రేణ్లుగా దుక్కోనున్న సిసాచులర్ధ | నోక్యి టూహారాధన మొకిరి జేరి
యు నేగన దకర్త నేదూర్నారు నాత్మజాంబ | శవధూమ సంస్పృష్టి శివలోకము
న కేగగ నభ్యవహారార్ధ మరిగినట్టు॥ గీ॥ భూతకు తెంచి నటుమహాజాతమందు
నుండు భూతాలి గానకయుస్సురనుచు నేలబడియే ద్స్పె | నేలయు నింగియు న్ప్రి
వనన్ను మహాక్రందనము వినిరటువనిశిభుమ॥ క॥ పటుభూటన పోతుండై యాటవి
టపీకటక నకునువచ్చినిలచియు | తొట్టగతి నేర్చినయూజన | చెంటకే గెను
నానివేదు పెట్టలుపు దేనూ॥ చ॥ అనవిని యప్పు డా భూతమునరాధిప్రతోనను
రాజయి యావటంబున నంవమూడు వేలు సమయముల్ సిరియించితి ముద్భటుస్సు దేసిన
మున జెల్లనూత్ము దివ్యపదంబును నెన్న డబ్బునో | యనుచుమనన్న నేమొక

డు నాకటిబీష్ప్రవచ్చి వేగుచుక్॥ స్రగ్ధర॥ నలుపొక్కక్ లేక ...ంకేనిజనిషేదపన్నె
డు నేవచ్చు మాత్రంగలితత్వద్వేకేంద్రాగజపరిపిలపన్న ఘుమా ప్రస్రష్ట్రీన్।
దలితాఘు ధ్యాంతుడై పింశలుకిగియొక నేదకర్ణ నేడూ మహాతంబులకుక్। గ్రా
లాసనాసంబుగలిగె దనకుక్బోక లేదయ్యెదంద్రీ॥ సీ॥ ధరగూడి పేసబో డ
ప్పిలకధను స్యాగడనీన గావికులకుంచి। నట్టి పెరంగద్యె నారంగబండిం
చియుపడిగ్గి రయనుదమ్యాముగియు। సిండబికిసుండ శిలవై బివాని జాడ
యొగ్గరాల్గ్రనల్లాలబడికి। చాక్ర బిడ్డవిగన్న సంత నామయ్యెనూయునకశులక
యూనువమాద। గీ॥ నెన్నసిరి మంతునేద్వకదొట్టుబుంయు। నింత గాలం
బునుండుటయట్టులయ్యె। నేమి సేయుదుదోడివారెల్ల శివుని। జేరబోయు
సాకిక్కిలజీప్రకపతెసె॥ క॥ నరనాథనీవుచ కొక। ఫ్రుసుషార్ధము సేయుమే
నుబోయెదఫురఘు। స్మరు నాలికికాష్టంబులు। దరికొల్పము గౌరవా స్సిద
ట్టుముమీపన్॥ క॥ అవిగ వెంబడిసురగిరి। చాఫ్రుసమీపము నకేగు జనగల
నృపహృ। ద్వాసరమువాయు వేళ్లను బాపివసు ముబెరకికొనుచుబ్రాకెదనభ
నున్॥ చ॥ అనపిసిభోజరాజు పీతాంబరచందన ఖండకాండముల్।
గనగురుశంభ్యముల్ పొదిగిరగ్ధను శిరఖకూర్చి పట్టీబ్రాకెచుతనవాసుదానుషా
దక్రోపలుముంచుక నారెనెళ్లతోడన వెకలించు కొన్నాన జటాకునభూతము
భూతనాధునిక్॥ ఉ॥ చేరభజింపు మండన్రుపసింహాము పుత్రపుత్రికా గాశత్ర।
భూముహాశాఖబంది నికిపోయుము హొశ్వరుగాంచి బ్రొముకెగత। త్స్రాదక్రృ
పక్గణేశపదసంగతిగైకొనెనుద్భటయ్యెవి। స్వారమహాత్వముక్ నినవెసా
రుజనావళి చేతభూభుజా॥ క॥ నికరమురియును ద్రోహారకర్ణయయన వై
రియుగాంకంధరుభర్తుక్। ద్రొకడుగలడవనీధర। యిక్కపట్యాజాల
కాతడ వైరిసుమీ॥ క॥ విద్యాసుండొకట డానగ। రద్యావమునందు దాఫ్రు
రాణముసేశం। సద్విధిబట్టుకజవివియు। నెత్యాత త్యాలుపలుకనదయెట్ల
న్నక్॥ సీ॥ విధిగపాలముబట్టివిధుమౌళిభిక్షుంబుచేసి నకధపట్టు జెప్పగాని।
గాతశూలమునవిప్వక్సేను బాడిచె త్తివారిమన్నిగొన్నచోశైనజెప్ప। డంబు
గాక్షుడుబలినణిచినింగికేకాలుచాచుట ఘనముగాజదుపుగాని। యాతఃకం
నాశంబుహారుమడత్తిగబాపిపిరికచేపట్టుటబేరా నండు। గీ॥ గాశిఖ్యాసుం
సరిపరిగానననచు। హస్తయుగమెత్తెనని కొనయూడుగాని। తద్భుజా
స్తనమైపట్టి గున్నుకంబు। హామనీకృష్య బుగా జెప్పడాప్పజుంపు॥ సీ॥ ద క్షి

మయుండు శ్రీహరియని వేదవానిశిరము జెంచివశివు జెప్ప దెవ్వడు । నరసిం
హుఁడై హిరణ్యాక్షయసురునిఁ గారిగా రించుటయు జెప్పఁగాని । యతనిశరభరూ
పము వాల్చి హరిని శిక్షించినపుద్ది జెప్పఁ డుజనులు వినఁగ । విను మొకసన్నంబు చెప్ప
మ । యంబరు గాసివిష్ణుసహస్రీల్యకర్త॥ గీ॥ హరుఁ డనందుఁ జగత్తునకుఁ డచ్యు
తుండు । కతఁ డాయుడు గాని యీశునికిఁ గాఁ శంభు । డనఁడు విశ్వాభిధానుండనం
తుఁ డనుచు । గావి స్వేచ్ఛను కాంక్ష కంతుఁ డనము॥ క॥ హరియని హరమాయ
యురా । హరునొసరిశక్తియయు నానుగావరతి । శ్వేత వైరిమాయయను
నా । పరశక్తి పురుషుఁగాఁగ బలుకఁడు నాయుఁ॥ గీ॥ హరిహరులందున నొకఁడ
తెనాఁడు గాఁక । హరిహరి యంచు హరుఁ డవ్యయనశోకపుడు । పక్షపాతము ప
లుమాఁ బలుకఁ గాని । సిద్ధితాధమనఁ బలుకఁ డాని దకుండ ॥సీ॥ వీడు వకయో
రీతివిధు మహోళి నిందించుదు విప్రు సజ్జనుల విని సహింప । జాలక కరయ్యజయ్య
నగదిసియాని ప్రజలఁ జుటుపహాస బుద్ధి । పుస్తకంబు దహింపఁగాలి యుపాప
ములు సిక్కగ నశ్చ యుండ యుకిఁ సివాని । కొంకరాన చేతిదొంకె చూచి రాదిగి
చిత్తప్రభ్రంశంబు దెంపిక డువు॥ గీ॥ చింపిన లచాంపెటో నగించిగుచు । నరగ
నా విప్రులై బూఁవులఁగుచు వెలసె । నిదిమహీసురులెరుఁగ రెయిలమివేయు జను
లభక్తులపొందాడమనుజనాథ॥ గీ॥ హరియొమను జేశవినుము కెంబావి మనె

భోగిదేవయ్యకథ.

ఉ॥ పురములో గాపురంబు వుహానురుండు । భోగిదేవయ్య యనశైవభోగి
భూప । భక్తపదభక్తిభావ సంసక్తుఁ డగుచు॥ మ॥ అతఁ డాకతిపలింగ జంగమస
పర్యాసక్తి పలంపంగ । శిశికంఠుఁ డుడియ్యాపజ్జ పన్నిక్ష ప్రచా
రించిపం। చశప్రాపించినలింగదూతముసప్పైసంధి చిమ్ముద్రాత్తముల్ । శితభ
స్మంబును వాల్చియయ్యజా గతి జెన్నాఁ నేతేఁగన్॥ వ॥ కనియాభోగసిభక్తి
తో బహునమసాహరంబులు ప్పించి యా । యన హాంసంబున మోచిగొన్నశివ
డవ్వంబుఁ వెపం బాధికించి జూపాసము । లోకికి బిలిచిశాస్త్రీసుమత్పదాం భో
రుహార్పనవేళ జరి । పెద్దవి య్యాకుశలప్రశ్నాదినాదిత్యముల్॥ క॥ అదిసందు
గ రానాంబిక । మదవాంతరుడతిఁ కవి యొమోనేఁ యము జె । ప్పదవినుము
యుకోవమలతమై । నదమ్మహాంపంబు గాని నమలమహాలఖీ।
గీ॥ నిన్న చేవర దాసయ్య లయనునకు । పెద్దయ్యగానిజో బువంతించి పెట్టుమని
వ షగిహ చ్చెందుగ్గళ నవి వెకాని । యస్సకాకని డ్డింపడయ్యోనహు॥ ఉ॥ దే

హానుమదాలు దున్నయదిదీ వెనవహిన్నా భరంబున్ భవ । ద్గేహాని సేతనీక్షణము
ద్రేకంబు బిలపగజేసి పెట్టియు । శ్వాసము నర్పవయ్యగా నన చయ్యానయ్యాహా
సాదయంమసం । దేహమునమాయంత ము దిశోలియుచాప్పి బిత్తున్నజాంగ
నన్ దాపిలిచిననూ తలోనివిభుని బనిభాననవచ్చినాండట ప్పెంచి జూచియే
మిటికి న్నోరగం దెమభక్తుడాకటా । మంలుల మండగామరీచ నారగహింగు
వలాంబుజీరళా । దిలవంగసంగరింగగరనూపగ సంమనముండు నేడుకా॥
ఉ॥ వానిత స్వగూ లణినవమున సంతసముజ్జగింబిచా । వాపిధపాప భేద
మునన్యరుచుల్ దళందోత్తమాంఘ్రియు । దైరన్ నార్ద్రభానునకు దల్పరెటా
భుజియుపబెట్ట చో । నావిప్రాగ్రహారనూ మహాజనులంగరు న దడింపు
చున్॥౩॥ గుంటునుబక్షిత ముగోవా । రాంరొకగడవంగబారి యుద్ధతలు
పున్ రె దు నామపుములోజో । రు దు బదసువె కివారగో నాముదానున్॥
గీ॥ వెనకిగోన గిరొకపరిపికట్టి । పచ్చిబడి తేలుకొని నిత్తినగులగోట్టు డీప్తి
రనరంబు చెనునుభోగయ్య నున్న । బమునంవి పవగణంపలుకనొడ గా॥ సీ॥
అంత్యజాన్యమున్న యుంతకమూర్తి మంర్ధిగాంజగ్రహంచేరంబనానన్న
శైంభాభోగయ్యా గరవి విప్రులజూచి దుంత్స జుంణంత్సజాతునునరనవానం
త్యజులనినుభక్తాంయయంబులు బోవన్నానేసన్యక్తవరిని హాత్యా గీ॥ మెరు కిరీ
టినిండింవి ద్ధనరక । శిఖిశిఖాంనగాలెక్కిచేయుదలప । నేంకూరికి చెడిపోవు
నీచమతుల । యావకును మిన్నుజూడంగదోషవరమ॥ క॥ మీతోడమాటలా
డిన। మీనమ్మలుమట్టుకొనినమితిలేదిగను । బ్రాతనాగురెండ్లనృత్తులు। యా
తలలంబాడిచికొంమునియోవగొల్లకా॥ క॥ ఏపట్టునుజేబట్టరు । జేబట్టినదల
రెంచుశివభక్తులుమీ । బ్రాపులువారుస్నానును । వేపోయెదమనుచు నూరువెడ
లనదుచుచూన్ ఉ॥ శైవలవిసజ్ఞినిగముముశార్ఙ్గ్యన రాంబుజగర్భమున్న్యా। దే
వావళి సంప్రతిష్ఠితములై చనులింగములున్ భువిన్ స్వగం। భూవరలింగమూ
ర్తులనుభోగయ నెంబడిబాసుచుండెరం। తేవడిశౌండభక్తులకు దేవుడభేము
డు గాకవెంతియున్॥ చ॥ తనుతమపీఠముల్ వెడలితన్పలు వాయనిమూకయేగు
లింగములునునిపోవ సూత్రములబ్రంగెలనా లెవలింగమూర్తులు। క్రవము
నబాపుదాళలపెక్కిన్యక పోడుమింగమూర్తులన్ హిమనరజాన్మెకా వి
డచిమేకతనేగెకే లింగమూర్తులకా॥ ఉ॥ దామరదంపకా ఐగజదశేణనలజ్జ
నులింగమూర్తులన్ । ప్రేమముతోడ వాడుచుగ భీగకలినీ జనులింగ మూర్తు

టున్। నేమరునాఁడొకఁడు గదియు వేగమ పాఱె దడులింగమూర్తులగు। భూమికి
నెత్తైనన్ బొరి విభోగమున నేనిడు లింగమూర్తులున్॥ ఉ॥ భూచర ఖేచరంబులయి
పొంకుచు నేగి లింగమూర్తులున్। వేదను వేడుకంబవన వేగమునన్ జను లింగ
మూర్తులున్। వేదన లేక యొక్క వనవీథిగతిం జంగు లింగమూర్తులున్। లోచనగ
వ్యతైంగిక సువారపర్వ భంగినేగగన్॥ క॥ భోగివిభూషణభక్తులు। భోగ
య్యయు లింగములును పురి వెల్వడి స్వర్గకతి జెంగు మజనె గెం। భోగిపురంబి
ట్లు ప్రాణనో ముచునుండున్॥ సీ॥ వెంకి గను సనిసమండల గంపించ జాడె నస్యము
లీల। నాలెక గలు। పగలు నక్షత్రలుబుట్టె ప్రాపు లెల్లను బట్టె మిరముల్ పొచ్చ
నచ్చనునుబుచ్చె। వనములును వ్యనవన నాలు నీర వ్యోవ్యగ పశుపక్షులు మేత
లుడిగె। నేలగాల నెందు గాలూద రాద వ్యోగాలి యంధూళియు గల గనె
గనె॥ గీ॥ భోగిదేవయ్య వెంట కేంబాగి వెడలి। లింగమూర్తులు పోవ సిలిలనధిక।
ధామనోత్పాతములు పుట్టె దివిని భువిని। కరుణపడయుక యుపచక్రగావటం
చు॥క॥ వసుధాసుర్యులు నర్త్యులు। వెసగఁ భోగయ్యగాంచి విశ్వసయుక్త।
ద్విపసుమనములను సాష్టాం। గనహస్రనతుల్ రచించి కరములుదలలన్॥క॥ నై
లక్షోత్పిశరణుజొచ్చితి। మలమునంభృకాంద్రష్టి మమ్మునజ్జులఖలులన్। గలయంగ
నుగొని మాయా। యాల జెడి మానపుముబంట్లము దెయ్యద మనుచున్॥ క॥ నీ దాసుల
దాసులము। మాదోసము లెన్న నైనమంబు ప్రమనుచుద। స్వామి నొడళ్ళ గెడ
పియ। పోనైన్యముతోడ బలుక రాభోగయ్యయున్॥ క॥ సభయులగు మండిప్రు
ల। కభయము సనగిభోగతం దెయా ణమనుపూ। విభవమును దన్ను లైంగిక।
విభదన్ను బొరివిరాగజనులును తిసేయుఁగా॥ క॥ ఆలింగములనోద్యాని। జాలయ
ములనిలిచెనత రియంచితభక్తి। శ్రీలలనకు వశియాలంబుల లోకములందుదృష్ట
మయి వెలుగొందుఁగా॥ సీ॥ పెద్దపీఠంబున పిన్నలింగంబును పెద్దలింగము పిన్నపీఠ
మునను। భీమలింగంబు పై రామలింగంబును భీమలింగము రామపీఠమునను। స్ఫ
టికపీఠక బాణలింగంబును స్ఫటికలింగంబు బాణపీఠి। రజితపీఠిక మహారజితలిం
గంబు మరజితలింగము మహారజితపీఠి॥ గీ॥ వేరుపడని ట్లు భోగయ్య వెంటమర
లి। వచ్చి లింగంబులివియు గావసునాతిశ। సాక్షిగా దెమహోశ్వరుశరణులెం
దూ నమస్కలజాలను టకి సేలనందిరఁగం బు॥

ఖడ్గస్వకథ

క॥ జగధీశమతియు రావిం। దిగ మనుప్రనాత్యజాత్యనీ ఇట్రేద్వక్ష

క్తిగరిష్ఠగుడ్డవయ్యనం । బొగడొందుదు నుదన్మహోత్తమును వినుమిల్లన్॥ క॥ అయ్యమ్మ గౌరతమద్భుత । మీయిల నెట్లన్న జరగె మహేశ్వరసత్సే । వాయతన్వ త్తిక దన నగరాయతవీథిక జనంగనా పురివిభ్రమల్॥ చ॥ కనుగొని కుష్ఠరోగము న కాళ్లును చేతులు నింతవింతలై । తునిసి పడంగ భూసురులు ద్రోహి యడిసంస్కార ణంబు నంజనక । బనిదన కేమిగల్గొ గోరమాలినమాలితయుంతగబ్బినా । విని తెనయింటికిన్ మరలి వేగమె యేగి తలంగనీక యున్॥ క॥ సౌరాష్ట్ర సోమశేఖర। పారకృపాక్షీరవారిపారావారా । చ్చారితకుష్ఠుని జాసం। సారింగా కిటకుచు రలిచను నెనను చుక్॥ క॥ మదినిశ్చయించి కతిపయ । పదములు చను నెడను వోయి పగిలిన ధరణిం । దుదత్రెళ్లు మూపి మరి కొంతపోడవునడిచెను మనోతి వార్ధ్యము ను బలిమిన్॥ గీ॥ అస్లుచనజన పాదంబులవసిసిల్వ। కున్న గరములు మోళ్లును వ్రాలిపి । కొంగదవ్వగ నదియు గుడియబడి । నపుడు మిబడి మేన విరియుబొందలసాగె॥ అంత॥ శా॥ స్రష్టంభోరుమహానేతముఖ్యులిలసన్నుపూజ్యుడాత్మాంఘ్రిసం । దష్ట్రాదిస్తితముక్తివైభవదుమాద్యుద్ధతజ్ఞకీయా । యుష్ఠాదిష్ఠజ ద్యాసిష్ఠఫలమండవ్యాయమ్యుడసా । రాష్ట్రాధీశమ స్తోము ధుమకృపారమ్యాయతాపాంగుడై॥ చ॥ ఎమురుగ నేగు దెంచి రలేతుణ మేసి గదంబు మాన్పన । మ్మదవశ్రమొకే లేచి జమాళికరంబులు సంఘటించి యో । మదనశిరోధిభగ్గ సమంజుళభావల సన్నుతింపగా । మదిగృప బుట్టియా త్రిపురమర్దనక పటమ్యాగాక్షి యిట్లనన్॥ గీ॥ తన్వభావదివ్యసద్భక్తి దగ్ధ్యమునకు । నాత్మ మెచ్చితి స్తోత్రమడుగు నిన్న । దేవమిక్కృపనా మని తెలుపుమానె । కంటమిమూర్తి వరమింతకంటెగలదె॥ క॥ పెన్నిధి జూచిన చాట్పున మన్నగమగబోవు వధమమతులు గలరే । పన్నగధరమీపదములు గన్నపిదపనొండు వేమగరటియుగలడే॥ క॥ ఏవరములు నే నొల్లన్ । నావిందిగ నీవు నిలచి రాచేదిన ముక్ । సేవలు గైకొను మనవుడు నానటనహారుడు లింగంబయి నెలకొని వెన్॥

క॥ ధరలో గుడ్డవమాహే । శ్వరభక్తికి నెల్లయగుడు వర్ధిల్లెడుద । త్తరుణిని నిందించిన భూ । సురులకెల్ల గుష్ఠందప్పక పట్టె నెల్లెడన్। క॥ కాన శివభక్తులంగుల । హీనులనంజక్కి కుభీనిశ్వరలింగంబైన పిదప శివలింగము పూనుక శిలయన్న నూరుపువ్వదె జెపుమా॥ చ॥ అనుపములంగ సన్మహితుడైనమహాత్ముని నంత్య జాతివా । డనుటయు లింగమూర్తి శిలయందల్లుచుటయున్ సమం

బుమే । రుసగముసోకి కాక మును రుక్మమయింబగు గానయంతకన్న । సుగతము
మాహేశ్వరుసివద్మ్మవభక్తుల యుక్తిజూడగన్॥ సీ॥ భృంగంబుచే బడ్డ పిదపంబ
తంగంబు భృంగంబు గాక పతంగము గున । వార్ధిఁ గూడిన నదీప్రవాహములు వా
ర్ధియన కేవలములగు టెట్లు । రసవేధచేను వర్ణంబగు రాగతాం।బం
బగు నెసుపర్న బుగాక । గురు సన్నిధిపూర్వములను డించి భక్తులు పులకు
ను వేరెవల వలుగల రె॥ గీ॥ యెల్ల వారికిఁ బార్వతితల్లి తండ్రి । శశి భూషణుఁడు దశా
స్త్రసుశాస్త్రమెట్లు । లోకకృత దండ్రులకు ననుద్భవించి । నట్టి ప్రజ కరుల
ము వేరు యుగలరె॥ క॥ మాసినబట్టగట్టిన । భాసురరత్నంబు భాగభక్తు డయి
నందవ । చేసిననిజప్రవాహంబు చెడునె వడమినె॥ క॥ అడుసున బుట్టిన తామర ।
మృదుపుష్పము పూజకు ముఖ్యము గుచు యగును కాదే । పుడకల బుట్టిన యనలము । క
డు పూజ్యమె కాక ప్రాహ్వికులకు నెల్లన్॥ క॥ ఇట్టి దెశాదెభక్తు । డెట్టికులో
ద్భూతుఁ డైన నేమగు న్యాయం । డట్టి మనుడు బోయతడు । బుట్టినతఁడు భూసు
రులకు బూజ్యుండ య్యెన్॥ క॥ అంతే కాదె వశిష్ఠుం । డెంతటి ఘనుఁ డతని జన్మ
మెన్నఁ డు వివ రే । చింతింప నూర్వశియును । జంతకుఁ బుట్టినది వారి పసగాఁ డా
కో॥ క॥ మాతంగుఁ డను మునిపతి । మాతంగికిఁ బుట్టినతఁడు మహాదిక ష స్వ ॥
భూతుంఁడు గాఁ డె వెండియు । భూతలమున దొంటి మునుల పుట్టువులరయన్॥
క॥ దుష్కరశనక సువనచర । గాదఁ భశంక ముఖ్య జంతు గర్భములయ్యెన్।
దుర్దమ శక్తులు గారేక । యర్థి ప దారాధన ప్రభావము కతనన్॥ వ॥ అని యిట్లు బస
వన్న బన్నగధర భక్తుల ప్రాశస్త్యంబు సవిస్తారంబు గాఁ ప్రసరించి వివ బిజ్జ
లుండు భండకోపాటోప స్ఫురిత యోనిసందీప్యమానుండై బసవన్న కిట్లని యె॥
చ॥ చదువులు శాస్త్రములు సంధలు చదలుసు నెఱుకిన్నమాగళలం । చిదుమున
నెస్తు పుట్టి విశిష్టభవన్న నభక్తి శేషముల్ । చిదుము వాలు గారేడని చెప్పితి
దెనునుఁ బూరవేదతో । వచనని ష్ఠుడయ్యె బసవన్న భూజా ద్విజులందఱుఁ
వినఁగ॥ సీ॥ మును పుభగుఁడై శైవమును మట్టుపెట్టి త్రో వలజను శివద్రోహ
మతుల । వేదభాగంబు లుపవిత్రాశము లెమొ ప్రియకొలుబ్రహ్మ నామగర్భ
భములు । మహాశివిద్యాన్నపునమం తోప దెశవిహీనుడు దయ్యు వ్రతభ్రష్ట మ
తుల । నాదిసద్ధివిశాపా గిల్ల శిఖ్య చేత గాసినకర్మ చండాలతయుల॥ గీ॥ బట్టి
ప్రాణముతో దంపశుప్రజంపు । జకలుజన్మింబొంలినజాగి బెట్టు । మనుదు
రాత్ములు పిసాన కైగడిచి పాతకము త్రయిన చేకొండ్రు ప్రీతమరయు॥ క॥ భూ

నాయకవినుముసురా । పాపసమానముగసోమపానముసేయం। గానొడబ
డుమఱుచుపం । దానెవ్వఁడుజన్నిజంపెదరనన్ధూర్తుల్॥ క॥ ఇట్టినికృష్టులతో
నా । కొట్టులుప్రతిసేవ్వియాడలింపఁగునసినే। గట్టునమోయున్నం। బట్టికశివభ
క్తియుక్తిపంతముజెడదా॥ చ॥ అనిశివనాగమయ్యవిమలాంగమునందవిశుద్ధ
దుగ్ధముల్ । జననమునొందఁజేయుదురసాతలనాయకనివ్వసీమహా। జననముస
యిలలోనయజ్ఞములుసద్విధిజేసినసోమమాడిమై । గొనికానిమీఱుసీరయున
గొబ్బునఁజూపఁగఁజేయుమీవెడన్॥ మ॥ ఘనభక్తిన్శివనాగమయ్యకునమస్కా
రంబుగావించిలే । చినిలింపగవసాయితాయుధముచే చెన్నారసంధించి
యొ । య్యనయాయయ్యకరాబ్జముల్తనమహాస్త్రాంతస్థమున్సేసినె। త్తిన
మాత్రన్నవదుగ్ధధారలుడువీథింబర్వెనాప్పారగన్॥ క॥ శివభక్తిసురభిభువి
చ । న్నవిసిబితికెబసవవిభునకన్నపయనివెన్ । శివుఁడుకరికాలునకున్వర్ష
వృష్టిగురియించినట్లురంజితమయ్యెన్॥ చ॥ మలనులుమాటిని గురు సమస్త
ముపం డెగదోసివేసిని। ర్మలతరక్యడేరభహులైమర్త్యమున్ శివభక్తులందుసే।
కులములయందుబుట్టిశివగోత్రకులైచనుమీకునీడెదు । ర్మలజలగుశ్వసారు
ధిరమాంసమయావయపాదనీసుముల్॥ క॥ అనిజనులుపొగడఁద్దృష్టం। బునబసవ
డుగాఢభక్తిపుంగవులెల్లన్। మనమునసలరగబిజ్జల । జనపతిశివనాగమయ్య
చరణంబులకున్॥ ఉ॥ గ్రక్కునమ్రొక్కిలేచికరకంజములంజలిగాఘటించిమా।
టిక్కిటుచూడుకరుణ దీటుకొనన్శివనాగధీనిధిన్ । మ్రొక్కినగాచుమీరుమ
ముండలపోయిడుసాపరాధులం। డెక్కడిసద్గుణంబసుమనెంతయుదైన్యము
తోడబల్కఁగన్॥ గీ॥ శరణువేఁడుచున్నయాచండవిప్రుల । కరుణతోఁగాచి
నవ్వుచుగజముసీడ । నాగదేవయ్యనెక్కించినప్రమీల । వెనుకదానెకుట
క్కొనితనవీటికరిగె॥ క॥ శివనాగమయ్యచరితము । సవిరళగతిజదువవిన్నన
ట్లలిఖింపన్ । ప్రవిమలశివపదభక్తియు। నవులజజతుపగణములుదయంబున
బొందున్॥

కళ్యాణపురిభక్తులుబిజ్జలరాజుసభకుంబోవుట.

క॥ రుద్రావతారావతారులు । భద్రేభహరప్రతిమలుభద్రావాసుల్ । క్షుద్రే
తరవృత్తులునిర్నిద్రులుకళ్యాణకటకనిలయులుభక్తుల్॥ క॥ పరవాదిపదగ్నాప
దుగ్నులు । పరవాదిబలాహకప్రభంజనులునసో । పురుషులుద్దృష్టప్రత్యర్థా।
కరులుకల్యాణపురినివాసులుభక్తుల్॥ వ॥ వారెవ్వరనిన॥ సీ॥ మడివాలుమాచ

య్యమాదిరాజయ్యయు బడవర బ్రహ్మయ్య బాచిరాజు । కిన్నర బ్రహ్మయ్య కేశిరాజయ్యయు కన్నడ బ్రహ్మయ్య కల్లనయును । మోళిగమారయ్య । ముసిడి చౌడయ్యయు కలకేత బ్రహ్మయ్య కక్కయయును । శూలద బ్రహ్మయ్యసురియ చౌడయ్యయు వాంఛ్ఛ దేవయ్యయు జొమ్మయయును॥ గీ॥ యుత్తమాంగ దకేశియు హొన్నయయును । కదిరె రెమ్మయ్యయును మహాకాళవిభుడు । బానసంతు కేతయయ్య బసమరుసును । యోగి దేవయ్య వెండియ హొన్నయయును॥ క॥ డింగరి గెమ్మల్లయయును గణ । పుంగవుడై వెలయు శృంగి బొప్పాఖ్యుండున్ । సంగమనాథుడు హెమ్మెయు । సంగయదేవుండు గురిడెచౌడాఖ్యుండున్॥ సీ॥ తెలుగేనుమసనయ్య తెలుగుజొమ్మయ్యయు కాలాగ్నిరుద్రయ్య గారుగంజ । గణ్ణైరనాచయ్య గారు నుదయమల్లరుసు గారునేకాంతరామతందె । యు వరద రామయ్యయును నిత్యనేమద మైలియు గొడలమల్లవిభుడు । ధవళయ్య గారు బొంతాదేవి గారును సవరదనాచయ్య సామినాథు॥ గీ॥ డమృత దేవయ్య మధువయ్య యల్లయయును । గోణిమల్లయ మోయును గొగ్గయయును । భాస్కరయ్యయు ఫణిహారిబాచయయును । కవిలె బ్రహ్మయ్య హొల్లయ్య గామమరియు॥ క॥ శివనాగమయ్య గారును । శివరాత్రియ సంగయయును జనివిభుండున్ । శివమూర్తుండును మావిలె । సువిస్సయాఖ్యుండును నిమిషుండును మరియున్॥ సీ॥ నానాబు కేశు చిక్కయ్యనులుకు చందయ్యయు గణదాశిమయ్య కంబెక్కలి । యాభిధానుండు మురుహాళ్ళైకేతయ్యయు బాణసభీమయ్య భండి కార-కల్లయయు గురుపకాళవ్వ గిరిగిట శివ్వయ్య నిజలింగ చిక్కయయును । పోలె బ్రహ్మయ్యయు బాల బ్రహ్మయ్యయు నలిమగుత య్యమహాబలుండు॥ గీ॥ హాటకేశ్వర మల్లయ్య మరివి । హెల్లయాభిదుండు గరహార బ్రహ్మయ్య ముండ బ్రహ్మయయును ట్లుదుంమన బ్రహ్మయయును - వంక బ్రహ్మయ్యబంకేశు బంకయయును॥ క॥ ఛండేశు భామనాఖ్యుడు । బోడిమ దేవణ్ణయుం డెబ్రహ్మాఖ్యుండుం । హింటి మసోమన సిజభావండును కల్లజ్జ శాంతివరనాముండున్॥ వ॥ వెండియు పురాణద మాయయు బట్టకొట్టైశు సోమయ్యయు నొగ్గవ్వయు నవకరుల కేశయ్య లింగ బ్రహ్మయ్య హరి బ్రహ్మయ్య మేలేశు బ్రహ్మయ్య మైలిన బ్రహ్మయ్య మాయి దేవయ్య చిక్కద బ్రహ్మయ్య శ్రీగిరయ్య వీర్లనాగయ్య వీరకల్లయ్య వీరలింగయ్య వీరమాదయ్యయును మిషకేశియు నాదిగాగల సకల వీరమాహేశ్వరులు నిశ్చలభక్తి ప్రభావంబున దివిపోవ బుట్టినట్టిబట్టు

సప్తమాశ్వాసము.

లు దృష్టప్రత్యయంబులు నూపుమైపుణ్యంబును భక్తమహాత్మ్యంబును భక్తాభివ
ర్ధనంబును భక్తసచ్చారిత్రంబున భక్తవైభవంబునం గన్నులారం గనియుఁగ
న్న వారిచేవినియు భక్తిరసంబు తలకెక్కి- దేవలకశైవపాశుపతమహావ్రతదీక్ష
తె జటాభార శాసనధరులు లింగధారులంజూచి తారును వారువారు లిం
గవంతులై సంతతవీర శైవాచార పారీణత్వంబున ననూన పరమపావన
ప్రసాదోపభోగులై చనుసమయంబున॥ ఉ॥ బోయలుమూకగూడుకొని భూ
బోయలుప్రసాదభాగంబిమ్మనుట
వరుగన్గొని మొక్కి- దేవని । వీలయిలనీతి నేలగమహీసురపాళ్యులు ...
దిజే । శేయవింధు మేలికొక చెట్టయుబుట్టదుమాదు జీవనో । పాయముతై
బోనొశివభక్తులును త్త్యజమానందు హెచ్చుటన్॥ సీ॥ శ్రీకంఠశివులుగ
శివులును శ్రీపరమానందశివులుశాంత । శివులునులోకేశశివులు త్రిలోచ‌నము
లునునీశానశివులువిమల । శివులుబాపచ్ఛేదశివులును బరమాత్మశివు
శ్వేతశివులునుహరశి । వులునువిశ్వేశశివులుగణేశ్వరశివులును త్రిపురాంతక
లునుధర్మ' గీ॥ శివులునిష్కళశివానసశివులుత్ర్యంబ । కశివులుగ్రాత్రశివ
శంకరశివులును । మాహేశ్వరశివులువిద్యాధరేశశివులు । ననఘులురులిం
లునునాదిమైన॥ వ॥ పూర్వశైవాచారులందరు నైకమత్యంబునొంది మా
పటిపంగి శివప్రసాద భోగంబునకుం జోరనివ్వనంత॥ చ॥ ఇంనిదిగ్రా
చెథరణీశ్వరయాబసవయ్యబోటిభ । క్తులనడవళ్లుజూడదమకున్నరులైతె
కానిలింగవం । తులమనుచుంబ్రసాదములుదొప్పలువట్టుచుచె గలించిన
కలిగినశేషభాగములుకన్నులనైననుజూడనీరయో గీ॥ వీరిరీతినేమేనివిం
ల్ల । జియ్యయనుబోలజియ్యయుశేషభాగ । మిత్తు రేవేళమానవాధీశభ
మిచెల్లునేతమకిటువంటిప్రల్లదములు॥ వ॥ మనుజాధీశ్వర శాంభవంబుగ
రాల్యంబునూకాదిగ । ల్గినలాగావులగాచుబాలుడిసుకన్లింగంబుగా
చిపై । ననయంబుఁనవదుగ్ధముల్విదుకగా నాలింగమున్గాలుని స్నానసల
లుడుదండ్రికాళ్లదునిమెన్నిష్టాగరిష్టాతుడై॥ గీ॥ దానికీశుడు మెచ్చితర
ఆకునకు । బంచలింగంబుకృపజేసిజగతినెల్లనాటనుండినడచునేటివరకు
పురంబునజెల్లకనిలచేసిపుడు॥ గీ॥ బసవరాజయ్యమతకముల్వస్సి ...
మహేశ్వరులమంచునూరగొంచ । రీరుమాయందుంశముల మాకుధారుణీశ
ప్పియుప్పించుసీనిష్లుచే యవేసి॥ క॥ సివాకిటబోవవేప్పు నమాపంశమువార

మడియుచున్నన్ । భూనవుడునిండుకోపము । నవేసబసవయ్యబిలువను దూతలబంపన్॥ గీ॥ వచ్చినిల్చినబసవయ్యవలనుజూచి । వృషభు గేడిట్లనిబలెకె నీబొక్కసములకు । శివప్రసాదములుభువిజెల్లనీకటంగుగుడిచెదరిదీవేనుమేరమో యి॥ క॥ ఇదివైదికమొబల్మియొ। చదువ్వతపువైదికముదయునిసాహసమన్నన్। వదులుముమారలయంశం । బిదిమొదలుగనన్నబసవడిట్లనెనృపుతోన్॥ గీ॥ ఆ దిఛండీశునకునీశుండాత్మశేష । భాగమిచ్చినలాగునన్నపాలవినుము। పాణబా ణస్ఫటికరత్నపొవ్వయుక్యలింగశేషాంశపిచ్చుటలేదమొదలు॥ క॥ ధరమా నవసాత్ములకీ । శ్వరునిప్రసాదంబుమాల్తిననిన్నం। గరములముట్టినరౌ రవ । నరకంబునిశ్చతులలోనవినంబడునిగా॥ వెండియు శ్రీగురుకృపాలం బనునగు సంగమేశ్వర మహానిర్మాల్య ప్రసాదంబులు మలయుమాయా దగ్ధశ రీరాత్ములగు మీకెట్లుభోగింపనగు నదియెట్టుగాక భద్రగజకలభంబు గాథన్ భగస్సంబునన్ బుట్టునెపట్టి కట్టుకొని ఖరసంబె ట్టక పిరినపట్టు పట్టినామెనట్టుసప్రసాదంబిచ్చిన బుద్ధుకొనిన బట్టనుంగల దే వపలధనములేకున్నమూక భావంబునను నుండుడన్న సన్నగపతిసమక్షమం బునకిరా రాతులిట్లనిరి॥ క॥ వారాణసిశ్రీగిరిగయ । సౌరాష్ట్రంబాదియైన శైవస్థలులన్ ముహూర్తగజెల్లంగా । మీరెటికిజెల్లనీమీవ్రతములలో॥క॥ క పబల్లిదులైమీరీ । నడుమన్ మమ్మెంతంబోలాడిననైనన్ । గూఢాచారము నవను । విడుతుము మాయనువృలనినిబసవండున్॥ క। ప్రల్లదములువ లికెదునా । భిల్లులగనుగొనలనదుబెను గాలిదగుల్ । పెల్లగిలునేమికువ లెంకెదుతేలా॥ గీ॥ తెలియదాసిళ్లవడులుజేలుగాక । గుండ్లుజేలునెమెం పనకుపతులార । బలిమిభక్తులశ్రీహరిబ్రహ్మలైన। మాకొలనగతేరసంగ మామాటలేల॥ క॥ చలమాడిగిచనుడుశైవ । స్తలులందకలంగవీరశైవులుమీ । యిలనెన్నడైనచ్చిన । వలనుదెలుపుతొత్తులవాగ్వాదములేలా॥ గీ॥ ము కలశైవమార్గమునచరింపుచున్న । వీరశైవవృత్తివెలయువారు। ప్రాణలిం గశేషభాగంబుపుక్కిట్లు। రేమరాత్ములారయాడబోలె॥ క॥ ఎలదైగోసరకం ము । గూలంబడ్డట్లుజేసుకొనియుదరనస్మత్పి ప్రలింగదేహశేషము । వాలా యముగొనగవాంఛింపమేనిన్॥ చ॥ వినుడుకిరాతులెల్లవిధిశ్వవులేకానికి చ్చగర్వితం । జనునదుపర్వసాధనకసర్వసుధీమనసంగసంగమే । శంన ము గాంచరాటముఖశంఖవినాశివేసితంబునే । సీనాయనిత్తుమందనిసేకా

సుప్రణుతుఁడగుచు॥ శా॥ భద్రాకారులభక్తులంబొగడి శ్రీభాస్వత్కటాక్ష
ఛవిఁ। రుద్రోల్లాసనిషాభిధానమహితశ్రీఘ్రజ్ఞాత్యర్పాలహేతుల్ మహా। రుద్రాభీ
లలలాటనేత్రసఖకృత్యానుకృతిఁగాలురు। ప్రోద్రేకంబునఁజూడఁగాభోగభూ
వేద్రా కేన్నభోమార్గములా॥ ఉ॥ ఆవిషవహ్ని వేడిమికినంబుజబంధుఁడుదప్ప
గ్రుంకిలో। కావలియవ్వలిం వలయియారడిఁబొందిసమస్తజీవులున్। నావిషమూ
ర్తినిన్మెఱిగిలాజలు వేచినజిట్టుపడ్డయా। ట్టీవిభులాతలింబడి మొక్కఁడఁజూచినబ్ర
హ్మాండములా॥ క॥ పొగలుభుగుల్లభుగుల్లన। నెగసినబ్రహ్మాండమెల్లనిండిన
పుడు పూడుఘా। నగములుకాటుకనగములు। పగిదింగనుపట్టదిగులుపడిరి
దిగీశుల్॥ క॥ బడబానలమిరిబోవ్నని। జడనిధు లేడునుగలంగె సంవర్తాగ్నిన్।
బొడమినమిడుగురులనవడ। వడవఁనంకెసిధాతభీతివశమానసుఁడై। కఠబంగా
రువంటి దేహము। శింగారము చెరిచినల్ల శేసినవిషమం। చుంగడుభయపడి
యొగుమురఁ। భంగుడుమఱితోంటిభంగపాటుదలంచెన్॥ గీ॥ అవుడురుద్రుండు
వెరగందె నాత్మకంత। గరళ మొప్పుండు వెడలెనుధరణి నణుచు। దేవదేవుండునా
సలికనైరచెనను చు। ప్రమథపుంగవులానందభరితులగుఁరి॥ ఉ॥ ఆయతినింగినే
లయును నాక్రమణంబొనరించి కాలకూ। టాయతవహ్ని దానిగనియా బసవ
స్న ప్రసన్న భక్తు।బోయలఁజూచిమీఁదుబుడిబుబ్బికఁ జెల్లవు దేవకోసనుడాయఁడ
కంటివారివినమైతిమీవింటిమినకనుందరున్॥ ఉ॥ భర్గుని భక్తులే బరమపావన
మూర్తులుభగుణ డెజగద్భ। ర్తలయాదికక్రియలు సత్తుగఁజేయఁగనాదికర్తలై
స్వగీకరివలఁజూడఁగ ప్రసాదముమాయదిగానియున్నదు। ర్మార్గుణలుదత్ప్రసా
దముకరంబున నైననుముట్టయోగ్యులే। క॥ అదియవ్వగాదను ద్రోహులవదగొ
ననిర్జితుగరళవహ్నిముఖమునం। బిదపసరికింతుసందులు। ప్రదులకనఘోగ
తులజేతుభీకరంభంగిన్॥ వ॥ అనియనేకప్రతిజ్ఞావచనపూర్వకంబుగానలుకు
వలికిబసవదండాధీశుండుచండేశవరదుండును కుండలీకుండలుండునునగుసం
గమేశ్వరునకు గొంతవేరసంతరించుకొనియర్పించియుంచుకేనియుంగొంచ
కకొనుచుండంగనిమనసిజారిభక్తులుప్పొంగినింగి యుద్భవనార్చివేర్చి విసవిస
నప్పసిండికొప్పెరలకరగవియు గొనకతిగిజుష్టంబు బహ్వాపిస్తోక మేవాశిష్టము
న్నంపిముగ్ధశతమనునాగమో క్షింబాటించిస్వర్ణమయంగలంపి కాకస్ఫురచ్ఛ
షకప్రముఖసఖిలపాత్రంబుల నతిమాత్రంబుగావడ్డింపించుకొని తమతముయ

భక్తులుప్రసాదకాలకూటబునారగించుట.

ష్టలింగంబులకర్పించి హెచ్చిసావధానంబునతత్ప్రసాదంబు సాదరంబునం బుచ్చుకొనుచుతమలో తారుపినూదాలాపంబులాడం దొడంగిరదెట్లనిన॥ సీ॥ సమాలిక॥ సందడిసేయకుసంగమేశ్వరదేవచిందగ్రోలుచిట్టిదేవ । తెచ్చుద జుమ్మయ్యత్రిపురాదిదేవయ్య విశ్వేసిగూర్చుండువిమలదేహ । కాలకంఠయ్య కుజాలదించుకదెండు జాలునానీకునిరాళదేవ । వేగమిత్తెలయ్యవిరూపాక్ష దేవయ్యయీగరిగెడు పాలుభోగయకును । జాలగదెత్తునాశంకరదేవయ్య ఫాలలోచనపట్టంపట్టమింకయెంతైన నాస్వాదమేపురాతయ్యకుజింతింపవల ననాథ । కొంకకుకొంకకుశంకరనాథయ్య యింకనుదెత్తునేలెక్కమించిపా డియేచలదనపర్వతదేవయ్య కూడవడ్డింపుడీగురువునకును । శివశివయనియుడీ చెన్నదేవుండు బ్రవిమలదేవుండుబాసనడిపె । ముద్దులాడకపట్టుమూర్తిదే వయ్యగారు । దొడ్డయేయెంతైన ధూర్జటయ్యసంబరవడకయ్య సర్వజ్ఞదేవ య్యకెంబాగిభోగయ్యకేలియేల । నీకొలదెరుగవేనిజభావదేవయ్యమాకమి మహాదేవమరియుబట్టు । సంతోషమేనీకుచంద్రశేఖర దేవమంతనంబేలని ర్మలుడనీకు । నుసులకునుసులకుకును మేశ్వరుడనీవు గసిమసింగెదవేలకల్లినా థస్రడ్డలింతేలయ్య షోడ్డలదేవయ్యవడ్డింతునేనీకుదొడ్డలిరగ॥ గీ॥ ఖండసం గయ్యతీర్పరుమీసలురుక। బాసలేటికిబలికెమబల్లడయ్య । యర్థిగడుపారగ్రో లుకల్యాణదేవ । కుడికెడైననుదెత్తునాగొల్లవాఖ్య॥ సీసమాలిక॥ మొక్క లంబేటికిముదునూరుసంగయ్య చిక్కంగమీకుమీశిరిగిరయ్య । దుగ్గళవ్వయ నుసద్యోజాతదేవియు గొగ్గవ్వమహాదేవిగుడ్డ । వయునుయమ్మవ్వ సకలవ్వ యుచల దేవియునిమ్మవ్వశాంత వ్వబ్రహ్మవయును । గాళవ్వకేతవ్వకా మలదేవియషోడసబస వమ్మసోమలవ్వ । అక్కచోడవ్వయు నానందదేవి యుచిక్కవ్వరామవ్వసిద్ధలవ్వ । హొల్లవ్వకల్లవ్వహేచలదేవియు నల్లవ్వమల్లి వ్వయునిమిషవ్వ । కేతలదేవిపురాతవ్వగారు మీరేతెంచికూర్చుండుడీరల పంక్తి॥ గీ॥ననుచునందరుదమలోనహర్షమొంది । యిట్టిసందడిమున్నెందు నెరుగమనుచు । బసవమంత్రికిదెలుసుయీభావమనుచు । మరియునిట్లనిమిద స్యూక్తిమన్నలైరి॥ రగడ॥ ధర్మముచాల్మికతరమకమనుచు। యమ్మాటికికా నికదేననుచును। మెల్లనసడలుపుమొండెమనుచు । గొల్లగనిప్పుడుగొందుకొ నుచు । గడుపుబెరుగునీల్గకుమీదనుచును । కడుపుబెరిగినసుకరవేయనుచును।

అయ్యోకుదలమునుకె ట్యబోమ్మనుచు । నియ్యావెయ్యంక సేయుయ్యనుచు । నిది
యెక్కడుగాదీయకనుచు । వడలింపుముమానుడుసరసముమాతోననుచును ।
నాయనుజూడుండా స్వాదమనుచును । నీయంద మేసియు నేటు బోవడునుచు
నోరిని త్రినోరన్న గాదనుచు । తనమదిగోరిక యాశిపోవ్మనుముద్రలయూ
పకుమీకతంత్రిసీవనుచు । వలెనట మాతోవాగ్వా । దమనుచుకడుపువడి నెరా
ఘముగాననుచు । బిడుగుమాటలాభక్తిలోననుచు । దుప్పిపోదు పాత్రలద్రో
వకనుచు । గోప్పెరలకును హుకుముగాకయునుచు । గెల్లులార కాగ్గింతురమ్మను
చు।నల్లవోపిల చేరనాయుయ్యాయనుచు । ద్రేన్వకపోమనె సేవ యోసనుచు।బూ
న్వకతొలికెబుద్భుక లేచెను । బల్లెరమలుగులుబవాడెదునను చును । పిల్లుగసిం
డద్రేశెదవనుచు। వాలుకమమోయయ్యాయనుచు । నాలికినబసవనికుండుగా
కనుచు । వేరకొప్పెర దెంపు తెండనుచు । హరహర దాభేదమయ్యానికనుచు।
నవనవగరళముమనాకు దెమ్మనుచు । శివునకునిచ్చుచుశివశివయనుచు। జుఱ్ఱువా
రిగసిజుఱ్ఱుచు జూపుచు । గఱ్ఱునద్రేవుచుకాళ్లుజాపుచును । నిక్కుచునీల్గుచున
వెక్కిలింపుచును । బొక్కుచుబాలుచుచుబుక్కలింపుచును। రెక్కించుకకనురె
ప్పలుమూయుచు । గ్రక్కునద్రింగుచుగంతులువేయుచు । గ్రాలుచుగ్రోలు
చుకడుకడుకడుగూలుచు । ద్రాలుచుసుఖసుధావారధిదేలుచు । నురమునకప
ళ్లెరముబదుకతేచుచు । సోలిదినించుకించుకచవిమాచుచు। నాడుచుగొప్పెర
లరచేతబట్టుకయాడుచు । నుఱుకుచుబఱువులుబెట్టుచు । మఱియుచుగుసియు
చుమురకటింపుచు । నోరిగాలిలపైనాదిచూడుచును । మొక్కుచు
చేతులుమోడ్చిప్రసాదము । గ్రక్కునబుచ్చుకగంతులువేయుచు । వెం
చ్చుబుచ్చుకొనియిలపైనడుచుచు। మెచ్చికబొత్తులమానకకుడుచుచు । వెక్క
సెరంగుల ప్రియములుమాచుచు । గ్రక్కునబలుమరుగాగిట జేయుచు।
నొండొరులముందరనుండెడు పాత్రము । లొండొరునొడియుచునురుతర
గాత్రము । మొసపరినుబ్బగనోయని యాచుచు । ససుశరారిమహా
త్వముదీపుచు । నుల్లాసమతిశిల్లుం గ్రుసిభక్తుల కిల్బిషమతివిష కేళిసల్పగ
ను । శ్రీతి భక్తులు విషకేళిరచించిరి । గతిచెడబో యలగర్వ మడంచిరి॥
క॥ వెండియుబసవండహిరాట । మండసునిప్రసాద సేవ్యనష్యవిషభూ। మం
డలపతియాప్తులకుం । దండిగబోయించపనసి చిదలచినకూర్మిన్॥ సీ॥ కొట్టనవు
లవారిగుంఛవారలనాలపట్టుబువాదలగొట్టివారి । చుట్టాలపక్కాలసుతు

లను బాత్రులఁ బట్టువేవుర భావితహితుల । బండారులను నడబాళ్ళ బెగ్గడులను
దండనాయకులను దంత్రపతుల । దాసజనములవిశ్వాసులఁ బట్లను దాసీజన
ములవిలాసినులను॥ గీ॥ వాద్యములవారి గాయకవందినర్త । కులను బరిహాస
కులఁ బండితులను గవుల । సకలజనముల సంస్తుతుల సాఁగఁజేసి । విషము వారికిఁ బో
యించె విశ్వమెఱుఁగ॥ గీ॥ అట్లు వోయంగ నవ్విషంబవనినాథు । తంత్రములకెల్ల
బాలు ఘృతంబు ననుచు । నుండ గాఁ జూచి బసవండు నిండువేడ్క । దనగజం
బుల దెప్పించె తత్క్షణంబ॥ వ॥ అట్లు పంచిన మానవంతులే తెంచి॥ సీ॥ కాలాగ్ని
రుద్రుని గణనాథు దంతికులవతంస రాయకోలాహలంబు । గంగాధరప్రియసం
గరవిజయుని లింగసన్నాహంబు మంగళయశము । భద్రేభసంహారముఖరవాదిక్షి
రవిద్రావణు వీరభద్రావతారు । చౌదంతితిలకంబు జగదేకవీరుని పంచాశద్బ
లభవభంగు చెంగు॥ గీ॥ నంతకాంతకుఁ డూర్ధ్వప్రదంతభగ్న । సప్రమత్తుని
త్రిపురాంతకాఖ్యజంగ । మప్రసాదిని మొదలుగా మత్తకరుల । దెచ్చి ముందఱ
నిలిపిన బెచ్చువెరిఁగి॥ క॥ తనకాయంబున గలిగిన । ఘనవాజుల నెల్ల దెచ్చెఁ గ్ర
కుటానిని నె । వ్వానిమున నలరుచు వాహాళు । లును పటుగతి నేగి మందిరాంతర్గ
తులై॥ సీ॥ హయరాజు నిర్మలు నప్రహతబలు నితపరాజు సుభగుని ధర్మకీర్తి ।
తత్త్వజ్ఞు వరసుని దానరంపము సుప్రసన్నుని షడ్వర్గసంహారునిని । శిష్టపా
లుని మదదుష్టమర్దనుని చిత్రాంగుదు దారుణాంతు చంద్రాతపంబు । శృంగారివా
రాణశీని చెరమప్రియు వాయువేగంబు నింద్రాయుధంబు॥ గీ॥ శాస్త్రోక్తి శాన
ముఖ్యాశ్వసమితి దేర । వాజిరాజి గజావళి వరుస నిలిపి । కొమ్ము వెరలుదత్స్వర
స్థలిం గూటఁ డించ । నున్నవివ మెల్లనవి చల్లనూటుకొనియె॥ చ॥ వెరవడి బోయి
లఫ్డు వెరవేకులఁ బొందివడంకుచుండఁ దన్ । శ్వరగణసంఘముల్ గృపప్రసాదసుమో
త్కర వృష్టి ముంపనం । బరమునఁ సుండె రుద్రులతిభక్తిగనుంగొన దివ్యదుందు
భుల్ । మొరయఁగ బిజ్జలుండు ప్రజలు వ్వెరగందియు ఘోషయుఘోషసన్॥ వ॥ మఱి
యు నతని మహత్త్వంబుగాంచి యుచితోక్తుల లోకానీకంబిట్లని సన్నుతించె॥
సీ॥ సదములగాత్రప్రసాదైకసత్పాత్ర సజ్జనమిత్ర విజ్ఞాననేత్ర । ప్రవిమలచారి
త్రభవలతాశివదాత్ర పరమపవిత్ర సద్భక్తిగోత్ర । ప్రోగ్గితసూత్ర మహాద్గురు
సత్పుత్ర వరజంగమక్షేత్ర వాదిజైత్ర । సద్గుణైకచ్ఛత్ర జననాంబుధివహిత్ర భ
క్తికళత్రకృపాతిమిత్ర॥ గీ॥ భక్తివర్ధనబసవన్న బాపు బాపు ధన్యతరశౌర్య
బసవన్న బాపు బాపు । సత్ప్రభావ బసవేశ్వ నందిమూర్తి॥ చ॥ హరుఁడు జగద్ధితా

ధనముగనంబుధిసంభవమైనయట్టియా । గరళము(గ్రుంగనోడిశిజకంఠపటంబునత్రైగాచిత । న్వరహిమాంబదెంత బసవండొగిభక్తిహితార్థమైభయం । కరగరళోత్కరంబుదనకంఠముబట్టగ(గ్రోలె మేలనన్॥ క॥ అమృతము(గ్రోలియుదేవత । లుమృతిబాయరుదురుతదుదుక్లుప్తదినములన్ । దెమలకబసవేశుడువిష । ము(గ్రొవియుదివ్యదేహసంయుతుడయ్యెన్॥ చ॥ అంకోసయాడబోయిమహాభయమందుచుగండికుండుచున్ । సవనప్రీతిజేయుచువనీతలజాగిలమొక్కుచుంగృపా । వనధిమున్నగాఁవుబసవప్రభవర్యశరణ్యదేవము । ననభయుడనబ్బినమ్మగూడుకరము త్రిశతాపరాధులన్॥ గీ॥ వసములో షేసీనరవారి యస్య । మమ్మబరిచూటనీక శౌర్యమ్మెలప । మహానిదుష్టజనులతో డిమైత్రికంటె । శిష్టుతో వైరమైనశిష్టతరము॥

వ॥ కావున దేవయేవిధంబునవైన నమ్ము గాచి రక్షింపిదీవెనంబొందుము నీవుదక్క-దిక్కు-జెనమూడు నెవ్వానులేరని వేవేలువిధంబుల విన్నవించుచు విని॥ క॥ జూచెనయామునయద్దృష్టి । గాంచెనగీక్షణి మాత్రఘనవాంఛములున్ । (దోసాకమాలమునరణి । దోపంబ్రహ్మాయశను దంభప్రతిభాన్॥ క॥ మాపెన్బోదులగర్వము । సూపెంబసాదంబునహినిశృతదృష్టములున్ । మోపెన్సదేహములకు । బాపెన్నాదలవారిభక్తిగసంగన్॥ క॥ నిబచెదలనంబునొందక । గలిచెన్ప్రస్తవముజనులు కీర్తింపంగా । దలచెన్సద్భక్తిమెయిన్ । బాలిచెన్ వీరమునసిట్టిపుణ్యులుగలరే॥ క॥ ఆలీలన్బసవుండువిష । కేళిస్వమునప్రసాదకృతకృత్యవయి । భూలోకమునకు దెలిపెనాలీలజనిన్నజమునసగుబహుశుభములన్ శ్రీ శ్రీ శ్రీ॥ క॥ వెండియుజగదేవుండ । ...దాధీశుండుచంద్రధరపదసేవా । మండనుడు కర్మయోగర ।

జగదేవునికథ.

యుండయి ... ష్టమూరుండగుచున్॥ చ॥ అతడతివైభవంబునశుభావహ కార్యముసేయుచున్నవాఁ । రతిబసవన్నశేరజనిరాజితభస్మము(బ్రోలబెట్టిపి । (శ్రితసీప్రుమద్గృహముజొచ్చినమాత్రమానందనే । గృతార్థతవహించెను ... బసవ ... దరస్మితచారుపక్త్రుడై॥ క॥ వినుముజగదేవధీమణి । మనసిబహుభక్తిపసనమాగమమునకో । చ్చినజాలునేనుజెప్పిద । వనవిని పూషణంబుతోసిజలముమునమునన్॥ చ॥ వెసజనిమాత్మసంపదవెగ్గలమైనమ నోనురక్తిప । (గ్రసపవిక కౌశములు ... తరంబుగసన్నుతాన్నపా । యు

సదధిగద్ధమాదిగలనెల్లపదార్థము భోజనార్హమై । స్తుతమతిపాడిపార్చిభక్తగ
ణాంతులు వేవేగ జేసి వేడుకన్॥ గీ॥ రమణబసవన్నయెవ్వటికిగాకమున్న । యా
త్మార్పకంబు గావింతనుచు భక్తి । బాగెఱుంగక జాననీపగ్గు ననగి । కడు
భయంబున బాలకాళ్లు గడుగ॥ క॥ బసవ సుతన పరిచారిక । విసరము చేత
ప్పనంబు విని యాతోయా । వసుధ మునకు బోవుట మానిసమగ్రాగ్రహాసు బె
గడినెగడగనతెన్॥ క॥ జగదేవ్రడుచను చెంచిన । భుగభుగ కోపాగ్ని శిఖలు
బొంగ నతనినం । మొగమీక్షింపక రామిస । రుగ కట్టెంచెమదితత్పరో భా
గమునన్॥ వ॥ అటపట్టించి తెరమునుంగందయుండీ యాదండ చాధుతోడి
పెనుగనూట పీడుకొల్పి మృదుభక్త సభాభ్యంతరంబు వెలువడి పొమ్మనుల
ద్దైతంబుని వేల్పు నైనమలహారుండుపుంజబలు త్రోవలుంబోవంబాడి మెయి
ఖేదంబుకోట్రీసు శంధబుద్ధులకేలసమపూరునట్లునుండగాక॥ చ॥ హరిముఖదేవ
తాధిపతినాడిభజించియులోకజీవుడు । నడరువెడ శైవభావనమనంబున
బూనుటయెట్టులోమహా । శ్వాసజలకంబులాడు చున వారిజయుగ్మము చే
లె దుగడగా । కడుంగువిప్రపకింపచున కాళ్లురతింగడు గంగవచ్చునే॥ సీ॥ తలపూ
దశిపుపాదజలమునకు చితులభవ్యలకాళ్లనుకీళ్లుపట్టసగునె । శ్రీమహాదేవపూ
జించుభక్తులకు నామాలకుకరంలబూన్పమారంగమగునె । మహిమ రొప్పెడున
రామున్నొగ్గు కేల్లో యియిలద్రాటమాలలకెత్తదగునె । సవమలనింగ ప్రసా
దోపభోగకిఖుండూళిసద్భక్తినిముఖులైన॥ గీ॥ కర్మచాండాలవిప్రులకలసిగు
డువ । మోహాక్తరత్నంబుగుడుచుటగాకయున్నె । వినుమిదియెంగొరాగమా
ర్గంబు మనసిజారి । భక్తపుంగవమందిరాభ్యంతరమున॥ చ॥ మెలగెడుపుత్ర
దారభటమిత్రసగోత్రులనాప్తులాదిగా । గలజనులెల్ల లింగయుతకాయులు
గామితదివ్యసంగతం । దలకొనునంత్యజనుల్లనుదానుబాత్తులనున్నపా
తకం । బులయునసంగభక్తులకుయుక్తమెయున్నలకర్చలియ్యగన్॥ వ॥ వెండి
యు (ద్రశణనాదపిపాపదా) యనుగానదర్శన స్పర్శనాలోకన సంపరా
భోజనాసనదానంబు లితరులకెట్లు సేయవచ్చు బశుపతి భక్తిపదంబు ప
శువులకైన భక్తియుక్తులం జేయునది యెట్లనిన॥ క॥ ధరవెలయుమరియు

నేతేశ్వర కేతయ కథ.

నేతే । శ్వర కేతయ నాగశంభుసద్భక్తుడద । చ్చరిసంబాశ్చర్యంబని । తరసు
లభంబనెనిసుమ్రవతం బెట్టనినన్॥ గీ॥ పుత్రమిత్రకళత్రస్వగోత్రజనులు । బంటుబా

నిశపశువుగోపాలకుండు । శునకమార్జాలమాదిగాదనగృహమున । గలి
గినందరలింగసంగతులజేసి॥ క॥ తానొకయప్పుడైన భవిదప్పక జూడదుమా
టలాడడా । హీనులనాత్మలోదలపడెన్న మావాండ్రు దూష్యవాక్యముల్। వీ
నులజెప్పడాజడులవేశ్మముద్రొక్కడు మట్టి గోడు । తద్గానముదాగొనండ
టులదానుసనీమకొనండునమ్మగన్॥ క॥ హరసరహితజనులకుదా । నెరలిం
చెరవడుగబోడ పాంగమునం । బొరయడు ... టికేమని । బెరయండేపట్టు
లంబు పృథుతరనిష్టన్॥ క॥ ఈరీతి భవిసహాసం । హారరహితుడగుచు మెలగు
సద్భక్తులుభ । క్తారూఢి మెచ్చిపొగడగ । నారీతినె మనుచునున్నారు సమయ
మునన్॥ గీ॥ పాపులాతనిమహిమ నమూపకలేక । యొగ్గులెన్నినొనర్చిననించు
కైన । దెమలియే మేనగొనవు దాదిగుగనిక । భక్తిదార్ఢ్యంబు కలిమి నా భక్త
వరుడు॥ వ॥ అట్లు భవులా భక్తునిచిత్తం బెత్తెర గున మెత్తంబడమి కుత్తలప
డి యతని విత్తులగా దెలంత గావించుచుంచి వెదకదును చెడకుండ నేమివి
త్తుకొనునో చూతము కాక నియాతులవలు గాది యలనుంజిహ్వలు పెట్టి రట్టి
డెండు॥ క॥ ఏతెశు కేత రాహ్వాయుడా। మోక లద్రోహ మెరిగియల్లననగుచుం।
గాలుంగా కేమనితన । చేలంపి త్తించెనీను చరాన్నరంగన్॥ క। తత్తరపడకయడా
గతి । వి త్తించిన చేలకొండ్రువెలలక మిగులంగ్రొత్తగనపండె యాతని । జిత్త
ములో భక్తి సేవశివుడే మెరుగన్॥ గీ॥ అవని లోహింసాళ బస్మాచ్యకుచేలు ।
వి త్తకలయుపండునన మున్నలింగ మిపుడు । కన్నులారంగ గాంటిమి కాలకింతు।
శరణులకునిది చోద్యమేవశరణోసనుచు॥ క॥ హరభక్తులు బొగడమరియు । హర
సముయాధములసహ్యాభావంబునశం । కరభక్తులపసిరుకుం । భరులగుట యు
కాక భక్తిపశులకుగలదే॥ క॥ చూతము గాకనుచు బశుంవ్రాతంబులబట్టిబోగ
వర్తము బంపం। బ్రీతింజనియామందను। వేతొలుగకదోలిరండు వేర్గాకుండన్॥ గీ॥
అట్లు దోలుకపోవంగనా పశువులు । ప్రాణలింగంబు తనదొడ్డిపట్టునం
సీ॥ । దికిరాయున్నకతంబున జేసిత్రోవ । నిరశన వ్రతయుతు డట్లనివ్వటిల్లె॥
చు మొలవయుబహువయు మొలిచిన చెవి కొలబండినపొలముల పజ్జదేట । జల
ములనిండారు గొలకుల కెలకుల వెలిచి నప్పడునదిజలముదరియు । సముయంబు
విస్మయంబుల డైనవులుగరవచ్చనీకుబురిసెడైన । ద్రావదంతి యుకావుదజ్జలం
బునోరార్పుజూచ్చవోయనినీళ్లు జొచ్చుచున్నడు॥ గీ॥ ప్రొధములుమీదికెత్తుక పోవు
నట్టి । నిష్ట నేయుదినవ్బుల నెగడుచుండు । తనరుదులుబూదిమిగుల చోద్యంబు

నోంచి। తనుమనంబుననిట్లనిదలచిరపుడు॥ గీ॥ ఇట్టులేమదినంబులన్యపశువు లు।కసవుమెసవవుకళ్లనన్నకడకుజనవు। నిలువుకొనియుండ నింకేమిఫలముగ లదు।జచ్చునేడెల్లినన్నియుముచ్చనునిగి॥ చ॥ కడుకసపాపమేటికిగట్టుకొ నంగనటంచు తసరిరుల్। విడిచిననాపశువ్రజము వేదనతోడుత హీనులం పగా। తోడితోడిదాట్లుగొందునిడుదోకలువీపులగ్రాలనేడునా। శ్వాసవక చన్నతోవగడవెళ్లనుద్రిస్సరె యేడుజాలలోకా। వ॥ అట్లుమరలివనుదెంచి నపశువిసరంబునేలేశుకేతయ్యదవ్వుదవ్వులగాంచికొంచి చికొని ప్రసభప్రవి గోష్ఠంబుజొరనీరాదని దొడ్డవాకిండ్లకడ్డంబుగా బలుగాండ్లువైచి చొంనీక పిసునకపకకినం జూచినందాపంబని యూకుండెన ప్రాంబు జనంబుకిట్లుం డనెట్లుచూడవచ్చునని కసవుందెచ్చివైచినవియూకసవ్వు గన్నలవైనంజూడక మరియుమరియు నేలేశుకేతయ్యమహసీయ్య ముఖాంభోజ బవలో కింపుచు దామతమ్మవ్రతముదప్ప మయ్యాయని జెప్పవనాటకింనం భోగనియరచుచుడ లనెత్తిచూచుచు నాలుకలుపడలింపుచు దొడ్డిచుట్టుంచుట్టుక తిరుగుచు వొడ్డి నైనుకాతులువెట్టి మున్నుజామునవన్నతింగొలునలిగంబు దొంగితోడి చూచుచులోనికిలంఘింప నగ్గలించికేతయ్యకువెరచినిలబడుచుండునశువుకేప గిదినిలబడునప్పుడు॥ క॥ ఆపసులుగ్రేపులున్నయు। లోపలికేతయ్యకడకుజాలు దమనుడుకా। వాపోవుడుతెమతల్లుల। జేపట్టకయుండె ప్రతమనుజూడెననశం కన్॥ క॥ ఆలేగలవృథఘోషను। నేలేశ్వరుకేతనార్యుకిష్టత నక్రోధ। లొల్లరాదు గోళ్ళనువ్వచు। నాలదెసనువృష్టిసాలపసవుడా సలుం। క॥ అంచుచుకసు వులునోళ్ళం।గమకకసనిగానకప్రతలగకేసుండంగా। మరిప్రవసను ఛేమిగులనే। తేకంబుల్లలపసువులతిత్వరితమునన్॥ సీ॥ ఒండొండుచూచ్చును సూకరుల్గొ ట్టుచును త్రలపడుచునత్యుత్సవమున। నేలేశంకేతయ్యనొలిపిల్లుచుతలలు లింగంబుతోడాకజేసి। కొనుచుమూర్కొనుచు గ్రకుకక్రముకిరి సలిగొం చుసీలింగదేవునినేమువాసి। పోయినదాదిగాబుల్లునీరునుముట్టమని ప్రమాణ సేయుననువుమోపు॥ గీ॥ నిత్యనియమమయిననిజలింగసంస్పృష్టి। యాచరించ కేతనార్యునవను। వంగిశరణుజొచ్చిన్నాతంబుతోబారికడుపుజేర। మేసెక సువుజొప్పు॥ క॥ ఎడనెడనదకమునుగ్రావుచు। పుడమిపయింజాగబడుచుపో రబుంబడుచుం। గపవలగతిబోదుగులచే। పడరగమునగధరించిముంజేయును చున్॥ క॥ ఆలేగబుత నదల్లుల। నేలేశ్వరుకేతనార్యుడిడినకరుణం। బాలింపు

వెగిగి యురవగ । నూలిందీపింపదల్లుబల్లములలరఁగ॥ క॥ చేసినడుపగా గ్రేప్ర
లు । నేపారగరువులు హెచ్చ హెచ్చ వెధాత్రిం । రూపింపగ కేతయ్యగృహ।
గోప ప్రజ్ఞలు శంభుభక్తిగోపకులనగన్॥ క॥ ఇతరులగూడి మనంగా। వ్రతులకుద
గవగు నేవారవనితగతపతి । వ్రతకునునదవగవచ్చునె మహిలోఁజర్చించుమాకు

సవరదనాచయ్యకధ.

మాగణమెఱుఁదియున్॥ వ॥ వెండియు సవరద నాచయ్య యను కుంకలికుండలు
నిభక్తుండునను ముద్దియకు ప్రౌఢలనెఁజొచ్చునప్పుడా లింగంబు సంగ్రహించు
కొని యుండి యట్లోవయ కాలంబున యాలింగంబును ధరియించెనయ్య విదియు
వరంబున గవల వారించుటం జేసి యనంతరంబుతోడి బాలుండు దయించెన
నిచేసియుం జెప్పనిని వీఁకిమున్న లింగంబు సంగ్రహింపంబడమి వీడు పదహీ
నుండు గావునం బారవైవుండు వీని మొగంబు చూడఁగాదు శరణోక్తసరణి సర్ధో
దయకాలంబునందు గురుకింగ సాంగత్యంబు సంభవింపదని నాచి దేవయ్య
యీమొఖిలంబు నెఱుంగదన తనయుని సజీవంచేసినిసినియు వేదోక్తసన్మా
ర్గంబు బుజ్జగించి దుర్మార్గంబవలంబించి పంచశరభ జనుభక్తినూలంబెరుం
గని ప్రాటమాలలంగల యవచ్చు వేయని వెండియు॥ సీ॥ పశుపాళపతియనుభ
గుణము డగిబండపశు జీవుకు బెట్టుపశుజనముల । బట్టినుకులు మొదల్
మట్టంగగోయించి యుటికెలబ్రామింపకెడుపు బెట్టు । కాలకంధరుడిట్టికో
గ్నులయొద్ద నుండునె భక్తులోద్ద గాక । యతులితశుద్ధశైవాచారమర్గంబు ఖ
లుడసీకేటికిగానవచ్చు॥ గీ॥ దృష్టిహీనుడు గాంచునెదీపకళికె । బధిరునకు వినవ
చ్చునె మధురవము । జరయుతుడు స్నిగ్ధముగ్ధంబు చవి యెరుగునె । గప్పగోదె
రుగునె యెందుకధిలోతు॥ క॥ ధరలోపాపం బెరుగునె । గప్పగోదెరుగునె
యెందుకంధిలోతు॥

క॥ అజ్ఞులకతులితశివభ । క్తిజ్ఞానంబేల తేటతెల్లన దెలియున్ । ప్రాజ్ఞులగుభక్తుల
కును । ర్వజ్ఞశివుని మహిమ గానవచ్చెడు భంగిన్॥ క॥ ముంగిటనున్న నిధానము ।
తంగెటిగన్నజున్నదలపోయుం గా । నంగిటనుంనెడియమృతము । నంగాజను నే
తలింగనైష్ఠికతధగాన్॥ గీ॥ అట్టిసద్భక్తిమార్గంబు నతికరించి । కానిపదముల
చరియించి కడకు బెల్లి । ఖండశశికళ రనుడు దనాకాంతుడనుడు । బొంకు లాడె
డి పశువెట్టిపోలుపుగాడు॥ సీ॥ చన్నింగ చంద్రహాసంబుండగా మొక్కసురియ

కాశించెడి చొప్పగాదె । చేరువననుకల్పభూరుహం బుండ నేండినమ్రాను బె
నుచుటననువుగాదె । యుదధిదాటగనోడనొద్దయుండగ జేత వథనూతగొను
వానివడవుగాదె । రమణిశ్యామగురత్నరాజముండగ గాజు పెంకులేరెడి దా
నిచెన్నుగాదె॥ గీ॥ దొడ్డిలోసురధేనువ్రదొంగియుండ । గొడ్డుజేపట్టంగబో
వుకోలది గాదె । మంగళంబగుశివభక్తిమార్గమండ । దుష్టకర్మకలాపంబు
దొడుకబోవ॥ క॥ తేనసహాసంవసేత్తపి। మానుశ్రుతిమోయ్రియు చుండమతి
హీనినరుల్ । వీరలవినియునుభక్తిలోనై చరి యింపరెట్టిలోలాత్మలొకో॥
క॥ అవియెట్టిదగోరుషదం । బుదకములోమంచిముంచియుదికిన దెలుపై। నది
గలదెకరుక్రూరముతో । కదల్బ్బిడికట్టుంజకట్టాగానేర్చునే॥ చ॥ జలములలోన
నెన్నిదివసంబులు నానినరాలు మెత్తనై । పొలుచునుపాలు కొల్లలుగబోసిరయే
నియుక్రూరభోగికిన్ దలవిషమింపక జెడునెచాలగ జేసియు బోసినారినం।
దలగునె వేము చేదుథర ధౌతము చేసినమన్నుపోవునే॥ వ॥ అట్లునుంగాకపశిం
డినాగటంగ సవ్వగట్టంజిక్కకుండం బెకుక్రూచాల్లుచున్నిములక పిత్తులు వెదవె
ట్టునథములవిధమునను సారఘనసారభూరుహంబులు ఖండించి చెముడు జె
ట్లులచుట్టల వెలుంగు పెట్టెట్టుకూళపాళంబునసె పవిత్రవీతిహోత్రమధ్యం
బునన పవిత్రమూత్రంబు పోసికొల్వందొడంగు వెంగళివిప్రవృత్తంబును యు
ఘ్యాఘ్య పాదాదివ చారంబులొడంగూర్చి కుక్కలకాళ్లు గడగంగదొ
డంగు దడగులవడవు పృడలింగపరాఙ్ముఖానే కాన్యదైవ భజనంబులు
నాకక్రూరూపంబు వెండియు॥ గీ॥ ఒంటికడవబోసియున్నజలంబులు । నీడలేని
ధారుణీరుహములు రాజరాజసఖపరాఙ్ముఖప్రజలు । నిష్ఫలంబటండ్రు
నిగమవిదులు॥ క॥ త్ర్యక్షుపరాఙ్ముఖుడైమును । దక్షుడుక్రతువాచరించితల
గోల్పడడే । పక్షము పరశురాము । దీక్షితభూసురులకొసగియేమయ్యెవదిన్॥
క॥ ఇలయెల్లనెరుగద్విజులను । బలిమునుభజియించిపడడెబంధనమునవి। వ్రి
లకన్నమిడగగౌతము। గలపడెగోహత్యబహుళ కాలముదాకన్॥ ఉ॥ వేదర
హస్యవేది పృథివీసురకోటికిసన్నదానము। త్యాదరబుద్ధిబెట్టనగునట్టిఫలంబగు
శంభుభక్తిసం । పాదకుడైనభక్తునకు బెట్టెడుభిక్షము పెట్టెనంతనే । తాదృశ
వైదికోక్తులకు దప్పిచరించినచేటుదప్పునే॥ చ॥ అసిబహుభంగులబసవ డానతి
యిచ్చినతత్సదుక్తులన్ । వినిజగదేవుడశ్రేయుత నేత్రయుగుండయి రెండుచే
తులున్। తనతల తాప్రకొల్పిప్రపథ్రప్రతిమానులభక్తవర్యులన్। వినుతులొనర్చు

చుణ్ స్వగుం చిహ్నవపూర్వము గాగ నిట్లనున్॥ గీ॥ కర్మబంధుఁడకష్టుఁడఖిలు
డనుర్మ। దాంధతో పేతుడను మదర్పితాలయుండ। ప్రజ్ఞహీనుఁడనయజ్ఞానిపా
తకుండ। శక్తిలేని యనాచారసమ్మతుండ॥ గీ॥ అనియు మనేలయేను సర్వా
పరాధి. నాయొనర్చినపాపంబువాయదెందు। విడుతుఁబ్రాణంబులాజ్ఞాప్తి వేగ
నొసఁగు। డనుచుబసవన్న పలికె భక్తానుమతినిన్॥ ఉ॥ సాహసమిప్పుడేమిటికి
చాల్వియ జెప్పెదనిప్పురిన్ శివ। ద్రోహము పుట్టగాగలదు మూఁకొనికొన్ని దినాల
మీఁదఁద। ద్రోహనిధానమానవుని ద్రుంపగనిన్నునను గ్రహించెదు నుత్సాహము
తోడ। భక్తత శంభుడు సుప్రసన్నుఁడయ్యెడిన్॥ క॥ ఈనియతికిపురునిశరణు
లానందము బొందినిన్ను నందురదములో। వానిం గాగరుణించిరి। మానుము-
ము మ్మాటికినను మానంబింకన్॥ క॥ లేలెమ్మ లెమ్మనావిని కేలినివమ్మలు శిర
మునగీలొక్కలిపిక్కృపాంగా। పాలుండైవిక్రమతాం। బూలము గైకొనియె
మేనుపొంగి చెలంగన్॥ చ॥ బసవనమంత్రియప్డు శివభక్తులు దాసును వేటుకత్తోడ
ధా। వసథము దాకబోయి ఘనవైభవుడాజగదేకమంత్రిసం। తసమున జేయు
సత్రికయాలు దాగతిగైకొనివచ్చునర్వభ। క్తసముద మేష్టగోష్టిమెయి గాల
ముపుచ్చుచు నుండె వేడుకన్॥ గీ॥ మరియునంతట యల్లయమధువయులన। బ
రగు చుంచురుకరకంఠభక్తవర్యు। లుగ్రలింగైక్యనిష్ఠాసయతులు జంగ। మార్చ
నాసక్తచేతసులఘురహితులు॥ క॥ వారలుధరపై మశివా। చారప్రతిపాలనీయ
సత్కర్ములన౯। గారాధి కెక్కు బసవను దారుసునధికాను రాగతన్వొలుగంగన్॥
వ॥ బిజ్జలుండు తనకు చేటువాటిల్లు కాల మాసన్నంబగుటంజేసి బసవదం
డాధీశు భూసుర ప్రభావంబును భక్తిసామర్థ్యంబును నెఱింగియు నెఱుం
గనియట్ల సిణీణమిత్తంబయ్యల్లయ్య మధువయ్యగారలరప్పించి తప్పేమియుం
జెప్పం జొప్పగాకుండియుం గండక్రొవ్వనం గన్నులు పుప్పించె నదిగాంచి
సకలజనంబులు కటకటనిటలతటి తృటుక్కృపీట సంభవుండగు శంభుభక్తుల
కోపాటోపంబు దనకుం గ్రొత్తయే వారలలిగి నందనపట్టణంబు పట్టపగల
[illegible] బోవకుండునే తనపట్టణంబు నెమలుపట్టంబై తానునుంబోటు ప్రా
రుపై పోవకుండునే [illegible] బుడిబుల్లంబో వృుండెరపుడు॥ చ॥ బసవడు మా
న్నగానఖిలభక్తులతో పరీతవక్త్రులై। యసదృశలీలఁ దుర్విటకుఁ ప్పాడ నేత్ర
ము విచ్చియు ప్పునిన్। మనలుచు నాక నుండుట కుమాకనుకూలను గాదటంచు
భ। క్తసమితి యుల్లసిల్లి బటిక్ [illegible] । జగదేకచమూనరేంద్రుతోన్॥ క॥ తొల్లి

టిబాసనుయిప్పుడు । చెల్లింపుమన్న పుడునుమచెప్పిన్నపతిభా । గ్యోల్లసితాతికలేఖ్యం
లు । కల్లలుగామడిచెరిశుకవిలలయంచుఙ॥ సీ॥ అట్లుజేసినవారలంతబోవకబల్లహునక
టకంబునుపాడుజేసియుయిట । మీదపుర మెన్నగ నెన్నడుపాడగు ననుచు నాపంజులె
చ్చి । మడివాలుమాచయ్యమాదిరాజయ్యయకేశిరాజయ్యయుకిన్నరయ్యను । కన్నద
బ్రహ్మయ్యకక్కయగారుమమసిడిచౌడయ్యయునసణయ్యను॥ గీ॥ నాదిగాగలభక్తులు
నాపురంబు । చరవరేణ్యులునాదిగా సంభ్రమమున । బసవదండనాథునాథుండుభక్తి
ష్టి । జనియెకప్పుడిసంగమేశ్వరుంకడకు॥ వ॥ వారలట్లూరువెడలుమాత్ర నాథాత్రీకళ
త్రమువిచిత్రాపరవైభవంబునం బురంబుసౌభాగ్యంబునుం బోనుంగూవడిపోయెనప్పుడు॥ సీ॥
ఘోరనిపడంకెవర్ధగాత్రికాకులుగూసె వంచకంబులుబుచ్చెనస్థమీద । పిడుగులువడిరాల
లెచెడిదంపువానలై భాస్కరచంద్రులుబుఱ్ఱగట్టె । మంచుపేసవినాటిమధ్యాహ్నమున
మెండుమంచునంబోనిధముంచుకొనియె । గాలుడుకడునుగ్రకాయుడైకానంగబడియె
తత్పట్టణప్రాంతములను॥ గీ॥ గవసెగానిరిదిక్కులెగలయనవని । జానిగాంచెనుదురదల
లేనినీడ । సూర్యుడుదయించుతరిప్రతిసూర్యవితతి । నీగినెత్తురువానంగ గానబడియె॥ వ॥
ఇట్టిఘోరయుత్పాతంబులుపుట్టుటకుబౌరజనంబులమనంబున భయంబులుసంభవింపుచుండ దెసట జే
గదేకమంత్రితుండై నిజమందిరంబునకుంజనుదేరం దద్జననితనయ వీక్షించియిట్లనియె॥ సీ॥
శివగణద్రోహంబుచెవినిడదన్నప్రయుడ చోరంబుననువారిజంపవలయు । నేటుసేయనోపద
యపుడతాసైనసమయంగదగునదిశరణమార్గ । మీరెంటిలోపలనేదయైన జేయంగజాలని
ప్రాణవంచనపరునకు । కుటిలాత్మునకునవగుణోపచండికిభువుడిచ్చువేమెచ్చుమహేంద్రభ
క్తి॥ గీ॥ కూర్చునేయేలయిట్లకాసరమున్న । నీవుప్రాణపరిత్యాగనియతివేడ । కిప్పుడి
య్యవసరమునకిచ్చిచనిరి । గానయుపాసితమచేతగాదెచేపుము॥ ఉ॥ వాగ్గలోనాకల
డలుగవారిజసంభవశుంభదండముల్ । ఘోరుననీరుగాచెమునిబుద్ధివిహీనతదక్షుడీశ్వ
రుఙ । నోరగొలంపులాడగనెనోపినదోతనకోపవహ్నికిఙ । గౌరిపిజాంగమాహుతులు
గానానరింపనిన్ను వెడియుఙ॥ క॥ ఇలనొవమన్యుడనుముని । కులపతిసాక్షాన్మహేశు గూ
ల్చి పంజే । తులచెవులజేర్చియపుడునిలువునశిరమ్యోగాదెనిఖిలముపొగడగఙ॥ సీ॥ కావు
ననీవుశంకరభక్తగణహింసవినియూరకుండుంగవిహితమగునె । ద్రోహినపుడెతలంచుకొ
మకయింపకగుహ్యంగ నెత్తురెకుమతివగుడె । యిస్సిరోకట్లెట్లునింగనోటికిచ్చికొక్కుచే
జెతిశివుప్రసాద । మెఱ్ఱంగిగుహిచెదవేచెట్లుపెట్టెదగడుకుమరణమ్మలక్కంబయగుచు॥ గీ॥
నానరబిట్టుమిడిచియుచ్చి చ్చెరేయని । పెరటినాకటికెనిబిల్చియుడుని సత్వరిసాదనమున
జల్లినతగవగు । ననుచుమకుక్కభాతినాగిండు॥ క॥ ఈశవాత్ననడికిరేయిబ । నావట్టే
మల్లబ్రహ్మయ్యలన వెలదుకుతి । లావేశభక్తినిష్ఠుల । వేవచ్చినవిన్నమాత్ర వేదుకతోగుణ
గీ॥ అట్లుచనుదెంచిజంగ దేత్తురుతాగ్గంచు । నాస్తిసోపాన మహోత్సవ నడరి । [illegible]

పాత్రిగోలువునకరిగిబిజ్జ । లక్షమాపాలుబాడగాంచిలావుమెరసి॥ చ॥ అలుగులుచీకి
సంపటునె యాసభతల్లడమందమువ్వారుం । గలగక డాసిప్రోకికడికండలుజేసిపొకా
లుమంచు నా । తలునశిరంబుమున్నిఘనతంతమునందిశిమేముశంభుభక్తులవిహితాజ్ఞ నీఖలు
నిగొట్టినదిట్టలమంచువెండియుఁ॥ సీ॥ శివభక్తులకు సెగ్గునేయుంధము లెకంబరకునీవిధి
దొమ్మెమధప్పదన్నుమ । కాయంబులుభువ్రంగగతులకు ద్రొక్కుచుదాయంబుజాపుచుదండ
విడుచు । భోంగిబొబ్బిడుచుజెల గిచిట్టార్చుచులింగభక్తులకెవుశ్లేదటంచు । వారలుబిజ్జలు
తలగుంపుగంజాయటంచుఘూర్నిలుచుండెనత్తితోడ॥ గీ॥ గరువిల్వాడిపెసదననగరికడకు
ఘల్లబ్రహ్మయులుజానునగుడివచ్చి । తల్లిపాదాబ్జము౯ కువత్యర్థిమొక్కి । నిరతభయభక్తి
నాయమ్మకరుణావడసిక్షివ॥ ఇట్లువడసియనుజగజీవుండుపరితోషంబువంబ౯ముపాతకుం
డనుభక్తిప్రహుండుగుజగత్పతింబొరిగొన్నమాత్రసభక్తక్రుపాపాగ్రంగునగుదునె
ప్రోహంబునన్నయప్పటద్రోహిం డిప్పనక్తి […] యదుకొంచిన గొప్పతప్పనకుం
ప్రాయశ్చిత్తంబుగల ఘేన్నునితనతలకలుగ లి లోచనుండులోచనగోచరాకారుండై మె
చ్చివరంబిచ్చిన నాజగదేవము […] త్రిగోత్రంబులతోడంగూడ విచిత్రవిమానంబులపై
నెక్కిముక్కంటిలోకంబునకుఁ జనిరి చెన్నబసవ […] ఖంతపరశుపుర బునకరుగ నాపు
రంబునంగలసకలజనంబులు […] కను చెడి కన్నగతుఁ […]
[…] భక్తులుంపమతమయిరవులకు జన్మసస్సుచ్చు […]రంత॥ క॥ సం
గిరపుఖమునబిజ్జలువచ్చిద । మునజిక్కిన ట్టువారలు । ఘూమింగ్రాంశిలాయంబులతో । దం
[…]లు […]తులు ॥ క॥ ఒండొంటితోడదగ్గరి । కొండలగిలిదాకిచచ్చి
పోశిఖ్రిముత్తలై । దండాధినాథభటుజన । మండలి యమలోకంబునకుఁ బోయెఁ ॥
వ॥ బసవడు భక్తనాథమున బల్లహు పట్టణమాతృకంబుల౯ । బసజడిపాటుసారెననుమా
టులుజం […] కోటిచేతశెం । పెసగిగవించుగ్యాడబికి సగిగుప్పు డగుసంగమేశ్వరుం । గుసు
మశరాధినిత్యు […] గోరభజింపుచునుండెనంతట౯ ॥ వ॥ అతులితనాదబూజమొదలైచను
భానురసత్క్రియాదుల౯ । మతిఘటియింపరావిరతిమెచ్చిభజించినుతించుమించియుం । చి
త్తమతనిట్లువిన్నపము జేసిగురూద్వహునీదుభక్తసం । తతివిమలప్రసాదముసదాగలుగంగ
భజించితత్క్రుప౯ ॥ గీ॥ బ్రతికెంతైతిగాపునభవభవముల । వారియిలుపుట్టబన్నసైవారిగృ
హము । నంబపోయిరితొయ్యెంచైననడిగసిన్ను । కొన్నచోటును యేబుచ్చుకొన్నచోటు ॥ క॥
తోడుగలచేసిచెప్పుము । ప్రోదింబుట్టినది మొగలుభోకయంసీచే । నీదిసవ్యునసుంబొరయుసు ।
పొదంబులుపెట్టిముట్టుభక్తింగొల్తు౯ ॥ గీ॥ పెట్టినీకునిట్లువెయ్యేండ్లుం జేసిన । మిన్నకుండు
రయ్యాఘేలటంచు । న్నన్నునిట్టులూర ఖెన్నినాళ్ళయినను । సుచితభుయ్యానికుపువిచికుండ॥ క॥
శివప్రభుదా […] నీవు […] । నీభావాపత్రుననుబిప్పవనీకుంపగు నేనావిన్నపంబువినుమువిసివి చ్చె
న్న । […] ॥ క॥ […] లోగని । ప్రాంగటముమున్నదాన […]

ముజేసునే నెఱిఁగికొనకున్న నుప్రమదా। నీకంబులయానసికుని యెవ్వానసుమీ॥ మ॥ పరమానంద
మయానుభూతివిలసద్భావజ్ఞచిత్తాత్మిక। స్ఫురకాధిక్యవసీభవత్తసుమనోభుద్వానినా
శేంద్రియా। చరణోపేతుడతత్పత్పదాబ్జకృతాభాస్వద్భక్తికృత్యుండనై। పరలన్వచ్చితిన
న్ను జేకొనమిథ్యాంబేమదిఁ జూడఁగన్॥ చ॥ అని బసవన్న యిట్లు నయంబున నిన్ను పమాచ
రింపుదున్। నుగురుమూర్తిఁ సాత్త్వికవిశేషమునం గృతోడ సంగమే। శుసిగుడి పేర్వడం
గతిఁజా చితపంక్తియుగంబు ఘాటమం। టనతులభక్తిభావనకడంకమెయిం బ్రణమిల్లి వెం
డియున్॥ శా॥ అనందాశ్రుపయోధినట్టిడువహర్షాత్కరోమాంచన। శ్రీ సన్మోనికిభూ
షణంబుగలసద్గీర్వాగ్గమద్గద్గద। ధ్యానమ్ముల్ గురుకర్ణసత్వములుగా తాత్పర్యమున్
భక్తియున్। లోనంగీల్కొనియున్న యాత్మసుతునాలోకించి మైవెంచుచున్॥ క॥ అక్కున
జేర్చి ప్రసాదము। దక్కక డయనా సగితసయుదాలోగొనుచున్। గ్రక్కునగుడిలోనికి
జని। యక్కడనయదృశ్యమయ్యెనాశ్చర్యగతిన్॥ క॥ సంగయదేవుడు సద్గురు। భంగిజను
దెంచి యిట్లు బసవనందనలో। నంగలిపికొనుటకచ్చటి। జంగమసంఘంబు సంతసంబందం
గన్॥ సీ॥ లింగతత్త్వంబులు నింగి వెలుంగంగ పుష్పవృష్టులుమీద బాదవిధురియ। దోయసిభ
క్తిసికాయత్తుల్లాగ్నను ఘేడినుక్తి గనల్ గిరికానం। జయజయరావముల్ సందడిమ్రో
య సిధినికులగ్నెలెకల్ వెలయుచుండ। మాదిరాజయ్య యయమతివాలు మాచయ్యనాటగా
గలభక్తుమతిముదమున॥ గీ॥ బలికిరీతి బండారు బసవనకును। గలవెసర్గసితిలయాదికల
న సొంపుభక్తిహితబుద్ధిమత్వరూపంబుదాల్చి। నిజపదంబందయేకమై సెగడెగాక॥ సీ॥
గాలిలోననసుర గాలినా ప్రభవించి గాలిలో వెండియు గలసినట్లు। జలములో నుడగం
ద్లు సంభవంబందితజ్జలములోన సమరిసమయునట్లు। జలధిలో దరగలు వొడము క్రమ్మరగ
నా జలధిలో నేకమైజరగునట్లు। వుడువీధియందు మెరుపుల్లజనియించి వుడువీధియందడగు
నట్లు॥ గీ॥ సద్గురూరుకృపాసక్తి సంభవించి। సద్గురూరుకృపాభూతిజాలమెరసి। స
ద్గురూరుస్వామిగర్భవిశ్రాంతినిపుడు। తద్గతుండయె లింగతత్వంబునందు॥ ఉ॥ కావున దేశి
కేంద్రపదపంకజలంజనకొల్చినట్టిభ। క్తావళిహృత్సరోజములనా బసవయ్య దొలంగకె
ప్పుడున్। బూవునుదావివోలె వెఱపాదప్రాచ్ఛము లేకవసించియున్నవా। డీవిపులాతలింబసవ
డీల్గు సభక్తులుగల్గునంతకున్॥ చ॥ అనికొనియాడుచున్ మనసిజాంతకుభక్తవరేణ్యలీ
ల్లహ్వ। జ్ఞితసుఖామృతంబు నిధజాలగ వేడుకనోలలాడుచున్। జనిమృతభీతిదూరులయి
జంగమకోటులకర్చనిచ్చుచున్। గొనకొని కొంతకాలమిలగొరిభజించుచునుండి రీశ్వరున్
చ॥ వసుమతిలోన భక్తియభివర్ధనమొందగఁజేయుచుండ శ్రీ। బసవపురాణమున్ ద్విపద
పద్ధతి జెప్పెను పాలకురికి సో। మనుకవియామహామహుడు మత్కులదేశికుడౌటదానిఁ బెం
పెసగగ బద్యభారతిరచించితి నేనుతదంకితంబుగన్॥ ఉ॥ ఏరచియించినాడనన సెంతటి
వాఁడ స్వాగసాత్రమో। పేరగు [illegible] పాలకురికి ప్రసిద్ధసోమనాథుడే। [illegible]

నాక్రమముదప్పకయుండఁగ దత్కృపారస । ప్రేరణతత్పరాత్మునిఁ బ్రసిద్ధ భజించుట గాక యూర్క్రియల్॥ చ॥ బసవపురాణము న్శివభక్తసభాస్థలులం బఠింపగా । విను నకవిన్న ధన్యులకు వేగము గల్గు నుశంభుభక్తియా । బసవపురాణము న్బరమభక్తి లిఖించిన వ్రాయించు వారికి । త్సససప్రకాశలింగ సానుభవనాఖ్యసుఖంబఖిలంబు జేకురున్॥ చ॥ బసవపురాణమున్ వినిన భక్తుల సత్కృపజాలగల్గునీ । బసవపురాణము న్వ్రాసిన వ్రాయున మోఘములాశుకంబయి । బసవపురాణమున్ బసినిన భక్తప్రసాదసుఖైకసిద్ధియౌ । బసవపురాణము న్వ్రాసిన వ్రాయుక గల్గున భీప్సితార్థముల్॥ క॥ ఈమహిం బసవపురాణము । ప్రేమన్ వ్రాయించి నితము నుశ్రీమందిరము । దేమర్త్యులు పూజింపుదు రానుహా యయ్యాలను జెందరా పాపములెందున్॥ క॥ అవినయ వినయనగా నేటికి ప్రవిమలసద్భక్తియుక్తి బసవపురాణం । బున చింపఁగన్న వారి కే నశివకృపచే నిహపరార్థసిద్ధులు గలుగున్॥ మహాస్రగ్ధర॥ గురుపాదాంభోజభృంగా గురువరకరుణాగుంతహాస్తోదితాంగా । హరలింగయత్తచిత్తాహరసమయపురాణాగమాద్యంతవేత్తా । చరలింగార్చానురక్తాచరహరగురుశేషప్రసాదానుభోక్తా । పరిపూర్ణానందమూర్తీ భరితదశదిశాప్రాంతవిశ్రాంతకీర్తీ॥ క॥ దళితాంతశాత్రవనిర । ర్గళితమదవ్యసనవిసరరాజత్ప్రీతి । హాళాహాళితభువనిబహాణ । విలసితభసితాంకదేహ పిరహితమోహా॥ మాలిని॥ జితకవివిమలదోషాశిష్టతద్భక్తిభాసా । శితభసితవిసితభస్మలేపాశిక్షితాత్మావలేపా । శ్రుతిమతహితచర్యాశుద్ధసద్భక్తవర్యా । వితతసుగుణజాలాపీరశైవాతిలోలా॥ .... ✻

గద్య॥ ఇది శ్రీమత్పాలకురికిసోమేశ్వరగురుప్రసాదలబ్ధప్రబంధనిబంధన

శక్తియుక్త శ్రీపిడుపర్తిబసవనాచార్యసత్పుత్రకులపవిత్ర

సోమయనామధేయశివకవిప్రణీతంబైన శ్రీబసవపు

రాణంబను మహాప్రబంధంబునందు సర్వంబును-

సప్తమాశ్వాసము - సంపూర్ణము.

